

101 ĐẠO LÝ CHA MẸ NÊN BIẾT

MỤC LỤC

CHƯƠNG I - HÃY GẦN GŨI CON CÁI.....	6
1. Thế giới trong mắt trẻ thơ	6
2. Không có chuyện gì xảy ra trên bãi biển !	7
3. Chuyện của cậu bé hai tuổi rưỡi.....	8
4. Ronny, chạy đi con!	10
5. Mỗi đứa trẻ cảm nhận một thế giới khác	12
6. Khuôn mặt của con	15
7. Thượng đế đang chụp ảnh cho con.....	17
8. Chúng ta đang trông người.....	18
9. Điện thoại cho mẹ.....	21
10. Chiếc cửa kiên cố nhất.....	22
11. Xi mũi như thế nào	24
12. Chiếc hộp bút chì.....	27
CHƯƠNG II - GIÁO DỤC CON CÁI, CHA MẸ NÊN BẮT ĐẦU TỪ BẢN THÂN MÌNH	29
13. Số lần vươn lên.....	29
14. Con sẽ không nói dối bố nữa!	31
15. Cách dạy con của Gandhi Indira, cựu thủ tướng Ấn Độ.....	33
16. Ngôi trường của các loài vật	35
17. “Chúng ta nuôi con chứ đâu phải chăm hoa”	37
18. Phương pháp dạy con đặc biệt của người Do Thái.....	38
19. Quy định nhà Rockefeller	39
20. Nữ hoàng và cậu bé 4 tuổi.....	42
21. Dắt bò vào chuồng.....	44
22. Câu chuyện thực giữa Pitter và chú dê	45
23. Sự quyết định của người mẹ.....	47
24. Câu chuyện về hai cậu bé thích vẽ	49
25. Lời xin lỗi của bố.....	51
26. Lỗi lớn và lỗi nhỏ	53
27. Hai câu chuyện về phân chia quả táo.....	55
28. Tài năng đã mất đi như vậy!.....	57
29. Ếch ngồi đáy giếng	60
CHƯƠNG III - NẮM BẮT CHÌA KHÓA ĐỂ MỞ CỬA TÂM HỒN TRẺ.	61
30. Tổ hiếu tâm lí bạn ấy nhất.....	61
31. Hãy thả nó đi.	62
32. Vậy quyết định thế nhé.	64
33. Kiểu tóc quái dị của Jennifer.....	66
34. Sức mạnh của sự hài ước.	68

35. Cậu bé bê sách.	70
36. Tay phải và tay trái.	71
37. Công việc giáo dục và việc dắt trâu.	72
38. Đưa trẻ chiếc chìa khóa nào.	73
39. Trong tâm hồn của con trai có một chiếc khóa.	74
40. Người may mắn nhất thế giới.	77
41. Mẹ kể tôi đã tạo ra tôi.	78
42. Rất đáng tiếc, bạn đã muộn mất hai năm rưỡi rồi.	80
43. Dấu chân của người cha.	81
44. Việc làm không chính đáng.	82
45. Thay đổi góc độ để giáo dục trẻ.	84
46. Về nghiêm túc của Tom con.	85
CHƯƠNG IV - CHIẾC CẦU NỐI LIÊN TÌNH CẢM	86
47. Lặp lại một lần những lời con nói.	86
48. Đừng keo kiệt trong lời nói.	88
49. Thỏa mãn con cái.	91
50. Sự sám hối của một người cha.	93
51. Cháu phải đi lấy nhiên liệu.	95
52. Điều hiểu biết thông thường của trẻ.	96
53. “Ngón tay cái màu xanh”.	97
54. Chọn cách tôn trọng con	99
55. Trò chơi bên bàn ăn.	100
56. Nhận lỗi với con.	102
57. Hộp đựng nhạc thô ráp.	103
58. Biễn sữa bò tuyệt đẹp.	106
59. Trách nhiệm của người cha.	107
60. Xếp thứ hai và xếp cuối cùng.	108
CHƯƠNG V - CHO TRẺ CON CÁ KHÔNG BẰNG CHO TRẺ CÁCH BẮT CÁ	110
61. Từ trẻ con đến người lớn.	110
62. Món quà lớn nhất.	112
63. Những đứa trẻ biết như thế là khác nhau.	113
64. Câu hỏi của bạn tôi đã trả lời rồi.	114
65. Tính hiếu kỳ khiến trẻ tự nguyện học bài.	115
66. Thấm dần vào tai mắt.	116
67. Lưu ý sở trường của trẻ.	118
68. Thế nào là nước đun sôi để nguội?	119
69. Đáp án của người mẹ.	121
70. "Nhẫn nại" bồi dưỡng "nhẫn nại".	123
71. Thường thức hương vị của cuộc sống.	124
72. Mãi mãi không nên nói câu “Con không làm được” với trẻ.	127
73. Cơ hội trưởng thành.	130
74. Mẹ kéo đàn chỉ vì mình con.	131
75. Điều then chốt của sự việc không nằm ở đó.	133

76. Con muốn, con muốn, con muốn nó cơ!	134
CHƯƠNG VI - TÌNH YÊU THẬT KHÔNG HỀ ĐƠN GIẢN!	136
77. Chân lý của tình yêu thương	136
78. Những đứa trẻ tư lợi.....	137
79. Tình yêu thâm lặng của mẹ.	138
80. Lời nói dối của người mẹ.	140
81. Sự dung nạp.....	142
82. Cậu bé mình trần.....	144
83. Lời hứa của cha.	146
84. Bố mãi mãi ở bên con.	148
85. Giúp bố rửa xe.	150
86. Trong ánh mắt của mẹ.....	152
87. Bức điện báo tàn nhẫn.....	153
88. Đứa trẻ được nuông chiều	154
89. Bố cho rằng viết thật tồi.....	155
CHƯƠNG VII - CON CÁI LÀ NGƯỜI THẦY CỦA CHÚNG TA.....	157
90. Sự an ủi của một bé gái.....	157
91. Con cái là người thầy của chúng ta.....	158
92. Thiên sứ vỡ.....	160
93. Món quà tặng bố	162
94. Yêu cầu của cô con gái	164
95. Một đồng một viên đá	166
96. Người cha trong mắt Mark	168
97. Ông ấy là bố cháu	169
98. Tuổi thơ của Prague	170
99. Ang nhuộm và lụa trắng.....	172
100. Bàn chải đánh răng của Seth	173
101. Không còn tờ nào.....	174
CHƯƠNG VIII - ĐỂ TRẺ ĐƯỢC RÈN LUYỆN TRƯỜNG THÀNH TRONG GIAN KHÓ	176
1. Hôn nhân bắt đầu từ cạm bẫy tình yêu.	176
2. Sự ra đời của đứa con đã cho tôi có nơi gửi gắm tinh thần	179
3. Muốn nuôi dưỡng những phẩm chất tốt đẹp của con trẻ phải nhân lúc.....	182
4. Giáo viên mẫu giáo đã mở ra con đường âm nhạc	185
5. Học và chơi, học vẫn luôn ở vị trí số một.....	189
6. Phối hợp tốt giữa gia đình và nhà trường mới có khả năng phát triển toàn diện.	192
7. Đôi vai ân đức của ân sư là điểm tựa cho con trẻ cất cánh.	195
8. Dù khó khăn đến đâu cũng cần con.	198
9. Vì con, tôi quyết tâm lựa chọn một cuộc sống không tái hôn.....	201
10. nuôi con là trách nhiệm của tôi.....	204
11. Tôn trọng sự lựa chọn của con	207
12. Tiêu tiền hay là học tập	210

13. Hiếu được sự vất vả cũng là một bài học của con người.	213
14. Để con tự học cách tồn tại	215
15. Thử thách cũng là một hạnh phúc.....	Lỗi! Thẻ đánh dấu không được xác định.
16. Đến quê hương của đàn dương cầm để học đàn.....	221
17. Nhớ thương không bằng giúp đỡ.....	224
18. Mỗi tuần một lá thư, dùng sinh mệnh để cảm hóa con.....	227
19. Internet đã cho tôi và con tâm liền tâm.....	230
20. Trưởng thành là một niềm vui	232
21. Vì tôi là mẹ	236
22. Những người mẹ đơn thân hãy cố lên.....	237
CHƯƠNG IX: BÀI HÁT TÌNH MẸ TRÊN GIƯỜNG BỆNH	241
1. Đối diện với số âm của sinh mệnh	241
2. Người có sức khoẻ siêu việt.....	243
3.”Mỗi tháng một câu”: Chiếc đèn dẫn đường.....	246
4. Người mẹ học cách làm bạn.....	247
5. Dùng sức mạnh văn học để giáo dục con gái.....	249
6. Khoan dung không có nghĩa là hèn nhát.....	251
7. Bố mẹ không phải là vạn năng.	253
8. Cảm giác của bức thiệp chúc mừng.....	255
9.Hãy để trẻ con học được cái thiện mỹ	257
10. Điều quý giá nhất trong đấu tranh là tình hữu ái.....	260
11. Tôn trọng người trên.	262
12. Tìm ra điểm kết nối.....	264
13 Giáo dục trước tình yêu: giáo dục nhất thiết phải có giáo án.....	266
14. Một tấn lời dạy không bằng 2 lạng thân dạy	269
15. Kêu gọi danh giới cao cả về tình thương của mẹ.	271
CHƯƠNG X - HÃY VIẾT TÌNH YÊU LÊN TRÁI TIM CON CÁI.....	273
1. Trong vòng tay người mẹ.....	273
2. Những bất hạnh và may mắn của con gái và mẹ.....	276
3. Việc xấu trở thành việc tốt	279
4. “Túc tỉnh “(Yên tĩnh) - Chữ mà con gái nhận biết sớm nhất.....	281
5. Những bài thơ ca nhi đồng tuyệt đẹp.....	284
6. Đồng thoại thần kỳ.	287
7. Gây trồng và nuôi dưỡng mầm non của tình yêu	289
8. Thiên nhiên - người thầy tốt nhất của con cái.....	292
9. Môi trường tạo lên tính cách của trẻ.....	294
10. Trẻ đến lớp không được sợ hãi	298
11. Dẫn dắt đào tạo có ý thức.....	300
12. Xây dựng lý tưởng, rèn luyện nghị lực	303
13. Vài điểm thể nghiệm của tôi	306
14. Kiến nghị đối với một số bậc phụ huynh trẻ tuổi.	309
CHƯƠNG XI - HÃY KHEN NGỢI ĐỨA CON CỦA BẠN	312

Cuốn sách chẩn đoán tàn khốc	312
2. Cất bước gian nan	316
3. Công sức không phụ người có lòng.....	321
4. Tìm ra ưu điểm của con cái.....	325
5. Kỳ tích ra đời.....	329
6. Bí quyết trong việc giáo dục: Vững tin trẻ “làm được “	336
7. Không nên bủn xỉn với sự tán thưởng của bạn.....	340
8. Phải luôn xem lại mình	344
CHƯƠNG XII - MỘT BÀI VIẾT VỀ CON GÁI TÔI.....	348
1. Đào tạo lên một vị thần đồng hay đào tạo lên một đứa trẻ hoạt bát thông minh.	348
2. Trở thành một nhân tài chuyên môn hay một nhân tài tổng hợp.....	350
3. Học tốt quy luật bên ngoài hay học tốt quy luật của chính mình.....	353
4. Để mọi người yêu thương mình hay để mình phải yêu thương mọi người.	357
Không chỉ cần thông minh linh hoạt, mà phải có văn minh.	359
6. Luôn luôn giúp đỡ con trẻ	361
7. Lựa chọn loại sách tham khảo bên ngoài.....	365
8. Tham gia lớp học phụ đạo bên ngoài nhà trường.....	367
9. Hãy nắm vững “giai đoạn chuyển biến”trong quá trình học.....	370
10. Gia đình hạnh phúc chính là cội nguồn của lòng bao dung rộng lớn.	372
11. Bố mẹ là tấm gương cho con cái	374
12. Hãy để trẻ yêu thích mái ấm gia đình.	377
13. Hiếu được báo đáp chính là cái gốc làm người.	380
CHƯƠNG XIII: ĐỒNG HÀNH CÙNG CON CÁI.....	383
1. Mặt trời mọc từ Thanh Sơn.....	383
2. Quý trọng sự hồn nhiên chính là quý trọng tương lai.....	387
3. Con đi học mẹ phải chuẩn bị kĩ lưỡng.....	393
4. Bước lên thuyền nhỏ mới nhìn được phong cảnh ven đường.	397
5. Bước ngoặt quan trọng cần nói: “Con làm được”	403
6. Đồng hành cùng một đường là sự giúp đỡ lớn nhất.	408
7. Hiếu được “vứt bỏ”mới có thể thực sự “có”	413
8. Năm bắt cơ hội với sáng tạo huy hoàng. Lỗi! Thẻ đánh dấu không được xác	

định.

CHƯƠNG I

HÃY GẦN GŨI CON CÁI

1. Thế giới trong mắt trẻ thơ

Trong ngày lễ Noel, một bà mẹ đưa đứa con 5 tuổi của mình đến khu phố sầm uất Broadway chơi. Bà nghĩ rằng đứa con mình nhất định sẽ rất thích những đồ trang sức, cửa kính lung linh, ông già Noel, những búp bê dễ thương và những bài thánh ca. Thế nhưng vừa đến nơi, không hiểu vì sao đứa trẻ bắt đầu khóc thút thít, bàn tay nắm chặt lấy áo choàng của mẹ.

“Thật mất vui! Con có điều gì ấm ức thế? Ông già Noel không chào đón một đứa trẻ hay khóc nhè đâu.” Bà mẹ trách móc.

“A! có thể mình chưa buộc chặt dây giày cho con?” Bà mẹ nghĩ vậy và liền ngồi xuống buộc lại dây giày cho con mình. Lúc đó, bà đã vô tình ngược nhìn lên trên. Đây là lần đầu tiên bà nhìn thế giới xung quanh bằng đôi mắt của đứa trẻ lên 5. Không có triển lãm với những đồ chơi, vòng tay, cũng chẳng có quà tặng, trang sức mỹ lệ. Trước mắt bà là một khung cảnh hỗn loạn, chỉ thấy chân người chen nhau và những đồ vật to lớn khác, nhìn lên thật đáng sợ! Bà mẹ lập tức đưa con về nhà và thề rằng sẽ không bao giờ bắt con mình phải thích những thứ mà bản thân mình thấy hứng thú nữa.

Bài học rút ra:

Làm cha mẹ, nếu không trải qua cảm giác giống người phụ nữ trên sẽ rất thật khó để hiểu con mình. Cho nên, các bậc cha mẹ nên đặt mình vào vị trí của con cái, nhìn thế giới bằng đôi mắt trẻ thơ, như thế mới hiểu hết những hành động mà người lớn cho là khó hiểu của con trẻ. Khi còn nhỏ, chúng ta thường trách móc cha mẹ không hiểu mình, đôi khi còn buồn phiền về điều đó. Thế nhưng, khi chúng ta trở thành ông bố bà mẹ, dường như chúng ta lại áp đặt quan điểm của mình cho con cái và còn biện minh rằng mình phải có trách nhiệm với những gì con cái không hiểu. Và cũng như bố mẹ ta trước đây, lại trách móc con cái rằng: “Bố mẹ làm vậy là mong con tốt mà thôi, đợi khi lớn lên con sẽ hiểu”. Đây là một lối tư duy cần phải thay đổi.

2. Không có chuyện gì xảy ra trên bãi biển !

Trời mỗi lúc một nóng, trường học cách bãi biển không xa, vì vậy thầy hiệu trưởng quyết định đưa học sinh ra biển chơi. Thầy đứng ở chỗ nước sâu, lấy vị trí của mình làm chuẩn, và chỉ cho phép học trò chơi ở gần bờ. Bọn trẻ đã chơi đùa thật vui, đến đứa nhát gan nhất cũng đã xuống nước. Cuối cùng, khi đã chơi đùa thoải thích, mọi người rủ nhau lên bờ, đúng lúc ấy đã xảy ra một chuyện làm cho thầy hiệu trưởng bất ngờ. Thì ra có một vài học sinh nữ lớp một, lớp hai, sau khi lên bờ cảm thấy quần áo ướt mặc thật khó chịu, các em liền cởi hết trang phục giữa chỗ đông người và vắt nước cho khô. Trong phút bối rối, thầy hiệu trưởng định tiến về phía các em học sinh nữ để ngăn các em lại. Nhưng bằng trực giác của một nhà sư phạm, thầy đứng lại trong vài giây. Khi ấy, thầy phát hiện trên bãi biển không có ai đang nhìn học sinh của mình với sự kinh ngạc và tò mò cả. Các học sinh lớp trên cũng không có ánh mắt dị nghị với các em, học sinh nam cùng lớp cũng không cảm thấy các bạn nữ của mình thiếu lịch sự, trên bãi biển chỉ có sự hồn nhiên vô tư. Việc làm của các em học sinh nữ chẳng hề ảnh hưởng tới người khác, các em vắt khô quần áo rồi mặc lại một cách hồn nhiên, dường như chẳng có chuyện gì xảy ra cả.

Thật khó tưởng tượng ra nếu như lúc ấy thầy hiệu trưởng quát các học sinh nữ thì sẽ như thế nào? Nếu vậy, các học sinh nữ sẽ nhớ mãi hành động đáng xấu hổ ấy của mình, còn những đứa lớn hơn sẽ học được cách chế nhạo người khác, đồng thời tự đắc với hành động của mình.

Tâm hồn trẻ thơ như tờ giấy trắng bởi sự hồn nhiên trong sáng. Không cần vội vàng dạy cho chúng phải hổ thẹn với những quy định mà người lớn đặt ra, chúng không cần phải học những tình tiết nhỏ ấy để trở thành con người của xã hội quá sớm. Vì vậy, với nhiều việc, nếu không có những câu quát mắng như: “Không được! Sẽ hỏng việc đấy!”v...v thì vấn đề sẽ không trở nên quá nghiêm trọng.

Bài học rút ra:

Thế giới trong mắt trẻ thơ là thuần khiết, tươi đẹp. Không nên nhìn trẻ con bằng ánh mắt của người lớn. Không nên trói buộc chúng bằng những

quy định do người lớn đặt ra, bởi trong mắt trẻ thơ không tồn tại những quy định đó. Hãy để sự ngây thơ hồn nhiên của chúng lan toả vào thế giới này! Hơn nữa nhiều việc bản thân nó không có gì là xấu, chỉ khi đặt trong mắt của một kẻ xấu thì sự việc ấy mới trở nên xấu.

Hãy đứng ở vị trí của con cái, không nên mang đến cho chúng những ưu phiền không đáng có, khiến chúng mất đi sự hồn nhiên ngây thơ trong trắng.

3. Chuyện của cậu bé hai tuổi rưỡi

Một hôm, các bạn nhỏ ở nhà trẻ đứng quây thành một vòng tròn, cùng nhau nói cười vui vẻ và tranh luận sôi nổi bên một chậu nước với những món đồ chơi ngộ nghĩnh. Từ xa, tôi bắt gặp một ánh mắt đầy tò mò của một cậu bé hai tuổi rưỡi. Tôi bắt đầu quan sát và thấy thật thích thú! Cậu bé bắt đầu từ từ tiến lại gần và tìm cách chen vào trong, nhưng bởi còn quá nhỏ nên cậu bé không cách nào có thể chen vào được. Thế là, cậu bé chỉ biết đứng ngoài nhìn quanh. Trông cậu bé hiếu kỳ thật thú vị làm sao! Nếu trong tay có chiếc máy ảnh thì hay biết mấy, tôi sẽ lên chụp cho cậu bé một kiểu.

Đột nhiên, ánh mắt cậu bé hướng về một chiếc ghế nhỏ. Chắc hẳn cậu bé đang muốn tìm cách đưa chiếc ghế đó lại gần nhóm bạn kia, và sẽ trèo lên ghế để nhìn xem có thứ gì ở bên trong. Sau đó, cậu bé liền đi về phía đó, trên mặt lộ rõ vẻ hi vọng. Nhưng đúng lúc ấy, một cô giáo đi tới gần và nhắc bóng cậu bé lên để cậu có thể nhìn thấy chậu nước, và nói: “Nào, chú bé đáng yêu, hãy xem thoả thích đi nhé! “

Tuy cậu bé đã thấy được thứ mình muốn, nhưng vẻ mặt hiếu kỳ khiến tôi thấy thích thú của cậu đã không còn nữa, thay vào đó là nét mặt thất thần như kẻ mất hồn.

Đây là câu chuyện của nhà sư phạm Maria nổi tiếng người Italia.

Bài học rút ra:

Một đứa trẻ không thể chỉ dựa vào sự tư duy, trong khi thiếu đi tính

hiếu động mà để trở thành người có đầy đủ sức khỏe cũng như sự thông minh.

Đứa trẻ trong câu chuyện trên dù đã nhìn thấy thứ mình muốn, nhưng cậu đã bị mất đi cơ hội trải nghiệm bản thân. Đáng ra cậu bé đã có thể tự mình khắc phục khó khăn, từ đó đạt được thành quả của mình. Thế nhưng cơ hội nhỏ nhoi ấy đã bị cô giáo vô tình lấy mất.

Chuyên gia tâm lý học người Mỹ Abraham Harold Maslow (1908 – 1970) đã nói: Cần phải kích lệ những nguyên nhân và động lực trực tiếp dẫn đến những hành động của mỗi con người. Mỗi người trong chúng ta đều có những nhu cầu khác nhau, từ nhu cầu về tâm sinh lý, nhu cầu được bảo vệ trở che, đến nhu cầu được tôn trọng và giao tiếp với xã hội, trong đó nhu cầu lớn nhất chính là được thể hiện mình. Có thể phát huy tối đa những khả năng của bản thân và đạt được mục đích đã đề ra chính là thể hiện mình một cách đầy đủ nhất. Đây chính là một nhu cầu sáng tạo. Thể hiện mình có nghĩa là linh hoạt, tập trung tinh thần trí lực, quên mình để trải nghiệm cuộc sống. Khi mục đích đã đạt được, chúng ta cảm nhận được cái gọi là “cảm giác trải nghiệm tuyệt vời”. Cho dù có là đứa trẻ, chúng cũng đều có nhu cầu được thể hiện mình, được trải nghiệm bản thân.

“Nhìn thấy những đồ vật” có thể cũng đã mang lại cho cậu bé ít nhiều niềm vui, nhưng nếu như cậu bé có thể thực hiện được mục đích bằng sức lực và khả năng của mình, cậu ta sẽ có được niềm vui vô bờ bến. Thế nhưng cô giáo kia không để ý kỹ tới hành động và vẻ mặt của cậu bé, khi cậu ta đang cố hết sức và sắp đạt được mục đích của mình thì cô giáo đã vô tình ngăn cản cậu bé thể hiện bản thân mình.

Làm cha mẹ, có phải chúng ta đang vô tình cản trở con cái chúng ta phát triển toàn diện cả về sức khỏe lẫn trí óc?

4. Ronny, chạy đi con!

Lần đầu tiên con trai tôi tham gia trò chơi tìm trứng gà trong ngày lễ phục sinh là vào năm thằng bé được 4 tuổi. Hôm đó, các ông bố bà mẹ đều đến cổ vũ con mình, và tôi cũng vậy. Bọn trẻ đang đứng phía sau vạch xuất phát háo hức chờ hiệu lệnh.

Sau tiếng “Bùm” bọn trẻ đều lao về phía trước, nhưng Ronny thì không.

“Chạy đi! Cố lên, Ronny, chạy nhanh lên!” Tôi hét lớn.

Nhưng dường như thằng bé không nghe thấy lời của tôi, mà chỉ đứng tại chỗ nhìn xung quanh một cách kỹ càn. Những đứa trẻ khác thì chạy thực mạng về phía trước, chạy ngược chạy xuôi tìm những quả trứng đang được giấu kín. Chẳng mấy chốc, Ronny đã bị bỏ lại phía sau chừng hơn 30 mét.

“Cứ thế, thằng bé sẽ chẳng tìm được thứ gì đâu.” Tôi nghĩ vậy.

Sau đó tôi cũng đã nhìn thấy Ronny tiến lên phía trước, hình như nó đã nhặt được một quả trứng. Tiếp theo, thằng bé nhặt thêm được một quả nữa. Chỉ trong vòng 5 phút, tất cả số trứng gà đã có chủ, bọn trẻ liền chạy quay về vạch xuất phát và khoe những quả trứng đã tìm được với bố mẹ chúng. Có đứa tìm được 1 quả, có đứa tìm được 2 quả, nhiều nhất cũng chỉ được 5, 6 quả.

Lúc ấy tôi thấy Ronny tiến về phía mình, túi của thằng bé thì căng phồng lên? Tôi mở túi ra và đếm, tất cả là 12 quả!

Những đứa trẻ khác chỉ cố chạy về phía trước, chúng đều bỏ qua những quả trứng ngay cạnh mình. Nhưng Ronny thì không, thằng bé rất bình tĩnh, vừa đi vừa tìm những quả trứng đó.

Bài học rút ra:

Không phải đứa trẻ nào cũng giống nhau hoàn toàn, mà mỗi đứa trẻ

là một cá tính riêng.

Nhiều bậc cha mẹ chỉ biết so sánh con mình với con người khác, họ thường nói: “Con nhà người ta thì như vậy.” “Mày liệu có được bằng một phần người ta không?”. Điều này hoàn toàn không có lợi cho sự hình thành cá tính và sự trưởng thành của con cái. Với cách giáo dục như vậy, bố mẹ sẽ khiến con cái mình đánh mất đi sự tự tin.

Không nên vội vàng và hãy nuôi dạy con một cách thiết thực! Đôi khi không cần sự thúc giục của chúng ta, biết đâu con cái sẽ làm tốt hơn. Chúng ta cần tôn trọng cá tính của con cái và giành cho chúng một khoảng trời riêng.

5. Mỗi đứa trẻ cảm nhận một thế giới khác

Nick đã đến tuổi đi học. Với một cậu bé nhỏ tuổi như Nick, trường học quả thật rộng lớn. Qua cánh cổng trường là tới ngay lớp học, Nick thấy vui lắm, bởi như vậy cậu sẽ không phải đi xa nữa.

Một buổi sáng, cô giáo lên lớp và nói: “Các em, hôm nay chúng ta sẽ học vẽ!”. Trong lòng Nick chợt nghĩ: “Hay quá!”, cậu bé rất thích vẽ mà.

Nick thích vẽ rất nhiều thứ, từ những con vật dễ thương như sư tử, hổ, chim, bò v...v đến những đồ vật như ô tô, thuyền v...v

Nick bắt đầu cầm bút sáp màu lên rồi hào hứng vẽ ngay. Bỗng nhiên, cô giáo nói: “Các em, hãy đợi chút nào!”. Đợi khi cả lớp lắng nghe, cô mới nói tiếp: “Hôm nay, chúng ta sẽ học vẽ hoa!”

Nick cũng rất thích hoa, cậu bé lại cầm sáp màu để vẽ một bó hoa với những bông hoa rực rỡ màu hồng, màu cam, màu xanh da trời mà mình thích.

Khi ấy, cô giáo lại nói: “Đợi chút nào, đừng vội, cô sẽ dạy các em vẽ một bông hoa thế nào nhé!” Nói xong, cô liền vẽ lên bảng một bông hoa với cánh hoa màu hồng và cành hoa màu xanh. “Các em hãy xem, đây là một bông hoa. Bây giờ, các em hãy vẽ giống như vậy nhé! ”.

Nick nhìn bông hoa cô giáo vẽ rồi lại nhìn xuống bông hoa của mình, cuối cùng cậu bé có vẻ thích bông hoa do chính mình vẽ hơn. Nhưng cậu bé không thể nói ra điều đó, mà chỉ có thể vẽ chúng ở góc giấy.

Vào một ngày khác, khi Nick bước vào lớp, cô giáo nói: “Hôm nay, chúng ta sẽ học nặn bằng đất sét.”

Nick lại nghĩ: “Tuyệt quá!” Cậu bé vốn cũng rất thích nặn, cậu có thể nặn được rất nhiều đồ vật.

“Bây giờ, chúng ta sẽ học nặn một chiếc đĩa.” Cô giáo nói.

Nick thấy thật hứng thú: “Oh, em rất thích!”. Nặn đất sét vốn là sở thích của cậu bé, nên trong chốc lát, Nick đã nặn lên những chiếc đĩa với hình dạng khác nhau.

“Khoan đã, cô sẽ hướng dẫn cho các em cách nặn.” Cô giáo nói rồi bắt đầu nặn một chiếc đĩa có đáy sâu. “Các em có thể làm theo cô rồi!”

Cũng như hôm học vẽ, Nick nhìn lên rồi so sánh tác phẩm của cô giáo và của mình. Cậu bé thực sự thấy thích tác phẩm của mình, nhưng lại không thể nói ra. Nick chỉ biết nặn lại chiếc đĩa mà cô giáo đã hướng dẫn.

Thật nhanh, Nick đã học được sự quan sát và chờ đợi, chỉ biết làm theo những gì cô giáo đã hướng dẫn. Và cũng thật nhanh, cậu bé đã không còn làm những thứ mà mình tự sáng tạo nên nữa.

Đến một ngày, gia đình Nick cần phải chuyển nhà tới một nơi khác, nên cậu bé đành phải chuyển trường. Bây giờ, học ở ngôi trường lớn hơn, lớp học ở cách xa cổng trường hơn, Nick phải leo cầu thang và dọc theo một hành lang dài mới có thể tới được lớp học.

Ngày học đầu tiên ở ngôi trường mới, Nick lại được học môn vẽ. Dù rất thích thú nhưng lần này, Nick lại ngồi chờ đợi cô giáo mà không chủ động.

Thấy Nick ngồi yên không vẽ, cô giáo liền tới gần và hỏi: “Nick, em không muốn vẽ à? ”

“Em rất thích, nhưng hôm nay chúng ta học vẽ gì ạ? ” Nick trả lời.

“Cô không biết, các em có thể vẽ thoải mái, vẽ những gì mà các em muốn”.

“Thế em cần phải vẽ thế nào, thưa cô?”

“Tùy em thích!” Cô giáo đáp.

Nick lại tiếp tục hồn nhiên hỏi: “Vậy em có thể vẽ màu gì cũng được chứ ạ?”

Cô giáo liền trả lời: “Tất nhiên rồi! Nếu tác phẩm của ai cũng giống nhau thì cô làm sao có thể biết ai vẽ đẹp hơn được?”

Thế là, Nick bắt đầu vẽ một bông hoa với màu hồng, màu cam và xanh.

Cậu bé nhỏ Nick rất thích ngôi trường mới, dù cho cậu phải vất vả leo lên những bậc cầu thang mới có thể tới được lớp học.

Bài học rút ra:

Mỗi trẻ em đều có cảm nhận riêng về thế giới xung quanh. Với cái nhìn đặc biệt, chúng sẽ tự tạo nên một thế giới muôn màu khác nhau trong lòng mình.

Những nét bút nguệch ngoạc là một cách bộc lộ tâm tư tình cảm, tâm hồn mình đối với trẻ em chưa đến tuổi đến trường. Lúc này, điều cha mẹ cần làm là cùng với chúng vẽ nên những thứ, những điều trong lòng chúng muốn, vẽ mà nói, nói mà vẽ. Một điều không hay là hiện nay rất nhiều bậc cha mẹ lại thường nhìn con cái bằng ánh mắt người lớn, trói buộc con cái bởi những nguyên tắc cứng nhắc để cố gắng nhào nặn nên một con người kiểu mẫu, giống như việc tạo nên bộ máy hoàn chỉnh với những khuôn mẫu có sẵn. Kết quả của việc làm này là tạo ra những đứa con không biết nghe lời và những người thầy vô trách nhiệm.

Người làm cha làm mẹ cần phải học cách tạo tư tưởng thoải mái cho con cái, giúp chúng trưởng thành một cách vui vẻ, khoẻ mạnh.

6. Khuôn mặt của con

Mike, cậu con trai 5 tuổi của tôi đang ở vào lứa tuổi hiếu động nhất. Đường như mỗi chuyện thằng bé làm đều khiến tôi và bố nó phải đau đầu.

Một ngày nghỉ, chúng tôi đưa thằng bé ra ngoại thành chơi. Mike rất phấn khích, và đã đùa nghịch rất vui. Khi tham gia 10 trò chơi cùng chúng tôi, thằng bé đã chín lần vi phạm nguyên tắc chơi. Lúc trò chơi sắp kết thúc, thằng bé lại tiếp tục vi phạm nội quy và đã bị bố bắt được quả tang. Ngay lập tức, thằng bé bị ông bố nghiêm khắc loại khỏi trò chơi, thậm chí còn có thể bị mắng khi về phòng. Nhưng Mike đã không chịu như vậy, thằng bé từ từ tiến về phía trước mặt bố, ông bố liền quát mắng nó vì không chấp hành quy định được đặt ra.

Khoảng 5 phút sau, đầu óc Mike như để đi đâu mất. Tôi và bố nó cũng nhận thấy điều đó bởi nét mặt thằng bé không thể giấu nổi chúng tôi: một ánh mắt mơ màng, một điệu cười thích thú trên khoé miệng, đến tai cũng động đậy. Cứ thế cho tới khi bố nó nghiêm nghị quát: “Mike, bố không cho phép con làm như vậy!”.

Ngay lập tức, Mike trở lại bình thường. Nét mặt biểu lộ đầy cảm xúc. Sau đó, thằng bé nói với bố một cách ngây thơ: “Nhưng bố ạ, con sinh ra chỉ có một khuôn mặt này thôi!”

Nghe thằng bé nói, ông bố bỗng cảm thấy có một sự vui mừng, xúc động xen lẫn. Ông không mắng thằng bé nữa mà ôm nó vào lòng và nhẹ nhàng nói: “Đúng vậy! Con chỉ có một khuôn mặt này và bố mẹ chỉ yêu mỗi khuôn mặt này thôi!”.

Bài học rút ra:

Trẻ con chính là lứa tuổi hiếu động nhất. Chúng luôn luôn tò mò với tất cả mọi thứ xung quanh mình. Trong nhiều gia đình, các bậc cha mẹ thường trói buộc con cái bằng rất nhiều những quy định như không cho chúng nhảy trên ghế sofa, không cho phép chúng tè ra thảm, cấm ăn thế

này, cấm đi thế kia v...v Đương nhiên, đặt ra những quy định đó cho con cái không phải là không đúng, nhưng nếu thử nghĩ lại, bạn cấm con mình không được tè ra thăm, vậy trước khi trải thăm ra sàn nhà, bạn đã hỏi ý kiến con mình chưa? Quá trói buộc, áp đặt con cái sẽ làm mất đi tính sáng tạo và khả năng khám phá thế giới của chúng.

Dẫn dắt cho con cái một hướng đi và chỉ cần chúng có thể làm theo thì chúng ta không nên quá chú ý tới những quy định nhỏ nhặt. Hãy đừng trách mắng mà nên động viên con cái để chúng có thể phát huy hết những ưu điểm của bản thân! Hãy giúp con cái tự do phát huy năng lực, học hỏi tri thức và kỹ năng! Hãy để con cái tự do khám phá những bí ẩn của thế giới ngay từ những tháng năm tuổi thơ!

7. Thượng đế đang chụp ảnh cho con

Utah có một cô con gái đáng yêu tên là Deanna. Cô bé thường tự mình đi đến trường học. Vào một buổi chiều, trời đột ngột âm u, mây đen ùn ùn kéo về, gió thổi dữ dội, sấm chớp ầm ầm, báo hiệu trời sắp mưa to. Mẹ của Deanna rất lo lắng, cô con gái nhỏ của bà sắp sửa tan học. Bà lo con bé sẽ sợ những tiếng sét, thậm chí bà còn lo con gái có thể sẽ bị sét đánh.

Ngoài trời, tiếng sấm sét mỗi lúc một to hơn, tia chớp nhằng nhịt như những lưỡi kiếm xé toạc bầu trời. Mẹ Deanna vội vã lái xe men theo con đường đến trường đón cô bé. Bà nhìn thấy cô con gái bé nhỏ của mình đang một mình bước trên đường. Không những thế, bà còn thấy cứ mỗi lần khi có tia chớp, con bé đều đứng lại rồi ngược mặt lên trên nhìn một cách thích thú. Được một lúc bà liền gọi cô bé và hỏi:

“Con yêu, con đang làm gì vậy?”

Deanna hồn nhiên trả lời: “Mẹ à, Thượng đế vừa mới chụp ảnh cho con đó!”

Bài học rút ra:

Trong mắt người lớn, những chuyện như vậy có lẽ chẳng cần phải để ý tới. Nhưng đối với trẻ con lại rất tự nhiên, chúng thường lý giải thế giới xung quanh một cách rất hồn nhiên và tốt đẹp.

Nhiều bậc cha mẹ đã quên đi điều này: Thế giới của trẻ con hoàn toàn khác với thế giới của người lớn. Đôi khi, những việc chúng ta làm cũng chính là sự gợi ý cho các con, cho nên không cần phải dạy bảo chúng nữa.

8. Chúng ta đang trồng người

Mùa xuân năm đầu tiên ở thung lũng Lowes, tôi cùng với hai sinh viên thực tập làm việc tại một vườn cây. Sau khi ươm cây xong, chúng tôi bắt đầu gieo hạt. Khi chúng tôi đang nói chuyện với nhau về những vấn đề có vẻ lớn lao nhưng lại rất nhạt nhẽo thì cô con gái Pati 3 tuổi rất hay hỏi với mái tóc xoăn vàng óng của tôi chạy đến bên cạnh.

Con bé mặt ngệt ra như đang suy nghĩ điều gì trong vài phút rồi hỏi tôi: “Ồ, tại sao chúng ta lại phải gieo hạt hả mẹ?”

Tôi trả lời với giọng điệu của một cô giáo: “À, bởi vì bây giờ là vụ xuân rồi, con ạ! Chúng ta đã bón phân lên ruộng rồi, bây giờ thì đến lúc gieo hạt thôi!”

“Nhưng mà tại sao lại phải như thế ạ?” Pati hỏi.

“Ừ, chúng ta phải gieo hạt để sau này hạt lớn thành cây, và cây sẽ cho chúng ta nguồn thực phẩm mà! Chúng ta phải.....”.

Tất nhiên, Pati không thể hiểu được những lời tôi nói, mặt con bé lại xì ra vì thất vọng. Nhưng rồi con bé lại cắt ngang cuộc nói chuyện của chúng tôi: “Nhưng tại sao lại phải làm vậy hả mẹ?”

“Pati! Chúng ta đang trồng rau chân vịt, hoa cúc, cây lá thơm và còn cả.....”

“Nhưng vì sao lại phải như thế ạ?” Pati tiếp tục hỏi.

“Vì sao cái gì chứ?” Tôi lên giọng nói.

Pati vẫn cứ gặng hỏi cho bằng được: “Vì sao mẹ lại gieo hạt ạ?”

Và mẹ con tôi đã hỏi đi hỏi lại nhau như thế vài lần. Tôi vừa cố gắng tìm câu trả lời thích hợp vừa cố gắng kiềm chế không tức giận. Một lát sau, tôi đã nghĩ ra nên trả lời con gái thế nào: “Pati, chúng ta gieo hạt là bởi

chúng ta yêu thương chúng, con ạ!”

“Ồ, con hiểu rồi ạ!” Pati vui mừng hô lớn một cách mãn nguyện rồi nhảy chân sáo ra chỗ khác chơi.

Một buổi sáng sớm mùa xuân năm sau, theo kế hoạch, sau khi hoàn thành công việc cấy ghép cho 10 loại cây và san phẳng 4 mảnh đất, tôi trở về nhà. Khi đó, Pati đã đến tự lúc nào. Con bé hỏi tôi: “Con giúp mẹ được không ạ?”

“Được chứ, con gái!” Tôi vui vẻ trả lời dù trong lòng không muốn lắm. Bởi tôi biết, một đứa trẻ lên 4 sẽ chẳng thể giúp được gì?

Pati hớn hờ cầm lấy chiếc xẻng rồi cố gắng xới cho đất tơi lên. Tôi làm mẫu cho con bé xem cách trồng cây bắp cải sao cho chắc, thẳng và cách tưới nước cho cây. Pati bắt tay vào làm, còn tôi đứng bên cạnh mà không dám thở mạnh vì sợ con nghe thấy.

Được vài phút, Pati thích chí ngồi xuống ca hát, vuốt ve cây cải nhỏ vừa trồng được. Nhìn theo tôi rồi Pati trách: “Mẹ! Mẹ phải đi nhẹ làm nhẹ chứ! Mẹ còn phải hát cho nó nghe rồi cả vuốt ve nữa!”. Nói xong, con bé liền làm từng động tác một cho tôi xem.

Tôi bắt đầu thấy hơi khó chịu. Con bé làm tôi không thể hoàn thành được công việc dự kiến trong ngày hôm đó, tôi đành phải để hôm sau làm tiếp. Nghỉ việc như thế tôi thấy cũng vừa thoải mái mà cũng vừa vất vả. Nhưng lại không muốn làm con gái thất vọng, tôi nói: “Con nói đúng lắm, Pati!”. Rồi theo sau con gái, hai mẹ con tôi tay trong tay hát vui vẻ bài ca với giai điệu ca kịch: “Chúng ta âu yếm em.....làm em vui.....làm em dễ chịu.....cô tiên xinh đẹp đang múa hát....”, sau đó chúng tôi cùng chơi trò hát gieo vần. Chúng tôi đã say sưa ca hát thật vui vẻ! Bỗng nhiên, Pati đứng dậy chạy nhanh đến và nhảy lên lưng tôi khiến tôi ngã lăn ra đất, rồi hai mẹ con ôm nhau lăn mấy vòng trên con đường nhỏ ở vườn và cười không ngớt. Pati đột nhiên ôm chầm lấy tôi và hôn lên má tôi: “Mẹ ơi! Con yêu mẹ lắm!”. Nói rồi Pati liền vội chạy ngay đi tìm bạn của mình để chơi.

Tôi thấy trong lòng thật hạnh phúc. Tôi tiếp tục gieo hạt và không ngừng hát ca cho những chú rau chân vịt, cô nàng hoa cúc, những em lá thơm nghe. Những ngày ở bên Pati, tôi đã hiểu được một điều: Chúng ta không chỉ trồng cây chăm hoa mà còn có nhiệm vụ cao cả hơn, đó là trồng người.

Bài học rút ra:

Nhà giáo dục học Montessori luôn luôn coi trọng phương pháp giáo dục lấy con cái làm trung tâm. Các bậc cha mẹ luôn mong muốn được người khác tôn trọng, không bị làm phiền khi làm việc, nhưng nhiều khi lại không tôn trọng, không quan tâm tới cảm giác, suy nghĩ và những nhu cầu của con cái.

Cũng giống như những mầm cây non kia, con cái rất cần tới sự chăm sóc, dạy dỗ tận tình của cha mẹ để có thể trưởng thành. Cha mẹ hãy luôn ở bên cạnh và thường xuyên chia sẻ với con cái những niềm vui nỗi buồn. Khi con cái cần, cha mẹ hãy vui vẻ, hết lòng giúp đỡ! Hãy đừng sốt ruột trước những việc làm của con trẻ và hãy nhiệt tình, vui vẻ đón nhận những thành tích mà con cái đạt được!

Quá trình giáo dục con cái về bản chất cũng chính là một quá trình phát triển của cuộc sống con người. Chúng ta sẽ học được nhiều điều từ sự ngây thơ của con cái, không chỉ là tình yêu thương mà còn biết được niềm vui trong cuộc sống...

9. Điện thoại cho mẹ

Có một cậu bé, vì bố mẹ đã ly dị nên cậu bé ở cùng bà nội. Lúc ở trường, mỗi lần ăn cơm trưa xong, cậu bé thường cầm 1 đồng xu chạy về buồng điện thoại của trường để gọi. Nếu vô tình đi ngang qua, bạn có thể nghe thấy lời của cậu: “Mẹ đã ăn cơm chưa ạ? Tan học mẹ có đến đón con không? Mẹ nhớ mua đồ chơi cho con nhé...!” Cậu bé vừa nói vừa cười rất vui. Và mỗi khi chuông báo vào lớp vang lên, cậu bé đều tỏ ra tiếc nuối vì phải gác máy.

Một hôm, khi cậu bé đang gọi điện thì lớp tập trung đột xuất, cậu vội vàng đến nỗi không kịp gác điện thoại lên, Lúc đó, một cô giáo đi ngang qua liền gác máy giúp cậu bé, cô tò mò nghe thử điện thoại, và chỉ nghe thấy: “Bây giờ là 12h 30’15“, 12h 30’18“ ...”. Lập tức, mắt cô giáo nhoè lệ.

Bài học rút ra:

“Mọi người được sống vui vẻ bên nhau mới là niềm hạnh phúc thật sự trong nhân gian”(Marie Curie)

Bản chất của con người luôn hướng thiện, hướng đến lòng nhân ái, quanh ta còn rất nhiều trẻ em thiếu tình yêu thương. Về ngoài đây cứng rắn của chúng không thể nói lên rằng chúng có đầy đủ tình thương của cha mẹ. Khoa học đã chứng minh, những đứa trẻ sống thiếu tình thương thì tinh thần của chúng sẽ chịu nhiều áp lực, tính cách cũng sẽ có nhiều thiếu sót, những đứa trẻ đó sẽ sinh ra oán hận cha mẹ mình. Cuối cùng chúng sẽ sa ngã, sẽ có những suy nghĩ cực đoan với xã hội. Và như vậy, một đứa trẻ bình thường chỉ vì thiếu tình thương cuối cùng đã trở thành một người có hại cho xã hội.

Các bậc cha mẹ đã li hôn, xin hãy nghĩ tới những đứa con của mình!

10. Chiếc cửa kiên cố nhất

Chiếc cửa phòng lớn của trường đã bị đá vỡ. Chiếc cửa đáng thương, từ lúc được lắp đặt, dường như không ngày nào nó không bị đá trúng. Những đứa trẻ đang ở cái tuổi 15;16 hiếu động nhất ấy, chúng chỉ thích dùng chân để mở và đóng cửa. Thầy cô đã đau đầu vì chúng và nhiều lần dán lên tường với những lời cảnh báo như: “Xin hãy nương tay!”, “Chú ý chân của bạn!”, “Tôi là cửa, tôi cũng biết đau!”... Thế nhưng chẳng có tác dụng gì cả, đã thế chúng lại càng đá mạnh hơn.

Cho đến một ngày cái cửa đã bị đá hỏng, tất cả giáo viên đều kiến nghị với thầy hiệu trưởng hãy lắp một chiếc cửa sắt, xem chúng còn đá nổi nữa không?

“Các thầy cô yên tâm! Tôi đã đặt làm một chiếc cửa vô cùng kiên cố rồi.” Thầy hiệu trưởng vừa cười vừa nói.

Rất nhanh chóng cửa cũ đã bị tháo đi, thay vào đó là chiếc cửa mới. Như có phép lạ, sau khi lắp chiếc cửa mới không hề bị lũ trẻ trà đạp, những lúc bước qua cánh cửa này bọn trẻ luôn đi rất nhẹ nhàng. Tia nắng chiếu ra từ cánh cửa thật là rực rỡ. Dường như thứ ánh sáng lung linh ấy đã làm cho bọn trẻ thấy rất vui!.

Tại sao cánh cửa đó lại không kiên cố cơ chứ? Nó đã mang lại cho chúng ta lòng tin vào bọn trẻ, dám đặt vào tay chúng một niềm hi vọng để bị dập tắt, để chúng biết trân trọng vẻ đẹp mong manh và giá trị của những đồ vật! Dưới ánh sáng mặt trời lung linh, cánh cửa ấy vô cùng rạng rỡ, và đó chính là một chiếc cửa bằng kính.

Bài học rút ra:

Con người ai cũng đều hi vọng được người khác tin tưởng, trẻ con cũng vậy. Nếu như chúng ta luôn luôn tin tưởng vào con cái, chúng sẽ không làm chúng ta phải thất vọng.

Rất nhiều gia đình quá nghiêm khắc khi giáo dục con cái, nên biết rằng mỗi một đứa trẻ là một cá tính độc lập, chúng có một suy nghĩ riêng về cuộc sống. Nếu chúng ta quá nghiêm khắc với con cái, có thể sẽ sinh ra mâu thuẫn, giáo dục như vậy có thể sẽ có tác dụng ngược. Một khi thiếu niềm tin vào con cái, chúng ta sẽ khó mà dạy bảo chúng thành một đứa trẻ phát triển bình thường. Nếu chúng ta áp dụng một phương pháp khác để giáo dục, khiến con cái thấy cảm động, tin tưởng vào bố mẹ, thì chúng sẽ dần dần tiếp thu và có thể chúng sẽ cảm nhận được niềm hạnh phúc khi được bố mẹ yêu thương và quan tâm.

Hãy tin tưởng con cái, mạnh dạn đặt vào tay chúng niềm hi vọng mong manh nơi bố mẹ, để chúng biết trân trọng giá trị và vẻ đẹp của những hi vọng ấy!

11. Xỉ mũi như thế nào

Nhà giáo dục nhi đồng được cho là lỗi lạc nhất Phương Tây thế kỷ 20 Montessori đã viết một câu chuyện trong cuốn sách nổi tiếng “3 tuổi quyết định một đời người”. Câu chuyện cảm động này ghi lại những tình tiết trong “lớp học nhân sinh” do bà giảng dạy:

Một hôm, tôi quyết định lên lớp giảng cho bọn trẻ một nội dung có vẻ rất hài hước, đó là: Xỉ mũi như thế nào? Tôi hướng dẫn chúng nhiều cách sử dụng khăn tay, còn chỉ cho chúng cách xỉ mũi mà không để người khác phát hiện ra. Tôi đã sử dụng một biện pháp mà bọn trẻ không thể phát hiện để xỉ mũi ra ngoài. Bọn trẻ tỏ rất chăm chú theo dõi, và không hề có một âm thanh xì xào nào. Nhưng khi tôi vừa kết thúc động tác của mình, bọn trẻ lập tức vỗ tay nhiệt liệt hưởng ứng. Điều này khiến tôi hơi bối rối, quả thực từ trước tới nay tôi chưa từng được nghe những tiếng vỗ tay lớn đến vậy của bọn trẻ, và tôi cũng không nghĩ sẽ nhận được sự cổ vũ nồng nhiệt như thế.

Sau này tôi mới hiểu, thì ra hôm ấy tôi đã vô tình đề cập tới vấn đề nhạy cảm của bọn trẻ. Trẻ con khi “Xỉ mũi” thường gặp rất nhiều khó khăn. Do việc làm này của chúng luôn bị người lớn trách móc, nên chúng cảm thấy xấu hổ với việc làm đó. Những lời trách mắng như vậy đã gây tổn thương cho chúng rất nhiều. Càng đáng nói hơn, để khăn tay không bị rơi mỗi khi đến lớp, người lớn luôn quàng khăn lên cổ chúng. Thế nhưng không một ai dạy cho bọn trẻ cách xỉ mũi như thế nào cho đúng. Khi tôi làm động tác xỉ mũi trước mặt bọn trẻ, chúng thấy như được đền bù cho những hổ thẹn trước kia đã phải chịu nên chúng vỗ tay hưởng ứng nhiệt liệt. Tôi không chỉ đã đối xử công bằng với chúng, mà còn khiến chúng cảm thấy trong mắt người lớn mình cũng có vị trí quan trọng. Tôi dần dần hiểu được trẻ con cũng có danh dự lớn lắm. Người lớn thường không nghĩ là trẻ con dễ bị chịu áp lực và bị tổn thương.

Đến ngày tôi phải trở về, lúc chia tay bọn trẻ đã nói với tôi: “Cám ơn cô, cám ơn buổi lên lớp của cô rất nhiều!” Chúng đã xếp thành một hàng ngang đứng tiễn tôi, điều này khiến tôi vô cùng cảm động.

Bài học rút ra:

Coi thường con cái là sai lầm cơ bản của các bậc làm cha mẹ, và cũng là thiếu sót của thầy cô giáo.

Nếu chúng ta hỏi những ông bố bà mẹ: “Bạn có biết là mình đã thường xuyên có những hành động thể hiện sự coi thường với chính con cái không”, họ sẽ tỏ ra rất kinh ngạc và phản đối: “Tôi không coi thường chúng, chỉ vì chúng không thể làm được việc gì nên hồn cả. Chúng ta cần hiểu khả năng của con cái là một chuyện, thái độ và hành vi của bố mẹ cũng ảnh hưởng rất nhiều tới chúng.”.

Kỳ thực trong cuộc sống hàng ngày, các bậc cha mẹ không bỏ qua một cơ hội dù là nhỏ nhất để chê bai con mình, mặc dù điều này bản thân họ không bao giờ nghĩ tới. Khi một ông bố nhìn thấy con mình bưng một cốc nước, ông ta liền sợ con mình sẽ làm vỡ chiếc cốc. Lúc ấy, dường như ông coi chiếc cốc như một báu vật. Có thể ông bố này rất giàu có, thậm chí ông hi sinh cả cuộc đời để cho con cái cuộc sống sung túc. Vậy mà, trong lúc này, hình như ông cho rằng chiếc cốc còn có giá trị hơn cả việc được trải nghiệm bản thân của con mình, cho nên tốt nhất là không để cho con đánh vỡ chiếc cốc ấy. Mặc dù ông luôn sẵn sàng hi sinh vì con cái, mong chúng sẽ đạt được những thành tựu huy hoàng trong tương lai và trở thành nhân vật nổi tiếng, nhưng lúc này đây ông lại chấp nhận đánh đổi nhu cầu được trải nghiệm cuộc sống của con cái chỉ để bảo vệ đồ vật vô tri vô giác kia. Bình thường nếu những vị khách trước đây của ông có vô tình làm vỡ chiếc cốc ấy, thì ông liền nói: “Không sao đâu chỉ là chiếc cốc nhỏ thôi mà!” Mọi chuyện vẫn luôn diễn ra khô khan như vậy.

Còn có một kiểu coi thường con cái khác, đó là bố mẹ luôn đánh giá thấp những việc làm của con cái, từ đó đánh giá thấp luôn cả bản thân chúng. Chẳng hạn như, khi bố mẹ nghĩ cần phải ra ngoài đi dạo, cho dù lúc ấy con đang chơi rất là vui thì họ cũng không thèm để ý đến cảm giác cũng như nhu cầu của con mình, nhất quyết bắt con phải ngừng chơi, sau đó đưa chúng ra ngoài cùng mình. Hoặc là, khi con đang làm một việc gì đấy mà có

khách tới nhà thì ngay lập tức bố mẹ bắt con dừng chơi, sau đó đưa con ra chào khách

Nếu bố mẹ suốt ngày can thiệp vào cuộc sống riêng tư của con cái, sẽ khiến chúng cảm thấy cuộc sống này không còn ý nghĩa và giá trị gì nữa. Bọn trẻ sẽ thấy bản thân mình thật yếu đuối kém cỏi. Điều này kìm chế những mong muốn phát triển của chúng, và chúng sẽ không còn tin tưởng vào bản thân mình nữa. Nếu chúng ta khiến con cái nghĩ rằng mình vô dụng, thì có nghĩa là chúng ta đã bao phủ lên chúng một đám mây đen, chúng sẽ rơi vào trạng thái sợ hãi và thờ ơ. Từ đó hình thành nên tâm lý tự ti trong suy nghĩ của chúng..

12. Chiếc hộp bút chì

Khi chuông điện thoại reo, Parker đang chuyên tâm chuẩn bị bài phát biểu trong phòng làm việc, vì tối nay, ông cần đến một trường đại học trong thành phố để phát biểu. Một giọng nữ lạ trong điện thoại gọi tới, cô ta giới thiệu mình mắc một căn bệnh và sắp chết, nhưng cô ta có một cậu con trai hơn 7 tuổi. Bác sĩ của cô nói rằng nếu thông báo cho cậu con trai tin này, e rằng cậu bé sẽ không chịu nổi cú sốc tinh thần này. Nhưng không hiểu làm sao cô ta lại cảm thấy làm như vậy thật không phải.

Cô ta biết Parker là một chuyên gia hàng đầu trong việc giúp đỡ trẻ em gặp khó khăn, nên muốn hỏi ý kiến của ông. Parker đã nói tâm hồn của chúng ta thông thường nhạy bén hơn đầu óc, ông cho rằng bản thân cô ta sẽ biết cái gì là tốt nhất cho con mình. Parker cũng mời cô ta đến nghe bài phát biểu của mình, vì chủ đề của bài phát biểu ngày hôm nay là về vấn đề con cái đối mặt với cái chết như thế nào. Và cô ta đã đồng ý.

Buổi tối, Parker nhìn thấy một người phụ nữ yếu ớt được hai người dìu đỡ, ông nhận ra ngay đó là người đã gọi điện thoại cho mình. Parker bắt đầu bài phát biểu, ông nói: Trên thực tế, trước khi người lớn nói ra, trẻ con thông thường đã ý thức được chân tướng của sự việc, nhưng chúng không biểu lộ ra, luôn luôn đợi đến khi người lớn nói ra mới cùng chia sẻ những lo buồn hoặc đưa ra ý kiến của mình. Đối với trẻ con, thông thường mà nói, chúng dễ đón nhận sự thật hơn là bị mọi người che giấu, cho dù việc giấu chúng cũng chỉ vì tránh cho chúng phải chịu sự đau đớn. Parker cho rằng, tôn trọng con cái, cần phải để chúng cùng mọi người chia sẻ sự đau thương của gia đình, chứ không phải đẩy chúng ra vòng ngoài.

Lời của Parker đã gợi ý cho bà mẹ xấu số kia nhiều điều. Tranh thủ lúc nghỉ giải lao, cô ta bước từng bước một cách khó nhọc tiến về phía Parker và nói trong nước mắt: “Trong thâm tâm, tôi đã biết là mình cần phải nói cho con trai.”. Cô ta còn nói tối nay sẽ nói cho con trai mình biết tất cả.

Sáng ngày hôm sau, Parker nhận được điện thoại của người mẹ đó.

Dường như, cô ta xúc động đến mức không thể nói nên lời. Cô ta nói với Parker, tối qua sau khi trở về nhà, cô đã gọi con trai dậy, bình tĩnh nói với thằng bé: “Swiss, mẹ cần phải nói với con một chuyện.”. Thằng bé ngay lập tức ngắt lời mẹ: “Mẹ, bây giờ mẹ nói với con là mẹ sắp chết rồi, phải không?”. Bà ta ôm con vào lòng và trả lời: “Đúng con ạ!”. Và hai mẹ con ôm nhau mà khóc không thành tiếng.

Sau vài phút, đứa bé thoát khỏi vòng tay của mẹ rồi nói nó có một đồ vật đã cất giữ từ lâu chuẩn bị để tặng mẹ. Nó lấy từ ngăn kéo ra một hộp bút chì màu đen, bên trong có một bức thư với nét chữ ngoệch ngoạc: “Tạm biệt mẹ! Con mãi yêu mẹ!”.

Mọi người không biết Swiss đã phải đợi bao lâu mới nghe được sự thật, chỉ biết hai ngày sau, mẹ của cậu bé đã chết. Trong linh cữu của bà mẹ có đặt một hộp bút chì màu đen và một bức thư.

Bài học rút ra:

“Tôn trọng con cái, cần phải để chúng cùng chia sẻ những lo âu trong gia đình chứ không được coi chúng là người ngoài.”.

“Tôn trọng con cái và coi chúng là một người bình đẳng với chúng ta”, đây là điều rất nhiều bậc cha mẹ không hiểu được và không làm được. Thế nào là bình đẳng? Bình đẳng chính là tôn trọng nhu cầu của con cái, tin tưởng vào trí tuệ, khả năng, phẩm chất của chúng, đồng thời cho phép con cái giữ quan điểm về giá trị và cách sống không giống với chúng ta.

Nhiều khi, con cái đã biết rõ tất cả mọi việc xảy ra trong gia đình, chỉ vì bố mẹ không coi chúng là một người độc lập, có lòng tự tôn và khả năng chịu đựng, nên đã cố tình giấu chúng, chúng cũng đành phải giả vờ không biết. Sớm hay muộn, trẻ con sẽ cho rằng bản thân mình không có mối quan hệ gì với gia đình và nghĩ gia đình chỉ như một nhà trọ để ăn và ngủ. Người nào luôn tự ti về khả năng của bản thân, đứa trẻ nào không ý thức được giá trị của bản thân thì tất nhiên cũng không thể nào có tinh thần trách nhiệm.

CHƯƠNG II

GIÁO DỤC CON CÁI, CHA MẸ NÊN BẮT ĐẦU TỪ BẢN THÂN MÌNH

13. Số lần vươn lên

Một ông bố rất buồn lòng về cậu con trai, bởi ông thấy đã 16 tuổi rồi mà cậu bé lại không có một chút ý chí nam nhi.

Thế là, ông liền đến gặp một vị sư, nhờ vị sư dạy bảo cậu bé.

Vị sư nói: “Thí chủ hãy để cậu bé lại đây. Tôi đảm bảo sau ba tháng, cậu bé sẽ thực sự trở thành một người con trai có chí khí. Có điều trong thời gian ba tháng, thí chủ sẽ không được đến thăm cậu bé.” Và ông bố đã đồng ý.

Ba tháng trôi qua, ông bố đến đón con trai mình. Vị sư đã sắp xếp cho cậu bé thi đấu với một võ sư Karatedo để ông bố có thể thấy được kết quả dạy dỗ trong ba tháng vừa qua.

Khi võ sư vừa ra tay, cậu bé ngay lập tức bị ngã. Không chịu thua, cậu bé đã đứng dậy nhưng lại ngã thêm lần nữa. Và cứ như thế cậu bé đã 18 lần ngã rồi lại đứng dậy liên tiếp.

Vị sư hỏi ông bố: “Thí chủ thấy con trai mình như thế đã có ý chí rồi hay chưa?”

Ông bố liền đáp: “Quả thật, tôi thấy rất thất vọng! Sau 3 tháng, kết quả lại không ngờ như vậy. Con trai tôi không thể chịu được đòn tấn công của đối thủ và đã bị hạ gục!”

Vị sư thở dài rồi nói: “Đó là thí chủ mới chỉ thấy được cái vỏ ngoài của sự thất bại mà thôi. Thí chủ có thấy được nghị lực và lòng dũng cảm tự mình đứng dậy sau mỗi lần ngã của cậu bé không? Đó mới chính là ý chí nam nhi thực thụ, thừa thí chủ!”

Vậy nên, chỉ cần số lần vươn lên nhiều hơn số lần vấp ngã thì bạn đã thành công rồi.

Bài học rút ra:

Ý chí nam nhi thực thụ không phải được thể hiện ở khả năng anh ta bị thất bại, đánh gục hay không, mà chính là ở khả năng đứng dậy khắc phục sau mỗi lần thất bại. Đối mặt với thất bại, khả năng bình tĩnh xử lý, không ngần ngại bắt đầu lại từ đầu mới thể hiện được ý chí của một người con trai chân chính. Ai có ý chí thì người ấy chỉ có thể bị vấp ngã mà không bao giờ chịu thua, chịu khuất phục.

Đối với trẻ em còn hồn nhiên, ngây thơ thậm chí cả nhiều thanh niên do vốn kinh nghiệm sống chưa nhiều, lại ít va chạm nên thường xuyên nhầm lẫn giữa ý chí nam nhi và sự cường tráng, dũng cảm. Vì thế, các em thường chỉ đánh giá ý chí của một người con trai qua cơ bắp, sự cường tráng bề ngoài.

Nếu các bậc cha mẹ cũng không hiểu rõ được sự khác nhau đó thì trong suốt quá trình trưởng thành, con cái sẽ dễ dàng đánh mất bản thân hoặc sẽ gặp nhiều khó khăn trên bước đường tạo cho mình một ý chí mạnh mẽ.

Cuộc đời con người dài lắm! Nhưng chỉ một phút bất cẩn, chúng ta có thể sai một li đi một dặm. Cha mẹ không có cách nào có thể giúp con cái tránh khỏi mọi lỗi lầm, vấp ngã nhưng ngược lại lại có thể giáo dục con cái một nghị lực, lòng dũng cảm vươn lên sau mỗi lần vấp ngã. Thật vậy, bậc cha mẹ nào hiểu đúng ý nghĩa của “nam tử hán thì mới có thể nuôi dạy nên một người con có ý chí thực thụ.

14. Con sẽ không nói dối bố nữa!

Vào một buổi sáng năm Wright 17 tuổi, bố Wright đã bảo cậu lái ô tô đưa mình đến một nơi cách nhà hơn 30 km. Mới biết lái ô tô nên cậu đã vui vẻ nhận lời.

Khi đưa bố đến nơi, Wright hẹn bố 3h chiều sẽ quay lại đón ông, sau đó liền đến rạp chiếu phim. Lúc bộ phim cuối cùng kết thúc là 5h chiều, và Wright đã trễ hẹn với bố hai tiếng đồng hồ.

Lái xe đến nơi đã hẹn, thấy bố đang kiên nhẫn ngồi ở một góc đường đợi mình, Wright thầm nghĩ nếu biết mình đã xem phim chắc hẳn bố sẽ giận lắm. Nghĩ vậy, Wright bèn đến xin lỗi bố và đã nói dối rằng: “Con đã định đến sớm rồi bố ạ! Nhưng không may, xe bỗng nhiên bị hỏng, phải mất 2 tiếng sửa chữa mới chạy được! Con xin lỗi!”.

Nghe Wright nói xong, ông bố liền nhìn cậu con trai của mình với một ánh mắt khiến cậu bé mãi mãi không quên được.

Ông nói: “Wright à, con thấy nhất thiết phải nói dối như vậy với bố sao? Bố thật thất vọng về con đấy!”

Wright đã không thừa nhận mà còn cãi lại: “Sao vậy bố? Bố nói gì thế? Con nói hoàn toàn là sự thật mà bố!”

Bố Wright lại quay ra nhìn cậu cũng với ánh mắt thất vọng ấy, rồi nói: “Khi con không đến đúng hẹn, bố đã gọi điện cho cửa hàng sửa xe hỏi xem có phải xe bị hỏng hay không rồi. Và họ đã nói rằng con không đến đó. Vì thế, bố biết rõ nguyên nhân không phải là xe bị hỏng.” Nghe bố nói vậy, một cảm giác hổ thẹn đã lan toả khắp người khiến Wright không thể không thú nhận với bố là mình đã đi xem phim. Nhưng sự thành thật ấy lại khiến ông thật buồn lòng, ông đã nói với con rằng: “Wright này, thực sự là bố rất giận đó, nhưng không phải là giận con đâu, mà giận chính bản thân mình, con ạ! Bố thấy mình không xứng đáng làm bố bởi vì không thể dạy được con mình, khiến nó phải nói dối với chính bố nó. Thôi, bây giờ bố sẽ đi bộ về nhà để suy nghĩ lại về những sai lầm trong thời gian qua của mình, con cứ lái xe về nhà trước đi nhé!”

Vậy là, việc nhận lỗi và những lời nói thật của Wright đã trở nên vô ích.

Ông bố bắt đầu đi trên con đường sân bay đầy bụi, Wright đã lên xe đuổi theo và hy vọng bố sẽ đổi ý. Nhưng dù có tỏ ra ân hận về lỗi lầm của mình thế nào đi nữa thì người bố vẫn không để ý tới và vẫn một mình bước đi với dáng vẻ trầm ngâm suy tư, nét mặt ông thì hiện rõ nỗi ưu phiền.

Trên suốt quãng đường dài ấy, Wright đã lái xe rất chậm để luôn theo sát bố mình và cũng phần nào hiểu được nỗi đau tinh thần đang giày vò trong ông. Đây chính là một chuyện khiến Wright khổ tâm nhất trong cuộc đời và cũng là một bài học đầy ý nghĩa đối với cậu. Từ đó về sau, Wright đã không nói dối bố thêm một lần nào nữa.

Bài học rút ra:

“Tử bất giáo, phụ chi qua”(Tức: con cái bất hiếu là lỗi của người làm cha). Chắc hẳn bậc cha mẹ nào cũng biết đến câu thành ngữ này, nhưng không phải ai cũng ghi nhớ.

Những hành vi, lời nói của cha mẹ có một ảnh hưởng rất to lớn đối với con cái, vì thế khi con cái làm sai điều gì thì việc làm đầu tiên người làm cha làm mẹ cần phải làm là xét lại bản thân mình.

Giáo dục con cái cũng giống như việc lái xe trên một con đường nhiều lối rẽ vạy. Người lái xe luôn phải nghĩ xem lối rẽ mình đã đi là đúng hay sai. Điều này cũng giống như việc cha mẹ nên thường xuyên ngẫm nghĩ lại xem việc mình làm có sai lầm hay không. Như vậy thì mới có thể tránh mắc thêm những sai lầm khi giáo dục con cái.

15. Cách dạy con của Gandhi Indira, cựu thủ tướng Ấn Độ

Gandhi Indira, cựu thủ tướng Ấn Độ là một phụ nữ hết sức tài giỏi. Bà không chỉ là một vị lãnh tụ xuất sắc có cống hiến to lớn cho đất nước Ấn Độ mà còn là một người mẹ, người thầy tốt nhất trong tâm trí những đứa con.

Bà quan niệm: Cuộc sống không chỉ có hạnh phúc mà còn có cả những trắc trở, chông gai. Mục đích của giáo dục là nhằm tạo cho trẻ em một tính cách mạnh mẽ, giúp chúng có thể thích ứng với những thay đổi trong cuộc sống một cách dễ dàng. Là một người mẹ, bà thấy mình có trách nhiệm trong việc phát triển cho con cái khả năng kiềm chế, bình tĩnh đối mặt với khó khăn.

Gandhi Rajiv, người con trai lớn của bà do mắc bệnh đã từng phải phẫu thuật một lần vào năm 12 tuổi. Nhìn vẻ căng thẳng, sợ hãi của Gandhi Rajiv, bác sĩ có ý định an ủi Gandhi Rajiv bằng “lời nói dối ngọt ngào”: phẫu thuật không đau chút nào, không phải sợ hãi đâu.

Tuy nhiên, Gandhi Indira lại cho rằng làm như vậy với một đứa trẻ khi đã hiểu chuyện thì thật không tốt. Vì thế, bà đã ngăn bác sĩ lại rồi đến bên giường con trai nằm và bình tĩnh nói với con ba điều:

Thứ nhất, một vài ngày sau khi phẫu thuật con sẽ rất đau.

Thứ hai, không ai có thể chịu đau thay mình, nên con cần phải có một sự chuẩn bị trước về tâm lý.

Thứ ba, khóc hay kêu đau thì đều không thể làm giảm bớt nỗi đau mà chỉ khiến con thấy đau đầu.

Những lời nói ấy của bà đã thật sự có tác dụng đối với con trai mình. Sau khi phẫu thuật, Gandhi Rajiv đã không khóc và cũng không kêu đau, dũng cảm chịu đựng.

Bài học rút ra:

Cuộc đời con người sẽ trải qua nhiều nỗi đau, thách thức. Đối với con trẻ, khó khăn đầu tiên mà chúng phải trải qua có thể nói rằng được bắt đầu từ việc phải đi tiêm, uống thuốc.

Khi chứng kiến nét mặt run lên vì sợ hãi gần như tuyệt vọng của chúng, khi nghe thấy những câu như kêu cứu “Mẹ ơi, mẹ ơi, con sợ lắm, không tiêm đâu.” của chúng, bạn sẽ nói cho chúng biết: “khó khăn mà con người gặp phải sẽ không bao giờ dừng lại ở việc tiêm, uống thuốc” như thế nào? Bạn sẽ khuyên chúng nên chấp nhận nỗi đau, thách thức một cách tự nguyện, lí trí như thế nào?

Các bậc cha mẹ nên cho con cái trải qua những gian khổ mà đáng ra không cần thiết. Điều thực sự quan trọng là chúng ta biết cách dạy cho con có một thái độ, một phương pháp đúng đắn khi phải đối mặt với những trắc trở. Trên thực tế, với những bậc cha mẹ có tính tỉ mỉ, cẩn thận, nếu biết cách tạo điều kiện cho con mình đối mặt với những khó khăn nhỏ trong cuộc sống, thì có thể giúp chúng thấy được tầm quan trọng của tinh thần khoẻ mạnh đối với những người muốn có một cuộc sống vui vẻ, hạnh phúc.

Cuộc đời con người cũng giống như một “Cuộc chiến trường kỳ” với bao khó khăn gian khổ. Cuộc sống đích thực nghĩa là bạn sẽ luôn ngẩng cao đầu, không nản lòng trước những gian nan trong cuộc sống. Cần phải sớm giúp con cái hiểu rằng những khó khăn ấy cũng chỉ như một sự “đãi ngộ” thường gặp trong cuộc sống; khi gặp khó khăn, cần phải đối diện với nó, không nên chạy trốn, như vậy con trẻ mới có thể sớm trưởng thành. Sau này, trong cuộc sống của chúng sẽ bớt đi những đau buồn và có thêm nhiều hạnh phúc.

16. Ngôi trường của các loài vật

Một ngày nọ, các loài vật quyết định phải làm một việc lớn để chào đón “thế giới mới”. Vì vậy, tất cả đã cùng nhau xây một ngôi trường.

Những môn được dạy trong trường bao gồm bò, chạy, bơi và bay. Để thuận tiện cho việc quản lý thì tất cả các loài vật đều phải tham gia một môn học bất kỳ.

Vịt tỏ ra rất xuất sắc khi học bơi, thậm chí còn giỏi hơn cả thầy giáo. Tuy nhiên, học bay và học chạy thì vịt lại rất kém, thành tích trong môn bay chỉ dừng ở mức đạt yêu cầu mà thôi. Bởi vì vịt chạy rất chậm nên sau mỗi giờ học đều rất chăm chỉ luyện tập, vịt cố gắng nhiều đến nỗi màng chân bị trầy xát hết nhưng kết quả vẫn không thay đổi. Những yêu cầu thành tích này chỉ thích hợp áp dụng trong nhà trường nên ngoài vịt ra cũng chẳng ai chú ý đến nó.

Thỏ khi bắt đầu học cũng rất giỏi trong môn chạy bộ, thành tích của thỏ luôn đứng đầu lớp, nhưng sau một thời gian ngắn, do sự phiền phức trong hóa trang trước khi bơi nên cậu đã bị suy nhược thần kinh.

Sóc vốn học bò rất giỏi. Một lần khi học môn bay, thầy giáo yêu cầu sóc bay lên từ mặt đất thay vì việc trượt xuống từ ngọn cây. Vì là lần đầu làm như vậy nên sóc rất sợ thất bại. Sóc bắt đầu luyện tập nhưng vì quá sức nên cậu đã bị chuột rút, và kết quả là chỉ đạt được 70 điểm.

Bài học rút ra:

Mỗi cây mỗi hoa, mỗi nhà mỗi cảnh, vì thế mỗi gia đình cần phải biết dựa vào đó để giải quyết những vấn đề gặp phải trong giáo dục con cái một cách phù hợp nhất.

Cha mẹ nào cũng mong muốn con mình “thành rồng, thành phượng”, nhưng mỗi đứa trẻ lại có một trí tuệ, khả năng, sức khỏe khác nhau nên không phải ai cũng làm được như vậy. Vì thế, cha mẹ cần đánh giá đúng về

khả năng của con, nhìn ra những thế mạnh của chúng để kịp thời bồi dưỡng và tạo điều kiện cho trẻ phát triển tốt nhất. Tuy nhiên bên cạnh đó cũng cần xác định mục tiêu giáo dục con cái phù hợp với yêu cầu thực tiễn cuộc sống. Nếu con bạn có hứng thú với một môn học hoặc một lĩnh vực bất kỳ thì bạn nên tích cực hướng dẫn, chỉ bảo cho con. Với con cái, cha mẹ không nên đặt ra yêu cầu quá cao cũng không nên ép trẻ làm theo ý mình, vì như thế có thể sẽ làm tổn thương tâm hồn non nớt của bọn trẻ.

Trong thực tế, dù con bạn chỉ là một đứa trẻ bình thường, không thể trở thành một nhà văn hay nhà khoa học nổi tiếng nhưng để trở thành một con người lao động khỏe mạnh, một thành viên có ích cho xã hội thì không phải là việc khó làm.

17. “Chúng ta nuôi con chứ đâu phải chăm hoa”

David có hai đứa con, một đứa lên 7 và một đứa lên 5.

Một ngày nọ, khi anh đang hướng dẫn cho Kelly, đứa con lớn của mình, cách sử dụng máy cắt cỏ thì vợ anh gọi vào nhà nghe điện thoại. David vừa quay đi thì Kelly do không biết điều khiến chiếc máy nên đã đẩy nó ra gần vườn hoa. Lập tức chỉ trong nháy mắt, cả vườn hoa rộng khoảng 2 thước đã bị cắt trụi.

Thấy vậy, David đã rất tức giận, bởi vì anh đã phải dành rất nhiều thời gian và công sức để chăm sóc vườn hoa. Thế là, anh bắt đầu quay sang mắng con.

Lúc đó, vợ anh đã chạy đến bên cạnh, đặt tay lên vai anh và nói rằng: “Anh ạ, anh hãy nhớ rằng chúng ta đang dạy con chứ không phải chăm hoa đâu nhé!”.

Bài học rút ra:

Làm cha mẹ, ai cũng cần phân biệt rõ việc gì quan trọng hơn. Cho dù bất cứ đồ vật gì bị hư hỏng hoặc mất đi thì cũng không thể quan trọng bằng lòng tự trọng của con cái.

Tất cả những gì mất đi đều không thể lấy lại được, cha mẹ không nên vì thế mà làm tổn thương con mình. Bởi nếu tâm hồn non nớt của bọn trẻ bị tổn thương thì đó mới thực sự là điều khiến cha mẹ phải hối tiếc.

Ví dụ như câu chuyện sau: Có một lần, Fijian cùng đi dùng bữa tối với mấy người bạn. Con trai bạn anh mới lên 5, do không cẩn thận đã làm đổ cốc sữa bò lên bàn. Bố mẹ cậu bé không ngừng trách mắng con, trong khi đó thì Fijian cũng đã cố ý làm đổ cốc nước của mình. Anh giải thích với mọi người rằng mình đã 48 tuổi nhưng đôi khi vẫn làm đổ đồ vật thế này. Nghe thấy vậy, cậu bé đã mỉm cười với anh, còn bố mẹ cậu bé thì dường như cũng hiểu ra ý Fijian muốn nói, nên không còn giận con mình nữa.

Nhiều bậc cha mẹ vẫn luôn quên rằng chính bản thân cũng đang phải học nhiều điều, mắc lỗi cũng là chuyện khó tránh khỏi nên cũng đừng khiến con cái mình phải sợ hãi mỗi khi mắc lỗi. Bạn nên giúp chúng hiểu rằng, mỗi lần mắc lỗi sẽ là một cơ hội để học thêm nhiều điều mới mẻ, thất bại sẽ giúp chúng ta hiểu rõ hơn giá trị của mọi thứ, đó mới là điều quan trọng nhất.

18. Phương pháp dạy con đặc biệt của người Do Thái

Dân tộc Do Thái là một dân tộc gặp vô vàn khó khăn nhưng người Do Thái với trí tuệ thông minh của mình đã trở thành một dân tộc giàu có nhất trên thế giới. Cho dù trên bất kỳ lĩnh vực nào như tài chính, thương mại hay khoa học kỹ thuật, họ luôn nắm giữ trong tay lượng tài sản lớn. Điều này có liên quan mật thiết đến phương pháp dạy con đặc biệt của họ.

Trong mỗi gia đình người Do Thái, khi đứa trẻ có chút hiểu biết về mọi việc thì người mẹ sẽ mở cuốn “Kinh Thánh” và nhỏ lên đó vài giọt mật ong, sau đó sẽ bảo đứa trẻ liếm những giọt mật ong đó. Ý nghĩa của việc làm này chính là ở chỗ họ muốn con mình hiểu rằng những trang sách là hết sức ngọt ngào,

Theo truyền thuyết, trên phần mộ của những người Do Thái thường đặt một cuốn sách bởi vì họ tin rằng người đã khuất trong đêm khuya tỉnh mạch sẽ hiện về xem sách. Cho dù truyền thuyết này có mang màu sắc mê tín nhưng nó lại có giá trị giáo dục rất lớn đối với mọi người. Đó là: “Con người ngay cả khi lìa xa thế gian này thì ham muốn học hỏi tri thức của họ vẫn còn mãi”.

Người Do Thái không bao giờ đốt sách cho dù đó là cuốn sách đã kích họ. So với các quốc gia khác trên thế giới, người Do Thái (Israel) có số lượng thư viện, nhà xuất bản và người đọc sách hàng năm là lớn nhất. Gia đình người Do Thái còn có một thói quen lâu đời: tủ sách cần phải đặt ở đầu giường, nếu ai đặt ở cuối giường thì sẽ bị coi là không biết trân trọng sách vở và sẽ bị mọi người khinh ghét.

Bất cứ đứa trẻ nào trong mỗi gia đình người Do Thái cũng đều phải trả

lời một câu hỏi: “Nếu một ngày nhà bị cháy, tài sản bị cướp sạch thì con sẽ mang theo đồ vật gì để thoát thân?”. Nếu đứa trẻ trả lời là tiền hoặc kim cương thì người mẹ sẽ hỏi tiếp: “Con có biết thứ quý giá nhất mà không có hình dạng, không màu sắc, không mùi vị là gì không?”. Đến khi đứa trẻ không trả lời được nữa, người mẹ sẽ nói rằng: “Con à, thứ mà con cần mang theo không phải là tiền, cũng không phải là kim cương mà chính là trí tuệ của con. Bởi vì trí tuệ chính là thứ không thể bị cướp đi, nó sẽ luôn theo con trong suốt cuộc đời.”

Bài học rút ra:

Không giống như động vật, con người sống cần phải biết khám phá tri thức và theo đuổi cái đẹp. Trong việc dạy con, người Do Thái hết sức coi trọng việc khám phá tri thức và trên thực tế, họ muốn dạy con trở thành một con người chân chính. Người làm cha làm mẹ, cũng nên học hỏi người Do Thái về điều này, nên trang bị cho con mình những tri thức phong phú từ sách vở. Thông qua sự kết hợp giữa khoa học và con người giúp đứa trẻ hiểu thêm về sức hấp dẫn của tri thức, giống như người Do Thái với phương pháp dạy con đặc biệt của mình đã làm cho con cái thấy được bản chất sâu xa của việc giáo dục tri thức.

Vì vậy, các bậc cha mẹ cần phải tạo cho con cái thói quen đọc sách ngay từ khi còn nhỏ, từ đó giúp chúng biết được sức mạnh tri thức từ sách vở là vô cùng.

19. Quy định nhà Rockefeller

John Rockefeller là một nhà đại tỷ phú thế giới với số tài sản trị giá hàng tỷ USD. Mặc dù gia đình vô cùng giàu có, nhưng ông rất khắt khe với số tiền tiêu vặt hàng ngày của năm đứa con. Ông căn cứ vào độ tuổi của các con mà cho số tiền tiêu vặt: khi con 7 - 8 tuổi, mỗi tuần ông cho 30 xu, khi 11 - 12 tuổi mỗi tuần cho 1 đô la, từ 12 tuổi trở lên thì tăng lên 2 đô la mỗi tuần và mỗi tuần ông chỉ đưa một lần. Ông còn phát cho mỗi người con một quyển sổ, yêu cầu chúng ghi rõ ràng từng khoản chi tiêu, khi nhận tiền

thì đưa ông kiểm tra. Nếu sổ được ghi chép cẩn thận và rõ ràng, đồng thời mục đích tiêu tiền chính đáng thì tuần tới sẽ được tăng thêm 5 xu, còn không sẽ giảm bớt. Bọn trẻ cũng có thể làm việc nhà để kiếm thêm chút ít tiền tiêu vặt. Chẳng hạn như: giết được 100 con ruồi sẽ nhận được 10 xu, bắt được một con chuột sẽ được 5 xu, rồi đốn củi, nhặt rau, nhổ cỏ đều có thể nhận được thêm ít tiền thưởng.

Nelson, đứa con trai thứ hai của ông (Phó tổng thống Mỹ sau này) và đứa con trai thứ ba Lawrence (người sáng lập ra ngành công nghiệp mới) đã chủ động cùng nhau lau giày cho cả nhà, mỗi đôi giày da được 5 xu, một đôi ủng là 10 xu. Khi 11-12 tuổi, chúng còn nuôi rùa bán cho viện nghiên cứu y học để lấy tiền.

Cho dù sau này khi các con ông học đại học xa nhà, ông vẫn quy định tiền tiêu vặt của chúng cũng chỉ bằng những đứa con nhà bình thường khác, nếu có khoản cần thiết tiêu đến tiền thì phải xin.

Cậu con trai thứ tư Wen Segbwema ham vui chơi của ông, có lần đã nợ một khoản tiền lớn mà bản thân cậu không thể trả được. Do bố kiên quyết không trả nợ cho, nên cậu ta đành phải mượn tạm chị gái để trả nợ. Cậu con trai nhỏ nhất của ông là David (Thống đốc ngân hàng Nhà nước Chase sau này), khi học đại học cũng tuân thủ nghiêm ngặt quy định của gia đình. Một lần trên đường về Newyork trong kỳ nghỉ hè, bạn học của cậu rất ngạc nhiên khi thấy cậu ghi rõ ràng giá cả từng hộp nước, mớ rau.

Là người theo đạo Giáo nên Rockefeller không hút thuốc, ông cũng không tán thành việc con cái hút thuốc. Ông quy định, nếu trong những đứa con ai không hút thuốc khi chưa đủ 20 tuổi sẽ được thưởng 2500 USD. Khi biết cô con gái lớn Barber hút thuốc, dù đã khuyên nhủ nhưng không được nên ông đã cắt bỏ khoản tiền thưởng đó.

Bài học rút ra:

Những quy định nhà Rockefeller đã dạy cho con cái biết ý nghĩa của đồng tiền và cách tiêu tiền hợp lý nhất. Đồng thời, với liều thuốc doping tiền,

bọn trẻ sẽ học được cách kiềm chế dục vọng của bản thân, từ đó cố gắng thực hiện mục tiêu của mình. Quan trọng hơn, bọn trẻ học được một bài học: Cần phấn đấu vì một việc có giá trị.

Sức mạnh của việc khen thưởng rõ ràng có hiệu quả hơn sự đe dọa và trừng phạt rất nhiều. Khen thưởng có thể đánh thức hành động tốt đẹp của một đứa trẻ, từ đó giúp chúng dễ dàng đạt được mục đích của bản thân.

Các bậc cha mẹ cần có cách khen thưởng thoả đáng cho con cái. Như vậy có thể giúp con cái học được tư tưởng: “Có làm thì mới có ăn”, cũng dạy cho con mình thấy được giá trị của lao động. Có như thế, chúng mới từng bước trưởng thành, và trong cuộc sống sau này chúng sẽ làm được nhiều việc có ý nghĩa.

20. Nữ hoàng và cậu bé 4 tuổi

Một ngày, nữ hoàng Thụy Điển tới thăm một nhà trẻ. Khi đứng trước một lớp học, bà bắt gặp một cậu bé 4 tuổi đang rất chăm chú tập xếp chữ. Thật thú vị, nữ hoàng tiến đến trước mặt cậu bé và nói một cách thân mật, nhẹ nhàng: “Này, cậu bé đáng yêu! Hãy xếp cho ta xem dòng chữ “Thụy Điển muôn năm!””. Cô giáo sợ cậu bé không nghe rõ lời nữ hoàng nên đã nhắc lại: “Con ngoan, nữ hoàng của chúng ta muốn con viết “Thụy Điển muôn năm!” đó! ”.

Cậu bé gật đầu nhưng vẫn không ngưng việc mình đang làm và cũng không một chút để ý tới sự làm phiền của nữ hoàng. Sau khi xếp xong, cậu bé mới bắt đầu sửa lại và sắp xếp những chữ cái đó theo tuần tự như thường ngày vẫn làm.

Cậu bé thật vô tư, thản nhiên, dường như với cậu, việc mình làm không có gì thấp hèn hơn so với việc làm mà nữ hoàng yêu cầu. Trong chốc lát, dòng chữ “Thụy Điển muôn năm” đã hiện ra.

Với sự bình tĩnh, tự tin, cậu bé chỉ mới 4 tuổi ấy đã không khác gì những người đã trưởng thành. Cậu bé thật sự khiến nhiều bậc cha mẹ cảm thấy tự hào. Chắc hẳn, nữ hoàng cũng rất thán phục nhân cách đẹp đẽ ấy của cậu!

Bài học rút ra:

Trên thực tế, bồi dưỡng cho con lòng tự tin, tinh thần trách nhiệm không phải là một việc làm quá khó khăn. Từ hình ảnh của một người hầu tốt, các bậc cha mẹ sẽ học được một thái độ kiểu mẫu khi đối xử với con cái. Anh ta luôn biết cách giữ đồ vật của chủ sạch sẽ và biết rõ vị trí đặt ở đâu là hợp lý nhưng không bao giờ khuyên người chủ nên sử dụng cái gì vào thời gian nào; khi chủ dùng bữa, anh ta luôn bên cạnh để hầu hạ nhưng không bao giờ ép buộc người chủ phải ăn. Sau khi hoàn thành công việc của mình, anh ta chỉ lặng lẽ lui ra. Khi chủ ở một mình, anh ta cũng không dám làm phiền, nhưng khi chủ gọi thì ngay lập tức anh ta sẽ chạy tới xem chủ mình cần gì

rồi cũng trả lời rất nhanh: “Dạ vâng, thưa ngài!” Nếu cảm thấy cần phải khen ngợi chủ thì anh ta cũng sẽ không ngần ngại làm việc ấy. Thậm chí, dù thấy thứ gì không đẹp đi chăng nữa thì anh ta cũng vẫn sẽ nói: “Đẹp lắm, thưa ngài! ”.

Trong quá trình dạy cho con cái tính tự lập, các bậc cha mẹ cũng nên học hỏi điều này. Khi con trẻ đang chú tâm vào việc gì đó, chúng ta tuyệt đối không nên can thiệp. Nhưng nếu chúng cần một sự giúp đỡ, chúng ta cũng không nên dẫn đo.

Cha mẹ hãy quan tâm tới tâm lý của con trẻ, hãy ở bên cạnh giúp đỡ mỗi khi con cái cần!

21. Dắt bò vào chuồng

Một cậu bé chăn bò đang lừa đàn bò trở về chuồng. Khi tất cả những chú bò đã lần lượt vào hết, chỉ có duy nhất một chú bê cứng đầu không chịu nghe lời.

Thấy vậy, một ông lão đã tiến lại gần và cho tay mình vào miệng của chú bê. Chú bê cứ ngờ bầu vú của mẹ nên vừa mút lấy mút để vừa ngoan ngoãn theo ông lão vào chuồng.

Ông lão nói với cậu bé: “Cháu thấy chưa? Cháu chỉ muốn nhanh chóng lừa bò vào chuồng mà lại không nghĩ đến khả năng chú bê ấy có thể đang đói, muốn bú sữa mẹ. Nghĩ ra được điều này nên ông đã đưa chú bê vào chuồng một cách dễ dàng đấy, cháu ạ!”.

Bài học rút ra:

Trong câu chuyện trên, nếu cậu bé hiểu được nguyện vọng của chú bê thì cậu sẽ dễ dàng đưa được chú bê vào chuồng. Làm cha mẹ cũng vậy, nếu hiểu được tâm tư, nguyện vọng của con cái thì sẽ giúp chúng có thể trưởng thành một cách toàn diện.

Không ít bậc cha mẹ đã luôn luôn áp đặt mọi việc cho con cái theo cách nghĩ của mình. Chẳng hạn như muốn con cái nổi nghiệp, hay hi vọng con cái sẽ hoàn thành nốt công việc dở dang của mình, cha mẹ đã bắt ép con mình phải học những thứ mà chúng không thích. Việc không quan tâm đến sở thích và năng lực của con cái chính là nguyên nhân dẫn tới tình trạng chán học của con cái, và điều này cũng sẽ ảnh hưởng không tốt đến quá trình trưởng thành của chúng.

Làm cha mẹ, chỉ có ai đứng ở vị trí của con cái thì mới hiểu được những gì con muốn, con cần; và chỉ có việc đáp ứng nhu cầu chính đáng, dẫn dắt con cái đi đúng hướng thì mới có thể giúp chúng trưởng thành theo đúng nguyện vọng của mình.

22. Câu chuyện thực giữa Pitter và chú dê

Pitter rất yêu quý chú dê mà nhà cậu nuôi lâu nay. Ngày ngày, Pitter thường hay dắt theo chú dê lên đồi chơi. Mỗi lần ngắm nhìn chú dê ăn ngon lành những ngọn cỏ xanh trên đồi, trong lòng Pitter đều cảm thấy rất vui.

Với Pitter, chú dê giống như một người bạn thân thiết. Cậu thường hay tâm sự với chú dê những chuyện thường ngày và cả những điều cậu mơ ước. Ở bên cạnh chú dê của mình dưới ánh mặt trời ấm áp ở trên đồi là một niềm hạnh phúc không gì sánh bằng trong cuộc đời của Pitter.

Nhưng một ngày, một chuyện buồn đã xảy ra với Pitter. Khi tỉnh dậy sau giấc ngủ say dưới ánh nắng trên đồi, chú dê yêu quý vốn rất ngoan ngoãn, không bao giờ đi đâu xa của cậu đã đi đâu mất. Pitter đã đi khắp quả đồi tìm kiếm mãi mà không thấy bóng dáng chú dê đâu. Pitter lo lắng, buồn rầu, và nghĩ rằng mãi mãi cậu sẽ không được gặp lại chú dê thân yêu nữa, rồi những giọt nước mắt đã lăn dài trên má cậu bé.

Trời tối dần, Pitter đành phải quay về nhà. Cậu bé đã kể mọi chuyện cho bố nghe với hy vọng bố sẽ giúp mình tìm chú dê trở về. Nhưng vừa nghe Pitter nói xong, ông bố đã kiếm ngay một chiếc gậy và đánh cho cậu bé một trận. Cậu bé đáng thương đã phải chịu một trận đòn khủng khiếp để lại những vết sưng tím trên mặt và những giọt máu chảy trên trán.

“Tao chỉ có mỗi một con dê thôi, mày phải đi kiếm nó về ngay cho tao, không thì đừng hòng về nhà nghe chưa?...” Ông bố lên giọng quát to giận dữ rồi đuổi cậu bé ra khỏi nhà.

Nỗi buồn dâng tràn trong lòng cậu bé. Một mình chạy về phía quả đồi trong màn đêm tối lạnh, Pitter càng nghĩ càng thấy đau lòng: “Tại sao bố lại đánh mình cơ chú? Mất dê, mình cũng buồn lắm chứ! Chỉ vì con dê ấy, mà bố đã đuổi mình đi, chẳng nhẽ bố lại yêu con dê hơn mình?”

Màn đêm buông xuống, Pitter đã đi qua những cánh đồng rồi lại trở về quả đồi. Trên đường tới đồi, từ xa Pitter đã thấy có một bóng trắng nhỏ. Cậu

bé chạy thật nhanh tới và quả nhiên, đó là chú dê thân yêu của cậu đang thông dong gặm cỏ.

Khi đó, sự vuốt ve âu yếm mà Pitter vẫn thường hay dành cho chú dê đã không còn nữa, cậu bé đã nhắm tâm ném một hòn đá to vào chú dê, vốn là thân yêu nhất của mình.

Ngày hôm sau, trên quả đồi ấy, mọi người nhìn thấy một chú dê đã chết. Còn cậu bé Pitter kia thì đã bỏ nhà đi mãi mãi.

Bài học rút ra:

Qua câu chuyện, chúng ta có thể thấy khi một đứa bé rất đau khổ, nó đã nhắm tâm giết đi người bạn thân yêu nhất của mình.

Vết thương mà sự độc đoán, thô bạo của cha mẹ để lại cho con cái sẽ mãi mãi không phai mờ, và sẽ biến một đứa trẻ vốn tốt bụng trở thành một con quỷ nhỏ. Khi không chịu nổi sự đối xử tàn bạo của cha mẹ, đứa trẻ có những phản ứng tiêu cực, cha mẹ khó mà lường được hậu quả sẽ xảy ra. Khi tức giận, cha mẹ thường hay trách mắng con cái, nhưng chẳng lẽ “Yêu cho roi cho vọt, Ghét cho ngọt cho bùi” lại là sai sao?

Trên thực tế, yêu thương con cái là bản năng của cha mẹ. Chúng ta không thể trách cha mẹ về những chuyện đáng tiếc xảy ra như chuyện của cậu bé trên, mà chỉ hy vọng cha mẹ có thể hiểu được vai trò quan trọng của “tình yêu thương” dành cho con cái. Cha mẹ nhất thiết phải hiểu rõ điều này và hãy để con cái nhận được tình yêu thương ngay cả khi phải chịu những hình thức phạt nghiêm khắc nhất.

23. Sự quyết định của người mẹ

Tác gia Kitano từng có quan điểm rằng: “Vận mệnh của một dân tộc phụ thuộc vào quyết định của người mẹ”. Kết luận này được ông rút ra sau khi tiếp xúc với nhiều phụ nữ ở khắp nơi trên thế giới với những phương pháp dạy con khác nhau.

Ông nhớ có lần tới thăm vùng quê Trung Quốc, ông đã thấy cảnh một đứa bé bị bọn trẻ khác bắt nạt. Nghe thấy tiếng khóc của con, mẹ đứa bé liền vội vàng chạy ngay tới, quát to : “Sao cháu lại đánh bạn? Lần sau làm thế nữa, bác sẽ không tha đâu!”.

Chuyện này khiến ông nghĩ ngay tới một trường hợp tương tự xảy ra ở nước Anh. Lúc đó, mẹ của đứa trẻ bị bắt nạt đã hoàn toàn không xử sự như vậy mà chỉ nhẹ nhàng hỏi bọn trẻ: “Tại sao các cháu lại bắt nạt bạn? Tất cả đều là bạn của nhau cơ mà!”.

Như vậy, người mẹ trong trường hợp trên đã giảng giải giúp đứa trẻ hiểu tại sao không nên làm thế, còn người mẹ trong trường hợp ở Trung Quốc vì sao lại có cách giải quyết khác? Liệu xử sự như vậy có đúng không? Không hoàn toàn đúng vì nó sẽ tạo cho con cái thói quen ỷ lại và hành động không có lý trí.

Còn một lần khác, Kitano đến chơi nhà một người bạn Anh, đưa con lên 3 của họ muốn tắm cùng Kitano, anh đã đồng ý với đứa trẻ nhưng sau lại không làm như vậy. Điều này khiến mẹ đứa trẻ rất lo lắng, cho rằng: “Sao anh lại nói dối trẻ con thế? Anh không muốn thì có thể từ chối cơ mà?”. Lúc đó Kitano cảm thấy rất bối rối, nghĩ rằng mình đã lừa trẻ con. Anh càng lo lắng hơn vì không biết đứa trẻ bị lừa như thế liệu có còn lòng tin với người khác nữa không?

Nghe xong câu chuyện của Kitano, tôi chợt nhớ tới câu chuyện về một thầy giáo ở làng mình. Thầy giáo là một người được dân làng rất tín nhiệm, gia đình thầy có 3 cô con gái, tất cả đều đang đi học, đứa con gái lớn đang học cấp 3. Cuộc sống thường ngày của gia đình thầy trôi qua rất căng thẳng,

có người khuyên thầy rằng: “Kết quả học tập của con không cao thì chắc không thể thi đỗ đại học đâu, lại ở nhà làm ruộng thôi”. Nghe vậy, thầy liền trả lời: “Con tôi có thể không thi đỗ đại học nhưng sau này nó cũng sẽ trở thành người mẹ trong gia đình, vì thế bây giờ cố gắng học tập sẽ giúp nó rất nhiều trong dạy dỗ con cái sau này”.

Bài học rút ra:

Khả năng của mỗi đứa trẻ đâu phải tự nhiên có được, tất cả đều dần được hình thành trong quá trình thích ứng với những thay đổi của điều kiện sống. Cho dù sinh ra ở bất kỳ quốc gia nào, với hoàn cảnh sống khác nhau ra sao thì mọi đứa trẻ đều được lớn lên trong vòng tay yêu thương chăm sóc của gia đình, đặc biệt là người mẹ.

Con cái chính là sản phẩm quan trọng và quý giá nhất mà người mẹ cống hiến cho xã hội. Nhà giáo dục học người Đức ông Fredrich Froebel từng nói rằng: “Vận mệnh của đất nước không phải nằm trong tay những người cầm quyền mà nằm trong tay của chính những người mẹ”. Những người mẹ chính là những nhà giáo dục của cả nhân loại, do đó cần phải biết làm gương cho người khác.

24. Câu chuyện về hai cậu bé thích vẽ

Chuyện kể rằng, có hai đứa trẻ thích vẽ ngay từ khi còn rất nhỏ.

Một lần, mẹ đứa trẻ thứ nhất đưa cho cậu một tập giấy trắng, một hộp bút vẽ, bà chỉ vào bức tường và bảo cậu rằng: “Con hãy treo những bức vẽ của mình lên đó để khách đến nhà mình ai cũng có thể nhìn ngắm chúng”.

Còn mẹ đứa trẻ thứ hai thì đưa cho cậu một tập giấy trắng, một hộp bút vẽ và một sọt đựng giấy. Bà nói với cậu rằng: “Hãy đặt những bức vẽ của con vào sọt đựng giấy này, cho dù con hài lòng hay không hài lòng về chúng”.

Nghe lời mẹ, cậu bé thứ nhất đã đem tranh của mình treo khắp tường khiến ai đến chơi cũng phải tấm tắc khen. Nhờ những lời khen ngợi, động viên đó mà khả năng vẽ của cậu ngày càng tiến bộ rõ rệt.

Cậu bé thứ hai thì khác, sọt giấy của cậu hễ đầy là lại bị đổ đi. Cậu vẽ không có chút tiến bộ nào, thậm chí còn không được đẹp như trước nữa.

Ba năm sau, cậu bé thứ nhất với những tác phẩm của mình đã tổ chức một buổi triển lãm, một bức tường bao phủ bởi những bức tranh với màu sắc tươi sáng, bố cục hoàn chỉnh khiến người xem ai cũng rất thích.

Còn cậu bé thứ hai thì hoàn toàn ngược lại, không có triển lãm cũng chẳng có ai tán thưởng. Mọi người ai cũng thấy trong tay cậu chỉ là những bức tranh dở dang mà thôi.

Bài học rút ra:

Trẻ em rất quan tâm tới việc mình làm có được coi trọng hay không. Việc đó có ảnh hưởng rất lớn tới các em. Hầu hết bọn trẻ đều mong nhận được những lời động viên, khen ngợi của cha mẹ, chúng có thể lắng nghe những lời phê bình từ họ nhưng hoàn toàn không muốn bị cha mẹ xúc phạm thường. Vì vậy, phương pháp giáo dục tích cực khuyến khích để trẻ phát huy tối đa khả năng bản thân rất phù hợp với bọn trẻ, ngược lại, bọn trẻ cũng rất

sợ sự trừng phạt, đặc biệt là bị người khác xem thường.

Các bậc cha mẹ cần phải thường xuyên tìm hiểu phát hiện khả năng của con mình, hơn nữa phải biết trân trọng và động viên con.

Đối với bọn trẻ, chúng cũng rất muốn được mọi người quan tâm. Những lời động viên, khen ngợi của cha mẹ sẽ giúp trẻ cố gắng vươn lên hơn. Nhưng nếu cha mẹ không chú ý đến khả năng của con mình để kịp thời bồi dưỡng, phát triển thì khả năng đó cũng sẽ dần mất đi, khi đó tương lai đứa trẻ cũng chỉ có thể trở thành một người bình thường mà thôi.

25. Lời xin lỗi của bố

Đối với Lamon – ICaha người được coi là ngôi sao lấp lánh trên bầu trời vương quốc Tây Ban Nha thì bước ngoặt đầu tiên trong cuộc đời ông đó chính là lúc ông được nghe lời xin lỗi từ cha mình.

Khi còn nhỏ, ICaha là một đứa trẻ rất bướng bỉnh. 13 tuổi, cậu đã vận dụng những kiến thức học được để tạo ra một cỗ pháo lớn. Kết quả là sau khi bắn, cậu đã làm bị thương đứa trẻ nhà hàng xóm. Vì gây vạ lớn nên cậu đã phải chịu phạt và bị tạm giam giữ.

Sau khi trở về từ nhà giam, cha cậu - một vị giáo sư dạy môn giải phẫu hậu tại đại học Uppsala tỏ ra hết sức tức giận về những gì con trai mình đã gây ra. Ông đã trách mắng con, hơn nữa còn bắt cậu phải nghỉ học để đi học vá giày.

Sau này, cha ông ngày càng nhận ra rằng sự trừng phạt này là quá nghiêm khắc. Ông nghĩ con trai mắc lỗi thì mình phải dạy, không nên vì tức giận mà trừng phạt con như vậy.

Vì thế, ông đã đích thân tới cửa hàng vá giày đón ICaha về, ông còn tự mình nói lời xin lỗi với con: “Lần này bố sai rồi, bố xin lỗi con, bố không nên bắt con phải nghỉ học chỉ vì con đã gây vạ lớn. Bây giờ, con hãy tiếp tục đi học trở lại nhé! Bố tin con sẽ thành công!”.

ICaha cảm nhận sâu sắc về lời xin lỗi của cha mình. Từ đó, ông đã nỗ lực học tập và rất hứng thú với môn thần kinh học. Và sau này, ông đã trở thành nhà thần kinh học nổi tiếng thế giới từng giành được giải thưởng Nobel.

Bài học rút ra:

Các bậc cha mẹ nên nhớ rằng: Đừng nên vì lỗi của mình mà gây nên trở ngại cho con đường phát triển của con cái.

Ở vào hoàn cảnh đó, nếu đã mắc lỗi thì cha mẹ cũng đừng ngần ngại

thừa nhận lỗi của mình, đừng nên cho rằng làm như vậy sẽ mất mặt trước con cái, mất hết quyền uy của người làm cha, làm mẹ. Thực tế hoàn toàn ngược lại, nếu nhận lỗi trước con cái sẽ giúp chúng hiểu rằng cha mẹ cũng tôn trọng chúng, từ đó có thể giảm bớt những trở ngại và tăng thêm sự gần gũi giữa cha mẹ và con cái.

Cũng đôi khi, lỗi của cha mẹ gây ra thậm chí sẽ làm thay đổi hướng đi của con mình. Những lúc như vậy, cha mẹ cần kịp thời sửa chữa, đừng nên sợ mất mặt mà làm ảnh hưởng đến tương lai của con sau này.

Cũng như cha của Caha trong câu chuyện trên, nếu không kịp thời xin lỗi con, sửa chữa lỗi mình gây ra thì có lẽ nhà thần kinh học nổi tiếng thế giới của chúng ta vẫn chỉ là một người thợ vá giày bình thường thôi.

26. Lỗi lớn và lỗi nhỏ

Matsushita, người sáng lập ra công ty Matsushita - Nhật Bản do có khả năng kinh doanh đặc biệt và phương pháp quản lý tiên tiến nên đã được mọi người mệnh danh là “vị thần kinh doanh”.

Phó tổng giám đốc công ty điện tử Sanyo, ông Hamada sau này cũng đã xin về làm việc tại công ty Matsushita. Trong thời gian ông đảm nhiệm chức vụ giám đốc, đã xảy ra một vụ cháy lớn, gây tổn thất rất nhiều tài sản cho công ty. Khi đó, ông đã rất lo lắng và hoang mang, nghĩ rằng mình nếu không bị đuổi việc thì cũng bị cách chức. Không ngờ, ông Matsushita sau khi đọc xong báo cáo lại chỉ nói với ông một câu rằng: “Hãy cố gắng làm tốt hơn nhé!”.

Ông Matsushita làm như vậy hoàn toàn không phải là sự nhân nhượng vô nguyên tắc của cấp trên đối với cấp dưới. Trước đó, trong một lần mắc lỗi khi gọi điện thoại, giám đốc đã bị ông Matsushita phê bình ngay lập tức. Tác phong làm việc chặt chẽ này có thể nói chính là một trong những bí quyết quản lý nhân viên của ông chủ. Nhưng lần này dù xảy ra hoả hoạn nhưng ông lại không phải chịu bất kỳ hình thức trừng phạt nào, chính điều này khiến ông càng cảm thấy xấu hổ hơn. Vì vậy, cách duy nhất ông cần làm để đền đáp sự khoan dung của ông chủ đó là phải trung thành và làm việc hết mình cho công ty.

Cách xử lý sự việc trên đã thể hiện rõ khả năng nắm bắt tâm lý con người của ông Matsushita, đó là: khi mắc lỗi nhỏ thì mọi người rất ít chú ý nên cần phải kịp thời nhắc nhở nghiêm khắc để không ai lặp lại nữa; ngược lại, khi mắc lỗi nghiêm trọng, ai cũng đã nhận ra hậu quả của nó và có ý thức tự sửa chữa nên không nhất thiết phải phê bình quá nặng nề.

Bài học rút ra:

Các bậc phụ huynh cũng nên học hỏi cách làm này của ông Matsushita. Bởi nhiều người thường có cách xử lý chưa hợp lý trong một số trường hợp như sau:

Khi mắc lỗi nhỏ thì cha mẹ cũng như con cái đều không chú ý tới nó nên rất hay lặp lại trong những lần sau. Trên thực tế, với trẻ nhỏ nếu không kịp thời nhắc nhở, giúp chúng sửa chữa sẽ rất dễ hình thành ở trẻ thói quen xấu, thậm chí sẽ sinh ra những quan niệm sai lệch về giá trị.

Ngược lại, khi mắc lỗi lớn thì ai cũng có thể nhận biết hậu quả nghiêm trọng của sự việc, hiểu được nguyên nhân cũng như biết cách sửa chữa hợp lý nhất. Là người gây ra lỗi nên trẻ sẽ cảm thấy hối hận về việc mình làm, những lúc đó chúng rất cần có cha mẹ bên cạnh. Vậy mà nhiều cha mẹ chẳng những không an ủi con, cũng không đợi đến khi trẻ bình tĩnh trở lại mà lập tức to tiếng quát mắng chúng. Họ đâu biết rằng làm như vậy là không tốt cho con cái. Bởi khi đó nếu cha mẹ mắng quá nhiều sẽ khiến chúng khó chịu, thậm chí có thể dùng lời lẽ không hay để phản đối ý kiến của cha mẹ, biện minh cho bản thân mình. Lâu dần, đứa trẻ sẽ dần trở nên khó bảo, không chịu nghe lời cha mẹ nữa. Khi đó, lỗi không thuộc về ai khác mà chính là do các bậc làm cha làm mẹ đã không biết dạy con đúng cách.

27. Hai câu chuyện về phân chia quả táo

Một nhà tâm lý học người Mỹ nổi tiếng đã tiến hành nghiên cứu về ảnh hưởng của người mẹ đối với đời người thông qua việc chọn ra trong nước 50 người thành đạt về sự nghiệp với những thành tựu to lớn và 50 phạm nhân đã nhiều lần phạm tội để gửi cho họ những bức thư xin nói về ảnh hưởng của mẹ đối với mình.

Không lâu sau, ông đã nhận được những bức thư hồi âm với những hoàn cảnh khác nhau. Trong số thư hồi âm đó, có hai bức thư, bức thứ nhất là của một nhân vật nổi tiếng ở nhà Trắng, bức thư hai là của một tù nhân, với cùng một nội dung (kể về kỷ niệm mẹ chia quả táo cho họ và anh cậu của họ khi còn nhỏ) đã để lại cho ông một ấn tượng sâu sắc.

Bức thư của tù nhân được viết như sau:

Một ngày khi còn nhỏ, mẹ mang cho anh cậu tôi những quả táo đỏ, to có, nhỏ có. Tôi đã chú ý đến và muốn được ăn ngay một quả táo vừa to vừa chín đỏ. Mẹ đặt những quả táo lên bàn rồi hỏi chúng tôi: “Các con muốn ăn quả nào?”. Tôi chưa kịp nói thì em trai tôi đã nhanh nhẩu tranh nói trước. Thật tình cờ, em trai tôi cũng thích quả táo chín mọng đó. Nghe em trai tôi nói xong, mẹ liền nhìn nó với ánh mắt quở trách: “Con không thể ích kỷ như thế được! Một đứa trẻ ích kỷ thì thật không ngoan chút nào! Một đứa trẻ ngoan cần phải biết giành những thứ gì ngon, tốt cho người khác, con ạ!”.

Thế là, tôi đã nhanh trí nói: “Mẹ ơi, con muốn ăn quả táo nhỏ nhất ấy, mẹ hãy cho em quả táo to nhất đó đi, nó bé hơn con mà!”. Mẹ nghe vậy nên vui lắm, nhìn tôi trêu mếu và khen tôi là một đứa trẻ ngoan ngoãn, khéo léo rồi thưởng cho tôi quả táo chín đỏ kia. Tôi đã đạt được thứ mình muốn. Và từ đó, tôi đã bắt đầu nói dối, rồi còn không từ mọi thủ đoạn, nào là đánh nhau, nào là trộm cướp để có thể giành được những thứ mình muốn.

Đến nay, tôi đã phạm tội nhiều lần và bị giam trong nhà tù lạnh lẽo.

Còn bức thư kia thì được viết như sau:

Một ngày khi tôi vẫn còn là một cậu bé, mẹ mang đến cho chúng tôi những người con của bà những quả táo rất ngon. Tôi và các em trai đều tranh giành nhau lấy một quả táo đỏ và rất to. Khi đó, mẹ đã cầm lấy trong tay quả táo rồi nói với chúng tôi: “Quả táo này rất ngon! Các con ai cũng muốn ăn nó cả! Bây giờ, chúng ta sẽ có một cuộc thi, mẹ sẽ chia sân cỏ trước cửa nhà thành ba phần, mỗi người một phần, các con hãy chịu trách nhiệm cắt cỏ phần của mình. Ai làm xong nhanh nhất, tốt nhất thì sẽ được sở hữu quả táo này! ”.

Chúng tôi thi nhau cắt cỏ, để giành được quả táo đó, tôi đã làm hết sức mình và đã chiến thắng hai người em trai.

Tôi cảm ơn mẹ rất nhiều, mẹ đã giúp tôi hiểu được một điều đơn giản mà quan trọng, có ý nghĩa: Hãy nỗ lực, điều đầu tiên cần thiết để có thể đạt được nguyện vọng của bản thân!

Bài học rút ra:

Mẹ là người thầy đầu tiên của con cái. Là mẹ, bạn có thể dạy con cái nói câu nói đầu tiên, và cũng có thể dạy bảo chúng trở thành một con người trung thực, không ngừng nỗ lực.

Gia đình với những lời mẹ dạy bảo chính là trường học và những bài học đầu tiên dành cho con cái. Ảnh hưởng của người mẹ đối với con cái hết sức sâu sắc, thậm chí có thể thay đổi cả cuộc đời của chúng. Như lời một câu nói: “Bàn tay đưa nôi cũng chính là bàn tay thúc đẩy thế giới phát triển.”. Khi còn ấu thơ, như dòng nước đầu nguồn chảy mạnh, con cái luôn có khát vọng mãnh liệt. Một khi được người lớn dẫn dắt đúng hướng, chúng sẽ theo dòng chảy khát vọng mãnh liệt ấy mà trưởng thành.

28. Tài năng đã mất đi như vậy!

Jim, một cậu bé thiên tài đã biết đọc biết viết ngay từ năm 3 tuổi. Khi lớn hơn, cậu bé luôn tỏ ra nổi trội so với bạn bè cùng trang lứa và được mệnh danh là “thần đồng”.

Jim là một cậu bé cởi mở, luôn thích chia sẻ niềm vui của mình với người khác. Điều này cũng không có gì xấu nhưng ông Rossell, bố cậu bé lại tỏ ra không bằng lòng. Ông vốn là một người sống nội tâm nên không thích nói chuyện với người khác và cũng không thích chứng tỏ bản thân trước mặt mọi người. Ông cho rằng, con người sống cần phải khiêm tốn, có lòng tự trọng, không được lúc nào cũng cho rằng mình đúng.

“Jim, con lại ồn ào gì vậy?” Ông hỏi khi Jim đang rất vui.

“Bố! Con lại đọc xong một quyển sách nữa rồi!” Jim sung sướng chạy lại khoe với bố.

“Đọc được một quyển sách cũng bình thường thôi, huống chi quyển sách này lại thú vị như thế. Con không cần quá vui mừng vậy đâu!” Ông bố nói.

“Nhưng mà, con thật sự thích thú với quyển sách này bố ạ! Hơn nữa, có thể đọc xong một quyển sách khó hiểu thế này, con thật sự thấy vui lắm!” Jim nói và có vẻ như đang chờ đợi một lời khen từ bố.

Có lẽ do ông Rossell vốn không thích tính cách của Jim, và cũng có thể ông nghĩ mình bị Jim làm phiền nên đột nhiên tức giận quát lớn: “Con lại nhiều sự gì nữa? Con nghĩ chỉ có con mới có quyển sách này sao? Bố thấy con quá kiêu ngạo rồi đấy. Còn định chờ bố khen ngợi nữa ư? Nói cho con biết, chuyện đó sẽ không bao giờ xảy ra đâu!”.

“Bố ơi, con đã làm sai gì sao?” Cậu bé bị trách mắng, tủi thân hỏi lại bố mình.

“Con không làm gì sai cả. Nhưng đừng suốt ngày quấy như thế, khiến

người khác thấy khó chịu!” Ông Rossell tiếp tục dạy con: “Con không được nghĩ mình là một thần đồng tài giỏi. Bố nói con nghe, con không là gì cả. Con chỉ là một đứa trẻ ngốc nghếch mà thôi! Con đang tự lừa dối chính mình và cả người khác nữa đấy!”.

Ông Rossell nói xong rồi đóng mạnh cửa phòng lại.

Cậu bé Jim đứng ngoài cửa buồn tủi khóc to. Cậu không hiểu tại sao bố lại như thế. Cậu chỉ muốn chia sẻ niềm vui với bố và muốn bố giảng cho hiểu một số điều. Vậy mà bây giờ, cậu bé đột nhiên nhận ra rằng bố không thích việc làm đó của mình.

Trong giây phút ấy, tâm hồn trẻ thơ trong sáng, tươi đẹp của cậu bé dường như đã tan biến. Sự vui vẻ, tự tin của cậu bé như cũng đã bị thứ gì đó cướp đi. Và cậu nghĩ: Mình là một đứa trẻ hư hỏng.

Từ đó trở đi, mọi người không ai còn nhìn thấy sự vui tươi trên nét mặt của cậu bé Jim nữa. Cậu bé đã hoàn toàn trở thành một con người khác. Tài năng bẩm sinh vốn có của cậu bé cuối cùng đã bị lãng quên rồi mất đi.

Bài học rút ra:

Nếu như ví một đứa trẻ không được nhận sự khen ngợi của người lớn như một cây giống thiếu nước lâu ngày, thì một đứa trẻ không những không được nhận sự động viên, khen ngợi mà còn bị đánh đập sẽ giống như một cây non khô hạn đang chờ ngày chết, chúng rất đáng thương.

Nhà giáo dục nổi tiếng người Mỹ Sedeci cho rằng: “Đánh mắng chỉ có thể khiến cho con cái trở nên nhu nhược, luôn nghĩ mình là một người vô dụng. Tất nhiên, quá nuông chiều con cái cũng không phải là phương pháp tốt, nhưng phương pháp này còn tạo cho con cái có cảm giác được tự do, không bị trói buộc. Còn đánh mắng thì có tác dụng ngược lại, chỉ làm nguy hại đến sự trưởng thành của con cái mà thôi.”.

Các bậc cha mẹ hãy đừng làm tổn thương đến tâm lý, tình cảm của

con cái mình!

29. Ếch ngồi đáy giếng

Dưới một đáy giếng nọ có một chú ếch con mới sinh chưa lâu. Ếch con tỏ ra rất tò mò muốn tìm hiểu thế giới xung quanh.

Ếch con hỏi ếch mẹ: “Mẹ ơi, trên đầu chúng ta là cái gì mà lại vừa xanh vừa trắng vậy mẹ?”.

Ếch mẹ trả lời: “Đó là trời và những đám mây đấy con!”

Ếch con hỏi tiếp: “Thế trời và mây có lớn và cao lắm không mẹ?”

Ếch mẹ nói: “Tổ tiên ta thường bảo trời rộng và cao hơn giếng rất nhiều con ạ!”

“Mẹ ơi, con muốn đi xem xem trời to như thế nào và cao bao nhiêu nữa!”Ếch con nói.

“Con yêu, con không được có ý nghĩ đó!”

“Vì sao hả mẹ?”Ếch con thắc mắc.

“Tổ tiên ta bảo không đi được đâu con! Chính vì thế mà họ hàng nhà ếch chúng ta mãi mãi chỉ có thể ở dưới giếng này thôi!”Ếch mẹ giải thích.

Ếch con không bằng lòng nên hỏi tiếp: “Thế tổ tiên ta đã thử lần nào chưa hả mẹ?”

“Đừng hỏi ngược vậy con! Tổ tiên ta có nhiều kinh nghiệm, còn được lưu truyền đến ngày nay! Làm sao mà nhầm được!”

Ếch con nghe vậy rồi đành cúi đầu chấp nhận: “Con biết rồi ạ!”

Và từ đó về sau, ếch con không bao giờ nghĩ tới chuyện nhảy ra khỏi giếng lần nào nữa.

Bài học rút ra:

Câu nói làm nhụt chí của ếch mẹ đã khiến ếch con không bao giờ nghĩ tới việc nhảy ra ngoài để tìm hiểu thế giới quanh mình nữa.

Có nhiều bậc cha mẹ luôn có câu nói cửa miệng kiểu như: “Cho dù con chúng tôi có..... đi chẳng nữa.....thì cũng không thể.....”. Ý muốn nói con cái vốn không chịu học tập, rèn luyện bản thân. Cha mẹ nói ra điều này cũng có thể chỉ là vô ý nhưng khi con cái nghe được thì rất dễ bị ảnh hưởng và làm suy giảm đến ý chí tiến thủ của chúng. Chẳng hạn như khi kết quả học tập của con cái không tốt, nhiều cha mẹ đã không trách chính mình hàng ngày không chú ý chỉ bảo con cho chúng, ngược lại luôn đổ lỗi cho con cái, “Quả nhiên, đúng với suy nghĩ của bố mẹ”, “Xem ra, con không có tư chất của người đọc sách?”. Những lời trách mắng như vậy chẳng khác nào nói với con mình : “Dù con có cố gắng thế nào đi nữa cũng vô ích thôi”. Đối với con cái, khi nghe được những câu nói làm nản chí như vậy, chúng sẽ hiểu rằng: “Kết quả học tập của mình kém cũng là đương nhiên thôi”, từ đó càng không nỗ lực học tập.

Trẻ con rất nhạy cảm đối với những lời bao biện của người lớn. Vì thế chúng ta không nên nói ra những lời làm tổn thương đến tinh thần của chúng.

CHƯƠNG III

NĂM BẮT CHÌA KHÓA ĐỂ MỞ CỬA TÂM HỒN TRẺ.

30. Tớ hiểu tâm lí bạn ấy nhất.

Trên cánh cửa lớn của nhà kho có một chiếc khóa rất kiên cố và chắc chắn, chiếc gậy sắt thô ráp, to lớn cho rằng mình có biện pháp và tin rằng mình có thể mở chiếc khóa này. Nhưng cho dù nó dùng hết sức lực nạy, đập...

thì vẫn không thể mở được chiếc khóa cửa. Cửa sắt xem qua, tiếp tục làm công việc mở khóa, nhưng cho dù cửa bên phải, kéo bên trái, chiếc khóa cửa vẫn không hề nhúc nhích.

Lúc này, một chiếc chìa khóa lặng lẽ xuất hiện, với thân hình uốn lượn dẹt phẳng liểu yếu đào tơ. Sau khi nó tra chìa vào lỗ khóa, lập tức chiếc chìa khóa cửa kiên cố được mở ra.

“Bạn làm sao mở được vậy?” Gậy sắt và cửa sắt hỏi một cách đầy vẻ khó hiểu.

“Bởi vì tớ hiểu tâm lí của bạn ấy nhất”. Chìa khóa nhẹ nhàng trả lời.

Bài học rút ra:

Trên cánh cửa tâm hồn của mỗi một con người đều có một chiếc khóa lớn, chỉ có người hiểu tâm hồn của nó nhất mới đủ khả năng mở nó ra mà thôi.

Muốn mở chiếc khóa tâm hồn cần phải có chiếc chìa khóa của tâm hồn, nếu dùng sức mạnh thô bạo sẽ chẳng có ích gì. Giáo dục trẻ nhỏ cũng giống như vậy, phải dùng biện pháp thích hợp với nội tâm của trẻ, hiểu được tâm hồn trẻ. Những bậc cha mẹ không hiểu được điều này mà chỉ quen dùng doi vọt, quát mắng để dạy dỗ trẻ thì kết quả trẻ không những không nghe lời mà càng trở nên bướng bỉnh, khi đó, bố mẹ càng dạy càng phí lời mà thôi.

Sự hiểu lầm, nghi ngờ và ngăn cách giữa con người với con người đều xuất phát từ sự “không hiểu nhau”. Đối mặt với đứa trẻ của bạn, bạn thấy rằng mình thật sự cần thiết phải hiểu nội tâm của chúng không? Bạn có thể cho chúng một sự giúp đỡ và giáo dục thích hợp mà gần gũi nhất không?

31. Hãy thả nó đi.

Cách đây 34 năm về trước, khi anh mới 11 tuổi, anh là một cao thủ câu cá.

Vào một buổi tối trước khi bị cấm câu và bắt cá lư, anh và mẹ đã đến câu cá từ rất sớm. Sau khi chuẩn bị mồi câu xong xuôi, anh từ từ quăng dây

câu xuống lòng hồ, dưới ánh sáng cuối ngày từng làn sóng gợn lăn tăn, lấp lánh rục rờ. Khi ánh trăng bắt đầu nhô lên, những gợn sóng biến thành màu lấp lánh trắng bạc, cảnh vật đẹp để khiến lòng người say đắm.

Đột nhiên, một đầu của cần câu bỗng chìm hẳn xuống. Anh biết có một chú cá đã cắn câu, vội vàng liền thu dây câu lại. Người mẹ ở bên, lặng lẽ nhìn con trai thực hiện các động tác vô cùng nhanh nhẹn và thuần thục, thì vô cùng mãn nguyện và vui mừng.

Cuối cùng, câu bé đã cẩn thận kéo được chú cá đang ra sức giẫy đạp từ dưới nước lên. Một chú cá thật to! Từ trước đến giờ cậu chưa từng nhìn thấy con cá nào to đến thế. Nó là một chú cá lư!

Người mẹ và cậu con trai đều ngây ra và dán mắt nhìn vào chú cá lư to và đẹp ấy. Dưới ánh sáng của mặt trăng, con cá lư xinh đẹp quẫy đạp liên hồi. Người mẹ lấy chiếc đèn pin rồi soi đèn nhìn đồng hồ, đã 10h đêm rồi, nhưng thời gian cho phép đi câu cá thì đã lệch 2 tiếng đồng hồ.

“Con phải thả chú cá này đi, con trai” Bà mẹ nói.

“Mẹ ơi, không được đâu” Chú bé khóc.

“Sẽ còn những chú cá khác nữa mà con” Bà mẹ an ủi cậu.

“Sẽ không có con cá nào to như con cá này”. Cậu bé vẫn cảm thấy tiếc nuối.

Cậu nhìn xung quanh hồ, dưới ánh sáng mặt trăng, cậu không hề nhìn thấy chiếc thuyền cá hay người câu cá nào. Cậu lại nhìn mẹ, mặc dù không nhìn thấy mọi người, không có ai biết chuyện này, nhưng nhìn nét mặt hết sức kiên quyết mà hàng ngày thì vô cùng hiền dịu và nhân từ của bà mẹ thì cậu biết, quyết định của mẹ là không thể thay đổi. Cậu bé chầm chậm giải thoát con cá khỏi móc câu, rồi thả xuống hồ.

Trong đêm tối, con cá lư quẫy mạnh thân hình to lớn của mình, lặn dần xuống hồ nước sâu và biến mất. Cậu bé nhớ lại hình ảnh lúc mình sung sướng khi câu được con cá to chỉ như một giấc mơ vậy.

Đây là chuyện 34 năm về trước, giờ đây đứa trẻ đó đã trở thành một kiến trúc sư rất thành công của thành phố New York. Căn nhà nhỏ của người mẹ vẫn ở trên hòn đảo giữa lòng hồ đó và anh vẫn thường xuyên trở về câu cá.

Anh nói đúng, anh vẫn chưa câu được con cá nào to và đẹp như cái đêm hôm đó, nhưng cả đời này anh phải cảm ơn mẹ. Cuộc sống sau này của anh

cũng gặp phải rất nhiều vấn đề giống như cái đêm hôm đó, nhưng anh không bao giờ tự mình thả lỏng kỷ luật, đi ngược lại lương tâm dù có người không biết. Thông qua sự thành thật, cần cù, tuân thủ pháp luật, anh vẫn giành được con cá to trong cuộc sống. Đó là có được một thành tích nổi trội trong sự nghiệp.

Bài học rút ra:

Người mẹ đã lấy mình làm gương, dạy con cả cuộc đời phải sống có chuẩn mực. Nhân cách và phẩm chất của cha mẹ có tác dụng thay đổi một cách ngấm ngấm đến sự trưởng thành của trẻ, nó có thể ảnh hưởng đến sự trưởng thành sau này của trẻ.

Nếu tấm gương của mẹ không tốt, tư tưởng của trẻ cũng sẽ không tốt. Trong cuộc sống sau này sẽ thả lỏng kỷ luật, làm những việc nguy hại đến xã hội, từ đó khiến trẻ mất đi cơ hội phát triển nhân cách mang tính xã hội.

Cha mẹ trong việc giáo dục sự thành tín cho trẻ, cùng lúc với việc giáo dục hành vi đạo đức cho trẻ phải chú ý đến kết quả của hành động và tính thích đáng, hợp lý của quá trình hành vi đó, tạo cho trẻ môi trường tốt trên sự thành tín, khích lệ và lạc quan để đảm bảo cho trẻ trong cuộc sống không chệch khỏi quỹ đạo xã hội.

32. Vậy quyết định thế nhé.

Con gái của Saudi là Maria lúc 13 tuổi, thanh niên lúc đó đang lưu hành một mặc áo phong in đầy hoa xanh và quần bò mài rách nát. Mặc dù lúc nhỏ Saudi từng trải qua một nền kinh tế khó khăn, nghèo đến nỗi không có tiền để mua quần áo nhưng bà chưa bao giờ phải mặc kiểu lôi thôi, lếch thếch đến thế.

Có một hôm, Saudi nhìn thấy con gái đứng ở ngoài cửa, dùng bùn và hòn đá mài thật mạnh vào gấu quần của chiếc quần bò mới. Saudi nghĩ bụng: “Trời ơi, đây chính là cái quần mới mình bỏ tiền ra mua mà nó lại thản nhiên làm hỏng như vậy!”. Saudi lập tức chạy như bay ra ngoài ngăn con lại, sau đó còn bê nguyên cả giọng điệu “Mẹ ngày nhỏ khổ cực như thế nào, con bây giờ

lại không yêu quý đồ vật như vậy” để thuyết giáo cho con một hồi. Không ngờ đứa bé vẫn không hề đả động gì, tiếp tục cúi đầu ra sức mài. Saudi hỏi con vì sao phải làm chiếc quần bò mới thành như vậy, đứa trẻ trả lời với khẩu khí như một lẽ đương nhiên: “con không thể mặc quần mới”.

“Tại sao không thể?” Saudi hỏi một cách đầy khó hiểu.

“Bây giờ không thịnh hành kiểu mặc quần mới, nhất định làm nó cũ rồi mới mặc ra ngoài”.

Đây là logic của quốc gia nào vậy? Quần mới không thể mặc mà nhất định phải làm giống miếng giẻ rách mới được.

Vào mỗi buổi sáng, trước khi con gái đến lớp, Saudi luôn trợn mắt nhìn con trang điểm, sau đó thở dài nói: “Con gái của tôi đã mặc một thể này đây”. Trên thân mình nó khoác chiếc áo phong cũ của bố, bên trên còn thêu đầy hình hoa văn và chấm tròn nhiều màu sắc. Và cái quần bò càng khiến người ta thấy thảm hại không dám nhìn, cạp trễ, vòng bụng bó sát như một chiếc bánh trưng: ống quần còn được nó gia công thêm rất nhiều cái tua rua. Lúc nó đi, cái tua rua bay phất phơ về phía sau.

Tuy nhiên, có một hôm, sau khi con gái đến lớp, Saudi đột nhiên như nghe thấy tiếng trái tim mình: “Bạn phải nhớ, mỗi buổi sáng khi con bạn ra ngoài, bạn sẽ nói với con những gì?” Con gái tôi mặc dù ăn mặc như vậy, khi nó đến trường, cùng bạn bè tán gẫu cũng chỉ bàn đến những lời than phiền của các bậc cha mẹ cổ hủ, cứng nhắc. Cô bé còn nói: “Mẹ đã xem những bạn trung học khác ăn mặc thế nào chưa? Nếu không tin mẹ tự đến trường mà xem”.

Hôm đó, Saudi quả là có lái xe đến đón con về, nhân tiện quan sát cách ăn mặc của những đứa trẻ khác, kết quả phát hiện, những đứa trẻ đó còn ăn mặc kinh dị hơn cả con của mình. Trên đường về nhà, Saudi nói cho Maria biết, có lẽ bà phản ứng hơi thái quá với chuyện chiếc quần bò. Nhân đó, Saudi đưa ra điều kiện với con gái: “Từ bây giờ trở đi, con đi học hoặc cùng bạn bè đi chơi, thích mặc cái gì là tùy ý của con, mẹ không can thiệp đến nữa”.

“Tốt quá!”.

“Có điều, khi mẹ cùng con đến nhà thờ, đi dạo, mua sắm, hoặc đến thăm ông bà, người thân, con phải ăn mặc cho đúng mực”.

Đứa trẻ không đáp lời, mặc dù có chút suy tư.

Saudi tiếp tục nói: “Như vậy thì con chỉ phải nhượng bộ 1%, nhưng mẹ đã phải nhượng bộ 99% rồi đấy, con nói xem ai tính toán đây?”. Đứa trẻ sau khi nghe xong, mắt sáng lên, sau đó chìa tay ra bắt lấy tay mẹ: “Mẹ, vậy quyết định thế nhé!”

Từ đó về sau, Saudi mỗi buổi sáng vui vẻ đưa con đi học, không phàn nàn nửa lời với quần áo của con, và khi con gái cùng mẹ bước ra khỏi nhà, cũng tự giác ăn mặc đúng mực. Cam kết này khiến hai mẹ con đều cảm thấy vui vẻ.

Bài học rút ra:

Sự nghiêm khắc như thuốc đắng dã tật và sự thấu hiểu khoan dung vô hạn đều có lợi cho sự trưởng thành của trẻ.

“Lùi một bước để tiến trăm bước”. Câu nói này phù hợp với sự tranh chấp giữa cha mẹ và con cái. Giữa hai thời đại có quá nhiều cách nghĩ khác nhau, nếu hai bên đều kiên quyết giữ ý kiến của riêng mình thì sẽ không có cách nào giải quyết được. Có thể hiểu một chút về đối phương, cùng nhau nhượng bộ một chút, mọi việc sẽ được giải quyết thỏa đáng.

33. Kiểu tóc quái dị của Jennifer

Một hôm, đứa trẻ 11 tuổi Jennifer nói với nhà giáo dục nổi tiếng nước Mỹ Barbara “Con muốn cắt tóc thành kiểu chỉ để lại hai đường song song”.

Là một người mẹ khá truyền thống, Barbara không thích con trai để kiểu tóc này. Nhưng bà biết, một kiểu tóc sẽ không thể nguy hại đến tính mạng, đạo đức và sức khỏe của con, mà tóc cũng sẽ mọc trở lại.

Do đó, bà đã bình tĩnh nói với con: “Mẹ không thích kiểu tóc này, và theo kinh nghiệm của mẹ, mẹ biết tất cả mọi người xung quanh cũng không thích kiểu tóc này. Có điều, nếu như đây là quyết định của con, mẹ có thể nhẫn nại. Đồng thời mẹ cũng muốn con biết, con có thể phải chịu những lời quở trách từ những người khác đối với kiểu tóc của con.

Barbara mang con đến hiệu cắt tóc, thợ cắt tóc khi gội đầu cho Jennifer

còn khen mái tóc màu vàng tuyệt đẹp của cậu bé. Sau khi Jennifer miêu tả kiểu tóc mà cậu muốn cắt, người thợ cắt tóc kinh ngạc hỏi Jennifer: “Cắt cho cậu bé kiểu hình hai đường song song thế có được không ạ? Barbara đáp, bà không thích kiểu tóc đó, nhưng đó là quyết định của con trai bà. Và như vậy, người thợ đã cắt hết tóc của cậu bé chỉ giữ lại hai đường song song. Anh còn cố gắng làm cho kiểu tóc trở nên đẹp hơn một chút trong ngày đầu tiên.

Nhưng, sáng sớm hôm sau, Jennifer có ý định khôi phục kiểu tóc như ban đầu. Có thể đoán được rằng, những điều mà cậu gặp phải trong ngày đầu tiên không hề vui vẻ gì. Nhưng Jennifer có cố gắng như thế nào, thì cái kiểu đầu quái dị này cũng không thể thay đổi được nữa. Sau đó, chị của cậu phải tốn sức xịt keo bọt và xoa thành sợi để cậu có thể ra ngoài gặp mọi người.

Trong năm đó, Jennifer đổi bảy đến tám lần các kiểu tóc đặc biệt nhưng đến năm thứ hai, cậu lại bắt đầu để kiểu tóc truyền thống và từ đó không thay đổi gì nữa.

Bài học rút ra:

Trẻ em bắt buộc phải học cách tự lập. Người trưởng thành là một cá thể độc lập, trẻ con cũng vậy. “Gieo gió thì gặt bão” là một bài học tự lập quan trọng mà trẻ cần phải học.

Đối với cha mẹ mà nói, nhìn thấy sai lầm, sự không vui, sự ngại ngùng, để chúng “gieo gió thì gặt bão” của con cái thực sự không phải là việc dễ làm được. Bởi vì không có cha mẹ nào là không yêu con, mà trái lại họ còn có kinh nghiệm trong cuộc sống, họ nhìn thấy ngay nguyên nhân và hậu quả của sự việc. Phải để chúng nắm rõ tình hình hậu quả, để chúng gánh vác hậu quả không tốt mà chúng gây ra thì đối với bố mẹ là một khảo nghiệm.

Nếu như đứa trẻ không lĩnh hội được sự cảnh tỉnh của bạn, như vậy “sự lùi bước hợp lý” của cha mẹ là một cách làm có thể đạt được. bạn phải thuyết phục chính mình, để trẻ “gieo gió thì gặt bão”. Đó là một mắt xích quan trọng trong quá trình dạy trẻ.

Sau khi cùng bạn tranh luận, chúng cần phải thừa nhận hậu quả mà mình tạo ra, bạn càng sớm để chúng tự mình gánh vác trách nhiệm, chúng

càng nhanh học được cách tự giúp mình.

Tuy nhiên, cần phải nhớ rằng, khi hậu quả cuối cùng đã tới, bạn phải tuân thủ một nguyên tắc quan trọng là: Thẳng thắn, trực tiếp nói với chúng những câu như: “Mẹ đã cảnh cáo với con rồi” và cũng phải nhắc nhở một cách nhẹ nhàng những việc chúng làm trong tương lai. Ví dụ như nói “Bài học thực nghiệm tự nhiên của con chỉ còn hai tuần nữa là đến kỳ rồi, đợi bố (mẹ) hoàn thành xong công việc này, bố (mẹ) sẽ giúp con đặt kế hoạch làm thế nào để hoàn thành bài tập theo thời gian.”

Ngược lại, nếu bạn không ngừng tranh chấp với chúng, rất muốn chúng biết được rằng, sự cố chấp của chúng sẽ mang lại cho bản thân hậu quả không tốt, điều này chỉ làm thay đổi sự chú ý của chúng, khiến chúng càng muốn tranh luận để thắng bạn, mà quên đi những suy nghĩ đánh giá về bản thân. Chỉ có để trẻ tự mình trải nghiệm những phiền phức mà mình gây ra, chúng mới nhận thức một cách rõ ràng nguyên nhân và hậu quả của sự việc.

Nếu bạn quen với cách việc gì cũng can thiệp vào, muốn bảo vệ chúng, chúng sẽ vĩnh viễn không bao giờ nhìn nhận một cách rõ ràng về bản thân mình và thế giới xung quanh. Những đứa trẻ được giáo dục như thế thường đi theo 2 hướng cực đoan: Một loại là sau khi lớn, rất thích tranh luận với mọi người, mọi nơi mọi lúc, bàn bạc một cách thẳng thắn với mọi người về mọi việc dựa theo tình hình khách quan, trở thành một người thích tranh cãi khiến mọi người chán ghét. Loại thứ hai là sau khi lớn lên vẫn ỷ nại quyền uy ở khắp mọi nơi, vừa không để ý đến cảm nhận thành công của cá nhân vừa không có gan gánh vác trách nhiệm, trở thành một người yếu đuối và bạc nhược.

34. Sức mạnh của sự hài hước.

Nhà thơ nổi tiếng người Liên Xô Miran-Whitley là một cao thủ trong cách dạy dỗ con cái bằng phương pháp hài hước.

Có một hôm, nhà thơ vừa trở về nhà thì nhìn thấy một đám người đứng ở nhà mình. Mẹ của nhà thơ đang gọi điện cấp cứu tới bệnh viện. Hóa ra đứa con trai nhỏ của nhà thơ Sheila đã uống hết một nửa lọ mực. Nhà thơ biết rõ cậu bé uống loại mực đó không đến nỗi bị trúng độc, cho nên ông không lấy

làm hoảng hốt mà cho rằng đấy chính là cơ hội tốt để dạy dỗ cậu con.

Cho nên ông hỏi cậu con trai Sheila một câu rất thoải mái: “Con thật sự đã uống hết lọ mực đó”.

Cậu con trai Sheila lè chiếc lưỡi đen ngòm của mình ra như ngáo ộp.

Nhà thơ không chút tức giận, từ trong phòng ông lấy ra một tờ giấy thấm mực, ông nói với con trai: “Bây giờ thì không còn cách nào khác, chỉ phải mời con nhai nát tờ giấy này và nuốt đi”.

Một tình thế sợ hãi như vậy đã bị một câu nói của nhà thơ làm cho tiêu tan: “Nguy cơ” đã được kết thúc trong tiếng cười vui vẻ của mọi người. cậu bé Sheila tưởng làm vậy sẽ trở thành trung tâm của sự chú ý của cả nhà nhưng cậu đã không đạt được ý nguyện.

Sau này, Sheila không tái phạm những lỗi gọi là đáng nổi trội như vậy nữa.

Bài học rút ra:

Trẻ em, đặc biệt là các em bé trai, có lúc cố ý phá vỡ trật tự thông thường để thực hiện những hành động khác thường. Thông thường, chúng muốn chứng minh sự dũng cảm của mình, làm như vậy có thể gây ra sự chú ý của người khác. Do đó, nếu chúng ta áp dụng phương pháp đơn giản là roi vọt, đứa trẻ có thể trở nên bướng bỉnh và không nghe lời hơn. Gặp phải hiện tượng này, sự trợ giúp đặc lực nhất là biết hài hước, dùng những lời bóng gió nhẹ nhàng để chỉ ra những việc chúng không làm đúng, khiến chúng hiểu những sai lầm mà mình gây ra, từ đó đạt được mục đích giáo dục trẻ nhỏ.

Bố mẹ trong quá trình dạy dỗ con cái nên vận dụng tính hài hước, không chỉ có thể giải quyết được không khí căng thẳng, những xung đột phát sinh giữa cha mẹ và con cái, mà tính hài hước dần dần còn truyền sang cả con trẻ, để đạt được mục đích giáo dục trẻ nhỏ.

Rất nhiều lần trẻ bị xấu hổ trước đám bạn và ở trường học, đối với người trưởng thành mà nói, chỉ là một trận cười, nhưng đối với một đứa trẻ mà nói, đó là ngày tận cùng của thế giới: chúng bị mất mặt, có thể chúng đang suy nghĩ có nên chuyển trường hay không. Lúc này sự an ủi của cha mẹ

có tác dụng không bằng một lời chế giễu hoặc một câu nói hài hước. Bố mẹ có thể cùng trẻ hồi tưởng lại những sự việc xấu hổ lúc còn nhỏ, nói cho trẻ biết cảm xúc của bản thân và những lời bình luận của người khác, để trẻ nhận thức được rằng: Lúc đó xem ra chuyện này khiến mình cảm thấy không còn muốn sống nữa. Nhưng đây không phải là ngày tận cùng của thế giới, bố mẹ bây giờ không phải là sống rất tốt hay sao? Sự tự hào và hài hước của bố mẹ sẽ khiến trẻ nhẹ nhõm trong lòng, cũng khiến trẻ tràn đầy niềm tin vào tương lai.

35. Cậu bé bê sách.

Cậu bé đang giúp bố mang sách những quyển sách từ tầng trên xuống tầng dưới cho rộng hơn. Cậu bé cảm thấy có thể giúp bố là một chuyện rất phi thường, mặc dù trên thực tế cậu không những không giúp được gì, trái lại còn làm vướng tay vướng chân khiến công việc tiến hành chậm chạp hơn.

Nhưng bố của cậu bé này không chỉ có sự nhẫn nại mà còn rất thông minh. Ông biết ý nghĩa của việc để con trai tham gia cùng ông, nó quan trọng hơn gấp nhiều lần so với hiệu suất của việc chuyển số sách xuống tầng.

Có điều, trong kho sách của người bố, có vài quyển vừa to vừa nặng. Đối với cậu bé mà nói, việc mang những quyển sách này xuống tầng là một việc vượt quá sức và khá vất vả. Có một lần, trên đường từ tầng hai xuống, khi bê chồng sách cậu đã để rơi vài lần. Cuối cùng cậu ngồi bệt xuống bậc cầu thang khóc nức nở. Cậu cảm thấy mình thật là hậu đậu, tay chân lóng ngóng, không thể làm tốt công việc và cũng không đủ khỏe để ôm đống sách xuống cầu thang chật hẹp. Nghĩ đến việc mình không thể giúp gì được cho bố, cậu càng cảm thấy buồn phiền.

Người bố nhìn thấy tất cả, không nói một lời, ông nhặt những quyển sách rơi trên sàn lại, đặt chúng vào lòng con trai, sau đó dùng sức mạnh của cả cánh tay ôm choàng lấy cậu con trai và cuốn sách đi xuống cầu thang. Cứ như vậy lên lên xuống xuống từng chuyển một, cha và con vừa cười vừa nói, vừa hoàn thành nhiệm vụ: Cậu bé phụ trách việc bê sách, người cha phụ trách việc ôm cậu con trai.

Bài học rút ra:

Mỗi việc làm tốt của con cũng đều nên nhận được sự khuyến khích, cổ vũ của cha mẹ dù cho chúng có làm được hay không.

Để trẻ giúp ta làm một việc nào đó không chỉ làm tăng tình cảm giữa cha mẹ và con cái, mà con cái qua việc giúp đỡ cha mẹ cũng cảm thấy giá trị của bản thân.

Bố mẹ thường trách móc con cái thiếu trách nhiệm trong gia đình, không suy nghĩ để ý đến những yêu cầu của bố mẹ. Tinh thần trách nhiệm và cảm nhận về giá trị của bản thân có liên quan mật thiết với nhau. Một con người chỉ có nhìn thấy khả năng của mình mới gây được ảnh hưởng đối với người khác, mới được người khác yêu mến và tôn trọng, mới có thể nảy sinh cảm nhận tự hào về bản thân, từ đó sống có trách nhiệm với mình hơn.

36. Tay phải và tay trái.

Câu chuyện xảy ra ở một trường tiểu học, trong buổi học, khi thầy giáo đặt câu hỏi, một em học sinh luôn giơ tay, nhưng khi thầy gọi đứng dậy trả lời, thì cậu lại không trả lời được khiến một số bạn trong lớp cười ầm lên.

Sau buổi học, thầy giáo hỏi cậu sao phải như vậy, cậu nói nếu khi thầy đặt câu hỏi cậu không giơ tay, các bạn cùng lớp sẽ cho rằng cậu ngu ngốc. Do vậy, thầy giáo và cậu thỏa thuận, khi cậu trả lời được thì cậu sẽ giơ cao tay trái, nếu không trả lời được thì giơ tay phải.

Dần dần, bạn học sinh này càng ngày càng giơ cao tay trái đầy vẻ tự tin, trả lời ngày càng nhiều và đúng những câu hỏi thầy đưa ra, điều căn bản là từ một cậu bé do bị nhiều tiếng cười chế giễu của bạn bè mà mất tự tin, từ một học sinh yếu kém trở thành một học sinh giỏi.

Bài học rút ra:

Trẻ con rất để ý đến việc không được người khác coi trọng, coi trọng có tác dụng rất lớn đối với một đứa trẻ. Nếu không được người khác coi trọng, trẻ dần dần sẽ tự ti, nóng nảy, cảm giác mình là một người vô dụng. Một khi đã nhận thức được giá trị của bản thân, hoặc được người khác nhận thức về

giá trị của mình, thế giới của chúng sẽ thay đổi. Do vậy, không được quên việc tôn trọng trẻ và cung cấp cho chúng những điều hiểu biết thông thường.

Khi trẻ không đáng được bạn yêu mến nhất cũng chính là lúc trẻ cần tình yêu của bạn nhất. Hãy chìa bàn tay yêu thương của cha mẹ khi mà trẻ cần được quan tâm và yêu thương nhất chứ không phải là khi chúng đặc ý nhất.

37. Công việc giáo dục và việc dắt trâu.

Nhà toán học người Mỹ - Helicon, khi còn nhỏ sống ở thành phố Morgen. Thầy giáo của ông là một nhà bác học đa tài. Ông tinh thông toán học, thông hiểu vật lý thiên văn và còn là một nhà giáo dục xuất sắc.

Vị giáo dục gia này đã dạy cho Helicon rất nhiều phương pháp hay.

Một lần, ông và vợ thảo luận về vấn đề làm thế nào dạy tốt học sinh. Ông đưa ra ví dụ: “Chúng ta không thể giống với chú mục đồng, chỉ dựa vào thói quen dắt trâu để đi đường, chúng ta phải học một số kinh nghiệm của bác nông dân, khi họ dắt trâu, chỉ đến nơi cần rẽ ngoặt mới giật dây thừng. Tôi cũng làm như vậy với Helicon. Tôi cho nó mượn sách về xem trước, có gì không hiểu thì đến hỏi và tôi chỉ gợi ý một vài chi tiết rất nhỏ. Tôi từ trước tới giờ không giống như một số người nuôi nấng con cái họ, cứ đổ vào cho no bụng thì thôi và cũng không nhai nát thức ăn mớm cho chúng, mà tôi chỉ tạo ra sự hứng thú khi ăn cho chúng, để chúng tự mình mò đường mà đi, giống như việc dắt trâu vậy, đến nơi cần rẽ thì chỉ dẫn một chút.

Hóa ra, việc giáo dục tưởng như không hề có liên quan gì đến việc dắt trâu, nhưng thực ra lại có mối quan hệ mật thiết và chứa đựng những đạo lý sâu xa.

Bài học rút ra:

Trong quá trình cha mẹ dạy dỗ trẻ nhỏ, nên đảm nhận vai trò hướng dẫn. Như vậy trẻ sẽ không quá ỷ lại vào cha mẹ, tính tích cực của chúng sẽ được phát huy tốt hơn và tài năng mới có thể được bộc lộ.

Tùy vào sự trưởng thành của trẻ, cha mẹ nên cho chúng sự tự do nhiều hơn và không chế quyền kiểm soát con cái của bản thân mình. Bố mẹ phải có ý thức yêu cầu chính bản thân mình, thậm chí là không chế cách nghĩ và sự xúc động của bản thân là bất kì việc gì cũng làm cho con, tỏ ra là bạn tín nhiệm và tôn trọng con cái. Những đứa trẻ được tín nhiệm và nhận được sự tôn trọng sẽ càng yêu và tôn trọng chúng ta.

Vứt bỏ đi những lo lắng thừa, cố gắng để trẻ tiếp xúc với mọi thứ, để trẻ tự mình trải nghiệm cuộc sống theo nhiều cách khác nhau, lúc quan trọng nhất, trẻ sẽ tự khắc chạy về hỏi bạn: “Bố (mẹ) xem con làm như thế này có được không?”

38. Đưa trẻ chiếc chìa khóa nào.

Tháng 5-2001, trường trung học Madison bang Nevada- Mỹ trong kỳ thi nhập học đã đưa ra một câu hỏi như sau: “Trên bàn làm việc của Bill Gate có 5 chiếc chìa khóa ngăn kéo, phân biệt bằng 5 tấm nhãn đó là: “Tiền tài”, “Niềm đam mê”, “Hạnh phúc”, “Danh dự”, “Thành công”. Tổng giám đốc sáng lập Tập đoàn Microsoft Bill Gate chỉ mang một chiếc chìa khóa, còn 4 chiếc chìa khóa khác vẫn để trong ngăn bàn, hỏi chiếc chìa khóa mà Bill Gate mang là chiếc chìa khóa nào? Bốn chiếc chìa khóa khác là những chiếc nào hoặc chiếc nào còn lại trong ngăn bàn?

Một học sinh Trung Quốc là du học sinh Mỹ vừa hay lại thi vào kỳ thi này, sau khi xem xong câu hỏi, thấy hoảng hốt vô cùng, bởi vì cậu không xác định được đây là đề thuộc dạng toán học hay văn học, cuối cùng cậu không viết gì cả. Kỳ thi kết thúc, cậu đi hỏi một thầy giáo trong trường, Ông nói với cậu, đó là một đề thi trắc nghiệm, nội dung không có ở trong sách, cũng không có một đáp án chuẩn, mỗi người đều có thể căn cứ vào sự hiểu biết của mình mà tự do trả lời, nhưng thầy giáo có thể căn cứ vào quan điểm của ông để cho điểm số.

Em học sinh Trung Quốc này đã được 5 điểm trên tổng số điểm của câu hỏi là 9. Thầy giáo cho rằng, việc cậu không trả lời một chữ nào, ít nhất chứng minh rằng cậu là một người thành thật, dựa vào đặc điểm này mà cho hơn một nửa số điểm của câu hỏi.

Điều khiến cậu không hiểu đó là người bạn ngồi cùng bàn với cậu đã trả lời câu hỏi này nhưng chỉ được 1 điểm. Đáp án của cậu bạn này là: “Chiếc chìa khóa mà Bill Gate mang là chiếc chìa khóa “Tiền tài”, còn những chiếc chìa khóa khác vẫn bị khóa ở trong ngăn kéo”.

Sau đó, cậu gửi câu hỏi này về Trung Quốc qua Email trên mạng Internet. Trong Email của mình, cậu đã nói với những người bạn, bây giờ mình đã biết chiếc chìa khóa mà Bill Gate mang là chiếc nào. Nếu đáp án là chiếc chìa khóa này thì đều nhận được sự tán thưởng và khẳng định của Ban giám khảo, các bạn có muốn thử nghiệm một chút không, không chừng từ đó còn nhận được một vài gợi ý.

Chúng tôi không thể biết được các bạn học sinh cuối cùng đã có bao nhiêu đáp án nhưng nghe nói có một học sinh thông minh đã mở trang Web của trường trung học Madison. Trên trang Web này, cậu ta đã phát hiện ra câu trả lời của Bill Gate gửi cho trường học. Trên bức thư có viết một câu: “Những điều mà bạn cảm thấy đam mê nhất luôn ẩn giấu bí mật của cuộc đời bạn”.

Bài học rút ra:

Bảo tàng lớn nhất của đời người là chứa đựng niềm đam mê của bạn. Có những bậc cha mẹ luôn có ý định vạch kế hoạch cho con cái về bất kỳ phương diện nào, bắt con học đàn, học vẽ mà không hề tôn trọng những suy nghĩ của con cái mình.

Tục ngữ nói: “Đam mê chính là người thầy giáo vĩ đại nhất”. Thực ra chỉ cần quan sát niềm đam mê của con cái mà có phương pháp phát triển và dẫn dắt, thì có thể phát huy hết tài năng tiềm ẩn của chúng. Đẳng sau đứa trẻ vĩ đại đều là một người mẹ vĩ đại và ở giữa sự vĩ đại của người mẹ và đứa trẻ nhất định có sự giáo dục niềm say mê.

Cho trẻ một kho của cải không bằng đưa chúng chiếc chìa khóa của sự đam mê.

39. Trong tâm hồn của con trai có một chiếc khóa.

Chủ nhật, con trai của David cùng bạn bè ra ngoài chơi, một mình David vào phòng con trai, phát hiện sách vở trên bàn con bày biện rất lộn xộn bèn bước vào sắp xếp lại một chút. Lúc này, David đột nhiên tò mò, mở chiếc ngăn kéo của con trai. Trong ngăn bàn, David phát hiện một quyển nhật ký màu xanh lam.

Trang thứ nhất trong quyển nhật ký của con trai viết như sau: “Từ sau khi mình vào tiểu học, tâm hồn mình bắt đầu cảm thấy trống rỗng và cô đơn, bố mẹ ngoài việc quan tâm đến học hành của mình ở trường thì luôn nhốt mình trong phòng để học bài, mỗi ngày ngồi trước bàn học, khi mà mãi mãi không làm hết những bài tập đáng ghét, mình cảm thấy rất đau khổ, mình rất muốn có thời gian ra ngoài đánh cầu, đá bóng, sống một cuộc sống thoải mái dễ chịu”.

Đọc xong nhật ký của con trai, trong lòng David có những chấn động mãnh liệt. Anh luôn cho rằng mình và con trai là tri kỷ, rất hiểu nhau, nhưng không ngờ con anh không hề coi anh là bạn.

Buổi tối, con trai trở về nhà, đóng cửa phòng mình lại. Trong khi đang ăn bữa tối, cậu bé đột nhiên hỏi: “Bố mẹ, hai người có ai đụng đến đồ đạc của con không?”.

David giả vờ không biết đáp: “Không, con ạ”.

Nhìn thấy thái độ của David kiên quyết như vậy, cậu bé không nói gì, mặt tỏ vẻ không vui bước về phòng.

Hai ngày sau, thừa lúc con trai không có nhà, David lại nhẹ nhàng bước vào phòng của con, có ý định muốn thấy rõ những bí mật trong lòng của cậu con trai từ cuốn nhật ký kia, điều khiến David ngạc nhiên là, trên ngăn kéo không biết từ lúc nào xuất hiện một ổ khóa. Lúc đó David chờ người ra, anh bỗng nhận ra mình đã phạm một sai lầm thấp hèn.

Buổi tối, sau khi con trai trở về nhà, David lấy dũng khí nói với con trai: “Con trai, bố đã phạm một sai lầm, con có thể tha thứ cho bố được không?”.

Cậu bé trầm tư một chút, rồi hỏi một cách lạnh nhạt: “Không phải là chuyện xem trộm nhật ký ả, con không muốn nhắc lại chuyện này nữa”.

“Nếu con tha thứ cho bố thì xin con hãy mở khóa, đừng xem bố như kẻ trộm thế”.

Cậu bé nói với David: “Đây là chìa khóa, giao cho bố, thế này bố thỏa mãn rồi chứ?”.

Không biết bao nhiêu ngày sau đó, khi David vô ý lại một lần nữa đến phòng của con trai, một David mà trong lòng luôn muốn bước vào thế giới nội tâm của con trai, yêu ma quỷ thần xui khiến muốn xem nhật ký của con. David kinh ngạc phát hiện, ngăn kéo của con mặc dù không khóa nhưng quyển Nhật ký thì đã không thấy đâu cả.

Có một hôm, người con đột nhiên nói với David: “Bố à, Bố có phải là rất hoang mang không?”

“Câu này nghĩa là thế nào?”

“Bởi vì con đã vứt cuốn nhật ký đi và thề rằng sẽ không viết nhật ký nữa”.

David tỉnh ngộ trong kinh ngạc: Trong tâm hồn của con trai mình đã có một chiếc khóa.

Bài học rút ra:

Sự tín nhiệm giữa con người với con người được xây dựng trên cơ sở bình đẳng, chỉ có sự tín nhiệm giữa mọi người lẫn nhau mới có thể không có bất cứ điều bí mật nào.

Mặc dù, quan hệ giữa cha mẹ và con cái hết sức thân mật, nhưng địa vị giữa họ nên bình đẳng, bất kì ai cũng không nên xâm phạm vào đời tư của người khác, bất kỳ người nào cũng là cá thể độc lập.

Rất nhiều bậc cha mẹ chủ quan cho rằng, trẻ con chỉ là trẻ con, những tâm tư nhỏ bé của chúng có gì mà đáng nói là bí mật. Phủ nhận sự độc lập của con cái, cha mẹ đương nhiên sẽ không để ý đến việc tôn trọng bí mật của con.

Cha mẹ luôn vô tình phá vỡ sự bình đẳng, do đó cũng vô tình tự mình cắt đi sợi dây gắn bó tin tưởng giữa cha mẹ và con cái. Có thể cho rằng, nếu không lấy bất kì sự tín nhiệm nào làm cơ sở, thì hiệu quả của việc giáo dục cũng trở nên thấp vô cùng.

40. Người may mắn nhất thế giới.

Đó là một gia đình rất nghèo túng, cả nhà dựa vào nhau mà sống. Người cha làm việc một cách vất vả nuôi cả gia đình, cậu con trai cũng biết sự khó khăn mà gia đình gặp phải nên luôn tỏ ra rất hiểu chuyện.

Có một hôm, cậu bé mặt mày ủ rũ, buồn rầu không vui, có vẻ như đang chất chứa rất nhiều tâm sự. Tất cả những điều này không qua khỏi ánh mắt của người cha, ông hỏi han cậu bé một cách đầy quan tâm, cậu bé lúc đầu không muốn nói, cậu không muốn làm khó bố mẹ, mãi sau mới nói: “Các bạn học của con đều có xe đạp, chỉ có con là chưa có...”

Người cha trầm ngâm, ông không muốn làm con thất vọng, nhưng thực sự trong nhà không còn được bao nhiêu tiền.

Vài hôm sau, cậu con trai vui vẻ chạy về nhà, nói với bố: “Bố ơi, cho con 2 đồng nhé. Con muốn chơi trò quay đĩa, quay đĩa có xe đạp”.

Người cha nhìn thấy ánh mắt tràn đầy hy vọng của con trai, không nói năng gì và lấy tiền đưa cho cậu bé.

Cậu bé vui mừng chạy đi, không lâu sau cúi đầu trở về một cách ỉu xìu.

“Con là người không may mắn nhất thế giới”. Cậu bé lẩm bẩm một cách ủ rũ. Người cha ý thức được tính quan trọng của chiếc xe đạp đối với cậu con trai, ông suy nghĩ một chút rồi quay người bước ra ngoài.

Ngày hôm sau, người bố bảo con trai đi thử vận may lần nữa. Cậu bé có chút nghi ngờ, nhưng do bố khuyến khích, nên đã cầm tiền đi. Lần này, chuyện vui đã đến, cậu bé nhảy chân sáo về nhà nói với bố: “Con trúng rồi, con trúng chiếc xe đạp rồi, con là người may mắn nhất thế giới, khó khăn có lớn như thế nào cũng không làm khó được con....”

Sau nhiều năm, sự nghiệp của cậu con trai rất thành công và trở nên rất giàu có. Nhưng anh luôn giữ gìn chiếc xe đạp. Mỗi lần thất bại, anh đều nhớ đến chiếc xe đạp, nhớ đến việc anh là người may mắn nhất thế giới.

Thế còn người bố thì sao, sau nhiều năm ông vẫn luôn giữ bí mật cho riêng mình.

Trước khi lâm chung, ông gọi con trai đến bên giường và nói: “Con trai, con có biết làm thế nào mình trúng thưởng chiếc xe đạp đó không?” Người con nghi hoặc nhìn cha không nói.

“Chiếc xe đạp này là do ta mua. Ta đã vay tiền của bạn bè, người thân để mua xe cho con. Bởi vì, ta không muốn phá vỡ cảm giác của con, ta muốn con cảm thấy mình là người may mắn nhất thế giới...”

Có một người cha hiểu được cách làm thế nào khích lệ tâm hồn cậu con trai thì quả thực anh là người may mắn nhất thế giới.

Bài học rút ra:

Những đứa trẻ nhận được sự động viên khích lệ, có thể có được một tính cách tích cực, ngược lại những đứa trẻ không nhận được sự khích lệ sẽ hình thành nhân cách tiêu cực.

Trong quá trình dần trưởng thành của trẻ sẽ xuất hiện rất nhiều vấn đề. Chúng không chỉ lớn dần lên về thể xác, mà tâm hồn chúng còn dần thay đổi. Điều đáng tiếc là, toàn bộ sức lực của các bậc cha mẹ đều đặt vào thể xác của trẻ mà bỏ qua một phương diện rất quan trọng trong sự trưởng thành của trẻ: đó là sự trưởng thành về mặt tâm hồn.

Khi một đứa trẻ nói với bố mẹ của chúng “con cảm thấy khó chịu”, “con rất thất vọng”. Những bậc cha mẹ vô tâm luôn chỉ cười mà thôi. Họ có thể nói rằng: “Trẻ con có gì mà thất vọng chứ”.

Chúng ta cần phải nhớ rằng, bất luận là lớn tuổi, nhỏ tuổi, chúng đều là con người, chỉ cần là người thì sẽ có những cảm nhận khác nhau.

Bố mẹ phải quan tâm đến cảm nhận tâm hồn trẻ, động viên trẻ kịp thời, đúng lúc, cho trẻ có thêm tự tin để đương đầu với thách thức, khắc phục khó khăn.

41. Mẹ kể tôi đã tạo ra tôi.

Nhà toán học nổi tiếng người Mỹ Micheal Faraday thường nói với bạn bè của ông câu này: “Mẹ kể tôi đã tạo ra tôi”. Về điểm này, ông có trải nghiệm bản thân mình, và ông kể một câu chuyện như sau:

“Khi tôi còn là một cậu bé, tôi thường bị cho là người nên xuống địa ngục thì tốt hơn. Bất luận xảy ra chuyện gì, như việc bò mẹ xông chuồng chạy

mất, cây bị đổ một cách bí ẩn, đê hay đập bị vỡ, mọi người đều nghi ngờ là do Micheal Faraday

Và tất cả những nghi ngờ này đều có những bằng chứng xác đáng đầy màu sắc! Mẹ tôi đã mất, bố và các anh em trai đều cho rằng tôi là một kẻ tồi tệ, cho nên tôi càng muốn chứng minh mình là một kẻ tồi tệ thực sự.

Nếu mọi người đối xử với tôi như vậy, tôi cũng muốn làm mọi người thất vọng luôn.

Có một hôm, cha tôi tuyên bố, ông sẽ tái hôn. Mọi người đều rất lo lắng người mẹ mới không thể sống hòa hợp với các con. Tôi thì cho rằng người mẹ mới của gia đình chúng tôi tương lai cũng như mọi người mà thôi, nghĩa là cũng không hề hiểu và thông cảm cho tôi. Người phụ nữ xa lạ này đến gia đình tôi vào hôm đó, bố tôi đứng ngay đằng sau bà, để bà tự mình ứng phó với mọi tình thế. Bà đi qua từng phòng, vui vẻ chào hỏi từng người, chỉ đến khi đứng trước mặt tôi. Tôi chặn bà lại, hai tay vắt chéo để lên phía trước đầu, nhìn bà đầy nghi ngờ, ánh mắt tôi toát lên vẻ đầy thù địch.

Bố của tôi nói: “Đây là Micheal Faraday, là đứa hư nhất trong nhà”.

Tôi tuyệt đối không thể quên những lời mẹ kể nói lúc đó. Bà đặt hai cánh tay lên vai tôi, mắt bà nhìn thẳng vào mắt tôi, để tôi biết rằng tôi luôn có một người thân. Bà nói: “Đây là đứa trẻ hư nhất ư? Hoàn toàn không phải vậy, cậu bé chỉ là một người lạnh lợi nhất trong số bọn trẻ mà thôi, và tất cả những gì chúng ta phải làm là để cho phẩm chất này được phát huy”.

Mẹ kể luôn khuyến khích tôi dựa vào sức mình, đặt ra những kế hoạch bạo dạn và kiên quyết thực hiện nó. Sau này, thời gian đã chứng minh kế hoạch đó là tôi có một sự nghiệp rất thành công. Tôi tuyệt đối không quên sự hướng dẫn và động viên của bà đối với tôi.

Mẹ kể tôi đã tạo ra tôi, bởi vì tình yêu sâu nặng và một niềm tin không hề lay chuyển của bà đã khuyến khích tôi cố gắng trở thành đứa con mà bà đã tin tưởng.

Bài học rút ra:

Không phải là trẻ cần những điều hiểu biết thông thường mà là những

hiếu biết thông thường khiến chúng thay đổi tốt hơn; không phải là trẻ cần oán trách, mà oán trách chỉ khiến chúng tệ hơn.

Cha mẹ đối xử với con cái như thế nào sẽ quyết định tới vận mệnh khác nhau của trẻ. Nhưng khi trẻ biểu hiện không tốt, rất nhiều bậc cha mẹ chỉ biết trách mắng, chỉ trích con không ngoan, không tốt, thế là không được, mà rất ít nghĩ đến trách nhiệm của bản thân, không tự mình tìm nguyên nhân, kết quả, rất nhiều bậc cha mẹ biến các em từ một đứa trẻ linh động hoạt bát, đáng yêu trở thành buồn rầu ủ rũ, sống không có lí tưởng, tự ti, sống cuộc sống của một người bình thường vô vị.

Cha mẹ nên tin tưởng con cái, nói với chúng: “cha mẹ biết con sẽ thành công, cha mẹ sẽ ở đây để đợi con...”

42. Rất đáng tiếc, bạn đã muộn mất hai năm rưỡi rồi.

Một hôm, có một thiếu phụ xinh đẹp ôm một đứa bé con của chị đến tìm Đác-Uyn, muốn hỏi ông vài điều về việc nuôi dạy con cái.

Nhà sinh vật học Đác-Uyn không những nghiên cứu chuyên sâu về sự khởi nguồn của các loài vật và đối với sự kiến giải về cách giáo dục con cái cũng rất độc đáo. Không đợi người thiếu phụ kịp nói, Đác-Uyn vui vẻ hỏi trước:

“A, một cậu bé thật kháu khinh! Cháu mấy tuổi rồi?”

“Cũng được khoảng hai tuổi rưỡi rồi ạ!” Người thiếu phụ nói với Đác-Uyn một cách thành khẩn. “Là một người mẹ nên cho dù thế nào đi chăng nữa tôi cũng hi vọng con mình thành tài. Ông là một nhà khoa học nên hôm nay tôi khẩn thiết đến thỉnh cầu ông”.

“Chị muốn hỏi vấn đề gì?” Đác-Uyn mỉm cười nhìn người thiếu phụ.

“Tôi muốn hỏi một chút, đối với việc giáo dục trẻ, lúc nào bắt đầu thì mới tốt?”

“Ồ, thưa chị, rất đáng tiếc, chị đã muộn mất hai năm rưỡi rồi”. Đác-Uyn trả lời người phụ nữ.

Bài học rút ra:

Một người bắt đầu từ khi sinh ra đã có ham muốn nhận biết. Rất nhiều bậc cha mẹ cho rằng con mình còn quá nhỏ, giáo dục chúng nên bắt đầu ở độ tuổi thích hợp. Nghiên cứu cho thấy: Từ khi trẻ được sinh ra đã thông qua miệng, lưỡi và các giác quan khác để tìm hiểu, thăm dò thế giới sự vật. Bản thân của sinh mệnh chính là ham muốn hiểu biết trời phú cho trẻ.

Các nhà giáo dục đã cho rằng: Giáo dục một cá thể trên cơ sở trước ba tuổi là đã phải hoàn tất rồi, sau này trên mỗi chặng đường phát triển của trẻ nếu phải giáo dục thì chính là dạy lại những gì trước kia đã dạy.

43. Dấu chân của người cha.

Có một người có thói quen mỗi ngày trước khi đi làm thường đến quán rượu của thị trấn uống một cốc.

Một hôm, trời đang có tuyết rơi, ông mặc áo bông, đeo găng tay, hôn tạm biệt vợ xong, huyết sáo hướng tới quán rượu như mọi hôm. Chưa được bao xa, ông cảm thấy có người đang đi theo sau mình. Ngoảnh đầu lại thì thấy chính là đứa con trai nhỏ tuổi của ông.

Cậu bé giẫm lên dấu chân mà cha đã in lại trên tuyết, vừa chạy vừa phấn khởi nói to: “Cha ơi, xem này, con đang giẫm lên dấu chân của cha đấy.”

Lời nói của đứa con khiến lòng ông sửng lại, ông nghĩ: “Nếu mình đến quán rượu, con trai mình sẽ giẫm lên bước chân của mình, sau này nó cũng có thể đến quán rượu”

Từ đó về sau, người cha này không bao giờ nhòm ngó đến quán rượu đó nữa.

Bài học rút ra:

Lời nói việc làm đều phải mẫu mực!

Chúng ta thường nói cha mẹ là tấm gương cho con cái, lời nói hành động của cha mẹ bất luận là tốt hay xấu đều được trẻ bắt chước một cách vô ý thức. Những đứa trẻ nhỏ tuổi thiếu khả năng phân biệt tốt xấu. Nếu cái tốt mà được bắt chước đương nhiên là rất hay, nhưng cái xấu mà bị bắt chước, lúc

thay đổi sẽ rất khó.

Làm cha mẹ, xin hãy bước đi cho đúng và phải biết rằng, con cái đang giẫm lên dấu chân của các bạn.

44. Việc làm không chính đáng.

Benjamin Franklin lúc còn nhỏ rất thích bắt cá, chỉ cần có thời gian rỗi, cậu nhất định đến chỗ có ao hồ, ở đó cậu có thể bắt các loại cá khác nhau.

Nó là một cái ao rất sâu, mỗi lần cậu cùng các bạn bắt cá, bọn chúng không thể không đứng trong ao bùn, chỉ có như vậy mới có thể bắt được cá. Kết quả luôn là quần áo bị lấm lem bùn đất.

Một hôm, Benjamin Franklin đứng ở dưới ao nói với các bạn của mình: “Đứng ở dưới ao bùn này, mùi của nó thật không dễ chịu chút nào!”

“Nói đúng lắm” Một cậu bé khác phụ họa theo: “Nếu có một chỗ khác đứng thì tốt hơn nhiều”

Benjamin Franklin nói chỉ cần nghĩ kỹ một chút, chắc sẽ có biện pháp.

Một lúc sau, chúng phát hiện ở một chỗ không xa lắm có một đồng đá lớn, công nhân ở gần đó đang có ý định xây nhà ở chỗ đó.

Benjamin Franklin đột nhiên nảy ra một sáng kiến, cậu nói: “Có nhìn thấy đá không, mình có một ý kiến là chúng ta sẽ dùng chỗ đá này để xây một cái đập, các bạn thấy thế nào?”

“Tuyệt quá” Mọi người reo lên.

Benjamin Franklin: “Thế là tốt rồi, vậy tối nay bắt đầu hành động”.

Mọi người đã đến đông đủ như đã hẹn và bắt đầu công việc bê đá. Cuối cùng, mất một khoảng thời gian dài, chúng cũng vận chuyển xong tất cả chỗ đá và xây thành một cái đập. Sau khi làm xong mọi việc, bọn trẻ vui vẻ reo hò ầm ĩ, sau đó chạy thẳng về nhà ngủ, mơ đến chuyện vui của ngày hôm sau.

Buổi sáng hôm sau, các anh em công nhân kinh ngạc phát hiện toàn bộ số đá đã không cánh mà bay! Mọi người lần theo dấu chân trên đất, rất nhanh tìm được số đá mất tích. “Bọn mất dạy, chúng đã đánh cắp đá của chúng ta xây lên một cái đập để chúng cùng bắt cá.”.

Sau đó, anh em công nhân chuẩn bị đưa các cậu tiểu quỷ tố cáo lên tòa án. Ông chủ của số đá đó là một thân sĩ. Ông tha thứ cho bọn trẻ, bởi vì ông

cảm thấy người làm ra chuyện này chỉ là một cậu bé nhỏ tuổi mà đã có khí phách làm chuyện lớn.

“Benjamin Flanklin con lại đây”Người cha nghiêm giọng nói với cậu con trai: “Tại sao con lại động vào những thứ không phải của con?”

“Con làm như vậy không phải vì lợi ích của riêng mình con. Chúng con xây cái đập là vì sự thuận lợi cho mọi người. Nếu như dùng số đá này xây nhà thì chỉ có chủ của ngôi nhà mới có thể sử dụng. Nhưng con dùng số đá này xây đập là phục vụ cho rất nhiều người”, câu trả lời của con trai làm người cha kinh ngạc.

“Con trai của ta”bố Benjamin Flanklin nghiêm khắc nói: “Việc làm của con có hại cho nhân dân lớn hơn là có hại cho chủ nhân của số đá đó. Bố luôn tin rằng, tất cả khổ đau của nhân loại, bất luận là sự khổ đau của một cá nhân hay là sự khổ đau của nhiều người đều đến từ việc mọi người đã bỏ qua một chân lý, đó chính là tội ác chỉ mang lại tội ác, mục đích chính đáng chỉ có thông qua việc làm chính đáng mới có thể đạt được.”

Làm bất kỳ việc gì cũng phải nghĩ đến nguyên tắc, nguyên tắc này luôn dẫn dắt cho Benjamin Flanklin, đến khi ông là tổng thống Mỹ, cả cuộc đời ông sẽ không bao giờ quên.

Bài học rút ra:

Từ khi còn nhỏ nên để trẻ hiểu được đạo lý này: mục đích là cây, biện pháp là hạt. Mọi người không thể dùng một phương pháp xấu để đạt được mục đích tốt.

Rất nhiều đứa trẻ vì muốn thực hiện mục đích mà áp dụng các thủ đoạn và biện hộ rằng: “Tôi không phải chỉ vì riêng cá nhân...”Chúng không hề biết rằng, những hành động của mình mặc dù vì lợi ích của rất nhiều người, nhưng chỉ cần việc làm không đúng sẽ ảnh hưởng đến hành vi của bản thân. Làm cha mẹ nên để trẻ hiểu: “Mục đích chính đáng chỉ có thể thông qua việc làm chính đáng mới đạt được”.

Để tâm hồn trẻ có được sự công bằng, chính trực mới có thể bảo vệ sự tôn nghiêm và đạo đức xã hội một cách tự giác.

45. Thay đổi góc độ để giáo dục trẻ.

Một người mẹ rất thích yên tĩnh bèn mua một căn nhà ở ngoại ô. Nhưng không được bao lâu, trên bãi cỏ gần đó có một bọn trẻ chơi đùa đuổi bắt nhau làm náo loạn âm ỉ. Người mẹ này muốn dừng ngay những trò của bọn trẻ lại, nhưng bà liền nghĩ lại ngay rằng, nếu ngăn chúng một cách trực tiếp, chẳng thừng như vậy, bọn trẻ nhất định là không nghe lời, làm không tốt có khi còn xảy ra tranh chấp. Do vậy, người phụ nữ đã nghĩ ra một biện pháp rất khéo léo. Bà ra ngoài nói với bọn trẻ: “Cô nhìn thấy các cháu chơi rất vui, cô cũng rất vui. Cô rất thích ồn ào náo nhiệt. Nếu như mỗi ngày các cháu đều đến đây chơi, cô sẽ cho mỗi cháu 1 đồng”. Bọn trẻ vô cùng kinh ngạc, chơi mà cũng có thể nhận được tiền. Chúng chưa bao giờ gặp phải chuyện như thế này. Từ đó về sau, chúng chơi càng tích cực, nhiệt tình hơn. Hai ngày sau, người mẹ tìm bọn trẻ nói: “Cô bây giờ không tìm được việc làm, cho nên từ ngày mai trở đi, mỗi ngày cô chỉ cho mỗi đứa 5 hào thôi”. Bọn trẻ bắt đầu có chút không vui. Lại qua vài ngày, người mẹ này nói với chúng: “Cô không còn tiền nữa, mỗi ngày chỉ có thể cho các cháu 1 hào thôi”.

“Một hào? Bọn cháu không thể lãng phí thời gian ở đây để chỉ nhận được có 1 hào! Không làm nữa.”

Từ đó, người mẹ này lại có những tháng ngày sống yên tĩnh.

Sau đó, có một lần, người phụ nữ này đưa con ra ngoài, bên ngoài nhiệt độ khá thấp, người mẹ muốn con mặc nhiều áo hơn một chút, nhưng đứa trẻ chê áo quá dày không muốn mặc. Người mẹ này không nói gì. Ra ngoài không được bao lâu thì đứa trẻ cảm thấy lạnh. Một lúc lâu sau, người mẹ mới lấy chiếc áo mà lúc nãy đứa bé không muốn mặc từ trong túi ra, đứa bé lập tức nhận lấy, không nói lời nào và mặc vào luôn.

Không hề tổn chút nước bọt, người mẹ khéo léo để con nhận ra hậu quả không hay do mình mang lại, tin rằng lần sau, con của bà sẽ không phạm phải lỗi như vậy nữa.

Bài học rút ra:

Cùng một sự việc mà thay đổi góc độ xử lý, hiệu quả sẽ khác vô cùng. Trẻ em là một chủ thể độc lập, chúng có sự tôn nghiêm trong nhân cách của mình, cũng có phương thức tư duy của chính mình. Đối với bọn trẻ, chúng ta không được dùng phương pháp thô bạo giản đơn, như vậy chỉ khiến sự việc càng trở nên tồi tệ. Trên cơ sở hiểu một cách đầy đủ đặc điểm tâm lý trẻ, chúng ta phải nghĩ ra những phương pháp khéo léo hướng dẫn và giáo dục trẻ, như vậy trẻ vừa dễ dàng tiếp nhận vừa có thể giải quyết vấn đề một cách thuận lợi.

Giáo dục là một môn nghệ thuật, môn nghệ thuật này là không có giới hạn. Đối mặt với bọn trẻ, chúng ta – những bậc làm cha làm mẹ còn rất nhiều điều phải học.

46. Về nghiêm túc của Tom con.

Con của Tom 3 tuổi, giống như các em bé khác, thích ăn vặt, thích uống nước có ga, thích những đồ chơi mới lạ. Mẹ của bé luôn coi bé luôn coi bé là một người không hiểu gì về tinh thần trách nhiệm, ngoài việc ăn uống ra, những việc khác bé đều không biết. Có điều, có một việc xảy ra ngoài sự suy đoán khiến bà thay đổi hoàn toàn cách nghĩ của mình.

Năm đó, cả nhà Tom chuyển đến một thành phố mới, Tom cũng vào một nhà trẻ mới. Sau 2 tháng, nhà trẻ tổ chức buổi họp phụ huynh, mẹ của Tom cũng được mời đến tham dự. Trên đường đến nhà trẻ, bà mẹ nói đùa với Tom “Con trai, mẹ đến thành phố này mới được 2 tháng, nên còn chưa thích ứng hoàn toàn. Con ở nhà trẻ mẫu giáo, mẹ càng không quen biết một ai, đến lúc đó con giúp mẹ nhé”.

Tom nghiêm túc nói: “Không sao mẹ ạ. Con quen tất cả thầy cô và bạn bè ở đó, thậm chí những bố mẹ nào đón các bạn mỗi ngày con cũng biết”.

Người mẹ nhìn vẻ nghiêm túc của con trai thì cảm thấy rất mới lạ nhưng bà chỉ cười không bận tâm.

Đến nhà trẻ, Tom bắt đầu thực hiện lời hứa của mình, cậu phụ trách đưa mẹ đến nơi họp, còn nghiêm túc giới thiệu cho mẹ thầy hiệu trưởng và các thầy cô giáo khác, còn tận tình giới thiệu cho mẹ từng bạn nhỏ ở nhà trẻ, sau cùng còn nói cho mẹ tên của các bạn và vị nào là cha, mẹ của các bạn ấy.

Tiếp đó, Tom dắt mẹ đến trước cái ghế salông, bưng cho mẹ một cốc nước và nói: “Mẹ, mẹ ngồi ở đây nhé, đừng đi lung tung, con đi vào nhà vệ sinh, một lát sẽ quay lại”.

Đúng là vì vô tình, mẹ của Tom đã tỏ ra tôn trọng cậu bé mới thấy được tinh thần trách nhiệm và giá trị của cậu.

Bài học rút ra:

Cha mẹ thường trách con thiếu tinh thần trách nhiệm, cũng có một số bậc cha mẹ cho rằng, tinh thần trách nhiệm chỉ có ở người trưởng thành. Thực ra, tinh thần trách nhiệm nên được bồi dưỡng từ nhỏ. Một người ý thức về tinh thần trách nhiệm không cao nhất định không làm được việc.

Chúng ta phải nói với trẻ một cách rõ ràng: Mỗi con người đến thế giới này, đều có trách nhiệm và quyền lợi của mình, người lớn có trách nhiệm của người lớn, trẻ con có trách nhiệm của trẻ con.

Một người, bất luận là lớn hay nhỏ, chỉ cần đạt được sự yêu mến và tôn trọng của người khác, họ mới tự nhiên nảy sinh cảm giác tự hào. Do vậy, cha mẹ trong quá trình nuôi dạy con cái, phải tin vào nhận thức của bản thân và khả năng sáng tạo của bản thân đứa trẻ, phải tôn trọng giá trị của trẻ.

CHƯƠNG IV

CHIẾC CẦU NỐI LIỀN TÌNH CẢM

47. Lặp lại một lần những lời con nói.

Công ty của ngài Hasson có quy mô rất lớn, nhân viên công xưởng cộng với nhân viên của công ty khoảng 500 – 600 người. Do quản lý có hiệu quả, bất kể về mặt nghiệp vụ hay là về mặt quản lý đều rất tốt và Hasson tự cảm thấy rất vui.

Nhưng ông lại bất lực với cậu con trai Hasson nhỏ. Đối với hai cha con mà nói, giữa hai người tồn tại một khoảng cách rất lớn và làm thế nào cũng không thể vượt qua. Mỗi lần gặp nhau, chưa nói đến ba câu thì đã lâm vào

tình trạng bế tắc.

Có một hôm, chỉ là vì một chuyện nhỏ, cục diện đó lại diễn ra. Cả hai đang đổ mắt tía tai, Hasson con đột nhiên không nói câu nào nữa. Sau đó nhắc lại với cha từng chữ một: “Cha à, cha có thể lặp lại một lần những lời con vừa nói không?”

“Hả?” Ngài Hasson giật mình. Ông không ngờ con trai lại có yêu cầu như vậy.

“Mày nói...mày nói...là bố quá tài giỏi, luôn xem thường con cái” Hasson nói không nên lời.

“Không đúng! Bố thử nghĩ một cách cẩn thận xem con nói thế nào?”

“Thằng quỷ, tao làm sao nhớ được mày nói gì? Mày vừa nói những gì, tại sao không tự mình nói lại một lần?”

Người con đột nhiên cười lớn: “Bố xem, từ đầu đến cuối, con nói gì bố đều không nghiêm túc lắng nghe. Chúng ta không phải là cần hiểu nhau ư? Nhưng những lời con nói, bố đều không nghe. Bây giờ bố con mình làm lại một lần nữa, con nói gì, bố lặp lại một lần để con nghe, sau đó lại đến lượt con, con lặp lại.”

“Trời, tao làm gì có thời gian để nói đi nói lại như thế! Mày làm tao tức chết!”.

“Bố, chúng ta thử xem thế nào nhé! Nếu cuộc cãi vã kiểu này không chấm dứt, bố nghĩ lại xem rốt cục con đã nói thế nào?”

Ngài Hasson nghĩ ngợi một lát, cuối cùng thừa nhận: “Tao thật sự không nghĩ ra, mày nói lại một lần xem”.

“Được ạ, con nói, bố là một người rất tài giỏi, con trai một mặt rất khâm phục, mặt khác sợ không theo nổi bố nên trong lòng có rất nhiều áp lực”.

Ngài Hasson nghĩ ngợi và thấy rằng, con trai nói rất hợp tình hợp lý, bản thân mình tại sao lại kích động như vậy?

Tối hôm đó, hai cha con nhà Hasson tự nhiên có thể nói chuyện hơn hai tiếng mà không hề cãi nhau, trường hợp này từ trước tới giờ chưa bao giờ xảy ra cả.

Nhờ vào sự hiểu nhau, quan hệ giữa họ ngày càng hòa hợp, sau này rất nhiều việc, Hasson con đều chủ động bàn bạc với cha.

Bài học rút ra:

Hình thức cơ bản nhất cha mẹ dạy con cái đó là cùng nói chuyện với chúng. Trên thế giới, sự giáo dục tốt nhất của gia đình chính là thu được một cách ngấm ngấm những bài học trong cuộc trò chuyện với cha mẹ. Nhưng điều khiến các bậc cha mẹ cảm thấy đau đầu là: Cha mẹ rất vất vả cố gắng dạy dỗ con cái, con cái lại luôn cảm thấy chán nản, thường thấy sự ân cần của cha mẹ thật vô nghĩa, thậm chí chúng còn từ chối nói chuyện với cha mẹ. Điều này rốt cuộc là như thế nào đây?

Rất nhiều bậc cha mẹ cho rằng con cái có vấn đề. Thật ra, con trẻ không có vấn đề gì cả, mà là ở cha mẹ chúng. Bây giờ những bậc cha mẹ kiên nhẫn nghe con tâm sự rất ít, thường là tự mình dạy dỗ chúng, mà không thành tâm tìm hiểu cách nghĩ trong tâm hồn của trẻ, không cảm nhận thấy tình cảm của chúng. Sự thất bại trong cuộc nói chuyện giữa cha mẹ và con cái thường không phải là thiếu đi tình thương yêu đối với trẻ, mà không có sự giao lưu tình cảm giữa cả hai bên.

Lặp lại những lời con nói, một mặt có thể khiến trẻ biết được bạn thật sự nghiêm túc lắng nghe nó nói. Mặt khác, cũng có thể khiến bản thân trước khi thuyết giáo, có thể hiểu được những suy nghĩ của con, lúc này bạn sẽ cảm thấy cùng con lặp lại lời nói sẽ làm cho quan hệ giữa con cái và bạn trở nên tốt đẹp hơn.

48. Đừng keo kiệt trong lời nói.

Một buổi tối, Cherritina cầm lại quyển sách đã từng đọc, nội dung của cuốn sách là những điều viết về cha mẹ, cuốn sách này Cherritina đã xem qua hàng trăm lần, nhưng ông cảm thấy có chút gì áy náy, bởi vì cuốn sách đã miêu tả một vài điều mà cha mẹ nên vận dụng.

Nhưng ông chưa bao giờ sử dụng sách lược đó cả. Sách lược chủ yếu chính là phải nói chuyện với con cái, sử dụng ba chữ thần kỳ: “Bố yêu con”.

Câu nói này được nhấn mạnh rất nhiều lần, đó là con cái phải biết: dù trong bất kỳ hoàn cảnh nào bố mẹ luôn yêu chúng.

Cherritina đi lên lầu, đứng trước phòng của con trai.

Khi gõ cửa, ông nghe thấy tiếng dịch chuyển trong phòng, nhưng con ông không hề ra mở cửa. Vì vậy ông tự mình mở cửa, không ngờ cậu bé đang ngồi đó, đeo headphone, vừa nghe nhạc vừa đánh trống, Cherritina tập trung sự chú ý vào cậu con trai: “Timothy, con có rồi không?”

Đứa trẻ bỏ tai nghe xuống nói: “Ồ, đương nhiên là có, bố à, con luôn rảnh rỗi mà”.

Họ cùng ngồi xuống, nhưng trong hai mươi phút chỉ nói về những chuyện vụn vặt, không đầu không cuối. Cherritina chỉ nhìn con trai nói: “Timothy, bố thật sự rất thích phong cách con đánh trống”.

Con trai nói: “Cảm ơn bố, con rất cảm kích”.

Sau hai mươi phút, Cherritina bước ra khỏi phòng con trai. Khi ông xuống lầu, đột nhiên nhớ ra ý định muốn gặp con để nói chuyện nhưng ông đã không truyền đạt được ý đó, ông nghĩ là mình phải trở lại phòng con, tìm cơ hội nói ra ba chữ thần kỳ đó.

Cherritina lại leo lên tầng, gõ cửa: “Timothy con có rồi không?”

“Đương nhiên ạ, bố, con lúc nào cũng rồi, có chuyện gì phải không bố?”

“Con trai, bố vừa lên vì muốn chia sẻ cùng con một số chuyện, nhưng không biết tại sao, nói một hồi nhưng không phải là những lời bố muốn nói. Timothy, con có nhớ lúc trước khi con học lái xe đã mang lại cho bố rất nhiều phiền toái không? Bố mẹ đã viết ba chữ nhét dưới gối của con hi vọng con lưu ý. Làm cha mẹ, bố mẹ đã muốn biểu đạt tình yêu của mình đối với con.”

Con trai nhìn Cherritina nói: “Cảm ơn bố, Bố nói là cả bố và mẹ phải không?”

Cherritina nói: “Đúng vậy, là hai bố mẹ, bố mẹ đã biểu đạt chưa đủ”.

Con trai nói: “Cảm ơn bố, điều đó có ý nghĩa rất lớn đối với con, con biết bố mẹ rất yêu con”.

Cherritina quay người bước ra phòng bên. Khi xuống lầu, ông bắt đầu nghĩ: “Mình thật sự không dám tin! Mình đã lên tầng hai lần rồi, mình biết mình phải truyền đạt cái gì, nhưng tại sao luôn cố ý nói vòng vo với nó?” Cherritina quyết định lập tức trở lại tầng trên, để con trực tiếp nghe thấy ba chữ từ miệng ông. Cherritina không để ý là con trai bây giờ đã cao 1m70 rồi. Cho nên, ông quyết định trở lại, gõ cửa, nghe thấy tiếng con trai ở bên

trong nói to: “Đợi một chút, đừng nói cho con biết là ai. Nhất định là bố phải không?”

Cherritina: “Con làm sao biết là bố”. Con trai đáp: “Bố à, con biết bố không phải mới hai ngày mà” “Con à, có thể cho bố chút ít thời gian không?”. “Bố biết là con có rất nhiều thời gian mà, bố vào đi ạ! Con đoán là bố vừa này chưa nói hết những gì mình muốn nói?”

“Con làm sao biết được?”

“Từ khi con được bố ôm trên tay thì con đã biết bố rồi mà.”

Cherritina nói: “Timothy, điều này là bố luôn muốn nói nhưng không nói lên lời. Bố chỉ muốn con biết, đối với gia đình chúng ta, con rất đặc biệt! Chúng ta yêu con không phải bởi vì những việc vĩ đại mà con đã làm mà chỉ bởi vì con là con trai của bố mẹ. Bố yêu con và bố chỉ muốn cho con biết là bố yêu con.

Con trai nhìn Cherritina nói: “Bố à, con đều hiểu, nghe thấy bố nói vậy con cảm thấy rất đặc biệt, cảm ơn ý nghĩ và sự cố gắng của bố.” Khi Cherritina bước ra khỏi phòng, cậu con trai nói: “Bố à, có thể xin bố một phút được không?”

Cherritina trong lòng bắt đầu nghĩ: “Trời, nó muốn nói với mình cái gì đây?”. Ông liền nói: “Ồ, đương nhiên không vấn đề gì”.

“Bố, con chỉ muốn hỏi bố một câu”.

“Vấn đề gì?”

Con trai nhìn bố một lát rồi nói: “Bố, có phải bố tham gia hội nghiên cứu thực tập hay là có gì đó đặc biệt phải không?”.

Cherritina điếng người: “Trời, cũng giống như những chàng trai 18 tuổi khác, nó đã thấu hiểu lòng mình”.

“Không, bố chỉ xem một cuốn sách, trong cuốn sách nói phải để cho con cái biết cảm nhận thật sự của bạn là rất quan trọng”

“Bố, cảm ơn bố, cảm ơn bố đã mất nhiều thời gian thế để cho con biết bố yêu con”.

Bài học rút ra:

Làm cha mẹ, bạn đã từng trải qua việc muốn biểu đạt tình yêu mà khó mở miệng hoặc rất ngại ngùng chưa?

Timothy đã cho bố mẹ của anh một vài gợi ý: phải hiểu rõ ý nghĩa chân chính và mục đích của tình yêu, phương pháp duy nhất là phải bỏ ra một cái gì đó. Bố mẹ phải dũng cảm bước lên một bước.

Phải nói rõ ràng với con cái của bạn, bạn yêu chúng! Bởi vì điều này rất quan trọng với con cái của bạn.

“Báo ngày nay của Mỹ” đã từng tổng hợp cuộc điều tra trong 35 năm, kết quả của cuộc điều tra cho thấy: “Bố mẹ là trụ cột tinh thần quan trọng trong cuộc sống của trẻ”. Cuộc điều tra còn phát hiện, nếu con cái biết bố mẹ yêu mến chúng sẽ mang lại không biết bao nhiêu điều tốt đẹp. Nhân viên điều tra đã phân tích 87 nam học sinh từ lúc chúng cầm quyển sách đầu tiên đến khi chúng học ở trường Haward và cho đến khi chúng trưởng thành, kết quả cho thấy, những em nam khi 20 tuổi có thể đánh giá bố mẹ rất quan tâm đến chúng, ngoài ra những em thiếu đi trải nghiệm này, khi đến 50 tuổi, chúng thường mắc bệnh nội tạng, cao huyết áp và các bệnh có liên quan đến áp lực.

49. Thỏa mãn con cái.

Sau khi tôi kết thúc hội thảo nghiên cứu của trường Đại học Olympic có người đến bên nói với tôi: “Ngài Henry Marsdort, ngài đã làm tôi xúc động. Tôi quyết định thay đổi hoàn toàn cuộc sống của tôi và các con tôi”.

Tôi nói: “Hay quá”.

Anh ta nói: “Sau này ngài sẽ nghe thấy sự thay đổi của tôi”.

Tôi nói: “Tôi không hề hoài nghi điều đó”.

Sau ba tháng, tôi lại quay lại trường Đại học Olympic để giảng bài, sau đó thấy anh ta lại một lần đứng trước mặt tôi nói: “Ngài Henry Marsdort, ngài nhớ tôi không?”.

Tôi nói: “Tôi nhớ. Anh là người mà đã nói là phải thay đổi cuộc sống”.

“Đúng rồi, chính là tôi!”. Anh ta nói: “Tôi phải kể cho ngài nghe một câu chuyện. Lần trước sau khi hội thảo kết thúc, tôi bắt đầu nghĩ một cách nghiêm túc xem làm thế nào thay đổi cuộc sống của mình, tôi quyết định bắt đầu từ gia đình. Tôi có hai đứa con gái rất đáng yêu, chúng rất ngoan, từ trước

tối giờ không gây ra phiền phức nào. Tôi rất yêu chúng. Nhưng tôi luôn muốn chúng nhận tội. chúng thích đến quán âm nhạc ồn ào để nhìn thấy ca sĩ chúng yêu thích, mà tôi thì luôn làm khó chúng. Chúng hỏi tôi có thể đi không, nhưng tôi luôn trả lời: “Không được, âm nhạc ồn ã như thế, các con sẽ biến thành những người điếc, không thể ở cùng với bọn bát nháo như thế”.

Sau đó, chúng lại yêu cầu: “Cha à, chúng con rất muốn đi, sẽ không làm phiền cha đâu. Chúng con là những đứa con ngoan, cho chúng con đi nhé!”. Lúc chúng khổ sở van nài, tôi mới miễn cưỡng đưa tiền cho chúng.

Từ đó tôi quyết định thay đổi cuộc sống của tôi. Và tôi đã làm như vậy. Cách đây không lâu, tôi nghe nói có một ca sĩ nổi tiếng đến thành phố của chúng tôi, đó lại là ca sĩ mà các con tôi yêu quý nhất. Ngài đoán xem tôi đã làm gì? Tôi chủ động đến rạp hát mua vé. Sau khi về nhà, tôi đã đưa cho chúng qua một lá thư và nói: “Các con, các con có lẽ không tin, nhưng trong lá thư này có hai tấm vé ca nhạc mà các con muốn nghe”. Chúng khó có thể tin tôi. Tôi lại nói với chúng một chuyện: “Các con về sau không cần cầu xin bố nữa”. Các con tôi thật sự không dám tin đây là sự thật. Tôi bắt chúng nhận lời là trước khi đi xem ca nhạc không được mở lá thư đó, chúng đồng ý ngay. Hôm biểu diễn ca nhạc, khi các con tôi tới đó, mở phong thư ra, đưa tấm vé cho cô phục vụ viên. Cô phục vụ xem xong, dẫn chúng đi lên phía trước, hai đứa trẻ nói: “Đợi chút cô, có phải là nhầm không ạ?”. Phục vụ viên nói: “Không nhầm đâu, đi theo tôi”. Cuối cùng, chúng được xếp ở hàng ghế số 10, các con tôi vô cùng kinh ngạc”.

Đêm đó, rất muộn tôi mới đi ngủ, đến 5 giờ sáng chúng mới trở về nhà và tỏ ra rất vui, cười nói chạy đến bên tôi. Một đứa chạy đến ngồi lên đầu gối tôi, một đứa bá cổ tôi, chúng đồng thanh nói: “Cha à, cha chính là người cha vĩ đại nhất trong lịch sử thế giới”.

Bài học rút ra:

Thà bạn không muốn xem con cái đi nghe ca nhạc, không bằng mua cho chúng một tấm vé. Thỏa mãn nhu cầu thích đáng của con cái, con cái sẽ càng cảm kích chúng ta. Thái độ chúng ta thay đổi một chút, suy nghĩ nhiều

một chút thì sẽ đạt được mối quan hệ gia đình tốt hơn.

Trên thực tế, khi chúng ta thử đứng trên lập trường của con cái để xem xét vấn đề, chúng ta có thể phát hiện, vì từ chối chúng, chúng ta đã từng đưa ra lý do nhưng không nhất định đã xác đáng. Và khi thỏa mãn chúng thì kết quả không tồi tệ như chúng ta tưởng tượng.

50. Sự sám hối của một người cha.

Mặc dù con đã ngủ rồi, nhưng cha vẫn muốn nói với con vài câu. Cha vừa nhẹ nhàng bước vào phòng con. Vài phút trước, khi cha đến thư phòng xem báo, một sự hối hận dâng ngập lòng cha khiến cha nghẹt thở. Mang trong lòng một nỗi hổ thẹn, cha đã đến bên con.

Những việc mà cha nghĩ đến rất nhiều.

Con à, cha đã quá thô bạo với con. Khi con mặc áo đến trường, cha đã trách mắng con bởi vì khi rửa mặt con chỉ rửa qua loa cho xong; khi con không chùi giày sạch cha cũng cáu giận; khi con không cẩn thận đánh vỡ đồ đạc cha cũng to tiếng mắng mỏ.

Khi ăn cơm sáng, cha lại tìm ra lỗi sai ở con, con vứt đồ đạc dưới nền nhà, lúc con ăn thì nuốt vội nuốt vàng, lại vứt gang tay trên bàn học, con cho quá nhiều bơ vào bánh mì...

Khi con đến lớp, con ân cần từ biệt cha: “Tạm biệt cha nhé!”. Cha chỉ nhần mày nhắc nhở con “Nhanh đến trường đi không muộn học”

Buổi tối, tất cả lại lặp lại như vậy. Trên đường đi làm về, cha nhìn thấy con quỳ trên đất chơi bi, chiếc quần bị thủng vài lỗ, không kìm nén được đã mắng con: “Quần là phải bỏ tiền ra mua đấy, mày sao không thấy xót một chút nào thế?...” Và trước mặt bạn bè đã lôi con vào nhà, khiến con bị xấu hổ. Con à, con có nhớ không? Sau bữa tối, cha ở thư phòng xem báo, con khép nép chạy qua, trong ánh mắt còn mang nỗi oan ức. Con đứng ở cửa ưu tư. Cha lại không chịu nổi bèn quát lên: “Mày lại vào đây làm gì thế?”

Lúc đó, con không hề nói câu nào, đột nhiên chạy lại, ôm cổ cha và hôn cha trong rừng rừng nước mắt. Tiếp đó, con dùng bàn tay nhỏ bé ôm choàng lấy cha và từ từ buông tay.

Con à, con biết không? Con vừa rời khỏi thư phòng, tờ báo từ trong tay

cha rơi xuống sàn, một sự day dứt và ân hận mãnh liệt trào dâng trong cha. Hành động của con làm cha cảm thấy bị chấn động. Thói quen thật sự đã làm hại con người. “Bối lông tìm vết” và quát mắng con là thói quen yêu thích của cha. Con à, cha không phải là không yêu con mà là kỳ vọng về con quá nhiều. Cha đã dùng thước đo của người lớn để đo cho con và đã lấy những tiêu chuẩn của rất nhiều người lớn không làm được để yêu cầu con. Nghĩ kỹ lại thấy thật buồn cười.

Bản tính của con có bao nhiêu điều chân, thiện, mỹ, trái tim nhỏ bé của con như ánh nắng ban mai sưởi ấm cả dãy núi trùng điệp. Hành động con chạy lại hôn cha một cách tự phát đã chứng tỏ tất cả.

Tối nay, mọi thứ đều không quan trọng nữa. Con à, từ trong bóng tối cha đến bên giường con, quỳ ở đây cầu mong con tha thứ.

Đây có lẽ là sự trừng phạt không có nhiều tác dụng. Đợi con tỉnh dậy, cha sẽ nói cho con tất cả, con có thể không hiểu. Nhưng từ ngày mai trở đi, cha quyết tâm làm một người cha thật sự, là người bạn tốt nhất của con. Khi con phải chịu đựng khó khăn, cha cũng chịu khó khăn, khi con cười vui cha cũng cười vui. Cha nhất định sẽ chịu đựng mình, không nói ra những lời khó nghe. Cha sẽ luôn nói một cách đầy nghiêm trang như trong một nghi lễ: “Con chỉ là một đứa trẻ, chỉ là một đứa trẻ nhỏ”

Ngày trước, cha luôn xem con là người lớn. Nhưng bây giờ khi nhận ra con chỉ là một đứa trẻ, ngủ quên trên chiếc giường nhỏ vẫn như là một em bé nằm trong lòng mẹ. Nó như thể là chuyện hôm qua vậy. Ngày trước, cha đã yêu cầu con quá nhiều, quá nhiều rồi!

Bài học rút ra:

Không nên dùng thước đo của người lớn để đo trẻ nhỏ, không được lấy những tiêu chuẩn mà người lớn cũng khó hoàn thành để yêu cầu trẻ. Đừng quên chúng chỉ là những đứa trẻ!

Đối mặt với chúng, chúng ta luôn ôm ấp quá nhiều kỳ vọng vào con cái, dùng tiêu chuẩn gần như hoàn mỹ để yêu cầu nghiêm khắc với chúng và cho rằng đó là tượng trưng cho tình yêu của bố mẹ. Nhưng chính những phương

thức này, chúng ta đã tước đoạt đi niềm vui thuộc về đứa trẻ, bản tính thuần khiết của chúng phải chịu áp lực và chúng sẽ không có được sự trưởng thành khỏe mạnh.

Phải biết rằng thế giới của trẻ rất khác chúng ta, chúng ta không được dùng logic và phương thức của người lớn để xử lý, càng không được đối mặt một cách thô bạo với kiểu thân tình này.

51. Cháu phải đi lấy nhiên liệu.

Một hôm, người dẫn chương trình nổi tiếng nước Mỹ Anord Lencerky đến thăm một bạn nhỏ và hỏi cậu bé: “Lớn lên cháu muốn làm gì?”. Người bạn nhỏ trả lời một cách đầy tự hào: “Cháu muốn làm phi công lái máy bay!”. Anord Lencerky hỏi tiếp: “Nếu có một ngày máy bay của cháu bay trên bầu trời Thái Bình Dương, tất cả các động cơ đều bị đốt cháy thì cháu làm thế nào?”. Người bạn nhỏ nghĩ ngợi rồi nói: “Đầu tiên, cháu sẽ nói với những người ngồi trên máy bay thắt dây an toàn, cẩn thận, sau đó cháu sẽ thắt dù nhảy ra ngoài”.

Tất cả mọi người có mặt ở đó đều cười rất to, Anord Lencerky tiếp tục quan sát đứa bé, muốn xem cậu có phải là người thông minh hay không.

Không ngờ, nước mắt cậu bé cứ thế chảy ra, mặt cậu đỏ bừng. Đây mới là điều Anord Lencerky cảm thấy cách nghĩ của cậu bé nhất định khác tưởng tượng của mọi người. Do vậy, Anord Lencerky hỏi cậu bé: “Tại sao cháu làm vậy?” Đáp án của đứa bé đã bộc lộ ý nghĩ chân thành: “Cháu phải đi lấy nhiên liệu, cháu còn phải quay lại! Cháu nhất định quay lại!”

Bài học rút ra:

Khi bạn nghe trẻ nói, bạn thật sự hiểu ý của chúng hay chưa? Bạn có phải luôn có thói quen dùng quyền uy của mình ngắt lời của bé? Rất nhiều bậc cha mẹ thường xuyên phạm lỗi như vậy: trước khi đứa trẻ chưa làm kịp hoặc nói xong việc của chúng thì người lớn đã căn cứ vào kinh nghiệm của mình để đánh giá và chỉ giáo.

Nếu không hiểu những lời trẻ nói, thì hãy để bé nói hết. Đây chính là nghệ thuật lắng nghe con cái nói. Nghe người khác nói không nên chỉ nghe một nửa, đừng biến những ý nghĩ của mình áp đặt một cách đương nhiên lên ý nghĩ của trẻ.

52. Điều hiểu biết thông thường của trẻ.

Có một cô giáo đảm nhận vị trí chủ nhiệm lớp 2 trong một trường tiểu học. Bài giảng đầu tiên sau khai giảng, cô đột nhiên nghĩ ra là làm một cuộc điều tra tâm lý đơn giản.

Cô bảo các bạn học sinh trong lớp nhắm mắt lại, sau đó nói với các em: “Ai cảm thấy mình ngốc nghếch thì giơ tay! Không cần để ý người khác có giơ tay hay không, các em cảm thấy mình thật sự hơi ngốc thì giơ tay”. Không ngờ, cả lớp có 54 em thì có 37 em giơ tay. Cô giáo rất kinh ngạc với điều này: làm sao lại có nhiều em ngốc đến vậy? Sau đó, cô giáo lần lượt hỏi từng em: “Tại sao em lại cho rằng mình ngốc? Ai nói với em như vậy? Các em rất ngây thơ trả lời: “Bố em nói em là con lợn ngốc, ngốc một cách kỳ cục”. “Mẹ em nói em là đứa ngốc nghếch, không bằng cả con cún con, cún con còn biết trông nhà”. “Mẹ em nói em là một đứa đại ngốc, nói với em như gậy đàn tai trâu”. Những học sinh được hỏi đều trả lời là bố mẹ các em bảo như vậy. Có những bậc cha mẹ còn biến câu “Mày thật ngốc” thành câu nói cửa miệng. Cô giáo lại hỏi học sinh: “Vậy các em nghĩ rằng mình ngốc không? Các em trả lời như sau: “Có ngốc ạ” “Em cũng không biết mình ngốc hay không” “Gặp phải những việc không làm được, em cảm thấy mình thật sự ngốc”.

Đối với cô, 37 em giơ tay đều không hề ngốc, chúng có cách tư duy rất linh động, nhưng tại sao các em lại cho rằng mình ngốc? Phải biết rằng, chúng đều là những đứa trẻ chưa đến 10 tuổi, trong tâm hồn non nớt của các em đã vạch dấu ấn ngốc nghếch cho mình, lòng tự tôn và sự tự tin của các em chắc chắn bị tổn thương!

Bài học rút ra:

Trẻ em cảm thấy mình ngốc nghếch chính là cảm nhận từ lời nói của cha mẹ. Khi cha mẹ nói không nhất định là ý nghĩ thật, có người còn hoàn toàn nói theo thói quen, nhưng hậu quả đáng sợ của nó thì đã xuất hiện rõ ràng. Về điểm này không thể không nhận được sự lưu ý của bố mẹ.

Nói thế nào với con cái và nói những gì? Điều này cần phải suy nghĩ kỹ lưỡng. Những lời nói tiêu cực tạo nên áp lực tâm lý rất lớn cho trẻ. Những đứa trẻ khả năng chịu đựng kém một chút rất dễ bị những lời nói như vậy làm tổn thương. Là cha mẹ, bạn cấm kỵ dùng những lời nói nặng nề để nói với trẻ.

53. “Ngón tay cái màu xanh”.

Cha của cậu bé người Canada Franky Andy là một thợ mộc, mẹ là phụ nữ chính trong gia đình. Hai vợ chồng hết sức tiết kiệm, để dành tiền từng chút một, họ đã chuẩn bị cho con trai lên đại học từ rất sớm.

Khi Franky Andy học lớp 11, một hôm, một nhà tâm lý học của trường đã gọi cậu bé 16 tuổi vào phòng và nói: “Franky Andy, tôi đã xem qua thành tích học các môn khoa học của em đồng thời nghiên cứu kỹ tình hình các mặt của em” Franky Andy nói thêm vào: “Em luôn rất cố gắng ạ”. “Vấn đề ở chỗ đây”. Nhà tâm lý học nói: “Em luôn rất cố gắng nhưng tiến bộ không nhiều. Giáo trình của lớp 11 đối với em mà nói có chút lực bất tòng tâm, nếu tiếp tục học sợ em sẽ lãng phí thời gian”.

Đứa trẻ dùng hai tay che mặt: “Như vậy bố mẹ em sẽ buồn, họ luôn mong em vào đại học”.

Nhà tâm lý học vỗ vai cậu : “Tài năng của con người rất phong phú, Franky Andy ạ”. Ông nói: “Kiến trúc sư không biết âm nhạc, điều này có thể xảy ra lắm chứ. Nhưng mỗi người đều có sở trường khác nhau, em cũng không ngoại lệ đâu. Vào một ngày nào đó, em sẽ phát huy sở trường của mình. Đến lúc đó, em sẽ khiến bố mẹ tự hào về em”.

Franky Andy từ đó không đến lớp nữa.

Cậu tìm một công việc là giúp người ta cắt tỉa hoa cỏ, xây vườn hoa. Cậu làm việc rất chăm chỉ. Không bao lâu, các khách hàng bắt đầu chú ý đến tài nghệ của cậu thanh niên trẻ và họ gọi cậu là “Ngón tay cái màu xanh”– Bởi vì những chậu hoa cây cảnh cậu cắt tỉa trở nên xanh tốt, đẹp đẽ vô cùng.

Franky Andy từ rất lâu, đã chú ý đến một nơi đầy rác rưởi và nước bẩn. Cậu rất muốn biến nó thành vườn hoa. Không lâu sau, cơ hội cho cậu đã đến. Một hôm, cậu vào thành phố, vừa hay đến trước tòa thị chính và nhìn thấy một vị tham tán của tòa thị chính. Lúc này, cậu liền chạy lại hỏi vị tham tán: “Thưa ngài, ngài có đồng ý giúp tôi biến bãi rác đằng kia thành vườn hoa không?”

“Tòa thị chính thiếu một món tiền để trả cho cậu” Vị tham tán nói.

“Tôi không cần”. Franky Andy nói: “Chỉ cần cho phép tôi làm là được”.

Tham tán kinh ngạc, ông chưa từng gặp người nào làm việc mà không cần tiền!

Do vậy, ông đã dẫn đưa trẻ vào văn phòng. Khi Franky Andy bước ra khỏi cửa lớn của tòa thị chính, cậu đã có giấy phép sử dụng bãi rác công cộng kia.

Chiều hôm đó, cậu đi lấy dụng cụ, mang thêm hạt giống, phân bón đến bãi rác. Một người bạn rất nhiệt tình đã cho cậu một vài mầm cây. Một vài khách hàng quen biết mời anh đến vườn nhà mình cắt ghép, chọn những cành hồng đem trồng, có vị còn cho cả hàng rào. Tin tức được truyền đến một xưởng gia dụng lớn nhất thành phố. Chủ xưởng lập tức cung cấp một số bàn ghế miễn phí đặt ở vườn hoa.

Không lâu sau, mảnh đất đầy rác và bùn dất đã biến thành một vườn hoa công cộng tuyệt đẹp, những vạt cỏ xanh um, những con đường ngoằn ngoèo nhỏ xinh, mọi người ngồi trên ghế còn nghe thấy tiếng chim líu lo ca hát – Bởi vì Franky Andy không quên xây cho chúng những chiếc tổ nhỏ xinh. Mọi người trong toàn thành phố đều bàn tán, nói rằng chỉ một mình thôi mà anh đã làm được một việc thật vĩ đại. Mọi người thông qua vườn hoa đã nhìn thấy tài năng của Franky Andy, công nhận anh là một nghệ gia phong cảnh bẩm sinh.

Đây đã là chuyện hơn hai mươi năm về trước, Franky Andy giờ đây đã là một nghệ gia phong cảnh nổi tiếng người Canada.

Bài học rút ra:

Franky Andy đến bây giờ vẫn chưa biết nói tiếng Pháp, cũng không

hiếu chữ La Tinh, vì tích phân càng là một con số xa lạ đối với ông, nhưng màu sắc và nghệ thuật hoa viên là sở trường của ông. Ông đã khiến cho cha mẹ cảm thấy tự hào, không phải là vì ông đã tìm được thành công trong sự nghiệp mà vì ông khiến cho cuộc sống của mọi người thấy thoải mái và thư thái. Ông làm đến đâu, nơi ấy đều tràn ngập cỏ cây hoa lá.

Mỗi con người khi sinh ra đều không giống nhau. Bố mẹ phải đối xử với con cái theo tính cách của chúng. Có thể trong kỳ thi kiến thức chúng không đạt kết quả như ý muốn, nhưng ở một phương diện khác, chúng lại tạo ra khả năng đặc biệt, bất ngờ, chỉ là trẻ biểu hiện sự tài trí thông minh của mình ở các phương diện khác nhưng không được sự chú ý của bố mẹ hoặc mặc dù phát hiện ra nhưng bố mẹ cảm thấy không đáng để biểu dương hoặc cho rằng chỉ là “ngõ ngách cửa bên” không quan trọng, thậm chí còn cự tuyệt từ chối những yêu cầu của trẻ. Do vậy, tài năng và sự thông minh của rất nhiều đứa trẻ bị mai một và không ít “thiên tài” cũng bị chôn vùi một cách đáng tiếc.

54. Chọn cách tôn trọng con

Một gia đình gồm có ba người đến nhà hàng dùng bữa, phục vụ viên hỏi người mẹ ăn gì, tiếp đó hỏi người bố ăn gì, cuối cùng ngồi xuống bên cạnh hỏi cháu bé: “Cháu yêu quý, cháu thích ăn món gì?”. Cô bé nói: “Cháu thích ăn xúc xích”.

“Không được, hôm nay con phải ăn chân giò”. Người mẹ kiên quyết nói. “Cho thêm một ít rau sống”. Người bố bổ sung thêm.

Người phục vụ dường như không nghe thấy tiếng lời bố mẹ em bé nói, ánh mắt vẫn nhìn vào em hỏi: “Cháu bé, trên xúc xích phải cho những gì?”

“Ồ, một ít tương cà chua, bơ và...” Cô bé đột nhiên dừng lại, lăm lăm nhìn bố mẹ, người phục vụ mỉm cười nhẫn nại đợi bé. Dưới ánh mắt cổ vũ của người phục vụ, cô bé nói tiếp: “Và một chút khoai tây chiên”.

Người phục vụ cứ thế bước vào bếp, để lại ánh mắt ngạc nhiên sững sờ của bố mẹ cô bé.

Bữa cơm đó, cô bé ăn rất vui vẻ, trên đường về nhà, cô bé còn không ngừng cười nói, nhảy nhót, sau cùng, cô bước lại gần cha mẹ, nói một cách vui vẻ: “Cha mẹ biết không, hóa ra con cũng được người khác tôn trọng”.

Có thể tưởng tượng, người phục vụ này đã đem lại cho cô bé sự bình đẳng và tự tôn, còn cho bố mẹ cô một bài học đầy ý nghĩa.

Bài học rút ra:

Không được cho rằng con cái là tài sản riêng của mình, phải tôn trọng nhân cách độc lập của trẻ.

Trẻ em là một chủ thể có quyền độc lập và nên nhận được sự tôn trọng. Chúng ta thường thấy, cha mẹ hay ôm con khoe với người khác và bản thân thì cười sung sướng, mãn nguyện, nhưng trẻ thì không vui bởi lúc đó có thể chúng muốn đi ngủ hoặc muốn tự mình đi chơi. Nhưng chúng ta, những người lớn luôn dựa vào cảm giác, hứng thú của mình để sắp xếp cuộc sống cho trẻ.

Cha mẹ không ngừng bước vào thế giới của trẻ, làm phiền chúng và không bàn bạc gì với con mà tự quyết định cuộc sống của chúng. Về căn bản có thể nói, đó là sự không tôn trọng con cái. Cha mẹ đã quá coi trọng quyền lợi của mình mà không chú ý đến quyền lợi của trẻ, đây thật sự là một biểu hiện ích kỷ của cha mẹ.

Bố mẹ và con cái có thể xây dựng một mối quan hệ bình đẳng trên phương thức bạn bè. Nhưng dường như mối quan hệ hòa hợp thân mật giữa những đứa trẻ đã lớn là phương thức sống chung lý tưởng nhưng hình thức của nó phải dựa vào sự cố gắng của hai bên.

55. Trò chơi bên bàn ăn.

Luke 3 tuổi không thích ăn đậu xanh, nhưng thói quen lười ăn này không có lợi cho sự phát triển khỏe mạnh của cậu bé. Trong bữa cơm tối, người bố quyết định bắt cậu ăn hết những thức ăn này.

Đây là sự xung đột điển hình giữa một bên là ý chí ngoan cường của đứa trẻ và một bên là sự kiên quyết của bố mẹ, hai bên ai cũng không muốn nhượng bộ.

Trải qua hơn một giờ giáo huấn, đe dọa, dỗ dành và khuyên nhủ không biết chán, cha mẹ cậu vẫn không đạt được mục đích. Nước mắt long lanh chảy,

trong khi cậu vẫn bặm môi ngồi ở đó, một thìa đậu xanh vẫn để trước mặt cậu bé.

Người bố dùng biện pháp mạnh hơn, cuối cùng tìm cách nhét thìa đậu xanh vào mồm cậu bé. Nhưng Luke không nuốt chúng xuống. Chỉ đến khi sắp đi ngủ, người mẹ chỉ còn cách đặt cậu lên giường, để cậu nhốt hết chỗ đậu xanh đó mà không còn lựa chọn nào khác.

Cha mẹ cậu không biết làm thế nào, tại sao cậu bé lại biếng ăn như vậy? Chúng ta lại xem một câu chuyện khác như sau.

Kỳ Kỳ 5 tuổi, em trai của cô bé 2 tuổi, chúng rất ghét xúp lơ. Bố mẹ biết và mỗi lần phí lời khuyên giải thì không bằng tìm ra một biện pháp giúp con cái ăn ngon hơn. Do vậy, trong bữa ăn, họ thường kể chuyện. “Ồ, hôm nay ghé thăm nhà chúng ta là một vài chú nấm? Cây nào to đây? Cây nào nhỏ đây? Các con, ai muốn làm thỏ xám, ai muốn làm thỏ đen? Các con so xem ai hái nấm nhiều hơn. Thỏ con phải ăn thật nhiều nấm mới biến thành thỏ lớn được.” Bố mẹ để hai chị em là thỏ, và xúp lơ chính là nấm của chúng. Phương pháp này rất có hiệu quả. Hai đứa trẻ dường như quên đi mình ghét ăn xúp lơ như thế nào, còn rất vui vẻ khi ăn chúng. Ngoài ra, người bố còn làm một con lật đật nhỏ, con lật đật lắc về bên đĩa thức ăn nào, hai đứa trẻ phải ăn thức ăn bên đó. Trò chơi đã thay đổi không khí căng thẳng trên bàn ăn, bọn trẻ vui vẻ và cũng không trốn ăn nữa.

Bài học rút ra:

Chúng ta đã thu được một vài kết quả đó là: biện pháp rất quan trọng. Dùng những biện pháp mạnh, cường chế để thực hiện ý đồ của mình, phương pháp này rất ấu trĩ. Lúc này, cha mẹ cần tìm ra một vài phương pháp mềm mỏng, có sức lôi cuốn. Giáo dục con cái cũng cần phải mềm nắn rắn buông, không thể cứng nhắc được, phải tìm ra một phương pháp giáo dục phù hợp.

Trò chơi là phương pháp giáo dục không tồi. Trong ví dụ trên kể chuyện bên bàn ăn, chúng ta phát hiện ra trò chơi không hề làm phân tán sự chú ý của trẻ. Trái lại, trò chơi dung hòa quan hệ giữa bố mẹ và con cái, hơn nữa bố mẹ và con cái vừa tránh được những xung đột xấu có thể xảy ra lại vẫn đạt

được mục đích mà mình mong muốn.

56. Nhận lỗi với con.

Gần đây, tôi thường thấy mình làm việc không tập trung trí lực được, trong tay đang làm một việc, nhưng đầu óc lại nghĩ đến việc khác. Nghĩ lại cũng thật xấu hổ, mẹ tôi đã dùng toàn bộ tâm huyết của mình nuôi tôi lớn, nhưng tôi vẫn phải để hai đứa con gái của mình thay tôi đảm nhận rất nhiều việc trong cuộc sống.

Đó là một ngày rất bận rộn, ngày nộp bản thảo cũng bắt đầu cận kề mà vẫn còn một đồng thứ đợi tôi viết, trong lòng áp lực rất nặng nề. Chiều hôm đó, bọn trẻ ở nhà. Bình thường, chúng có sự tôn trọng với công việc của mẹ, cố gắng giữ trật tự, cố gắng không làm phiền tôi.

Nhưng ngày hôm đó, không biết vì nguyên nhân gì, các con tôi giống như là quỷ sứ vậy. Chúng đáng lẽ phải làm bài tập ở phòng bên cạnh, nhưng chúng đã ở đó hát hò. Chúng cùng nhau hát và cứ thế lặp lại lời của những bài hát đó.

“Không được hát nữa, làm bài tập đi”. Tôi kéo cửa ra và hét to.

“Vâng, thưa mẹ”. Kelly Chris nói và hát nhỏ lại. Nhưng đứa con út của tôi vẫn không ngừng vang lên tiếng hát, thu hút đứa lớn giống như một buổi biểu diễn văn nghệ đang được mở ra.

“Các con phải làm bài tập”. Tôi quát “Bài tập thầy giáo ra không làm, các con không muốn bị cắt đi thời gian chơi đấy chứ? Các con cứ làm như vậy, mẹ sẽ giảm bớt thời gian chơi của các con. Phải hiểu là mẹ không đùa với các con đâu đấy”.

Tôi tách riêng chúng ra, đẩy từng đứa về phòng của chúng. Nhưng vách tường không thể ngăn cách chúng, không biết từ lúc nào, tiếng hát của chúng lại ngân lên như thể chúng lại ở cùng một phòng vậy.

Sự đe dọa của tôi không có tác dụng gì đối với sự ngăn chặn hứng thú của chúng, tôi bức thật sự. Do đó, tôi làm bộ mặt mà chắc hẳn các bậc cha mẹ thường dùng để to tiếng với con cái đó là: nổi giận đùng đùng, mặt nóng lên đỏ bừng, kéo tung cửa phòng của Tina, cố gắng lộ ra thái độ hết sức giận dữ.

Tina cúi đầu nhìn tôi, vẻ mặt ngây thơ, hồn nhiên nói: “Con không tìm

nén được mẹ ạ, con chỉ muốn vui vẻ một chút”. Tiếng của nó nhẹ nhàng, trong vắt mang một chút khản khoản, khép nép.

Tôi cũng không còn cách nào từ chối được gương mặt ấy, lúc đó Kelly Chris cũng bước vào. Tôi bắt đầu cười, chúng cũng cười, chúng tôi cùng nhau mở lòng cười lớn – những tiếng cười không có cách nào khống chế được. Tôi dang rộng vòng tay ôm chặt chúng vào lòng, ôm hôn hai đứa: “Là mẹ không đúng, mẹ không nên nổi nóng với các con như vậy”.

Ngày hôm đó thật sự rất vui, tôi tỉnh ngộ ra rằng, thương để đã cho tôi hai đứa con vừa đáng yêu, vừa vui vẻ.

Từ đó, chúng tôi gọi đó là “Ngày ngốc nghếch”. Mỗi tuần đều phải có một lần. Nhưng đừng hiểu sai, tôi vẫn có lúc mất đi tính kiên nhẫn và vẫn nổi cáu.

Nhưng vẫn phải cảm ơn Kelly Chris và Tina, chúng khiến tôi biết được mình nên sống thế nào, hãy giải thoát mình khỏi bộn bề công việc đang thúc giục.

Bài học rút ra:

Tình yêu đối với con cái nên ổn định, không nên lúc nào cũng nổi cáu. Nếu phạm lỗi cũng nên lập tức nhận lỗi với con.

Chúng ta rất nhiều bậc cha mẹ, do công việc không thuận lợi hoặc do một nguyên nhân nào đó, khi trong lòng không vui, thích mang trẻ em ra là bình chút giận, nổi cáu dùng dằng với chúng. Hãy nghĩ kỹ, những việc của riêng mình thì bản thân phải gánh vác, đừng nên bắt trẻ phải gánh cùng bạn.

Lúc này, khi chúng ta phát hiện ra sai lầm của bản thân mình, nên cho nó qua đi hay là nói một cách thẳng thắn với trẻ, cố gắng sửa sai lầm của mình? Chúng ta phải hiểu đạo lý này: “Không có ai là không mắc sai lầm”. Là cha mẹ, khi dạy dỗ con cái, xuất hiện sai lầm phải chủ động nhận lỗi với trẻ, trẻ sẽ cảm nhận được tầm quan trọng và sự tôn trọng của cha mẹ đối với mình. Như vậy, khi chúng mắc lỗi, cũng sẽ chủ động nhận lỗi với bạn.

57. Hộp đựng nhạc thô ráp.

Cuộc thi âm nhạc của trường sắp bắt đầu, Nathalie rất muốn tham gia, cậu cần một hộp đựng nhạc. Cậu đi tìm bố bàn bạc, nhưng người bố nói: “Rất xin lỗi con, con trai, chúng ta không có tiền”

“Bố à, nhưng nếu không có hộp đựng nhạc, con không thể tham gia cuộc thi!”. Khi nghe thấy bố nói những lời đó, cậu thấy buồn. Bởi vì cậu rất thích âm nhạc, nếu không có hộp nhạc cậu không thể tham gia cuộc thi, không thể lên sân khấu biểu diễn được.

Do vậy, khi bố vừa nói dứt lời, cậu cảm thấy đau lòng. Nathalie à, đừng buồn, con thấy việc bố con mình tự làm một chiếc hộp thì thế nào? Người bố nói.

“Tự làm?” Nathalie hoài nghi nhưng cũng thấy le lói hi vọng. “Được bố ạ”. Nathalie trong lòng chưa cảm thấy tốt hơn bao nhiêu, mặc dù không vui nhưng cũng miễn cưỡng nhận lời.

“Thế thì bắt đầu ngay bây giờ nhé. Bố biết là cách ngày thi đấu không còn bao nhiêu thời gian nữa”. Người bố nói.

Do vậy, hai cha con đã vạch ra kế hoạch làm một chiếc hộp nhạc. Đầu tiên, họ cùng nhau chọn lựa gỗ dùng làm hộp nhạc, kèn và các loại vải dệt giống như làm hộp nhạc người ta hay bán. Sau đó, trải qua một tuần bận rộn, cuối cùng đã hoàn thành xong và Nathalie có thể tham gia cuộc thi ở trường được.

Nhưng trong lòng Nathalie luôn có một chút hoài nghi. Anh phát hiện là tiền bỏ ra mua các thứ để làm hộp nhạc như vậy thì có thể mua được một chiếc hộp nhạc khác rất khá.

Ngày thi đấu đã đến, Nathalie hồi hộp đi đến trường, các bạn kéo đến xem gia sản của cậu. Họ chú ý đến hộp nhạc do Nathalie tự làm. Có người hỏi “Sao có vẻ kỳ lạ vậy? tự mình làm à?” Nathalie cảm thấy hơi ngại, liền trả lời: “Đúng vậy, là bố và mình tự làm”

Ngoài dự đoán của cậu, tất cả các bạn đều không cười nhạo cậu, trái lại trong lòng còn mang một chút đổ kỵ “Ồ, bố của tớ chưa bao giờ cùng tớ làm một việc như thế này!” Một bạn trai nói. Nghe những lời này, sự xấu hổ bỗng chốc tan biến, Nathalie cảm thấy tự hào và hạnh phúc vô cùng. “Tớ có một người bố rất tuyệt vời, ông có thể vô tư cống hiến sức lực và thời gian của

mình chỉ để tờ biển giấc mơ thành hiện thực”. Lúc này, Nathalie đột nhiên phát hiện ở một góc khuất sân trường, bố của cậu đang mỉm cười nhìn cậu.

Nathalie cuối cùng không đạt được giải, nguyên nhân lớn nhất là âm nhạc phát ra từ chiếc hộp nhạc không đủ thánh thót và chuẩn. Nhưng cậu không cảm thấy buồn, bởi vì cậu biết mình đã giành được thắng lợi có ý nghĩa thật sự.

Sự việc đã trôi qua rất lâu, có một hôm, khi Nathalie và bố nhắc đến chuyện này, người bố mỉm cười nói. “Bố chỉ muốn cùng con chia sẻ một chút thời gian. Đêm đó, khi làm hộp nhạc, chúng ta đều hiểu ra rất nhiều điều, không đơn giản chỉ là tiền bạc và cuộc thi. Nathalie, bố yêu con!

“Bố, con yêu bố”. Nathalie nói nhẹ.

Quả thực, người bố đã cho Nathalie sự thân tình mà khó có thể thay thế bằng tiền bạc. Những người bố khác chỉ đơn giản mua cho con cái hộp nhạc, nhưng người bố của Nathalie đã cho con trai thời gian, sự quan tâm và tình yêu. Những đứa trẻ khác có thể dùng những đồ đắt tiền mà vui, nhưng hơn thế Nathalie cảm thấy tự hào vì có được tình yêu thương đặc biệt của bố.

Bài học rút ra:

Cùng con chia sẻ một chút thời gian bên nhau, khiến chúng cảm nhận được sự coi trọng, tình yêu của cha mẹ. Điều này còn quan trọng hơn là cho con cái tiền bạc, đồ chơi hay đồ ăn uống.

Trong sự bận rộn của thế giới này, có một vài cha mẹ không sắp xếp thời gian và cũng không nhận thức được tầm quan trọng của việc giao lưu tình cảm với con cái. Họ thường đánh mất thời gian thân mật, gần gũi với con cái. Nếu trong một thời gian dài nhất định, sẽ có một khoảng cách rất lớn giữa cha mẹ và con của họ.

Là cha mẹ nên có những trải nghiệm như trong câu chuyện trên, con cái của mình rất thích được cùng bố mẹ làm một việc gì đó. Ví dụ như cùng chơi trò chơi, cùng đọc sách... Thật ra, chúng ta đều hiểu, giá trị của một vài thứ không thể dùng vật chất mà đo, chúng chỉ có trong tim chúng ta mà thôi.

58. Biễn sữa bò tuyệt đẹp.

Ở Mỹ, có một nhà phát minh ra thuốc Tây y, ngày còn nhỏ rất thích uống sữa bò.

Có một lần, cậu quyết định tự mình đi lấy sữa. Nhưng khi cậu mở tủ lạnh dùng tay phải rót sữa thì không cầm chắc được, tay bị lỏng, toàn bộ chỗ sữa bị lật xuống đất. Lúc này, cậu bé rất sợ hãi, co ro vào góc tường. Bởi vì sữa bò tràn đầy trên sàn nhà bếp, cậu nghĩ mẹ nhất định sẽ phạt cậu.

Tuy nhiên, điều bất ngờ là, người mẹ bước đến xem thấy sữa bò đầy trên mặt sàn nhà thì nói: “Ồ, mẹ từ trước tới giờ chưa từng nhìn thấy một biễn sữa đẹp đến vậy!”Đứa trẻ nghe mẹ nói như vậy, lập tức không sợ hãi nữa. Tiếp đó, bà mẹ nói: “Con lợi hại thật đấy, mẹ lớn như vậy mà chưa bao giờ nhìn thấy một biễn sữa đẹp như vậy. Con có muốn cùng mẹ quét sạch chỗ sữa này không?”

Sau đó, người mẹ đi lấy cây lau nhà, cùng con quét sạch nhà bếp, toàn bộ căn phòng trở nên sạch sẽ hơn. Lúc này, người mẹ để con mở hộp sữa, rót đầy cốc, sau đó cất vào tủ lạnh, sau đó bà dạy lại cho cậu làm thế nào lấy hộp sữa mà không bị đổ? - Bắt buộc phải dùng hai tay để cầm, cái nắp bình mới không bị lỏng mà rơi và cũng không thể đổ sữa xuống sàn.

Bài học rút ra:

Con của tôi sắp lên ba tuổi rồi, cũng rất thích tự mình mở tủ lạnh lấy đồ uống. Có một hôm, cậu bé không cẩn thận làm đổ sữa xuống sàn, chảy đầy sàn nhà. Lúc đó tôi nên xử lý thế nào đây? Tôi có tức giận và quát mắng nó: “Con sao ngốc vậy, ngay cả bịch sữa cũng cầm không xong”. Tôi nghĩ, tôi không nên mắng con mình như vậy. Tôi có thể nói: “Không sao cả, con đừng bước lại đây, không thì giẫm phải sữa đó”. Sau đó, tôi sẽ gọi vợ đến và lau sạch chỗ sữa ấy đi.

Tôi rất ngạc nhiên, người mẹ của đứa trẻ trong câu chuyện không tự mình quét dọn mà cùng con “gánh vác”việc nó không cẩn thận gây ra. Bà còn dạy con cách đổ sữa vào đầy bình, sau đó dạy con cách cầm thế nào mới

không bị “phạm sai lầm lần nữa”. Chính vì như vậy, đứa trẻ đó sau này “không sợ làm sai việc” và cũng tràn đầy tự tin, sự trải nghiệm, dũng khí vượt qua thử thách. Mặc dù có lúc cũng bị làm sai, nhưng cậu luôn bình tĩnh để xem xét mọi việc đồng thời dũng cảm gánh vác những việc mà mình đã gây ra.

Nhà tâm lý học nói: “Khi một sai lầm xảy ra, bạn to tiếng nổi nóng cũng chẳng giúp ích gì, quát mắng con cái sẽ càng làm chúng sợ hơn và sự phần nộ sẽ tạo ra nhiều sai lầm hơn. Trong cuộc sống, khi sai lầm đã biến thành sự thật thì phải dũng cảm đối mặt, dũng cảm gánh vác, cố gắng kìm nén không nổi nóng, không những khiến người khác mệt mỏi mà gây hại lớn nhất lại chính là cho bản thân.

59. Trách nhiệm của người cha.

Đây là một câu chuyện nhỏ xảy ra khi Andrew còn niên thiếu.

Bố của Andrew có lẽ đã quên chuyện này rồi, nhưng chuyện này đã có ảnh hưởng ít nhiều đến cuộc đời của cô.

Năm đó, Andrew 9 tuổi.

Một hôm, Andrew ngồi trước bàn sách gần cánh cửa viết chữ. Chuông cửa reo, bố cô ra mở cửa, đó là một chú nhà hàng xóm. Chú đó không vào nhà, do vậy cả hai đứng ở cửa trò chuyện.

Hôm đó, gió rất to khiến cho quyển vở viết chữ của Andrew bay loạn xoạt. Andrew do vậy chạy ra đóng cửa. Khi đẩy mạnh cửa, đột nhiên cánh cửa gặp phải vật cản lớn đập trở lại, do đó Andrew nghe thấy tiếng bố cố chịu đau nhưng chịu không nổi liền kêu lên một tiếng.

Người bố đứng ngoài cửa, mắt mũi mồm miệng đều đau hết cả, ngay cả từng sợi tóc cũng dựng lên và năm đầu ngón tay của ông đều tê dại, khi nhìn thấy Andrew thò mặt ra ngoài cửa, người cha phần nộ giơ tay lên định tát cho cô bé một cái. Nhưng không hiểu sao, bàn tay không chạm vào mặt cô mà từ từ hạ xuống, mặt của Andrew chỉ cảm thấy có một luồng gió đi qua mà thôi.

Người chú nói một cách trách móc với Andrew “Cháu bất cẩn quá, tay của bố cháu lúc đó kẹt vào khe cửa, cháu chưa nhìn thì đã vội vã đóng cửa”. Hóa ra, ngón tay của bố gần như bị nghiền đứt. Người bố rất tức giận và đau đớn. Andrew đương nhiên biết, nhưng Andrew lúc đó chỉ là một đứa trẻ 9 tuổi,

cô bé lo lắng và sợ hãi không biết người bố cuối cùng có giơ tay đánh cô hay không.

Người cha cuối cùng đã không làm thế.

Tối hôm đó, năm ngón tay của bố sưng lên rất to, trong bếp mẹ xoa dầu và bóp tay cho ông. Andrew vô tình nghe thấy tiếng bố nói với mẹ: “Tôi thật sự rất đau, rất muốn tát cho con bé một cái nhưng rồi lại đổi ý ngay, tôi đã tự mình nhét tay vào khe cửa đó, lỗi là tại tôi, tôi dựa vào cái gì mà đánh nó chứ.”

Những lời của bố rất bình dị nhưng đã gợi ý cho Andrew: Phạm sai lầm thì tự mình phải gánh lấy hậu quả, không thể trút giận lên người khác, không thể đùn đẩy trách nhiệm, bất kể bạn là cha, ông chủ hay nhà lãnh đạo, cho dù điều đó có làm bạn bị tổn thương.

Bài học rút ra:

Khi gặp phải vấn đề gì, chúng ta luôn thích tìm lý do của người khác, đặc biệt là sau khi mình bị tổn thương. Cách nghĩ này dường như rất đáng đồng tình và thông cảm, cũng khá hợp lý. Do vậy, khi chúng ta bị oan ức, thường tìm lý do ở xung quanh để giải phóng nỗi khổ của mình.

Trong quan hệ tình thân, là những bậc cha mẹ thích dùng biện pháp mạnh, nếu xảy ra xung đột với con cái, hãy nghĩ lại một chút về trách nhiệm của mình, con cái có thể càng hiểu những chỗ khó của bạn, càng dễ tin yêu bạn, từ đó dễ tiếp nhận những lời giáo huấn của bạn.

Đây không phải là vấn đề lý luận trong cách dạy con, cũng không phải là vấn đề dùng kỹ xảo để dạy con mà là vấn đề liên quan đến trách nhiệm của bố mẹ.

60. Xếp thứ hai và xếp cuối cùng.

Bé Marsa 5 tuổi, bây giờ đi luyện nhảy, bé không còn khóc nữa. Trước khi vào lớp, cô bé đều vui vẻ cùng bạn bè chơi trò chơi hoặc chơi trượt thang. Tinh thần của bé rất tốt, chỉ trước khi rời khỏi phòng học bé mới nhắc nhở

không ngừng: “Mẹ, lát nữa tan học mẹ xếp vào hàng đầu tiên được không? Mẹ không cần đến phòng chờ dành cho phụ huynh đâu, như vậy sẽ rất lâu. Khi bước vào mẹ phải xếp thứ nhất đấy, xếp trước mặt mẹ của bạn Betty.

Tôi cười, hỏi bé: “Thế chúng ta vào có xếp thứ hai được không?”

Marsa nghĩ ngợi rồi nói: “Không được”. Tôi lại hỏi: “Thế xếp thứ ba hoặc thứ bốn thì sao? Mẹ cố gắng vào đầu tiên nhưng không dám đảm bảo xếp thứ nhất, có điều mẹ không phải là người xếp cuối cùng, được không?”

Marsa cảm thấy hợp lý, gật đầu đồng ý. Kết quả tan học, tôi là người mẹ bước vào xếp thứ tư, Marsa nhìn thấy tôi rất vui mừng và nói rằng hôm nay thầy Jonathan biểu dương cô bé. Trên đường về nhà, Marsa có chút buồn và cảm khái nói: “Mẹ, mẹ biết không, bây giờ thầy giáo không biểu dương con nhiều nhất nữa”.

Tôi hỏi: “Thế à, thế thầy giáo biểu dương ai nhiều nhất?”. Marsa đáp: “Bây giờ thầy giáo thường xuyên khen bạn Betty và Alex, khen con chỉ xếp thứ ba thôi.

Tôi nói với Marsa một cách nghiêm túc: “Thật ra việc khiêu vũ cũng giống như việc mẹ bước vào phòng, nếu là người đầu tiên bước vào đương nhiên là rất tốt, nhưng xếp thứ hai và thứ ba cũng rất giỏi, chỉ cần không phải là người mẹ đến sau cùng là được rồi. Và Marsa khiêu vũ cũng như vậy, nếu được thầy giáo thường xuyên khen ngợi hoặc lấy làm gương đương nhiên là chuyện rất vui, nhưng nếu xếp thứ hai hoặc thứ ba vẫn rất tốt, chỉ cần cố gắng không để thầy Jonathan phê bình là được. Marsa đến khiêu vũ là vì thích nhảy, chứ không phải là đến để được thầy giáo khen ngợi, đúng không? Chỉ cần mỗi lần con đều cố gắng, được khen ngợi hay lấy làm gương đều không quan trọng. Nhảy làm sao thấy vui vẻ là quan trọng nhất. Nếu thầy Jonathan phê bình con, con cũng nên cảm thấy vui vẻ, bởi vì con biết mình thiếu sót ở đâu và cần thay đổi nó. Như vậy con mới có thể tiến bộ được, thầy giáo Jonathan lại khen ngợi con, có đúng không?”.

Bài học rút ra:

Mỗi bậc cha mẹ đều hi vọng con cái mình là người tốt nhất, tuyệt vời

nhất, nghe thấy sự công nhận và khen ngợi của mọi người đối với con mình. Niềm vui và niềm tự hào này không gì so sánh được. Nhưng do trí tuệ của mỗi đứa trẻ khác nhau, xếp thứ nhất thì chỉ có một, đại đa số trẻ em chúng không làm được tốt nhất. Nhưng không nên nghĩ chúng không muốn làm tốt. Thật ra, mỗi đứa trẻ bẩm sinh đều có tính hiếu thắng, thích so sánh với người khác. Nếu bạn không có yêu cầu nào với chúng, chúng cũng sẽ cố gắng tranh xếp thứ nhất và cũng muốn xếp thứ nhất.

Làm cha mẹ, đầu tiên việc phải làm đầu tiên đó là làm thế nào xoa dịu nỗi buồn về sự thất bại của trẻ khi chúng không được xếp thứ nhất, làm thế nào điều chỉnh tâm lý của chúng, để chúng đừng cảm đối mặt với thất bại. Bố mẹ phải để chúng hiểu được, vượt trội hơn người khác đương nhiên là rất tốt, nhưng cảm giác vượt qua chính mình, cảm nhận được mùi vị việc học mang đến niềm vui mới là tuyệt vời nhất. Những đứa trẻ tin như vậy sẽ dễ dàng tiếp cận với thành công hơn là những đứa trẻ cả ngày lo lắng vượt qua người khác.

CHƯƠNG V

CHO TRẺ CON CÁ KHÔNG BẰNG DẠY CHO TRẺ CÁCH BẮT CÁ

61. Từ trẻ con đến người lớn.

Con trai của tôi Martin từ khi 10 tuổi đã bắt đầu thích lướt sóng. Mỗi ngày, sau khi tan học, nó đều mặc bộ quần áo bơi ưa thích, bơi ra ngoài ven những con sóng, đợi được đối mặt với thách thức. Có một hôm, vào buổi chiều, nó đã có sự trải nghiệm đối với tình yêu lướt sóng của mình.

Nhân viên cứu hộ nói với chồng tôi qua điện thoại: “Con trai ngài xảy ra chuyện không hay rồi”

“Tình hình thế nào?”

“Không tốt lắm, khi cậu bé đang lao vào đầu con sóng, đầu của chiếc ván lướt sóng đâm trúng vào mắt cậu bé”.

Chồng tôi vội vàng chạy ngay đến bệnh viện, Martin đã được chuyển

đến phòng của bác sĩ chỉnh hình. Bác sĩ nói: “Con của ngài ít nhất phải khâu 20 mũi vào sống mũi và mắt”.

Khi mắt của Martin đang được khâu thì tôi đang bay, vừa kết thúc bài giảng và chuẩn bị về nhà, đương nhiên tất cả những điều này tôi không hay biết. Sau khi hai cha con rời bệnh viện và trực tiếp lái xe ra sân bay, chồng tôi đứng ở cửa chào tôi và nói Martin ở trong xe chờ tôi.

“Martin ở trong xe ư?” Tôi hỏi.

“Nó bị thương ngoài ý muốn nhưng nó sẽ khỏe lại, em yên tâm”.

Đối với một người phụ nữ mà công việc thường xuyên phải đi làm du lịch như tôi, điều mà tôi lo lắng nhất đã xảy ra. Tôi vội vàng chạy lại phía chiếc xe, đến nỗi chiếc giày cao gót đã bị gãy. Tôi mở cửa xe, thấy con mình bông băng quần đầy mắt, giơ hai cánh tay ra đón tôi và khóc: “Mẹ, con rất vui vì mẹ đã về!”

Tôi ôm con vào lòng và nói với con, khi con xảy ra nguy hiểm mà tôi không có mặt ở đó, trong lòng cảm thấy rất buồn và đáng trách. Cậu bé an ủi tôi: “Mẹ, không sao đâu vì khi ở đây mẹ cũng có biết lướt sóng thế nào đâu”.

“Con nói gì vậy?” Tôi hỏi và thật sự bị logic của con làm lẫn lộn cả.

“Con sẽ khỏe lại rất nhanh, bác sĩ nói tám hôm nữa con lại có thể xuống nước được rồi”.

“Con điên thật rồi” tôi nói với nó là trước 30 tuổi không được tiếp xúc với sóng nữa.

Vài ngày sau đó, nó luôn bảo tôi cho nó trở lại lướt sóng, tôi kiên quyết nói với nó hàng trăm lần là không, tôi bắt nó hãy quên chuyện lướt sóng đi.

Ngày thứ tám, tôi cuối cùng không thể chịu đựng được những lời cầu xin của nó và nói với con: “Được rồi, Martin, con có thể xuống nước. Có điều cho dù bất kỳ lúc nào, con phải hiểu được rằng tính mạng của con không chỉ thuộc về con mà còn thuộc về tình yêu con của bố mẹ. Mỗi lần con xuống nước con phải vì bố mẹ mà quý trọng bản thân”.

Lúc đó, Martin chỉ là một cậu bé ham lướt sóng, bây giờ cậu đã là một người lớn có tinh thần trách nhiệm. Cậu đã xếp thứ 23 trong những tuyển thủ lướt sóng chuyên nghiệp thế giới.

Bài học rút ra:

Bố mẹ nên cho con cái thời gian tự do phát triển.

Chỉ có cho trẻ thời gian được tự do, để trẻ có thể làm những việc mà bản thân cảm thấy say mê, phát triển sở thích của mình, cá tính và sức sáng tạo của trẻ mới được phát huy. Trong quá trình trẻ làm việc, khó có thể tránh khỏi va vấp, thậm chí xuất hiện nhiều nguy hiểm khác nhau, bố mẹ lúc này bỏ tay ra để trẻ tự đi thì cần phải có dũng khí.

Làm cha mẹ không thể cả đời nâng đỡ cho chúng, hãy học cách buông tay ra, để trẻ tự mình làm những việc chúng thích, như vậy không chỉ phát triển cá tính của trẻ, quan trọng hơn là bồi dưỡng tinh thần độc lập cho trẻ. Và đối với sự trưởng thành sau này của trẻ có tác dụng vô cùng to lớn.

62. Món quà lớn nhất.

Diễn viên hài kịch David Bruno sinh ra trong một gia đình nghèo túng nhưng sống rất hòa thuận. Khi tốt nghiệp trung học, cậu đã nhận được món quà khó quên.

Anh nhớ lại: “Rất nhiều bạn học cùng lớp của tôi đã có được những bộ quần áo đắt tiền, có một số gia đình giàu có còn tặng cho con mình một chiếc xe hơi. Khi tôi chạy về nhà, hỏi bố mình có thể được nhận món quà gì. Người bố dứt tay vào túi áo lấy ra một thứ, sau đó ông nhẹ nhàng đặt xuống tay cậu con trai – Đây là một đồng xu.”

Cha nói với tôi: “Hãy dùng đồng tiền xu này mua một tờ báo, hãy đọc nó không bỏ sót một chữ nào, sau đó lật đến mục quảng cáo tìm việc, tự mình tìm lấy một công việc. Hãy tiếp xúc với thế giới bên ngoài, nó bây giờ là thuộc về con”.

“Tôi luôn cho rằng đây là một trò đùa của bố dành cho tôi. Vài năm sau, tôi đi bộ đội, khi ngồi trong hầm căn cứ, tôi mới có dịp nhớ về gia đình và cuộc sống của mình, mới ý thức được bố đã tặng tôi một món quà như thế nào. Những người bạn của tôi có được chỉ là chiếc xe hay bộ quần áo mới, nhưng bố đã cho tôi cả một thế giới. Đây là món quà lớn nhất mà tôi có được.

Bài học rút ra:

Món quà mà chúng ta tặng trẻ nên là chiếc chìa khóa giúp ích cho việc mở ra thế giới bên ngoài, chứ không phải là món quà vật chất nhỏ bé.

Yêu con là phải cho con một bầu trời trong sáng tự do, chỉ có trải qua mưa gió thì mới cảm nhận được bảy sắc cầu vồng lung linh. Rất nhiều bậc cha mẹ không nỡ để con mình độc lập tiếp xúc với thế giới, sợ con bị va đập, bị đau, do đó, lòng dũng cảm, sự bạo dạn của trẻ càng trở nên ít hơn, trái lại tâm lý ỷ lại càng lớn hơn.

Giống như người bố trong câu chuyện, hãy cho con một thế giới, đây mới là món quà tốt nhất, tình yêu lớn nhất.

63. Những đứa trẻ biết như thế là khác nhau.

Luis Gozales sống ở thành phố Milan- Ý, trong một buổi chiều cuối tuần khi ánh nắng mặt trời tỏa xuống lung linh, Luis Gozales quyết định dẫn hai cậu con trai của anh đi đánh golf.

Anh bước đến phía quầy bán vé hỏi: “Một chiếc vé bao nhiêu tiền?”

Cô gái bán vé xinh đẹp đáp: “Người lớn 1000 lira, trẻ em 6 tuổi trở đi cũng phải 1000 lira, trẻ em đủ 6 tuổi và dưới 6 tuổi thì miễn phí, hai đứa con của anh bao nhiêu tuổi?”

Luis Gozales đáp: “Vị luật sư tương lai đó 3 tuổi, còn vị luật sư tương lai kia 7 tuổi, cho nên tôi nghĩ mình phải trả 2000 lira”

Cô gái bán vé cười đáp: “Ồ, thưa anh, anh vừa trúng xổ số hay là phát tài? Anh chỉ cần nói cho tôi đứa trẻ lớn nhất chỉ mới 6 tuổi là anh có thể tiết kiệm được 1000 lira, vì tôi không nhìn ra sự khác biệt đó mà!”.

Luis Gozales đáp: “Cô nói rất đúng, cô không nhìn ra có gì khác nhau, nhưng những đứa trẻ biết như thế là khác nhau”.

Bài học rút ra:

Đúng vậy những đứa trẻ biết như thế là khác nhau.

Đứa trẻ biết sự thành thật và sự dối trá là khác nhau, biết đúng và sai

là khác nhau. Cho nên trước mặt con trẻ, bố mẹ làm bất cứ chuyện gì đều phải chân trọng, bởi vì trẻ biết đánh giá và bắt chước.

Hạt giống xinh đẹp do tay bạn gieo trồng, cuối cùng sẽ được đền đáp nơi con của bạn.

64. Câu hỏi của bạn tôi đã trả lời rồi.

Có một người mẹ ngắm các vì sao trên trời, ngắm mặt trăng trên cao và hi vọng con mình sẽ trở thành người tài giỏi.

Một hôm, bà mang đứa trẻ 5 tuổi của mình đi thỉnh giáo một nhà hóa học nổi tiếng. Bà muốn biết nhân vật vĩ đại này làm thế nào bước trên con đường của tài năng. Sau khi biết được mục đích đến của người mẹ, nhà hóa học không hề kể cho bà nghe quá trình phấn đấu và kinh nghiệm thành tài của mình, mà chỉ yêu cầu họ bước theo ông đến phòng thí nghiệm. Nhà hóa học để chiếc bình chứa dung dịch màu vàng trước mặt cậu bé.

Đứa trẻ rất hiếu kỳ đối với chiếc bình màu vàng, tỏ ra rất phấn khích và luống cuống, một lát sau cậu thò bàn tay vào chiếc bình. Lúc này, sau lưng cậu, một tiếng la khẩn thiết vang lên, người mẹ vội chạy tới bên cạnh cậu bé, cậu giật mình vội vã rút tay lại.

Nhà hóa học cười to, nói với người mẹ: “Tôi đã trả lời câu hỏi của bà rồi đó”. Người mẹ nghi hoặc nhìn nhà hóa học. Nhà hóa học không chút đắn đo cho cả hai tay mình vào lọ dung dịch, cười nói: “Thực ra, đây chỉ là một cốc nước nhuộm sắc mà thôi. Tiếng quát mắng của bà chính là bản năng, nhưng cũng bỏ lỡ việc tạo ra một thiên tài’.

Bài học rút ra:

Trẻ con bẩm sinh đã có tính hiếu kỳ và trong đó ẩn dấu khả năng thực hiện. Những lời trách móc và quát mắng của bố mẹ vô tình vứt bỏ ham muốn hướng tới của trẻ và có thể tước đi khả năng phát triển trí tuệ của trẻ.

Bất kỳ một đứa trẻ thành tài nào đều phải thông qua thực tiễn của bản thân để thỏa mãn tính hiếu kỳ, từ đó mà thu được càng nhiều kiến thức. Nếu

không có tính năng động chủ quan, sự trưởng thành về tài năng và sự tìm tòi, tương lai sẽ trở thành những giọt nước không nguồn. Do vậy, không được tùy tiện giết chết tính hiếu kỳ và lòng ham hiểu biết bẩm sinh của trẻ. Thật ra, một vài hành động này xem ra rất non nớt, ấu trĩ, nhưng nên ủng hộ chúng hơn là quát mắng chúng.

65. Tính hiếu kỳ khiến trẻ tự nguyện học bài.

Herbert Spencer con có một thời gian không hứng thú gì đối với chuyện sách vở, chỉ thích chơi điện tử. Herbert Spencer bố rất muốn thay đổi tình trạng này.

Một hôm, Herbert Spencer bố nắm một ít cát, nói với con, đây là đồng hồ ngày xưa đây, và khi toàn bộ cát ở bên trong rơi xuống hết thì vừa đúng 3 phút Herbert Spencer con bắt đầu thấy thích thú với cái đồng hồ cát này và rất muốn chơi. Lúc này, Herbert Spencer bố mới nói để số cát này làm máy tính giờ, con cùng bố xem sách truyện, mỗi lần giới hạn là 3 phút Herbert Spencer con vui vẻ nhận lời Herbert Spencer con quả nhiên ngồi một cách yên lặng nghe bố kể chuyện. Nhưng trên thực tế, cậu không hề để ý đến việc xem sách mà dán mắt vào cái đồng hồ cát, sau khi hết 3 phút bèn chạy đi chơi.

Herbert Spencer bố không hề nhụt chí, ông quyết định thử lại nhiều lần. Quả nhiên, nhiều lần sau đó, ánh mắt của Herbert Spencer con dần dần chuyển sang hướng cuốn sách. Mặc dù nói ước định là 3 phút, nhưng sau 3 phút, bởi vì tình tiết của câu chuyện rất hấp dẫn, Herbert Spencer con nghe rất chăm chú và cậu yêu cầu kéo dài thời gian để nghe xong câu chuyện. Nhưng Herbert Spencer bố kiên quyết căn cứ theo giao ước là 3 phút, không kể nữa. Herbert Spencer con vì muốn biết sớm tình tiết của câu chuyện nên đã tự mình đọc sách.

Lúc bắt đầu, Herbert Spencer bố đứng bên cạnh cùng con đọc. Gặp phải từ mới không hiểu, Herbert Spencer con cũng biết hỏi bố.

Không bao lâu, Herbert Spencer bố dạy con cách tra từ điển. Trong nửa năm sau đó, những từ mới mà cậu bé biết đã vượt xa bạn bè.

Đương nhiên, niềm đam mê đọc sách của cậu cũng không dừng lại ở việc đọc truyện, Herbert Spencer con bắt đầu đọc những sách về kiến thức

khoa học, mở rộng tầm hiểu biết của mình.

Bài học rút ra:

Lòng hiếu kỳ không tự nhiên mà có, chúng có thể được nuôi dưỡng, nếu như nội dung của việc học tập giống như một bình nước sôi, không có ai thích thú, không có một chút ấn tượng nào, mùi vị thực sự của nó nằm ở việc tạo ra ấn tượng, từ nông đến sâu.

Có một phụ huynh như thế này, họ không đặt cuốn sách trẻ muốn xem lên bàn, mà giấu chúng đi, những đứa trẻ đáng yêu thì thấy việc bố mẹ giấu những cuốn sách đó đi thì cho rằng nhất định là những cuốn sách không bình thường và bèn xem trộm chúng một cách rất kỹ lưỡng. Có thể thấy, chỉ cần nắm bắt tính hiếu kỳ của trẻ thì không phải sợ trẻ không có động lực học bài.

Chỉ khi vạch ra tính hiếu kỳ trong việc đọc sách của trẻ, quyển sách đó mới trở nên có ý nghĩa. Những sự vật trước mắt mới trở nên đẹp đẽ vô cùng. Cha mẹ hoàn toàn có thể lợi dụng tính hiếu kỳ của trẻ khiến trẻ học hành ngoan ngoãn và chúng cho đó là niềm vui.

66.Thấm dần vào tai mắt.

Nghị sĩ Houstor Johnson của bang Califolia đã để lại cho con trai ông Linton một ấn tượng không thể nào quên.

Từ nhỏ Linton đã rất gần gũi với cha, đi đâu cũng không rời cha nửa bước. Khi Linton 3 tuổi, cậu giống như hình ảnh của cha vậy, người bố cho dù đi tới đâu, cậu cũng đi theo bố đến đó. Ngay cả khi bố đến tiệm cắt tóc, cậu cũng phải đi theo, khăng khăng ngồi trên chiếc ghế, bắt thợ cắt tóc cạo râu như bố, dùng mặt sau của dao cạo râu cạo mặt cho cậu. Năm 1913, do sự điều động công việc của cha, cả gia đình Houstor Johnson chuyển đến thành phố Washinton sống. Linton càng ít có cơ hội gặp người thân và những bạn nhỏ ngày trước của cậu.

“Anh ấy muốn bắt chước ý muốn của cha”. Em gái của Linton nhớ lại. Linton xem bố của cậu như một đối tác làm ăn và là một người bạn tri âm.

Linton tiếp đó nhớ lại: “Tôi muốn bắt chước cha tôi, tôi luôn cố gắng làm theo cha, tôi nhìn thấy ông làm gì, tôi cũng muốn làm thế đó. Ông rất thích các hoạt động bên ngoài, tôi cũng dần dần thấy thích thú với các hoạt động đó. Ông rất nhiệt tình đối với đời sống chính trị và hoạt động công ích, tôi lúc đó mặc dù vẫn là một đứa trẻ, nhưng ở đâu cũng tham gia các hoạt động đó cùng với ông. Thậm chí đến khi trở thành một thanh niên, Linton vẫn nói với bạn bè của anh như sau: “Tôi muốn trở thành người như bố tôi, làm tất cả những việc liên quan đến chính trị, ví dụ tôi có thể cố gắng vì những người già mà kiếm tiền dưỡng lão”.

Do được thấm dần vào tai mắt, Linton đặc biệt đam mê cuộc sống chính trị của bố. Năm 1914, Linton năm đó chỉ mới 6 tuổi đã bắt đầu viết bản thảo tuyển cử ngắn gọn và còn tham gia một số hiệp hội. Trong nhà, khi mọi người đến thỉnh giáo Houston Johnson cha của cậu, Linton bèn chú ý đến họ và tập trung trí lực nghe họ nói chuyện. Có lúc, khi cha và những người khách tham gia thảo luận về những việc của chính phủ và sự vụ của địa phương, người cha cho phép cậu con ngồi bên cạnh nghe. Nếu cha không cho phép Linton nghe họ nói chuyện trước mặt khách, Linton trốn ở phòng bên, tìm mọi cách nghe thấy nội dung đàm đạo của họ.

Năm 1918, Johnson bắt đầu dẫn cậu bé Linton đi dự hội nghị của bang, ông đặc biệt để con trai ngồi ở phía sau của phòng họp lớn, nhìn xem sự tiến hành nghị trình như thế nào, đồng thời thôi thúc Linton cố gắng hiểu các nghị viên sẽ làm những gì trong hội nghị.

Con trai cũng rất nghe lời cha, lắng nghe họ nói chuyện mà không hề làm phiền họ. Khi còn trẻ, Linton rất vui được cùng cha tham gia hội nghị tranh cử. Trải qua một vài kinh nghiệm như vậy, những ngày sau này của Linton bắt đầu manh nha sự nghiệp chính trị của riêng mình, đặt cơ sở thực hiện nó. Vài chục năm sau, Linton viết những câu gây rung động lòng người như sau:

“Chúng tôi lái chiếc xe Funafuti từ nông trường này đến nông trường khác, chúng tôi đi qua rất nhiều cánh đồng ngũ cốc, mỗi lần nhìn thấy một hộ gia đình, chúng tôi đều dừng lại trước cửa nhà họ. Cha tôi và họ nói chuyện với nhau có thể nói là thao thao bất tuyệt. Nội dung mà cha tôi và họ nói chuyện vô cùng phong phú. Khá vui là, cha tôi luôn mang bánh mì và mứt quả

rất nhiều nhà làm theo. Khi chúng tôi mệt hoặc đói, chúng tôi dừng xe ở bên đường, bố cắt bánh mì thành từng miếng, phết lên đó mứt quả sau đó chia cho tôi ăn. Rất nhiều gia đình đều mở rộng cửa đón hai bố con tôi: Nếu thời tiết hơi lạnh, họ sẽ rót cho chúng tôi những cốc trà nóng. Nếu bên ngoài thời tiết nóng thì họ rất nhiệt tình mời chúng tôi vào nhà ngồi thưởng thức cốc nước mát nhà họ. Tôi thật sự hi vọng sống một cuộc sống như vậy với cha.”

Bài học rút ra:

Cha mẹ có ảnh hưởng sâu rộng trong sự trưởng thành của trẻ, không thể chôn vùi. Khả năng bắt chước trong sự trưởng thành của trẻ rất lớn và tính sang tạo cũng rất mạnh. Tất cả những kiến thức, khả năng, trí tuệ và bản lĩnh cơ bản nhất của trẻ đều do bố mẹ dạy cho chúng. Tính cách, phẩm chất, thói quen và phương hướng của trẻ đều được bồi dưỡng từ ảnh hưởng của cha mẹ.

Trẻ em luôn coi cha mẹ là ngọn núi lớn nhất của mình mà còn là một ngọn núi rất sừng sững và nguy nga, mãi mãi không thể sụp đổ.

Tư thái sống tích cực hướng tới của cha mẹ nhất định trẻ sẽ lãnh hội được.

67. Lưu ý sở trường của trẻ.

Có một thanh niên chán đời lang thang đến thành phố Pari. Anh đến thỉnh cầu sự giúp đỡ của chú Thierry Lazure bạn của bố, hi vọng chú có thể cho mình một công việc để mưu sinh.

“Biết số học không?”Thierry Lazure hỏi. Cậu thanh niên ngại ngần lắc đầu.

“Lịch sử địa lý thế nào?”Cậu thanh niên vẫn lắc đầu xấu hổ. “Thế pháp luật thế nào?”Chàng thanh niên cúi hắt đầu xuống. Những câu hỏi liên tiếp của chú Thierry Lazure, cậu chỉ biết lắc đầu trả lời. Cậu thấy mình dường như không có một sở trường nào, ngay cả một chút ưu điểm cũng không tìm thấy.

“Thế thì cháu hãy viết ra địa chỉ của mình, chú sẽ giúp cháu tìm một công việc để làm”Thierry Lazure cuối cùng nói.

Cậu thanh niên rất ngại, anh nhanh chóng viết ra địa chỉ và tên họ của mình, quay người muốn bước đi, nhưng bị chú Thierry Lazure gọi giật lại: “Tên của cháu viết rất đẹp mà. Đây chính là ưu điểm của cháu.”Biến việc viết tên họ thành một ưu điểm? Cậu thanh niên nhìn thấy đáp án khẳng định trong mắt của đối phương.

Mình có thể viết tên họ của mình khiến người khác phải khen ngợi, thế thì mình có thể viết chữ đẹp, khi viết được chữ đẹp, mình có thể viết văn hay, sau đó sẽ nhận được sự khuyến khích của các bạn trẻ, từng bước phát huy ưu điểm của mình, bước chân của anh trở nên nhẹ nhõm hơn.

Nhiều năm sau, cậu thanh niên này quả thật đã viết ra một tác phẩm nổi tiếng thế giới. Cậu thanh niên này chính là Dumas, một tác gia nổi tiếng người Pháp thế kỷ 18.

Bài học rút ra:

Không ngừng chọn lựa và tạo ra rất nhiều hoạch định trong tương lai của trẻ là căn bệnh của rất nhiều bậc cha mẹ. Trẻ em sẽ rất mệt mỏi trên bước đường cuộc sống mà cha mẹ đã đặt ra sẵn cho mình. Càng nhiều trí lực bị lãng phí nếu sau này không dùng đến những kiến thức mà mình học tập, những kiến thức thật sự mà mình muốn học vì thế mà bị bỏ lỡ.

Trên thực tế, mỗi một đứa trẻ đều có rất nhiều ưu điểm và tài năng, những ưu điểm này chính là then chốt trong việc thành công của trẻ. Là cha mẹ, phải nhìn ra được sở trường của trẻ, đặc biệt lưu ý đến những sở trường tưởng như nhỏ nhất như “khả năng viết chữ đẹp của trẻ”. Những ưu điểm nhỏ này sẽ chỉ dẫn cho chúng nỗ lực theo phương đó, như vậy trẻ mới dễ hướng tới thành công.

68. Thế nào là nước đun sôi để nguội?

Một trường mẫu giáo nọ đang tổ chức hoạt động giao lưu giữa cha mẹ và con cái.

Cô giáo quyết định làm một cuộc trắc nghiệm tâm lý, cô mỉm cười lấy ra vài cốc nước, từ trong chiếc bình thủy tinh rót mỗi cốc một nửa nước đun sôi để nguội, sau đó trang trọng tuyên bố: “Hôm nay, cô sẽ mời các bạn nhỏ thưởng thức một loại nước uống đặc biệt. Khi uống, mọi người phải thưởng thức một cách kỹ càng, sau khi uống xong, hãy nói về cảm giác và mùi vị của các em với bố mẹ, được không?”

Bọn trẻ lập tức cầm lấy cốc, uống rất nhanh và tranh nhau nói. Một bạn nói: “Không có vị ngọt của hoa quả, nhưng cũng không đắng, mà mát”. Một em khác lại nói: “Con rất thích uống, hi vọng bố mẹ về sau thường xuyên mua nước này để bọn con uống, không biết là đắt không nhỉ?” Lúc này cô giáo lại hỏi mọi người: “Bây giờ ai nói cho cô biết, đây là cái gì?” Không ít các bạn nhỏ đều nói: “Là nước uống” “Là nước uống gì?”, cô giáo hỏi tiếp. Rất nhiều em lắc đầu biểu thị không biết, có vài em đoán là: “Có thể là nước uống nhập khẩu từ nước ngoài”. Có một số em phản đối nói: “Nước uống nhập khẩu phải có màu sắc. Đây không phải là nước nhập khẩu.”. Cuối cùng, cô giáo nói: “Thật ra, đây không phải là nước uống gì đặc biệt cả mà chỉ là nước đun sôi để nguội” Ai biết được lại có rất nhiều em hỏi: “Thế nào là nước đun sôi để nguội?”. Lúc này, cô giáo cũng kinh ngạc, rất nhiều phụ huynh còn ngạc nhiên hơn. Trẻ đã 5-6 tuổi rồi mà ngay cả nước đun sôi để nguội cũng không biết, lúc bình thường không cảm nhận được mùi vị của nước đun sôi để nguội. Điều này nên mừng hay nên lo đây?

Bài học rút ra:

Những đứa trẻ muốn giàu cũng không thể giàu được, đây là nhận định của tất cả các chuyên gia. Nghìn vàng cũng khó mua được sự nghèo khó của thời niên thiếu, đây là thể nghiệm của rất nhiều người thành công.

Bây giờ, điều kiện vật chất của rất nhiều gia đình đã tốt hơn mà họ lại chỉ có một con, do vậy, một số bậc cha mẹ luôn mong muốn con mình được thoải mái hơn trong cuộc sống, trẻ thích gì thì cho chúng cái ấy. Dưới sự chi phối của tâm lý ấy, trẻ em không biết mùi vị của nước đun sôi để nguội như thế nào và cũng không cho đây là sự khác thường. Không chừng cách làm như

vậy sẽ khiến não trẻ hình thành một quan niệm: Cái cha mẹ có thì chính là của tôi, mà cái bố mẹ có thì lại chính là tiền, mình không làm việc cũng không quan hệ gì, từ đó mà bỏ đi sự cố gắng, vứt bỏ sự sáng tạo. Khi đã có một tâm lý dựa dẫm thì cho dù chúng có một gia sản có nhiều bao nhiêu, to bao nhiêu đi chăng nữa cũng chỉ như “Kiếm củi ba năm thiêu một giờ” mà thôi.

Về điểm này, một số cách giáo dục của phương Tây khiến ta phải lấy làm gương: Vua dầu lửa của Mỹ Rokerfeler có tài sản khoảng vài chục tỷ, nhưng ông rất nghiêm khắc đối với việc cho tiền tiêu vặt của cậu con trai, từ đó bồi dưỡng cho trẻ đầu óc về kinh tế. Là cha mẹ phải biết được rằng, tiết kiệm là cần thiết đối với mỗi gia đình.

69. Đáp án của người mẹ.

Có một đứa trẻ luôn không trả lời được câu hỏi: tại sao người bạn ngồi cùng bàn với cậu ngay lập tức thì đã được đứng thứ nhất, trong khi cậu muốn xếp thứ nhất thì chỉ đứng thứ 21?

Sau khi về nhà cậu đem thắc mắc này hỏi mẹ: “Mẹ à, có phải con ngốc hơn người khác không? Con cảm thấy con cùng bạn ấy đều nghe thầy giáo giảng như nhau, cùng nghiêm túc làm bài tập về nhà như nhau, nhưng tại sao con luôn kém hơn bạn ấy?”

Người mẹ nghe những lời con nói, hiểu được rằng lòng tự tôn của con đang bị vị trí xếp hạng ở trường làm tổn thương. Nhưng bà không biết nên trả lời thế nào câu hỏi của con trai.

Lại sau một bài kiểm tra nữa, đứa trẻ đứng thứ 17 trong lớp, nhưng người bạn ngồi cùng bàn vẫn xếp thứ nhất. Sau khi về nhà, cậu bé lại hỏi những câu y như vậy. Bà rất muốn nói rằng, trí lực con người rất khác nhau, thì xếp thứ nhất chắc chắn đầu óc của nó phải linh hoạt hơn những người bình thường. Nhưng bà đã ngăn mình lại. Bà nghĩ nếu trả lời như vậy, lẽ nào chính là đáp án thật sự mà con bà đã nghĩ.

Nên trả lời thế nào câu hỏi của con đây? Có vài lần, bà thật sự muốn nói những câu mà rất nhiều cha mẹ hay nói với con đó là: con đã quá ham chơi; con học hành chưa đủ nghiêm túc chăm chỉ như những đứa trẻ khác ... để trả lời cho con. Tuy nhiên, bà không muốn để đầu óc chưa được minh mẫn của

mình trả lời câu hỏi của con, khiến thành tích của con trên lớp cũng như cuộc sống của nó khổ hơn, nên bà đã không làm vậy, bà muốn có một đáp án thật hoàn mỹ để trả lời cho con.

Con trai đã tốt nghiệp tiểu học, mặc dù nó chăm chỉ hơn trước nhưng vẫn không vượt qua người bạn ngồi cùng bàn, có điều so sánh với trước kia, thành tích của nó luôn được nâng cao. Để biểu thị sự khen ngợi đối với sự tiến bộ của con, bà mẹ quyết định đưa con đi xem biển một lần. Chính trong kỳ du lịch này, người mẹ cuối cùng đã tìm ra đáp án để trả lời cậu con trai.

Người mẹ và cậu con trai ngồi trên bãi cát, bà chỉ về phía trước và nói với cậu, con xem những con chim nhỏ đang tranh nhau thức ăn ngoài biển kia, khi sóng biển ập đến, con chim tước nhỏ luôn bay rất nhanh, chúng vẫy đôi cánh nhỏ bé để vươn lên trời xanh nhưng hải âu lại tỏ ra rất vững về, từ dưới bãi cát chúng bay lên trời mất rất nhiều thời gian, nhưng thực sự vượt qua biển lớn, bay qua đại dương mênh mông thì cũng chỉ có chúng.

Như vậy, người thật sự gặt gỏi được thành công, không nhất định là những đứa trẻ có sẵn thiên chất thông minh mà là những đứa trẻ không ngừng cố gắng, mặc dù nếu thiên chất không tốt thì chưa chắc đã gặt hái được thành công.

Bây giờ đứa con trai đó không lo lắng về việc xếp hạng của mình nữa, cũng không ai hỏi anh ngày nhỏ thành tích xếp thứ mấy nữa, bởi vì năm ngoái anh đã thi đậu vào một trường danh tiếng với số điểm cao nhất trong trường.

Bài học rút ra:

Người thật sự gặt gỏi được thành công, không nhất định là những đứa trẻ có sẵn thiên chất thông minh mà là những đứa trẻ không ngừng cố gắng, mặc dù nếu thiên chất không tốt thì chưa chắc đã gặt hái được thành công.

Cha mẹ không chỉ tràn đầy hi vọng vào những đứa trẻ có tư chất thông minh mà đối với những đứa trẻ có tư chất không cao thậm chí còn hơi ngốc cũng không nên đánh mất niềm tin của mình, cũng nên kỳ vọng vào chúng. Phải thay đổi những ấn tượng không tốt đối với trẻ và phải thông qua lời nói hành động của mình để truyền đạt tới trẻ, nó sẽ ảnh hưởng rất lớn tới hành vi

của trẻ, cuối cùng trẻ cũng làm thỏa mãn bố mẹ

Cha mẹ nên quan sát và nghiên ngẫm hoàn cảnh tâm thái của trẻ, sau đó chọn cơ hội dùng những “đáp án” khác nhau để an ủi, xoa dịu và cổ vũ trẻ. Khi chúng phải chịu sự ảm ức, có thể nói vài câu để giải vây; khi trẻ đau lòng, hãy nói những lời nhiệt tình để cổ vũ trẻ. Khi chúng tự ti, đừng quên dùng “điểm phát sáng” thắp lên ngọn lửa niềm tin nơi chúng; khi chúng đau khổ, hãy cố gắng nói những lời từ đáy lòng để an ủi chúng. Như vậy, bông hoa lý tưởng trong lòng trẻ sẽ dần dần nở rộ.

70. "Nhẫn nại" bồi dưỡng "nhẫn nại".

Có một hôm, Vinnie nói với mẹ: “Mẹ ơi, con muốn đến công viên chơi”.

Người mẹ lúc đó đang viết luận văn liền nói với con: “Đợi mẹ viết xong trang luận văn này rồi đi”

“Không, đi ngay bây giờ cơ”.

“Vinnie, bài luận văn này rất quan trọng, mẹ bắt buộc phải viết xong, con hãy chơi đồ chơi gì đó trước, đợi một lát nữa, mẹ nhất định dẫn con đi, được không?”

Được khoảng 15 phút, đứa trẻ lại thúc giục: “Còn phải đợi bao lâu nữa?”

Khi người mẹ nói với bé đợi thêm một lúc nữa, Vinnie không nói không rằng bỏ ra ngoài.

Người mẹ sau khi viết xong bài luận văn đi gọi Vinnie: “Mẹ hoàn thành công việc rồi, đi thôi con, mẹ dẫn con đi chơi”.

“Không, đợi con một lát, câu chuyện này con đang xem được một nửa”. Cô con gái cầm quyển sách, bắt chước khẩu khí của người mẹ nói.

Bởi vì cuối cùng đã hoàn thành bài luận văn, người mẹ rất muốn đi ra ngoài ngay để thư giãn một chút. Nhưng lúc này, người mẹ vẫn rất kiên nhẫn, bà ngồi trên ghế ở phòng khách đợi con gái.

Cuối cùng, đợi Vinnie đọc xong câu chuyện ở trong cuốn sách, hai mẹ con mới bước ra ngoài.

Bài học rút ra:

Có những bậc cha mẹ chỉ muốn con cái đợi mình mà mình không thể đợi con cái. Điều này khiến con cái nghĩ rằng mình không được tôn trọng, từ đó không muốn tiếp nhận những yêu cầu của bố mẹ.

Chúng ta có lẽ không thể truyền thụ cho trẻ những phẩm chất kiềm chế bản thân và tính nhẫn nại. Nhưng kinh nghiệm xã hội thì có thể. Trong một môi trường xã hội tốt, trẻ sẽ dần dần hình thành phẩm chất tốt. Chúng sẽ hiểu phải tôn trọng công việc của người khác, không phải là một số người dạy chúng phải như vậy, mà là mỗi ngày chúng đều gặp phải những chuyện như thế. Nếu trong nhiều năm sự việc diễn ra, như vậy tư tưởng tôn trọng người khác, luân lưu đợi nhau sẽ dần biến thành một bộ phận trong đời sống của trẻ, không những thế mà còn ngày càng thuần thục hơn.

Do vậy, là cha mẹ, bồi dưỡng những thói quen tốt không chỉ có lợi cho bản thân, cũng là trách nhiệm đối với con cái của mình.

71. Thường thức hương vị của cuộc sống.

Cà phê thì đắng, xà phòng thì chát, bún thì tanh.... sau khi ngăn chặn một cách vô hiệu sự thường thức của con trai, Lisa bắt đầu buông tay, để con trai mình đi thường thức một số mùi vị, cho dù chúng là đồ ăn hay là cuộc đời.

Vị đắng của rượu và cà phê.

Cà phê luôn là thứ Lisa thích nhất, lúc đó con trai vừa học biết đi, hơi nóng nghi ngút tỏa ra từ cốc cà phê cùng với mùi thơm đặc biệt của nó khiến người ta thêm nhỏ dãi.

Lisa có ý định nói với con, cà phê rất đắng nhưng đưa con nhỏ bán tén bán nghi. Đưa con trai nhìn chăm chăm vào Lisa, xem cô uống từng chút một đồng thời còn biểu thị một thái độ sung sướng giống như cậu được ăn sữa chua vậy, làm sao lại đắng được cơ chứ? Nhất định là ngọt vô cùng thì mới đúng. Lisa thật sự không muốn để con thử, nhưng nó ngồi đợi mãi, nhìn không chớp mắt vào cốc cà phê. Cuối cùng, có một lần, cốc cà phê Lisa pha

xong và đặt trên bậc cửa sổ chưa kịp uống, cô quay người đi làm một việc khác, cậu con trai lập tức đi tới lấy cà phê. Chỉ nghe thấy “Choang” tiếp đó là “ối” vang lên. Lisa quay người lại, thì nhìn thấy cảnh tượng 4/5 cốc cà phê bị hắt vào tường, nước cà phê chảy lênh láng, và cậu con trai giống như chú gà bị dội nước, đứng nhếch nhác thảm thương, sau khi nhịn tiếng khóc thì đứng im ở đó.

Nhất định là cậu với tay lấy chiếc cốc ở trên bậc cửa sổ, bị nước cà phê dội vào và còn làm vỡ cốc nữa.

Lisa vừa buồn cười vừa tức, lập tức bế nó vào phòng vệ sinh. Chiếc khăn mặt đập vào má nó 0.1 giây, đứa trẻ đột nhiên thè lưỡi liếm nước cà phê trên mặt, cũng 0.1 giây sau, cái mặt nhỏ bỗng chốc biến thành hình dạng giống như là quả mướp đắng, lông mày nhăn lại như một ngọn núi nhỏ, mồm thì há ra, rất lâu không ngậm lại.

Lisa cười, hỏi: “Ngon không?” Con trai nhỏ lập tức nhăn mày khổ sở cúi đầu.

Sau này, Lisa vẫn uống cà phê, con trai chỉ mỉm cười nhìn cô, nhưng không dám đứng bên cạnh để ngửi cái mùi cà phê mê đắm lòng người đó nữa.

Giống như vậy, đối với việc uống rượu của cha, sau khi con trai uống tẹt tẹt xong cũng học được bài học “đứng xa mà nhìn”.

Vị cay của ớt.

Mỗi bữa cơm, Lisa không có ớt không cảm thấy ngon miệng, do vậy, trên bàn ăn dường như ngày nào cũng có vài món ăn xào ớt. Con trai nghe Lisa nói ớt làm cay lưỡi, nó có chút sợ hãi. Có điều, những thứ mà không được nếm qua khó có được ấn tượng sâu sắc.

Có một lần, Lisa bưng một đĩa mướp đắng đã xào ớt đến bàn ăn, quay người đi lấy bát đĩa. Chỉ trong tích tắc quay người đi, cậu bé đã bỏ tọt miếng khổ qua vào mồm.

Chưa đợi Lisa ngăn lại, cậu đã nhổ ngay miếng mướp ra khỏi miệng và thè chiếc lưỡi dài ra đến nỗi có thể treo vài bình dầu ăn lên đó, khuôn mặt cũng trở nên đỏ gay giống như vị ớt ở trong khoang miệng đã đốt cháy toàn bộ cổ họng cậu vậy! Hai tay cậu theo bản năng móc miệng ra, nếu có thể, Lisa tin rằng, nó sẽ lấy toàn bộ lưỡi của mình đem đi rửa!

Cuối cùng, bà cho cậu uống một bình nước to sau đó cho thêm ba

miếng cơm đầy mới làm cho miệng của nó ngậm lại. Từ đó, vị cay của ớt in sâu trong tâm trí của cậu. Mỗi lần nhìn thấy Lisa bưng ra một đĩa ớt xào, cậu bé lại thè chiếc lưỡi dài của mình, tưởng nhớ lại vị cay của ớt đã làm cậu khổ sở thế nào.

Vị chất của phần rôm, kem bôi da và xà phòng.

Tắm là sở thích của cậu con trai, mỗi lần tắm xong, Lisa đều xoa lên người cậu một ít phần rôm. Cậu rất thích thú với cái bột trắng nhỏ li ti màu trắng ấy, cảm giác thoải mái khi được bôi thứ bột ấy khiến cậu sung sướng vô cùng. Do vậy, tự nhiên cậu nảy sinh tính hiếu kỳ với mùi vị của phần rôm.

Nhân lúc Lisa đang xoa phần rôm vào người cậu, cậu lấy tay đút vào trong hộp phần và nhanh như chớp rút tay ra và đút ngay vào mồm!

Đợi khi Lisa phản ứng thì cậu đã bắt đầu thè lưỡi ra để nhốt.

Cũng giống như thế, xà phòng và kem bôi da, sau khi được kiểm nghiệm qua là: ăn không ngon, cậu bắt đầu tiếp nhận chúng là vật chỉ để dùng chứ không phải để ăn.

Mùi tanh của bùn.

Bùn là thiên đường của cậu bé, cậu có tình cảm đặc biệt với loại bùn bẩn và đen đen ấy. Chỉ cần một đồng bùn nhỏ, nó có thể chơi cả ngày. Bùn đất chơi thật là vui làm sao lại không ngon chứ? Thế là, đứa trẻ không thể bỏ đi cơ hội để nếm nó.

Vì sợ Lisa ngăn cản, cậu con đã cố ý đánh lạc hướng ánh mắt của bà đi chỗ khác: “Mẹ ơi, nhìn kìa!” Trong khoảnh khắc đó, cậu đã đút tọt miếng đất nhỏ vào mồm.

“Bùn ngon không?” Lisa đã không còn lạ gì đối với những trò của cậu bé, và còn cười hỏi con. “Không ngon”- Con trai mở to mồm nhét đầy bùn trả lời mẹ với vẻ mặt của một đứa con hối hận nhất thế giới.

Bài học rút ra:

Mỗi đứa trẻ bẩm sinh đều có tính hiếu kỳ triệt để nhất và tâm lý tạo phản chân thực nhất. Những thứ mà người lớn không cho đụng vào thì chúng cứ sờ vào để xem, những việc mà người lớn không cho làm thì chúng cứ làm,

những thứ mà người lớn không cho thì chính là ước mơ được sở hữu của chúng, những thứ mà người lớn không cho ăn thì sao, chúng sẽ phải thử một chút mới thỏa mãn. Nếu như bạn cố ngăn ý muốn của con cái, nếu có khả năng xảy ra là nơi nào có áp bức, nơi đó có đấu tranh”. “Thực tiễn là tiêu chuẩn duy nhất kiểm nghiệm chân lý”, câu nói này cũng nên sử dụng như vậy với trẻ.

Cuộc sống chính là như vậy, cuộc sống của đứa trẻ chính là thuộc về nó, chúng ta không cầm tay dạy trẻ thế nào để lớn, con đường phải để trẻ từng bước in dấu chân mình, chúng ta không nên sợ con ngã mà đứng một bên đợi chúng, càng không thể cả đời công chúng đi hoặc đứng ở đó vội vàng dọn dẹp sạch cỏ dại cản bước chúng. Sự chua cay mặn ngọt của cuộc đời luôn dựa vào trẻ tự mình đi thường thức, mới có thể nếm được mùi vị thật sự của nó, không có sự thể nghiệm của chính bản thân thì không thể cảm nhận thế giới xung quanh. Cho nên, rất nhiều lần, chúng ta nên biết đâu là hành vi không nên làm, những thứ không nên ăn., nhưng nếu không có hại gì lớn lắm, nếu không có hại gì cho bản thân có thể thỏa mãn tính hiếu kỳ muốn tìm hiểu thế giới của trẻ, nếu có thể làm tăng kinh nghiệm nếm trải mùi vị của chúng, tại sao lại không vui vẻ thực hiện chứ?

Mùi vị của cuộc sống nên do trẻ tự mình trải nghiệm.

72. Luôn luôn không nên nói câu “Con không làm được” với trẻ.

Khi Joey sinh ra, hai chân của cậu dường như không bằng nhau, xem ra cậu sẽ bước đi tập tễnh. Điều đó có nghĩa là, Joey bị bệnh bại liệt nhẹ về chân. Bác sĩ nói với bố mẹ của cậu, chỉ cần trải qua điều trị thích hợp, cậu bé nhất định có thể đi bình thường, nhưng rất có thể mãi mãi không chạy nhanh được.

Ba năm đầu tiên, Joey trải qua các kỳ phẫu thuật, chân phải bằng bố đủ thứ bằng kim loại. Đôi chân của cậu trải qua hàng loạt quá trình mát xa, luyện tập, vận động... Tuy nhiên khi cậu 7 – 8 tuổi, nếu bạn nhìn thấy cậu bé đi, bạn nhất định nghĩ rằng cậu bé là một người bình thường.

Nhưng nếu cậu đi một đoạn đường dài, ví dụ như đi chơi ở công viên hay đi từ nhà cậu đến trường, cậu bèn phàn nàn là chân của cậu rất mệt, rất mệt, giống như bị thương vậy. Tuy nhiên, cha mẹ cậu chưa bao giờ nói với cậu

về khuyết tật bẩm sinh đó, do vậy Joey luôn cho rằng mình là một người bình thường, đồng thời có thể làm bất cứ chuyện gì.

Năm Joey 7 tuổi, cậu quyết định tham gia tổ chức chạy vòng quanh thành phố. Mỗi ngày cậu đều luyện tập cùng với đội của mình. Cậu xem ra luyện tập cố gắng hơn rất nhiều so với các thành viên khác trong đội và chạy nhiều hơn. Nhưng cậu có lẽ đã cảm nhận thấy một điều gì đó đến rồi, có một số khả năng mà những người khác trong đội sử dụng rất tự nhiên nhưng cậu lại rất khó có thể thực hiện được.

Không có ai nói với cậu, mặc dù cậu có thể chạy được, nhưng có thể mãi mãi xếp sau cùng trong đội, cũng không ai nói với cậu, cậu vốn không nên tham gia vào đội. Các thành viên trong đội đều là những tuyển thủ xếp thứ 7 trong trường, mặc dù tất cả đội đều đi chạy nhưng chỉ có 7 người mới có khả năng tranh điểm số cho trường.

Tuy nhiên, Joey không hề biết cậu không thể làm những việc này. Do vậy cậu rất tự tin về bản thân. Cậu kiên trì một ngày chạy 4000 – 5000 m. Mỗi ngày đều như vậy, ngay cả khi bị sốt, cậu cũng không bỏ cuộc. Sau 2 tuần, trước hôm cuộc thi đấu vòng thứ 2 diễn ra, ban tổ chức chính thức công bố danh sách những thành viên tham gia, Joey đứng thứ 6 trong danh sách của đội tuyển. Joey quả thực đã thành công khi gia nhập vào đội tuyển. Lúc đó cậu lên cấp 7, toàn bộ 6 người khác trong đội tuyển đều ở cấp 8.

Chính bởi vì bố mẹ của Joey chưa bao giờ đối xử với cậu như một người tàn tật, chưa bao giờ nói với cậu cái này không được, cái kia không được, cho nên Joey mới tràn đầy niềm tin như vậy để làm những việc mà bản thân cậu muốn làm.

Trong cuộc sống cũng có rất nhiều chuyện như vậy, rất nhiều chuyện không phải là không thực hiện được mà chúng ta không tin mình có thể làm được.

Rất nhiều người thích xem đội Phụng Hoàng Charlotte của NBA, đặc biệt là chơi bóng rổ với German Burgos.

German Burgos cao 1m60, đối với những người bình thường, cũng coi là thấp huống hồ nói đến chiều cao 2m của các cầu thủ đội NBA. Nghe nói German Burgos không chỉ là cầu thủ thấp nhất trong đội NBA và cũng bị coi là cầu thủ thấp nhất trong lịch sử của đội. Nhưng hình dáng thấp lùn này

không khác những người bình thường là bao, cậu là một trong những hậu vệ ít phạm sai lầm nhất, kiệt xuất nhất, không chỉ khống chế bóng tốt, mà còn bắt bóng rất chính xác, thậm chí không hề sợ hãi khi tung bóng qua mặt đối thủ cao lớn.

Mỗi lần xem German Burgos chơi bóng như một con phượng hoàng nhỏ nhảy nhót trong sân, mọi người đều hết lời ca ngợi.

Cậu không chỉ khiến cho những tâm hồn người yêu bóng rổ có thân hình nhỏ bé trên thế giới này được cảm thấy an ủi, mà còn cổ vũ ý chí những người có nội tâm bình thường.

German Burgos có phải là cầu thủ giỏi bẩm sinh không? Đương nhiên là không, mà chính là niềm tin và nghị lực giúp cậu thành công.

German Burgos từ nhỏ đã có thân hình thấp bé, nhưng cậu rất yêu bóng rổ, hầu như ngày nào cũng thi đấu với các bạn trên sân bóng. Lúc đó, ước mơ của cậu là có một ngày được chơi trong đội NBA. Mỗi lần, German Burgos nói với bạn bè mình: “Sau này lớn lên, tớ sẽ chơi bóng cho đội NBA”. Tất cả những người bạn nghe cậu nói câu này đều không nhịn được phá lên cười, thậm chí có người cười đến nổi ngã lăn ra đất. Bởi vì chúng “nhận định” một người thấp lùn chỉ cao có 1m60 tuyệt đối không thể chơi trong đội NBA được.

Chí hướng của German Burgos không hề bị suy chuyển vì tiếng cười của các bạn. Cậu dùng thời gian luyện tập nhiều hơn những người có thân hình cao lớn, cuối cùng trở thành vận động viên bóng rổ toàn năng, cũng trở thành hậu vệ bắt bóng giỏi nhất. Cậu cố gắng sử dụng “ưu thế” nhỏ bé của mình, động tác rất nhanh nhẹn linh hoạt, giống như một trái lựu đạn, hướng trọng tâm của việc bắt bóng thấp nhất, nhưng không được phạm sai lầm, thân hình nhỏ bé không được người ta chú ý nên có thể bắt bóng gọn tay.

Bài học rút ra:

Cha mẹ nhất định phải nói cho trẻ câu này: không phải vì có một số việc khó làm được, chúng ta mới mất đi tự tin, mà vì chúng ta mất đi tự tin nên một số việc mới cảm thấy không làm được.

Rất nhiều khi, đối với những đứa trẻ khuyết tật, cha mẹ luôn dành sự

quan tâm, chăm sóc cho chúng nhiều hơn và thường nói với chúng: Sức khỏe của con không tốt lắm, không thể so với người bình thường được. Kết quả là trẻ thật sự không làm được rất nhiều việc.

Hãy ghi nhớ, mặc dù khi sinh ra có những trẻ em bị khuyết tật nhưng chỉ cần bố mẹ coi chúng là những người bình thường, tạo cho chúng niềm tin thì điều thần kỳ sẽ xảy ra.

73. Cơ hội trưởng thành.

Một bà mẹ rất đau lòng về con trai mình, bà không thể không tìm một chuyên gia tâm lý.

Chuyên gia hỏi, khi con bà lần đầu tiên đi giày và thắt hồng dây giày, từ đó về sau, có phải bà không mua chiếc giày có dây cho con nữa, đúng không? Người mẹ gật đầu. Chuyên gia lại hỏi, khi con bà lần đầu tiên rửa bát, đánh vỡ một cái bát, từ đó về sau, có phải là bà sẽ không để con lại gần chậu bát đĩa nữa? Người mẹ đáp vâng. Chuyên gia nói tiếp, con bà lần đầu tiên dọn dẹp giường của mình, phải mất hai tiếng mới xong, bà chê nó chân tay hậu đậu, đúng không?

Người phụ nữ kinh ngạc nhìn chuyên gia. Chuyên gia lại nói, đứa trẻ tốt nghiệp đại học đi tìm việc, bà vẫn dùng mối quan hệ và quyền lực của mình tìm cho nó một vị trí khiến nhiều người mơ ước. Người phụ nữ càng kinh ngạc hơn, từ chiếc ghế đứng dậy, bước đến gần chuyên gia hỏi: Ngài làm sao biết được?

Chuyên gia nói từ chuyện dây giày thì biết.

Người phụ nữ hỏi, sau này tôi nên làm thế nào? Chuyên gia nói, khi cậu bé ốm, tốt nhất bà mang anh đến bệnh viện; khi anh ta muốn kết hôn, tốt nhất bà chuẩn bị cho anh một căn phòng đẹp; khi anh ta không có tiền, tốt nhất bà đưa tiền cho anh. Đây là sự lựa chọn tốt nhất của bà, nếu làm khác thì anh ta cũng bất lực mà thôi.

Bài học rút ra:

Trên bước đường trưởng thành của trẻ, có một cái hố cạm bẫy rất dẹt

dàng. Đó là cạm bẫy yêu chiều con cái quá mức do cha mẹ tự tay đào lấy.

Những đứa trẻ rơi vào trong cái hố đó, do bị tước đi cơ hội phạm lỗi lầm, từ đó mất đi cơ hội tự mình trưởng thành.

74. Mẹ kéo đàn chỉ vì mình con.

Nơi hai vợ chồng Kiệt Thụy sống, có một vườn hoa nhỏ, trong đó mọc không biết bao nhiêu là hoa cỏ tốt tươi và đa dạng chủng loại, hơn nữa còn có một cái miếu cổ và đẹp, nó cong cong giống như cây nấm nhỏ mọc lên giữa đám bùn lầy giữa chốn rừng sâu thu hút mọi người.

Bắt đầu từ mùa hè năm ngoái, nếu không phải là trời mưa, mỗi tối đều có một em bé gái 13 -14 tuổi đến nơi này, bắt đầu biểu diễn cây đàn violon nhỏ.

Vợ chồng Kiệt Thụy mỗi ngày đều tới đây, họ quen ngồi trong vườn hoa tỏa hương thơm ngát, để tiếng đàn nhẹ nhàng dịu êm xoa dịu tâm hồn mệt mỏi của họ. Nghe tiếng đàn đầy sức biểu cảm và thuần thực của cô bé, họ nhắm mắt lại giống như nghe thấy âm thanh thực của tự nhiên vậy.

Cô bé rất xinh đẹp, cô có một khuôn mặt vô cùng quyến rũ và thơ ngây, thân hình toát lên vẻ quý phái, thoát tục. Tất cả điều này khiến mọi người ghen tỵ. Họ đều nghĩ: có lẽ vài năm sau, cô sẽ đứng trên sân khấu của nhà hát lớn trong ánh sáng huy hoàng rực rỡ, công chúng ở phía dưới khán đài sẽ ca ngợi nghệ thuật thiên tài của cô.

Tiếng đàn của cô bé lung linh và tình cảm giống như một chú bướm bay mềm mại và uyển chuyển.

Bay nhảy trên bầu trời của vườn hoa, tiếng đàn của cô dần dần thu hút càng nhiều người đứng lại lắng nghe. Ánh mắt của họ hướng về phía cô bé, trong ánh mắt ấy toát lên sự cảm động và khâm phục.

Bên cạnh cô bé luôn có bà mẹ, gương mặt bà tràn đầy niềm tự hào, trong ánh mắt bà là sự dịu dàng vô hạn. Đây nhất định là thời khắc hạnh phúc nhất của bà mẹ. Mỗi lần như thế, cha mẹ Kiệt Thụy đều nhận được những lời thăm hỏi ân cần. “Nếu con gái chúng tôi tuyệt vời như cô bé ấy, tôi sẽ hạnh phúc đến nỗi không ngủ được mất”. Nhiều bà mẹ đều nói như vậy.

Nhưng một hôm, vào tháng 10, một trận hỏa hoạn vô tình đã đổ lại trên

gương mặt cô bé một vết sẹo rất đáng thương. Vẻ đẹp giống như thiên sứ của cô mãi mãi in sâu trong ấn tượng của mọi người. Thời gian đó, tất cả những người đã nghe tiếng đàn của cô đều than tiếc và lắc đầu xót thương.

Từ bệnh viện về nhà, mọi người từ đó không nhìn thấy cô bé đi ra ngoài nữa.

Đột nhiên có một hôm, mọi người lại được nghe tiếng đàn, nhưng người kéo đàn không phải là cô bé mà là mẹ cô. Bà đứng ở nơi mà con gái đã từng đứng kéo đàn, vụng về kéo dây đàn violon, tiếng đàn nghe vừa thô ráp lại ngắt quãng rời rạc. Trên gương mặt của bà, hiện lên sự sầu bi mà không ai có thể tưởng tượng được, bà bình tĩnh dùng tiếng đàn nói chuyện với con gái. Có những người quan tâm đến an ủi bà, bà điềm nhiên mỉm cười: “Không sao cả, gương mặt không đẹp, không có ý là nó không thể trở thành một người chơi đàn giỏi.”

Một ngày, hai ngày, một tuần, hai tuần... mỗi buổi hoàng hôn, người mẹ đều kiên trì kéo đàn, dùng phương pháp mà người khác không thể hiểu nổi để giao lưu với con cái. Bà nhất định dùng tiếng đàn để đổi lại những hồi ức đẹp đẽ của con gái. Thỉnh thoảng cũng có người nhìn thấy gương mặt cô bé, trên ban công thò đầu ra ngoài một cách rụt rè, chỉ nhìn mẹ một lát rồi lại quay bước vào phòng.

Một hôm, một người say rượu đến vườn hoa, anh ta không hiểu ra sao, quát âm lên với người mẹ đó: “Đừng kéo đàn nữa, tôi chưa từng nghe tiếng đàn nào khó nghe như vậy”. Ánh mắt người mẹ lần đầu tiên phẫn nộ, mặt đỏ bừng nói: “Tôi chỉ kéo đàn cho con gái tôi nghe, nếu anh chê khó nghe, xin anh bịt tai lại”. Người say rượu đó bắt đầu làm phiền bà, những lời nói nghịch tai và bẩn thỉu anh ta thốt ra làm cho nước mắt bà mẹ chảy ràn rụa.

Lúc này, cô bé cuối cùng cũng chạy đến đám đông đó, lấy cây đàn violon từ tay mẹ, thản nhiên để lộ ra khuôn mặt không còn xinh đẹp nữa, nói với người say rượu: “Mẹ tôi chỉ kéo đàn cho mình tôi nghe, tôi cảm thấy mẹ chính là người kéo đàn hay nhất thế giới”.

Cô bé từ từ diễn tấu bản nhạc quen thuộc trước mọi người. Khi cô bỏ cây đàn xuống, mọi người đều vỗ tay hoan hô nhiệt liệt. Người mẹ bước đến nói to với con gái: “Con ơi, mẹ chỉ muốn con hiểu, khuôn mặt của con và tiếng đàn của mẹ cũng giống nhau mà thôi, mặc dù không đẹp, nhưng chúng

ta phải dừng cảm đối mặt với nó”.

Bài học rút ra:

Khi con cái gặp phải sự đả kích nghiêm trọng, tình yêu của bố mẹ là liều thuốc tốt nhất có thể dung hòa và khơi dậy niềm tin của chúng.

Tình yêu của bố mẹ, không chỉ thể hiện vào lúc bình thường, mà còn phải thể hiện khi con cái gặp phải nghịch cảnh. Lúc này, tâm hồn của chúng hết sức yếu đuối, chúng càng cần tình yêu của chúng ta hơn. Những việc chúng ta làm không chỉ là những lời động viên an ủi, có lúc cũng phải dùng hành động của bản thân để kêu gọi dừng khí làm lại từ đầu của con. Đối với con cái mà nói, một hành động, một cái ôm, một cái xoa nhẹ nhàng đều có thể khơi dậy cảm giác hạnh phúc trong lòng chúng, từ đó chúng có được sức mạnh vô cùng lớn lao.

75. Điều then chốt của sự việc không nằm ở đó.

Do hoàn cảnh gia đình nghèo túng, ngày còn nhỏ, Canergie rất ít khi có được một bộ quần áo mới, điều này khiến cậu không dám ngẩng đầu lên trước mặt bạn bè.

Trong một buổi học toán, cậu được thầy giáo gọi lên bảng trả lời câu hỏi. Khi cậu đang lên trên bục, các bạn ở dưới lớp cười ầm lên. Cậu ngại ngùng đứng trên bục giảng, tỏ ra bối rối vô cùng. Hóa ra, ngồi đằng sau Canergie là Henry được coi là vua quậy của lớp, miếng rách trên chiếc áo jacket của cậu bị cắm vào một bông hồng, bên cạnh đó còn dán dòng chữ: “Tôi yêu bạn”.

Bị trợn cười nhạo như vậy, Canergie cảm thấy rất khó chịu. Trên đường về nhà, cậu tràn đầy ảm ức nói với mẹ: “Mẹ ơi, con không muốn đến lớp nữa”.

“Xảy ra chuyện gì vậy?” Bà mẹ hỏi.

“Các bạn cùng lớp lúc nào cũng cười nhạo chiếc áo rách của con, khiến con không thể tập trung nghe giảng và suy nghĩ được”. Canergie có chút bị

kích động trả lời mẹ.

Người mẹ nhìn cậu một lúc rồi nhẹ nhàng nói: “Điều then chốt của sự việc không phải ở chỗ đó, con trai ạ, tại sao con không tìm cách khiến các bạn khâm phục mà tôn trọng con? Chiếc áo rách hay không rách không hề ảnh hưởng đến sức mạnh nhân cách của con người, con nên biểu hiện xuất sắc ở những mặt khác”.

Lời của mẹ nói gợi ý sâu sắc cho Canergie. Từ đó, cậu học hành càng chăm chỉ hơn, cuối cùng có một thành tích học tập nổi trội và được bạn bè tôn trọng.

Bài học rút ra:

Lời phê bình trúng ngay điểm yếu sẽ chỉ ra cho trẻ điều then chốt giải quyết vấn đề, hướng dẫn và gợi ý một cách hợp lý cho trẻ, để trẻ có được một nhân sinh quan và giá trị quan chính xác, cũng là chức trách của cha mẹ nữa. Chỉ ra một cách chính xác điều then chốt của vấn đề, điều này cần cha mẹ có được tầm nhìn trí tuệ và chính trực.

Trên bước đường đời, trẻ gặp phải rất nhiều sự lựa chọn khác nhau, là cha mẹ, bạn phải chuẩn bị tinh thần tốt, để có thể chỉ ra một sự chọn lựa đúng đắn cho con khi chúng đang hoang mang, lo lắng.

76. Con muốn, con muốn, con muốn nó cơ!

Một buổi tối mùa đông, người mẹ dắt cậu bé ba tuổi Peter đến nhà bạn chơi. Sau khi trở về nhà, Peter đột nhiên phát hiện, chiếc kẹo cậu luôn cầm trong tay không thấy đâu nữa. Chiếc kẹo đó là do bạn của mẹ cậu cho, nhà cậu không có loại kẹo như vậy. Sau khi phát hiện kẹo không còn nữa Peter lập tức khóc ầm lên. Ông nội, bà nội, bố, mẹ đều đến an ủi cậu và hứa ngày hôm sau sẽ mua cho cậu món đồ chơi mà cậu thích nhất. Nhưng Peter không hề thỏa hiệp: “Con muốn, con muốn, con muốn nó cơ”, Peter lăn lộn khóc lóc, bố mẹ thấy thế rất đau lòng, bèn mang đèn pin đi tìm, men theo con đường về nhà để tìm chiếc kẹo. Trong chớp mắt đã đến 12 giờ đêm, nhưng chiếc kẹo vẫn chưa

tìm được, người mẹ nhìn thấy đứa trẻ vì tuyệt vọng mà “chết đi sống lại” như vậy, cuối cùng muối mặt gõ cửa nhà bạn.

Trải qua một sự thất vọng nhỏ mà đã làm âm lên như vậy, điều đó là dấu hiệu báo trước “tai nạn” trong tương lai.

Peter lớn, muốn tìm một cô bạn gái, nhưng cô gái anh cảm thấy ưa thì lại không thèm nhòm ngó đến anh. Anh không còn lăn lộn khóc lóc nữa mà lấy con dao lam cửa đứt cổ tay của mình.

Trong bệnh viện, Peter được cứu sống, nhưng anh bắt đầu tuyệt thực. Cha mẹ khóc nói với anh: “Con muốn làm bố mẹ chết hay sao? Chỉ vì một cô gái ư? Đời người còn dài lắm, con gái tốt cũng nhiều lắm”. Nhưng anh chỉ nói một cách căm hận: “Con chỉ muốn cô ấy, muốn có cô ấy, con chỉ muốn có cô ấy mà thôi”.

Bắt đầu từ chuyện chiếc kẹo, Peter được bao bọc xung quanh mình sự dịu dàng và đầy đủ đến khi cuộc đời bị gấp khúc thì.....

Bài học rút ra:

Phương Tây có một quan điểm được lưu hành như sau: Hạnh phúc vừa là trạng thái bên ngoài, cũng là phẩm chất bên trong. Trạng thái của hạnh phúc dễ đến dễ đi, giống như đứa trẻ có món đồ chơi mới, chúng lập tức thích thú mê mải, nhưng loại tình cảm này rất dễ tan biến; chỉ có phẩm chất của hạnh phúc thì rất ổn định, đây là một cảm giác tốt và tạo ra tổ chất lạc quan.

Phẩm chất bên trong của hạnh phúc được bồi dưỡng qua sự chịu đựng thất bại và giải quyết khó khăn không ngừng của trẻ từ khi còn nhỏ đến khi là thanh thiếu niên. Rất đáng tiếc, rất nhiều cha mẹ đã vô ý ngăn chặn sự bồi dưỡng về phẩm chất hạnh phúc của trẻ, tự tay giết chết hạnh phúc chân chính của trẻ.

CHƯƠNG VI

TÌNH YÊU THẬT KHÔNG HỀ ĐƠN GIẢN!

77. Chân lý của tình yêu thương

Các nhà sinh vật học nói rằng, những con ngài trong khi làm nhộng thì cánh của chúng trở nên khô cứng và không thể phát triển được nữa. Khi muốn thoát khỏi kén nhất định phải trải qua một thời kỳ vận động, lúc này các chất dịch trong cơ thể mới có thể chuyển đến bộ phận cánh, hai cánh mới có khả năng bay lượn trong không trung.

Một ngày, có người nhìn thấy trên cây có một cái trứng kén đang cố gắng thoát khỏi vỏ bọc của mình. Cả buổi sáng ngày hôm đó, anh ta rất hiếu kỳ và nhẫn nại đứng bên cạnh để quan sát. Con nhộng đang tìm mọi cách để đâm ra khỏi kén, nhưng vẫn không thể và dường như không có cách nào thoát ra được.

Cuối cùng, sự nhẫn nại của anh ta cũng trở nên vô ích. Thế là anh ta dùng một chiếc kéo cắt một lỗ hỏ nhỏ ở trên chiếc kén làm cho quá trình thoát ra khỏi chiếc kén của con nhộng trở nên dễ dàng hơn. Quả nhiên, con ngài có thể bò ra một cách dễ dàng. Nhưng lúc đó, cơ thể của nó trở nên phì nộn khác thường, đôi cánh của chúng cũng trở nên khô cứng khác thường. Sự giúp đỡ của con người lại trở thành mồm họa, con ngài đó không những không thể bay lượn trong không gian và hoàn thiện vẻ đẹp của mình, hơn nữa còn khó có thể bò được một đoạn dài và sau đó nằm gục trên mặt đất rồi chết đi.

Bài học rút ra:

Mỗi con người trong quá trình trưởng thành, nhất định phải trải qua một quá trình đấu tranh và vận động gian khổ và do vậy mới trở nên trưởng thành, kiên cường và không dễ dàng bị ngã gục. Hơn nữa trong quá trình đấu tranh và vận động gian khổ đó, các bậc cha mẹ không thể làm giúp và không nên làm giúp.

Quá nuông chiều con cái thì sẽ làm hại đến chúng! Trải qua những quá trình gian khổ mới có thể giúp đỡ một con người thực sự trưởng thành. Có

những lúc nên đứng bên cạnh mà nhẫn nại quan sát, để chúng tự mình cố gắng. Nếu như con cái bạn cũng đang trong quá trình tự vận động, trưởng thành, các bạn nên nhẫn nại và kiên trì một chút. Hãy nhớ rằng, quá trình quan trọng này sẽ dẫn dắt con bạn bước theo con đường của sự thành công.

78. Những đứa trẻ tư lợi

Có một bé gái 10 tuổi sau khi tan học về đến nhà, bà mẹ ở nhà đã chuẩn bị sẵn một đĩa tôm và bưng ra bàn ăn. Cô con gái liền đếm, tất cả là 18 con, thế là cô vui thích bưng ngay đĩa tôm đó đến trước mặt mình và từ từ thưởng thức từng con, từng con một. Khi cô ăn đến con tôm thứ 17, bà mẹ nói: “Để mẹ thử nếm mùi vị của nó xem sao”. Ngay sau đó bà ăn nốt con tôm cuối cùng trên đĩa và đó cũng là con tôm nhỏ nhất. Không ngờ khi bà vừa ăn xong cô con gái liền trách móc: “Mẹ thừa biết là con thích ăn tôm, tại sao mẹ lại ăn nốt con cuối cùng của con?”. Bà mẹ tức giận đến nỗi rơi cả nước mắt.

Có một hôm, ông cậu ở quê lên mang cho một thùng nước hoa quả, tất cả có 24 chai. Cô bé vô cùng vui thích liền chuyển ngay thùng nước hoa quả đó đến căn phòng của mình rồi một mình thưởng thức. Một ngày nọ, đồng nghiệp của ông bố cho cô con gái đến nhà chơi. Ông bố tìm lên tìm xuống mà vẫn không tìm thấy cái gì có thể đãi cô bé. Cuối cùng ông đã tìm thấy một thùng nước hoa quả ở ngay trong phòng của cô con gái mình, thế là ông liền lấy ngay một chai và mang ra cho cô bé. Trưa ngày hôm đó, khi cô con gái về đến nhà phát hiện thấy một chai nước hoa quả không trong phòng khách, cô liền kêu lên và chạy ngay đến phòng mình và đếm, quả là thiếu mất một chai. Ngay lập tức cô chạy vụt ra ngoài, trước tiên là vặn hỏi người mẹ “là ai đã lấy của con”, sau rồi là trách móc ông bố. Sau khi ông bố nói rõ tình hình, cô con gái nhõng nhẽo khóc lóc và nói: “Đó là đồ của con, ai bảo bố mẹ đem cho người khác”? Ông bố đành đồng ý mua cho cô một chai khác, nhưng cô vẫn không chịu, cô đòi bố phải mua thêm một thùng khác. Ông không còn cách nào đành phải đồng ý trước với cô rồi tính sau.

Bài học rút ra:

Những đứa trẻ tư lợi có phải là lỗi lầm của chúng hay không? Nếu nói

về bản chất thì không phải là lỗi của bọn trẻ. “Nhân chi sơ, tính bản thiện”, cho dù không phải là ác cũng không phải là xấu.

Nguyên nhân mà những đứa trẻ tư lợi về cơ bản mà nói chính là kết quả của sự nuông chiều không đúng mực”, sự chiều chuộng vô lý của cha mẹ mà ra. Các bậc phụ huynh nên xem xét lại vai trò của mình, không nên cho rằng mình là đầy tớ của con trẻ, tất cả mọi thứ của mình đều là của con trẻ, cũng không nên cho rằng bọn trẻ còn nhỏ, mọi thứ đều cần được ưu tiên, đều cần được nhường nhịn.

Phải làm cho con trẻ hiểu rằng, cha mẹ cũng giống như chúng, cũng có những nhu cầu như vậy.

79. Tình yêu thầm lặng của mẹ.

Vào một buổi chiều hoàng hôn mùa hạ, sắc trời rất đẹp. Bill đi ra ngoài dạo bộ.

Trên một thảo nguyên xanh, Bill nhìn thấy một bé trai khoảng chừng 10 tuổi đang đi cùng với một người phụ nữ. Cậu bé dùng một chiếc súng cao su rất thô sơ, bắn lên mặt đất, cách cậu là một chiếc bình thủy tinh khoảng 7 – 8m. Có lúc cậu ta lại bắn ra một viên đạn cách khoảng 1m, hơn nữa lúc cao lúc thấp.

Bill dừng lại cách cậu bé không xa và hiếu kì quan sát, bởi vì từ trước đến nay anh ta chưa từng thấy một đứa bé nào lại bắn kém như vậy.

Người phụ nữ đó đang ngồi trên mặt đất, chốc chốc lại nhặt lên từng viên đá nhỏ khẽ khàng nhét vào tay cậu bé. Bà khẽ mỉm cười trên khuôn mặt, lộ rõ nét quan tâm yêu mến với cậu con trai. Có thể nhận ra rằng, bà chính là mẹ của cậu bé.

Cậu bé bắn rất say sưa, cậu ta ngắm nghía hồi lâu, mãi mới bắn ra được một viên. Thế nhưng Bill thừa biết rằng cậu ta không thể bắn trúng đích và quả nhiên không nằm ngoài dự tính của anh ta. Dù vậy cậu bé vẫn say sưa ngắm bắn. Còn người mẹ vẫn đều tay đưa những viên đá nhỏ cho cậu con trai.

Cuối cùng Bill không thể kiên nhẫn được nữa. Anh ta liền đi lên phía trước, nói với mẹ của cậu bé: “bà cho phép tôi dạy cậu bé bắn được không?”.

Cậu bé ngừng bắn, nhưng cậu vẫn không hề quay người lại. Cậu vẫn tiếp tục hướng về cái bình.

Bà mẹ mỉm cười nói với Bill: “Tôi rất cảm ơn lòng tốt của anh, nhưng không cần đâu”. Bà dừng lại một lúc nhìn ngắm cậu con trai mình rồi nói: “Nó không nhìn thấy gì đâu”.

Bill sững người lại.

Một lát sau, Bill mới lẩm bẩm nói: “Ồ, tôi ... tôi xin lỗi! Nhưng tại sao lại như vậy?”

“Những đứa trẻ khác đều chơi như vậy đấy” Bà mẹ nói.

“Nhưng... nó làm sao có thể bắn trúng được cơ chứ?”.

“Tôi sẽ nói cho nó biết”, bà mẹ bình tĩnh nói, “điều mấu chốt là ở chỗ nó có bắn hay không mà thôi”.

Bill lặng người đi.

Rất lâu sau đó, số lần mà cậu bé bắn ngày càng ít dần đi, có lẽ cậu đã rất mệt. Mẹ của cậu vẫn không nói gì, vẫn bình tĩnh nhặt từng viên đá nhỏ nhét vào tay cậu con trai. Bà vẫn mỉm cười, chỉ có điều những viên đá đưa cho cậu bé cũng ít dần đi.

Lúc này Bill mới nhận ra rằng thật ra cậu bé bắn rất có qui luật. Cậu bắn một viên rồi lại chuyển dịch sang bên cạnh một chút, cậu bắn tiếp viên khác, rồi lại chuyển dịch sang bên kia chút nữa. Sau đó mới từ từ quay trở lại.

Cậu không xác định được phương hướng chính xác để bắn.

Ban đêm, từng làn gió lướt nhẹ, trong từng đám cỏ những chú dế khế cất lên một bản nhạc trong đêm. Trên bầu trời đã xuất hiện những chòm sao thưa thớt. Những tiếng “pắc pắc” phát ra từ sợi dây cao su và những tiếng “cạch cạch” của những viên đá nhỏ vẫn cứ lặp lại trong không gian tĩnh lặng của đêm. Đối với cậu bé mà nói cho dù là đêm hay ngày cũng chẳng có gì là khác nhau cả.

Một lát sau, màn đêm đã buông xuống, đã không thể nhìn rõ dấu vết của cái bình nữa.

“Xem chừng hôm nay cậu không thể bắn trúng rồi”. Bill nghĩ vậy. Do dự một lúc Bill mới nói lời tạm biệt với hai mẹ con và quay người trở về.

Đi được một đoạn không xa, từ phía sau Bill thấy vọng lại một tiếng vỗ của chiếc bình ...

Bài học rút ra:

Muốn làm cho một đứa trẻ không được hoàn thiện về sinh lí trở nên khôn lớn, trưởng thành, thì những người làm cha mẹ phải bỏ ra rất nhiều tâm huyết. Khi làm cha mẹ của những đứa trẻ này, điều quan trọng nhất là phải có một trái tim khoẻ mạnh như những người bình thường, phải có sự kiên nhẫn và niềm tin đối với con trẻ.

“Những đứa trẻ khác thường chơi như vậy đấy”. Đó chính là một lí do rất đơn giản, người mẹ trong câu chuyện đã khiến cho cậu con trai khiếm thị của mình được chơi những trò chơi giống như những đứa trẻ bình thường khác, bà nhẫn nại đưa từng viên đá cho đứa con trai, phải đối mặt với những lần thất bại của cậu con trai mà vẫn không hề nhụt chí. Bà tin tưởng rằng cậu nhất định sẽ thành công.

Nếu như cuộc sống này đem lại cho bạn một vận mệnh không bình lặng (ví như có một đứa con bị tàn tật giống như đứa bé ở trong câu chuyện) thì bạn đừng nên thất vọng, hãy học tập bà mẹ trong câu chuyện, hãy đối xử bình thường với con mình, dạy cho nó biết những đạo lý thông thường của cuộc sống, hơn nữa phải tin tưởng rằng: “chỉ cần bắt tay vào làm, chắc chắn một ngày nào đó sẽ thành công”. Bạn có nghe thấy tiếng rạn nứt của chiếc bình thủy tinh đó không? Ai nói là không có kì tích cơ chứ?.

80. Lời nói dối của người mẹ.

Hôm đó, có một đứa bé trai chừng khoảng 5 tuổi trong khi đang dạo chơi trên phố thì bị một chiếc xe ô tô phía trước đâm ngã. Do không kịp thời cấp cứu nên hai bàn tay và cánh tay của cậu đã phải cưa đi.

Đã hai năm trôi qua, khi cậu bé đã đến tuổi cắp sách đến trường, thế nhưng vì cậu không thể giở sách và viết chữ linh hoạt giống như các bạn khác ở trong lớp cho nên trường học đã không nhận cậu.

Mỗi buổi sáng khi cậu nhìn thấy các bạn đang tung tăng cắp sách đến trường, cậu vô cùng đau khổ và hỏi mẹ: “Mẹ ơi, con không có cánh tay, cũng chẳng có hai bàn tay, giờ con phải làm thế nào hả mẹ”. Người mẹ vuốt ve trìu mến lên đầu cậu con trai và nói: “Con trai yêu quý của mẹ, con không nên sốt ruột, chỉ cần con kiên trì luyện tập, mẹ tin rằng một ngày nào đó hai bàn tay và cánh tay của con sẽ mọc trở lại thôi”. Khi cậu bé nghe xong, trên khuôn

mặt của cậu hé nở một nụ cười rạng rỡ.

Vậy là dưới sự giúp đỡ và ủng hộ của người mẹ, cậu ngày ngày kiên trì luyện tập. Cậu tự học cách dùng chân để rửa mặt, ăn cơm, viết chữ và tự làm một số việc khác. Trong trái tim nhỏ bé của cậu chan chứa hy vọng. Cậu tin rằng, chỉ cần chăm chỉ luyện tập, hai bàn tay và cánh tay của cậu sẽ mọc trở lại. “Chẳng lẽ mẹ lại lừa dối mình hay sao?” Cậu luôn luôn ghi nhớ câu nói của mẹ.

Mấy năm trôi qua, cậu bé phát hiện hai bàn tay và cánh tay của mình vẫn chưa mọc trở lại, cậu không cam lòng và hỏi mẹ: “Mẹ ơi, tại sao hai bàn tay và cánh tay của con vẫn chưa mọc trở lại hả mẹ? Có phải là con luyện tập chưa đủ chăm chỉ hay không?”

Lần này, bà mẹ nhìn cậu con trai một cách âu yếm và nói: “Con ngốc ạ, bây giờ con nhìn người khác dùng tay làm mọi việc, con có việc nào không bằng họ đâu?”

“Đúng vậy, chân của con đều có thể làm, hơn nữa còn làm tốt hơn cả các bạn khác làm bằng tay nữa cơ”. Cậu bé tự hào và nói một cách đắc chí.

“Vậy con thử nói xem, hai bàn tay và cánh tay của con đã mọc lại chưa? Con hãy ghi nhớ, mỗi một con người đều có bờ vai kiên cường và đôi tay cứng cỏi. Hơn nữa bờ vai kiên cường và đôi bàn tay cứng cỏi đó đều nằm trong trái tim của con, chỉ cần con sẵn lòng, chúng có thể giúp con vượt qua mọi khó khăn và trở ngại của cuộc sống.”

Cuối cùng, cậu cũng đã hiểu, thì ra mẹ không lừa dối mình. Hai bàn tay trải qua muôn vàn khó khăn gian khổ sẽ không bao giờ mất đi! Từ đó, cậu càng hăng say luyện tập, hai bàn tay và cánh tay đó đã giúp đỡ cậu hết lần này đến lần khác vượt qua mọi khó khăn và thách thức. Cuối cùng cậu đã đỗ vào đại học và có một gia đình hạnh phúc.

Bài học rút ra:

Trong trái tim non nớt của con trẻ chúng ta cần phải gieo trồng cho chúng hạt giống của niềm tin và hy vọng. Đó chính là trụ cột vững chắc giúp cho chúng tự lập. “Lời nói dối” đầy thiện ý của người mẹ chính là hạt giống đó. Hạt giống đó nhắc nhở cho chúng ta biết rằng, trong trái tim của mỗi con người luôn luôn có bờ vai kiên cường và đôi bàn tay cứng cỏi. Đó chính là

niềm tin của mỗi chúng ta. Nó có thể giúp chúng ta vượt qua mọi khó khăn và thách thức trong cuộc sống.

Mất đi hai cánh tay và đôi bàn tay thì không đáng sợ, chỉ cần có niềm tin mãnh liệt vào cuộc sống, trải qua muôn vàn đấu tranh gian khổ, thì chúng ta có thể tiến đến nấc thang của sự thành công. Người mẹ nên làm cho các con hiểu rằng, sức mạnh của niềm tin chính là sức mạnh vô địch.

81. Sự dung nạp.

Đó là một câu chuyện kể về một người lính Mỹ sau khi tham gia chiến tranh ở Việt Nam trở về.

Sau khi đánh trận trở về, anh ta trở về nước. Từ Sanfransico, anh ta gọi điện về cho cha mẹ mình.

“Thưa cha, thưa mẹ, con muốn trở về nhà! Nhưng con muốn thỉnh cầu cha mẹ giúp con một việc, con muốn đem theo một người bạn trở về”.

“Đương nhiên là được rồi” Cha mẹ anh liền đáp, “cha mẹ được gặp bạn con sẽ rất vui mừng đấy”.

“Nhưng có một việc con muốn thương lượng trước với cha mẹ” Cậu con trai nói tiếp. “Anh ấy trong lúc chiến đấu đã bị thương. Anh ấy đã dẫm phải một quả mìn, và đã mất đi một cánh tay và một chân. Anh ấy chẳng có chỗ nào để đi cả. Con hy vọng anh ấy có thể đến sống cùng với chúng ta suốt cuộc đời này”.

“Mẹ rất tiếc khi nghe câu chuyện này con trai ạ, cha mẹ có thể giúp anh ấy tìm được một chỗ nào đó”.

“Không, con mong anh ấy có thể đến sống chung với chúng ta”. Anh con trai kiên quyết nói.

“Con à, cha mẹ rất khó có thể tiếp nhận được yêu cầu đó của con, con không biết là con đang nói gì đâu”. Nếu anh ta cùng đến sống với chúng ta sẽ đem lại cho chúng ta rất nhiều gánh nặng đấy con ạ .

“Chúng ta còn có cuộc sống của chúng ta, chúng ta không thể để cho việc này quấy rối cuộc sống của chúng ta. Mẹ nghĩ con nên nhanh chóng trở về, hãy quên ngay chuyện này đi. Tự anh ta sẽ tìm thấy cuộc sống của riêng mình”. Ngay lúc đó, anh con trai liền gác ngay điện thoại.

Từ hôm đó họ không có chút tin tức gì của cậu con trai mình cả. Nhưng

vài ngày sau đó, họ đã nhận được một cú điện thoại gọi đến từ cục cảnh sát Sanfransico, họ nhận được thông báo con trai họ đã gieo mình từ trên tầng cao xuống. Cảnh sát cho rằng đây chính là một vụ tự sát. Họ đau buồn đến tuyệt vọng và bay ngay đến Sanfransico. Họ được đưa đến để nhận thi thể nạn nhân. Trong cỗ quan tài, họ đau đớn khi nhìn thấy con trai của họ đã mất đi một cánh tay và một chân.

Bài học rút ra:

Mỗi bậc phụ huynh phải nhận thức sâu sắc rằng: con cái họ không có cách nào trốn tránh sự thật tàn khốc mà hiện tại hoặc tương lai họ phải đối mặt. Chúng như đang đứng trên một vách núi cheo leo mà chần chừ do dự: “hoặc là phải chuẩn bị đối diện trực tiếp với cuộc sống, hoặc là buồn rầu mà xa lánh cuộc đời này, hoặc là nhìn cuộc đời này với ánh mắt bàng quan lạnh lùng. Hãy dành tình cảm yêu thương cho con bạn để thúc đẩy nó tiến lên phía trước, hoặc là sẽ cùng con bạn vượt qua mọi khó khăn thử thách của cuộc sống này.

Những đứa trẻ của ngày hôm nay phải đối mặt với những vấn đề căng thẳng của gia đình và xã hội. Nếu chỉ dựa vào sức mạnh nhỏ nhoi của mỗi chúng ta thì không thể xoay chuyển được cái xã hội rộng lớn này. Nhưng ngay trong cuộc sống của chúng ta, chúng ta có thể mang lại cho bọn trẻ một không gian sống vui vẻ và thoải mái .

Chúng ta hãy hạn chế vạch ra những điểm xấu hay xúi giục chúng, mà thay vào đó hãy dành cho chúng sự khoan dung và cảm thông. Hãy dành tình yêu rất mực chân thành để an ủi chúng trong những lúc chúng cảm thấy tuyệt vọng nhất. Bởi vì bọn chúng cũng khao khát được khoẻ mạnh, hoàn thiện và cũng muốn được vươn lên phía trước. Nếu như bọn trẻ phải chịu sự oan ức, chúng ta không nên lơ đãng hay lạnh nhạt với chúng, mà chúng ta nên hiểu được tâm lý chúng và nhẫn nại chịu đựng, dựa vào kinh nghiệm từng trải của bản thân mình để hoá giải những suy nghĩ non nớt và ấu trĩ của chúng. Bởi vì chúng luôn hy vọng cha mẹ thấu hiểu chúng và chỉ ra cho chúng con đường lầm lạc mà chúng đang đi. Nếu như con cái bạn mất đi hứng thú với việc học tập, mất đi niềm đam mê với cuộc sống, chúng ta không nên làm cho chúng chán nản và coi cuộc sống này là hoàn toàn tuyệt vọng, hãy làm cho chúng

biết rằng chỉ cần có một trái tim khỏe mạnh thì chúng ta sẽ tìm thấy niềm hạnh phúc của cuộc sống và có thể trở thành một con người chân chính và có ích cho xã hội.

82. Cậu bé mình trần.

William là một bác sĩ khoa nhi rất giỏi chuyên môn. Ông có một bệnh nhân nhỏ tuổi, đó là một cậu bé trai chừng khoảng 10 tuổi, tên là Robert. Bác sĩ William đã từng nói, cứ mỗi khi Robert đến khám bệnh, các bạn đồng nghiệp của ông đều cảm thấy vô cùng sợ hãi. Nếu như nói Robert tấn công cả phòng khám thì cũng không phải là quá. Nó nghịch các đồ dùng, lục lọi hồ sơ, nghịch điện thoại, giẫm đạp lên bàn ghế và giá để tài liệu. Người mẹ của cậu thường bất lực ngồi ngay bên cạnh và cảm thấy rất ngại ngùng.

Có một lần, Robert đến khám bệnh như thường lệ, bác sĩ William đã vô tình phát hiện một chiếc răng của cậu đã bị sâu một lỗ rất lớn. Lần này Robert nhất định phải được chuyển đến phòng khám nha khoa. Nhưng ai sẽ có nhiệm vụ được phục vụ cậu? Nếu như giới thiệu một bệnh nhân giống như Robert cho các bạn đồng nghiệp thì tình cảm tốt đẹp giữa họ từ trước đến nay coi như chấm dứt. Cuối cùng bác sĩ William quyết định đưa Robert đến một ông bác sĩ chuyên về nha khoa mà nghe nói rất hiểu tâm lý bọn trẻ. Cuộc điện tiếp theo giờ xem ra đúng là một thời khắc kinh điển trong lịch sử xung đột nhân tính. Khi Robert bước vào phòng khám thì cuộc chiến coi như bắt đầu.

“Ngồi xuống ghế đi, cậu bé” Ông bác sĩ nói.

“Đừng hòng!” Cậu bé đáp lại.

“Cậu bé, tôi muốn cậu ngồi lên chiếc ghế kia, đó chính là việc tôi muốn cháu làm bây giờ”. Ông bác sĩ nói.

Robert tròn mắt nhìn ông bác sĩ già một lúc, nói: “Nếu như ông nhất định bắt cháu ngồi lên chiếc ghế kia, cháu sẽ cởi hết tất cả quần áo ở trên người ra cho mà xem”.

“Cháu bé, vậy thì cháu cởi đi”. Ông bác sĩ nói một cách lạnh lùng.

Cậu bé không chút do dự cởi ngay áo trong, áo ngoài, giày và tất ra, rồi ngược ánh mắt tinh quái lên nhìn ông bác sĩ.

“Tốt lắm, cháu bé, giờ thì cháu ngồi lên ghế đi”. Ông bác sĩ nói.

“Ông không nghe rõ à? Cháu vừa mới nói nếu ông nhất định bắt cháu

ngồi lên chiếc ghế kia, cháu sẽ cởi hết quần áo ra” Cậu bé tiếp lời.

“Vậy được, cháu cứ cởi ra đi”.

Robert tiếp tục cởi nốt quần ngoài, quần trong, cuối cùng trần trụi đứng trước mặt bác sỹ và người trợ lý của ông.

“Bây giờ thì cháu hãy ngồi lên ghế đi” Bác sỹ yêu cầu.

Robert ngoan ngoãn nghe lời, hơn nữa trong suốt quá trình khám bệnh còn rất hợp tác với bác sỹ. Khi chiếc răng sâu đã được hàn xong, cậu nghe theo chỉ dẫn của bác sỹ, từ từ rời khỏi chiếc ghế.

“Bây giờ trả lại quần áo cho cháu đi”. Cậu bé nói.

“Không thể được, hãy nói cho mẹ cháu biết, quần áo của cháu tối nay do bác bảo quản, ngày mai mẹ cháu có thể đến lấy”. Ông bác sỹ trả lời.

Một lát sau, khi cửa phòng chờ mở ra, bà mẹ nhìn thấy con trai mình trong tư thế trần trụi trông giống như một đứa trẻ sơ sinh, bà vô cùng ngạc nhiên. Bên ngoài phòng chờ đông chật người, Robert cùng mẹ không dám để ý đến nụ cười chế nhạo của những người bên cạnh, hai mẹ con lướt thật nhanh ra hành lang, lên thang máy đi ra bãi đỗ xe.

Ngày hôm sau, khi mẹ của Robert đến phòng khám để lấy quần áo của con trai mình, bà yêu cầu được gặp bác sỹ để nói mấy lời. Thì ra bà không phải đến để kiến nghị điều gì, dưới đây là những lời cảm kích của bà: “Tôi vô cùng cảm ơn bác sỹ về tất cả những việc đã xảy ra ngày hôm qua. Bác sỹ biết không, con trai tôi đã rất nhiều lần lấy việc cởi hết quần áo ra để dọa tôi nhiều năm nay. Mỗi khi chúng tôi ở nơi công cộng, như trong cửa hàng bách hoá, nó muốn tôi mua thứ này thứ nọ cho nó, nếu như tôi không đáp ứng mua những thứ mà nó thích, nó bèn dọa tôi cởi hết quần áo ra. Bác sỹ chính là người đầu tiên vạch rõ thói xấu đó của nó. Tác dụng của việc này đối với Robert quả là không thể ngờ được.”

Bài học rút ra:

Trong hoàn cảnh nếu con bạn làm cho bạn rơi vào tình thế khó xử, đặc biệt là ở những nơi công cộng, có một số đứa trẻ sẽ trở nên vô cùng khó bảo hơn nữa lại rất cứng đầu... Nếu cha mẹ không đáp ứng những yêu cầu của chúng, chúng sẽ dùng mọi biện pháp để uy hiếp cha mẹ mình. Trong những lúc như vậy, chúng ta nên xử lý như thế nào?

Dưới đây chính là lời khuyên của các nhà tâm lý học:

Ở trong một trường hợp nào đó, nếu như những yêu cầu của bọn trẻ không được thực hiện, con cái bạn sẽ có những hành vi mà bản thân chúng không thể kiểm soát nổi. Bạn phải nói ngay cho chúng biết, hơn nữa còn phải bày tỏ quan điểm và ý muốn của bạn. Một khi những hành vi không tốt được biểu hiện ra, chúng ta phải đưa chúng đến những nơi công cộng hoặc là những nơi mà chúng không có ai để dựa dẫm ví dụ như đến bãi đỗ xe chẳng hạn... để chỉ ra lỗi sai của chúng. Làm như vậy chúng sẽ nhận thức được lỗi lầm của mình để sửa chữa.

83.Lời hứa của cha.

Khi Jack còn là học sinh tiểu học, thành tích học tập có thể nói là xếp vào hàng xuất sắc, điểm các kỳ thi của cậu đều xếp trong top 10 của lớp. Nhưng đến năm học cấp 2, vì ham mê chơi điện tử, nên thành tích của cậu đã tụt xuống thứ 40 của lớp. Điều này quả là một cú sốc lớn với một ông bố từ trước đến nay luôn dành nhiều niềm tin vào cậu con trai mình. Ông dùng mọi biện pháp để kìm hãm cậu con trai không chơi điện tử nữa, nhưng xem ra vẫn không có kết quả gì.

Một hôm, ông bố đang trên đường đi làm về liền phát hiện Jack đang chơi điện tử ở quán bên cạnh đường, ông vô cùng tức giận, không nói không rằng liền bước vào và rút ngay nguồn điện, kéo cậu con trai ra bên ngoài. Khi về đến nhà, ông nổi cơn thịnh nộ nói với con mình: “Thành tích học tập của con kém như vậy mà con vẫn có thể chơi điện tử sao? Con lẽ nào không muốn lên cấp 3 hay sao? Bố đã nói với con bao nhiêu lần rồi, trước hết con phải lo học cho tốt đi cái đã”.

Cậu con trai liền trả lời: “Con học rất tốt đấy chứ, lần nào thi con cũng đạt cơ mà”.

Ông bố lại tức giận nói: “Cả lớp chỉ có 50 bạn , con đứng thứ 40, lẽ nào như thế vẫn coi là tốt được à?”

Cậu con trai lại hỏi tiếp: “Thế thì bố nói đi, liệu con phải đứng thứ bao nhiêu mới được coi là tốt?”

Ông bố trả lời: “Bố cũng không hy vọng con có thể đứng thứ 3 trong lớp, bây giờ nếu như con có thể đứng trong top 15 của lớp, cho dù con có chơi

điện tử thì bố cũng không cấm con nữa, nếu con chơi điện tử cả ngày thì bố sẽ mang cơm cho con”.

“Thật thế hả bố?”. Cậu con trai trợn tròn mắt nhìn bố mình.

“Đương nhiên là như vậy rồi.” Ông bố trả lời con mình một cách dứt khoát.

Cậu con trai không nói gì, cậu nghĩ: “nếu đứng thứ 1, 2 trong lớp thì mới khó, còn nếu chỉ đứng trong top 15 thì cậu có thể làm được”. Thế là, cậu tạm thời từ bỏ không chơi điện tử nữa, bắt đầu chăm chỉ ngày ngày học tập. Trải qua một quãng thời gian học tập rất siêng năng, đến kỳ thi cuối của học kỳ 2, Jack đã xếp thứ 9. Hôm đó trong bữa ăn trưa, Jack đã đưa phiếu điểm cho bố mình xem. Ông bố cầm tờ phiếu điểm của con mình lên, dường như ông không tin vào mắt mình nữa, ông nhú mày nhìn cậu con trai và nói: “con trai của bố, con đã tiến bộ thật sự! Được, bố sẽ có quà cho con.”

Jack nói: “Thưa bố, ngày 1-5 sắp tới, bọn con được nghỉ 7 ngày, con muốn được chơi điện tử”.

Ông bố nói: “À, hay là như thế này đi, con chơi 2 ngày, mấy ngày còn lại thì ở nhà xem lại sách vở nhé, con phải tranh thủ thời gian này học tập để có thể vượt qua được các bạn khác”.

“Không, đã lâu lắm rồi con không được chơi, 7 ngày này con chỉ chơi điện tử thôi. Buổi trưa bố mang cơm cho con nhé”. Cậu bé nói nghe không rõ nhưng khẩu khí rất kiên quyết.

“Cái gì? chơi cả 7 ngày, lại còn phải mang cơm cho con à?” Ông bố mở to mắt ngạc nhiên.

“Dạ thưa bố, đó là những lời mà bố đã hứa với con. Bố nói chỉ cần con đứng trong top 15 là được, lần này con đã đứng thứ 9 cơ mà! Bố đừng có mà không giữ lời hứa, lần sau con nhất định sẽ.....”. Không đợi cho cậu con trai nói hết, ông bố dường như đã hiểu được ý của cậu.

Trong ngày nghỉ đầu tiên, từ sáng sớm cậu đã chạy đến ngay quán chơi điện tử cạnh nhà, trước khi đi, cậu còn cố nói với bố mình một câu: “Bố đừng quên mang cơm cho con đấy nhé.”

Ông bố nghĩ ngợi hồi lâu, nhận thấy mang cũng không được, không mang cũng không được.

Bài học rút ra:

Có những người làm cha mẹ vì muốn khích lệ con mình học tốt, thường áp dụng phương pháp hứa hẹn với chúng, nếu con đạt được thành tích như thế này, bố sẽ có quà cho con. Đây quả thật không phải là một phương pháp hay, có lúc còn phản tác dụng. Nhưng khi đã hứa nhất định phải thận trọng chứ không được nói ra mà lại không giữ lời, không được đánh mất nguyên tắc. Nếu không, việc dạy dỗ con cái mình sau này sẽ gặp rất nhiều khó khăn và rơi vào tình trạng bị động.

Người bố của Jack trong câu chuyện vừa rồi vì khi hứa đã không thận trọng nên đã tự đem lại sự khó xử cho bản thân mình.

Khi hứa thì phải hết sức thận trọng, chủ yếu bao gồm 3 nội dung chủ yếu: một là, khi hứa phải suy nghĩ xem bản thân mình có thể thực hiện được không. Khi lời hứa đã được nói ra, nhất định phải là những điều mà mình có thể làm được chứ không phải nói ra để đấy. Hai là, những điều mà mình đã hứa nhất định phải có lợi cho sự phát triển lành mạnh của con. Không nên đáp ứng mọi yêu cầu vô lý của bọn trẻ. Thứ ba là những điều hứa với bọn trẻ phải phù hợp với những quy định của nhà trường và xã hội.

84. Bố mãi mãi ở bên con.

Năm 1989, một trận động đất cấp 8.2 dường như đã san phẳng cả thành phố này, chỉ vền vền trong 4 phút ngắn ngủi, trận động đất đã cướp đi sinh mạng của hơn 30.000 người.

Trong quang cảnh hỗn loạn đó, sau khi người đàn ông đưa vợ mình đến nơi an toàn, ông vội vàng chạy đến trường học của đứa con trai mình, trước mắt ông là một ngôi trường đã hoàn toàn đổ nát.

Nhìn thấy cảnh tượng đau lòng đó, ông bố nước mắt tuôn trào. Ông nhớ ngay đến lời hứa với con trai mình: “Cho dù xảy ra bất cứ chuyện gì đi chăng nữa thì bố mãi mãi ở bên cạnh con”. Đối diện với đồng gạch ngói đổ vỡ đó, ông bố hoàn toàn tuyệt vọng nhưng vẫn cứ thực hiện lời hứa của mình.

Ông ta cố gắng nhớ lại con đường mà hàng ngày con mình đến trường, cuối cùng ông đã nhớ ra phòng học của cậu con trai, ông lập tức chạy ngay đến đó, cố gắng tìm kiếm trong đồng gạch ngói đổ nát tung tích của đứa con trai mình.

Trong khi ông bố đang tìm kiếm, cha mẹ của những học sinh khác vô cùng đau đớn chạy đến hiện trường, đối diện với cảnh tượng đau lòng đó, họ hỗn loạn kêu than: “Ôi con trai tôi đâu! Ôi con gái của tôi!” Nhưng họ chỉ đứng đó mà kêu than khóc lóc, không ai chịu nhảy vào đồng đồ nát đó để tìm kiếm. Một vài phụ huynh có ý tốt còn cố gắng khuyên ông bố nên tránh xa khỏi khu vực này, nói: “tất cả giờ đã muộn rồi, bọn chúng đều chết hết cả rồi, vô ích thôi, chúng ta hãy về đi”, “đối diện với tình hình này, ông không thể làm gì được đâu, ông làm như vậy chỉ làm cho sự việc tồi tệ hơn thôi”. Trước những lời khuyên cáo đó, ông bố này chỉ hỏi đúng một câu: “Thế các người có giúp tôi không? Sau đó vẫn tiếp tục công việc tìm kiếm, lật từng viên gạch lên để tìm kiếm tung tích của con mình.

Không lâu sau, đội trưởng đội phòng cháy chữa cháy đến, anh ta cũng cố gắng thử khuyên ông bố rời khỏi khu vực này: “hoả hoạn liên tiếp xảy ra, bất cứ nơi nào, lúc nào cũng có thể phát sinh cháy nổ, ông cứ ở khu vực này thì nguy hiểm lắm, những việc ở đây chúng tôi sẽ nhanh chóng xử lý, ông mau về nhà đi” Nhưng ông bố vẫn hỏi một câu “Các người có giúp tôi không vậy?”

Sau đó, cảnh sát cũng đến hiện trường, họ nói với ông bố: “Ông đang đau lòng nên tinh thần hoảng loạn, sự việc đến đây nên chấm dứt, tinh thần của ông sẽ ảnh hưởng đến những người khác, về nhà đi thôi, chúng tôi sẽ chịu trách nhiệm giải quyết mọi việc ở đây”. Ông bố vẫn chỉ hỏi một câu: “Rốt cuộc các người có chịu giúp tôi không?”

Chỉ vì muốn biết cậu con trai yêu quý mình còn sống hay đã chết, ông đã lấy hết dũng khí, tiếp tục công việc tìm kiếm của mình.

Thời gian cứ từng giờ, từng phút trôi đi, công việc tìm kiếm đã kéo dài 38 tiếng đồng hồ, ông bố đã đẩy được một mảng đá to ra và nghe thấy tiếng kêu của con trai mình. Ông cất tiếng gọi: “George! Có phải là con không?. Ông nghe thấy tiếng trả lời “Là bố phải không?”, “Ừ, là bố đây”, “Tốt quá rồi, cuối cùng bố cũng đã đến, con đã chờ bố rất lâu. Con đã nói với các bạn khác, nếu như bố còn sống, bố nhất định sẽ đến cứu con. Nếu như con được cứu, thì các bạn cũng sẽ được cứu. Bố đã từng nói với con “dù có xảy ra chuyện gì, bố cũng sẽ luôn ở bên con, giờ bố đã làm được rồi.”

“Con ở chỗ đó thế nào rồi?” Ông bố sốt ruột hỏi.

“Chỗ con có 33 bạn, trong đó có 14 bạn còn sống. Bố ơi, con rất sợ, con

vừa đói lại vừa khát nữa. Cảm ơn trời đất, bố đang ở đây. Lúc phòng học bị sập lở, vừa may tạo nên một khoảng trống hình tam giác, do vậy đã cứu được bọn con”.

“Mau ra đi, con trai”.

“Không, bố hãy cứu các bạn khác ra trước đi. Bởi vì con biết, bố chắc chắn sẽ đến cứu con! Cho dù xảy ra chuyện gì thì bố vẫn luôn ở bên cạnh con mà!”.

Bài học rút ra:

Trong lần thử thách liên quan đến tính mạng con người này, ông bố trong câu chuyện sẵn sàng hy sinh bản thân mình để cứu tính mạng đứa con trai.

Chúng ta đương nhiên biết rằng, bất cứ cha mẹ nào, để bảo vệ tính mạng cho con cái mình can tâm tình nguyện dành cho con tất cả, thậm chí cả sinh mạng của mình. Khi con ốm cần phải tiếp máu, cha mẹ không chút do dự gơ hai cánh tay của mình ra, thậm chí họ còn tranh nhau tiếp máu cho con. Khi con mắc phải căn bệnh nào đó cần phải cấy ghép thận, cha mẹ cũng là người đầu tiên sẵn sàng hiến dâng thận cho con. Điều đó đủ để nói lên cha mẹ lúc nào cũng hết lòng lo cho con cái, cha mẹ mới là vị thần hộ mệnh đặc lực cho con cái.

Nhưng bạn đã bao giờ cho con bạn biết điều này chưa? Cha mẹ nên biến sự quan tâm và tình yêu của mình thành những lời hứa và nói cho bọn trẻ biết, khi cần bạn lúc nào cũng có thể ở bên cạnh chúng. Khi chúng biết bên cạnh mình luôn có sự ủng hộ của cha mẹ, chúng sẽ cảm thấy mình như được tiếp thêm sức mạnh.

Đừng quên, con cái luôn coi cha mẹ như là một chỗ dựa đáng tin cậy nhất, vững chắc nhất, không bao giờ có thể sụp đổ.

85. Giúp bố rửa xe.

Có một ông bố dành dụm từ rất lâu được một khoản tiền, cuối cùng ông quyết định mua một chiếc ô tô mới. Ông ta rất yêu quý chiếc xe của mình, ngày nào cũng đem nó ra rửa. Đứa con 5 tuổi của ông thấy bố quý trọng chiếc xe đến như vậy, cũng tỏ ra rất hứng thú giúp bố rửa cọ xe. Thấy con trai mình

còn nhỏ như vậy mà đã biết hiểu và chia sẻ với người khác, điều này làm ông bố cảm thấy rất vui mừng.

Có một hôm, thấy bố đi làm về rất muộn, khi về đến nhà ông cảm thấy rất mệt, mặc dù chiếc xe bị mưa rất bẩn, nhưng ông đã mệt lắm rồi, ông nghĩ, để ngày mai rửa xe cũng được! Đứa con trai nhìn thấy bố mình mệt như vậy liền hôn hờ đòi giúp bố rửa xe. Ông bố thấy con mình nhiệt tình, trong lòng cảm thấy rất mãn nguyện bèn để xe cho cậu đi rửa.

Khi cậu rửa xe, cậu tìm khắp nơi mà không thấy giẻ cọ xe đâu, cậu liền đi vào trong bếp, đột nhiên cậu nhớ đến hàng ngày mẹ mình nấu cơm xong, đều dùng chiếc cọ nồi kia cọ sạch bóng. Bởi vì không tìm thấy giẻ cọ xe, hơn nữa xe lại rất bẩn, cậu quyết định dùng chiếc cọ nồi đó để rửa xe.

Cậu cầm chiếc cọ nồi lên, dùng hết sức mình để cọ sạch chiếc xe. Sau khi cọ sạch chiếc xe, nó bèn hốt hoảng kêu lên: “Ồi trời ơi, chiếc xe sao lại trở nên như thế này? Lần này thì gay rồi, nó vội vàng chạy đi tìm bố, vừa khóc vừa nói: “Bố ơi, con xin lỗi, bố hãy đến nhìn xem !” Ông bố vội vàng cùng con chạy đến bên chiếc xe, ông liền kêu lên “Ồi chiếc xe của tôi, ôi chiếc xe của tôi!”

Ông bố vô cùng tức giận đi vào trong nhà, xót thương quỳ xuống kêu than: “Ông trời ơi, xin ngài hãy nói cho tôi biết, tôi nên làm thế nào? Đó là chiếc xe tôi mới mua, mới chưa đầy một tháng mà đã trở thành như thế này, tôi nên làm thế nào với con trai mình đây?” Ông vừa dứt lời, bỗng ông nghe thấy từ đâu đó có tiếng vọng lại “Trong cuộc sống này người coi trọng cái gì nhất?” Chỉ trong giây lát, ông dường như đã thức tỉnh, ông bước vào trong nhà. Cậu con trai đang khóc lóc thảm thiết, sợ hãi đến nỗi chẳng dám nhúc nhích.

Ông bố vội vàng ôm cậu con trai vào trong lòng, dỗ dành: “Cảm ơn con đã giúp bố cọ xe, bố yêu con, hơn cả chiếc xe kia gấp bội lần”.

Bài học rút ra:

“Trong cuộc sống này người quý trọng điều gì nhất”? Câu nói này khiến cho những người làm cha mẹ cần phải suy nghĩ.

Cha mẹ luôn dành tình yêu thương sâu nặng nhất cho con cái mình, điều này chúng ta không thể phủ nhận, nhưng trong cuộc sống này chúng ta

thường thấy không ít bậc phụ huynh, khi con cái phạm một sai lầm nhỏ gì đó, họ chẳng cần suy nghĩ liền vội vàng đánh mắng chúng, ví dụ khi chúng làm vỡ lọ hoa, làm vỡ chiếc bát chẳng hạn, lúc này trong lòng họ chỉ nghĩ đến những vật phẩm có giá trị kia, mà không chịu để ý đến tầm quan trọng của con cái mình. Bởi vì chúng luôn có cảm giác cha mẹ coi trọng những đồ vật kia hơn cả bản thân con cái mình, trong tâm hồn non nớt của chúng luôn đọng lại một vết thương. Sau này, mặc dù chúng có quên đi, nhưng chúng luôn ở trong tình trạng sợ hãi, không dám dũng cảm đối mặt với những khó khăn thử thách và không phát huy được tính sáng tạo của mình.

Chúng ta phải khéo léo đối xử với những lỗi lầm của con cái, phải làm cho chúng hiểu ra một điều, chúng mới là vật phẩm vô giá nhất trong lòng cha mẹ.

86. Trong ánh mắt của mẹ.

Sau khi ông Truman trúng cử tổng thống không lâu, có một nhà báo đích thân đến phỏng vấn mẹ ông, vì muốn tìm hiểu kĩ càng về cuộc sống gia đình ông, chị cười và hỏi bà: “Có một người con trai giỏi giang như vậy, chắc bà phải cảm thấy rất tự hào?”.

“Đúng vậy”, bà mẹ đáp. “Tôi còn có một đứa con trai nữa, nó cũng làm cho tôi cảm thấy rất tự hào, nó chỉ là một nông dân bình thường, hiện giờ nó đang làm việc ở ngoài đồng”.

Bài học rút ra:

Như một chân lý, trên thế gian này chẳng có gì có thể so sánh được với tình yêu mà cha mẹ dành cho con cái.

Bởi vì quá yêu chiều bọn trẻ, chúng ta quá quan tâm đến tương lai của chúng, do vậy yêu cầu đối với con cái lại hết sức nghiêm khắc. Rất nhiều cha mẹ chấp nhận hy sinh bản thân mình, chấp nhận dành hết khoảng thời gian rỗi rãi của mình để cùng đứa con chưa đầy 3 tuổi đến lớp học đàn piano, học vẽ, học múa, học bơi Họ vất vả ngược xuôi mong sao cho con cái mình lớn lên thành tài, bọn trẻ từ nhỏ cũng vất vả không kém để khỏi phụ lòng mong mỏi của cha mẹ mình.

Nếu như những người làm cha mẹ như chúng ta có một suy nghĩ hết sức

giản dị giống như bà mẹ ở trong câu chuyện trên, có những nhận thức đúng đắn về hiện tại và tương lai của con cái mình, thế gian này sẽ trở nên tốt đẹp biết bao?

87. Bức điện báo tàn nhẫn.

Khi Edward vừa thi đỗ vào đại học, cậu ta và bố đã giao hẹn với nhau, cứ đến 15 hàng tháng sẽ gửi cho cậu một khoản là 500 USD tiền phí sinh hoạt.

Edward tiêu tiền vừa không có kế hoạch lại không biết tiết kiệm. Cậu liên tục tìm đủ lí do mời bạn bè đến căng tin gần trường để ăn uống nhậu nhẹt. Kết quả là chưa đầy một tháng, số tiền trong túi Edward chỉ còn sót lại vài xu. Tháng thứ nhất ông bố phải chấp nhận việc tiêu hoang phí của con mình, đành phải gửi trước cho cậu số tiền của tháng thứ hai. Tuy vậy, cậu vẫn không biết hối cải, đến tháng thứ hai rồi tháng thứ ba trôi đi, cậu vẫn chứng nào tật nấy.

Lần đó, thời gian nhận tiền của tháng thứ tư còn chưa đến, Edward không thể xoay sở được nữa, cậu đành phải gửi chuyển phát nhanh cho bố một bức thư, nội dung vô cùng ngắn gọn: “Bố, con ở đây đói chết mất.”

Ông bố cũng nhanh chóng gửi lại cho con một bức thư, nội dung cũng rất đơn giản: “Con trai, vậy thì con cứ chịu đói đi”.

Cuộc sống này thật kỳ diệu biết bao! Trong 10 ngày sau đó, chỉ với 20 USD trong tay, cậu phải suy nghĩ mọi cách, cậu tiết kiệm mua sắm áo quần và ăn tiêu, trước khi mua thứ gì cũng phải đắn đo suy nghĩ và những ngày tháng khó khăn đó cũng trôi qua.

Từ đó về sau, cậu học được cách chi tiêu tiết kiệm, hơn nữa cậu cũng nhận ra một điều, chỉ cần tiêu pha hợp lý một chút những khoản tiền không cần thiết, mỗi tháng chỉ cần 400 USD là đủ. Sau này, mỗi tháng Edward còn có thể tiết kiệm được một khoản tiền. Cậu dùng số tiền này mua những cuốn sách, băng, đĩa mà cậu thích và làm một số việc có ý nghĩa như đi bơi hoặc ủng hộ quỹ tình thương... Đương nhiên là thỉnh thoảng cậu vẫn cùng bạn bè ra quán để hội họp. Có thể nói cuộc sống sinh viên của cậu nếu so với trước đây thì còn sung sướng hơn gấp bội lần.

Bài học rút ra:

Dạy dỗ con cái có rất nhiều cách, có lúc bạn phải tỏ ra ân cần, nhưng

có lúc bạn cũng phải hết sức nghiêm khắc, thậm chí còn phải nhẫn tâm một chút nữa.

Nếu cứ một mực nuông chiều con cái, chấp nhận những thói quen xấu của chúng, điều này là rất có hại đối với sự khôn lớn trưởng thành chúng sau này, cho nên lúc cần tàn nhẫn bạn phải tỏ ra tàn nhẫn, phải để cho con cái bạn đối mặt với những khó khăn thử thách để chúng tự nghĩ cách giải quyết.

Chỉ cần bạn tàn nhẫn trong giây lát còn có lợi hơn rất nhiều so với 10 năm dạy dỗ. Phải dạy cho chúng học cách tiêu pha, quản lý tài chính hợp lý hơn.

88. Đứa trẻ được nuông chiều

Một hôm, một đứa trẻ được bố mẹ nuông chiều cùng người nhà đi chơi bách hoá đại lâu.

Khi họ bước vào khu vực giải trí, đứa trẻ nhìn thấy con ngựa gỗ chuyển động liền lập tức nhảy vọt lên. Đợi khi trò chơi kết thúc, đứa trẻ này nhất quyết không chịu xuống, cứ như bàn chân đã bị dính keo vào đấy vậy.

Đến khi bố mẹ cậu và người phục vụ không còn cách nào, có một vị khách liền nói với một vị khách khác: "chẳng phải ông là tiến sỹ về tâm lý học nhi đồng hay sao? giờ đều nhờ cả vào ông đấy?"

Trước sự chờ đợi và thúc giục của đám đông, vị tiến sỹ bước đến bên cạnh đứa trẻ, ghé vào tai cậu ta thì thầm vài câu, cậu bé không nói câu nào liền xuống ngay ngựa.

Mọi người đều nhao nhao tỏ ý khâm phục và xin thỉnh giáo vị tiến sỹ nọ : "Ông đã nói với đứa trẻ những gì mà có hiệu quả đến vậy?"

"Có gì đâu", vị tiến sỹ bình tĩnh khoan thai nói: "tôi chỉ nói nhẹ với nó: "Nếu cháu vẫn không xuống, bác sẽ lập tức đánh vào mông cháu một cái thật mạnh, cháu có cần thử không?""

Mọi người đều giật mình kinh ngạc

Bài học rút ra:

Những đứa trẻ quá quen với ngọt ngào sẽ không có cảm giác trách

nhiệm với sự ngọt ngào, phải cho chúng ăn một chút vị cay mới có tác dụng.

Để bồi dưỡng được vị giác lành mạnh cho trẻ cần phải cho chúng nếm đủ các mùi vị, đồng thời, bồi dưỡng trẻ cần phải áp dụng các biện pháp khác nhau, không thể trước sau chỉ cho nếm một vị, cần nhu cương kết hợp, như vậy mới có thể bồi dưỡng được những đứa trẻ lành mạnh.

89. Bố cho rằng viết thật tồi

Khi tôi lên 8, 9 tuổi, đã viết được bài thơ đầu tiên trong đời.

Lúc đó bố tôi là xưởng trưởng của xưởng làm phim Paramount, mẹ làm công tác văn hoá.

Tôi đem bài thơ đến cho mẹ xem, mẹ tôi xem xong liền hét lên: "George, bài thơ con viết hay quá, có bài thơ hay như vậy sao?"

Tôi lắp bắp nói rằng do mình viết ra. Mẹ liền biểu dương tôi: "Trời ơi, bài thơ này đúng là một kiệt tác của thiên tài!"

Nghe được sự tán dương của mẹ, tôi vô cùng vui sướng. "Bố lúc nào về hả mẹ?" tôi hỏi và háo hức muốn đưa cho ông xem.

Hầu như cả buổi chiều hôm đó tôi đều trong trạng thái chuẩn bị đón chờ sự trở về của bố. Đầu tiên tôi chép lại một lượt bài thơ bằng chữ hoa, sau đó dùng bút màu vẽ một bông hoa thật đẹp lên đó để trang trí thêm cho bài thơ. Đến gần 7h tối, tôi đầy tự tin bày bài thơ lên trên đĩa ăn của bố trên bàn ăn.

Nhưng đến 7h bố vẫn chưa về, tôi không thể chịu đựng được cảm giác hồi hộp này nữa. Tôi tôn sùng bố tôi, ông ta đã bắt đầu sự nghiệp điện ảnh của mình từ thân phận một nhà văn ưu tú. Ông nhất định sẽ biết thưởng thức bài thơ của tôi hơn mẹ.

Tối hôm đó, bố về nhà muộn hơn ngày thường một tiếng, tâm trạng của ông cáu gắt hơn mọi hôm nhiều. Khi ăn cơm tối, ông đã không ngồi mà cầm cốc rượu vừa đi vòng quanh bàn vừa mắng nhiếc nhân viên của mình.

Ông đi đi lại lại một lúc rồi dừng lại, nhìn chăm chăm vào đĩa ăn phía trước mặt. Trong phòng không có tiếng động nào, tim tôi đập thình thịch. "Đây là cái gì?" ông thò tay cầm bài thơ của tôi.

"Chuyện là thế này, đã có một chuyện tuyệt vời xảy ra," mẹ bắt đầu nói, "Goerge đã viết bài thơ đầu tiên của nó, mà lại viết rất hay, thật không thể

ngờ được... .."

"Nếu em không ngại, anh muốn tự mình nhận xét"- Bố nói.

Lúc ông đọc thơ, đầu tôi cúi gằm xuống, nhìn chăm chăm vào cái đĩa. Chỉ có 10 dòng thơ mà cứ như mất đến mấy tiếng, tôi lúc đó không hiểu tại sao ông lại phải mất nhiều thời gian đọc như vậy. Tôi có thể nghe thấy tiếng thở của bố, tiếp theo thấy ông đặt bài thơ trở lại bàn ăn, đến lúc ra kết luận rồi.

"Bố thấy con viết rất tồi"- Ông nói. Tôi không dám ngẩng đầu lên, cảm thấy đôi mắt mình bắt đầu ướt.

"Anh, có lúc em không hiểu nổi anh"- Mẹ nói - "Nó chỉ là một đứa trẻ. Đây là bài thơ đầu tiên con nó viết trong đời, nó cần được khích lệ"

"Em không biết vì sao?"- Bố vẫn kiên quyết giữ quan điểm của mình - "Lẽ nào trên thế giới này những loại thơ vớ vẩn như thế này chưa đủ nhiều sao? Pháp luật không quy định George buộc phải trở thành một nhà thơ".

Bố mẹ vì thế mà đã cãi nhau, tôi không thể chịu đựng thêm được nữa, khóc và chạy ra khỏi phòng ăn, chạy lên phòng ngủ của tôi nằm úp mặt lên giường và khóc.

Sự việc này mặc dù đã qua rất lâu, nhưng ý nghĩa sâu xa của nó vẫn còn để lại sâu sắc trong tôi. Sau đó ít lâu, gia đình tôi đã trở lại hoà thuận như trước, tôi vẫn tiếp tục làm thơ, nhưng tôi không dám đem cho bố xem. Mấy năm sau, tôi đọc lại bài thơ đầu tiên mình viết, phát hiện thấy nó tồi thật. Lại một thời gian nữa, tôi cố dũng cảm đưa cho ông xem một tác phẩm mới, một truyện ngắn. Bố cho rằng viết quá dài dòng, nhưng cũng không phải không có chỗ hay. Tôi nghe theo viết lại. Mà mẹ cũng bắt đầu học cách bình luận nhưng cũng không để tôi có cảm giác thất bại.

Mãi đến khi đã trở thành một nhà văn chuyên nghiệp, tôi mới dần dần hiểu được ý nghĩa thực sự mà bài thơ đầu tiên "đau khổ" của tôi đã trải qua. Tôi mới ngày càng hiểu rõ mình đã may mắn như thế nào. Tôi có một người mẹ nói "George, có đúng là con viết không? Mẹ thấy con viết thật hay!", lại có một người cha lắc đầu phủ định: "Bố nghĩ con viết rất tồi" làm tôi rơi nước mắt.

Bài học rút ra:

Tình yêu của cha mẹ nằm ở chỗ cân bằng, một tình yêu cân bằng có thể

truyền cho con một thông tin khách quan, cho chúng học cách quan sát, lắng nghe, tổng kết và nâng cao.

Cảm giác thành tựu và thất bại đều quan trọng như nhau đối với sự trưởng thành của trẻ. Thiếu mất thứ gì cũng không lành mạnh đối với sự bồi dưỡng nhân cách của trẻ. Mỗi gia đình đều cần có một người mẹ biết nói "Con, có đúng là con viết không? Mẹ cảm thấy con viết thật hay", cũng cần có một người bố lắng đầu phủ định nói "Bố thấy rằng con viết thật tồi" làm con rơi nước mắt. Đặc biệt là đối với những gia đình chỉ có một đứa con, điều này càng quan trọng.

CHƯƠNG VII

CON CÁI LÀ NGƯỜI THẦY CỦA CHÚNG TA

90. Sự an ủi của một bé gái

Một người bạn cùng lớp của một bé gái vừa mới qua đời. Sau khi tan học, bé gái và cô giáo đến nhà người bạn đó để chia buồn.

Sau khi về nhà, mẹ của bé gái đó hỏi một cách tò mò: "Con đã làm những gì khi ở nhà bạn?".

Cô bé trả lời: "Con đến để an ủi mẹ bạn ấy."

Người mẹ tiếp tục hỏi: "Con an ủi cô ấy như thế nào?".

Cô bé trả lời: "Con vẫn còn nhỏ, không biết nói những câu an ủi, con chỉ biết ngồi vào lòng cô và khóc cùng cô".

Bài học rút ra:

"Hãy cùng vui vẻ với những người vui vẻ, và hãy cùng khóc với những người đau khổ" Đây chính là sự an ủi lớn nhất đối với những người vui vẻ và

những người đau khổ.

An ủi người khác không thể hiện ở số lượng lời nói ít hay nhiều mà thể hiện ở chính sự cảm nhận thật sự từ nội tâm. Một vòng tay yêu thương đầy nước mắt, một ánh mắt thương cảm sâu sắc, tất cả đều có thể khiến cho người khác dễ chịu đi rất nhiều.

Sự yêu thương là bản năng của con người, nhưng sau khi trải qua những khắc nghiệt của cuộc đời mà trở nên thuần thực và đầy hàm súc, chúng ta có thể lại quên đi cách thể hiện nguyên thủy nhất và chân thực nhất của tình yêu thương. Chúng ta nên chăng phải cảm ơn bọn trẻ đã cho chúng ta thấy “một sự hồi sinh”?

91. Con cái là người thầy của chúng ta

Có một câu chuyện kể về quá trình trưởng thành của một đại lực sĩ có sức mạnh vô song. Khi đại lực sĩ còn nhỏ, người cha đã tặng cho ông một con bê, và yêu cầu ông phải chăm sóc một cách cẩn thận, thường xuyên phải tắm cho nó, mỗi ngày còn phải nhắc nó lên một lần. Con bê con và chú bé lớn lên từng ngày, chú bé mỗi ngày còn có thể nhắc bổng con bê nặng hơn hôm trước một cân. Khi chú bé 15 tuổi, chú đã trở thành một đại lực sĩ nổi tiếng xa gần, bởi vì chú có thể nhắc bổng lên cao một con bò đực khoẻ mạnh.

Trong cuộc sống của Barnes cũng có những trải nghiệm tương tự - con trai Evan của ông đã vô hình trung dần dần nâng cao trình độ của ông.

Từ khi 5 tuổi, Evan đã trở thành người bạn đánh tennis của Barnes. Trong một lần đi nghỉ, khi Barnes và cậu bé Evan 10 tuổi đang đánh bóng tennis ở sân bóng bên bờ biển thì cũng có một nhóm trẻ con của câu lạc bộ cũng đang đánh bóng tennis ở đó. Lúc nghỉ giải lao, huấn luyện viên của bọn trẻ đến gần Barnes và nói: “Con trai của anh đánh tennis giỏi thật đấy!”.

Barnes biết rằng người này không chỉ đang tặng bốc Evan mà còn muốn nhận nó trở thành thành viên của câu lạc bộ. Barnes lắc đầu nói: “Chúng tôi chỉ đi nghỉ ở đây thôi! Tuần sau là đi rồi. Cảm ơn ý tốt của anh.”

“Thật đáng tiếc!”- Người huấn luyện viên nói.

Trên đường về nhà, Barnes bảo với con trai rằng người huấn luyện viên đó đã khen nó. Thật ra Barnes rất muốn biết rốt cuộc người huấn luyện viên đó đã cảm thấy Evan đánh tốt ở điểm nào, bởi vì Barnes luôn cho rằng kỹ thuật đánh bóng của Evan không thể so sánh với mình được.

Mấy năm gần đây, Evan thường xuyên kể lại cho bố nghe về những thành tích tốt mà cậu đạt được khi đánh bóng ở trường. Mỗi lần thắng đối thủ đều kể lại cho bố nghe một cách thích thú. Về chuyện này, Barnes đều nghe tai này ra tai kia, vì thế Barnes cơ bản đã không phát hiện được rằng con trai đã có sự tiến bộ đáng kể.

Đương nhiên, giờ Evan đánh bóng đã có lực hơn, lỗi cũng ngày càng ít đi. Nhưng người liên tiếp bại dưới tay của Barnes giống như nó thì làm sao có thể nói có sự tiến bộ lớn đến như vậy.

Barnes cho rằng, thi đấu với người khác mà không phát huy hết trình độ cao nhất của mình có nghĩa là không coi trọng đối phương. Cho nên khi đánh bóng với cậu bé Evan 5 tuổi, tuy Barnes không trực tiếp đánh úp bóng xuống dưới chân cậu bé nhưng cũng không dễ dàng để cho nó thắng thế. Barnes cho rằng, cậu bé nên biết làm thế nào để đánh tốt mỗi quả bóng chứ không phải là thắng hay thua.

Đến bây giờ, Evan vẫn không phải là đối thủ của Barnes.

Có một lần Barnes gặp lại người bạn cũ. Người bạn này cũng rất yêu thích tennis, và trước đó luôn đánh thắng Barnes. Barnes hỏi anh ta xem có phải vẫn còn luyện bóng. “Ồ , ngày nào tôi cũng luyện”- Ông ta nói.

Những người bạn cũ mê Tennis gặp lại nhau đương nhiên sẽ đề nghị học hỏi nhau trên sân bóng. Kết quả là Barnes đã đánh cho người bạn đó thất bại thảm hại, mà đó là điều chưa từng xảy ra. Tuy Barnes đã nới tay nhưng kết quả của trận đấu vẫn làm cho cả hai đều hết sức ngạc nhiên.

Khi lái xe về nhà, Barnes chợt nhận ra rằng đây chính là lý do của Evan, cả Barnes và Evan đã cùng nâng cao trình độ. Cũng giống như cậu bé vừa nhắc đến trong câu chuyện kia, hàng ngày có thể nhắc bóng một con bê khỏe mạnh. Trình độ của Evan trong mỗi trận đấu đều được nâng lên, Barnes cũng theo đó mà không ngừng nâng cao trình độ.

Con trai buộc Barnes phải nâng cao trình độ đánh bóng, nó dạy cho Barnes phải tấn công mạnh mẽ, chống cự một cách ngoan cường, đó là sự tích lũy lâu dài, làm Barnes không thể cảm nhận được.

Qua việc đánh bóng với con trai, Barnes đã trải nghiệm được chuyện này. Những việc khác cũng tương tự như vậy.

Thực ra con trai của bạn cũng vậy, chỉ có điều bạn có cảm nhận được hay không ?

Bài học rút ra:

Bạn và con của bạn nhất định cũng như vậy. Bọn trẻ sẽ sử dụng cách mà bạn không thể lường trước được để thúc đẩy bạn không ngừng tiến bộ về mọi mặt. Trong quá trình phấn đấu của bạn, trong thế giới tình cảm của bạn, chúng đều có những ảnh hưởng đáng kể. Chúng dạy chúng ta biết khi nào nên nhượng bộ, khi nào lại phải kiên trì.

Khi nuôi dưỡng giáo dục trẻ, vô hình trung khiến cho sự hứng thú của bạn không ngừng lan rộng ra, việc quan sát ngày càng nhạy bén, phong phú, làm mới mẽ kiến thức của bạn hơn nữa, khiến bạn trở thành một tay bóng ưu tú, một vị phụ huynh mẫu mực, một người không ngừng hoàn thiện.

Các chuyên gia hiện nay còn cho chúng ta biết rằng: chúng ta phải học tập và trưởng thành cùng bọn trẻ. Lời khuyên này không phải là không có lý. Những vị phụ huynh làm được điều này vừa có thể đem lại cho trẻ niềm vui, đồng thời còn có thể mang lại niềm vui cho chính bản thân mình.

92. Thiên sứ vỡ

“Rầm!” Âm thanh của kính bị vỡ, cùng với nó là tiếng la hét xót xa của một bé gái vọng lại từ trên nóc nhà của phòng ngủ tầng trên vọng xuống đập vào tai tôi. Tôi ba chân bốn cẳng chạy lên cầu thang, đẩy cửa vào xem, những thiên sứ được làm bằng sứ đã trở thành những mảnh vụn, giá bày thì thành những miếng gỗ vụn. Cô con gái 7 tuổi Erika và bạn của cô bé Jie tỏ ra như vô tội: “Không phải con”.

Đồ bị đánh vỡ là của Adrian, chị gái 9 tuổi của Erika, lúc đó nó không có nhà. Bộ thiên sứ của Adrian gồm 9 con búp bê bằng gốm có kích cỡ to nhỏ rất tinh xảo và được đánh dấu từ số 1 đến số 9. Mỗi con đều là quà tặng của ông bà tặng vào sinh nhật hàng năm.

Món quà quý báu này giờ đây đã trở thành những mảnh vụn, những mảnh vỡ vẫn còn vương trên giá đồ trang trí, có những mảnh đã rơi xuống đất.

Tôi nghĩ rằng Adrian nhất định sẽ rất đau lòng, và cũng biết Erika thích vui đùa cùng với Jie, cả hai đều vô cùng nghịch ngợm, tôi lập tức nghiêm giọng tra hỏi: “Thế đã xảy ra chuyện gì?”

Chỉ nhận được những lời giải thích ngắn gọn và linh tinh, tôi liền bắt đầu dùng giọng hoài nghi để “thăm vấn”.

Xem ra nếu muốn làm rõ mọi tình tiết là điều không thể, nhưng tình huống chính đại thể như sau: Jie trèo lên giường và nhảy nhót làm rung dát giường, chạm vào giá bày đồ trên tường và làm lật đổ búp bê.

Chiều hôm đó Adrian về nhà, tôi cố gắng nói với nó bằng giọng hết sức bình tĩnh về việc thiên sứ bị vỡ, rồi chuẩn bị nói vài câu hoà giải cho hai đứa trẻ gây ra chuyện. Điều khiến tôi ngạc nhiên là câu nói đầu tiên của Adrian: “Jie không sao chứ ạ? Có bị thương không?”.

Tôi thật sự bị cảm động một cách sâu sắc. Một cô bé 9 tuổi có thể có được một trái tim khoan dung và đồng cảm đến như vậy.

Tôi vừa cảm thấy tự hào vì con gái mình, lại cảm thấy xấu hổ vì thái độ nghiêm khắc của mình với hai đứa trẻ. Chồng tôi đã mất cả một tuần dán các mảnh vỡ lại với nhau một cách cẩn thận và tỉ mỉ bằng loại keo vụn nạng, cuối cùng thì 9 con thiên thần cũng miễn cưỡng trở lại nguyên dạng, chỉ có con số 6 do mảnh vỡ quá nhỏ không có cách nào dán lại được, có rất nhiều khe hở và khiếm khuyết hiện ra rõ mồn một.

Sau này mẹ của Jie đề nghị bồi thường con thiên thần số 6 nhưng tôi đã từ chối. Bởi vì con thiên thần bị vỡ là tượng trưng cho sự khoan dung độ lượng và bản tính lương thiện của Adrian. Tôi không có lý do gì để làm tổn hại đến điều tốt đẹp đó.

Mấy năm sau, ông bà lại tặng con thiên thần số 6 làm vật đền bù, nhưng tôi vẫn không muốn vứt con cũ đi. Với tôi nó đã trở thành vật kỷ niệm.

Bây giờ Adrian đã có các con thiên thần từ số 1 đến số 16 để sưu tầm thành một bộ hoàn chỉnh. Trong đó có 2 con số 6, một con hoàn chỉnh, một con không lành lặn nhưng “quí giá”.

Bài học rút ra:

Trên thế gian này điều đẹp nhất không gì có thể bằng được đó là bản tính lương thiện, bao dung độ lượng của một đứa trẻ, nó tương tự như vẻ đẹp thiêng liêng của thiên đường.

Nhưng nhiều khi những người trưởng thành như chúng ta đã lâu không thấy sự thuần khiết đó, nên rất dễ vì cái lợi nhỏ bẻ trước mắt mà nghi kỵ lừa lọc lẫn nhau, chi li tính toán với nhau. Đôi mắt luôn phải căng ra để nhìn chăm chăm vào lợi ích quá lâu đã khiến chúng ta bị cận thị.

Hãy đánh thức sự thuần khiết trong lòng, thế giới này còn có rất nhiều thứ khác còn quý giá hơn nữa, chúng mới chính là viên đá quý thực sự trong tâm hồn chúng ta. Về điểm này chúng ta chắc chắn phải hiểu rõ hơn bọn trẻ.

93. Món quà tặng bố

Trên bàn phòng làm việc của tôi có đặt một chiếc hộp giấy, bên trong đựng một vài đồ vật mang ý nghĩa kỷ niệm. Trong đó có một chiếc túi giấy. Chiếc túi này tôi đã giữ được 14 năm, nó là do cô con gái Molly tặng cho tôi.

Không lâu sau khi đi học, Molly bắt đầu dọn cơm trưa cho cả nhà một cách nhiệt tình vào mỗi sáng hàng ngày.

Vào một buổi sáng, Molly đưa cho tôi hai chiếc túi giấy. Một chiếc là túi đựng bữa cơm trưa như hàng ngày, còn chiếc kia được đóng kín bằng kẹp giấy và ghim.

“Sao lại có những hai túi?”- tôi hỏi.

“Cái kia là để đựng vật khác”- Molly trả lời.

“Cái gì thế?”– tôi lại hỏi.

“Chỉ là một vài đồ vật bình thường, con tặng bố”– cô bé trả lời.

Tôi nhét cả hai túi vào trong cặp rồi đi làm.

Buổi trưa sau khi ăn cơm một cách qua quýt, tôi bắt đầu cảm thấy tò mò về cái túi mà Molly tặng. Tôi mở túi và lôi hết đồ vật bên trong ra: trong đó có hai cái cặp tóc, 3 cục đá nhỏ, 1 con khủng long bằng nhựa, 1 mẫu bút chì, 1 viên đạn trong, 2 thanh sôcôla và 13 pence.

“Thật buồn cười!”- Tôi đã cười lớn. Chợt nhớ ra buổi chiều có một cuộc họp quan trọng, tôi liền đứng dậy và quét sạch bàn, rồi vứt đồ thừa của bữa trưa cùng những đồ phế phẩm của Molly vào sọt rác.

Buổi tối khi đang ăn cơm, Molly đột nhiên hỏi tôi: “Túi của con đâu?”

“Bố để ở phòng làm việc rồi. Có chuyện gì thế con?”

“Con đã quên bỏ mẫu giấy này vào trong đó”Nó đưa cho tôi một tờ giấy, “À, bây giờ con phải lấy lại nó”

“Tại sao thế?”

“Những đồ vật trong túi đó đều là những thứ con vô cùng thích chơi cùng, vì thế con tặng chúng cho bố nhưng bây giờ con phải lấy lại chúng. Chắc bố không làm mất chúng đâu bố nhỉ? Nước mắt của cô bé cứ như muốn trào ra.

“Ừ, đương nhiên là không rồi”- Tôi bắt đầu nói dối - “Bố chỉ quên không mang nó về nhà thôi.”

“Ngày mai bố mang về, bố nhé.”

“Nhất định rồi. Đừng lo con gái yêu ạ.”Khi con bé đã bình tĩnh lại và ôm lấy cổ tôi, tôi đã mở mảnh giấy mà cô bé đưa cho, trên đó có viết: “Con yêu bố, bố ạ.”

Tôi nhìn chăm chú vào cô bé rất lâu. Tôi ý thức được rằng, Molly đã đưa cho tôi vật báu của nó và gửi gắm tình yêu của nó vào cái túi giấy đó, còn tôi không những không chú ý đến chúng lại còn vứt chúng vào sọt rác nữa! Trời ơi! Tôi cảm thấy nghi ngờ tư cách làm bố của mình.

Đường đến văn phòng tương đối dài, nhưng không có gì có thể quan

trọng hơn nó! Tôi đã đi gấp suốt đêm đến văn phòng làm việc, nhặt lại túi giấy từ trong thùng rác.

Buổi tối ngày hôm sau, tôi đã trả lại túi giấy đó cho Molly. Chiếc túi nhìn đã thấy rất méo mó nhưng mọi thứ vẫn còn, tôi đã kiểm điểm lại lỗi lầm. Sau bữa tối, tôi bảo nó kể câu chuyện liên quan đến những đồ vật nhỏ này. Nó xếp chúng thành một hàng, mỗi một đồ vật đều có một câu chuyện riêng, có vài vật liên quan đến chuyện thần thoại. Nghe Molly kể chuyện tôi đã rất sáng suốt khi nói: “Bố hiểu cả rồi” Trên thực tế thì tôi thực sự hiểu cả.

Điều khiến tôi kinh ngạc đó là vài ngày sau Molly lại đưa cho tôi một chiếc túi. Đó là một chiếc hoàn toàn mới, và nó giống hệt như cái trước đây, bên trong cũng để những đồ vật giống hệt. Tôi cảm thấy bản thân được khoan dung, được tín nhiệm, được yêu thương. Đối với chiếc túi mất một mà nhận được hai này tôi vô cùng quý trọng. Trong vài tháng sau đó tôi luôn mang theo chiếc túi đó, và coi nó như tặng phẩm dành cho người bố, tôi nghĩ mỗi ngày tôi nên biểu hiện tốt hơn để đến buổi sáng sớm ngày hôm sau có thể nhận được chúng.

Bài học rút ra:

Nhiều lúc bố mẹ sau khi đã mất đi sự tin tưởng của con cái mới bắt đầu nghĩ lại những hành động trước đây của mình. Đó gọi là “sống trong phúc mà không biết đó là phúc”.

Những người làm cha mẹ cần phải biết rằng mỗi người con đều là những thiên sứ, là do ông trời đã ban cho chúng ta. Chúng ta phải tôn trọng sự lựa chọn của bọn trẻ và coi đó như là những hành vi còn non nớt, hãy coi trọng lòng yêu thương và sự nhiệt tình của bọn trẻ, hãy cho chúng cảm thấy sự tin tưởng hoàn toàn.

94. Yêu cầu của cô con gái

Nhà chúng tôi ở một vùng núi dài nhấp nhô tại phía nam Pennsylvania, cách thị trấn gần nhất 10 dặm. Vào một buổi chiều thứ sáu đẹp trời tôi quyết định đến thị trấn để mua xị gà.

Vừa mới vào xe tôi phát hiện ra bên trong xe hai cô con gái 7 tuổi và 4 tuổi của tôi đã ngồi chễm chệ ở ghế sau giống như những nữ hoàng. “Chúng con cũng muốn đi”- Chúng đồng thanh tuyên bố.

Chúng tôi nhanh chóng đến được siêu thị duy nhất của thị trấn, tôi bảo chúng ngồi trong xe, rồi tôi sẽ quay lại ngay lập tức.

“Bố giúp chúng con mua hai que kem nhé, được không ạ?” Chúng vừa nói vừa giãy nảy lên, chiếc xe do đó cũng phát ra tiếng rung. “Bố không có tiền”- Tôi nói. Câu nói này thể hiện sự đáng tiếc của tôi, hơn nữa là do buột miệng nói ra mà không nghĩ ngợi gì.

Lúc tôi cầm hộp xì gà Philip quay trở lại thì những yêu cầu ban nãy của bọn trẻ tôi đã quên sạch sành sanh, tôi mở hộp xì gà đang đóng gói, châm một điếu đốt, làm mấy hơi liền, lúc đó tôi nghe thấy câu chát vắn của đứa con gái 4 tuổi, câu hỏi tuy nhỏ nhưng lại vô cùng thương cảm: “Sao bố có tiền mua cho mình xì gà mà lại không có tiền mua kem cho chúng con?”

Thực sự tôi không biết phải trả lời chúng thế nào và điều đó làm tôi thấy hổ thẹn. Âm thanh này cứ luôn lặp đi lặp lại trong đầu tôi, tôi lóng ngga lóng ngóng rút điếu xì gà ra một cách vụng về, cảm giác hối hận cứ vây chặt trong lòng tôi, đặc biệt là từ gương chiếu hậu tôi đã nhìn thấy hai khuôn mặt ủ dột đang đợi sự giải thích của tôi.

“Ờ, là do bố nhầm. Bố thực sự có tiền mua kem mà. Thế các con muốn ăn kem gì?”

“Dâu tây”- Cô chị nói một cách thích thú.

“Thảo hương hai vị”- Cô con gái 4 tuổi nói giọng the thé.

Lúc tôi cầm hai que kem quay trở lại, tôi đã cảm thấy bất ngờ. Tôi liền nhớ điếu xì gà đi, cứ như chính nó làm tôi nói nhầm vậy. Kể ra cũng lạ, bình thường xì gà là thứ tôi thích nhất, nhưng sao vị của nó lúc đó lại chẳng đáng kể.

Bạn có biết sau đó thế nào không? Từ đó tôi không bao giờ hút thuốc nữa.

Bài học rút ra:

Nhu cầu của trẻ em bao gồm hai mặt cả vật chất lẫn tinh thần. Phải coi trọng nhu cầu của bọn trẻ, đừng qua loa đại khái với chúng. Những đứa trẻ thường bị bố mẹ đối xử qua loa thì sau khi trưởng thành sẽ đối đãi với người khác và với cuộc sống với thái độ tương tự.

Rất nhiều cha mẹ do sự mệt mỏi của công việc hoặc một vài nguyên nhân khác mà đối với nhu cầu của bọn trẻ thì “vào tai trái ra tai phải”, không thì lại trả lời không tỉ mỉ, cứ như một việc làm miễn cưỡng tùy tiện vậy. Đây là một cách làm ngu xuẩn, dù có thể đổi lấy sự yên tĩnh trong khoảng khắc, nhưng vô tình đã kìm chế tính tò mò và lòng ham hiểu biết của chúng.

Đối với cha mẹ mà nói, nuôi dưỡng con cái thực sự là một quá trình học tập.

95. Một đồng một viên đá

Vào buổi chiều một ngày chủ nhật mùa thu năm 1983, tôi vội vàng về nhà, để chuẩn bị làm cho xong công việc ở vườn sau. Khi tôi đang lay rụng lá cây, đứa con trai 5 tuổi Nike của tôi đến và kéo ống quần của tôi.

“Bố, bố phải giúp con làm một tấm biển quảng cáo”- Nó nói.

“Bây giờ thì không được, Nike, bố đang rất bận”- Tôi trả lời.

“Nhưng con cần một tấm biển quảng cáo”- Nó nói một cách nhằn nại.

“Thế con muốn làm gì, Nike?”- Tôi hỏi.

“Con phải bán đi mấy hòn đá của mình”- Nó trả lời.

Nike suốt ngày mê muội với những viên đá. Nó vô cùng thích sưu tầm đá, mọi người cũng hay tặng nó những viên đá. Nó hay sắp xếp những viên đá thanh lý theo định kỳ trong rổ lớn đặt ở trong lều đồ xe, có đủ loại màu sắc kiểu dáng, những viên đá đó đều là những vật báu đối với nó.

“Bây giờ bố thật sự không rảnh để giúp con, Nike. Bố đang phải lay rụng lá cây”- tôi nói - “con hãy tìm mẹ giúp con”. Một lúc sau, Nike cầm một tờ giấy đến. Trên giấy có bút tích của nó, được viết một cách xiêu xiêu vẹo vẹo: “Giá hôm nay là 1 đồng”. Mẹ nó đã giúp làm biển quảng cáo đó, bây giờ nó phải bắt

tay vào buôn bán. Nó cầm biển quảng cáo trên tay, xách theo một cái làn nhỏ, và chọn ra 4 viên đá đẹp nhất mà nó có, đi đến phía trước làn đường ở chỗ nhà chúng tôi, nó xếp những viên đá thành đường thẳng còn cái làn thì để ở phía sau chúng, rồi ngồi xuống đó. Tôi đứng từ xa yên lặng quan sát và rất có hứng thú với cách làm của nó.

Khoảng nửa tiếng đã trôi qua, xem ra những viên đá của nó không có ai gạn hỏi cả. Ngay sau đó tôi đã đến gần xem nó làm gì.

“Buôn bán thế nào hả Nike?”- Tôi hỏi.

“Cũng được, bố ạ”- Nó trả lời.

“Cái làn này để làm gì?”- Tôi hỏi.

“Dùng để đựng tiền”- Nó nói một cách rành rọt.

“Thế đá của con bán bao nhiêu tiền?”

“Mỗi viên 1 đồng”- Nike nói.

“Nike, không có ai bỏ ra 1 đồng để mua đá của con đâu.”

“Họ sẽ mua.”

“Nike, đoạn đường nhà chúng ta không có ai cả, mọi người không thể nhìn thấy đá của con. Con thu đá lại để chơi đi, con thấy thế nào?”

“Ở đây có người mà”- nó trả lời - “mọi người hay đi bộ hoặc đi xe đạp để tập thể dục trên đoạn đường này, cũng có người lái xe đến để xem nhà, người như thế là đủ rồi bố ạ”.

Tôi không thể thuyết phục được Nike, liền quay lại sân sau tiếp tục công việc. Tôi thấy nó vẫn kiên trì ở lại trên cương vị của mình. Một lúc sau, có một chiếc xe hàng chạy vào con đường này. Tôi nhìn thấy Nike đứng bật dậy và nói to để quảng cáo với xe chở hàng. Tôi không thể nghe thấy sự trao đổi giữa hai người nhưng sau khi cô gái quay người sang người lái xe, tôi nhìn thấy anh ta đang lấy ví da ra! Anh ta đưa cho cô gái 1 đồng, cô gái bước ra khỏi xe hàng và đi về phía Nike. Sau khi xem những viên đá đó, cô ấy chọn một viên rồi đưa cho Nike 1 đồng, sau đó lái xe đi khỏi.

Lúc Nike vui mừng phấn khởi chạy về phía tôi thì tôi cứ đứng ngây người

ra ở sân sau. Nó lắc lư đồng tiền đó trước mặt tôi rồi nói: “Con đã nói với bố rồi mà, một viên đá có thể bán được 1 đồng. Nếu bạn tin tưởng vào chính mình, bạn có thể làm bất cứ chuyện gì!” Tôi vội vàng lấy chiếc máy ảnh, chụp cho Nike cùng với biển quảng cáo của nó, tôi muốn ghi lại khoảnh khắc này mãi mãi. Thằng bé có lòng tin kiên định và cũng vui vẻ khoe khoang việc nó đã làm được.

Mấy ngày hôm sau, tôi cùng vợ - Tony và Nike cùng ra ngoài ăn bữa tối. Trên đường đi, Nike hỏi chúng tôi, nó có thể có tiền tiêu vặt hay không. Mẹ nó giải thích nếu muốn có tiền tiêu vặt thì phải có nghĩa vụ với gia đình mới được.

“Được ạ!”

Nike nói: “Vậy con sẽ được bao nhiêu tiền?”

“Con mới có 5 tuổi, một tuần một đồng là được rồi”- Tony nói.

Một tiếng nói ở ghế sau truyền lên: “Một tuần 1 đồng, con bán một viên đá là đã kiếm được rồi!”

Bài học rút ra:

Suy nghĩ mới mẻ thì khoảng trời luôn rộng mở. Bản thân chúng ta, người làm cha mẹ phải hiểu rõ đạo lý này.

Trên thế gian này cơ bản là không có gì là không thể xảy ra, mà những người trưởng thành như chúng ta lại thường xuyên có thói quen nói ra những câu đại loại như “... là không thể được”, chúng ta đâu biết rằng, một thiên tài đã thực sự bị vùi dập khi cho rằng trẻ con suy nghĩ viển vông, hơn nữa còn nói với chúng bằng những lời hết sức thông thường.

Những bậc làm cha làm mẹ, đừng nên lấy tư duy của người lớn để nhìn nhận những hành vi của trẻ con, đừng cười nhạo trước những suy nghĩ kỳ cục của chúng. Nên nói với chúng thế này: Chỉ cần con tin tưởng vào bản thân mình thì con có thể làm được bất cứ việc gì.

96. Người cha trong mắt Mark

Một buổi tối liên hoan cắm trại, thầy giáo cho các học sinh đứng lên phát biểu và diễn thuyết với chủ đề: “Bố của em”.

Các em lần lượt đứng lên nói và kể về bố mình với giọng nói và thể hiện tình cảm rất phong phú. Có em khoe bố có sức mạnh vô địch, có em lấy làm vinh hạnh khi bố làm việc nhà, còn có em nói với giọng đầy tự hào là bố đã kể chuyện cho em nghe trước khi đi ngủ.

Cuối cùng đến lượt Mark đứng lên nói. Vừa lên sân khấu em đã nói một cách huyênh hoang rằng: “Bố của em có thể trèo lên ngọn núi cao nhất, có thể bơi qua biển lớn sâu nhất, có thể đánh bại con dã thú hung dữ nhất trên thế giới này, còn có thể làm ra chú chó đồ chơi đẹp nhất và tốt nhất trên đời”

Tất cả các bạn sau khi nghe xong đều kính nể và phục sát đất.

Tuy nhiên về mặt lúc đó của Mark đột nhiên trở nên ảm đạm, và nói lí nhí rằng: “Nhưng bình thường ông chỉ ngồi ở đó xem ti vi!”

Bài học rút ra

Một danh nhân đã từng nói: “Một người bố còn hơn một trăm thầy hiệu trưởng.”

Trong lòng bọn trẻ bố mãi mãi là vĩ đại nhất, nhưng chúng ta đã dành bao nhiêu thời gian cho những nhu cầu của chúng? Hãy quay lại nhìn con của bạn, tuổi thơ của nó chỉ có một lần, đừng để công việc bù đầu và những xã giao vô vị tạo ra khoảng cách giữa cha và con.

Hãy cùng con tận hưởng một chút không gian, hãy làm cho bọn trẻ cảm thấy tự hào về bạn.

97. Ông ấy là bố cháu

Hai giá đỡ một dây cáp đồng tạo ra một vách cheo leo, một diễn viên có kỹ năng đặc biệt, có kỹ thuật điêu luyện đang bạo dạn biểu diễn kỹ thuật đi trên dây cáp đồng một cách thuần thục, anh ta đi lại nhẹ nhàng như thoi đưa trên vách cheo leo đó. Ông ta với kỹ thuật tinh xảo và lòng dũng cảm đã nhận được

sự hò reo của tất cả các khán giả ở đó.

Sau đó người diễn viên nói với khán giả: “Có ai muốn lên trên này không, tôi sẽ công bạn đi qua vách cheo leo này?”

Khán giả không ai dám lên, chỉ có một cậu bé dũng cảm chạy lên phía trước và mong muốn được diễn viên công nó đi trên dây cáp. Sau khi họ đi qua vách đó một cách bình an, mọi người liên tò mò hỏi cậu bé: “Tại sao cháu lại dám để người này công cháu mạo hiểm đi trên dây cáp như vậy?”.

Cậu bé nói với giọng đầy kiêu ngạo: “Bởi vì ông ấy là bố cháu, ông ấy là diễn viên có kỹ năng đặc biệt giỏi nhất thế giới.”

Bài học rút ra:

Bọn trẻ luôn nói với giọng khoe khoang rằng: “Bố cháu là người giỏi nhất trên thế giới”, điều chúng muốn bày tỏ là lòng khâm phục từ đáy lòng với người bố. Lòng khâm phục này từ trong quá trình sống chung hàng ngày với người bố mà nảy sinh, bọn trẻ tin tưởng người bố, đồng thời tự nguyện nghe theo lời giáo huấn của bố.

Phẩm chất của người bố là di sản lớn nhất của người con. Để có đủ tư cách làm một người bố thì không những phải cho con cái sinh mệnh về mặt sinh lý, mà điều quan trọng hơn là phải thiết lập nên uy tín tốt đẹp của người bố trong mắt bọn trẻ.

Bạn là người bố như thế nào, hay là bạn mong muốn trở thành một người bố như thế nào? Bạn đã từng tự hỏi mình điều này bao giờ chưa?

98. Tuổi thơ của Prague

Một người bố dẫn con đến tham quan chỗ ở cũ của Van Gogh. Sau khi nhìn thấy một chiếc giường gỗ nhỏ và đôi giày da nứt toác, người con hỏi bố: “Van Gogh là một người họa sĩ nổi tiếng, tại sao ông ấy không phải là một triệu phú ạ?”

Người bố trả lời: “Van Gogh là một người nghèo đến cả vợ còn không lấy

nổi.”

Năm sau người bố lại dẫn con đến Đan Mạch, đứng trước ngôi nhà cũ kỹ của Anderson, con trai lại hỏi bố một cách hoài nghi: “Bố ơi, không phải là Anderson sống ở hoàng cung như trong các câu chuyện mà ông miêu tả sao?”

Người bố trả lời: “Anderson là con trai của một thợ đóng giày, ông ta sống trong gác xếp xơ xài và thô sơ này.”

Người bố là một thủy thủ, mỗi năm ông đều qua lại các cảng ở Thái Bình Dương. Người con trai tên là Prague, là nhà báo da đen đầu tiên nhận được giải thưởng Pulitzer.

Hai mươi năm sau, khi nhớ lại tuổi thơ của mình, Prague nói: “Lúc đó nhà chúng tôi rất nghèo, bố mẹ đều sống dựa vào việc bán sức lao động. Trong một thời gian dài, tôi luôn cho rằng những người da đen có địa vị thấp kém như chúng tôi đều không thể có tiền đồ gì cả. Mãi đến khi bố cho tôi biết đến Van Gogh và Anderson, họ đã cho tôi biết sự thật không phải như vậy.”

Bài học rút ra:

Làm cha mẹ, chúng ta nên dùng những cách thức đơn giản nhất và thú vị để cho trẻ tiếp nhận những đạo lý nhân sinh đơn giản và quan trọng nhất như sau: Đừng vì địa vị thấp kém của bản thân mà phủ nhận trí tuệ của mình, vì sự thấp kém của bản thân mà bỏ qua ước mơ khi còn bé của mình, càng không thể vì bị người khác kỳ thị mà từ bỏ, vì không được người khác khen thưởng mà đau khổ.

Chúng ta có lúc đã không thể nói chính xác và sinh động về một vài đạo lý đơn giản, hoặc những đạo lý trống rỗng không dễ gì được bọn trẻ chấp nhận, có thể sau giờ làm việc hãy đưa bọn trẻ đi xung quanh để chúng mở mang kiến thức, giáo dục như vậy còn sâu sắc hơn nhiều so với những thuyết giáo đơn giản.

Nếu chúng ta muốn kích thích sự yêu mến cuộc sống của bọn trẻ, chúng ta có thể lựa chọn phong cảnh núi cao biển lớn ngoạn nghèo nổi nhau; nếu muốn gợi lên trí tiến thủ tích cực của bọn trẻ, chúng ta đừng ngại đưa chúng đi

đến các danh lam thắng cảnh.

99. Ang nhuộm và lụa trắng

Kennedy là một nhà doanh nghiệp thành công, do đã luống tuổi mới có con nên rất mực nuông chiều con.

Bé Kennedy thì rất nghịch ngợm và đáng yêu, nhưng bố ông lại cảm thấy đứa bé này đi đâu cũng gây rắc rối, và lo lắng sau này cậu bé sẽ gây họa, không thể trở thành một “nhân sĩ thành công” như mình.

Một hôm ông Kennedy dẫn con trai đến thăm xưởng nhuộm, nhìn thấy người công nhân bỏ từng tấm từng tấm lụa trắng tinh vào trong ang nhuộm, tấm lụa trắng lập tức chuyển màu. Ông Kennedy than thở rằng: “Lụa màu trắng vốn rất thuần khiết nhưng khi bỏ vào trong ang nhuộm màu hồng thì sẽ chuyển thành màu hồng, bỏ vào trong ang nhuộm màu xanh thì sẽ chuyển thành màu xanh. Không phải mỗi người chúng ta khi vừa mới chào đời cũng giống như nhau hay sao? Chỉ là do sau này ở vào những hoàn cảnh khác nhau, chịu những ảnh hưởng khác nhau, thì sẽ trở nên muôn màu muôn vẻ và trở thành đủ loại người.”

Bé Kennedy thông minh nghe xong gật đầu như đã nhớ tất cả. Dần dần, bé không còn đi khắp nơi gây chuyện nữa mà chuyên tâm vào học lĩnh vực mà mình thấy hứng thú.

Ông Kennedy cảm thấy vừa kinh ngạc vừa vui mừng trước sự thay đổi của cậu con trai, ông không còn phải lo lắng cho tương lai sau này của con nữa, cũng không mắng mỏ con nữa, chỉ khi cậu ta gặp rắc rối gì mới giảng giải kết quả của sự việc cho con nghe một cách rõ ràng, đồng thời bảo con biết làm như thế nào thì mới có thể tránh được những sai lầm này. Sai lầm của cậu bé ngày càng ít đi và nó trở nên rất hiểu chuyện. Vài năm sau, bé Kennedy trở thành nhà doanh nhân và nhà từ thiện nổi tiếng nhất vùng đó.

Bài học rút ra:

Mỗi đứa trẻ ngây thơ hồn nhiên đều là những tấm lụa trắng thuần khiết

mà môi trường chính là một cái ang nhuộm to, một môi trường tốt sẽ giống như những ang nhuộm có sắc màu tươi sáng mà lụa nhuộm ra sẽ sáng đến chói mắt còn hoàn cảnh không tốt lại giống như những ang nhuộm có sắc màu u ám, lụa nhuộm ra sẽ tối tăm không màu. Điều đáng tiếc là tấm lụa đã từng nhuộm thì có giặt thế nào nó cũng không thể khôi phục lại màu sắc cũ.

Con cái của chúng ta cũng như vậy, môi trường tốt hay xấu đều có những ảnh hưởng sâu sắc đến sự phát triển sau này của chúng. Helvetius đã từng nói: “Con người mới sinh ra đều giống nhau, chỉ vì môi trường, đặc biệt là môi trường sống khác nhau trong thời kỳ thơ ấu, mà có người có thể trở thành thiên tài hay anh tài, cũng có những người lại trở thành những người bình thường, thậm chí là người ngu ngốc.”

Cha mẹ và gia đình chính là “môi trường” quan trọng nhất trong quá trình trưởng thành của trẻ. Vô số thực tiễn đã chứng minh, giáo dục gia đình ở giai đoạn đầu phần nhiều đã quyết định con cái có thể leo lên cao bao nhiêu, có thể đi bao xa.

100. Bàn chải đánh răng của Seth

Trong nhà vệ sinh, người mẹ phát hiện bàn chải của con trai vẫn để bên ngoài cốc súc miệng.

Bà mẹ liền gọi đứa con trai đang chơi trong phòng khách: “Seth, sao con lại để bàn chải ra ngoài như thế? Không phải mẹ đã nói với con, sau khi dùng bàn chải xong thì phải để vào trong cốc hay sao?”

Seth đang bày đồ chơi của mình nghe thấy những lời mẹ nói liền trả lời lơ đãng: “Con biết rồi ạ.”

Bà mẹ thấy con trai vẫn chưa chú ý, muốn tăng thêm hiệu quả của việc “giáo huấn” nên bà nói to và dứt khoát: “Seth, con lại đây một chút!”

“Để làm gì ạ?” Seth liền bỏ đồ chơi lại một cách miễn cưỡng và đi vào trong nhà vệ sinh.

“Để bàn chải vào trong cốc súc miệng”- Người mẹ chỉ tay vào bàn chải nói.

Seth liền bỏ bàn chải vào một cách nhanh chóng rồi quay người bỏ đi.

“Lần sau phải nhớ đấy nhé”- Người mẹ lại tiếp tục nhấn mạnh.

“Con biết rồi ạ.”

Ngày hôm sau, sau khi đánh răng xong Seth liền bỏ bàn chải vào trong cốc, nhưng người mẹ lại không chú ý. Sang đến ngày thứ ba, chiếc bàn chải lại xuất hiện ở trên bàn.

“Này Seth, con lại quên bỏ về chỗ rồi, con làm cái gì thế hả”- Người mẹ không giữ được bình tĩnh.

“Con tưởng rằng mẹ đã quên rồi”- Seth nói.

“Tại sao con lại nói mẹ quên”- Người mẹ không hiểu gì cả.

“Bởi vì hôm qua con đã để bàn chải trong cốc nhưng mẹ lại chẳng nói gì cả!”

Bài học rút ra:

Khi con cái làm việc gì sai trái, chúng ta thường hay trách móc một cách hàm hồ, nhưng sau khi chúng sửa chữa lỗi lầm và có được những hành động tốt đẹp thì chúng ta lại luôn lơ là khăng định những nỗ lực mà bọn trẻ làm được, lâu dần bọn trẻ sẽ mất đi sự hứng thú với thành quả khăng định bản thân.

Hãy để trẻ hình thành những thói quen tốt đẹp một cách vui vẻ, nó dễ dàng hơn nhiều bị ép buộc phải học những hành vi tốt khi không vui vì bị trách móc. Đây chính cách làm đúng đắn, khuyến khích và khen ngợi chính là những bí mật mà những người làm cha mẹ thông minh thường áp dụng.

101. Không còn tờ nào

Bé Brown là một đứa trẻ có tính cách hướng nội, hay xấu hổ.

Một hôm sau khi tan học, bé nói với mẹ, giáng sing sắp đến rồi, bé rất muốn làm cho mỗi bạn trong lớp một tấm bưu thiếp. Trong lòng người mẹ chột nặng nề: “Mẹ nghĩ tốt nhất là con đừng làm như vậy.” Vì người mẹ từ lâu đã

quan sát thấy cảnh bọn trẻ từ trong trường ra về: Bọn trẻ cười nói vui vẻ, bọn chúng thân mật như không hề có khoảng cách nào cả, chúng nói chuyện say sưa không ngừng nghỉ. Nhưng trong đó không hề có Brown, Brown của bà luôn đi theo sau cũng những đứa trẻ khác.

Mặc dù như vậy, bà vẫn quyết định ủng hộ con trai. Vì thế bà đã mua giấy, hồ, bút màu. Trong vòng ba tuần sau đó, từ đêm này sang đêm khác, Brown đã rất vất vả làm ra 35 tấm bưu thiếp. Vào buổi sáng sớm của ngày giáng sinh, Brown vui mừng khôn xiết. Cậu bé cẩn thận xếp các tấm thiếp lại một cách ngay ngắn rồi bỏ vào trong cặp sách, sau đó đóng cửa và đi học.

Mẹ cậu bé quyết định rán món bánh ngọt mà bé yêu thích nhất, vì khi bé vừa từ trường về đến nhà là có thể ăn được ngay bánh ngọt nóng hổi, hoặc có thể sẽ làm giảm bớt phần nào nỗi đau buồn của sự thất vọng. Cứ nghĩ đến thằng bé không nhận được nhiều thiếp hoặc không nhận được tấm nào thì trong lòng người mẹ lập tức lại cảm thấy buồn phiền.

Buổi chiều ngày hôm đó, người mẹ đã bày bánh ngọt lên trên bàn, và yên lặng chờ đợi con trai quay về. Khi nghe thấy tiếng bọn trẻ tan học ở bên ngoài, bà liền ngóng ra ngoài cửa sổ, đúng là bọn trẻ đã tan học về. Bọn trẻ đi trên đường một cách vui vẻ, đây chính là khoảng thời gian bọn chúng vui vẻ nhất, cũng giống như mọi ngày, Brown vẫn đi theo sau tất cả bọn trẻ, nó dường như đi nhanh hơn bình thường một chút. Người mẹ chú ý thấy hai tay nó trông trơn, còn nước mắt thì cứ như chực trào ra.

Đúng lúc đó thì cửa mở, người mẹ cố ngăn không để cho nước mắt tuôn ra:

“Mẹ đã làm cho con vài chiếc bánh ngọt”

Nhưng dường như bé không nghe thấy lời mẹ nói, mà chạy thẳng lại, Trên khuôn mặt cậu bé như có ánh sáng phát ra, mồm lẩm bẩm: “Không còn tấm nào cả, không còn một tấm nào cả.”

Người mẹ lặng đi.

Bé tiếp tục nói: “Không còn thừa tấm nào cả, không còn tấm nào cả.”

Người mẹ cứ ngây người ra, lúc sau nước mắt cũng đã chảy ra, nhưng

trong lòng bà hiểu rất rõ rằng đó là giọt nước mắt sung sướng.

Bài học rút ra:

Tình yêu thương là thứ mềm yếu và dễ bị tổn thương nhất. Trong lòng bọn trẻ luôn ngập tràn tình yêu thương lại càng vô cùng yếu đuối.

Nếu đứa trẻ luôn xuất phát từ lòng tốt để làm việc thì đừng bao giờ phủ định nó, mà phải toàn tâm toàn lực để ủng hộ nó. Và cho dù kết quả không được lạc quan lắm cũng phải cổ vũ bọn trẻ tiếp tục yêu thế giới, yêu những người khác. Thật ra kết quả không hề quan trọng, hướng hồ bố mẹ cũng không thể biết trước kết quả, trên thực tế kết quả có thể là sự vui mừng ngoài dự kiến.

Tình yêu thương là một sức mạnh và cũng là một loại ranh giới. Bố mẹ phải làm tăng thêm sức mạnh này cho con trẻ, và phát triển ranh giới này, như vậy sẽ làm cho trẻ cảm nhận được con đường cơ bản nhất của cuộc sống tốt đẹp. Nếu bố mẹ bóp chết tình yêu thương đơn thuần nhất trong trẻ thì chúng sẽ phải sống rất lâu trong bóng râm do nhân cách chưa hình thành tạo ra.

CHƯƠNG VIII

ĐỂ TRẺ ĐƯỢC RÈN LUYỆN

TRỞ THÀNH TRONG GIAN KHÓ

1. Hôn nhân bắt đầu từ cảm bầy tình yêu.

Có lẽ tuổi của bạn trai nhiều hơn thì tính tình có thể sẽ hiền hoà hơn. Nếu như có con rồi, thái độ của anh ta có thể sẽ tốt hơn. Chính tôi đã ôm trong lòng kỳ vọng này mà dần dần mài mòn sinh mệnh của chính mình.

Hôn nhân là thiên đường mà tất cả các cô gái hướng tới, tôi tưởng tượng hôn nhân có lẽ sẽ giống như bố mẹ tôi. Sự hợp thành hai người có cùng chí hướng, cùng yêu thương lẫn nhau, tin tưởng lẫn nhau để xây dựng nên một gia

đình hạnh phúc. Họ không chú ý đến sự giàu có về vật chất, ngược lại họ lại chú ý đến sự dung hoà tình cảm, trọng nhau như khách, vợ chồng kính trọng nhau, có phúc cùng hưởng, có hoạ cùng chịu, yêu thương, quan tâm lẫn nhau, không lừa dối nhau, không che giấu, không có sự qua loa, không có sự đùn đẩy, tình yêu của họ có thể trải rất nhiều thử thách của cuộc sống khắc nghiệt này nhưng một đời nguyện không thay đổi.

Và tất cả các cô gái đều như vậy, tôi cũng có suy nghĩ giống họ. Để có được một cuộc hôn nhân hạnh phúc, có một người chồng yêu thương tôi, trong tim tôi, anh ấy giống như một người bố, lại giống như người anh cả vì ngay từ nhỏ, tôi đã gặp phải rất nhiều khó khăn.

Từ trong sâu thẳm của tâm hồn tôi đã có vết thương lòng, vì vậy tôi so với các cô gái bình thường khác, càng khát vọng tìm được một người bạn trai tính tình lương thiện, lại hiểu biết, thấu tình đạt lý để làm bạn trăm năm, tôi hy vọng người chồng tương lai về mọi mặt đều mạnh mẽ hơn tôi, có khả năng trở thành chỗ dựa cho cả cuộc đời tôi.

Vì cuộc “Đại cách mạng văn hoá”, vì vấn đề gia đình, tôi cơ bản đã sống một cuộc sống cách ly với bên ngoài, tôi rất bảo thủ và không hiểu gì về chuyện nam nữ, chưa từng bước tới vấn đề tình cảm nào.

Nhưng không ngờ rằng số phận lại trêu đùa tôi một cách tàn nhẫn như vậy, trong một tình cảnh không hề cảnh giác, tôi đã hồ đồ đi theo sự sắp đặt của người khác và rơi vào cạm bẫy của hôn nhân! Bị động chấp nhận quan hệ với một người mình chưa từng giao lưu tư tưởng, chưa từng xem xét kỹ càng mà bị ép buộc bước vào một cuộc hôn nhân vĩnh viễn không thể lựa chọn lại được nữa.

Từ đó cuộc đời tôi coi như vô nghĩa. Tôi trở nên lạnh lùng với người khác. Tôi được coi là “nữ thần băng giá” trong một đêm từ một người con gái bị mất đi cái quý giá nhất của mình – “trinh tiết”. Khi đó anh ta đã thề với tôi, nhất định sẽ rất yêu thương tôi, chăm sóc cho tôi, vì tôi là cô gái chưa có chồng, vì đêm đầu tiên đã để anh ấy chiếm hữu, lúc đó tôi thật ngốc mà hoàn toàn tin vào sự đảm bảo, lời thề của anh ta.

Tôi quyết tâm khi nào có thời gian thích hợp sẽ giới thiệu anh ấy với gia đình tôi, mong lúc ấy mọi người đồng ý để cho tôi và anh ấy kết hôn.

Vậy mà, tất cả những điều này xảy ra khi thời tiết chuyển mùa từ xuân

sang hè của năm 1977, khi đó tôi mới 21 tuổi.

Thời gian đó tôi không dám nói thật với bố mẹ là vì chuyện của bố mẹ vẫn đang khiếu nại, chưa có kết luận cuối cùng. Tôi cũng không đành lòng để cho bố mẹ tôi vì cảnh ngộ của tôi mà đau lòng, mà thêm bức tức, tôi cũng càng không dám đi tố giác anh ta. Do anh ta nói rằng, nếu như đi tố giác anh ta, người khác sẽ không tin vào tất cả những gì tôi nói, anh ta cũng sẽ không thừa nhận. Cuối cùng sẽ làm cho tôi thân bại danh liệt. Tôi cùng với sự suy sụp về tinh thần thì dường như không còn con đường nào khác để đi nữa! Mà bố mẹ tôi khi nhìn thấy con gái mình kiên quyết như vậy, đã đến mức không lấy anh ta không được, nên cũng đành phải đồng ý cho tôi lấy anh ta. Quan hệ của chúng tôi sau khi được công khai, hầu hết những người bạn mà tôi quen biết đều nói: Thật lạ, các bạn vốn không phải là người đi cùng con đường, tại sao lại có thể gặp nhau được nhỉ?

Nửa kia trong mắt của tôi chắc chắn không phải kiểu người giống anh ta! Nhưng do sự lừa dối của cuộc đời mà tôi rơi vào tình trạng gửi lại cho đời một nụ cười “nhặt nhẽo”.

Tôi quá ấu trĩ, quá ngây thơ, tôi đã quên rằng hôn nhân là việc của hai người, tôi ngây thơ tin rằng chỉ cần tôi cố gắng là một người vợ tốt chuyên tâm, dốc lòng làm những việc mình nên làm và có khả năng làm tốt là có thể làm anh ta cảm động. Tôi tin vào lời dạy của cổ nhân “nhân hoá nhân, tâm hoá tâm”.

Tôi đã từng nuôi hy vọng lấy sự chân tình của mình, để anh ta cảm động, lấy đức hạnh, năng lực làm việc của mình, từng ly từng tý chăm sóc cho anh ta, thậm chí tôi còn lấy cả tiền lương của mình để mua quần áo cho anh ta.... Vậy mà tất cả những điều này không thể thay đổi được những tật xấu của anh ta, cũng không lấy được tính trách nhiệm, quan tâm, dốc lòng của anh ta với gia đình, với cuộc hôn nhân, với tình yêu chân thành của tôi. Do vậy anh ta cho rằng tất cả những gì tôi làm là lẽ đương nhiên, tôi như là con gà đã bị nấu chín, gạo đã nấu thành cơm, mọi sự đã rồi không thể thay đổi được nữa!

Từ nhỏ đến lớn tôi đã gặp phải rất nhiều khó khăn, chịu nhiều thiệt thòi, quả thực ngay đến trong mơ cũng không dám nghĩ đến hôn nhân của tôi hôm nay sẽ gặp phải sự đen đủi cực độ như thế này. Sau khi trở về nhà, khi chuyện của bố bị bình phản triệt để, tôi lại rơi vào vực thẳm của một nỗi đau đáng sợ.

Cũng vì để cho anh ta hiểu hết được quá trình trưởng thành của tôi. Chỉ cả

của tôi thậm chí đã gửi thư cho anh ta biết, tôi từ nhỏ đến lớn đã chịu rất nhiều vất vả, không dễ dàng gì có được cuộc sống ngày hôm nay. Thịnh cầu anh ta đối xử tốt với tôi, thấy chị tôi ở miền xa xôi của quê nhà chăm sóc cho tôi, nhưng tất cả những lời khuyên đó đều là uống công vô ích! Đối với anh ta mà nói mãi là “giang sơn dễ đổi, bản tính khó dời”tôi vừa không thể thông cảm với anh ta, cũng không thể sửa được tính cách của anh ta.

Giảng đạo lý anh ta không nghe, đánh chửi thì tôi không thể, tôi vốn không phải là đối thủ của anh ta. Tôi thấy đối với anh ta đúng là “vô phương cứu chữa”.

Tôi kiên quyết một lần từ bỏ anh ta, muốn li hôn, nhưng luôn bị sự yếu đuối, sự bất lực do không dám quyết định, luôn cho rằng mình là một đứa con gái hư hỏng, bị mất đi sự trinh trắng của mình, đành phải ngậm đắng nuốt cay sống cho qua ngày.

Sau khi mẹ tôi biết, mẹ luôn khoan dung, an ủi tôi, mẹ đã nói: có lẽ tuổi anh ta lớn hơn chút nữa thì tính tình sẽ tốt hơn, chỉ cần có con thái độ của anh ấy sẽ tốt hơn. Tôi cứ nuôi hy vọng đó mà dần mất đi tuổi thanh xuân của mình.

2. Sự ra đời của đứa con đã cho tôi có nơi gửi gắm tinh thần

Tôi cảm thấy sự bắt đầu cuộc sống hàng ngày của mỗi người là rất quan trọng. Sự mở đầu nếu không tốt, không những người mẹ mệt mỏi, con cái cũng gánh chịu sự cực khổ đó. Cuộc sống hàng ngày có nhiều điều tươi đẹp biết bao! Chính dưới sự dạy dỗ và yêu cầu nghiêm túc cẩn thận của người mẹ mà dần dần nuôi dạy con cái nên người.

Vào một buổi chiều 19/9/1982, tôi dường như đã trải qua sự tận cùng của gian khổ, một ngày một đêm chịu đủ sự giày vò cuối cùng cũng sinh ra đứa con trai nặng 3,5 kg. Trong thời khắc đau khổ và sự quyết tâm sinh con, tôi liền thề rằng nhất định phải là một người mẹ tốt, vì quá trình mang thai và sinh nở quả thực là rất gian khổ và vất vả. Đứa con hoàn toàn là một kỳ tích của người mẹ, dùng cả tính mệnh của mình sinh ra con, có con rồi tôi có nơi gửi gắm tinh thần, tình cảm của mình .

Từ khi đứa trẻ sinh ra, tôi quyết định nuôi con bằng sữa mẹ. Do tôi biết nuôi con bằng sữa mẹ đứa trẻ vừa khỏe mạnh, vừa thông minh, hơn nữa lại tiết

kiếm được rất nhiều tiền.

Khi tôi phát hiện ra đứa trẻ có khả năng biết tự ăn cơm, tôi đã phát hiện ra vấn đề mà nhiều bà mẹ phải đau đầu. Đó là đứa trẻ không chịu ngồi ăn cơm, người mẹ đều tay cầm bát cơm đi theo sau con để bón cho con, đứa con vừa nghịch vừa chơi. Cứ như vậy kết quả là vừa ảnh hưởng đến sức khỏe của con, vừa làm cho mẹ mệt đứt cả hơi, tôi nghĩ rằng con tôi tuyệt đối không được như vậy.

Biện pháp của tôi là: sau khi đón con từ nhà trẻ về, đầu tiên là nấu cháo cho con ăn, sau đó chuyển con đến một chiếc ghế tựa cho con ngồi lên đó, để con ngồi ăn cơm thật ngoan và không chạy lung tung, tôi lại lấy một chiếc dây chun mỏng rất dễ chịu để con ngồi cố định trên chiếc ghế tựa đó, tất nhiên độ lỏng của chiếc dây đó phải rất phù hợp. Tôi nói nhẹ nhàng với con “Bây giờ là lúc ăn cơm, một đứa con ngoan, biết nghe lời trước tiên phải ăn cơm ngoan, đợi sau khi ăn xong rồi lại chơi tiếp”.

Đứa trẻ biết mình không thể chạy được vì vậy đành phải nghe lời há to miệng ăn cơm, một bát cơm được ăn hết sạch rất nhanh. Lúc này tôi mới giải thoát cho con khỏi chiếc giầy chun đó, để con trai ăn no rồi vui vẻ chơi tiếp.

Với sự rèn luyện như vậy, con trai hiểu được rằng khi ăn cơm phải ngồi yên trên ghế ngoan ngoãn ăn cơm mà không nên chạy lung tung, từ đó mỗi lần đến bữa ăn con đều nói với tôi: mẹ cho con ngồi trên ghế tựa ăn cơm, con tự xúc ăn.

Tôi nhận ra rằng sự bắt đầu của mỗi thói quen trong cuộc sống đều rất quan trọng, mở đầu không tốt, không chỉ người mẹ chịu mệt, đứa con cũng chịu khổ, kỳ thực rất nhiều thói quen tốt có được là do sự rèn luyện dạy dỗ nghiêm túc của người mẹ mà dần dần hình thành, quan trọng là người mẹ phải biết làm thế nào mới tốt cho sự trưởng thành của con cái, thế nào mới có lợi cho sự phát triển khỏe mạnh của con mình. Chính vì vậy mà tôi kiên quyết có những giáo điều nghiêm khắc với con, thói quen vệ sinh, thói quen sinh hoạt của Ngô Thuần đều rất tốt. Do đó cơ thể của nó rất khỏe mạnh, từ nhỏ đến lớn nó chưa phải một lần phải đi viện, chưa một lần mắc bệnh nặng, thân thể và tâm trí đều rất bình thường. Tôi với tư cách là một người mẹ tất nhiên cũng đỡ lo hơn rất nhiều.

Khi Ngô Thuần còn nhỏ tuổi, tôi vì con mà mua đủ các loại đồ chơi, nào

là xếp gỗ, xếp hình, để con học xếp các loại hình thù, cũng mua các loại sách dành cho trẻ em để con học nhận mặt chữ, mỗi lần chơi xong nó tiện tay vứt bừa, tôi suốt ngày phải đi thu dọn “chiến trường” cho nó. Lâu ngày những hành động của con trở thành thói quen, mà tôi lại cứ phải ở phía sau thu dọn cho nó, dọn mãi cũng không hết, tôi cảm thấy như vậy không phải là một biện pháp tốt, tôi bắt đầu “chỉnh đốn tác phong” của con.

Trước tiên tôi bảo con: Sau này khi lấy đồ chơi, muốn chơi loại đồ chơi nào thì lấy đồ chơi đó, mẹ không cho phép con bày lung tung hơn nữa phải học cách dọn dẹp chiến trường, khi xem sách cũng giống như vậy phải giữ gìn cẩn thận, xem xong phải để nguyên vào chỗ cũ, càng không được phép xé sách.

Khi mới bắt đầu, con tôi có một chút không quen, tôi nhắc con, con luôn phải nhớ rõ, khi mẹ không nói con liền quên ngay.

Có một lần tậ cũ của con lại tái phát, tôi liền nhân cơ hội này tiến hành nghiêm khắc chỉnh đốn con, tôi nói với con: Hôm nay tậ cũ không chịu dọn dẹp của con lại phạm phải, mẹ đã nói với con rất nhiều lần, con đã không nghiêm túc sửa đổi tính nết, giờ mẹ bảo con nhanh chóng cầm đồ chơi này đặt vào nguyên vị trí, sắp xếp lại tất cả các đồ chơi để bừa bãi, nếu không hôm nay đừng hòng chơi bất cứ một thứ gì, nếu con không tin con cứ thử xem. Con trai khi nhìn thấy thái độ nghiêm khắc của tôi liền bắt đầu dọn dẹp tử tế theo đúng yêu cầu của tôi. Sau khi từng bước dọn dẹp xong, con bảo mẹ kiểm tra hộ xem như thế đã được chưa?

Lúc này tôi nhân tiện với con: “Ngô Thuần con tự mình nhìn lại xem bừa bộn tốt hay gọn gàng tốt? Nhà mình đồ vật nhỏ rất nhiều, con lại lấy sách vứt lung tung, nhà này còn giống cái gì nữa đây? điều kiện kinh tế của mẹ có hạn vì con mà mua đồ chơi sách vở cũng không phải là đơn giản, con nên học cách biết giữ gìn mới đúng. Mẹ hàng ngày đều rất bận đi làm, bận dọn dẹp nhà cửa, việc nhà, rất vất vả, con cũng nên bỏ ra một chút sức lao động để giúp mẹ chứ! Trước tiên nên học việc của mình, tự mình làm.

Tôi nói một hồi rất thật lòng, con tôi cảm động gật đầu lia lịa rồi trả lời: “Mẹ yên tâm sau này con nhất định làm tốt việc này theo yêu cầu của mẹ”. Từ đó con trai tôi giống như một người lớn tuổi nhỏ thân xác, những đồ chơi của mình sắp xếp gọn gàng có trật tự, sách của mình bày xong lại xếp ngay ngắn, con còn giúp tôi đổ rác, đến cửa hàng mua đồ, tự mình trải ga giường và cũng từ

đó trở thành người giúp việc nhỏ tuổi đắc lực của tôi.

Là người mẹ, đối với con trai từ nhỏ tôi đã có yêu cầu, tuyệt đối không phải là tất cả tùy con. Từ trước đến nay tôi không tán thành quan niệm giáo dục gia đình cũ rích, lỗi thời đó. Nào là cây lớn tự nhiên thẳng không cần phải giáo dục con trẻ, đến khi lớn rồi tất sẽ hiểu việc. Kỳ thực cách nói này là biểu hiện của người mẹ có phương pháp dạy con vô trách nhiệm, cực đoan với đứa trẻ.

Yêu cầu của tôi với trẻ nhỏ là toàn diện, cụ thể, có bố trí có kiểm tra, có thực hiện. Cho dù là một việc nhỏ tôi đều nghiêm khắc yêu cầu con phải cố gắng làm hết sức mình, chú ý rèn luyện cho con thói quen cẩn thận kỹ lưỡng, theo đuổi hoàn mỹ.

3. Muốn nuôi dưỡng những phẩm chất tốt đẹp của con trẻ phải nhân lúc trẻ còn nhỏ tuổi

Khi đứa trẻ phạm sai lầm, giáo dục lý thuyết không có hiệu quả, tôi liền áp dụng phương pháp: "xử lý lạnh", đợi đến khi con mình tự phải đến giảng hoà, tôi mới giảng đạo lý với nó, đứa trẻ dễ dàng tiếp thu.

Nói đến giáo dục con cái, tôi cho rằng quan trọng nhất chỉ là một từ “sớm”. Nuôi dạy con có tính cách tốt phẩm chất tốt, thói quen tốt đều phải tranh thủ, “dạy con từ thuở còn thơ”, hơn nữa cũng phải chú ý những chi tiết nhỏ trong cuộc sống hàng ngày, phải uốn nắn những tật xấu của con, về phương diện này tác dụng của người mẹ là rất lớn. Vì trẻ càng nhỏ tính ỷ lại vào người mẹ càng lớn, lúc này mỗi câu nói của người mẹ đứa trẻ đều lắng nghe, do đó ý đồ của người mẹ là rất dễ dàng biểu lộ thông qua hành vi của trẻ. Trẻ con giống như một tờ giấy trắng, chỉ cần bạn cẩn thận quy hoạch là có thể cùng con vẽ lên một bức tranh cuộc đời đẹp nhất, mới nhất và sớm nhất cho nó.

Xung quanh tôi có rất nhiều phụ huynh trong giáo dục mầm non lấy sự phát triển trí óc như học toán học, thuộc lòng các bài thơ Đường đặt lên vị trí hàng đầu. Tôi thì không như vậy, tôi rất coi trọng việc bồi dưỡng sức khoẻ tinh thần và thể lực, những thói quen tốt, những quy phạm hành vi, mong muốn học hỏi, tự lập tự tin cho trẻ thời kỳ đầu, bắt tay từ những chuyện nhỏ trong cuộc sống, chú ý nuôi dưỡng cá tính, thói quen, phẩm chất tốt của trẻ.

Vì hiểu được đạo lý “tinh thần từ những chuyện nhỏ nhất” nên tôi chưa

bao giờ vì những việc nhỏ trong cuộc sống hàng ngày mà lơ là quản lý giáo dục đối với con cái, tôi đặc biệt chú ý tính nhất quán trong giáo dục gia đình, nói gì là thực hiện, chưa hề sáng nói chiều quên, trước mặt trẻ đều tỏ ra "ơn uy bính trong" vấn đề nguyên tắc quyết không chịu nhượng bước.

Tôi nhất quán kiên trì yêu con một cách có nguyên tắc, trong cuộc sống hàng ngày khi con cái không chịu nghe lời tôi thường áp dụng phương pháp giảng đạo lý. Khi con phạm phải sai lầm và thuyết giáo không có hiệu quả, tôi liền áp dụng phương pháp xử lý lạnh, tự mình phải làm những việc mình cần làm, coi đứa trẻ đang nổi cáu cơ bản như không tồn tại, đợi khi bản thân trẻ thấy không có ý nghĩa gì, sự tức giận của chúng không đạt được kết quả gì, đứa trẻ sẽ tự biết cách thu dọn chiến trường. Lúc này, tôi mới cùng con giảng đạo, đứa trẻ sẽ dễ dàng chấp nhận hơn, hơn nữa cả hai bên đều bình tĩnh trở lại sẽ tỉnh táo và lý trí hơn, trong tình hình này tiến hành giao lưu sẽ rất dễ dàng và hiệu quả giáo dục con cái sẽ rất lý tưởng.

Nhớ lại lúc con tôi 2 tuổi đã từng xảy ra một việc thế này.

Đó là lúc tiết trời đầu xuân còn se lạnh, con trai tôi có một chiếc áo bông mỏng làm bằng chất liệu nilon màu xanh da trời, nó rất thích mặc chiếc áo đó.

Vào một buổi chiều khi đi nhà trẻ đón con, tôi phát hiện thấy nó chơi đến mức mồ hôi ướt đầm cả người, thế là tôi vội vàng cởi áo bông ra, lau sạch mồ hôi, khi về đến nhà thay áo len cho con rồi chuẩn bị nấu cơm tối.

Lúc đó, con trai tôi không nói không rằng leo lên giường lấy chiếc áo bông xanh da trời đó mặc vào người. Nhìn thấy con như vậy, tôi đã không ngừng trì triết phê bình con và nói: "Tại sao con không chịu nghe lời mẹ? Cả người con đầy mồ hôi mà vẫn còn muốn mặc chiếc áo bông đó, nếu ốm thì làm thế nào?"

Con trai nói: "Mẹ, con thích mặc chiếc áo này, con phải mặc nó!" - nói xong lại bò về phía chiếc áo đó.

Tôi thực sự nổi cáu, lấy chiếc áo đó vứt vào tủ quần áo, con tôi khi thấy chiếc áo yêu thích của nó không còn ở trong tầm tay nữa, liền tức giận ngồi xuống sàn nhà khóc lớn, tôi thấy con trai mình vô lý như vậy cũng không thêm để ý đến nó nữa, khoá cửa lại để nó khóc một mình cho đã.

Lúc đó hai mẹ con tôi sống trong căn phòng chỉ có 8m², mọi người đều nấu ăn ở hành lang, hàng xóm đều khuyên tôi bỏ qua và đừng để cho con khóc

như vậy, nhưng tôi đã lựa lời từ chối, vẫn làm tiếp tục nấu cơm, dường như không coi sự kêu gào của con ra gì cả.

Một lúc sau, con thấy tôi mặc kệ không để ý nên nó cũng không làm âm lên nữa, nó nhẹ nhàng đi đến cửa gọi ra bên ngoài: “Mẹ, mẹ mở cửa cho con, cho con ra ngoài”, tôi ở bên ngoài hỏi con: “Con đã khóc đủ chưa? Còn muốn mặc áo bông nữa không? Những lời mẹ nói con có nghe không?”. Con tôi trong phòng trả lời: “Mẹ con sai rồi, con nghe lời mẹ, con sẽ không mặc chiếc áo đó nữa, mẹ nhanh mở cửa cho con!”

Tôi lấy chìa khoá mở cửa phòng lau sạch nước mắt cho con và bảo: “Con định lấy biện pháp gào khóc để uy hiếp mẹ đúng không và để đạt được mục đích sai lầm của con? Đây là hành động ngu ngốc. Mẹ sẽ không nhượng bộ với đứa trẻ có những yêu cầu vô lý. Sự việc hôm nay chính là một minh chứng con phải nhớ”, con tôi biết mình sai nên đã gật đầu đồng ý.

Từ đó trở đi, con trai tôi cho dù là mua đồ chơi, mua thức ăn, mua sách thiếu nhi hay mua quần áo đều không xảy ra việc tương tự như thế nữa, không vì không thể đáp ứng được nhu cầu của mình mà lăn ra sàn nhà khóc lóc, vì nó biết mẹ không mắc phải cái bẫy này lần nữa. Chỉ cần nghe lời, hợp lý, những biểu hiện ở nhà trẻ tốt, những yêu cầu của nó mới có khả năng thành hiện thực.

Vì vậy, mỗi khi đứa trẻ đứng cạnh tủ đồ chơi ở siêu thị, nhìn thấy những đứa trẻ vì không đòi được đồ chơi liền ngồi dưới nền nhà gào khóc âm ỉ, con liền nói với tôi “Mẹ, bạn ấy làm như vậy là không đúng, con sẽ không học theo bạn ấy, con sẽ nghe lời mẹ, đợi khi nào mẹ có tiền nhất định sẽ mua đồ chơi cho con”.

Thế mới đúng là con trai của tôi, từ lúc đầu tôi đã kiên quyết dùng tình yêu có nguyên tắc để dạy bảo con, trước sau như một, quyết không thay đổi. Từ khi còn nhỏ nó đã quá hiểu mẹ nó là một người mẹ sống theo đạo lý, một người mẹ có nguyên tắc, một người mẹ không chiều theo những yêu cầu vô lý của con. Trước mặt một người mẹ như vậy, nếu không tự tiếp nhận sự giáo dục nghiêm khắc, không làm đứa trẻ ngoan sẽ không có tương lai gì. Mục đích của giáo dục gia đình thời kỳ thiếu nhi chính là bắt đầu từ những việc nhỏ trong cuộc sống hàng ngày, chính là bồi dưỡng thói quen, nhân cách và năng lực hành vi tốt cho trẻ.

Vì vậy, tôi luôn cảm thấy, một người mẹ thông minh có hiểu biết không

thể một mực chiều con, mà nên nói biết cách nói từ “không” với trẻ. Bố mẹ trước đây cho rằng con cái phải tuyệt đối phục tùng mình, đây là một sai lầm, nhưng bố mẹ ngày nay lại vì mỗi gia đình chỉ có một đứa con, từ đó lại yêu chiều con quá mức, điều này cũng không đúng.

Khi tôi nói “không” với con, nhất định cũng sẽ nhẹ nhàng nói lý do vì sao “không” với nó. Tôi nhấn nại bảo con, bướng bỉnh tiếp tục sai lầm thì chỉ gây ra hậu quả không tốt mà thôi. Tôi cảm thấy nói từ “không” là một trách nhiệm của người mẹ. Kiểu yêu thương mù quáng tất cả đều tùy con nghe con thực chất là sự vô trách nhiệm lớn nhất đối với con cái. Vì vậy trong sự giáo dục đối với Ngô Thuần tôi trước sau kiên quyết có nguyên tắc, có khen, có chê, cũng có cả lúc nói những từ “không”.

Đối với con cái, tôi trước sau kiên quyết yêu đúng lúc, quan tâm đúng lúc, giúp đỡ đúng lúc, phê bình đúng lúc, uốn nắn tật xấu đúng lúc, xử lý và giải quyết vấn đề không kéo dài qua 1 đêm, để con thấy mẹ mình là một người mẹ có nguyên tắc, có đạo lý, quân lệnh vững như núi, là một người mẹ nói mà giữ lời, là người mẹ thường phạt phân minh, với một người mẹ như vậy làm con cái không được phép lơ là, sai sót.

Tình yêu thương con vô hạn của tôi thường được vùi sâu trong lòng, vừa không thể thoả mãn toàn bộ nhu cầu vật chất, cũng không phải có một cuộc sống vô cùng phong phú, mà là yêu cầu nghiêm khắc với con, bắt đầu từ những việc nhỏ nhất trong sinh hoạt để gây trồng những hạt giống phẩm cách tốt đẹp như lòng tự tin, sự vinh dự, nghị lực theo đuổi sự hoàn mỹ lên tâm hồn non trẻ của con.

4 .Giáo viên mẫu giáo đã mở ra con đường âm nhạc

Tôi không cho rằng phụ huynh biết cái gì mới có khả năng dạy con học cái đó, sở trường nghệ thuật và kiến thức văn hoá có lẽ đều là do qua cô giáo có chuyên môn truyền thụ cho các em.

Lúc đầu khi quyết định cho Ngô Thuần 4 tuổi rưỡi học đàn, tôi không phải là mù quáng càng không phải hoàn toàn dựa vào ý chí chủ quan của phụ huynh để ép buộc con tiếp nhận sở trường chuyên môn mà hoàn toàn ngược lại, sau khi nghe ý kiến của cô giáo ở trường mẫu giáo Hoa Công, tôi mới quyết

định cho con học đàn. Cô Hứa, trong quá trình dạy học hàng ngày dần dần phát hiện thấy Ngô Thuần có khả năng tiếp thu đối với âm nhạc đặc biệt tốt, thế là cô đề nghị tôi bồi dưỡng thêm về âm nhạc cho con, nắm bắt sự phát triển trí thông minh thời kỳ đầu, thế là tôi quyết định sẽ mua một chiếc đàn điện để con học.

Tôi rất vui khi nghe lời khuyên của cô Hứa, nhưng ngay lập tức không thể kiếm đâu ra nhiều tiền như vậy để mua đàn điện cho con, trong lúc đang đau khổ, tôi bỗng nhớ ra mình đang tham gia tổ hợp tác nghiên cứu sản phẩm, vì con tôi đánh bạo nói với người phụ trách tổ đề tài này: liệu có thể ứng trước tiền thưởng cuối năm để tôi mua cho con một chiếc đàn điện, như vậy có thể mở mang trí lực của con. Thật không ngờ lãnh đạo đồng ý một cách thoải mái.

Và tôi đã bỏ ra 212 đồng mua cho con một chiếc đàn điện YAMAHA 61 phím, con trai rất vui sướng, cảm động đứng cạnh nhảy chân sáo, tôi nhân cơ hội này nói với con. Đây là mẹ ứng trước tiền thưởng làm thêm của mẹ, là mẹ dùng sức lao động, vất vả để đổi lấy tiền mua một món quà cho con, hy vọng con có thể giữ gìn nó cẩn thận, chăm chỉ học đàn cũng như nắm vững kiến thức về nó.

Vì tôi không cho rằng cứ phụ huynh phải biết cái gì, mới có khả năng dạy con học cái đó. Sở trường nghệ thuật hay tri thức văn hoá đều là do sự truyền thụ của cô giáo chuyên môn dạy, trách nhiệm của phụ huynh chính là nuôi dưỡng phẩm chất, thói quen, nhân cách và năng lực tốt cho con, biết tôn trọng sở thích và hứng thú của con mình .

Tôi hiểu nghệ thuật âm nhạc là môn học quý tộc hoá, tôi cho con học từ khi còn nhỏ: một là để con có khả năng tập trung ngồi học, thuận lợi chuyển tiếp từ quá trình học mẫu giáo đến khi học văn hoá cấp một, hai là để loại bỏ những tư tưởng xấu và làm sạch tâm hồn trẻ thơ để nó biết sự phong phú đa dạng của cuộc sống bên ngoài, ba là vì học đàn làm cho đầu và tay cùng hoạt động, rất có lợi đối với trí lực của trẻ. Xuất phát từ 3 điểm trên, quan niệm trước sau như một với việc học đàn của con là: "tôn trọng sở thích của con, đồng thời gợi ý hướng dẫn con. Chú trọng bồi dưỡng tính nhẫn nại kiên trì của con, động viên con không học thì thôi, đã học phải đến nơi đến chốn. Cho dù tương lai không trở thành nhạc sỹ chuyên nghiệp, thời gian rồi học đàn cũng phải đâu ra đấy."

Học âm nhạc là một việc không hề dễ dàng, muốn học giỏi lại càng khó, đặt biệt là giai đoạn đầu mới học, với những đứa trẻ mới học âm nhạc vỡ lòng

càng cần phải kiên trì và sự đam mê.

Trước hết cần phải nhanh chóng nhận biết được nhạc Sonphe và còn phải học thuộc lòng, sau đó cô giáo mới có thể dạy bạn, điều này đối với Ngô Thuần nhỏ tuổi là một sự khảo nghiệm mới.

Để giúp con học vượt qua cửa ải này một cách thuận lợi, tôi đến hiệu sách Tân Hoa mua bản nhạc Sonphe và dán lên tường, mỗi ngày khi con từ nhà mẫu giáo trở về, tôi đều yêu cầu con học cẩn thận và luyện đi luyện lại nhiều lần. Có lúc con muốn chơi, có lúc lại sợ khó, mỗi lần xảy ra tình huống này, tôi đều kịp thời động viên: “Ngô Thuần con muốn chơi đàn điện tử không? Có muốn biểu diễn trước mặt các bạn học mẫu giáo không? Con có muốn làm trợ thủ đắc lực của cô Hứa không? Nếu con không nắm vững bản nhạc Sonphe này thì 3 nguyện vọng vừa rồi mãi mãi sẽ không thực hiện được, tiểu nam tử hán, sao lại sợ khó khăn như vậy? Chúng ta mỗi ngày học thuộc một dòng, nếu tiếp tục kiên trì nhất định có thể hoàn toàn học được, thường là phải có quyết tâm, chuyện gì cũng phải có niềm tin, phải kiên trì theo đuổi, phải không con?

Tháng 6 năm đó, Ngô Thuần được nghỉ hè, mỗi ngày tôi đều yêu cầu con bỏ ra 3 lần ngồi bên đàn điện, lần lượt tìm ra từng phím đàn đối ứng với từng nốt nhạc của bản nhạc Sonphe đó, phải nhận đúng và nhớ rõ vị trí của chúng, sau đó lại từ trên xuống dưới, từ dưới lên trên nhiều lần học thuộc như vậy. Qua gần 20 ngày cố gắng, Ngô Thuần cuối cùng cũng có bước đi đầu tiên tới cánh cửa âm nhạc.

Con trai còn nhỏ, tinh thần nhản nại chịu khổ không đủ, tôi thường phải có ý thức rèn luyện con.

Mùa đông năm Ngô Thuần được 5 tuổi, tuyết rơi mấy ngày liền, ngoài đường tuyết phủ đầy. Lúc đó, Ngô Thuần không có đôi giày nào, tôi hỏi con “Thế con có đi học không?” Nó trả lời: “Có đi chứ ạ, nếu không cô giáo đợi, đợi không đến cô giáo sẽ thất vọng, sau này cô sẽ phê bình con, vì con không có giấy xin phép, hơn nữa, tuyết rơi cũng không phải là lý do không đi học”

Nghe con nói như vậy, tôi cảm thấy rất hài lòng, cũng vui vì sự nỗ lực học hành của con.

Buổi sáng hôm đó, chúng tôi vẫn 6 giờ dậy như thường, vì đường đến nhà cô giáo đi xe bus phải qua 6 trạm, mà cách mỗi trạm cũng phải đi bộ mất 15 phút. Trời lạnh thế, Ngô Thuần đi một đôi giày vải năm tay tôi cùng đi từng

bước về phía nhà cô giáo. Vì Ngô Thuần là học sinh được cô xếp học đầu tiên vào lúc 8h sáng, nên khi mẹ con tôi đội mưa gió đến nhà gõ cửa, cô thấy rất bất ngờ và rất xúc động nói : “Ngoài trời tuyết rơi lớn như vậy mà Ngô Thuần vẫn đến lớp đúng giờ, điều này đối với một đứa trẻ học nhạc ngoài giờ thật là một chuyện không dễ dàng gì!”

Đội chúng tôi học xong, khi từ nhà cô ra về, tuyết trên đường bắt đầu tan, đôi giày vải của Ngô Thuần đã bị nước tuyết tan ngấm ướt hết. Tôi công con đi một đoạn, con thấy tôi không công nổi nữa lại tự xuống đi bộ một đoạn... Lúc về đến nhà, khi cởi đôi giày vải ướt đầm cho Ngô Thuần, đôi chân của nó đã bị lạnh cóng tới mức đông cứng, đỏ tím lại. Tôi vội vàng ôm chặt lấy đôi chân nhỏ của nó, gắng sức dùng nhiệt độ của mình để sưởi ấm nó, giờ phút này, nước mắt tôi đã bắt giáng tuôn trào nhưng Ngô Thuần lại liên tiếp nói: “Mẹ, không sao đâu, đợi một chút là hết ngay mà, đừng khóc mẹ”

Tôi lau nước mắt rồi bảo con: “Mẹ vì sự ngoan ngoãn, cố gắng nghe lời, chịu khó học hành của con nên vui sướng quá mà khóc thôi con ạ”.

Giáo viên dạy âm nhạc đầu tiên của con là cô Quảng Anh thuộc khoa âm nhạc của Học viện Sư phạm Hoa Trung, cô là một cô giáo rất tốt, có tâm huyết và kiên nhẫn. Sau học đàn được hơn 1 năm, cô nói Ngô Thuần tiến bộ rất nhanh, rất có tiềm năng và giục tôi nên đổi cho con một chiếc đàn khác.

Không còn cách nào khác, vì sự trưởng thành của con, tôi đã đi khắp nơi hỏi vay tiền, lấy chỗ nợ bù chỗ kia, đến cuối năm 1987 tôi đã mua được cho con một chiếc đàn Piano số 004 hiệu Châu Giang, nhìn thấy chiếc đàn mới con tôi vui sướng vô cùng, nó hứa rằng: “Nhất định con sẽ học đàn tốt và đạt được thành tích xuất sắc”.

Do tôi không hiểu về âm nhạc, vì vậy khi dẫn con đi học đàn tôi cố gắng ghi chú kỹ lại, viết lại rõ ràng những chỗ nhấn mạnh của cô và những điểm khó, còn mang theo cả máy ghi âm để ghi lại toàn bộ những lời cô giảng vào băng để con tham khảo khi học ở nhà. Có hôm phải đến đơn vị làm thêm để mình con ở nhà tôi không yên tâm, cũng không để ảnh hưởng đến việc học đàn của con, tôi bảo con đem theo quyển phổ nhạc cùng tôi đến cơ quan, rồi tìm một chiếc ghế dựa, bảo con coi đó là mặt và gõ các nốt nhạc trong quyển phổ nhạc, tôi làm việc một bên, một bên con tập đánh đàn trên ghế dựa, đợi đến khi tôi tan ca, con đã làm gần xong những bài tập luyện đàn ở nhà rồi, khi về nhà chỉ cần củng cố

trên đàn thật mà thôi. Nhiều lúc, những bài tập đánh đàn của con cũng hoàn thành như vậy.

Những buổi sáng tiếp theo, cứ khoảng 6h15 tôi bắt đầu đánh thức con dậy, nhắc nhở con vệ sinh buổi sáng nhanh nhất, sau đó luyện đánh bài đàn cơ bản “Chỉ pháp Hanon”. Sau nửa giờ chúng tôi cùng nhau ăn sáng, sau đó Ngô Thuần đi mẫu giáo. Buổi chiều khi tan học về nhà, Ngô Thuần tranh thủ lúc tôi nấu ăn tiếp tục luyện đàn. Sau khi ăn cơm xong chúng tôi cùng nhau xem phim hoạt hình, rồi sau đó là thời gian luyện đàn một giờ. Đây chính là nhật ký 365 ngày của mẹ con tôi. Dưới sự nhiệt tình dạy dỗ của cô Quảng Anh, con trai tôi ngày càng có sự đam mê và trình độ ngày càng nâng cao, đang từ bị động tiếp thu bài giảng, chuyển thành hoàn toàn chủ động.

5. Học và chơi, học vẫn luôn ở vị trí số một

Là một học sinh, học luôn ở vị trí số một, cho dù ở bất cứ thời điểm nào đều nên học trước chơi sau. Học cần phải học thực sự, xuất sắc, chơi phải chơi mọi cách vui vẻ thoải mái, như vậy mới có lợi cho sức khoẻ tinh thần và thể chất.

1989 Ngô Thuần học tiểu học, ngày đầu tiên con đi học, tôi dặn dò con rất cẩn thận: “Trong mắt của mẹ, con là một đứa trẻ có khả năng làm tất cả mọi việc, chỉ cần con chịu khó chăm chỉ học hành, con nhất định làm được tốt hơn những gì con mong đợi”, đối với trẻ, bạn khen ngợi, cổ vũ chúng, chúng sẽ làm tốt hơn cả sự kỳ vọng của bạn.

Để con trưởng thành lành mạnh, trong gia đình tôi kiên trì giữ vững 4 nguyên tắc sau: thường xuyên động viên, bồi dưỡng thói quen tốt, tạo bầu không khí tốt, phát triển cân đối toàn diện.

Mặc dù tôi biết rất rõ tính quan trọng của việc học kiến thức văn hoá, nhưng cũng biết nếu không có phẩm chất đạo đức tốt cũng khó thành tài. Do đó tôi rất coi trọng phát triển toàn diện: “đức, trí, thể, mỹ, lao”, rất coi trọng đào tạo tính công đức cho trẻ. Yêu cầu con trên xe bus nên nhường ghế cho người già, phụ nữ có thai, người tàn tật, giữ gìn vệ sinh môi trường, hơn nữa giáo dục chúng trong lớp học không lấy thành tích học tập tốt làm tiêu chuẩn lựa chọn bạn duy nhất, phải vui vẻ giúp đỡ những bạn có khó khăn trong học tập, giúp đỡ

người khác cùng tiến bộ.

Tôi yêu cầu con cùng các bạn học làm việc thiện, không đánh cãi nhau, trong học tập luôn cùng nhau tiến bộ, không thiên lệch môn học, không phân biệt môn học chính, môn học phụ, trong thi cử tuyệt đối không được gian lận, vì thành thật là đức tính cơ bản nhất của con người, thành tích thi cử phải phù hợp với kiến thức bản thân nắm được.

Tôi ủng hộ phương pháp vui vẻ giáo dục con. Vì nghĩ nhiệm vụ học đàn của con so với các bạn cùng lớp nhiều hơn một môn, nên tôi chưa bao giờ quy định con phải nằm ở top 3 trong lớp, cũng không giao thêm bài tập cho con, cũng không mời gia sư. Tôi chỉ yêu cầu con khi lên lớp phải chăm chỉ nghe giảng, nắm chắc toàn bộ những kiến thức trong giáo trình, thành tích học tập trên lớp chỉ cần nằm trong top 5 là được.

Tôi chưa từng lấy tiền và vật chất để kích thích trẻ chăm học, nâng cao thành tích học tập, cũng không hứa hẹn con thi đạt được bao nhiêu điểm thì sẽ được thưởng bao nhiêu, vì tôi luôn cho rằng việc học là nhiệm vụ của mỗi học sinh khi đi học nên hoàn thành. Thành tích học tập cũng là việc học sinh nên cố gắng để đạt kết quả cao, là một sinh viên bạn không học tốt thì có thể làm được gì? Bố mẹ bỏ tiền cho bạn mua sách học, bạn không học hành chăm chỉ, không tranh thủ học để đạt thành tích tốt, bạn có thể nói sai đúng với ai đây?

Tôi để cho Ngô Thuần hiểu rõ học tập là để cho bản thân mình. Nhưng chỉ làm đến vậy thì vẫn chưa đủ đối với sự trưởng thành của con trẻ! Trong quá trình trưởng thành của trẻ nảy sinh rất nhiều khuyết điểm vẫn cần có bàn tay của người mẹ ân cần dạy bảo và uốn nắn kịp thời.

Khi Ngô Thuần học tiểu học, mỗi ngày đều có bài tập. Khi mới nhập học, nó rất hồn nhiên, rất hăng say học tập, tôi liền bổ sung thêm tính tích cực cho con. Yêu cầu con khi làm bài tập từng nét chữ phải viết cẩn thận, giữ gìn tất cả những trang viết luôn sạch sẽ, luôn hỏi cô giáo để cô viết phê bình sửa chữa. Hàng ngày khi làm bài tập đều chủ động mang bài cho tôi xem, tôi gật đầu, nhiệm vụ học tập cả ngày lúc đó mới coi như hoàn thành.

Có một lần vì con muốn xem chương trình ti vi, do đó đã làm bài tập làm rất nhanh, khi con lưỡng lự cầm quyển sách đó về phía tôi. Tôi cầm quyển sách trong tay con, vừa nhìn đã thấy về căn bản không đạt yêu cầu của tôi. Lúc đó nếu tôi dễ tính đồng ý và cho qua, con có thể vượt qua, dễ dàng được xem ti vi,

nhưng tôi nghĩ nếu dễ tính ngày hôm nay thì lần sau con cũng có thể sẽ như hôm nay, sau này khó có thể nghiêm khắc được với con. Vì vậy tôi bình tĩnh với con: “con hãy tự mình đánh giá xem, bài tập hôm nay có được coi là hoàn thành tốt không? Nên hay không nên làm lại lần nữa” con vừa biết mình đuối lại cảm thấy oan ức, nuốt nước mắt ngồi vào bàn làm lại, tôi không nói lời nào. Cho đến tận 11 giờ tối, con tôi xem bài tập đã hoàn thành cẩn thận, lúc đó mới thở dài nói với tôi: “sau này con sẽ không làm việc đại dột như thế này nữa. Con muốn làm nhanh để xem ti vi, kết quả mục đích nào cũng không đạt được, ngược lại mất nhiều hơn được.”

Thực tế đã đào tạo Ngô Thuần, sự yêu cầu nghiêm khắc của tôi làm con trở thành người có thói quen tốt và cũng từ đó đạt được vinh dự. Trong 6 năm học tiểu học, con tôi liên tục đạt giải nhất trong "cuộc thi viết chữ đẹp toàn trường", đã từng đoạt giải nhì, giải ba cuộc thi thư pháp khu vực Hồng Sơn, những quyển vở bài tập của con tôi đều là những vật triển lãm trong các kỳ họp phụ huynh. Sau này khi con lớn, trong một lần nghỉ học về nhà đã rất thành thật nói với tôi: “mẹ, con thực sự cảm ơn mẹ rất nhiều, chính sự yêu cầu nghiêm khắc của mẹ đã làm cho con có khả năng viết chữ đẹp như ngày hôm nay, khi ở trường con thường lên bảng viết báo, làm băng rôn tuyên truyền, rất nhiều bạn nhìn con viết chữ đẹp như vậy đều rất khâm phục, lúc này con đã thấu hiểu sự nghiêm khắc ngọt ngào của mẹ ngày nhỏ”.

Luyện viết chữ xem ra là một việc nhỏ nhưng có thể đủ nói lên thái độ đối với học hành của trẻ có nghiêm túc hay không, việc hoàn thành bài tập tốt hay không cũng chứng minh một đứa trẻ có tinh thần theo đuổi chủ nghĩa hoàn mỹ hay không. Vì vậy, phụ huynh yêu cầu nghiêm khắc ở trẻ hay lơ là với trẻ, kết quả sẽ một trời một vực.

Bản tính của con trẻ là thích chơi, đặc biệt là ngày càng có nhiều trò chơi mới lạ rất hấp dẫn trẻ. Tôi thường thấy các bậc phụ huynh lúc nào cũng lo lắng khi thấy thế giới trò chơi ngày càng phong phú, nhưng con trẻ thì ngược lại chơi rất thoải mái. Cuối cùng làm thế nào để xử lý việc học và chơi của con trẻ cho hợp lý đây!

Ngô Thuần cũng là một đứa trẻ thích chơi, nó thích đánh bóng (bóng đá, bóng bàn, bóng chuyền, cầu lông), chơi cờ (cờ tướng, cờ vua, cờ vây) và các loại chò trôi khác như chơi điện tử vv... Là bậc phụ huynh, tôi biết trẻ trời sinh

đã có tính ham chơi, vì vậy khi giáo dục con trai, tôi kiên quyết giữ phương pháp và quan điểm: “lắp đây không bằng để trống”.

Trước tiên, tôi bảo con: “muốn chơi cũng được, nhưng trước tiên phải chăm chỉ học tập, làm tốt bài tập các môn học, thành tích học tập luôn ở trong top 5 của lớp, sau đó học đàn cũng phải tốt. Dưới tiền đề như vậy con mới có thể chơi vui vẻ thoải mái. Nhà mình không có máy tính không chơi điện tử được, mẹ có thể cho phép con đến nhà bạn chơi điện tử nhưng phải chú ý thời gian, nói mấy giờ về nhà phải về đúng giờ như quy định mình đặt ra, còn nếu không thì miễn bàn”. Con tôi sau khi đã hiểu chính sách của tôi, nó đã nắm vững rất tốt quy định đó, lấy hiệu xuất tối đa để hoàn thành nhiệm vụ học tập, lấy tinh thần thoải mái nhất để chơi đùa. Có lúc cô giáo chủ nhiệm của con nói với tôi: “Mẹ Ngô Thuần này, con chị có một tiềm năng rất lớn có thể khai phá, cháu hoàn toàn có thể đứng ở vị trí số một. Nó học hành rất nhẹ nhàng, không thấy nó học hành vất vả gì mà có thể thi đạt 99 điểm, chị phải thúc giục Ngô Thuần hơn nữa”.

Thực ra, tôi cũng cảm thấy con mình không hết sức lăm và cũng từng phê bình nó: “Ngô Thuần, con rất thông minh nhưng sự phấn đấu học tập của con vẫn chưa đủ” Nhưng nó trả lời tôi với vẻ mặt rạng rỡ nói với tôi: “mẹ à, để con thả lỏng một chút, con đã quá mệt rồi” Nghe con nói vừa dứt lời tôi liền nghĩ: “đạo văn võ là biết cương biết nhu”, trẻ con luôn là trẻ con, bạn không cho chúng chơi thì làm sao chúng chịu được. Khi tâm chúng không tập trung vào học tập, nếu bạn bắt buộc chúng học cũng chỉ là vô tác dụng mà thôi.

Vì vậy tôi cho rằng các bậc phụ huynh trước tiên cần phải giúp con cái sắp xếp vị trí hợp lý của “học” và “chơi”, phải dạy con tính tự giác học tập, để chúng xây dựng quan niệm: “học hành luôn ở vị trí số 1”, tôi thường giảng cho con: “là một học sinh, việc học luôn đứng hàng đầu, bất cứ lúc nào cũng cần phải học trước chơi sau, khi học phải chăm chỉ ưu tú, khi chơi phải chơi cho vui vẻ lành mạnh, như vậy sẽ có lợi cho sức khoẻ tinh thần và thể chất”.

6. Phối hợp tốt giữa gia đình và nhà trường mới có khả năng phát triển toàn diện.

Thường xuyên liên lạc với nhà trường, với giáo viên, đây vừa là một cách ràng buộc gián tiếp đối với trẻ, vừa là biểu hiện của sự quan tâm và trách nhiệm

của phụ huynh với trẻ.

Tôi là người mẹ rất coi trọng mối liên hệ giữa nhà trường và gia đình, không chỉ biết nghe và tin lời. Tôi thường xuyên chủ động tới trường để hiểu rõ tình hình học tập mọi mặt của con, phối hợp tích cực cùng giáo viên để thúc đẩy công tác giáo dục đối với trẻ. Khi con biết tôi rất coi trọng sự trưởng thành và tiến bộ của nó, nó sẽ nỗ lực biểu hiện mình rất tốt, dùng thành tích học tập tốt nhất để đáp lại sự quan tâm và yêu thương của mẹ đối với nó.

Từ khi Ngô Thuần đi học mẫu giáo, tôi đã rất chú ý giữ mối liên hệ tốt với giáo viên, hàng ngày khi đi đưa đón con, tôi đều chủ động hỏi giáo viên về tình hình mọi mặt của con, nhờ giáo viên nói thẳng cho tôi biết, nếu có khuynh hướng gì không hay, tôi sẽ kịp thời uốn nắn ngay.

Tôi không thuộc dạng người che giấu tật xấu, cho dù giáo viên có phê bình con tôi thế nào, tôi sẽ không vì thế mà không vui, càng không phản bác lại. Ngược lại tôi tin vào sự nhìn nhận của cô, tôi tôn trọng ý kiến của cô giáo, trong vấn đề giáo dục con cái tôi luôn luôn duy trì sự thống nhất giữa gia đình và nhà trường. Khi con và các bạn học xảy ra mâu thuẫn, tôi đều phê bình con mình trước mà quyết không đi làm ầm lên một cách vô lý hoặc đi cãi lý với người khác. Chính vì tôi luôn giữ vững cách xử lý vấn đề như vậy, nên trẻ từ nhỏ đã hình thành tính tự kỷ luật cao.

Sau khi Ngô Thuần học tiểu học, mặc dù thành tích học tập luôn ổn định, nhưng về những phương diện như phẩm chất đạo đức, tính tình, tinh thần hỗ trợ cùng tiến v.v... còn cần đến sự giáo dục nghiêm khắc và sự bồi dưỡng cẩn thận trong một môi trường lớn như nhà trường. Chúng tôi sống ở trong trường, muốn gặp giáo viên của con rất dễ dàng, những việc lớn có thể đến phòng giáo viên nói, còn những chuyện bình thường có thể nói trên đường hay ngoài chợ. Chỉ cần nhìn thấy các thầy cô giáo liên quan, tôi đều chủ động chào hỏi và hỏi về tình hình học tập của con, tôi không chỉ tìm hiểu tình hình của con ở giáo viên chủ nhiệm mà còn gặp các giáo bộ môn khác, sau đó tổng hợp lại mới biết con tôi thực sự tiến bộ hay tụt lùi, như vậy mới yên tâm được.

Ngô Thuần lúc đầu không hiểu phương pháp này của tôi, nó đã từng nói với tôi: “mẹ, có phải mẹ không tin vào những lời con nói? Nếu không mẹ đã không đến gặp các thầy cô giáo!” Tôi xoa đầu con, nhẹ nhàng thành khẩn nói với

nó: “Không phải mẹ không tin những lời của con, mà là mỗi người đều có nhược điểm tha thứ cho bản thân, vì vậy con rất khó đưa ra sự đánh giá đúng đắn nhất đối với mình, mẹ cũng là vì rất yêu con nên muốn tìm hiểu cách nhìn chân thực của các thầy cô đối với con từ nhiều mặt, từ đó có thể sửa chữa, uốn nắn đúng bệnh đúng người, để con tiến bộ càng nhanh!”.

Con tôi nghe xong những lời nói từ tâm can của mẹ, biết rõ sự dụng tâm vất vả của mẹ, từ đó không cảm thấy buồn phiền về sự liên lạc thường xuyên của tôi và nhà trường, ngược lại có lúc còn nói: “Mẹ, nếu mẹ không tin lời con, ngày mai mẹ đến trường hỏi các cô giáo cũng không sao ạ”, nhìn con thần khí rất tự tin tôi bật cười.

Thực ra, trẻ tin vào bản thân mình không có gì sai cả. Nhưng để có sự nhìn nhận khách quan toàn diện về tình hình của con, nên thường xuyên có liên lạc giữa gia đình và nhà trường. Điều này đối với con trẻ là một sự ràng buộc bên ngoài, cũng thể hiện trách nhiệm và yêu thương của cha mẹ đối với con cái, nó nhất định có lợi đối với sự trưởng thành của trẻ. "Nghe nhiều người thì sẽ sáng, tin một người thì sẽ tối", ngụ ý của câu này ngầm ra thật sâu sắc.

Khi kỳ nghỉ hè của năm học tiểu học đầu tiên bắt đầu, tôi bảo con: con hãy lập một bản kế hoạch nghỉ hè, sắp xếp cẩn thận thời gian nghỉ ngơi của mình, vào thời gian nào nên làm việc gì cho phù hợp, nhất định phải viết ra giấy, sau đó dán lên tường, rồi cứ theo đó mà làm, mẹ hy vọng con nói được sẽ làm được.

Tôi còn yêu cầu con hoàn thành tốt bài tập cô giao để nghỉ hè làm, ngoài ra hàng ngày phải kiên trì dùng bút máy Long Trung Hoa luyện viết một trang chữ, để nâng cao năng lực làm văn, tôi yêu cầu con trong thời gian nghỉ hè phải kiên trì như con ong nhỏ trong chuyện "Ong lấy mật", viết ra từng từ, từng câu, từng đoạn văn mà mình thích trong quá trình đọc sách, coi đó là biện pháp để tích lũy kiến thức. Trong tất cả các kỳ nghỉ hè sau đó, tôi đều yêu cầu như vậy đối với con, từ trước tới giờ chưa hề thay đổi.

Tôi vẫn luôn kiên quyết trong thời gian nghỉ hè, yêu cầu nghiêm khắc đối với tiến độ và chất lượng học đàn của con, vì lúc này gánh nặng học văn hoá rất ít, bài tập cũng không nhiều, vì vậy tôi với cô giáo đã tích cực phối hợp, cố bố trí cho con nhiều bài tập luyện đàn, để con tranh thủ học được nhiều hơn. Để nâng cao tinh thần học tập của con, tôi thường áp dụng phương pháp kết hợp giữa cổ

vũ tinh thần và món thưởng vật chất, hơn nữa còn biểu dương nhiều hơn phê bình, thưởng nhiều hơn phạt, chỉ cần thành tích học tập đạt được sự nhận xét tốt của cô giáo là tôi cho phép con trên đường trở về nhà có thể mua vài tập sách nó yêu thích hoặc vài bức tranh ảnh về phim hoạt hình, hoặc đi chơi trò chơi điện tử, nhưng chỉ được chọn một trong số đó mà thôi. Nếu bài tập luyện đàn của nó không được cô giáo chấp nhận, thì nó nhất định phải về nhà luyện lại, tất cả các hoạt động và chọn lựa đều bị huỷ bỏ.

Dần dần, giữa tôi và con đã hình thành khế ước ngầm, cơ bản không cần tôi nói, con tôi đều tự biết vào thời gian nào nên làm việc gì, mình làm được kết quả như thế nào, tự mình biết là sẽ được thưởng hay bị phạt.

Chính là dưới sự nuôi dạy giáo dục có trật tự và nghiêm khắc, con trai tôi trong 6 năm học tiểu học, năm nào cũng là học sinh 3 tốt, đội viên thiếu niên ưu tú, lao động xuất sắc, trong các cuộc thi viết văn, toán học, thư pháp đều nhiều lần đoạt giải cao. Còn nhớ ngày tết thiếu nhi “1-6” năm đó, con tràn đầy tự tin nói với tôi: “Mẹ, mẹ yên tâm, tất cả những giải thưởng cần có, con đều đem về cho mẹ đây này” Trong 6 năm học tiểu học, tôi rất ít phải mua sách và bút cho con, vì nó đã đạt được rất nhiều những giải thưởng vật chất như vậy.

7. Đôi vai ân đức của ân sư là điểm tựa cho con trẻ cất cánh.

Bên cạnh Ngô Thuần thấm đẫm tâm huyết của giáo sư Trần, chính giáo sư đã dùng tài năng và trí tuệ của mình, đã dùng đôi vai của mình để đưa Ngô Thuần từng bước tiến đến vũ đài âm nhạc quốc tế.

Con tôi học đàn luôn gặp thuận lợi, điều này làm tôi cảm thấy rất vui, nhưng cũng cảm thấy có áp lực. Vì chúng tôi cuối cùng không phải là gia đình có truyền thống về âm nhạc, về mặt kinh tế cũng phải “buộc mồm buộc miệng” đành dùm, hơn nữa trong thế giới âm nhạc cũng không có quan hệ gì, việc học đàn của con tôi trong tương lai sẽ phát triển như thế nào đây? Trong lòng tôi không có hy vọng gì. Tôi rất muốn mời một thầy giáo và một chuyên gia cho một lời nhận xét, rất muốn nghe ý kiến của chuyên gia rồi mới quyết

định.

Trong một cơ hội rất tình cờ, tôi đã quen con trai của một giáo sư dạy ở học viện âm nhạc Vũ Hán, giáo sư Trần Uyển, tôi nhờ anh ta mời giáo sư đến nghe con tôi chơi một bản nhạc, xem giúp con tôi có phải là một nhạc sĩ trong tương lai? Anh ta rất nhiệt tình đồng ý sẽ về hỏi mẹ, bảo tôi đợi điện thoại của anh ta.

Vào trước đêm tết dương lịch năm 1992, tôi cuối cùng cũng nhận được điện thoại của giáo sư Trần đồng ý gặp Ngô Thuần, điều này đối với tôi là một tin cực kỳ tốt lành, vì chúng tôi đều biết giáo sư Trần là một người thầy đức cao vọng trọng, khả năng cảm thụ nghệ thuật cao siêu, công việc của bà rất bận, học sinh cũng rất đông, thông thường bà không tùy tiện tiếp nhận học sinh. Tôi báo cho con tin tốt này và bảo con nhanh chóng chuẩn bị 3 bản nhạc sở trường nhất của mình, để đi gặp bà giáo, để bà đánh giá trình độ học đàn gần 6 năm của con tôi như thế nào, đồng thời tôi cũng rất muốn nghe ý kiến của bà, để xem việc học đàn của con trai tôi sẽ có bước phát triển tiếp theo, con tôi cũng rất tích cực chuẩn bị.

9 giờ sáng tết dương lịch năm 1992, chúng tôi đúng giờ đến gõ cửa nhà giáo sư Trần. Giáo sư rất nhiệt tình tiếp chúng tôi, trước tiên bà nhìn qua đôi tay của Ngô Thuần, sau đó bảo Ngô Thuần đi theo bà vào phòng đàn, tôi gật gật đầu động viên con trai và ngồi ở phòng khách đợi tin. Không ngờ con tôi lại thể hiện rất tốt, sau khi giáo sư nghe xong Ngô Thuần biểu diễn, liền gật đầu đồng ý nhận con tôi làm học sinh: “8 giờ sáng chủ nhật tuần sau cháu đến nhà bà học, nhớ là không được đến muộn đấy” đây chính là nguyên văn lời giáo sư Trần, câu nói này đã quyết định đến tiền đồ cả đời của con tôi sau này.

Giáo sư Trần rất quý Ngô Thuần, bà vừa nghiêm khắc lại rất yêu thương. Bà cho rằng việc luyện đàn của con tôi tương đối tốt, hơn nữa đôi tay rất phù hợp với việc học đàn, ngón tay dài bàn tay to, hơn nữa có sức mạnh. Ngô Thuần từ sau khi theo học giáo sư, trình độ chơi đàn ngày một tiến bộ rất nhanh.

Sự việc đó sau này đã được chứng minh, con trai tôi có khả năng tiến bộ như vậy, chính là nhờ sự dạy bảo của giáo sư.

Giáo sư Trần là một chuyên gia rất ưu tú, bà đức cao vọng trọng yêu học sinh hơn cả người thân, bà không chỉ truyền đạt khả năng biểu diễn cho học sinh, mà còn quan tâm đến đạo đức nhân cách, trí thức văn hoá của học sinh,

luôn dạy học sinh trước tiên phải làm một người tốt, sau đó mới nói đến chuyện học làm một nhà nghệ thuật ra sao. Ngô Thuần thấm đẫm tâm huyết của giáo sư Trần, chính bà đã dùng tài năng và trí lực, đã dùng đôi vai mình để từng bước đưa Ngô Thuần bước lên vũ đài âm nhạc quốc tế.

Giáo sư Trần dạy học nghiêm túc tỉ mỉ, yêu cầu rất nghiêm khắc đối với học sinh viên. Bà đề xướng phương pháp giáo dục gợi ý cho học sinh, điều động đầy đủ tính năng động chủ quan và tính tích cực học tập của học sinh. Còn nhớ một lần Ngô Thuần đến nhà bà học, bà nghe Ngô Thuần biểu diễn có chỗ sai, lập tức bảo Ngô Thuần dừng lại, yêu cầu Ngô Thuần sửa ngay lỗi đó, Ngô Thuần tiếp tục biểu diễn, bà lại bắt Ngô Thuần dừng lại: “lỗi âm vẫn chưa sửa được” Ngô Thuần tiếp tục biểu diễn, vẫn có lỗi, bà rất tức giận nói: “ngay lỗi âm rõ ràng như vậy mà em không tìm ra, mấy lần sửa vẫn không được, bài học ngày hôm nay không cần phải học nữa! em luyện đàn mà sơ sài như vậy thì làm sao có thể tiến bộ được?”

Lúc đó tôi ngồi bên cạnh Ngô Thuần, ngượng chỉ muốn đào đất chui xuống, lại vừa thấy sốt ruột, vừa tức giận, nhưng không cách nào giúp được con. Còn nhớ khi tập cách diễn tấu hai tay giao thoa, Ngô Thuần kiên trì tập đi tập lại rất nhiều lần, đến nỗi trên mặt ướt đầm mồ hôi, trong phòng luyện đàn cả 3 người đều im lặng, chỉ có Ngô Thuần luyện đàn không ngừng, cuối cùng nó cũng tìm ra được lỗi sai, biểu diễn chính xác nốt nhạc. Giáo sư Trần lúc ấy mới nói: “hôm nay cô muốn em trực tiếp tìm ra lỗi sai chính là muốn em không nên có thói quen ỷ lại vào cô giáo, chỉ có thông qua sự cố gắng của bản thân mới có được kiến thức thực sự của mình, mới nhớ kỹ được”.

Có lần, Ngô Thuần bị cảm, nửa đêm đột nhiên sốt cao, tôi liền vội vàng đưa con đi bệnh viện cấp cứu, sau khi tiêm một mũi hạ sốt tôi liền cho con ngủ. Ngày hôm đó chính là ngày học ở nhà giáo sư, tôi liền hỏi con “Ngô Thuần hôm nay sức khoẻ của con không tốt, con có muốn đến nhà giáo sư luyện đàn không?”. Con trai tôi nói: “mẹ, con phải đi, không thể vì ốm làm lỡ mất việc học được”.

Cũng như những buổi sáng bình thường khác, chúng tôi đúng 6 giờ 30 dậy, cầm theo sách vở đi xe buýt đến nhà giáo sư Trần, khi mới bắt đầu học vẫn tốt, nhưng sau đó bài diễn tấu của Ngô Thuần lại bị giáo sư phê bình. Tôi thấy giáo sư vì con tôi về nhà không chuẩn bị bài mà tức giận tôi liền giải thích với

cô, “Hôm qua cháu bị sốt, cơ thể có thể vẫn chưa hồi phục, có khả năng ảnh hưởng đến chất lượng học đàn, mong bà bỏ qua”.

Giáo sư Trần nghe tôi nói về tình hình của cháu xong lại quay sang nói với Ngô Thuần: “Bị ốm không phải là lý do để trả bài không tốt”. Nếu bình thường hàng ngày đều luyện đàn chăm chỉ thì bài học hôm nay lẽ ra sẽ tốt hơn. Không thể vì mình luyện tập hàng ngày không chăm chỉ, mà tìm cớ khi phạm phải sai lầm, cứ nói như vậy thì chính em đã thả lỏng yêu cầu nghiêm khắc đối với mình, cứ như thế lâu dài, em sẽ mãi mãi không tiến bộ được.

Khi giáo sư biết được hoàn cảnh khó khăn của tôi sau khi li hôn, bà tỏ rõ sự thông cảm và càng yêu thương hơn đối với Ngô Thuần, bà chủ động miễn cho Ngô Thuần toàn bộ học phí, và dạy dỗ Ngô Thuần hơn 8 năm. Bà còn tận dụng thời gian nghỉ đông để dạy thêm cho Ngô Thuần, cố sức tiến hành huấn luyện Ngô Thuần từ học thêm đàn chuyển sang học đàn chuyên nghiệp.

Đây chính là hình ảnh của giáo sư Trần, một vị giáo sư luôn yêu cầu học sinh vượt qua mọi gian khó. Nếu không có sự bồi dưỡng và giáo dục tận tâm trước sau như một của giáo sư Trần, nếu không có sự hỗ trợ vô tư không điều kiện trong một thời gian dài của giáo sư, Ngô Thuần, một đứa trẻ không sinh ra trong gia đình có truyền thống âm nhạc, một đứa trẻ nghèo khó, lớn lên trong một gia đình thiếu vắng cha, căn bản sẽ không thể bước trên con đường nghệ thuật chuyên nghiệp hoá, càng không có khả năng có một tiền đồ phát triển tốt đẹp.

8. Dù khó khăn đến đâu cũng cần con.

Cho dù tính di truyền trời sinh của Ngô Thuần không tốt đến đâu, là một người mẹ, tôi cũng muốn gây trồng nhân cách và phẩm chất đạo đức ưu tú nhất của con người trong trái tim thơ ấu của nó. Tôi tin chắc rằng sự bồi dưỡng và giáo dục sau này có thể chiến thắng mọi khiếm khuyết trời sinh!

Tôi đã dùng toàn bộ tinh thần và sức lực cả đời để bồi dưỡng và giáo dục con trai nên người, hơn nữa hàng ngày tôi còn phải đi làm, còn phải tham gia một số nhiệm vụ nghiên cứu sản xuất để kiếm tiền, việc nhà hầu như đều đặt lên vai tôi, tôi cũng cần có một người có thể chia sẻ, giúp đỡ nhưng thật khó thực

hiện được ước nguyện đó, vì vậy tôi cảm thấy vừa mệt mỏi vừa buồn bã. Mỗi khi có nhiều chuyện phiền lòng trong nhà, thường nảy sinh những mâu thuẫn không tránh khỏi. Về sau, tôi liền tự khuyên mình: Chấp nhận thôi! Có thể đây là số phận của bạn, một số phận vất vả không thể kháng cự. Tôi hoàn toàn tuyệt vọng, đành phải tiếp tục sống những ngày đau khổ như thế này.

Nhưng nhìn con ngày một lớn khôn, tôi rất lo nó phải sống trong một gia đình tràn đầy bạo lực, dần dần rồi cũng bị ảnh hưởng bởi tính cách không tốt của bố nó. Tôi sợ rằng đứa con mà tôi vất vả nuôi dưỡng trưởng thành sẽ trở thành phiên bản giống như bố nó.

Vì vậy, khi trong thời gian chưa đầy một tháng tôi đã bị chồng tôi 3 lần đánh đập ở các mức độ khác nhau, khi tôi bị anh ta đánh cho đến nổi chảy máu mồm máu mũi, anh ta cũng không thèm nhìn tôi và bỏ đi, toàn người tôi lạnh buốt. Tôi cảm thấy cuộc hôn nhân của tôi đã hoàn toàn chấm hết, tôi không còn gì phải tiếc nuối nữa, đến lúc thức tỉnh rồi.

Mỗi người khi li hôn đều gặp phải vấn đề thuộc về phân chia tài sản và con cái, tôi cũng giống như vậy.

Lúc đó bạn bè xung quanh tôi và những đồng nghiệp đều khuyên tôi nhất định không thể nuôi con, một là do nuôi con là một việc hết sức phức tạp, hai là con gái khi có con thì rất khó lấy chồng, tiếp theo là gánh nặng trầm trọng về kinh tế, lương của tôi rất thấp, khó có thể duy trì được. Cũng có người nói người bố thường truyền lại ảnh hưởng bẩm sinh không tốt cho con cái, nhân tố di truyền là không thể thay đổi được, không chừng cô vất vả nuôi dạy con, con cũng không thể trở thành một đứa trẻ ngoan được, hay là bỏ sớm đi.

Bạn bè tôi khi nói những chuyện này trước mặt Ngô Thuần hầu như không để ý đến cảm nhận của nó, cũng không hề né tránh. Con tôi nghe thấy trong lòng cảm thấy rất buồn, trở về nhà con nói với tôi: “Mẹ các cô nói không đúng, bố nói không biết nấu ăn, không biết dạy con học, vì vậy không cần con, nếu như mẹ không cần con, vậy thì con biết làm thế nào đây? Thực ra con là người vô tội”. Khi nghe đứa con bé nhỏ nói vậy, trong lòng tôi cảm thấy nhức nhối cực độ. Tôi liền ôm đứa con đáng thương vào lòng, nước mắt cứ thế trào ra. Thực ra tôi hiểu, các bạn và đồng nghiệp cũng vì muốn tốt cho tôi mà nói vậy, họ sợ tôi lại phải chịu khổ, chịu vất vả, hy vọng tôi có thể được sống những ngày tháng thoải mái của quãng đời còn lại. Nhớ lại cuộc sống hôn nhân đau

khổ bất hạnh gần mười mấy năm trời của tôi, mặc dù người chịu khổ là tôi, nhưng đồng thời cũng làm cho bạn bè và đồng nghiệp xung quanh tôi lo lắng rất nhiều, gặp phải không ít những hiểu nhầm, tôi cũng vì những việc đó mà cảm thấy xấu hổ và tinh thần bất an. Không ít người nói tôi nên tỉnh ngộ, nên nhanh chóng li hôn, không nên tự đẩy mình sống trong đau khổ.

Nhưng ai đã từng trải qua tâm tình thực sự của một người mẹ như tôi không? Tôi cũng giống như bao bà mẹ khác trên thế gian, hy vọng con cái có một mái ấm gia đình hoàn chỉnh. Tôi nhiều năm vất vả, hết sức duy trì, cố gắng trong một thời gian dài nhưng đều uống công vô ích, bây giờ khi đối mặt với lựa chọn li hôn, nhìn đứa con trai hoạt bát sống động, một học sinh tiểu học rất ưu tú đang trưởng thành, một sinh mệnh hoàn toàn vô tội, một đứa con mà tôi đã chịu bao đau đớn đứt ruột đẻ ra, làm sao có thể tôi nỡ bỏ mặc con mình mà đi, làm sao tôi có thể để lại nó tự huỷ diệt mình đây?

Tôi hoàn toàn không có khả năng làm như từ trước tới giờ chưa kết hôn, chưa từng làm mẹ, quên hết tất cả những gì đã trải qua của mình, một lần nữa đi tìm cái gọi là hạnh phúc cá nhân. Tôi cảm thấy nếu làm như thế quả thật đã hại đến tính mạng và cuộc đời của con mình, là đặt con mình vào bước đường cùng, thực ra dù tôi có không cần con nữa, không muốn nghĩ đến con, không lo lắng về cuộc sống của con có hạnh phúc, mạnh khoẻ tiến bộ, vui vẻ hay không thì vì lương tâm của người mẹ điều này thực sự là không thể làm được.

Tôi là một người mẹ có trách nhiệm, luôn cảm thấy dày vò, tôi không tin vào cái lý luận “Rồng sinh rồng, phượng sinh phượng, chuột sinh con ở ngoài đồng”. Tôi không tin vào sự di truyền mà lại quyết định một cuộc sống sau này của con trẻ. Tôi thề rằng cho dù tật bẩm sinh của Ngô Thuần là không tốt, làm một người mẹ tôi lấy những phẩm chất đạo đức, nhân cách của con người để dạy con ngay khi còn nhỏ. Tôi tin tưởng vào sau này sẽ chiến thắng tính bẩm sinh. Tôi quyết định phải dùng tính chân, thiện, mỹ để tạo nên linh hồn trẻ, để con trở thành một người hữu dụng với gia đình, với tổ quốc, với nhân dân.

Do vậy tôi hạ quyết tâm không thể không quan tâm đến tiền đồ và sự trưởng thành của con, tôi nguyện vứt bỏ hết tất cả của cải vật chất, chỉ cần giữ lại một thứ duy nhất đó chính là con trai tôi. Nghĩ đến đây tôi kiên quyết và đảm bảo “Con yên tâm, mẹ có thể vứt đi tất cả nhưng mẹ tuyệt đối không thể không

cần con, con cứ yên tâm học. Con chính là tài sản quý báu nhất trên thế gian này của mẹ”.

Tháng 6 năm 1994 trong gia đình tôi vốn là người phạm ít sai lầm, nhìn vào tờ giấy li hôn khi tôi phải nuôi con mà không được nhận một đồng tiền nuôi dưỡng. Ai có thể ngờ rằng khi tôi nhận được tờ giấy li hôn cũng là lúc tôi chịu áp lực lớn nhất, đó là vấn đề kinh tế. Lại bắt đầu quá trình vất vả nuôi con từ đầu. Tất cả những điều này từ đầu đến cuối đều là không công bằng nhưng điều đó tôi khó có thể kháng nghị, tôi đã vì điều này mà luôn lo lắng, buồn rầu.

Vì để con có một môi trường sống không có cãi nhau và đánh chửi nhau, tôi vừa hận chồng liền quyết định ký vào tờ giấy li hôn. Tất cả những tài sản mà hai mẹ con tôi có chính là một chiếc đàn và một chiếc máy giặt cũ, trong nhà ngoài bốn bức tường ra đến chiếc ghế cũng không có. Tôi liên tục để con ngủ trên chiếc bàn trong phòng thí nghiệm nơi tôi làm việc.

Đối mặt với những khó khăn sau khi li hôn là cuộc sống không có nước mắt, không có bi thương, không có tranh giành, càng không có cãi vã. Lúc đó tôi có quan niệm là nhất định phải sống, nhất định không thể buông xuôi, nhất định sẽ có phương pháp giải quyết.

Tôi hạ quyết tâm giấu nỗi khổ của mình trong lòng, nhất định vì bản thân, vì con mà sống một cuộc sống đàng hoàng.

9. Vì con, tôi quyết tâm lựa chọn một cuộc sống không tái hôn.

Trên thế giới này thiếu ai thì trái đất vẫn chuyển động, nhưng nếu thiếu mẹ đưa con sẽ đi ra khỏi quỹ đạo của trái đất.

Đối với từ “Mẹ” này đã bao hàm nhiều ý nghĩa. Từ khi một mình nuôi con tôi mới thực sự hiểu sâu sắc được điều này. “Mẹ” là một từ xưng hô vĩ đại nhất, sự yêu thương và chăm sóc của người mẹ là xuất phát từ đáy lòng và không có một điều kiện gì cả. Tình cảm của người mẹ trên thế gian này bất kể một tình cảm nào cũng không thay đổi được. Thiên hạ có rất nhiều phụ nữ nhưng người phụ nữ được gọi là mẹ thì chỉ có một. Trên thế giới này thiếu ai thì trái đất vẫn chuyển động, nhưng nếu thiếu mẹ đưa con sẽ đi ra khỏi quỹ đạo của trái đất.

Một người mẹ tốt có lẽ là một người mẹ như một ánh sáng mặt trời luôn chiếu sáng tâm hồn con, vì vậy tình yêu thương của người mẹ luôn là tình yêu thương lý chí đối với con. Quan điểm này đối với sức khoẻ và sự trưởng thành của con trẻ mà nói quả thực là rất quan trọng. Là một người mẹ thực sự không đơn giản vì bạn là một người quan trọng trong gia đình, bạn vừa là một người mẹ hiền từ, dịu dàng lại vừa là một người bố nghiêm khắc, bạn phải kiếm tiền nuôi gia đình, lại phải “lấy củi” để nấu cơm. Bạn cũng còn phải phụ trách việc học văn hoá, tư tưởng, phẩm chất đạo đức của con. Tôi không có thời gian đứng trước gương để ngắm lại mình. Hàng ngày trong đầu cũng có câu hỏi sáu từ “Đi làm, kiếm tiền, nuôi con”. Ngoài việc học, trưởng thành của con lại phải làm thế nào để làm thêm giờ, làm thế nào vì sự giáo dục, dạy dỗ, nuôi dưỡng con sau này, mà lại phải tích cực kiếm tiền.

Nhìn cuộc sống vất vả hàng ngày của tôi, bạn bè xung quanh tôi nhanh chóng tìm cho tôi một người đàn ông giúp tôi và con cùng làm những việc lớn, sức mạnh của hai người luôn lớn hơn một người. Đối với vấn đề này ngay cả nghĩ đến tôi cũng không dám.

Trước tiên tôi sợ kết hôn, cuộc sống hôn nhân mười mấy năm khổ sở đã làm cho trái tim tôi băng giá hơn, làm cho tôi hoài nghi rằng trên thế giới này liệu có còn sự tốt đẹp và cuộc sống chan hoà hay không. Tôi thật không biết phải làm thế nào để sống với đàn ông nữa đây, cũng không biết đàn ông thời nay thích kiểu phụ nữ và người vợ như thế nào. Tôi càng không có cách nào để đọc được quyển sách tâm lý đàn ông. Vì vậy sau khi li hôn tôi trở thành một người phụ nữ “sợ đàn ông”.

Lần này tôi lo rằng trong xã hội ngày nay đến nơi nào mới có thể tìm thấy được người đàn ông tốt, có tình yêu thương hai mẹ con tôi đây, người ta và tôi không duyên nợ, vậy thì dựa vào cái gì mà đồng ý giúp tôi nuôi con. Tôi cũng không còn trẻ trung xinh đẹp gì nữa, không có bất kỳ tài sản gì, còn phải nuôi một đứa con học tiểu học. Một người đàn ông có điều kiện tốt làm sao có thể chấp nhận tôi.

Hơn nữa muốn xây dựng lại một gia đình lại phải bỏ ra một tình yêu thương chân thành. Điều này phải có thời gian, phải có sự chuẩn bị tinh thần và tài sản. Kết quả đó sẽ như thế nào. Nếu lấy tất cả những gì mình có để đầu tư

vào cái vòng luẩn quẩn đấy để đi tìm hạnh phúc cho mình, để cố gắng tìm cho mình một cuộc hôn nhân mới. Tất cả những điều này sẽ tạo nên vết thương lòng cho con trai tôi, mà cả tôi và con vừa mới phải trải qua một lần rồi. Hàng ngày con tôi đều lo lắng nó sợ sẽ mất đi một người mẹ yêu thương. Tôi không có cách nào để an ủi con học tập. Từ đó mà làm hại đến cuộc sống của một đứa con ngoan và tôi cảm thấy tất cả những điều này đều không bù đắp được. Sở dĩ tôi có thể nghĩ được như vậy là tôi dựa vào trực quan của người mẹ, cuộc sống của đứa con trong gia đình chỉ có mẹ mà không có bố phải chịu rất nhiều áp lực. Hàng ngày con tôi nhẹ nhàng quan sát những hành động nhỏ nhất của người mẹ. Lúc nào nó cũng lo lắng sẽ mang đến cho nó một người bố dượng và nó sẽ trở thành một người thừa. Điều mà con tôi cần lúc này là cảm giác an toàn, là sự quan tâm hết lòng của người mẹ. Ngoài ra tôi lo rằng không có người đàn ông nào thật lòng thương yêu Ngô Thuần vì một người đàn ông khác và Ngô Thuần chẳng có máu mủ gì cả, nếu như anh ta biết bố đẻ của Ngô Thuần không bao giờ đưa cho con một đồng tiền nuôi dưỡng, anh ta nhất định sẽ nói “Ngô Thuần có bố vậy dựa vào cái gì mà tôi phải vì đứa trẻ này mà bỏ ra quá nhiều, bố đẻ của nó tại sao không nuôi con” chỉ một câu nói này thôi đã đủ làm tôi không nói được câu nào. Vì vậy tôi cảm thấy trên thế giới này không thể tìm một người đàn ông tốt với tôi, có cùng suy nghĩ, có khả năng giống tôi, vì sự trưởng thành của Ngô Thuần mà can tâm tình nguyện giúp đỡ Ngô Thuần.

Về cơ bản đây là một việc không thể có, hơn nữa tôi nhìn thấy trong cuộc sống tái hôn, mâu thuẫn rất nhiều. Tôi sợ tôi và con sẽ gặp đau thương, đồng thời tình cảm của tôi và con sẽ dần mất đi. Hậu quả đó quả thật tôi không dám nghĩ đến, tôi không có đủ dũng khí để mạo hiểm cuộc sống của tôi và con. Nhiều lần phân tích tìm ra sự cân bằng lợi và hại trong tái hôn. Tôi quyết tâm đóng chặt tình cảm của mình. Một mình sống, một người để đảm bảo trọng trách nuôi con, để đưa ra được lý do quyết định như thế này, sự suy nghĩ của tôi bây giờ tôi đã không còn là một cô gái nữa, mà là một người mẹ đã có một đứa con, trong lòng tôi tiền đồ và sự trưởng thành của con mới là tất cả.

Tôi đem quyết định của tôi nói chuyện với con “con trai à, mẹ quyết định một mình nuôi con, từ nay về sau con là tất cả và duy nhất trong cuộc sống của mẹ. Con hãy yên tâm sống cùng mẹ, mẹ sẽ cố gắng hết sức mình để đem lại

cho con môi trường học tập và phát triển tốt nhất, mẹ sẽ dốc hết sức hết lòng để nuôi con thành tài, mẹ phải tranh thủ cố gắng là một người mẹ tốt đồng thời mẹ cũng muốn con trở thành một người con ưu tú, hy vọng con sẽ trân trọng tốt cơ hội học tập, chăm chỉ học hành cố gắng phấn đấu, cùng mẹ gánh vác trọng trách gia đình”. Lời nói của tôi như một làn gió xuân ấm áp thổi vào tâm hồn con đồng thời cũng là một động lực lớn thúc đẩy con tiến bộ mọi mặt.

Để mở cửa tâm hồn con, nụ cười luôn có trên khuôn mặt rạng rỡ, từ nay về sau hai mẹ con ta đồng tâm hiệp lực hướng về một mục tiêu cả đời của mình mà tiến bước.

10. Nuôi con là trách nhiệm của tôi.

Vì để kiếm tiền, vì sự sinh tồn, tôi trước tiên cần phải điều chỉnh tinh thần, tự bảo vệ mình quyết không thể chỉ nghĩ mà không làm, chỉ cần có việc làm là tốt rồi, còn lương là do ông chủ trả, công việc hoàn thành tốt, chất lượng được đảm bảo là nhiệm vụ của tôi.

Tôi biết việc mình làm, điều kiện bản thân rõ ràng là rất nguy khốn, không có bằng đại học, không có kỹ thuật chuyên môn, năng lực bản thân không có, muốn kiếm tiền không dễ dàng gì, vì để tồn tại vì để nuôi con trước tiên tôi phải điều chỉnh tinh thần, tự bảo vệ mình quyết không thể chỉ nghĩ mà không làm, chỉ cần có việc làm là tốt rồi, còn lương do ông chủ trả, công việc hoàn thành tốt, chất lượng được đảm bảo là nhiệm vụ của tôi. Tôi không nói với lãnh đạo về điều kiện và tiền lương, đối với mỗi nhiệm vụ tôi đều hoàn thành tốt, hoàn toàn coi nhiệm vụ của tổ sản xuất giống như công việc của gia đình mình để cố gắng hoàn thành, tinh thần nghề nghiệp của tôi đã đạt được sự đánh giá tốt của mọi người, tôi đã từng một lúc nhận nhiều chuyên đề nghiêm cứu, quan niệm kiếm tiền của tôi có tiền thì công việc vất vả mấy tôi cũng cố gắng làm, nhưng công việc trong quá trình làm cũng không đơn giản. Khi làm việc có nhiều chất độc hại, hại đến mắt của tôi, làm cho da nhạy cảm quanh mắt của tôi bị đỏ lên, nhưng vì kiếm tiền để nuôi con, tôi không còn sự lựa chọn nào khác, làm công việc này điều cần thiết nhất là phải có đôi mắt thật tinh, trước tiên học cách nhìn rõ các hình vẽ, mỗi một linh kiện tìm đúng vị trí đặt vào, đặc biệt xếp

thành vòng, hơn nữa yêu cầu công việc cực nghiêm, nếu hàn lâu quá sẽ tạo thành vòng quá lớn, dễ làm cho vòng ngắn, nếu thời gian quá dài dễ xuất hiện hàn sai, sẽ ảnh hưởng đến toàn bộ bảng điện, tôi vừa làm vừa học vừa tổng kết, đặc biệt một số sản phẩm tôi hàn cho thêm đinh vào như một hàng thủ công mỹ nghệ trông lại rất đẹp, đồng nghiệp đã đồng loạt làm theo cách của tôi vì họ cảm thấy một là chất lượng tốt, hai là tốc độ làm nhanh, ba là tốn kém ít, hơn nữa nói đến đâu làm đến đấy. Chuyên viên của tổ nghiên cứu biết tôi có hoàn cảnh khó khăn cũng muốn dùng hình thức này để giúp đỡ tôi, để cho tôi nhanh chóng bước ra khỏi khó khăn.

Vì để kiếm nhiều tiền tôi nghĩ phải học nhiều cách về thủ công mỹ nghệ mới được, thế là tôi liền bắt đầu học kỹ thuật làm vòng, lấy một chiếc máy làm bằng tay đơn giản để tạo thành một cái khác, việc này giống như công việc dệt một chiếc áo len vừa phải cẩn thận tỉ mỉ vừa phải đều tay, hai tay phải phối hợp nhịp nhàng, hơn nữa các đường không được gãy, nếu không phải làm lại. Khi mới học tay tôi hơi ngượng, trong lòng cũng hơi lo, mà càng lo thì làm càng không được, bạn muốn nhanh nhưng nó lại chậm và ngược lại, bả vai của tôi lúc đó như muốn rời ra, cuối cùng tốn rất nhiều công sức tôi cũng học được, khi tôi dùng tay làm tốc độ lại nhanh, giờ thì lại cảm thấy bình thường, sau đó tôi lại tiếp xúc với loại máy móc khác, đây là một công việc tốn nhiều công sức lại là công việc của các đồng chí nam làm, do tôi muốn làm thời gian dài muốn kiếm thêm ít tiền vì vậy tôi nhất định phải thành thực và nắm vững thao tác của công việc này.

Khi mới bắt đầu, tôi phải quan sát cẩn thận, ghi lại cẩn thận từng bước trong quá trình làm, sau đó lại tự mình làm nhiều lần. Có một ngày bác làm công việc này vì bị bệnh nên không làm nữa, tôi liền tự giới thiệu mình thay bác làm công việc thiếu người đó. Mỗi lần hoàn thành công việc này cũng mất vài giờ, điều kiện làm việc của tổ này còn kém, tôi luôn luôn phải cúi để làm một mạch đến khi hoàn thành rồi mới nghỉ. Cuối cùng mệt quá, ngay cả khi đứng cũng không được, lưng đau vô cùng, hoàn thành công việc này cũng phải mất rất nhiều thời gian và sức lực, có người nói “đôi tay là khuôn mặt thứ hai của người phụ nữ”. Mà tay của tôi hoàn toàn bị các loại nhựa nóng rơi vào làm xấu đi, làm cho da tay khô rát, các ngón tay to và thô kệch. Đôi tay này không phải là đôi

tay mà người phụ nữ nên có, vậy mà nó là công cụ lao động để sinh tồn của tôi và con, vì tất cả những công việc tôi làm hoàn toàn phụ thuộc vào đôi tay này, hoàn thành công việc vất vả, nghiên cứu kỹ thuật sản xuất từ nguyên liệu thô mua về đến khi hoàn thành sản phẩm. Toàn bộ quá trình làm tôi đều biết rất rõ, có khả năng đảm nhận hơn nữa có thể làm rất đẹp một phần rất lớn nhờ đôi tay này.

Sau này do nhu cầu công việc tôi lại thử công việc mới đó là đi ngoại tỉnh, đưa linh kiện đến các nhà máy, mà thực chất công việc này là của đàn ông. Tôi nhớ có một lần tôi mang sản phẩm đến Hồ Nam, trên đường đi ăn uống khổ sở khi đến nơi là 4 giờ sáng, vì đang còn khá sớm nên tôi không muốn xuống tàu ngay vì tôi đi có một mình, lại là lần đầu tiên đến đất này quả là khó khăn trăm đường. Tôi nghĩ đi nhờ những người xung quanh ở đây, hay là dựa vào chính bản thân mình. Tôi chờ hành lý trên tàu xuống và chuyển hàng ra đường lớn, tôi vẫy một chiếc taxi và chuyển hàng đến khu sản xuất Chu Châu ở Hồ Nam lúc đó mới 6 giờ, tôi liền đứng ở cổng lớn nơi ra vào của công nhân đợi mọi người đi làm trong thời khắc mưa thu, lại vừa lạnh vừa đói. Để hoàn thành nhiệm vụ này tôi lấy hết quyết tâm để thực hiện.

Khi tôi đứng trước cổng lớn của nhà xưởng có một người thanh niên cao lớn xuất hiện, anh ta rất ngạc nhiên và hỏi tại sao lại để một cô gái đi làm một công việc nặng nhọc như thế này. Đi đường vất vả vô cùng, đưa hàng song tôi lại đi Vũ Hán.

Cùng lúc đó cho dù lãnh đạo có khó khăn đến mấy tôi dùng sự chân thành của mình để mang hàng đến xưởng cho anh ta, cũng để tôi mở rộng không gian sống của mình. Tôi đã từng làm gia sư cho học sinh tiểu học, đến phòng ăn làm phục vụ, ra ngoài bán hàng, tận dụng thời gian rảnh rồi tôi đến cửa hàng sách làm thêm... Xuân qua đông tới, mùa lại tiếp mùa tôi đã khóc rất nhiều. Ngay cả bản thân cũng không biết thế nào là vui, buồn, yêu, ghét. Đau buồn khổ cực mỗi lần như vậy nước mắt tôi cứ thế trào ra, dường như tất cả những nỗi khổ và nỗi buồn cũng theo dòng nước mắt cứ thế trào ra và tôi lại phải lau nước mắt cho mình, mở rộng cánh cửa, ngẩng đầu để đón những thách thức mới.

11. Tôn trọng sự lựa chọn của con

Cho dù tương lai có kết quả như thế nào, một người nếu có thể theo đuổi một nghề mà mình thích thì bản thân cảm thấy đó là một điều hạnh phúc. Vì vậy là một người mẹ tôi kiên quyết cho con theo đuổi mục tiêu cả cuộc đời của con.

Năm 1995 Ngô Thuần tốt nghiệp tiểu học, tôi không biết nên tiếp tục cho con học cấp 2 tại trường Hoa Công, hay là lựa chọn cho con trường chuyên về âm nhạc, điều này tôi luôn đợi con nói ra dự định của mình.

Cuối cùng cũng có một ngày con trai nói với tôi: “Con rất thích âm nhạc hiện giờ con muốn tham gia thi âm nhạc ở Học viện Vũ Hán”. Chuyên tâm học đàn của giáo sư Trần, tôi nhìn con trai lúc đó tràn đầy niềm tin, trong lòng có sự phấn đấu rất lớn, con sợ tôi không đồng ý lại nói tiếp “Mẹ đừng lo không có tiền cho con đi học thêm con đã xem xét kỹ rồi, mỗi năm ở trường Vũ Hán đều có học bổng, con sẽ cố gắng để có được học bổng đó, lúc đó học phí sẽ không thành vấn đề. Ngoài ra con còn muốn làm gia sư dạy đàn, để giảm bớt gánh nặng cho mẹ, mẹ để giành tiền đó làm tiền ăn. Ở trường Hoa Công cũng không phải mất tiền ăn, mẹ cho con học đi”.

Khi nghe con nói tôi rất cảm động không có cách nào từ chối được, quá thật trong quá trình học đàn con tôi đã rất kiên trì. Tôi luôn có áp lực lớn nhất là kinh tế.

Trước tiên nhìn hoàn cảnh lúc này mà nói tôi không sinh ra trong một gia đình có truyền thống âm nhạc, lại không hiểu biết gì về âm nhạc và không có quen biết ai trong giới âm nhạc, hơn nữa lại không có cơ sở kinh tế tốt, mà âm nhạc là một thứ xa xỉ.

Ngô Thuần muốn thành công quả thật đây không phải là một việc đơn giản, trong xã hội còn có một vài người trong tâm trí của mình coi nhẹ nghệ thuật âm nhạc, cho rằng môn nghệ thuật này thuộc về phạm trù “Đào kép” không cần học kỹ thuật và văn hoá cao. Đồng thời cho rằng người trẻ làm nghề này đều có thành tích học tập không tốt vì không biết cạnh tranh trong thi cử mà đi theo con đường âm nhạc, vì vậy không ít bạn bè và đồng nghiệp của tôi đều tỏ ra quan tâm với tôi, đều lần lượt khuyên tôi không cho Ngô Thuần tiếp tục học đàn vì thành tích học tập và văn hoá của Ngô Thuần là rất tốt, học ở

trường Hoa Công cũng có một tiền đồ rất tốt. Do lãnh đạo của trường rất quan tâm đến giáo viên và nhân viên, đã có một quy định nội bộ học sinh học ở trường Hoa Công khi thi không những đạt điểm cao mà có thể được hưởng ưu đãi 30% học phí.

Do vậy, nếu tôi đưa ra quyết định cho Ngô Thuần đi học đàn chính là tự mình vứt đi một loạt chính sách ưu đãi của trường. Để tự mình đi trên con đường rất nhiều khó khăn, lựa chọn hướng đi này không được hối hận nếu như bước sai hậu quả không thể lường trước được. Tôi phải làm thế nào đây yêu cầu của con, tôi không thể đáp ứng được? Tôi lại phạm vào tận cùng của mâu thuẫn và đau khổ tôi đi hỏi ý kiến của cô Diệp Lỗ Khánh và bà giáo Vương Bắc Bình. Tôi muốn họ biết suy nghĩ của tôi lúc này, nói lên khó khăn và do dự của tôi, mong họ chỉ cho tôi biết phải làm như thế nào để tôn trọng sự lựa chọn của con? Nếu như bị thất bại thì hậu quả sẽ như thế nào? Hai vị giáo sư này rất nhiệt tình tiếp tôi. Sau khi kỹ lưỡng phân tích tốt xấu của vấn đề, cuối cùng tôi hạ quyết tâm cho con đi học đàn ở Học viện Vũ Hán.

Sau khi xem kết quả thi không được tốt lắm, vì vậy con trai tôi không có khả năng đạt được học bổng toàn phần mà chỉ đạt được một phần tiền tài trợ, còn lại phải tự chu cấp, như vậy thì mới có khả năng nhận được giấy báo của trường. Lúc đó tôi li hôn được một năm, tôi biết vay ở đâu ra số tiền lớn như vậy. Ngô Thuần cầm tờ thông báo này đã bật khóc cũng là lúc chúng tôi rơi vào thời khắc tuyệt vọng thì điều kỳ diệu đã đến. Có một trường âm nhạc dân lập đang chiêu sinh, hơn nữa họ mời giáo sư Trần Uyển phụ trách dạy môn nhạc. Khi giáo sư Trần Uyển bảo tôi thông tin này Ngô Thuần rất vui. Tôi liền đi đến trường học này ghi tên và tham gia, con tôi rất cố gắng, thành tích học tập xuất sắc, khi thi đã đạt được điểm cao và đạt được 100.000 tiền học bổng hàng tháng. Không chỉ có vậy giáo sư Trần còn nói với lãnh đạo của trường hoàn cảnh của tôi, hiệu trưởng của trường đã đồng ý cho tôi nộp học phí chậm, lúc nào có tiền thì nộp lúc đó.

Con tôi đi học ở trường đó. Như vậy Ngô Thuần đã thực hiện được ước mơ của mình. Lúc này, có nhiều người không hiểu cách làm của tôi và cho tôi là quá nhu nhược, quá nuông chiều con, dựa vào cái gì mà không nghĩ đến hoàn cảnh của mình, phải kiên quyết cho con học đàn. Môi trường của trường Hoa

Công tốt như vậy mà bỏ đi học trường khác thì thật là đáng tiếc, hơn nữa xã hội bên ngoài rất phức tạp, cạm bẫy rất nhiều, con trẻ rất dễ nhiễm tật xấu, đến một lúc nào đó ngay cả học cũng không học được cái gì, còn làm cho chúng trở thành những tên lưu manh, thậm chí còn có người nói tôi: Cả cuộc đời vẫn chưa làm được một việc nào đúng cả, sự nghiệp không thành, gia đình không có, bản thân là một người hồ đồ, con làm theo ý mình, còn cho con học đàn, như vậy sẽ làm hại đến tiền đồ của con.

Là một người mẹ như tôi sau khi nghe những lời dự báo này tôi không phản bác lại, đồng thời cũng không đưa ra tranh luận gì, vì hiện giờ có nói gì cũng là rất sớm, tôi cho rằng: “Để việc này nói lên là có trọng lượng nhất”.

Do đó, mỗi lần nghe những lời không thuận tai này tôi đều về nhà nói với con, mục đích không phải để con hận mọi người mà là để cho nó biết trong khi mọi người không đồng ý cho con học đàn, người mẹ chịu nhiều áp lực như tôi hết sức cố vũ con học đàn, tôi phải để cho con hiểu, từ đó để cho con hiểu và cố gắng, kỳ vọng vào việc học của con để chứng minh cho mọi người thấy sự lựa chọn của con và sự cố vũ của mẹ là đúng.

Khi con tôi chuẩn bị đi học, tôi bảo con: “Sự lựa chọn hôm nay có nghĩa là cả con và mẹ cùng đi trên một con đường hết sức vất vả, sự lựa chọn hôm nay có nghĩa là trong tương lai con phải bỏ ra rất nhiều mồ hôi và công sức, phải trả giá rất nhiều sự vất vả mới có được kết quả tốt. Vì điều kiện gia đình rất thiếu thốn, mẹ không thể không đi làm, làm thêm mà ở nhà giúp con giặt quần áo, nấu cơm, giúp con học được. Đặc biệt là trong lĩnh vực âm nhạc mà con đã lựa chọn mẹ lại càng không thể giúp đỡ được gì cho con và không thể so sánh với các bạn con được”.

Điều kiện bất lợi của gia đình mình còn tồn tại rất nhiều. Mà trong điều kiện bất lợi này, chúng ta phải chi tiêu tiết kiệm, khắc phục khó khăn mới có thể vượt qua được. Có lẽ con sẽ thành công, làm một nhạc sỹ vĩ cầm hoặc là con rất bình thường, không có gì cả. Nhưng mẹ cảm thấy cho dù tương lai có kết quả như thế nào, sự nghiệp của một người, của cả một người mà được làm công việc mình thích, điều này cũng đã là một hạnh phúc rồi. Vì vậy mẹ ủng hộ con theo đuổi mục tiêu của mình. Chỉ cần chúng ta cố gắng hết mình, hết sức phấn đấu thì trong tương lai chúng ta có thể tự hào với bản thân rằng chúng ta đã lựa chọn

đúng. Thế cũng đã là quá đủ rồi!

Mẹ một mình nuôi con, chính là tình yêu thương con. Tôi dựa vào điều này mà hoàn toàn tôn trọng sự lựa chọn của con, toàn tâm toàn lực tạo điều kiện vật chất giúp con xây dựng sự nghiệp học đàn. Dùng hết tâm sức, tình yêu của mình để an ủi con, nhiệt tình cổ vũ con học tập. Con tôi trong sự bồi dưỡng và đào tạo của thầy cô, dưới sự cố gắng hết sức mình của bản thân bước những bước vững chắc tiến vào nền âm nhạc tiên tiến của thế giới.

12. Tiêu tiền hay là học tập

Đối với nghèo khó, không cần phải tự ti, càng không nên oán trời không có tâm, so với những đứa trẻ thất học, so với những đứa trẻ cả bố mẹ đều không có việc, so với những đứa trẻ không có sự chăm sóc của người thân, thì con vẫn là hạnh phúc nhất.

Đa số những đứa trẻ ở trường dân lập đều là con nhà có điều kiện kinh tế khá giả, trong nhà có phòng đẹp, có xe đi, còn có gia đình có cả bảo hiểm, do vậy tiêu tiền như nước. Ngô Thuần khi mới xa nhà cảm thấy rất lạ và khó hiểu. Có một lần được nghỉ học con về nhà, lúc đó con liền hỏi tôi: “tại sao người khác có phúc? Tại sao con lại nghèo đến như vậy? Tại sao gia đình mình ngay tiền của người thân cũng không có?” Đối mặt với những câu hỏi này, tôi bảo con: “Có rất nhiều việc mà không có cách lựa chọn và không thể thay đổi. Cũng giống như đứa trẻ không có cách nào lựa chọn gia đình mà mình sinh ra vậy! Sự khá giả, điều kiện kinh tế gia đình không phải là điều kiện duy nhất, đứa trẻ thành công, sự nghèo cũng không ngoại lệ. Không có chí, không có nhân cách, không có bản lĩnh mới là điều làm cho người ta coi thường và đáng sợ nhất. Không dựa vào bố mẹ mà dựa vào bản thân đào núi lấp sông, tích lũy tài sản mới là điều vinh quang nhất”.

Tôi bảo con: “Đối với nghèo khó, không cần phải tự ti, càng không nên oán trời không có tâm, so với những đứa trẻ thất học, so với những đứa trẻ cả bố mẹ đều không có việc, so với những đứa trẻ không có sự chăm sóc của người thân, thì con vẫn là hạnh phúc nhất, mà con lại có cơm ăn, có áo mặc, được học

đàn – môn mà con thích nhất, con có một người mẹ vì tiền đồ và sự nghiệp của con mà hy sinh cả bản thân mình. Nghĩ như vậy con sẽ cảm thấy tinh thần được cân bằng, học tập sẽ thành công”.

Trong trường dân lập cũng có những đứa trẻ không muốn học, chỉ biết dựa vào những đồng tiền của bố mẹ, hô to 60 điểm vạn tuế, thậm chí thi còn gian lận. Sau khi con trai tôi về nhà nói về tình hình học của chúng ở trường, thành tích học tập của mình là vất vả đọc sách, chăm chỉ ôn bài, có lúc còn không bằng người khác, họ bày ra những tiểu xảo để có thành tích lý tưởng.

Tôi nghe xong lập tức bảo con: “Cho dù người khác như thế nào, cho dù họ không học, cho dù họ thi cử gian lận, mẹ mong con hãy nhớ rõ gốc để làm người là thành thật, phải giống như một quả cà chua, các bạn trong trường có thể không học thì con vẫn phải học, không được lấy hoàn cảnh gia đình mình ra so sánh với con nhà khá giả. Mỗi cây mỗi hoa, mỗi nhà mỗi cảnh, yêu cầu của các bậc phụ huynh trong mỗi gia đình không giống nhau, mẹ hy vọng con lúc nào cũng tỉnh táo, không bị những điều đó làm ảnh hưởng đến con đường đi tốt đẹp của mình, cố gắng tạo ra một kỳ tích của bản thân”.

Tôi giáo dục con để có sự nhìn nhận giữa giàu và nghèo, giúp con cân bằng tâm lý để có thể chung sống với các bạn gia đình khá giả. Thành tích học tập nói lên tính cách con người, là học sinh nên phấn đấu 3 tốt, ai có khả năng có được học bổng. Tôi thường liên xuyên liên lạc với nhà trường, mục đích để quan tâm đến môi trường tập thể của con sau khi xa nhà. Giúp con nhanh chóng hoà nhập với môi trường mới. Mỗi lần đến trường tôi đều gặp các thầy để hiểu một cách toàn diện về con, mục đích để giúp con ngày một toàn diện hơn.

Tôi dạy con: Con luôn phải là người đi trước một bước, khi có được bước tạo đà rồi thì trăm việc con cũng làm được. Do con đã có được một thói quen tốt, từ đó con cũng có được sự lạc quan của cuộc sống, cơ hội chỉ đến với những người có đầu óc đã có sự chuẩn bị, hàng ngày phải không ngừng luyện tập và tu dưỡng bản thân, việc của mình phải làm cho tốt, khi cơ hội đến với mình con có thể nắm chắc trong tay. Những lời mẹ dạy con phải khắc cốt ghi tâm, con mới chỉ học 2 năm cấp 2 thành tích học tập luôn xuất sắc, điểm văn hoá phải từ 90 trở lên để từ đó mới vào thẳng cấp 3 được, từ đó có thể được đi du học khi con 16 tuổi, như vậy mẹ có thể tiết kiệm tiền và con cũng tiết kiệm thời gian. Nhìn

con lớn lên trong sự thuận lợi, tôi luôn luôn lặng lẽ đứng bên con, vì con mà cố vũ động viên, khi con có được thành tích học tập tốt tôi sẽ chia sẻ với con và mua quà cho con, khi con đối mặt với những khó khăn tôi dạy con “đừng nản lòng, thắng bại là chuyện thường của nhà binh, lần này không làm được thì lần sau nhất định sẽ làm được”. Tôi luôn lấy tư tưởng tích cực làm công tác động viên con, mang lại sự hy vọng cho con mỗi ngày.

Ngô Thuần rất hiểu điều này. Nó cũng hiểu sự vất vả của mẹ, những điều mẹ làm là để đáp ứng nguyện vọng học đàn của con. Nó hoàn toàn có thể hiểu được sự yêu thương của mẹ với nó là như thế nào.

Từ đó về sau một năm bốn mùa xuân – hạ - thu - đông, Ngô Thuần đông thì luyện “Tam Cửu”, hè luyện “Tam Phục” đánh đến mức các đầu ngón tay bị chảy máu, làm những bài tập như thế này ngay bị sốt cũng không dám nghỉ, tiêm xong lại phải tiếp tục học.

Con tôi nhiều lần tham gia kỳ thi về nghệ thuật và thư pháp của Thành phố và khu vực. Những lúc như thế tôi không xin nghỉ làm để đi cùng con mà để nó tự đi cùng cô giáo, để nó có thể tự mình phát huy hết khả năng. Mỗi lần đi thi nó đều gặt hái được những thành công đáng kể. Đây chính là sự rèn luyện lâu dài, bền bỉ mà thầm lặng để cho con có tính tự tin và năng lực thích nghi trong những điều kiện bình thường. Mười hai năm luyện đàn, Ngô Thuần không ngại mưa gió, nó không nghỉ một buổi học nào, trong điều kiện luyện tập vất vả và nghiêm khắc nó lại càng hăng say hơn đối với việc học đàn. Nó cố gắng trân trọng cơ hội học đàn này và tranh thủ thời gian quý giá nhất.

Tôi thường cố vũ con “làm người phải giống như một con rồng, không thể như một con rắn”, giúp con xây dựng một quan niệm suy nghĩ “người khác làm được con cũng làm được, người khác không làm được con phải làm được”.

Trong quá trình trưởng thành của con, tôi thường quan sát tỉ mỉ, chú ý học hỏi những kinh nghiệm của người khác, từ đó trở thành kinh nghiệm của con. Tôi cho con gặp gỡ với những người lớn tuổi để con có thể từ đó có được sự cố vũ động viên của mọi người. Là một phụ nữ nên tôi sợ tính phụ nữ của mình làm ảnh hưởng đến ý chí đàn ông của con. Vì vậy sau khi học cấp hai tôi có ý định để cho con tự lập, cho nó gặp gỡ với những giáo sư, thạc sĩ, những sinh viên

nam trong nhóm nghiên cứu làm thêm của tôi, ủng hộ con gặp gỡ họ để con cùng họ học tiếng anh, cùng chơi bóng chuyền, cùng tập thể dục, cùng vẽ lên một tương lai tốt đẹp cho mỗi người. Tôi cố ý thiết lập nên những hình tượng nam tử hán thành công trong cuộc sống để cho nó cảm nhận được động lực tích cực đi lên.

13. Hiểu được sự vất vả cũng là một bài học của con người.

Vì để cho con biết mẹ kiếm tiền không dễ dàng, tôi thường dẫn con đến nơi tôi làm việc để cho con nhìn thấy quá trình làm việc vất vả của mẹ. Để cho con biết việc mẹ kiếm tiền và việc học của con cũng không dễ dàng gì.

Tục ngữ có câu “sông có khúc người có lúc” vì vậy là mẹ tôi thường dạy con có ý thức về sự sinh tồn vừa không để con trưởng thành dưới sự quá bênh vực của tôi, với tôi yêu đúng mức chính là rèn luyện, thiếu một chút nuông chiều, nhiều một chút giáo dục cạnh tranh kiến thức nguy cơ sinh tồn, thiếu một chút làm giúp, thay thế.

Từ đó tôi coi con như một người trưởng thành, để con tham gia vào quyết định việc đại sự lo cho gia đình (bao gồm chi tiêu công khai kinh tế ...). Tôi bảo con: Có khó khăn con cùng mẹ gánh vác thì khó khăn sẽ giảm đi một nửa, động viên con và tôi cùng đối mặt với cuộc sống khó khăn, mẹ con đồng tâm hiệp lực đấu tranh gian khổ.

Trong toàn bộ quá trình xây dựng gia đình, tôi để con cùng tôi đi mua loại sản phẩm giống nhau, cùng đến cửa hàng sách Tân Hoa mua sách (tự lập). Để con tôi cảm nhận vị trí một phần trách nhiệm của nó đối với gia đình. Để cho con tận mắt nhìn thấy sụp đổ gia đình cũ, thiết lập gia đình mới, từ đó nhìn thấy nghị lực và sự kiên cường của người mẹ trong những ngày đầu tiên một thân một mình nuôi con. Ngô Thuần là trụ cột tinh thần duy nhất của toàn bộ chính sách của tôi trên thế gian này. Tôi không có nguyên tắc quá yêu thương con. Do là tay trắng lập nghiệp phải mua những vật dụng cần thiết trong gia đình, phải đảm bảo được chi phí sinh hoạt, học phí học văn hoá và học đàn của con. Vì vậy có thời gian tôi thực ra không có tiền để mua một chiếc ti vi tôi nói thật với con là kinh tế của mẹ lúc này khó khăn chưa chuẩn bị tư tưởng mua ti vi, tôi còn nói

với con: “Lúc này gia đình ta cần không phải là chiếc ti vi mà là toàn bộ chi phí để đảm bảo cuộc sống của hai mẹ con mình”.

Tôi hy vọng con sẽ hiểu và ủng hộ tôi. Con tôi hiểu được và gật đầu. Do tôi biết con thích xem nhất là phim hoạt hình, tôi bắt đầu lo lắng con sẽ trở thành đứa trẻ mê xem ti vi. Nhưng điều mà tôi chưa từng nghĩ đến là con tôi từ đó không muốn xem các chương trình ti vi và cũng không đến nhà hàng xóm xem nữa, hàng ngày đều làm bài tập văn hoá, cố gắng luyện tập đàn, giúp tôi làm một chút việc nhà.

Có một ngày con được nghỉ trở về nhà nói với tôi: “Mẹ, mẹ biết không, các bạn của con đều không tin nhà mình không có ti vi. Các bạn hỏi: Ngô Thuần, bạn không có ti vi xem, vậy thì làm sao có thể chịu được đây?”. Con nói: “Không có ti vi để xem các chương trình có thể vượt qua được, tôi có thể lợi dụng cái thời gian này để học, để đọc sách, để luyện đàn, để giúp mẹ làm việc nhà. Các bạn xem, chẳng phải mỗi ngày tôi đều sống rất tốt đó sao?”.

Mùa xuân 1993 đến 1996 tôi thấy mọi việc đã giải quyết tốt tôi mới dùng tiền làm thêm để mua một chiếc ti vi, Ngô Thuần lúc đó mới tuyên bố kết thúc những ngày tháng không có ti vi. Lần này tôi cũng có ý bảo con đi cùng tôi nhìn tôi làm để con tận mắt thấy mẹ vất vả như thế nào, dùng mồ hôi nước mắt của mình để đổi lấy tiền. Tôi luôn bảo con hãy tận dụng thời gian rảnh rỗi giúp tôi làm một số việc như là lắp bảng điện ... để tôi có thể hoàn thành công việc sớm nhất kiếm nhiều tiền.

Tháng 8 hàng năm thời tiết rất nóng, nhiệt độ lên đến 40 độ, cùng con xếp hàng đợi xe buýt, đi mất 3 tiếng mới đến được khu đô thị, tôi lại đi đến những cửa hàng sách làm thêm, đi rất nhiều nơi 2 mẹ con rất mệt, buổi trưa hai mẹ con ngồi ở bên đường ăn cơm hộp, mà đó là loại rẻ nhất, ăn xong lại dẫn con đi tiếp để con tận mắt chứng kiến tôi làm vất vả như thế nào, để nó biết không có sự giúp đỡ của nó thì mẹ nó vất vả như thế nào. Mục đích của việc làm này để nó hiểu có được cơ hội học hành như hôm nay không phải là dễ dàng, cần những đồng tiền của mẹ đi học càng nên phải cố gắng.

Tôi thông qua việc này để bảo con học kiến thức văn hoá là rất quan trọng, mặc dù mỗi đứa trẻ đều phải học, học vì cái gì, vì bản thân hay vì bố mẹ

cũng chỉ có điều này thôi mà ít đứa trẻ nhận thức được, tôi làm công nhân ở trường nên hiểu được tính quan trọng của việc học văn hoá, hiểu được tính cần thiết của việc học văn hoá, còn tôi thuộc típ người bị lịch sử làm lỡ cơ hội học tập, vì vậy ngay khi con còn nhỏ tôi thường bảo con: “Phải cố gắng học tập, không có bản lĩnh trong tương lai khó có thể sống được, mẹ không thể nuôi con cả đời được, mẹ sẽ già sẽ chết, con học tốt là vì tương lai sau này của con, và có thể trở thành nhân tài cho đất nước, cho xã hội, cho gia đình, mà không phải là vì mẹ”.

Con thường nhìn thấy tôi làm không có ngày nghỉ, vất vả cả ngày cả tuần, nhất là sau khi con tôi trở thành gia sư dạy đàn lúc đó con tôi mới là học sinh cấp 2, mỗi buổi cũng kiếm được 40-50 nhân dân tệ (NDT). Con có lúc hỏi tôi: “Mẹ, tại sao mẹ làm việc vất vả mà ông chủ trả mẹ lương ít vậy, chỉ có 46 NDT” nghe xong những lời con hỏi tôi trả lời rất tự nhiên: “Con ạ, mẹ từ trước đến giờ chưa nói lương với ông chủ, vì trước khi làm mẹ đã không có yêu cầu gì, mẹ là một người lao động chân tay, công việc của mẹ ai cũng có thể làm được, mẹ không hy vọng vào lương, ông chủ trả bao nhiêu thì trả, mẹ không thể đi tranh cãi cùng ông ta, điều này giả thích tại sao mẹ luôn yêu cầu con học, hiện giờ khoảng cách về thu nhập giữa 2 mẹ con ta là rất lớn, một người dựa vào trí óc làm việc, một người dựa vào lao động chân tay có sự ưu đãi không giống nhau, cổ nhân có câu “trong nhà có tiền triệu cũng không bằng năng lực bản thân”, câu nói này trong hoàn cảnh 2 mẹ con mình rất đúng, hãy tranh thủ để tự mình trở thành người tài giỏi”. Khi nó nghe những câu này rất cảm phục mẹ, nó liền nói: “Bây giờ con đã hiểu được sự vất vả của mẹ, mẹ yên tâm con nhất định sẽ phấn đấu, cố gắng học tập, mà học rất tốt nữa là khác”

14. Để con tự học cách tồn tại

Bố mẹ không thể là máy rút tiền mãi mãi của con cái được, vì bố mẹ sẽ già, sẽ nghỉ hưu, sẽ chết. Vì vậy phải để con học cách tự lập, tự cường”

Tôi thường nghĩ sức của con người có hạn, cả đời không có bất cứ tài sản gì cho con, tôi bảo con nếu dựa vào mẹ không thể là kẻ sách lâu dài được vì bố mẹ không thể là máy rút tiền mãi mãi của con cái được, vì bố mẹ sẽ già, sẽ nghỉ

hữu, sẽ chết, vì vậy phải để con học cách tự lập, tự cường. Khi đồng nghiệp muốn nhờ con tôi dạy đàn cho con gái họ, tôi liền bảo con nắm lấy cơ hội này, nhưng nó lại hỏi: “Con chỉ mới là học sinh cấp 2 làm sao có thể dạy được, nhờ dạy không tốt thì sao?”.

Tôi liền bảo con: “Con có để ý không, trên đường mỗi lần chúng ta đi đến trường Vũ Hán học có nhiều người đứng bên đường đi mời gia sư, mà con là học sinh cấp 2, lại có người chủ động đến nhờ con dạy, thông qua việc dạy này con có thể củng cố lại những gì đã học, con cũng hiểu được làm thầy giáo không dễ, mẹ chỉ muốn con hiểu một chút là dựa vào mẹ không thể đứng vững được, mà dựa vào người khác cũng vậy, phải dựa vào chính bản thân mình con ạ. Vì vậy đối với việc dạy đàn của con hôm nay mà nói là rất kịp thời, rất quan trọng, mẹ hy vọng con bắt đầu từ hôm nay, phải tự mình có ý thức, mẹ nhất định sẽ giúp con hết khả năng, đồng thời mẹ tin vào sự quyết định ngày hôm nay”, tôi cổ vũ con để nó có dũng cảm dạy học.

Tôi cũng bảo con: “Để cho người khác ủng hộ chẳng bằng để cho họ hâm mộ, điều này mới là cuộc sống tự do tự tại, một người nếu như cả đời không chịu khổ, làm người nếu như không sống đang hoàng qua sự vất vả chiến thắng gian khổ thì sẽ không hiểu đó chính là tài sản vô giá của con người, làm tốt công việc gia sư cũng không phải là một việc dễ, cũng dạy cho chúng đức, tín, làm người có trách nhiệm, nếu không người ta cũng sẽ đuổi việc con, những việc mình làm dựa vào trời đất, bố mẹ thì không thể coi là hảo hán được, khi trời cho con một phần khổ, đồng thời cũng mang lại cho con một phần trí thông minh, mẹ muốn qua việc con dạy thêm này muốn con tập luyện và có cái nhìn cuộc sống tích cực hơn”

Cứ như vậy con tôi 14 tuổi đã đi làm gia sư, bình thường con tôi sống ở trường và cuối tuần mới về nhà, cho dù mưa gió nhưng vẫn đến nhà dạy, dạy những gì mình học, dạy những phần quan trọng và khó của bài, đối với học sinh của mình cũng rất nghiêm khắc. Một lần lên lớp học sinh mắc lỗi sai, Ngô Thuần chỉ ra rồi nhưng cô bé vẫn phạm sai lầm, không sửa được, anh ta phê bình và cô bé đã khóc, lúc đó không biết làm sao, vì Ngô Thuần lúc ấy mới có 14 tuổi, vẫn là một đứa trẻ, kết thúc buổi học hôm ấy nó buồn rầu trở về nhà, nói với tôi sự phiền lòng đó. Tôi nghe xong nói với con rất nhẹ nhàng: “Con à, thầy

giáo của con khi dạy con phải rất nhẫn nại, không thể vội vàng. Đối với người mới học đàn mà nói, điều quan trọng là sự cố vũ, dịu dàng chăm chỉ, không nên phê bình, bực tức. Dạy bằng phương pháp này thì chúng mới cảm thấy nhiệt tình, mới có tự tin vào bản thân. Nghe xong những lời tôi nói, trong lòng Ngô Thuần cảm thấy nhẹ nhõm hơn, sau này nó không phê bình học sinh nữa, mà đã làm cho học sinh thích học đàn hơn, tiến bộ nhanh hơn.

Khi Ngô Thuần cầm 100 đồng trong tay, nó rất xúc động nói với tôi: “Mẹ vui không? Con đã lớn rồi, có thể kiếm được tiền rồi. Con càng phải học nhiều hơn, con nhất định để mẹ được nghỉ ngơi”.

3 tháng con tôi dạy thử, mẹ của cô gái rất tự tin, cô ấy cảm thấy con mình dưới sự dạy dỗ của Ngô Thuần ngày càng tiến bộ.

Không lâu sau qua sự giới thiệu, giáo sư Trần Nhĩ muốn tìm đến con tôi, họ muốn mời con tôi dạy học đàn. Điều này đối với con tôi lại là một bài học mới, vì ông Trần là giáo sư, Ngô Thuần mới là học sinh cấp 2 làm sao có thể dạy được giáo sư, con tôi cảm thấy rất khó nghĩ, không biết nên làm thế nào, tôi lại tiếp tục an ủi con tôi nói: “Đúng vậy bác Trần là một giáo sư, tính cách của bác rất già, kiến thức phong phú, lại là bề trên của con, nhưng về lĩnh vực âm nhạc lại khác, dựa vào nguyên tắc: “có năng lực thì làm thầy” vì vậy con hoàn toàn có thể đảm nhận được công việc này, giáo sư Trần có kiến thức có trình độ, tính tự giác học tập lại cao, con dạy bác chắc chắn sẽ cảm thấy dễ chịu hơn rất nhiều. Nếu con không tin con cứ thử một lần rồi biết”, dưới sự cố vũ của tôi con tôi lại tiếp tục dạy vị giáo sư này.

Có một lần lên lớp dạy vị giáo sư này, tôi cùng đi với con, đây cũng là một nguyên nhân, thứ nhất là muốn xem con dạy giáo sư có được không, ăth hai là muốn tạo cho con thêm dũng khí.

Sau mỗi bài giảng con tôi trở về nhà và nói với tôi: “Mẹ ơi, bác Trần rất cố gắng, những bài tập về nhà bác ấy làm rất tốt, tiến bộ rất nhanh. Những gì mẹ nói hoàn toàn đúng”. Con trai chăm chỉ dạy, giáo sư Trần cũng chăm chỉ học, sau này họ trở thành bạn tri kỷ của nhau.

Khi Ngô Thuần quyết định đi Ucraina du học. Tiếng Nga của con hoàn toàn là do giáo sư Trần dạy miễn phí, vì giáo sư Trần du học ở Nga từ khi còn rất

trẻ, vì vậy ông ấy biết rất rõ đi Ucraina trước tiên nên học cái gì. Ngày con tôi đi bác ấy còn mua cho một bộ quần áo thể thao, gọi là món quà tặng con tôi khi lên đường.

Khi ở Ucraina được 3 tháng Ngô Thuần hoàn toàn có thể dựa vào sức lao động của mình để tự nuôi sống mình, một tháng có thể thu nhập được khoảng 500 NDT, mỗi lần cầm tiền lương trong tay con đều tự hào nói với tôi: “Mẹ, giờ con có thể tự nuôi sống mình, học phí mỗi năm con có thể lấy ở tiền học bổng ra nộp, tiền sinh hoạt hàng tháng, con đi làm gia sư kiếm được, con chọn học đàn là sự lựa chọn đúng đắn, mẹ nhỉ!”.

Con tôi cuối cùng cũng có thể tự nuôi sống mình, con tôi chưa bao giờ yêu cầu tôi mua những bộ quần áo đắt tiền hay yêu cầu gia đình phải có điều kiện sống tốt, nó lấy toàn bộ tiền lương đưa cho tôi.

Nhớ có một lần con thăm dò ý tôi: “Mẹ con muốn có một chiếc áo bò hiệu FUN có được không?” tôi hỏi mới biết giá của cái áo là 298 NDT, lúc đó tôi nói trực tiếp với con: “Điều này không được vì mẹ cảm thấy yêu cầu này không hợp lý, lúc này con mới là học sinh cấp 2, hoàn toàn chưa cần phải mặc những bộ quần áo đắt tiền như vậy, hơn nữa kinh tế gia đình ta lúc này không cho phép, còn những việc khác cũng cần tiêu tiền, đó chính là học phí của con, mua đĩa CD, mua những tài liệu có liên quan đến việc học đàn ... những điều này so với việc mặc quần áo đắt tiền có ý nghĩa hơn nhiều, con thử nghĩ lại xem điều này có đúng không?”. Những điều tôi giảng chọt làm con tỉnh ngộ, con cười ngượng và nói với tôi: “Mẹ con sai rồi, con không thể nghĩ xa được như mẹ, con không cần những bộ quần áo như vậy nữa”, từ đó về sau con tôi và tôi vẫn đi vào những cửa hàng quần áo đắt tiền nhưng chỉ để ngắm thôi, đến ngày hôm nay tư tưởng đó của con vẫn chưa được thực hiện.

Con làm gia sư dạy đàn được hơn 3 năm, cho dù thời tiết như thế nào con tôi vẫn chưa bao giờ nghỉ vì sợ làm lỡ việc học của học sinh, cũng sợ phải tham gia các hoạt động ngoại khoá tốn tiền vì vậy con tôi chủ động xin không tham gia, con cảm thấy làm thầy giáo không đơn giản, và cũng từ đó càng tôn trọng, yêu quý thầy giáo của mình, đồng thời nó cũng cảm nhận được mẹ kiếm tiền cũng không dễ, con càng yêu quý tôi hơn và càng trân trọng những cơ hội học tập của mình.

15. Thử thách cũng là một hạnh phúc

Đối mặt với khó khăn thử thách, đừng bao giờ tuyệt vọng, chỉ cần bạn không tuyệt vọng, không đưa ra bất kỳ lý do gì cho mình lùi bước thì bất kỳ khó khăn gì bạn cũng có thể vượt qua được.

12/1997 Ngô Thuần nhờ sự không ngừng nỗ lực cố gắng của mình mà may mắn được lựa chọn vào đoàn đại biểu Hồ Bắc - Vũ Hán đi Hồng Kông tham gia cuộc thi về đàn lần đầu tiên được tổ chức ở Trung Quốc. Vì để cho con được mở rộng tầm mắt tôi ăn tiêu tiết kiệm để giành ra 500 NDT để cho con tiêu. Trong lòng con tôi hiểu rất rõ, để cho con đi Hồng Kông với mục đích để cho con hiểu được môi trường bên ngoài như thế nào.

Do con chưa có kinh nghiệm tham gia các cuộc thi, do phát huy không tốt nên đã bị thất bại.

Sau khi đã tìm hiểu rõ tình hình từ các giáo viên dẫn đoàn đi ở Học viện âm nhạc Vũ Hán, điều cần nghĩ nhất là trạng thái hiện tại của Ngô Thuần, tâm tư và cảm giác của nó sau khi thất bại.

Tôi nghĩ giờ khắc này cái mà con tôi cần nhất chính là sự thông hiểu và hỗ trợ của người mẹ. Để gặp được con trai sớm hơn, tôi lập tức quyết định đến sân bay Thiên Hà - Hán Khẩu để gặp nó (chuyện này Ngô Thuần không hề ngờ tới). Từ Hoa Công đến sân bay nếu đi Taxi phải mất đến trên dưới 200 NDT. Lúc đó vào đúng cuối tháng, lại gần đến tết Nguyên Đán, vì việc Ngô Thuần đến Hồng Kông tham gia cuộc thi đã tiêu tốn hết sạch tiền trong nhà, trong tay tôi chỉ còn chưa đầy 100 NDT. Tôi không muốn tìm bạn để vay tiền, vì tôi rất sợ nợ nần.

Để tiết kiệm tiền, để có thể gặp được con trai sớm hơn, tôi đã mất 1 NDT để ngồi xe Bus số 715 đến khu vực gần sân bay, sau đó đi bộ trên đường cao tốc hướng đến sân bay. Vì là lần đầu tiên đến sân bay Thiên Hà, lúc đầu tôi tưởng rằng từ chỗ đó đến sân bay không xa lắm, có thể đi bộ đến được. Nhưng rồi tôi đã đi bộ rất lâu, mà vẫn thấy con đường trước mắt kéo dài hun hút, dường như không có điểm cuối

Đến sân bay hỏi thăm, tôi mới biết máy bay mà Ngô Thuần đi vì sương mù lớn nên không thể cất cánh đúng giờ, thời gian dự định đến nơi là 3h30,

tôi quyết tâm ngồi đợi. Cứ đợi cứ đợi, cho đến giờ ăn cơm tối, tôi đi xung quanh nhìn ngó xem có chỗ nào có thể ăn cơm không, nhưng các cửa hàng ở sân bay bán đồ ăn đắt hơn ở bên ngoài ít nhất là một nửa, tôi sờ đi sờ lại số tiền ít ỏi trong túi mình, thực sự không muốn tiêu đi đồng nào, cho nên quyết định nhịn đói chờ. Đến tận 9h tối, máy bay chở Ngô Thuần mới hạ cánh an toàn xuống sân bay.

Con trai tôi là người cuối cùng bước ra khỏi cổng sân bay, khi nó nghe thấy tiếng gọi của tôi, nét mặt đầy ngạc nhiên nói: "Mẹ, sao mẹ lại đến đây? Mẹ, con thật lòng xin lỗi mẹ, để mẹ phải tốn mất bao nhiêu tiền như vậy mà con lại không đoạt được giải thưởng."

Tôi vỗ vai con trai, cười và khích lệ con: "Cũng chính vì con không đạt được giải thưởng, mẹ mới không ngại vất vả đi bộ đoạn đường dài như vậy để đến sân bay đón con. Con trai, con có biết không? Mẹ đã ở sân bay đợi con tròn 6 tiếng đồng hồ rồi đấy, đến lúc này bụng vẫn đói. 'Thắng bại là chuyện thường nhà binh', mẹ từ trước đến giờ chưa hề một lần lấy sự thắng bại ra để luận anh hùng, mẹ tin rằng con có thể tổng kết bài học kinh nghiệm từ lần thất bại này, để sau này có thể học tập tốt hơn nữa."

Về đến nhà, tôi đã trao đổi tường tận với con trai, từ mọi phương diện như kiến thức cơ bản, cảm giác âm nhạc, kỹ thuật diễn tấu, năng lực cảm nhận tâm lý để phân tích nguyên nhân thất bại của con.

Tôi bảo với con: thành công = lao động gian khổ + phương pháp đúng đắn + ít nói lời trống rỗng.

Tôi bảo với con: thành công chính là người khác làm 5 phần, tôi làm 10 phần. Năng lực của mọi người đều tương đương như nhau, người thành công chỉ là người bỏ ra nhiều hơn người khác, kiên trì hơn người khác mà thôi.

Tôi bảo với con: phải tìm phương pháp để thành công, không được tìm lý do của thất bại. Cho dù ở đâu lúc nào, dù gì chẳng nữa tuyệt đối không cho phép bản thân có một chút đau buồn nhụt chí nào.

Tôi bảo với con trai: một con người có thành công được hay không, phần nhiều quyết định ở niềm tin của bản thân. Tất cả những điều kiện bên ngoài đều là thứ yếu, chỉ có nghị lực và lòng quyết tâm mới là vạn năng.

Tôi bảo với con trai: cả đời 1 con người chính là một chuỗi những sự phấn đấu, muốn theo đuổi lý tưởng cần phải phấn đấu không ngừng, kiên trì

đến cùng, làm đến cùng sẽ đạt được thành công.

Tôi bảo với con trai: đối diện với gian khổ và thất bại không bao giờ được tuyệt vọng, chỉ cần tự con không muốn ngã xuống, không cho mình bất cứ một lý do nào để ngã xuống, thì bất cứ khó khăn gian khổ nào cũng không đánh ngã được con, cuối cùng đều sẽ bị con chiến thắng và chinh phục.

Một loạt lời khuyên của tôi đã kích phát lòng nhiệt tình học tập rất lớn trong con trai. Trong 9 ngày ngắn ngủi ở Hồng Kông đã đem lại cho con tôi những bài học giáo dục rất lớn, khiến nó mở mang tầm mắt, phát triển tri thức, hiểu rõ được đạo lý "người giỏi có người giỏi hơn, trời cao còn có trời cao hơn".

Từ đó trở đi, tính tự giác học tập của con tôi càng lớn hơn, yêu cầu tự đặt ra với mình cũng cao hơn. Chuyển đi Hồng Kông thất bại đối với việc xuất ngoại du học của Ngô Thuần, đây là một lần luyện binh rất tốt.

Từ đó trở đi, một năm bốn mùa, cho dù nắng mưa thế nào, con tôi cũng đều kiên quyết học đàn không ngừng, nó đã gắn chặt niềm vui và cuộc sống của mình với cây đàn, đối với những điểm khó khăn trong học đàn, nó đều có thể tự giác luyện đi luyện lại mấy chục lần, mấy trăm lần cho đến khi hoàn thiện mới thôi, về cơ bản không cần tôi phải nói thêm một câu nào.

16. Đến quê hương của đàn dương cầm để học đàn

Trong một gia đình, đầu tư giáo dục là cách đầu tư sáng suốt nhất, chỉ có bồi dưỡng được những nhân tài có tố chất cao mới có thể nhận được sự báo đáp hiệu quả.

Mùa xuân năm 1997, khi Ngô Thuần lên tập diễn tấu công khai cùng với chuyên gia người Ucraina, nó đã lọt vào “mắt xanh” của một giáo sư Học viện Odessa của Ucraina, dưới sự giới thiệu nhiệt tình của giáo sư Trần Uyển, Ngô Thuần đã bước đầu được dự định là người được lựa chọn đi du học. Mùa thu năm đó, dưới sự giúp đỡ và chỉ bảo của giáo sư Trần, Ngô Thuần đã thực hiện một băng ghi âm riêng tại Học viện âm nhạc Vũ Hán theo yêu cầu để gửi về Ucraina, để bên phía họ thẩm tra tư cách nhập học.

Giáo sư Trần nói với tôi: Nếu như điều kiện chín muồi, có thể nghĩ đến việc đưa Ngô Thuần đi du học nước ngoài. Xét đến điều kiện kinh tế của gia

đình tôi, bà khuyên tôi cho Ngô Thuần sang Ucraina du học trước, như vậy chi phí du học sẽ tiết kiệm được đáng kể. Từ đó, giữa tôi và con trai xuất hiện thêm một việc khiến con hồi hộp hứng thú muốn thử sức, nhưng lại là khiến tôi vừa mừng lại vừa lo. Nói đúng ra, tôi cũng rất muốn cho con trai đi nước ngoài học âm nhạc, vì tôi biết được nơi xuất xứ của cây đàn dương cầm. Con trai đã lựa chọn nghề đàn chuyên nghiệp là công việc trọn đời của mình, thì xuất ngoại du học chính là một bước tiến cực kỳ quan trọng.

Bản thân là một bà mẹ đơn thân, yêu con trai gấp trăm nghìn lần bản thân mình. Tình yêu của tôi thể hiện đầy đủ ở việc lao động hết mình, thể hiện ở chỗ hỗ trợ hết sức mình đối với lựa chọn theo đuổi nghề đàn của con, thể hiện ở chỗ cố gắng tiết kiệm hết sức trong cuộc sống sinh hoạt thường ngày, thể hiện ở chỗ sẵn sàng hy sinh mọi lợi ích cá nhân vì tiền đồ và sự phát triển của con trai. Tôi biết được lý tưởng và tham vọng của con, là mẹ của nó, hoàn thành nguyện vọng của con chính là hạnh phúc to lớn nhất suốt đời tôi.

Tôi là một người mẹ không có tính ích kỷ cá nhân, chưa hề nghĩ đến sự được mất của mình. Nếu đồng ý cho con đi nước ngoài du học, có khác nào tạo ra cho mình một gánh nặng kinh tế nặng nề hơn nữa, để mình phải đắm chìm vào cuộc sống lao động gian khổ hơn nữa.

Rất nhiều người trêu đùa tôi đã sống vì con trai, về cơ bản đã đánh mất đi bản thân mình. Còn có người nói tôi hoàn toàn tự làm khổ mình, không trút được gánh nặng để sống cuộc sống thanh thản. Cứ một mực đòi đưa con trai đi du học, thật là không tự lượng sức mình. Nhiều người còn nói tôi là người phụ nữ mệnh bạc hơn tờ giấy nhưng tâm còn thanh cao hơn trời, vì việc đưa con đi nước ngoài du học hoàn toàn là việc không nên, càng không thể xảy ra trong một gia đình nghèo khổ khó khăn như tôi. Sự không thông hiểu và chỉ trích của những người xung quanh, tôi đã quen lắm rồi. Lúc đó tôi chỉ có một suy nghĩ, đó chính là phải nắm bắt lấy cơ hội hiếm hoi này, vì cơ hội này là do tự thân con mình nỗ lực giành lấy mới có được, nếu chỉ vì người mẹ mà bị tuột mất, chẳng phải tôi sẽ ân hận cả đời hay sao. Vì thế tôi đã quyết định cố gắng hết sức mình để dành cho con một sự khởi đầu cuộc sống tốt đẹp, bài trừ mọi gian khó, toàn lực giúp con biến ước mơ đi nước ngoài du học thành hiện thực.

Về tôi mà nói, mọi sự hưởng thụ vật chất và tinh thần trên thế gian này

đều không thể bằng được sự trưởng thành và tiền đồ phát triển tốt đẹp của con. Vì một ngày mai tươi sáng của con, tôi tình nguyện vứt bỏ tất cả. Vì tôi chỉ nghĩ đến sự trưởng thành lành mạnh của con, chỉ coi trọng phẩm đức, làm người, học vấn của con. Tôi nói với con: "Mẹ có thể không cần phú quý vinh hoa, có thể không cần sơn hào hải vị, có thể không cần nhà cao cửa rộng, có thể không cần bạc vàng châu báu, mẹ chỉ muốn con trở thành một đứa con luôn biết cố gắng vươn lên".

Vì tôi nhận định rằng, đầu tư giáo dục là cách đầu tư sáng suốt nhất trong một gia đình, chỉ có bồi dưỡng được những nhân tài có tố chất cao, mới có thể nhận được sự báo đáp hiệu quả. Vì vậy, một lần nữa tôi lại bỏ qua mọi lời dị nghị, trước sau như một kiên quyết ủng hộ con trai ra khỏi đất nước tìm kiếm cội rễ của đàn dương cầm, để mình và con trai cùng bước sang một con đường đời vô cùng gian khó.

Lúc đó cái tôi lo lắng nhất, đau đầu nhất chính là xuất ngoại du học phải bước đi như thế nào mới có thể đi vững vàng tin cậy, mới có thể bước tới thành công được. Vì vậy, tôi thường xuyên cố ý tiến hành bồi dưỡng và rèn luyện con về mọi mặt, như giáo dục tư tưởng, đạo đức, phẩm chất, xác định rõ mục đích du học, rèn luyện tính tự lập giải quyết vấn đề trong cuộc sống, nâng cao năng lực giao tiếp với người khác, nâng cao trình độ ngoại ngữ v.v..., trọng điểm của mọi công việc trong gia đình đều chuyển sang chủ đề này.

Điều may mắn là, một người mẹ đã nói một câu mà tôi đã ghi nhớ cả đời "Trời nắng đêm ô, lúc đói đêm lương thực. Lúc thường thì làm lúc cần dùng". Vì vậy từ lâu tôi đã thường bỏ ra một phần tiền thu nhập để mua trái phiếu lợi tức cao do ngân hàng phát hành, một phần gửi vào tài khoản ngân hàng lợi tức cao. Mục đích làm việc này của tôi là để Ngô Thuần có thể có cơ hội học đại học. Vì tôi chỉ có mỗi đứa con trai này, tôi đã sống trong trường đại học cả một đời, tôi cảm nhận sâu sắc sự thương hại và kỳ thị của người khác khi mình không có bằng cấp và học vấn, nỗi đau khắc cốt ghi tâm đấy tôi sẽ vĩnh viễn không bao giờ quên được. Tôi là một thế hệ người đã bị lịch sử làm cho trở nên nhỡ nhàng, tôi tuyệt đối không thể để con mình lặp lại bi kịch cuộc đời của chính tôi, tôi hy vọng con sẽ sống tốt hơn tôi. Vì vậy từ cái ngày tôi li hôn, tôi luôn luôn làm việc hết mình, trước mặt con trai chưa bao giờ để lộ ra một ý nghĩ lười biếng nào.

Tôi bình thường chưa bao giờ kể với con trai về tình hình tài chính thật sự của mình, tôi chỉ dùng sự nỗ lực lao động của mình để kiếm tiền, đồng thời luôn động viên con mình đi học trong trường nhất định phải có được học bổng, tích cực động viên con đi dạy đàn gia sư để tự lập kinh tế, cố gắng bồi dưỡng bản lĩnh tự lập, tích cực động viên con phát huy hết sức, có thể nhảy cấp được là nhảy cấp, cố gắng trong thời gian ngắn nhất có thể học xong cấp 3, sau đó tranh thủ đi du học nâng cao trình độ. Còn con trai rất nghe lời, có thể quán triệt đúng nhất, thực hiện tốt nhất đối với những tư tưởng và yêu cầu của tôi.

Trong những ngày chờ đợi thư mời của của Học viện âm nhạc Odessa Ucraina, trong lòng tôi lúc đó chỉ nghĩ đến làm cách nào để làm xong nhanh nhất mọi thủ tục cho con, phải chuẩn bị hành lý cho con như thế nào, làm cách nào giúp con sớm bước lên máy bay, mọi việc khác tôi đều không có thời gian để nghĩ đến.

Rất nhiều bạn bè, đặc biệt là một số người bạn ít khi qua lại, họ đều cảm động và rung động bởi tấm lòng yêu thương con, một tình mẹ thuần khiết vô tư của tôi, họ đã hết sức giúp đỡ tôi, giúp tôi giải quyết một loạt những khó khăn thực tế, chuyện này thực sự đã làm tôi cả đời khó quên.

17. Nhớ thương không bằng giúp đỡ

Vừa nghĩ đến những lời dự đoán đáng sợ này, tôi liền nổi da gà, cũng không kìm được rơi nước mắt. Là một người mẹ, nhiệm vụ cấp bách trước mắt của tôi là áp dụng phương pháp nào để giáo dục và giúp đỡ con trai thích ứng với một cuộc sống mới

Trong mắt rất nhiều người, trong nhà có con đi nước ngoài du học là một chuyện đáng tự hào, nhưng ai biết được sự khổ nhục của nó, và ai biết được sự nhớ nhung khó lòng hóa giải của người mẹ với con mình?

Tôi đã trở thành một người mẹ thủ tiết, còn là một người phụ nữ đơn côi. Trên thế giới này trừ con ra, tôi không còn người nào để nhớ nhung nữa. Thời khắc mà tôi đưa đứa con trai 16 tuổi đến đại sảnh của sân bay thủ đô, khuôn mặt tôi thấm đầy nước mắt, trong lòng không hề nghĩ đến khi mình tiễn con đi, trở về nhà sẽ phải sống cuộc sống ra sao. Trong những ngày con trai mới đi du học, tôi gần như đã thương nhớ thành bệnh, mỗi ngày về đến nhà,

nhìn thấy những đồ vật con đã dùng là nước mắt tôi lại rơi như mưa, những nỗi nhớ nhung, lo lắng trong lòng với con cứ như hàng ngàn mũi kim đâm vào tim tôi, giằng xé gan phổi tôi, làm tôi đau khổ không muốn sống, cái tâm trạng muốn bảo vệ con, muốn chia sẻ mọi đau khổ, khó khăn với con của người mẹ lại vì lý do xa cách mà không cách nào thực hiện được, thực sự đã khiến tôi lực bất tòng tâm. Dù biết rõ rằng nước mắt không có ích lợi gì, nhưng tôi vẫn buộc phải để mặc nó rơi ướt gối.

Quả thật vô cùng nhớ con! Trong những ngày con xa tôi, mỗi lần nhìn thấy lũ trẻ trung học tan trường, trong lòng tôi tự dừng nhớ con tha thiết. Trong phòng giám khảo, nhìn thấy các học sinh đại học dự thi, tôi lại không thể kìm lòng nhớ đến con. Trong những ngày lễ tết, thấy người khác gia đình đoàn tụ cùng vui vẻ cười nói, tôi càng nhớ đến những ngày tháng gian khổ đã cùng con bước qua. Mặc dù tôi biết rõ rằng, một gia đình bình thường, đặc biệt là con của một gia đình đơn thân có thể xuất ngoại du học là một chuyện không hề dễ dàng, hơn nữa con học đàn chuyên nghiệp, đi du học để tìm kiếm cội rễ của cây đàn dương cầm, đây là cơ hội tốt để nó nâng cao trình độ, rèn luyện bản lĩnh, nhưng đạo lý vẫn chỉ là đạo lý, tình thân vẫn là tình thân.

Lúc nhớ đến con là lúc tôi cảm thấy bất an nhất, cũng là lúc nước mắt tôi lại chảy dài, nghĩ đến khi tôi 9 tháng mang thai, cho đến cảnh dạy con tập nói bập bẹ; từ việc ngày ngày đưa con đến nhà trẻ, đến lúc đưa con học tiểu học; nhớ lại lúc ngày ngày con chơi đùa xung quanh mình, có những lúc tôi phát cáu vì con nghịch ngợm, có những lúc con gây chuyện tôi thường mắng con phiền hà, chỉ muốn cách nó thật xa để đừng bao giờ làm phiền tôi nữa. Nhưng ngày hôm nay, khi nó đã đi xa tôi lại muốn nó quay trở lại bên tôi, tôi sẽ đảm bảo với nó: sẽ yêu nó hơn, quan tâm đến nó hơn, sẽ quý trọng từng giây từng phút ở cùng với nó.

Trên đời chưa có sự đau khổ nào tôi chưa từng trải qua, chỉ có nỗi đau xa cách ruột thịt, xé ruột xé gan, khiến tôi thật sự không thể chịu đựng nổi. Mỗi lần cầm những lá thư, thiệp chúc mừng, những tấm ảnh con trai gửi về hay mỗi lúc viết thư cho con, tôi đều có tâm trạng nặng trĩu muôn phần, đau khổ đè nặng, không cầm được nước mắt tràn trề. Tôi thường ôm lá thư mà than khóc rằng: Ông trời ơi! Một người mẹ thủ tiết như tôi lại phải sống những ngày tháng như thế này sao! Tôi vẫn còn đến 6 năm xa cách dài dằng

dặc trước mặt, tôi sẽ phải sống như thế nào đây, sẽ phải chịu đựng nỗi đau mẹ con xa cách thế nào đây! Trong vô số những đêm khuya mất ngủ, trong lòng tôi xuất hiện những tiếng kêu gào nghẹn ngào: Hỡi con trai ở tận chân trời xa, con có cảm nhận được mẹ đang ngày đêm thương nhớ, nhớ đến con từng giây từng phút không? Con có biết rằng sau khi con đi, mẹ luôn nước mắt chảy dài, trong lòng luôn luôn lo lắng ngậm ngùi, khó mà an tâm được không?

Thật là nhớ con! Sau mỗi ngày làm việc mệt nhọc về nhà, tôi ngồi trên chiếc giường nhỏ mà con từng ngủ và khóc. Tôi liên tục tự hỏi mình: Tại sao lại phải đưa con đến một nơi xa xôi như vậy, một quốc gia lạnh lẽo như vậy để học dương cầm? Tại sao lại không nghĩ đến liệu mình có đủ khả năng, đủ sức mạnh để chịu đựng nỗi đau dày xé tâm can này không? Quan trọng hơn là, con trai có thể kiên trì được không? Nó có thể học thành tài không? Liệu tôi có giống như nhiều người dự đoán "mất cả người lẫn tiền" không?

Vừa nghĩ đến những lời dự đoán đáng sợ này, tôi liền nổi da gà, cũng không kìm được phải rơi nước mắt. Là một người mẹ, nhiệm vụ cấp bách trước mắt của tôi là áp dụng phương pháp nào để giáo dục và giúp đỡ con trai thích ứng với một cuộc sống mới, thích ứng với một hoàn cảnh xã hội hoàn toàn khác biệt với Trung Quốc, để cho những lời dự đoán đó hoàn toàn là sai lầm.

Từ khi con trai xuất ngoại, tôi và con cách xa trăm sông nghìn núi, phương thức giáo dục mặt đối mặt đã trở thành hoa cúc tàn, tôi nên làm gì đây? Nhớ thương con, lo lắng cho con, sợ hãi rằng ở trên một đất nước có chế độ xã hội hoàn toàn khác biệt, một đứa trẻ mới 16 tuổi như nó liệu có trưởng thành lành mạnh không, liệu có bị ảnh hưởng xấu không, liệu có thể hoàn thành nghiệp học không. Tất cả đều khiến tôi luôn thao thức trăn trọc, ăn uống không ngon, đau buồn da diết.

Lúc đầu, tôi mỗi tuần viết một lá thư cho con, trong thư đều viết con phải cố gắng học tập, phải nỗ lực thích ứng với môi trường, phải chú ý sức khỏe, không được nhớ nhà, nhất định phải hoàn thành việc học v.v... Một thời gian dài tôi đều viết những câu tương tự như vậy, cảm thấy đơn điệu quá, cho dù con mình không chán, tôi cũng cảm thấy chán phải viết thế. Vậy phải viết cái gì cho mới lạ đây? Làm thế nào vẫn có thể giáo huấn con qua thư? Tôi bắt đầu nghĩ cách. Trong lúc vô tình tôi nghĩ đến lúc con vẫn ở trong nước, tôi đã

từng nhiều lần giới thiệu cho nó các bài văn tôi thấy hay và kinh nghiệm thành công của các nhân sỹ xuất sắc, để cho con trong quá trình trưởng thành có thể tự giác hoặc không tự giác tiếp nhận sự rèn luyện về ý thức tư tưởng, để hoàn thiện nhân cách và phẩm chất của nó. Từ đó, tôi quyết định tiếp tục dùng phương pháp này để hoàn thành nhiệm vụ giáo dục con của mình.

18. Mỗi tuần một lá thư, dùng sinh mệnh để cảm hóa con

Chỉ cần là những bài văn có lợi cho sự trưởng thành của con là tôi tìm mọi cách để sưu tầm, viết thư cho con trai đã trở thành một công việc vô cùng quan trọng trong cuộc sống của tôi. Để chuẩn bị nội dung viết mỗi tuần một lá thư cho con trai, tôi thật sự đã phải hao tổn rất nhiều sức lực.

Tôi rất thích đọc các loại báo và tạp chí, nhưng vì điều kiện kinh tế có hạn, không thể cứ thích là đặt hết các loại báo, vì vậy tôi đã nghĩ ra một cách để đọc tạp chí miễn phí, đó là dùng phương pháp bán sức lao động để đổi lấy quyền ưu tiên đọc tạp chí. Tôi đã kể nỗi khổ và mong muốn của mình với Đường Chí Phương, cô giáo chuyên trách việc phân chia tạp chí trong khoa, đồng thời bày tỏ ý muốn được sử dụng thời gian nghỉ để giúp cô đến trường phân phát và thu hồi các tạp chí, bảo đảm sẽ thu phát đúng hẹn và không có sai sót gì, chỉ cần cô giáo cho tôi cơ hội được đọc và photo lại những bài viết hay, ngoài ra không làm gì khác, đó là để dành cho đứa con trai ở phương trời xa một món ăn tinh thần. Nghĩa cử này của tôi đã làm cảm động sâu sắc cô giáo Đường, cô đã vui vẻ nhận lời thỉnh cầu của tôi. Từ đó trở đi, mỗi tuần lại một lá thư có nội dung phong phú, mang nhiều kiến thức sâu rộng, bao hàm tình mẹ sâu đậm lại bay qua trăm sông nghìn núi, cứ đúng giờ lại nằm trong tay của Ngô Thuần.

Mỗi khi cầm trong tay các loại tạp chí, tôi liền vui vẻ nhanh chóng đọc qua một lượt, lựa chọn kỹ ra những bài có tính thuyết phục, tính giáo dục cao để photo lại, sau đó tôi sẽ đọc kỹ lại nhiều lượt, dùng bút đỏ để đánh dấu những chỗ trọng điểm hay, lại dán một mảnh giấy nhỏ ở bên cạnh bài viết đó, trên giấy viết ra cảm nhận của tôi khi đọc, và bảo với con nên học tập những kinh nghiệm tốt nào, nên chú ý những vấn đề nào, phải thực hiện việc học tập và sinh hoạt như thế nào từ bài văn đó. Con tôi cần có nguồn dinh dưỡng toàn

diện, cần đến kiến thức từ nhiều mặt, bao gồm những bài học kinh nghiệm của cả 2 mặt chính diện và phản diện. Vì vậy, vhi cần là những bài văn có lợi cho sự trưởng thành của con là tôi tìm mọi cách để sưu tầm, viết thư cho con trai đã trở thành một công việc vô cùng quan trọng trong cuộc sống của tôi. Để chuẩn bị nội dung viết mỗi tuần một lá thư cho con trai, tôi thật sự đã phải hao tổn rất nhiều sức lực.

Tôi cảm thấy dùng những hình thức thuyết giáo nguyên thủy, đơn giản đã không còn tác dụng gì nữa, tôi chỉ có cách không ngừng học tập, không ngừng nâng cao, không ngừng bổ sung kiến thức, theo kịp với những bước phát triển của thời đại, mới có thể giao lưu bình đẳng với con, loại trừ cái gọi là "khoảng cách thế hệ", đạt được mục tiêu 2 mẹ con cùng trưởng thành.

"Tác dụng của những tấm gương là vô cùng", "gần mực thì đen, gần đèn thì sáng", đạo lý này hần ai cũng rõ. Tôi nghĩ rằng một nhiệm vụ quan trọng của người làm mẹ là thu thập những thứ ưu tú nhất xung quanh mình để bày ra trước mặt con, để nó có thể xây dựng những tấm gương cùng thời đại, để nó học hành có phương hướng, sống có mục tiêu. Giáo dục con là một sự nghiệp vĩ đại của nhân loại. Tôi nghĩ, cho dù trào lưu thế giới có thay đổi ra sao, nhưng phẩm chất ưu tú của con người là vĩnh hằng.

Để cho con trai có đầu óc tỉnh táo, hướng đi đúng đắn, hành động đúng mực, tôi đã đề ra cho nó mục tiêu thứ nhất của việc xuất ngoại du học là: nhất định phải hóa giải mọi khó khăn, đúng thời gian dự định tốt nghiệp với thành tích xuất sắc. Mục tiêu thứ 2 là: về mặt học đàn phải có sự tiến bộ vượt bậc, nếu có cơ hội nhất định phải đi tham gia mọi giải quốc tế, để mình được rèn luyện qua thực tế.

Con trai đã làm theo đúng đề nghị của tôi, nó ngày ngày nỗ lực học tập, chăm chỉ học đàn, được các bạn học mệnh danh là "cỗ máy luyện đàn". Ngày 6 tháng 4 năm 1999, Khi Ngô Thuần mới đi du học được nửa năm đã lần đầu tiên tỏa sáng tại "Cuộc thi dương cầm thanh thiếu niên quốc tế Prokofiev", trải qua mấy vòng thi đấu kịch liệt, con đã dành được giải tư và giải diễn tấu hay nhất.

Con tôi sau khi đoạt giải đã không hề hài lòng với thành tích của mình, nó đã viết thế này trong thư:

"Mẹ, mặc dù con không hài lòng lắm về kết quả cuộc thi, nhưng cũng

rất vinh dự có cơ hội được tham gia cuộc thi như vậy. Kết quả vào đêm trao giải, con đã phát huy được tốt hơn, đã diễn tấu tác phẩm "Người bà thần thoại" của nhà dương cầm Prokofiev, nhờ đó đã nhận được những tràng vỗ tay hoan hô của toàn bộ thính giả. Mọi người vừa vỗ tay, vừa hét lên nhiều lần: "Hay lắm! Trung Quốc!", qua 3 lần cúi đầu cảm tạ con mới bước ra khỏi vũ đài. Các thành viên ban giám khảo đều đến bắt tay con, vừa khẳng định con, vừa chỉ ra những chỗ chưa tốt ở con. Khi biết rằng con mới đi du học được 5 tháng, họ đều khen rằng "chàng trai Trung Quốc, thật giỏi quá!" Họ hy vọng rằng trong cuộc thi lần sau con có thể đứng ở bậc giải thưởng quán quân với vị trí thứ nhất".

"Khi về tới trường, các bạn học đều chúc mừng con, giáo viên cũng tuyên dương con, nhưng trong lòng con lại nghĩ: nếu con cố gắng hơn, nếu con tranh thủ luyện tập nhiều hơn, nếu con có thể làm tốt hơn, cho dù nhiều đối thủ mạnh hơn, con cũng phải đạt được top 3. Mẹ, lần này con chỉ có thể dùng thành tích như vậy để báo đáp mẹ, con tin rằng lần sau nhất định sẽ làm được tốt hơn."

Sau khi xem xong thư của con, trong lòng tôi vô cùng vui sướng và cảm động. Con trai có thể bình tĩnh mà đối mặt với giải thưởng cuộc thi như vậy, có thể kiểm điểm lại những điểm yếu của mình, có thể suy nghĩ tìm kiếm những nguyên nhân dẫn đến thành tích không lý tưởng như vậy, tôi thực sự rất vui mừng, tôi cảm thấy con tôi đang trưởng thành.

Mỗi lần viết thư cho con tôi đều rất cẩn thận, mỗi tuần một lá thư nội dung phong phú, bao hàm tình mẹ sâu đậm, như những dòng nước chảy không biết mệt mỏi, chảy qua trăm sông nghìn núi, chảy đến bên đứa con trai ở đất khách quê người, để thấm mát và làm dịu nỗi nhớ quê hương của con, động viên con nỗ lực học tập để báo đáp tổ quốc.

Vì điều kiện kinh tế eo hẹp, không có máy tính, không gửi được Email, nhiều năm nay mối liên hệ của tôi với con trai hoàn toàn trông chờ vào giấy trắng mực đen, thư từ để hoàn thành, vì vậy viết thư, chờ thư đã trở thành một phần không thể thiếu trong cuộc sống của một người mẹ thủ tiết như tôi. Ba năm nay, tôi đã lưu giữ những bức thư gửi về của con mà tôi coi như châu báu, lúc nhớ con, lúc cảm thấy cô đơn lẻ loi, tôi lại giở thư của con ra đọc lại, từ đó có thể tiếp thêm dũng khí và sức mạnh để chiến thắng mọi khó khăn gian khổ!

Mỗi lần nhận được thư của con, là mỗi giây phút hạnh phúc nhất trong cuộc sống của người mẹ thủ tiết như tôi. Từ từng dòng chữ trong thư, tôi có thể cảm nhận được sự trưởng thành của con, huyết mạch của con, nỗi nhớ quê hương và thương nhớ mẹ của con. Nó kể với tôi về tình hình học tập của nó, miêu tả tình hình buổi diễn tấu của nó với tôi, còn giới thiệu với tôi về văn hóa phong tục nước người, thuật lại những cảnh náo nhiệt ngày lễ tết của người nước ngoài ra sao để tôi có thể đặt mình vào hoàn cảnh sống của con, để giảm nhẹ nỗi nhớ thương con của tôi.

Cứ mỗi khi đến tết dương lịch, âm lịch, ngày sinh nhật tôi, ngày "8/3", ngày tết bà mẹ, con đều đi chọn mua cho tôi những tấm thiệp xinh đẹp, viết ra những lời làm tôi cảm động rơi nước mắt, thông qua thiên sứ áo xanh gửi đến tay tôi. Giây phút đó, tôi có một cảm giác hạnh phúc không thể dùng lời diễn tả được, cảm thấy mình là một bà mẹ hạnh phúc nhất nhất trên thế gian này. Cứ mỗi lần giờ những lá thư và thiệp chúc mừng này ra đọc, những lời lẽ trong đó luôn cho tôi dũng khí và niềm tin để chiến thắng mọi gian khổ, bệnh tật, nỗi cô đơn. Xin cảm ơn ông trời, đã cho tôi một đứa con lương thiện, ngoan ngoãn như vậy, một nam tử hán xuất sắc luôn biết tự vươn lên, tôi thật không còn gì nuối tiếc cuộc đời mình. Có thể trở thành mẹ của Ngô Thuần là một vinh dự không gì sánh bằng trong cuộc đời tôi.

19. Internet đã cho tôi và con tâm liên tâm

Từ đó trở đi, lên mạng trở thành môn học bắt buộc hàng ngày của tôi. Cho dù con có viết thư cho tôi hay không, tôi đều kiên trì viết cho nó, phát hiện thấy trong bài văn có câu nào, đoạn nào hay, tôi đều kịp thời giới thiệu cho nó qua mạng.

Năm 2001, tôi tận dụng thời gian rảnh rỗi để học cách sử dụng và thao tác máy tính, ngày 15 tháng 8, tôi và con trai cuối cùng đã chấm dứt phương thức liên lạc thông qua thiên sứ áo xanh chuyển thư tín qua lại, mà chuyển sang phương thức thông qua công cụ thông tin hiện đại mạng Internet để tiến hành giao lưu trên mạng. Tôi đã triển khai việc tâm sự "mỗi ngày một lá thư".

Trong lá thư Email đầu tiên của con trai gửi tôi, nó phần chần kể với tôi:

"Mẹ à, tháng 10 năm nay sẽ tổ chức cuộc thi giải dương cầm thanh niên quốc tế lần đầu tiên tại Odessa - Ucraina, tên gọi là "Giải dương cầm Emil Gilels". Con muốn tham gia đoạt giải, muốn đoạt được một phần tiền thưởng để tặng cho mẹ mua thuốc uống, một phần để làm tiền học phí. Con nghĩ, con đủ thực lực để đi tranh đấu! Ngô Thuần không được lười biếng nữa! từ giờ phải cố lên!"

Vì tôi không có tiền mua máy tính, nên khi lên mạng liên lạc với con trai thường là dùng máy tính của tổ nghiên cứu hoặc đi ra hàng mạng, mỗi lần mất 1 NDT. Khi lần đầu tiên tôi bước vào hàng Internet, mọi người đều nhìn tôi với ánh mắt khác lạ, vì đây là nơi tập trung của thanh niên, sao lại bỗng nhiên xuất hiện một phụ nữ trung niên như vậy? Tôi rất thân nhiên nói với ông chủ hàng Internet: "Tôi đến để gửi thư, hãy cho tôi một cái máy tính." Sau đó, tôi nhanh chóng mở mạng, xem thư của con, đồng thời nhanh chóng viết thư trả lời và lập tức tắt mạng. Có mạng Internet liên lạc với nhau thật thuận tiện.

Tôi thường tận dụng mạng để gửi cho con những đoạn văn hay, kể với con những điều mình tâm đắc khi đọc sách. Có hôm, tôi phát hiện thấy một bài văn có nhan đề "Kiên trì", liền lập tức giới thiệu với con, tôi nói với nó: "Con người sống trên đời, muốn có một sự nghiệp thành đạt, nếu không có lòng quyết tâm và sự kiên trì, sẽ không thể làm nổi. Nước chảy đá mòn, không phải làm được trong một ngày; tuyết dày 3 tấc, không phải do lạnh một ngày. Đây đều là kết quả của sự kiên trì. Mẹ thấy bài văn này viết rất hay, giờ muốn tặng nó cho con, để động viên con dùng tinh thần như vậy để hoàn thành nhiệm vụ học tập tại Ucraina, cho dù có trăm nghìn gian khổ, con cũng phải có niềm tin để khắc phục và chiến thắng nó."

Tôi bảo với con, trong trường đại học cần học được 3 điều: học làm người, học tư duy, học kiến thức. Phải tích cực hoàn thiện mình, không bao giờ được cho phép mình bỏ qua cơ hội tiến lên nào, để mình làm gì cũng có lý trí, có chuyên môn, có niềm tin, có trí tuệ, có năng lực giải quyết vấn đề.

Có lý trí: trong bất cứ tình huống nào, con đều phải có năng lực phán đoán, có thể bỏ qua những trở ngại, đi thẳng vào chủ đề. Con cần biết quan sát người khác, học tập người khác, còn phải học được điều bổ ích từ những sai lầm của bản thân.

Có chuyên môn: có thể tinh thông ngành học mà mình đã lựa chọn,

tranh thủ trở thành người nổi bật trong lĩnh vực này. Không có gì có lợi để thành công bằng việc con nắm vững chuyên ngành của mình.

Có lòng tin: người có thành tựu nhất là người tự dựa vào năng lực của chính mình. Tự tin không chỉ là tự cảm thấy mình tốt đẹp, nói chính xác hơn là, liệu con có đủ bản lĩnh để xác định đúng hành động của mình, để con có thể bước vào thế giới của thành công.

Có trí tuệ: đây là một yếu tố quan trọng của thành công. Vì nó là năng lực nhanh chóng lý giải vấn đề, phân tích chính xác vấn đề của bản thân con. Cơ sở của thành công đến từ tinh thần khám phá không biết mệt mỏi và hứng thú đối với nhiều sự vật.

Có năng lực giải quyết vấn đề: tất cả những người thành công đều rất xuất sắc về phương diện hoàn thành nhiệm vụ. Con cần tự trang bị cho mình thói quen học tập tốt, thái độ học tập chăm chỉ, tinh thần dùi mài nghiên cứu và năng lực thích ứng với bên ngoài.

Từ đó trở đi, lên mạng trở thành môn học bắt buộc hàng ngày của tôi. Mỗi lần mở Internet ra và dùng chuột nhấp nhẹ, phát hiện thấy trong hòm thư có thư của con, tim tôi lại đập nhanh hơn. Cho dù con có viết thư cho tôi hay không, tôi đều kiên trì viết cho nó, phát hiện thấy trong bài văn có câu nào, đoạn nào hay, tôi đều kịp thời giới thiệu cho nó qua mạng. Phương pháp này thật tiên tiến hơn nhiều lần phương pháp gửi thư truyền thống thư đi thư lại mất một tháng.

20. Trưởng thành là một niềm vui

Mặc dù tiền bạc thực sự rất quan trọng đối với gia đình chúng ta, nhưng con vẫn cảm thấy trên đời có một thứ còn quan trọng hơn cả tiền bạc, đó chính là tình yêu thương và sự chân tình giữa con người với con người.

Con trai tôi trên con đường phát triển nghệ thuật cũng không phải hoàn toàn thuận buồm xuôi gió, nhưng vì luôn kịp thời giao lưu với tôi, cho dù có khó khăn, nhưng hai mẹ con tôi cuối cùng đã đồng lòng vượt qua, đồng thời con thường biến những khó khăn này thành một dạng tài sản của cuộc sống.

Đó là cuộc thi dương cầm quốc tế tổ chức vào tháng 10 năm 2001.

Cứ nhắc đến cuộc thi dương cầm quốc tế sắp được tổ chức này, con tôi

lại vô cùng đau đầu và tức giận. Vì một người tổ chức cá biệt đã lấy lý do là năm nay nó đã 2 giải thưởng quốc tế, không để nó đăng ký tham gia giải thi dương cầm lần này. Ngô Thuần đến mọi nơi xin tham gia, đều không có hy vọng gì. Nó thông qua mạng báo cho tôi tin tức này, tôi mặc dù cũng rất tức tối, nhưng cũng phải nhẫn nại làm công tác tư tưởng cho con, tôi khuyên con một là xem nhẹ một chút, đừng để tâm như vậy, vì thời gian trước mắt còn dài, sau này cơ hội tham gia những cuộc thi như vậy còn nhiều; Hai là nghĩ xem mình năm nay đã 3 lần đi tham gia, những bài học bị bỏ lỡ nhất định không ít, hy vọng con tranh thủ học văn hóa bù, phải làm sao cho hai việc học tập và thi đấu đều không bị nhờ. Tôi nói với con, điều then chốt nhất là bản thân thực sự học được kiến thức và bản lĩnh, đừng quá để ý đến "sự được mất của một thành một trì".

Con trai dưới sự chỉ bảo nhiều lần của tôi, tâm trạng đã khá hơn nhiều, nhưng giáo sư hướng dẫn của nó lại không nuốt nổi nỗi tức giận này, liên tục kêu ca bất bình cho học sinh mình, mục đích là muốn Ngô Thuần cùng với các tuyển thủ các nước khác bước vào giải đấu, không cần biết Ngô Thuần có đoạt giải hay không, đây cũng là quyền lợi hợp pháp mà lưu học sinh Trung Quốc này đáng được hưởng. Lời kêu gọi của giáo sư đã có hiệu quả. 5 ngày trước khi cuộc thi bắt đầu, con trai nhận được thông báo chính thức của ban tổ chức giải thi: nó có thể đăng ký tham gia cuộc thi.

Con đã phấn đấu luyện tập trong phòng thi đàn suốt 4 ngày 4 đêm, đã diễn tấu tất cả các ca khúc tham gia thi đấu với trình độ tốt nhất, sau vững tin bước lên sàn diễn.

Ngày 29 tháng 10 là vòng đầu tiên của giải đấu, con trai đã rút được lá thăm số 8. Nó đã phát huy tốt nhất vượt qua được vòng đầu tiên, nó vô cùng vui mừng nói với tôi qua mạng: "Mẹ, con trận đầu chiến thắng! Mẹ hãy cổ vũ tiếp cho con!"

Ngày 30 tháng 10, cuộc thi lại tiếp tục, một trong giáo viên hướng dẫn của nó, một nhà dương cầm nổi tiếng của Ucraina, giáo sư Alexander vì làm việc quá sức, bệnh tim đột nhiên tái phát, ngã xuống nhà thi đấu. Lúc đó, nhà thi đấu bỗng nhiên hỗn loạn, mọi người đều hoảng hốt. Giáo sư hướng dẫn chính của nó đau đớn muôn phần, đã không thể duy trì tiếp, cuộc thi vì vậy đã bị gián đoạn.

Lúc này khó khăn mà Ngô Thuần phải đối mặt là: không có sự chỉ đạo của giáo viên, vòng thi sau lại rút phải lá thăm số 1, đoàn nhạc được chỉ định phối hợp với nó không tốt, lại cộng thêm phải thất bại xuống bục biểu diễn, tâm trạng của con tôi lúc đó rất hỗn loạn.

Khi đọc được Email của con gửi đến, tôi đang đêm đến ngay hàng Internet, lập tức trả lời con, nói với con rằng, mẹ nói với con vài điều:

I) Cách tưởng niệm người chết, an ủi giáo viên tốt nhất chính là cố gắng giành được thành tích xuất sắc nhất tại cuộc thi;

II) Rút thăm là bình đẳng. Mỗi cuộc thi đều có người đầu tiên bước lên sân khấu. Nếu con muốn trở thành một nhà âm nhạc ưu tú, buộc phải phát huy được trình độ tốt nhất của mình ở mọi lúc mọi nơi, đây mới là bản lĩnh thật sự.

III) Con buộc phải tìm đúng vị trí của mình, phải biết rằng mình chỉ là một học sinh tham gia cuộc thi, về cơ bản không có tư cách lựa chọn đoàn nhạc mình thích để cùng biểu diễn, cho nên con buộc phải học được cách tôn trọng và trao đổi, phải tìm cách để có thể hòa hợp đồng nhất với ban nhạc.

IV) Lên đài thất bại, chứng minh rằng con còn tồn tại sự thiếu sót, chỉ khi thấy được điểm yếu của mình và nỗ lực khắc phục nó con mới có thể đạt được thắng lợi vòng chung kết.

Mẹ tin rằng: chỉ cần con có thể chấp nhận 4 điểm đề nghị trên của mẹ và thực sự làm theo. Con sẽ có hy vọng đạt được thành công cuối cùng của cuộc thi.

Sau khi Ngô Thuần nhận được Email của tôi đã rất nhanh bình tĩnh trở lại, cùng với giáo viên hướng dẫn đi tìm chỉ huy đoàn nhạc giáo viên dương cầm đến phòng nhạc tiến hành giao lưu và tiếp cận, đồng thời điều chỉnh tâm lý ở trạng thái tốt nhất, kết quả nó đã phát huy tốt nhất bản thân, thả lỏng hơn, tự tin hơn, diễn tấu tốt hơn khúc đàn dương cầm của mình, tất cả ban giám khảo đều đánh giá: Ngô Thuần là người tốt nhất, từ đầu đến cuối đều không có chút lơ là, giải nhất không thuộc về cậu ta thì còn là của ai. Sau cùng nó đã vượt qua người thứ hai 11 điểm để đạt giải nhất cuộc thi này. Con tôi đã thành công, ước mơ của nó đã thành hiện thực.

Trong buổi lễ trao giải thưởng có 1400 thí sinh tham gia này, Ngô Thuần đã nói trước rất đông các phóng viên các đài truyền hình rằng: "Đầu tiên tôi xin giành giải nhất này cho chủ nhiệm khoa dương cầm Học viện âm

nhạc Odessa, nhà dương cầm nổi tiếng Alexander, chính ông ta đã tạo ra cuộc thi này và chính ông đã cống hiến sinh mạng mình vì cuộc thi này.

"Tiếp theo, tôi phải cảm ơn giáo sư hướng dẫn của tôi! Không có bà, tôi sẽ không có sự tiến bộ lớn thế này, càng không thể đứng trên bục trao giải ngày hôm nay.

"Thứ 3, tôi phải cảm ơn vị ân sư trong nước của tôi, chủ nhiệm khoa dương cầm Học viện âm nhạc Vũ Hán, bà giáo sư Trần Uyển, chính bà đã 10 năm như một cần mẫn giáo dục và bồi dưỡng tôi, hết sức hỗ trợ tôi về mặt kinh tế, không những không ngừng truyền dạy kỹ năng âm nhạc cho tôi một cách vô tư không điều kiện, mà còn dạy tôi rất nhiều đạo lý làm người, cho tôi bước đến ngày hôm nay một cách bình ổn.

"Cuối cùng, tôi muốn tặng giải nhất này cho người mẹ luôn âm thầm ở bên cạnh hỗ trợ tôi, động viên tôi, giúp đỡ tôi, quan tâm tôi. Là bà đã dùng toàn bộ tâm tư sức lực để yêu tôi, chính bà đã giáo dục tôi, cũng chính bà đã cho tôi cơ hội để xuất ngoại du học. Là một người mẹ đơn thân, bà thật là vĩ đại, tôi vô cùng hạnh phúc khi được sống cùng bà, là con của bà.

"Lúc này đây, tôi còn muốn nói một câu với rất nhiều những người đã quan tâm tới tôi, đã giúp đỡ tôi: Xin cảm ơn! tôi sẽ nhớ kỹ những ân tình của mọi người cả cuộc đời, tôi sẽ nỗ lực học tập, đền đáp lại công ơn của mọi người."

Sau đó, con tôi đã dành tặng 3000 USD tiền giải thưởng đạt được cho trung tâm âm nhạc lấy tên giáo sư Alexander, kỷ niệm những cống hiến vượt bậc của ông đối với sự nghiệp phát triển âm nhạc và bồi dưỡng nhân tài âm nhạc Trung Quốc. Hành động này của Ngô Thuần đã dành được sự tán dương rất nhiều phương tiện thông tin đại chúng trong ngoài nước, họ gọi đó là "một tấm lòng vàng của đứa con Trung Quốc". Tôi vô cùng vui mừng, cả đêm cầm bút biểu đạt niềm vui của giờ phút này.

Nghĩ kỹ ra, con trai có thể có được nghĩa cử lương thiện như vậy, là vì nó luôn được chìm đắm trong tình yêu thương của mẹ, của thầy cô giáo và của bạn bè thân hữu mà trưởng thành, trong thế giới nội tâm của nó luôn tràn đầy sự cảm kích. Trước giải thi nó đã từng hứa với tôi: "Nếu thi đoạt giải thưởng nó sẽ tặng tôi tiền thưởng để mua thuốc uống." Vì nó biết rằng do một thời gian dài làm việc cật lực, cộng thêm dinh dưỡng không đủ chất, giờ tôi đã mắc

phải bệnh thiếu máu do thiếu sắt nghiêm trọng và lá lách sưng to.

Sau khi con trai quỳên tiền, nó đã nói xin lỗi tôi qua Email: "Mẹ, con tin rằng mẹ sẽ ủng hộ hành động này của con. Mặc dù tiền bạc thực sự rất quan trọng đối với gia đình chúng ta, nhưng con vẫn cảm thấy trên đời có một thứ còn quan trọng hơn cả tiền bạc, đó chính là tình yêu thương và sự chân tình giữa con người với con người. Con trai đành phải tặng mẹ tiền mua thuốc ở giải thưởng lần sau vậy".

Khi tôi xem xong lá Email này của con, tôi cảm khái muôn phần, tôi không ngờ rằng con trai mình lại có trái tim thuần khiết, lương thiện đến như vậy, lại có thể quan tâm đến nỗi khổ của người khác một cách vô tư không điều kiện như vậy. Tôi thật sự cảm thấy nó đã trưởng thành, chín chắn rồi. Đối với nghĩa cử này của con, tôi tán thành từ trong tâm. Tôi từ trước đến nay luôn cho rằng phải để xã hội của chúng ta tràn ngập ánh sáng và tình yêu, phải thực hiện từ chính bản thân mình, phải bắt đầu từ thế hệ trẻ ngày nay.

21. Vì tôi là mẹ

Cho dù mai sau con không báo đáp tôi vẫn trước sau như một, toàn tâm toàn ý hỗ trợ con hoàn thành sự nghiệp học tập. Nguyên nhân chỉ có một: vì tôi là mẹ của nó.

Li hôn được 12 năm, một mình tôi vừa là người cha nghiêm khắc, vừa là người mẹ hiền, người thầy giỏi và người bạn tốt của con trai. Khi giáo dục con, tôi tôn trọng lựa chọn của con, cho con một không gian phát triển tự do, cố tạo ra một mối quan hệ tốt, vừa là người mẹ vừa là người bạn của con. Đây chính là điều một người mẹ rất bình thường cần có, một người mẹ đơn thân vì đứa con của mình có thể chịu được mọi khó khăn gian khổ của cuộc sống!

Rất nhiều người hỏi tôi: chị hết lòng hết dạ vì con như vậy, đã chịu đựng bao sự vất vả, thuê phòng nhỏ như vậy trong tay lại không có khoản tiền nào, hoàn toàn không nghĩ đến mình sau này già rồi sẽ thế nào, như vậy có phải quá ngốc không? Nếu sau này con trai chị công thành danh toại rồi, nó không báo đáp chị có phải là hoàn toàn không xứng đáng không?

Gặp phải những câu hỏi như vậy, câu trả lời của tôi là: thiên chức của một

người mẹ chính là yêu thương con cái một cách vô tư, chính là hy sinh hết mình vô điều kiện, thậm chí cả sinh mệnh của mình vì sự trưởng thành của con cái. Nếu một người mẹ khi hy sinh vì con lại nghĩ đến một con đường lùi cho mình, nghĩ rằng sự đầu tư bây giờ của mình liệu có được đền đáp hay không, tôi cho rằng người đó không xứng đáng với từ "mẹ", cái danh hiệu vĩ đại này! Còn đối với tôi, cho dù con trai trong tương lai không báo đáp gì tôi, không nuôi tôi lúc về già, là người mẹ của nó, giờ tôi vẫn trước sau như một toàn tâm toàn ý hỗ trợ con hoàn thành sự nghiệp học tập. Lý do không gì khác là: vì tôi là mẹ của nó!

Còn có người bạn hỏi tôi: chị ngày nào cũng bận rộn hết trong nhà đến ngoài đường, hoàn toàn không có cuộc sống thư giãn phong phú đa dạng cho bản thân mình, lẽ nào chị không thấy cô đơn buồn tẻ, không cảm thấy vô cùng nhàm chán sao?

Gặp câu hỏi như vậy, câu trả lời của tôi là: vì tôi là một người tâm trí và tình cảm đã có nơi nương tựa, đối với tôi mà nói, cô đơn và buồn chán đều có thể chiến thắng được. Cho dù tất cả mọi người đều quên tôi, tất cả mọi người đều bỏ mặc tôi, tôi vẫn nỗ lực sống như vậy, mục đích sống của tôi chính là một người mẹ đúng nghĩa, dùng toàn bộ sức khỏe tâm trí của mình để giúp con trai trưởng thành tốt hơn, hỗ trợ con học hành thành đạt. Lý do của nó chỉ có một: vì tôi là mẹ của nó!

Tình mẹ là cái gì? Theo tôi trải nghiệm thì nó chính là sự cống hiến vô tư không điều kiện. Bao nhiêu năm qua, để nuôi dạy con trai, tôi đã từ bỏ tất cả mọi vật chất và tinh thần mà một người phụ nữ xứng đáng được hưởng, đã chịu đựng bao nhiêu gian khổ. Nhưng tôi chưa hề lùi bước, chưa hề cúi đầu, chưa hề từ bỏ và không oán hận gì cả. Vì cái tôi cảm nhận được nhiều hơn chính là niềm vui, an ủi của sự cố gắng không ngừng và kiên quyết đấu tranh, chính là tình yêu thương của nhân loại. Nguyên vọng đời này kiếp này của tôi là làm một người mẹ chuẩn mực, nỗ lực nuôi dưỡng con thành một nhân tài có ích cho tổ quốc, cho nhân dân.

22. Những người mẹ đơn thân hãy cố lên

Mọi vinh dự đều đang nhắc nhở tôi: khi cùng con trai phấn đấu hơn nữa, tiếp tục tạo ra cảnh huy hoàng thuộc về gia đình đơn thân này của chúng tôi, đồng thời cũng muốn khích lệ càng nhiều những bà mẹ đơn thân khác hãy cố

lên.

Đúng lúc tôi đang dồn hết tâm sức vào viết tác phẩm này, từng chuyện vui liên tục đến với tôi.

Trước tiên là phòng nhân sự nhà trường đã sắp xếp cho tôi một công việc, tôi lại bắt đầu đi làm.

Tiếp theo, con trai tôi Ngô Thuần chuẩn bị về nước tiến hành một cuộc giao lưu biểu diễn văn hoá nghệ thuật.

Tuy nhiên chuyện khiến tôi không thể ngờ được là đã nhận được lời mời của "Diễn đàn quan niệm giáo dục gia đình đối mới toàn quốc". Hoá ra là bà bộ trưởng Bộ phụ nữ nhi đồng toàn quốc Giang Nguyệt Nga khi đọc tạp chí "Tri Âm" đã phát hiện ra một bà mẹ đơn thân như tôi, thế là bà mau chóng phái các đồng chí ở Sở gia giáo thông qua Hội phụ nữ tỉnh Hồ Bắc thông báo cho tôi lên Bắc Kinh – có lẽ khó ai tưởng tượng được tâm trạng vui vẻ mừng rỡ của tôi lúc đó. Ánh thái dương đã thực sự soi chiếu lên tôi, một bà mẹ đơn thân đầy khổ nạn như tôi!

Tháng 4 năm 2002, đó là những ngày sáng lạng nhất của cuộc đời tôi. Sau khi thức trắng mấy đêm để viết xong bài phát biểu, tôi 2 lần đến Bắc Kinh, lại trải qua một loạt cuộc thử nghiệm phát biểu, cuối cùng đã lọt được vào đoàn tham dự báo cáo phát biểu lưu động toàn quốc. Ngày 9 tháng 5 tôi lần thứ 3 đến Bắc Kinh tham gia huấn luyện tập trung.

Sau này tôi mới được biết, bộ giáo dục, hội phụ nữ toàn quốc, trung ương đoàn thanh niên cộng sản rất coi trọng đoàn báo cáo đi toàn quốc phát biểu lần này, họ mời các chuyên gia chuyên trách đến sửa bản thảo phát biểu cho từng người chúng tôi, cân nhắc từng câu từng chữ một, đồng thời họ đã dành rất nhiều sự chăm sóc chia sẻ trong cuộc sống với chúng tôi, vì vậy càng làm tôi cảm nhận được trách nhiệm trọng đại trên vai mình. Vì tôi là người mới nên lúc nào cũng cảm giác căng thẳng, sợ rằng mình sẽ phụ lòng sự yêu mến và tín nhiệm của lãnh đạo. Tôi ngày ngày bận học thuộc bản thảo, ngày ngày chờ đợi được phát biểu thử, ngày ngày không ra khỏi phòng trừ lúc ăn cơm, nhưng tôi vẫn đều đặn ra hàng Internet liên lạc với con. Bản thảo phát biểu của tôi tổng cộng phải sửa đến 4 lần, ngày ngày học thuộc lòng, cứ nghĩ rằng mình đã thuộc lắm rồi, nhưng khi đến tổ chuyên gia để phát biểu thử lại không thể nhớ hết nổi,

những lúc đó cảm thấy bức mình chết đi được. Cơm ăn không thấy ngon, ngủ cũng không ngủ thoải mái.

Vì luôn lo lắng, căng thẳng, cộng thêm một buổi trưa tôi đã ngủ trong căn phòng có điều hoà. Kết quả khi tỉnh dậy thấy toàn thân lạnh toát, buổi tối bắt đầu sốt, ngày hôm sau thấy mồm nổi bong bóng, cổ họng cũng bị tắc.

Ngày 17 tháng 5, dưới sự giới thiệu thống nhất của lãnh đạo bộ giáo dục, liên hiệp phụ nữ toàn quốc, trung ương đoàn thanh niên cộng sản, bộ trưởng Giang tuyên bố: Vào ngày 18 tháng 5 tôi sẽ đến Đại lễ đường nhân dân đọc bài diễn văn đầu tiên. Trời, cái tin này thật quá bất ngờ, tôi thật không tin vào tai mình nữa. Một người công nhân bình thường, một bà mẹ đơn thân chịu qua trăm nghìn khổ cực, một người phụ nữ bình thường chưa từng làm qua bài diễn văn nào, lần diễn văn đầu tiên trong đời lại được cử hành ở một nơi hùng vĩ tráng lệ như Đại lễ đường nhân dân, làm sao tôi không cảm động được! Để bài phát biểu của tôi được thành công, 12h trưa hôm đó, tổ trưởng tổ chuyên gia Phó Quốc Lượng vẫn tiếp tục sửa bài cho tôi, cô giáo Diệp Chi Hồng lại đánh dấu những chỗ ngữ khí nặng nhẹ cho toàn bài diễn văn, nhân nại hướng dẫn tôi bài diễn văn ngày mai phải phát biểu như thế nào mới có hiệu quả tốt, mới làm động lòng thính giả.

Đêm hôm đó, cả đêm tôi không ngủ, xem bản thảo, học thuộc bản thảo, luyện đi luyện lại nhiều lần. Sáng sớm ngày hôm sau, tôi cầm bản thảo tiếp tục học thuộc ở bãi đỗ xe bên ngoài khách sạn, đến 7h30 mới có xe đến đón chúng tôi hướng về phía Đại lễ đường nhân dân. Toàn thể đại biểu đoàn phát biểu chúng tôi đều được xếp cho nghỉ ngơi tại Sân Hồ Nam. Trước hội nghị, lãnh đạo trung ương đã gặp chúng tôi và bắt tay thăm hỏi từng người một, còn cùng tất cả mọi người chụp ảnh lưu niệm. Đây là giây phút khó quên cả đời của tôi.

9h sáng, buổi báo cáo bắt đầu. Tôi là người thứ 3 lên đài phát biểu, khi tôi lòng tràn đầy tự tin, đi từng bước đi kiên định lên đài báo cáo, trong lòng tôi chỉ có một suy nghĩ là nhất định phải thành công, nhất định không thể phụ lại sự giúp đỡ và kỳ vọng của tất cả các lãnh đạo và đồng chí đối với tôi. Tôi trấn tĩnh lại, ung dung từ tốn phát biểu, khi tôi nói đến từ cuối cùng của bài diễn văn, bên tai nghe thấy những tiếng vỗ tay nhiệt liệt, mặt tôi bỗng chốc lăn đầy những giọt nước mắt hạnh phúc. Trong đáy lòng tôi tự nói với mình: cuối cùng tôi đã thành công.

Sau khi diễn văn kết thúc, tôi nhanh chân bước đến chỗ các chuyên gia của tổ chuyên gia đang ngồi ở vị trí thính giả, hỏi họ rằng: "Biểu hiện của tôi hôm nay ra sao? Có được không?", họ nhất trí trả lời: "Rất tốt!" Bà bộ trưởng Bộ phụ nữ nhi đồng nói với tôi: "Tiểu Ngô, hôm nay là lần phát biểu hay nhất từ khi chị đến Bắc Kinh, phải tiếp tục duy trì như vậy! Nhiệm vụ gian khó trong cuộc diễn văn lưu động 6 tỉnh toàn quốc phải nhờ vào các chị hoàn thành cả."

Sau khi Hội báo cáo tại Đại lễ đường nhân dân kết thúc, chúng tôi đến nhà hàng "Tam đàn ẩn nguyệt Sảnh" ở bên ngoài Trung tâm hoạt động phụ nữ toàn quốc tham gia buổi tiệc chiêu đãi của lãnh đạo, trong bữa tiệc, tất cả các vị lãnh đạo đều chúc mừng chúng tôi, cổ vũ chúng tôi, đã đem lại cho chúng tôi sức mạnh to lớn.

Sau khi đã đến Phúc Kiến, Hải Nam, Triết Giang, Giang Tây, Thiểm Tây, khi buổi báo cáo cuối cùng tại Lễ đường Bảo Định kết thúc, chiều ngày hôm đó chúng tôi trở lại Bắc Kinh. Đoàn tiếp đón do bộ trưởng Bộ phụ nữ dẫn đầu đã sớm đứng chờ chúng tôi tại cổng khách sạn, trong tay cầm những bó hoa tươi tiếp đón chúng tôi khải hoàn trở về như tiếp đón những bậc anh hùng, khiến chúng tôi trong lòng tràn đầy sự ấm áp.

Ngày 7 tháng 6, Hội phụ nữ toàn quốc đã tiến hành cuộc họp tổng kết. Chủ tịch Hội phụ nữ toàn quốc, đồng chí Tú Liên đã phát bằng danh dự, giấy gia nhập và đồ kỷ niệm cho chúng tôi, còn cho từng đại biểu chúng tôi ký tên lưu niệm trên tập diễn văn. Mọi người thi nhau phát biểu, kể lại những suy nghĩ và những gì đã trải qua trong một tháng tham gia đoàn báo cáo. Đến lượt tôi nói, tôi lại không kìm được nước mắt, bởi có quá nhiều quá nhiều cảm nhận, quá nhiều quá nhiều tâm tình, đều khó có thể dùng lời mà diễn đạt được.

Là một người dân bình thường, một người mẹ đơn thân đã chịu đựng mọi nỗi đắng cay, trong cuộc báo cáo lưu động kéo dài một tháng này, tôi đã trải qua quá nhiều cái lần đầu trong cuộc sống.

Ở mỗi một nơi, trong mỗi buổi báo cáo, mỗi lần tiếp nhận các bạn phóng viên đài truyền hình phỏng vấn, mỗi lần rơi nước mắt, đối với linh hồn tôi đều là một dạng thăng hoa, đối với tâm linh tôi đều là một lần được làm trong sạch, đối với nhân cách tôi là một lần được nâng cao. Đối diện với sự khẳng định và tán dương của lãnh đạo và các bạn thính giả ở các nơi, tôi tự cảm nhận sâu sắc rằng mình chưa làm được tốt như vậy, không hề xuất sắc như vậy, tôi còn phải không

ngừng học tập, rèn luyện, bổ sung.

Mọi vinh quang đều đang nhắc nhở tôi từng giờ từng phút: phải nỗ lực hơn nữa! cố gắng hơn nữa! phải tranh thủ làm tốt hơn! cần phải cùng con trai tiếp lực tiếp sức, tiếp tục tạo ra sự huy hoàng của gia đình đơn thân chúng tôi, đồng thời cũng phải cố vũ cho càng nhiều hơn nữa cho các bà mẹ đơn thân trên thế gian này.

CHƯƠNG IX

BÀI HÁT TÌNH MẸ TRÊN GIƯỜNG BỆNH

1. Đối diện với số âm của sinh mệnh

Tuy vận mệnh đã cướp đi hết của tôi, còn lại có chăng chỉ là con số âm, tuy đã đối diện với cái chết cận kề. Tôi còn có gì là không thể chấp nhận được nữa đây? Phải cho tâm hồn của con cái phát ra ánh sáng thì trong lòng tôi phải là người bù đắp ánh sáng ấy.

26 năm, thời mà tôi ở vào đại niên mà ngôn ngữ ắt gọi là đấu tranh. Ca khúc trong bài hát “Pavel Korchagin” đã làm rung động lòng tôi: “Trên cánh đồng mệnh mông tại Ucraina, có hai cây bạch dương tuyệt đẹp....”. Ca khúc du dương nghe rung động lòng người đã làm cho hai trái tim thanh niên nảy sinh sự đồng cảm, vận mệnh đã an bài cho hai chúng tôi là hai cây bạch dương nương tựa vào nhau, đồng thời suốt đời có nhau.

Kéo dài cho tới mùa xuân, trải qua một quá trình lịch sử rời làng nhập ngũ, trở về thành phố làm thầy, con người trải qua cuộc sống 30 năm là tôi đây, lại thi vào khoa văn trường đại học. Cầm đèn học sách, nuôi nấng con cái, nhận giảng dạy nghiệp dư kiếm tiền chữa bệnh cho mẹ già, địu con trên lưng đi quét sơn tường, 500 đồng một viên than tổ ong một mình chuyển lên bốn tầng. Gánh nặng gia đình một thân lo toan. Tác Văn dẫn dắt thanh niên Thiên Tân đi nam về bắc chiến đấu, rất khó về thăm nhà. Mỗi lần gặp nhau chỉ với thời gian ngắn ngủi. Tác Văn vừa giặt tã vừa hát, hoà cảm xúc nhập vào lời ca của bài ca “Ánh đèn”, “Kachiusha”. Cứ hát cho tới khi tôi cảm thấy mệt mỗi thở chẳng ra hơi.

Tôi tốt nghiệp với tấm bằng đại học xuất sắc, khi phong thái tài hoa đã được chấp cánh để bay tới bầu trời nghiên cứu văn học thì tôi lại bị một căn bệnh bất ngờ ập xuống. Bởi vì không nỡ bỏ tình yêu, sự đam mê của bản thân về sự nghiệp văn học và con nhỏ, tôi đã quên đi sự yếu đuối của đôi chân và tiếp tục đi làm, lo liệu việc nhà, cho đến khi đôi bàn tay run lên vì không còn sức lực để cài cho con cái khuy áo khi đó mới chịu đi bệnh viện.

Khi đó con gái tôi vừa tròn 03 tuổi.

Ai biết khi đó tập bệnh án dày như hai viên gạch đã ghi lại nỗi dẫn vật nằm trên giường bệnh 17 năm trời của tôi, đã từng làm hai lần phẫu thuật, vết mổ dài bốn thước kéo dài hai mặt vây quanh giữa lưng, rất nhiều lần cấp cứu đã chết đi sống lại, gan và lá lách phù to xuống tới rốn loại bỏ tim thận một cách cứng nhắc.

Đối diện với bệnh tật phức tạp của tôi, các bác sĩ trong và ngoài nước đều lắc đầu bó tay. Kết quả kiểm tra cộng hưởng từ của tôi cầm đến Tây Đức tìm chuyên gia để hỏi cách chẩn trị thì cần phải có 30 vạn Mark Đức nhưng cũng chỉ có thể kéo dài thêm tuổi thọ chứ cũng không có cách chữa trị khỏi được bệnh. Bác sĩ đã ám thị ra hiệu với người thân trong gia đình bệnh nhân là tôi: nếu cô ấy có yêu cầu gì thì hãy nhanh đáp ứng đi.

Một người cao to bệ vệ người ta gọi là “búp bê bằng sứ” đó chính là bản thân tôi trong phút chốc lại trở nên vô cùng đau khổ, không thể chịu đựng được, gặp người quen chỉ biết khóc thút thít.

Bệnh tật của tôi đã làm cho tuổi ấu thơ của con gái trở thành những ngày đen tối mờ mịt. Cô giáo bắt đầu phản ánh về tính cách của cháu cả ngày chỉ có ngồi lặng lẽ một chỗ mấy tháng liền không nghe thấy cháu nói chuyện với ai bao giờ. Bà Dương hàng xóm đến bệnh viện khám bệnh gặp tôi nói: Cô nhà họ Dương hát để dỗ con gái vốn tính vui vẻ, vô tâm không chú ý đã hát bài “Rau cải trắng”. Vừa hát đến câu “rau cải trắng lá nhỏ vàng, hai, ba tuổi đã không có mẹ....” con gái đột nhiên mím mồm, quay lại nhìn đã thấy trên khuôn mặt của cháu nhoè nước mắt.

“Mẹ ơi, mẹ đến nhà trẻ đón con một lần đi, các bạn nói con không có mẹ...”- cháu rụt rè thỉnh cầu tôi. Cuộc sống dài triền miên vô vọng ở bệnh viện, vì thế, nếu như bên ngoài chỉ có một đứa trẻ gọi to “mẹ ơi”, trong giây phút sắp chết tôi cũng liền ngồi bật dậy. Ai không để ý đã nói đùa đùa con đi

chơi, còn tôi thần sắc uể oải đi vào trong góc và khóc. Chỉ cần nghe thấy bài hát “Trên thế giới chỉ có mẹ tốt nhất” tôi ngay lập tức tắt cái đài đi. Mỗi ngày tôi đều lặng lẽ thỉnh cầu với trời xanh: “Xin hãy cho con một lần có thể lực để đi đến cổng nhà trẻ đón con, cho con được giống như các bà mẹ khác: Mở bàn tay giang đón lấy đứa con đang lon ton chạy tới, để ý nguyện nhỏ nhoi của con gái có thể một lần được thực hiện, thì có bắt con phải phẫu thuật 10 lần, trăm lần thì con cũng cam tâm tình nguyện”.

Sau khi tự tôi kiểm trách và dày vò của những cơn đau ở gan ruột, tôi đã tỉnh táo để ý thức được rằng, tôi nhất thiết để tinh thần đi ra khỏi cái đáy của tuyệt vọng, để nghị lực vươn lên trên, trước giường bệnh phải tạo ra một hình ảnh người mẹ có dáng vẻ khoẻ mạnh như một chiếc cây to toả mát để con gái có thể dựa vào. Tuy là số mệnh đã cướp tôi đi chỉ để lại con số âm, tuy tôi đã đối diện với cái chết, đã nếm qua mùi vị của địa ngục, tôi còn gì để mà không thể chấp nhận đây? Tôi phải nỗ lực theo đuổi cái ranh giới cao nhất của nhân sinh đưa con gái tôi ra khỏi đầm lầy tự ti, cô độc. Phải bù đắp cái ánh sáng trong tâm hồn con gái thì lòng tôi phải có ánh sáng đó.

Trên trang bìa của quyển nhật ký mới tôi đã viết ra một lời thề: “Sức khoẻ siêu việt!” Đồng thời chia quyển nhật ký dày thành 4 phần “Phần kính dâng xã hội”, “Phần kính dâng gia đình”, “Phần miêu tả con gái” và “Phần giúp đỡ mọi người”.

2. Người có sức khoẻ siêu việt

Khi còn là thanh thiếu niên tôi vừa đọc sách vừa tự kiểm tra về tư tưởng của chính mình. Nếu như ngón tay của tôi chỉ vào chữ ký, tôi sẽ giống như chị Giang không bán đứng bạn bè, sự hun đúc về văn học nhiều năm đã làm cho tôi có tư tưởng cơ bản để chiến thắng vận hạn, nỗi đau càng sâu thì càng nên có độ cao về nhân cách tương ứng.

Đầu tiên, tôi phải tạo ra một khuôn mặt vui vẻ, lạc quan trong nỗi đau không thể chịu đựng được. Bởi vì không có cách nào từ ngựa chết cứu thành ngựa sống, tuyến trên hai mặt bên của thận đã bị cắt.

Tuyến thượng thận là tuyến tiết ra lớn nhất bên trong cơ thể, có chức năng tiết ra hoocmôn vui vẻ và bài trừ quấy rối. Người bệnh mà chức năng thấp thì tinh thần uể oải rất sợ âm thanh. Cắt bỏ đi tiểu bạch hầu ở tuyến thượng thận cũng làm ngày đêm nơm nớp lo sợ. Chỉ cần âm thanh xoa nhẹ tay vào chiếc hòm đều làm chúng vô cùng lo sợ và rất nhanh tử vong.

Lại một lần nữa bị cấp cứu bởi trúng độc, trên cơ thể mạch đập mất hoàn toàn, tôi đang phải vật lộn trong cơn đau như một trận bão táp thì lại phải cố gắng dành lại khuôn mặt vui vẻ đầu tiên là cho y tá, bác sĩ, bạn bè, người thân. Đặc biệt là dành cho con gái nụ cười ngọt ngào nhất. Tôi cảm thấy thế giới trước đây sao đẹp đến như vậy. Tôi nghĩ tới trong cuộc sống bình thường kia những thứ nhỏ nhoi, ngờ vực lẫn nhau thì sao mà ngu xuẩn đến thế. Tôi muốn nắm bắt lấy thời khắc sắp chết này cống hiến một chút gì đó cho xã hội.

Việc đầu tiên là tôi nghĩ đến đó là những bài văn của học sinh mà tôi vẫn còn giữ. Dường như những con người nhin ăn để ôm ấp tinh thần văn học kia đang kêu gọi tôi. Tôi lẩn tránh được ánh mắt của nhân viên y tá, treo bình truyền dịch lên rồi bắt đầu sửa bản thảo.

Mấy chục năm tôi đã phải vật lộn như vậy, tay trái bị chọc nát rồi thì tôi dùng chân để đạp, tay phải viết chữ kiếm sống. Tôi nằm, quỳ, cào với tốc độ mỗi ngày chỉ có 400, 500 chữ. Trải qua bao khó khăn khổ cực tôi đã viết được hơn 400 tác phẩm trong đó có văn học, tiểu thuyết, báo cáo văn học, văn xuôi hơn 10 bài đã đạt giải cấp quốc gia, cấp khu vực Hoa Bắc, cấp tỉnh thành. Chuyên đề “Lời ca tìm mẹ trước giường bệnh” của đài truyền hình Thiên Tân, Bắc Kinh đã đạt được giải nhất về giáo dục xã hội toàn quốc. Đài truyền hình Trung ương “thời gian đông phương” cũng vì gia đình chúng tôi mà làm nên một chuyên đề “Những ngày đi mượn”. Soạn thảo viết bài trong những ngày với một nhà quay phim Tô Hàng, nước mắt của chúng tôi ướt rồi lại cạn, cạn rồi lại ướt”.

Tôi đã bỏ đi sự mệt mỏi đau đớn của một chiếc chân bị gãy để đi phỏng vấn, được người chồng dùng chiếc xe 3 bánh đẩy đi trong giá rét để quan sát hiện thực và viết bài. Trong những trận đau đến quặn người thì phải viết báo cáo văn học cho những giới văn nghệ. Khi ngày đầu tiên bị gãy chân, ngày thứ hai lại phải để cho con gái đi tham gia hội thảo nghiên cứu kịch bản. Khi báo cáo của tôi bị một chiếc ô tô kéo đi hoàn toàn như một trận Bạch Dư (cười

với nhân sinh), báo cáo 3 tiếng đồng hồ làm cho tôi mồ hôi đầm đìa, cả hội trường nổ ra những tiếng cười chứa cả giọt nước mắt, những tiếng vỗ tay làm tăng thêm sự phấn chấn đã dọn sạch đi những nỗi vất vả trong lòng tôi. Tôi luôn luôn thầm tự hỏi mình liệu có phải phần khoẻ mạnh trong cơ thể tôi đã bắt đầu siêu việt rồi không?

Như ngày nay con gái tôi đã trở thành một cô thiếu nữ thanh mảnh với dáng vẻ trưởng thành, cháu đã nhiều lần được bình bầu học sinh 3 tốt cấp thành phố Thiên Tân, cán bộ học sinh ưu tú, học sinh thập gia, “học sinh trung học” nhà biên kịch ưu tú, học sinh sở trường đặc biệt về võ đạo. Khi con gái tôi học trung học đã trở thành một thành viên của Đảng cộng sản nhân dân Trung Hoa, bây giờ lại được cử đến học đại học ở trường Thiên Tân Nam. Điều mà làm cho tôi cảm thấy an ủi động viên nhất đó là thầy giáo, bạn bè, xã hội công nhận cháu là một người có tố chất tốt, tinh thần cao thượng, phát triển toàn diện.

Rất nhiều các bậc phụ huynh đã viết thư gọi điện thoại đến để xin tôi phương pháp giáo dục tố chất ưu tối nhất. Năm đó, việc giáo dục tố chất vẫn chưa được đề xướng lớn mạnh như bây giờ. Tất cả những điều đó đều do cá nhân tôi tự tìm tòi học hỏi. Tôi đã phải sửa chữa tích góp những thứ vụn vặt ở trong suy nghĩ tập hợp xung quanh giường bệnh để làm kiến thức và thảo luận cùng mọi người. Thứ tình yêu lớn nhất của cái luôn luôn hướng về tình thương của mẹ không phải là tình yêu quá mức, thiên ái, tự ái, mà là thế giới tinh thần rộng lớn, chúng là những lời ca trong tình thương của mẹ về sự đau thương vĩnh hằng, là lời ca của kẻ mạnh do lý trí và ý trí làm chủ.

Con gái là một tấm gương về hành động ngôn ngữ của bố mẹ, chúng ta tự ti bảo thủ thì chúng sẽ không có cách nào để phát triển toàn diện. Chúng ta luôn luôn tính toán, cảm thấy ai cũng không đúng với chính mình thì chúng sẽ không có lòng bao dung, sự độ lượng. Chúng ta không thể để cho những tế bào xấu ở trong tâm hồn xâm nhập vào trong cơ thể của chúng luôn luôn với tư tưởng độc ác, khuôn mặt ủ ê làm mất đi tố chất tốt đẹp của con cái.

Có được nội tâm tốt thì phải cần chú ý đến hình thức đẹp. Vì vậy khi ở trên giường bệnh tôi luôn luôn nỗ lực theo đuổi dòng chảy của thời đại, đặc biệt chú trọng đến việc thống nhất một cách hài hoà giữa ý thức hiện đại và mỹ đức truyền thống. Ngăn chặn sự ngu muội phong kiến lạc hậu ấu trĩ làm

đơn thuần và quy phạm để làm tấm gương cho trẻ. Làm thế nào để con cái có thể hướng tới thế kỷ 21 mà không rơi vào trong thế giới lạc hậu đó chính là một vấn đề mà tôi luôn luôn cần phải suy nghĩ và đối diện.

3.”Mỗi tháng một câu”: Chiếc đèn dẫn đường.

Tuy tôi phải nằm viện trong một thời gian dài, không được sáng tối gần bó với con gái, song tôi đã đem muôn nghìn lần dặn đi dặn lại để gián lược luyện thành một câu, tạo thành “mỗi tháng một câu”. Lời tặng của mẹ, nó giống như là bàn tay của mẹ được giơ ra từ trên giường bệnh dẫn dắt cho con học làm người.

Tuy tôi phải nằm viện trong một thời gian dài, không được sáng tối gần bó với con gái song là một người mẹ tôi luôn muốn tìm ra con người để thể hiện được sự quan tâm và tình yêu. Vậy là tôi đã đem những lời nói muôn nghìn lần dặn đi dặn lại để gián lược luyện thành một câu viết lên một mảnh giấy để cho người trong nhà dán lên đầu giường con gái. Sau này, vì việc đó mà gia đình tôi đã mua một chiếc bảng đen, mấy năm gần đây đã trở thành “mỗi tháng một câu lời tặng của mẹ”. Từ khi học mẫu giáo đến học đại học cho tới ngày nay cháu đã tích lũy gần 200 câu, nội dung phần lớn là do tôi viết cũng có một số ít là những câu trích từ một số câu danh ngôn hay. Mỗi một câu đều giấu kín trong lòng, một câu chuyện của con gái trưởng thành nó giống như một bàn tay của người mẹ giơ ra từ trên giường bệnh dẫn dắt con gái làm người. Học cách làm, học điều tốt, học thẩm mỹ, học cách hóm hỉnh có ích trong việc nuôi trồng các tế bào mang tính chất cao cho con gái, đồng thời cố gắng đạt tới quá trình thẩm thấu giữa cái đẹp của truyền thống và ý thức hiện đại.

Vào những năm học mẫu giáo, để khuyến khích con gái làm những việc của mình tôi đã viết một câu “tôi có một đôi bàn tay nhỏ bé”, bên cạnh vẽ hai bàn tay nhỏ, ngoài ra còn có câu “cái mà mình có không lãng phí, cái mà người khác có không ghen tị”. Sau khi cháu giành được giải cuộc thi bé khỏe bé đẹp tôi lại viết ra lời tặng như thế này: “Không cầu người khác vỗ tay loạn, mà nguyện người khác thầm gật đầu”. Sau khi con gái đi làm tôi nói với cháu: “Cống hiến vì người khác vì tập thể là cuộc sống cao thượng”, “người trên

mình phải nhìn người khác làm người, người dưới mình phải nhìn mình làm người”.

Tôi đã hội tụ tập hợp các tổ chức để giáo dục cháu nhất định phải tôn trọng tính khoa học hàm chứa trong nó, không được đẩy vào chỗ cực đoan, ví dụ: giáo dục và huấn luyện thói quen tiết kiệm của cháu phải đề phòng cháu trở thành keo kiệt bủn xỉn, phải dẫn dắt cháu đạt được “ăn tiêu phải tiết kiệm, đãi người phải phóng khoáng”, “tiết kiệm mà không keo kiệt, mộc mạc mà không bủn xỉn”, tôi viết câu này cho cháu.

Lại ví dụ như: vấn đề đổ kỵ đối với người khác. Đầu tiên tôi nói với cháu: “Không gặp người đổ kỵ là kẻ bất tài”. Lần khác, tôi cảnh báo cháu: “Không ai thể hiện sự đặc ý trước mặt người thất ý”, người khác thì không đạt được, lại có người luôn khoe khoang 2 điểm 100 của mình trước mặt người trượt đó.

4. Người mẹ học cách làm bạn

Tín nhiệm là một kinh thuốc đắng thông tâm, quan tâm quá mức sẽ làm tổn thương trẻ nhỏ, đối đãi tương ứng với bạn bè thì chúng mới chủ động để cho bạn đi vào trong nội tâm của chúng.

Trên tủ sách có một đôi lợn nhỏ được làm từ vải lụa mềm. Một con đeo cặp kính màu đen, con kia thì khoác áo cưới màu trắng. Chúng rất hoà nhã thân mật. Đó chính là món quà mà con gái trước khi đi Bắc Kinh thi đấu tặng cho vợ chồng tôi kỉ niệm tròn 20 năm ngày cưới. Tôi và chồng tôi vừa nhìn thấy trong lòng đã cảm thấy buồn cười vô cùng. Hai hươc đã kết nối hai thế hệ người như chúng tôi lại với nhau chứa trong nó vô cùng tế nhị.

Gia đình tôi có 3 người đều có biệt hiệu. Nội dung của biệt hiệu luôn luôn thay đổi, những điều khen chê thiện ý đều được tập trung trong đó. Chồng tôi mấy năm gần đây mắc bệnh ngủ say rồi ngáy ồn ào đến mức làm chúng tôi rất khó ngủ, con gái liền tặng cho bố một biệt hiệu “Sơn trang gào thét”. Tuy tôi bị bệnh kéo dài nhưng nhiều người đã tìm đến tôi để giải toả nỗi buồn, gặp phải vấn đề khó khăn tối không ngủ được, bệnh như vậy, bệnh càng già càng vò tôi hơn. Cho đến khi vất óc suy nghĩ tháo gỡ được trục trặc và sự việc có kết cục tốt đẹp, thì tinh thần tôi vui vẻ đến vài ngày. Vì thế các nhà tôi gọi

là “mắc chứng bệnh giúp đỡ tổng hợp”. Con gái từ nhỏ làm việc không gấp không chậm, với mọi người đều hình dung ra cháu là "Thụ Lãn", loại động vật này phản ứng động tác chậm, cả ngày không leo được lên cây, thứ hai tiêm cho nó thì thứ năm nó mới thấy đau. Vì thế, khi chúng tôi vừa kêu con gái cười và tăng tốc làm việc như vậy còn có tác dụng hơn là thúc dục một cách sốt ruột.

Bạn trai nam trong khi đùa nghịch vô tình đã làm thương bạn K bạn K lập tức phải vào viện. Buổi trưa rất nhiều bạn học đang lo sợ đến không ăn được cơm bàn luận xôn xao lo sợ sau này bạn ấy không thể sinh đẻ được. Con gái cũng vô cùng lo sợ. Về nhà xin tôi chỉ bảo tôi lập tức tra tìm sách y học rồi dùng viết ra một tờ giấy: “Mất đi một bên không làm mất đi công năng, bạn vẫn có tương lai hạnh phúc!” đưa cho con gái để cháu đưa cho bạn K. Chị cả của K không biết biểu lộ sự cảm kích của chính mình như thế nào liền nói: “mẹ em thật như đàn ông”.

Có một bạn nói “Tớ vừa nói việc này với nhà tớ”, bố tớ liền nói: “Ở trường không lo mà học còn công khai bàn luận vấn đề gì gọi là “trứng chó”, thật là không chịu học hành cho tốt gì cả! Nếu mà bố mẹ ở đấy khi đó thì sớm đập tặc sự bàn luận đó rồi.” Các em học sinh trung học theo yêu cầu dùng những kiến thức về y học để giải tỏa nỗi ưu phiền cho bạn. Lòng cầu học sinh B giúp người thì quý trọng biết bao, chúng dám công khai thảo luận về khoa học tình dục hôn nhân. Đây là bước tiến của thời đại mới hay sao? Tại sao phải đem nền phong kiến ngu muội năm đó làm sự tâng bốc đơn thuần cho trẻ.

Giữa tôi và con gái cũng có những cuộc tranh luận đỏ mặt tía tai, ở trong hoàn cảnh nào tôi cũng dùng những từ ngữ hóm hình để cho con gái thoải mái để chất vấn một cách mạnh dạn. Đối với trên lý lẽ, điều mà tôi sợ nhất đó là cháu coi tôi là người làm chủ, chỉ biết vâng vâng dạ dạ mà đánh mất đi chính bản thân mình.

Cháu thi làm bài không tốt, tôi mất ngủ, lặng lẽ lấy quyển nhật ký màu xanh để cho tôi đi vào nội tâm của cháu, vậy là tôi đã viết một đoạn như thế này trên nhật ký của cháu: “Nếu như mẹ chỉ biết điểm cao của con là an ủi chính mình, vậy thì mẹ là người mẹ nông nổi hư danh. Nếu như mẹ chỉ dựa vào điểm số để luận định sự thành bại của con, vậy mẹ chỉ là một người mẹ công lợi hồ đồ. Bởi vì mẹ phân minh rõ ràng, con gái đang theo đuổi giới danh

nhân sinh của sự phát triển toàn diện, đang theo đuổi cuộc sống cao thượng cống hiến vì tập thể vì người khác”.

Con gái tôi khi 17 tuổi đã hình thành nhân cách độc lập, tôi đặc biệt chú ý để cho cháu có một khoảng không của chính mình. Khi nghe thấy điện thoại của bạn gọi đến, tôi quyết không dò hỏi, đặc biệt là bạn trai thì ngay đến tên tôi cũng không hỏi, tiện tay thì tôi đưa luôn cho con gái. Có lẽ tôi không quá hiểu về tính cách của con mình. Học sinh cấp hai bạn của con gái gọi điện thoại đến thường hay không dám nói, ngay cả đến học sinh khác giới cũng nói một cách hàm hồ “cháu là bạn gái”. Đây tất hẳn là các cảnh giới nghiêm ngặt cho các bậc phụ huynh tạo cho con cái! Tin nhiều là một liều thuốc thông tâm, quan tâm quá mức sẽ làm tổn thương con cái.

Có một bạn nữ gặp phải khó khăn gọi điện thoại đến vay cháu 500 đồng nhưng không dám nói rõ nguyên nhân. Chúng tôi sợ cháu đó vì trên đường gặp bất trắc, trong gió rét chông tôi dùng chiếc xe ba bánh để tôi và cháu đi đưa tiền cho kịp. Vừa gặp bạn gái đỏ nước mắt nhể nhại kéo con gái tôi vào một góc rồi nói chuyện, để cho chúng tôi đứng một nơi hơn nửa tiếng đồng hồ. Đối diện với thực tế yêu cầu câu trả lời của chúng tôi, con gái xin lỗi nói: “Con đã hứa với người ta giữ bí mật, con xin lỗi! Một câu cũng không thể nói ra được”, hành động của cháu đã chứng minh được sự thành thực của chính bản thân. Coi trọng lời hứa, nói đạo lý là cách cơ bản để làm người. Vì thế nửa câu chúng tôi cũng không hỏi mà cười với nụ cười thoải mái.

5. Dùng sức mạnh văn học để giáo dục con gái

Trên thế giới có một loại sức lực tinh thần lớn mạnh tuyệt mỹ, có thể chiến thắng tất cả, đó chính là sự nổi tiếng trong và ngoài.

Chúng tôi những con người sống ở niên đại này, từ nhỏ đã lớn lên dưới sự hun đúc tài năng mà nổi tiếng về văn học thế giới tràn đầy sự theo đuổi về lý tưởng, vì vậy những bước đi trước mắt phải vững chắc mà kiên định. Trong bất kỳ nghịch cảnh nào cũng không được tự nguyện sa vào, tại sao tôi lại không dùng sức mạnh của các trước tác nổi tiếng để làm tăng thêm sức lực cho đôi chân yếu ớt của con gái?

Sau khi phẫu thuật, hai bên phần lưng của tôi có một vết mổ rất dài, bên ngoài được cuốn bởi một bột miếng vải xô để cầm máu. Tôi đã phải mạnh mẽ để nhẫn nại sự đau đớn và cố gắng hết sức để giấu đi sự ế oải. Phủ lên mặt một gương mặt tươi cười, để đón đưa con bé nhỏ đến thăm. Tôi phải để cho con gái cảm nhận được trên thế giới này còn có một sức mạnh vĩ đại tuyệt mỹ của tinh thần có thể chiến thắng được tất cả, đó chính là trước tài nổi tiếng trong ngoài.

Kể từ ngày đó, cách một ngày con gái lại đến phòng bệnh để học bài học vỡ lòng trước tài nổi tiếng văn học. Khi đó cháu từ rất sớm đã biết đến truyện cổ Grim, truyện cổ Andecsen, vậy là tôi lại giới thiệu cho cháu “trẻ mồ côi”, “thế giới bi thảm “. Cháu không hiểu được những từ viết tắt như “giản, yêu” vì thế nên tôi chỉ kể cho cháu nghe những câu chuyện mà trẻ nhỏ dễ hiểu như là: “Con bò vàng”, “sắt thép được luyện thành như thế nào”...

Con gái đã bị cảm động bởi những câu chuyện như vậy. Cháu càng ngày càng đắm sâu vào trong bầu không khí mà được miêu tả bởi các trước tài nổi tiếng này, cùng sống hoà nhập vào trong những nhân vật anh hùng trong đó. Khi đang kể đến đoạn Bò vàng vượt ngục chuẩn bị thành công, vào thời khắc quan trọng đó bệnh cũ tái phát làm hôn mê, con gái chạy vòng quanh rồi nói “Nếu như con được ở trong chuồng bò thì tốt biết mấy, con có thể giúp nó nhặt chiếc giũa lên, sau đó lại lắc cho nó tỉnh lại...”.

Ăn tết xong, bệnh viện quyết định cho tôi về được ngoại trú tại nhà, con gái vui mừng nhảy nhót không ngừng. Không ngờ đến đêm thứ 3 bệnh cũ lại phát trong tiếng gào thét trên xe cấp cứu vật lộn với nỗi đau. Trong khi một cảnh tượng hỗn độn đang xảy ra như vậy, tôi nghe thấy tiếng kêu khóc của con gái bên tai: “Mẹ ơi, hãy nhớ lấy bò vàng!”.

Cấp cứu lại một lần nữa tạo ra sự kỳ diệu, dưới tình trạng bị trúng độc vô cùng đau đớn và nghiêm trọng, huyết áp dưới 20, mạch đập cơ bản đã mất hẳn, bác sỹ lại một lần nữa cứu vớt lấy tính mạng của tôi. Thật sự cảm ơn thông điệp “bò vàng” của con gái mà con gái đã truyền cho tôi một sức mạnh vô cùng to lớn trong khi đang hôn mê. Cách một ngày con gái lại đến thăm tôi. Tôi đã phải đeo trên mình cái bình truyền dịch, bác sỹ y tá đến trước giường ra lệnh một cách nghiêm khắc: “Bệnh rất nặng, sao lại để cho con gái vào đây”. Con gái nhỏ nhẹ nói thay tôi như thỉnh cầu: “Các cô đừng đuổi mẹ của

cháu, không phải mẹ cháu không nghe lời mà là mẹ cháu đang học bảo nhĩ” tất cả các bác sỹ y tá đều cười lên.

Ai nói con gái không hiểu được ý nghĩa chân thực về tinh thần của hai từ “bò vàng và bảo nhĩ”.

Có người nói khi xã hội càng ngày càng nói đến nhiều lợi ích thực tế, mà nói đến danh nhân lý tưởng thì đã quá muộn rồi, không giống như là coi trọng việc đầu tư về trí lực đối với trẻ.

Có nhà tâm lý học đã từng nói: “sự phát triển của trẻ nhỏ là do hoàn cảnh mà quyết định tích số về năng lực tiềm ẩn bên trong và kỳ vọng về văn hoá”. Trẻ nhỏ không được phát triển và kỳ vọng sẽ làm mất đi động lực để theo đuổi phân cách. Tất phải “mềm yếu, ích kỷ, lạnh lùng thì dù trí lực có cao thế nào cũng dễ trở thành long vô trí đại, hèn kém bất tài”.

Huống hồ trẻ nhỏ đang ở trong thời kỳ xã hội mang tính di chuyển phải để cho bộ não thường xuyên tiếp cận với cái cao thượng và cái cổ hủ, hiện đại và cũ kỹ, các loại quan sát giá trị đích thực.

Tuy nhiên, những tác phẩm nổi tiếng thế giới đã dùng tình cảm cao thượng tốt đẹp để trau chuốt tâm linh của trẻ, đã làm cho trẻ một đời thụ ích vô cần. Chúng ta là các bậc phụ huynh hãy cùng con cái châm lên ngọn lửa để thôi thúc lý tưởng, hãy để cho thế giới tình cảm của chúng được phát ra những đốm lửa càng sáng hơn.

6. Khoan dung không có nghĩa là hèn nhát

Khi lên trung học, tôi đã từng tặng một câu trong phần "mỗi tháng một câu" như sau: "không biết khoan dung, không tình nghĩa, không bạn bè; khoan dung quá mức, không còn tự tôn, không còn niềm tin."

Khoan dung là đức tính truyền thống tốt đẹp của dân tộc Trung Hoa. Chúng ta nên bồi dưỡng cho con cái có được một tấm lòng rộng mở, đồng thời cần giáo dục con cái biết phân biệt đúng sai, dám đấu tranh với những hành vi bất lương.

Có một lần, khi cô con gái 7 tuổi đang ngồi xối nước rửa chén, đứa trẻ nhà hàng xóm bỗng lao thẳng vào trong nhà, dùng sức đẩy mạnh, hai tay con gái tôi thọc sâu vào trong nồi canh trứng sôi sùng sục, lúc đó đau quá hét lên và

chạy lung tung, đứa trẻ sợ hãi quá quay mình chạy về nhà. Nghe thấy cô hàng xóm bên cạnh muốn đánh đứa trẻ nhỏ đó, con gái tôi quên cả bôi thuốc bỏng, vung tay chạy sang nhà hàng xóm: "Cô ơi, đừng đánh em, đừng đánh em, em ấy không cố tình." Thấy cô hàng xóm đã bớt giận nó mới về nhà.

Nhưng khoan dung tuyệt đối không có nghĩa là hèn nhát. Còn nhớ bạn bè đã từng nhắc nhở tôi: "Chị dạy con đừng nên quá mềm yếu, quá hèn nhát." Cô giáo đã từng nói với tôi: "Lúc mọi người chơi nhảy dây chun, chỉ thấy cháu cầm dây chun cho người khác nhảy, không thấy nó thi đấu với người khác cái gì". Tôi đã từng suy nghĩ đến hành động của con, nhưng tôi nhận thấy con gái không hề thiếu năng lực phân biệt thiện ác đúng sai. Không lâu sau xảy ra "sự kiện Đình Đình" đã chứng minh cho luận điểm của tôi.

Đình Đình là một đứa bạn nhỏ, mẹ ruột của bé đã từng là bạn cùng phòng bệnh với tôi. Trong phòng bệnh, con gái tôi và Đình Đình đã trở thành bạn thân. Lúc Đình Đình 4 tuổi đã mất mẹ. Không lâu sau, bố của cháu cũng lấy vợ hai, còn có thêm một đứa em trai nhỏ. Từ đó, tâm trạng của Đình Đình tỏ ra âu sầu ủ rũ, đến quần áo cũng ăn mặc lồi thối lếch thếch.

Đến ngày Tết, con gái đã tặng cho Đình Đình một cái thiệp trên đó có đề: "Bạn không phải là mớ rau cải trắng, chúng tôi đều yêu bạn." Tôi nhắc nhở con, như vậy liệu có đem lại phiền muộn cho Đình Đình không? Con gái nói: "Con chỉ muốn dọa mẹ hai của bạn ấy, đừng có bắt nạt Đình Đình." Tôi cười và nói: "Con hãy đổi một tấm thiệp khác, để mẹ gọi điện thoại cho nhà người ta, nói con muốn chơi với Đình Đình, đón bạn đến chơi mấy ngày." Con gái vui mừng thỏa hiệp với tôi. Sau khi Đình Đình đến nhà tôi chơi, con gái đã lấy hết tình ý của một chủ nhà và một người chị, mấy đồ chơi yêu quý nó đều tặng cho Đình Đình. Chúng tôi đã đánh giá cao tấm lòng của con gái.

Một lần, tôi đang ở trong nhà truyền thuốc, con gái ở trong phòng đọc sách cùng tôi. Tự dưng thấy Đình Đình khóc lớn chạy vào, thì ra, bé ta bị Tiểu Đường ở tầng dưới dùng súng đồ chơi bắn vào đầu, suýt nữa bắn phải mắt. Tiểu Đường là một tiểu bá vương ở khu vực này, chuyên bắt nạt người khác, lại thêm mẹ cậu ta rất bệnh con, những đứa trẻ xung quanh đều không muốn chơi cùng nó. Đây là lần thứ 3 nó đánh Đình Đình. Con gái tôi rất phẫn nộ, liền dẫn Đình Đình lao xuống dưới lầu như một con sư tử nhỏ: "Tiểu Đường! mày dựa vào đâu mà bắt nạt người khác", "Mặc kệ tao, tao ghét nó bắn!" vừa

nói Tiểu Đường vừa giơ súng phun nước lên bắn vào mặt Đình Đình, luôn mồm nói: "Mẹ nó chết rồi, không ai chăm sóc, để tao tắm cho nó!" Con gái tôi tức quá liền xông vào giật lấy súng phun nước trong tay nó, hai đứa quần nhau một trận toí bời. Tay chân của con gái tôi cũng không vừa, đánh đến mức Tiểu Đường phải chạy vội về nhà tìm viện binh. Con gái tôi cũng bị thương, mặt và cổ bị cào rách, khuy áo cũng bị giựt đứt, mặt đỏ tía tai chạy lên lầu, dùng ánh mắt bất an nhìn tôi, nó khẽ: "Mẹ, mẹ đừng giận con, con biết đánh nhau là không đúng." Tôi lặng lẽ nhìn con gái. Con tôi đã dùng sức mạnh của mình để bảo vệ kẻ yếu, tại sao tôi có thể dùng những lý lẽ đơn giản như "đánh nhau không đúng" để giáo huấn con gái đây? Tôi sờ nắn ống truyền thuốc, ngồi thẳng dậy và nói: "Con yêu, con không sai, mẹ nó đến để mẹ đối phó!"

Khi lên trung học, tôi đã tặng con một câu trong phần "mỗi tháng một câu" như sau: "Không biết khoan dung, không tình nghĩa không bạn bè; Khoan dung quá mức, không còn tự tôn, không còn niềm tin."

7. Bố mẹ không phải là vạn năng.

Chia sẻ nỗi lo lắng cho bố mẹ đã trở thành một việc tốt của con gái, con gái thích nhất một câu danh ngôn: “Để chảy ra những giọt mồ hôi của chính mình, ăn cơm của mình, việc mình mình làm, dựa người dựa trời dựa bố mẹ thì không coi là hảo hán”.

Con gái được 6 tuổi, tôi phải nằm viện triền miên, bệnh càng ngày càng nặng, trong sự đợi chờ chỉ có tuyệt vọng. Tôi không thể làm trì hoãn những năm tháng tuổi ấu thơ của con. Tôi âm thầm hạ quyết tâm phải mua cho con một cây đàn violon. Vậy là tôi đã phải lén lút tránh đi những ánh mắt dò xét của bác sỹ và các bạn bệnh để mỗi bữa cơm tiết kiệm 0,05 đồng. Cuối cùng cũng góp đủ tiền để mua đàn cho con.

Vậy là, bố cháu đã phải xếp hàng từ rất sớm để mua đàn. Năm tháng đó, việc cung cấp đàn violon rất khó khăn, cửa hàng bán lẻ trong trung tâm Thành phố mỗi ngày chỉ bán có ba chiếc, hai chiếc trước giá 60 bass, không thể mua được đành mua chiếc 48 bass, chiếc đó chỉ dùng được một tháng, cô giáo yêu cầu đổi chiếc khác với giá trên 60 bass. Như vậy, việc đầu tiên phải làm là

phải bán chiếc cũ này đi.

Điều này là vấn đề vô cùng to lớn đối với gia đình chúng tôi, tôi thì xuống nhà còn không xuống được thì làm thế nào ra chợ bán đàn đây. Chồng tôi là một người đàn ông ngại ngùng, ngay đến cả việc hỏi đường cũng còn thấy ngại, nói chi đến việc đứng trên phố để giao bán hàng. Bệnh tôi nằm tại giường đã hai tháng trời nhưng không có chuyển biến. Con gái hàng ngày khi đi nhà trẻ về việc đầu tiên là chạy đến xem hộp đàn ánh mắt thể hiện rõ hi vọng và thất vọng đã làm cho tôi không dám đổi diện.

Tôi đã nghĩ đến người mẹ bệnh tê liệt của tôi, bà đã bỏ hết gánh nặng công việc gia đình cho tôi. Chị thứ 2 của tôi khi 6 tuổi thì đã phải nấu cơm cho cả gia đình. Tôi khi 13 tuổi thì phải mang theo đứa cháu qua hai nơi Vũ Hán và Thiên Tân. Vì toàn gia đình còn phải chuyển đến Thiên Tân trốn hộ khẩu trong tình thế khó khăn của việc nhập hộ khẩu, không nghĩ rằng lại đạt được thành công. Ánh mắt khích lệ của mẹ làm cho 6 chị em chúng tôi trong tình cảnh mất bố sớm, mẹ bị bại liệt, chúng tôi không những đã hoàn thành xuất sắc việc học đại học mà còn có thể tự thân lập nghiệp, có được mối quan hệ tốt giữa con người với con người, có hiếu với bố mẹ làm cho bạn bè khâm phục.

Liệu tôi có nên để con gái gánh vác trọng trách này không? Để cho những nhân tố bất lợi của gia đình trở thành nhân tố tích cực đối với con gái hay không? Còn nhớ khi nói chuyện tôi đã bắt đầu nói như thế này: “bất kỳ tính cách nào của con người đều phải dựa vào đặc điểm của mình, bố mẹ không phải là vạn năng, bố mẹ cũng cần sự giúp đỡ của con, mẹ hi vọng con có thể giúp bố mẹ ra phố bán chiếc đàn đó”, không ngờ con gái trả lời: “Con từ sớm vốn đã nghĩ rồi, nhưng không dám nói với bố mẹ, ngày mai con đi bán đàn cùng với bố, mẹ nha”.

Tôi đã viết cho hai bố con một tờ quảng cáo: “Hàng bán giảm giá”. Ngày đầu đi bán hai bố con phải đứng trong gió rét 5-6 tiếng đồng hồ cũng vẫn không có người mua. Tại sao vậy? Cả gia đình chúng tôi cùng phân tích. Thứ nhất, địa điểm không tốt; thứ hai, người ta nhìn thấy đàn mới thì mua chứ đàn cũ như vậy thì...!

Vì thế, ngày thứ hai, hai bố con đổi địa điểm, tìm thấy một cửa hàng bán đàn, trước cửa của cửa hàng con gái còn kéo ca khúc: “cô gái bán hoa”:

“Có một cô bé, buổi sáng dậy sớm xách giỏ hoa đi bán...”, điệu nhạc quen thuộc du dương đã lôi cuốn mọi người chú ý. Mọi người khen con gái dùng cảm hiểu biết, con gái nhận được sự cổ vũ, kéo rất hưng phấn, không bao lâu, đàn đã được bán cho một thầy giáo tiểu học.

Đúng lúc đó đàn lên giá, thầy giáo đó nghĩ mua được giá cũ đã là hàng giảm giá rồi, đặc ý trả tiền rồi đi. Con gái đã chặn lại nói: “Đây là chiếc đàn cũ, không thể bán theo giá ban đầu trả lại cho thầy 7 đồng. Thầy giáo vô cùng cảm động còn bắt tay 2-3 lần với chồng tôi. Con gái và bố trên đường về vừa cười vừa hát. Về tới nhà con gái đặc ý nói với tôi: “Mẹ ơi, lần sau bố mẹ có việc gì không làm được thì giao cho con!”

Chia sẻ lo lắng với bố mẹ đã trở thành một việc lớn mừng của con gái. Cháu mới 6,7 tuổi đã chịu trách nhiệm người đi chợ mua đồ ăn cho gia đình, và còn chịu trách nhiệm đưa cơm cho mẹ khi mẹ nằm viện. Trong cuộc sống cháu có thể làm những việc tự mình cho thấy có lý, không gây thêm phiền phức cho gia đình. Câu danh ngôn mà cháu tâm đắc nhất chính là: “Để chảy ra những giọt mồ hôi của chính mình, ăn cơm của mình, việc mình mình làm, dựa vào người dựa trời dựa bố mẹ, không được coi là hảo hán”

8. Cảm giác của bức thiệp chúc mừng

Những bức thiệp chúc mừng xinh xắn đã thể hiện được sự quan tâm của con gái với những người bình thường, những người yếu đuối, đồng tình và cảm thông với những người bệnh tật. Bài xích tâm lý giả dối, tính cách ác độc thể hiện trên ánh mắt và bám chắc vào trong tư tưởng tâm hồn.

Con gái từ khi học tiểu học lớp 1 đến khi học trung học lớp 12 đã làm lớp trưởng 12 năm, cháu luôn được bình bầu là học sinh giỏi 3 cấp thành phố, cán bộ học sinh ưu tú, bạn bè vô cùng khâm phục cháu. Đặc biệt, cháu rất quan tâm đến việc đem tình cảm ấm áp của mình vào trong tấm thiệp để gửi đi mọi nơi mọi chỗ cho bạn bè. Điều này được thể hiện rõ trên những bức thiệp chúc mừng nhỏ bé của cháu.

Còn nhớ hồi học tiểu học lớp 1 tôi nằm trên giường bệnh giúp cháu làm thiệp chúc mừng năm mới. Con gái vẽ, tôi cắt hoa viền. Có những bức làm cháu thích đến mức không muốn gửi đi. Tôi hỏi cháu: "Con định tặng

ai?” cháu ngay lập tức nói ra tên của 1 số bạn học cùng lớp, làm cán bộ lớp chứ không phải là học sinh bình thường, người làm cháu chú ý. Tôi lắc đầu không cho là đúng liền nói: “Bởi vì mẹ phải nằm trong phòng bệnh, không thể cho con mặc quần áo đẹp, cũng không thể đưa con đi chơi để mở rộng tầm mắt. Nếu như các bạn và cô giáo coi con là 1 con vẹt xấu xí, không cho con vào thành phố để tham dự cuộc thi bé khỏe bé đẹp, không để cho con làm lớp trưởng mà để cho con ngồi vào 1 góc tối, không có người quan tâm đến ý đến con, nhất định con sẽ rất đau lòng, liệu rằng con có được lòng tin như ngày hôm nay không. Con cho rằng những bạn học mà không đáng để mắt tới thì không có nguyện vọng cao đẹp, mãnh liệt sao? Nhìn thấy bạn bè cùng nhau tán thưởng, những bạn học mà bị đối xử lạnh nhạt sẽ thấy vô cùng tự ti, khó chịu, chúng sẽ trở thành những người ngạo mạn không cần đến sự giúp đỡ. Nghe thấy vậy con gái nước mắt giàn dụa, cháu đã dùng mấy tờ thiệp chúc mừng năm mới đẹp nhất cố gắng nghĩ ra và viết lên tên của những người bạn học bình thường mà từ xưa tới nay chưa bao giờ chú ý tới. Từ đó con gái hiểu được ý nghĩa khác nhau của cụm từ: “Trên gấm có hoa”, “Trong tuyết tặng than”.

Mấy năm gần đây, con gái luôn luôn lấy những bức thiệp có quy cách cao nhất, sáng tạo đẹp mỹ nhất để tặng cho những người bạn học mà có bố mẹ bỏ nhau, tính cách nhu nhược, học tập vất vả, cuộc sống khó khăn, tự coi mình là những con vẹt bé nhỏ xấu xí. Cho dù là những người bạn mà học lưu ban con gái cũng không quên lấy bưu thiệp đi mừng tặng.

Tết Nguyên Đán năm học trung học, trong cặp sách con gái vẫn còn hơn chục tờ bưu thiếp vẫn chưa mang đi tặng. Tôi đã không kìm nổi sự trách móc nói: Còn mấy ngày nữa là tới tết nguyên đán tại sao con vẫn chưa mang thiệp đi tặng hết?” Con gái giải thích: “Sắp đến mấy ngày nghỉ con bận ghi vở thành tích nên vẫn chưa kịp tặng”. Tôi khêu gợi sự phản tư của cháu: “Con là nhân vật chủ chốt nhiều năm nay, việc tặng thiệp chúc mừng năm mới cho bạn học đã trở thành thói quen vô cùng thông thường. Mỗi bức thiệp thể hiện một trái tim, cho dù có bận thế nào cũng không thể nào làm phụ lòng những trái tim đang mong đợi đó. Nếu như mẹ là cấp dưới của con cũng có lẽ sẽ để ý đến điều đó”.

Con gái có chỗ không hiểu: “Mẹ cũng tính toán những việc nhỏ này

sao”“Đương nhiên, bởi vì sự tự tôn của con người cũng là khao khát yêu cầu bình đẳng.”Tôi lấy lời của một doanh nhân đưa cho cháu: “Đối với người trên mình phải nhìn người ta làm người, đối với người dưới mình lấy mình làm người”.

Hôm đó tôi trèo lên sân thượng tự để cho chiếc áo chống lạnh bay lả tả trong bão tuyết to lớn. Cháu phải đem đi hơn chục tấm thiệp chúc mừng năm mới đến từng nhà để đưa tận tay cho các bạn cùng tuổi, những tấm thiệp nhỏ bé làm cho con gái hiểu rõ làm cán bộ tuyệt đối không thể vì để nâng “công bổng”, mà một tờ thiệp là một sợi dây tình cảm...

Vô tình lật tấm thiệp khi mọi người dùng lời nói thuận lợi nói ra lời chúc phúc chân thành thì cũng thường có những lời nói qua loa, tôi lại nhắc nhở con không được lợi dụng cơ hội này mà phải tìm biện pháp thích hợp. Con gái đã viết lên một tấm thiệp như sau: “Bạn có thể nói ra 2 điểm yếu của tôi không như thế mới là người bạn chân thành”.

Bạn W có chút ghê gớm, con gái đã chọn ra một câu cho bạn từ trong tập danh ngôn tôi tặng cháu mấy chục năm nay: “Kẻ mạnh, không có nghĩa là đè ép được tất cả mọi thứ, chỉ có nghĩa là không bị mọi cái đè ngã được”.

V là bạn học cùng con gái với hình dáng gầy nhỏ, ngày thường có chút nhút nhát, khi trường tổ chức hội thể dục thể thao bạn luôn sợ các bạn vận động viên nữ sẽ bị vướng ngã bởi vì buộc dây giày lỏng, nên mỗi lần như vậy bạn đều ngồi xổm xuống buộc chặt dây giày cho các bạn. Con gái vô cùng cảm động viết lên trên bức thiệp chúc mừng năm mới 1 câu: “Hình ảnh bạn ngồi xổm buộc dây giày sẽ tăng cường cho cái đẹp và cái khỏe”. Tôi đã cân nhắc tỉ mỉ nhưng làm thế nào cũng không tìm được tư duy hình tượng số tăng cường này nhưng tôi biết con gái đã chuyển sang một tấm lòng tôn kính đối với cái tốt cái đẹp, tôi đã ôm con gái vào lòng rồi cười thân thiện.

9.Hãy để trẻ con học được cái thiện mỹ

Có một số bậc phụ huynh gọi điện cho tôi phàn nàn về việc con cái không tha thứ cho những khó khăn của họ, quần áo không phải nhãn hiệu xin không mặc. Chúng tôi là các bậc phụ huynh có nên phản ứng, từ nhỏ đến lớn

chúng tôi đã cho chúng biết bao nhiêu tự tin về thiện mỹ?

Con gái tôi nhìn thấy bạn bè mặc đẹp để hoặc đeo dây chuyền, vòng đeo tay để lộ ra đẹp nên phần nào cũng rất thích thú. Cháu nhỏ nhẹ hỏi tôi “Nguyên Nguyên đánh móng tay đẹp không?”.

Làm thế nào để gia đình có thể nuôi dưỡng sự nhận thức thiện mỹ cho con trẻ để cái thiện mỹ mang tính cá nhân giàu có tạo ra lòng tự tôn và tự tin cho con?

Tôi không hạn chế cháu lựa chọn ăn mặc cũng không áp đặt cháu phải theo một phong thái nào, không bắt buộc cháu cái gì được mặc hay cái gì không được mặc. Tôi làm như thế cũng là để cho cháu không có tâm lý nghịch phản, nói rằng mẹ có vấn đề không có khả năng làm đẹp cho cháu, như vậy hạn chế yêu cầu làm đẹp của cháu, không nên vì sự bất hạnh của tôi mà cướp đoạt quyền lợi được làm đẹp của cháu.

Một lần tôi phải bỏ ra 10 đồng để mua 5kg len sợi, đó là len thừa của một xưởng sản xuất áo len được tôi đem những đoạn len bị cắt với màu sắc sắc sỡ nổi lại đan cho con gái áo quần, váy, áo sát nách. Tôi đã tận dụng tất cả để đan xen màu sắc, chăm chút thiết kế tạo ra những kiểu mẫu và hình vẽ tinh nghịch phù hợp với nhi đồng. Vì thế có một kiểu áo mới mẻ lạ lùng được ra đời, “thân áo” được dệt lên bởi những sợi len màu đỏ xen lẫn màu trắng, trước ngực để lộ ra nửa khuôn mặt tam mao nghịch ngợm, bướng bỉnh, bàn tay bé nhỏ béo mập của tiểu hổ ở hai mặt trái phải đang leo lên tường đang tìm cái gì đó, ồ hoá ra là một con chim nhỏ trên tay áo, con chim nhỏ đó đầu tiên được dùng sợi chỉ màu xanh để quần, tiếp theo là được khâu lên cái đầu hoạt động có phần rất tinh nghịch. Khi con gái mặc chiếc áo này vào nó đã biểu lộ rõ sự thông minh, hoạt bát của trẻ nhỏ vây quanh cháu, sờ sờ vào con chim, nắm lấy cái đầu của tam mao, thích thú vô cùng. Đã có rất nhiều người đều mượn cái áo len này làm mẫu.

Khi đó tôi bị bệnh nặng đến nỗi ngồi không vững, nằm ra để đan thì rất khó khăn, vất vả, tôi đan cho tới khi khuỷu tay chảy máu đọng lại thành vảy nhưng với tình yêu chân thành của một người mẹ, tôi muốn những điều tốt đẹp được truyền một cách nhẹ nhàng vào trong tính cách thẩm mỹ khoẻ khoắn của con gái.

Tôi hỏi con gái “con còn muốn những thứ vòng cổ, nhẫn, nữa không?” cháu lập tức trả lời: “Không, con không cần nữa mà con vẫn giống như một tiểu đại thư vô cùng tầm thường”.

Đến năm mới, cháu không để cho tôi mua quần áo mới cho cháu mà cháu đề nghị lấy vải nhung còn thừa lại ở trong nhà để may thành chiếc áo khoác màu xanh xám, chính cháu là người tự tay thiết kế mẫu vẽ, lựa chọn văn hoa, cháu đã chọn một cô bé trong phim hoạt hình. Vậy là tôi bắt đầu tìm kiếm các loại vải hoa, con gái chịu trách nhiệm cắt mẫu giấy, 3 người trong cả gia đình cắt cắt dán dán, ghép ghép vá vá, cùng nhau thêu, tất cả phải làm mất hai ngày một đêm đến mùng một tết mới xong. Chúng tôi treo nó lên mặc áo để thưởng thức đó là một thành quả tuyệt vời, quả là làm ta say lòng, đẹp đến mức mà cả gia đình tôi ôm nhau thăm thiết. Chiếc áo đó con gái mặc vào rất đẹp và lạ mắt làm cho biết bao nhiêu người đi ngoài đường phải chú ý, con gái mấy lần đến đài truyền hình thu hình đã mặc chiếc áo đó. Cháu mặc từ khi sáu tuổi đến học lớp ba tiểu học vẫn không đành lòng bỏ đi. Trong một bài tập làm văn cháu đã nói: “Cho dù tôi có được ở trong cung điện, hưởng thụ vinh hoa phú quý, cho dù có đi đến đâu tôi mãi mãi sẽ không bỏ nó đi”.

Trong xã hội tương lai với đầy đủ vật chất hấp dẫn để cho trẻ có được cái đẹp hài hoà hoặc giàu có vẫn giữ được một phần tự tôn tự tin, một bộ phận ít là tự ti, không nên theo đuổi một cách mù quáng cái đẹp mà không thuộc về mình. Phải để cho chúng nhận thức được rằng quá trình sáng tạo ra cái đẹp làm cho con người ta say sưa hơn là hưởng thụ cái đẹp. Nhiều năm như vậy, cách hưởng thụ vật chất về đồ dùng học tập và cách ăn mặc của cháu không hề giống so với ai. Cháu không cố ý hay vô ý tự ép buộc mình mà phải có lòng tin vào thẩm mỹ.

Một hôm đang đi trong vườn trường đã gọi ra suy nghĩ trong cháu, cháu nhớ lại là các bạn cháu rất nhiều người tích cực mặc quần áo có nhãn mác nổi tiếng, gia đình phần lớn đều là những tầng lớp làm công ăn lương, còn có một số gia đình điều kiện kinh tế tương đối kém, liệu có phải là vì để đạt được tự tôn trong vấn đề ăn mặc và trang điểm mà che đậy đi tâm thái tự ti về hoàn cảnh gia đình mình? Cháu đã thiết kế ra vài cuộc nghiên cứu và thảo luận với chủ đề: “Lo lắng thay bố mẹ” “Người thế nào mới coi là đẹp” “Quần áo và đồ trang sức hào hoa không bằng khí chất của bản thân” quan niệm như vậy đang

được sự ủng hộ trong giới học sinh. Có một số bậc phụ huynh gọi điện cho tôi phàn nàn về việc con cái không tha thứ cho những khó khăn của họ, quần áo không phải nhãn hiệu xịn không mặc. Chúng tôi là các bậc phụ huynh có nên phản ứng lại không, từ nhỏ đến lớn chúng tôi đã cho chúng biết bao nhiêu tự tin về thiện mỹ?

10. Điều quý giá nhất trong đấu tranh là tình hữu ái

Đối diện với một thời gian mà có cuộc đấu tranh khốc liệt, tôi cho rằng cùng với thời gian trước nhờ có ý thức nhận biết được về chiến tranh các bậc phụ huynh phải giáo dục trước và ý thức được tầm quan trọng của tình hữu ái nếu không sẽ làm cho chiến tranh càng trở nên lạnh lùng và vô tình.

Đối diện với một thời gian mà có cuộc đấu tranh khốc liệt, tôi cho rằng cùng với thời gian trước nhờ có ý thức nhận biết được về chiến tranh các bậc phụ huynh phải giáo dục trước, ý thức được tầm quan trọng của tình hữu ái nếu không sẽ làm cho chiến tranh càng trở nên lạnh lùng vô tình.

Tuy nhiên, có một số phương thức giáo dục của một số gia đình không nhất thiết là có hiệu quả ngay, mà cần phải có sự tích lũy quanh năm suốt tháng, kiên trì mãi mãi. Khi con gái được 5 tuổi trong chuyên mục “mỗi tháng một câu” tôi đã tặng dòng chữ “tình hữu ái trong chiến tranh là ranh giới cao nhất của nhân loại” cho đến nay vẫn treo trước giường của cháu.

Năm đó 6 tuổi, cháu đại diện cho nhà trẻ đi tham dự cuộc thi bé khỏe bé đẹp thiếu nhi toàn quốc. Vì không có phụ huynh đi kèm theo hơn nữa lịch trình cuộc thi kéo dài hơn mười ngày nên tôi và các bậc phụ huynh khác đều lo sợ bọn trẻ sẽ khóc, nhưng không ngờ chúng lại giành được cúp lớn mang về. Tuy nhiên điều làm tôi vui mừng hơn lại là hai chuyện khác.

Chuyện thứ nhất đó là: Trước khi đi Bắc Kinh vì sợ con gái bị đau, nên tôi đã lấy thuốc giảm đau viêm khứ trùng được mang về từ nước ngoài của ông Trình tăng trên tặng cho. Sau khi thi đấu trở về tôi hỏi cháu: “Con có cầm thuốc về không?” Cháu trả lời: “Không!”

Hoá ra trước khi cuộc đấu quyết định mang tính cạnh tranh kịch liệt, có

một bạn nhỏ ở đội khác đã bị thương ở chân buổi tối trở về kí túc xá bạn đó đau đến nỗi khóc mãi không thôi. Cháu đã không chịu được liền cầm lọ thuốc nhỏ đưa cho bạn đó để giảm đau. Ngày thứ 2 bạn nhỏ đó lại trở lại thi đấu bình thường còn giành được điểm cao. Tôi hỏi cháu: “thế con không sợ không giành được giải sao?” con gái nói: “Có, con có sợ nhưng con nhìn thấy bạn đau trong đau con lúc nào cũng hiện ra dòng chữ màu xanh trên tường ở nhà chúng ta đó, nhớ tới mẹ nói tình hữu ái trong chiến tranh là điều quan trọng nhất không biết tại làm sao con lại lén lút đưa thuốc cho bạn ấy”.

Việc thứ hai là: Lần thi này có một đội trình độ không cao, thi đấu mắc nhiều lỗi nhưng “thành tích” lại được xếp lên trên. Khi nghe nói là bởi vì có quan hệ với đơn vị tài trợ. Không chịu phục, vậy là cháu cùng với mấy bạn rủ nhau đi tìm, thậm chí còn tìm đến cả Chủ Tịch Thành Phố để Chủ Tịch Thành Phố bình luận phân tích đúng sai, Chủ Tịch Thành Phố đã bế con gái lên luôn mồm khen ngợi: “Cháu thật dũng cảm!”, lại còn chụp vài bức ảnh với họ, nghe nói Chủ Tịch Thành Phố còn đích thân làm rõ sự việc này. Không cần người khác đánh giá như thế nào, nhưng trong lòng tôi cảm thấy rất vui thay cho con gái. Một đứa trẻ bé như vậy mà hiểu được ý nghĩa đích thực của 2 từ chiến tranh, lại quý trọng tình hữu ái. Ranh giới này ngay cả người lớn như chúng tôi cũng khó mà nắm bắt chắc chắn được.

Khi học trung học có một bạn nam gượng gạo nói với con gái, bởi vì bạn ấy đến siêu thị lấy trộm quà năm mới bị phát hiện bị phạt, sợ thông báo đến trường nên nhờ cháu giúp đỡ. Con gái cảm thấy người bạn đó tốt, chịu khó học tập, hoàn cảnh gia đình khó khăn, chịu khó làm việc liên đến siêu thị nói rõ sự tình và hàng ngày phải trực điện thoại đến 9 giờ, đợi siêu thị đóng cửa mới được về nhà, việc làm này cuối cùng cũng yên lại.

Không lâu nhà trường lại tổ chức thi tuyển chọn cán bộ cấp trường, con gái chỉ thiếu một phiếu là đủ, lá phiếu này lại là do bạn trai đó không bỏ, bạn ấy nói với bạn cùng bàn, người mà nắm rõ được việc riêng phải giữ kín của tớ, tớ nhất thiết phải phòng bị cho dù bất đắc dĩ làm tổn hại người tốt. Con gái có chút ngượng ngùng, bạn trai đó nhìn thấy con gái cũng lặng lẽ không nói gì một cách mất tự nhiên.

Trước kỳ thi, con gái dẫn bạn cùng về nhà học, tuần đó bạn đó đã giúp con gái ôn bài, tận tâm tận lực. Tôi không hiểu liền hỏi con gái: “Sao con

không đến nhà cô giáo học, mẹ có tiền để cho con học mà”. Con gái liền cười mở ra quyển nhật ký “mỗi tháng một câu” bút tích của con gái viết: “Nghĩ kỹ cách hãy để cho đối thủ cạnh tranh có cơ hội lập công 1,2 lần”

Nghỉ hè, bạn trai đó và mấy người bạn học cùng đại học ở một trường Đại Học nổi tiếng nơi khác trông mong con gái, nhìn thấy bọn chúng Thiên Nam Hải Bắc, tôi không bàn tán gì cả, trong lòng tôi cảm thấy vô cùng nhẹ nhõm sáng khoái, quả thật có một chút đổ kị với con gái có được mối quan hệ về ranh giới con người tốt như vậy.

11. Tôn trọng người trên.

Sau khi ra viện sức khoẻ của Kiệt rất yếu, thậm chí còn không gấp được quần áo, không quét nổi cái nhà. Trước ngày chồng đi công tác đã thuê một người bảo mẫu, nó được mẹ nó dẫn đến. Vừa vào tới cửa thì đã đòi trả lương cao, tôi khéo léo từ chối. Nhưng không quá 10 phút hai mẹ con lại quay lại, đưa con nài “Xem ra gia đình cô cũng là gia đình tốt vậy thì giúp cô vậy, ít tiền một chút cũng được”. “Tấm lòng rộng lớn”, “ngồi cao nhìn xuống” của nó đã làm tôi cảm thấy có ý nghĩa, tôi không nhẫn tâm không giữ nó lại.

Làm việc nhà tôi mới phát hiện nó không khoẻ mạnh. Hấp bánh thì nó lại không biết cán mà cũng không biết cuốn, cái vỉ hấp thì lại để lộn, tôi sốt ruột đang là quần áo phải chạy ra làm thì nó lại chạy lên sân thượng rồi hát lên bài hát kinh hoàng. Ngày thứ 2 nó lại gây ra tai hoạ, đem một thùng rau muối đổ vào nhà vệ sinh làm tắc ống nước, dẫn đến nước cống thối đã tràn ra đất. Tôi đi khám bệnh về vẫn chưa kịp nói gì thì nó dìu tôi khóc lóc rồi nói. Cháu biết cháu bị bệnh thần kinh không nên đến nhà dì để gặt dì kiếm tiền...

Hoá ra khi nó còn nhỏ nó bị một người thân cường hiếp, nó đã đi kiện khắp nơi lại bị mọi người ở quê châm biếm, uất ức đã uống liều thuốc trừ sâu, đến khi cấp cứu sống được thì não đã bị loạn.

Đối với đứa trẻ khổ sở như vậy chúng tôi không nỡ đuổi đi và có thể quan tâm đến nó, chồng đi công tác về, chúng tôi đưa nó đi chợ. Không khí náo nhiệt làm nó vô cùng hứng thú đến quá mức nói năng ầm ĩ thậm chí có lúc còn gọi linh tinh làm mọi người xung quanh quay lại xem.

Khi đó con gái tôi đi cách xa nó, trong không khí đông đúc ầm ĩ tôi

ghìm con gái đi chậm lại nhắc nhở cháu “chú ý đến chị đừng để lạc”, con gái cảm thấy phiền phức không hài lòng. Lúc đó tôi nghĩ nên để con gái có thiện cảm đối xử với đứa trẻ bị hại này. Vậy là tôi nói với cháu: “Con không thích chị ấy à? Con biết không chị ấy có nỗi khổ riêng thì mới uống thuốc trừ sâu, nên mới có hình dáng như bây giờ, mà lại phải đi ra ngoài làm thuê kiếm tiền nuôi bản thân. Con phải bảo vệ, tôn trọng chị mới đúng. Nếu như có một ngày con rơi vào nghịch cảnh liệu con có đủ dũng khí để đối diện cuộc sống không? Cuộc đời con người ta luôn luôn thay đổi, con hãy ở vị trí chị ấy suy nghĩ thử xem!”. Đối diện với sự nghiêm ngặt của tôi, con gái đã khóc, không hề biện hộ một câu. Về đến nhà, tôi để cho cháu tìm ra một câu mang tính nhằm đúng sự thật trong tập “mỗi tháng một câu” mà tôi đưa cho cháu. Sau đó dán lên tường. Cháu đã dán lên câu “đối với người trên mình phải nhìn người khác làm người, đối với người dưới mình lấy mình làm người” đó là câu nói nửa năm trước tôi đã tặng cháu.

Mùa hè, khi con gái tham gia hoạt động trại hè dành cho học sinh ba tốt tại đảo Tồn Hoàng, cháu mua hai chiếc vòng. Khi về nhà cháu để lên tay cho chị chọn trước. Chồng đi công tác về mua một cái bao nải nhỏ. Con gái nói “sao bố không mua hai chiếc?” “cái này để cho chị giúp việc!”. Ngay cả đến năm mới được mua quần áo mới cháu cũng không muốn mua một mình, không muốn ăn một mình. Cháu cười nói: “Vương Lão Hán, gặp mặt chia một nửa!”.

Chị giúp việc cũng rất thích con gái tôi, có một lần tôi làm việc về muộn, phải cắt tóc cho cháu. Chị giúp việc đã giật lấy chiếc kéo nói: “cô nếu cô cắt tóc của em, cháu sẽ nhảy từ trên tầng thượng nhảy xuống”, nó dọa tôi đến mức phải đồng ý không cắt tóc con gái. Mấy năm gần đây nhà tôi cách quãng đã có 3,4 người giúp việc họ đều có tình cảm sâu sắc với con gái. Đều nói cháu là người em khoan dung. Chúng cùng nhau đi du lịch, xem bóng, trượt banh. Rồi cùng nhau hát karaoke. Chúng tôi cố gắng trong khả năng cho phép để cho người giúp việc có cơ hội hưởng thụ văn hoá thành phố và học được tri thức mà bị mất đi, làm cho con gái hiểu rõ người giúp việc thì cũng giống như chúng ta. Họ lao động bằng những thứ vụn vặt bình thường nhưng lại đem lại hạnh phúc cho gia đình mà có hoàn cảnh khó khăn như gia đình chúng tôi. Lương thiện đối xử với bảo mẫu cũng là thể hiện tố chất tốt đẹp.

12. Tìm ra điểm kết nối

Giáo dục tố chất gia đình là những bài giảng mang hàm ý làm nhằm không hàm xúc nên nhất định phải tìm ra được điểm nối vừa phải phù hợp với đặc điểm tâm lý của trẻ, lại phải có một chút cảm nhận mới mẻ mang tính mỹ thuật.

Bởi vì phải nằm trên giường bệnh một thời gian lâu nên thể lực không còn sức chống đỡ. Tôi đã mấy năm nay không có thú vui được tận hưởng những ngày đi dạo, đi du lịch cùng gia đình. Mà cũng khó để có thể vào bếp làm một bữa cơm hạnh phúc cho cả gia đình.

Có lúc bạn thân tự nguyện đưa con gái đi chơi, ăn ngoài, con gái trong nụ cười cảm kích vẫn không lúc nào không hi vọng: “Nếu là mẹ thì hay biết mấy!”.

Vậy là cách đây hai tháng trước tôi chọn một ngày tinh thần tốt, thoải mái, sau khi tiêm và uống thuốc xong đã bảo chồng dùng xe ba bánh dắt theo con gái tìm một quán ăn để thực hiện ước mơ ăn bữa cơm tụ họp gia đình.

Mỗi lần sau khi ăn xong tôi luôn luôn cho thức ăn còn thừa vào túi để cầm về. Mới đầu con gái ngồi đó nhìn thấy mẹ gói đồ thừa mang về thì cảm thấy không được tự nhiên, đảo mắt nhìn xung quanh xem có ai chú ý đến không, sau này cháu đã lấy cớ là người đẩy xe ba bánh đã về trước.

Tôi biết cháu đang nghĩ: Giữa bàn ăn to và có biết bao nhiêu người xung quanh mà mẹ làm thế thì mất mặt quá.

Tâm lý của con gái tôi hiểu rõ nhưng vẫn chưa thể làm tổn thương tờ giấy này. Tôi đang suy nghĩ xem làm thế nào để kết nối được điểm tiếp xúc này để cho con gái vui vẻ tiếp thu quan niệm “Đóng gói mang về”.

Có một lần chúng tôi đi ăn ở tiệm, vừa ăn vừa nói về đồ ăn của tiệm vừa ngon vừa hợp khẩu vị, giá cả hợp lý, cách thức quản lý có trật tự có ngay ngắn, thái độ phục vụ làm khách hàng hài lòng, bỗng nhiên tôi nhìn thấy trên cái trụ giữa phòng có viết: “Nếu như bạn cho đồ ăn còn lại vào túi mang về chúng tôi tán dương phong độ thân sỹ của bạn”.

Rõ ràng đây là cách gọi khác của “thân sỹ” thành “quân tử”. Chủ cửa

hàng này xem hành động khách hàng lặng lẽ mang cơm thừa về hoàn toàn không phải là tầm thường mà là rất “phong độ”, thật có thể gọi là kiến địa bất phân.

Điểm kết nối của tôi và con gái đã tìm thấy rồi. Chúng tôi đã nói đến cái gì gọi là phong độ, đây là vấn đề mà thanh niên yêu thích. Phong độ không những là hành động ăn nói thoát tục, nhã nhặn, tư thái tốt đẹp bộc lộ tự nhiên.

Vương Khắc Xương là một người hoa kiều ở Nhật Bản. Ông vốn dĩ là một đứa trẻ nghèo khổ ở thôn Đại Liên, khu Đông Lộ, thành phố Thiên Tân. Trải qua mấy chục năm phấn đấu gian khổ, ông đã thành lập ra công ty quản lý tập đoàn Xương Hào. Các khách sạn ở Thiên Tân bao gồm 36 khách sạn, lợi nhuận hàng năm đạt vài tỷ yên Nhật. Nó lớn đứng thứ hai về các doanh nghiệp nhà hàng ở Nhật Bản. Ở Nhật Bản ông đã mời lưu học sinh đại lục Trung Quốc đến nhà ăn cơm, có một thanh niên ăn còn thừa lại một nửa bát mì Vương Khắc Xương thuận tay lấy lại rồi từ từ ăn hết bát mì. Đây là điều mà bất kỳ một người nào theo đuổi phong độ mà được thể hiện ở góc độ diện mạo thì đều không thể làm được...

Nói đến đây tôi và con gái đều vui vẻ có được sự nhận thức chung: “Một bát cháo, một bát cơm” phải quý trọng công sức lao động của người khác, không được lãng phí thành quả lao động, như thế mới thực sự đạt được phong độ.

Trước đây không lâu, chồng và con gái đến nhà hàng ở gần bệnh viện để đưa tôi đi ăn cơm. Khi đó, phía bàn đối diện có một đôi vợ chồng nông thôn ngồi thần người trước một bàn ăn rất thịnh soạn. Trong những lời trách móc của họ chúng tôi đã nghe được nội dung. Con của họ bị mắc bệnh não, sắp phải làm phẫu thuật, hai vợ chồng muốn mời bác sỹ ăn một bữa cơm thân mật bác sỹ đã nói với họ rằng: Có kỷ luật nên không thể làm như vậy được, thế nhưng họ vẫn hi vọng, bây giờ thì vừa hồi hận vừa đau lòng, nuốt cũng không hết, vứt đi một bàn thức ăn, thanh toán hoá đơn ở cửa phòng ăn thất vọng tràn trề ra về.

Con gái liền chạy đến kéo hai vợ chồng mắt còn đọng nước mắt quay trở lại rồi đến bàn phục vụ lấy một chồng hộp vừa chia cơm vừa an ủi: “Dì à, cùng đến ăn đi. Chú dì còn phải phục vụ người bệnh, cần ăn nhiều để lấy sức khoẻ vứt đi thì xót ruột lắm”.

Đó vốn dĩ là cặp vợ chồng nông thôn sợ người thành phố chê cười nên ngại không giám mang đi ăn. Thấy cháu nói vậy, họ vui mừng cầm lấy hộp cơm rồi luôn mồm khen cháu: “Cháu gái này thật hiếu biết, thật biết thương người”.

Tôi tập trung quan sát con gái, con gái biết sự tán thưởng là một loạt các lời ngậm: Đâu chỉ hiếu thôi mà đã thật sự có được một chút phong độ của “thân sỹ”.

Mấy năm gần đây tôi đã hiểu được: Việc giáo dục tố chất trong gia đình đồ kị nhất là một con đường thẳng tắp màu trắng và dạy nói lảm nhảm. Nhất định phải tìm ra điểm kết nối vừa phải phù hợp với ưu điểm tâm lý của trẻ lại có cảm nhận mới mẻ mang tính nghệ thuật.

13. Giáo dục trước tình yêu: giáo dục nhất thiết phải có giáo án.

Tình yêu là một đám bọt sóng tuyệt mỹ, tuy nhiên con thuyền sinh mệnh của bạn lại phải lách nó, cẩn thận nghiêm túc trước khi chạy. Bởi vì hai mái chèo yếu ớt của bạn còn phải mang chức trách để chở những linh hồn cao đẹp.

Vào ngày sinh nhật con gái tròn 16 tuổi, tôi đã trình trọng viết lên bảng “mỗi tháng một câu” một đoạn văn: “Tình yêu là một đám bọt sóng tuyệt mỹ, tuy nhiên con thuyền sinh mệnh của bạn lại phải lách nó, cẩn thận nghiêm túc trước khi chạy. Bởi vì hai mái chèo yếu ớt của bạn còn phải mang chức trách để chở những linh hồn cao đẹp”

Có một người bạn đã trách móc tôi: “Trẻ nhỏ vẫn chưa có tư tưởng để phát triển tình yêu sớm như thế, vậy thì phải sao chị lại đem vấn đề tình yêu nói cho cháu sớm như vậy, chẳng phải là tự tìm phiền phức sao?”

Cách nghĩ của bạn tôi rất thông thường, giáo dục trước tình yêu phần lớn đối với các gia đình vẫn là một câu vô vị. Hình như hai từ “tình yêu” này là một loại vi khuẩn, bị ngăn bởi một lớp giấy dày, nếu chọc thủng lớp giấy này thì sẽ bị nhiễm ngay lập tức và mất đi sức đề kháng.

Rất nhiều các bậc phụ huynh đã phải tích góp tiền từ rất sớm, đợi cho con đến tuổi, đi tìm đôi lứa, rồi cho con cái thành lập gia đình thì là hết trách nhiệm. Thậm chí từ rất sớm đã có sự sắp xếp đối với tương lai của con cái

nhưng có điều không cho tiếp xúc với vấn đề tình yêu. Trên vô tuyến xuất hiện cảnh hôn nhau, thì vội vàng dùng hai tay che mắt của chúng. Giống như né tránh thì có thể ngăn chặn được quá trình nảy sinh tình yêu sớm ở tuổi dậy thì vậy.

Cũng có bậc phụ huynh cho rằng con cái của họ học tập có thành tích tốt không hề liên quan gì đến tình yêu. Nhưng họ lại không biết rằng, học sinh mà có chí lực cao, phát dục tốt thì tâm thái tình yêu càng dễ nảy mầm sớm. Nếu như không có nhận thức về trách nhiệm và phương hướng đối với thân thánh tuyệt đẹp của tình yêu, mà chỉ dựa vào các xung đột ban đầu để cầu tình yêu thì sẽ hối hận suốt đời.

Con gái có một người bạn tốt, sớm đã rơi vào vũng bùn của tình yêu nhưng đã không tự thoát được. Bị bố mẹ quở trách đến nảy sinh tâm lý nghịch phản. Cháu nói: “Tớ không biết bố mẹ tớ đoạn tuyệt như vậy làm thế nào lại sinh ra được tớ. Tình yêu trong tâm trí họ vô cùng dơ bẩn, tớ khinh bỉ họ”.

Con gái đau buồn nhìn thấy tôi viết cho cháu câu nói này: “Lời nói này mẹ có thể chấp nhận được, ít nhất là con người ta thừa nhận điều thần kỳ và cái tuyệt mỹ của tình yêu”

Tôi nhận thức được rằng: Không nên cho trẻ cảm thấy gia đình là một khúc gỗ mà bên trong nó không hề có tính lãng mạn, không nhạy bén. Cũng không nên để cho trẻ cảm nhận gia đình là một người thầy chính diện vô dục vô cầu. Như vậy, hình tượng của bố mẹ trong lòng con cái sẽ trở thành cứng nhắc, giả dối, không có phong vị tình yêu của con người. Mà như vậy làm cho chúng đánh mất đi lòng tin và sự tôn trọng với gia đình.

Điều đáng sợ nhất đó là con cái sống nội tâm khép kín lòng mình với gia đình, giữ kín như bưng, không thổ lộ với ai về nỗi khổ sớm yêu, có những thanh thiếu niên đã phải ngậm oan mà tự tử, thậm chí còn có người sàm sỡ với tình dục. Gần đây có một bài báo đăng, chỉ vì bố mẹ không chuẩn bị tốt về kiến thức của tình yêu nên chuyện một thiếu nữ 16 tuổi sát hại 2 người thân càng làm cho người ta thấy mà động lòng.

Cả gia đình tôi khi cùng đi xem phim “Titanic” đều khóc. Khi ra khỏi rạp không dám nhìn bên nọ ngó bên kia sợ lộ ra những giọt nước trên khuôn mặt mình. Về đến nhà, cả nhà đều im nặng không nói ra, sự kích động của tình yêu và tinh thần hi sinh của bản thân làm cho người khác rung động.

Sau này, tôi hỏi con gái: “Con đã khóc ở cảnh nào?”, con gái nói là ở 3 cảnh: “Một là Rose đã lên xuồng cứu vớt người rồi còn chạy lên thuyền lớn tìm Jack, hai là Rose đã như đứt từng khúc ruột buông tay cho Jack rơi xuống đáy biển, ba là ảo tưởng cử hành hôn lễ trên thuyền lớn”. Tôi và chồng tôi gạt đầu đồng tình vì chúng tôi cũng khóc trong những cảnh đó.

Do vậy có thể nói ranh giới thời đại cũng có thể được di hợp trước tình cảm cao thượng. Chỉ có điều khác ở chỗ, bố mẹ phải thừa nhận tuổi tác đã làm cho bố mẹ không được nhạy bén như tuổi trẻ các con. Con xem, ra khỏi rạp chiếu phim, có một số thanh niên thì có thể ngâm nga hát ngay được. Đương nhiên, thanh niên cũng phải thừa nhận sự coi trọng về tình cảm của bố mẹ đối với thời đại này. Trong quá trình gian khổ để giáo dục con, trong khúc giao hưởng của xoong, nồi, bát, đĩa... có thể làm cho tình yêu say đắm không hề phai nhạt, mà chuyển thành hàm xúc lắng đọng.

Đối với cách kiến giải như vậy, con gái đã nhiệt tình ủng hộ cho chúng tôi, cháu hỏi chúng tôi: “Nếu như Jack không chết, thì vợ chồng họ không phải là đôi vợ chồng hạnh phúc nhất, sống lâu nhất trên thế giới này sao?”

Chồng tôi trả lời: “Điều đó khó có thể nói trước được, còn phải xem Rose người mà xuất thân từ gia đình quý tộc liệu có quanh năm suốt tháng chung sống nghèo khổ với nhà hoạ sĩ thanh bần hay không, cũng còn phải xem Jack người mà sống cuộc sống lâu dài ở dưới tầng xã hội liệu có không ngừng nâng cao quá trình rèn luyện hàng ngày hay không...”

Con gái suy nghĩ sâu sắc nói: “Con sợ nhất là nhìn thấy 2 người họ không thể sống đến đầu bạc răng long”. Xem ra phải nhìn nhận xác đáng với hai từ “tình yêu”. Phải để cho mỗi tình đầu có được kết cục tốt đẹp không ngừng hoàn thiện bản thân, đem bản thân mình vừa rèn luyện trở thành người có chỗ đứng trong xã hội, vừa gánh vác được trọng trách đối với gia đình.

Cũng có lúc tôi kể cho con gái nghe về chuyện tình của chúng tôi, biểu lộ ra tâm tình tuổi thanh xuân.

Khi tôi kể đến thời thanh xuân mẹ thường hay phê bình về thư sách của tôi, mẹ nói: “Sau này ai mà lấy con thì cứ chuẩn bị sẵn tâm lý không có áo mà mặc”. Vậy là tôi liền nói với mẹ “Người đàn ông nào mà lấy được con là người hạnh phúc nhất”. Vậy là tôi học cách cắt may, khâu vá, thêu thùa, một cánh tay áo tháo đến 8, 9 lần, không chặt thì rộng. Cho tới khi len mới gỡ

thành len lát thì mới đan thành công.”

Như ngày nay, mẹ và bố đội chiếc mũ len con đan, con biết trong lòng mẹ rất hạnh phúc. Con gái hiểu được ý nghĩa của tình yêu ở sự kính dâng, hạnh phúc gia đình ở sự sáng tạo.

Con gái ngây thơ hỏi: “Tình yêu một khi đi vào cuộc sống hiện thực liệu có mất đi, ý thơ lãng mạn của nó sẽ trở nên cực đoan, hiện thực, khô khan không?” Các bạn học của con nói: “Từ xưa tới nay chưa bao giờ nghe thấy bố mẹ các bạn ấy nói “Anh yêu Em”. Tôi nói: “Chất thơ trong cuộc sống phải dựa vào trái tim của con đi khai thác, đi dung nạp nó. Mỗi khi bố con đem chìa khoá cắm vào ổ khoá, tiếng động của âm thanh tiết tấu kim loại đó chính là một câu nói với mẹ “Anh yêu Em”. Tuy một tay ôm con, một tay cầm quần áo, bình sữa nhưng bố vẫn tự tay mở cửa, bố không ngờ rằng người mà đang nằm nghỉ trên giường đã ra mở cửa cho bố”

Trong các cuộc nói chuyện tự nhiên mà cởi mở tấm lòng, những lời ước nguyện cho con gái đều được chúng tôi dấu sâu kín trong lòng, nguyện cho con gái trong tương lai sẽ cống hiến cho nhân sinh một bài thơ tình lãng mạn, hạnh phúc, trung thành, kiên định không thay đổi.

14. Một tấn lời dạy không bằng 2 lạng thân dạy

Muốn để trẻ yêu bạn chính bản thân bạn phải hiểu được bản chất của “Yêu”. Muốn để trẻ có thể quan tâm chú ý đến những trẻ yếu đuối đồng cảnh thì chính bạn phải là người chú ý quan tâm đến những trẻ yếu đuối đồng cảnh đó...

Hội học sinh do trường học tổ chức con gái đã được tham dự và làm chủ trì 17 tiết mục, trang phục chủ trì của con gái là do chồng tôi đã tự đẩy chiếc xe 3 bánh của tôi đi mua cho cháu. Có 1 lần vì phải chuẩn bị mua cho con gái quần áo biểu diễn chương trình, nên trong thời tiết giá lạnh của mùa đông, tìm khắp trên đường 6,7 tiếng đồng hồ làm cho tôi lạnh không chịu được. Con gái thấy vậy liền xoa nhẹ vào đôi bàn chân lạnh cóng của tôi rồi khóc, mà tất cả những điều này đã làm cho cháu hiểu được lợi ích tập thể cao hơn lợi ích cá nhân.

Tôi đã từng nộp học phí cho những học viên có hoàn cảnh gia đình khó khăn, những hội viên học đại học Tân Cầu mà phản đối sớm kết hôn nhưng không có nơi ở đã được tôi mời về nhà ở. Tạo điều kiện thuận lợi cung cấp lương thực, thực phẩm cho họ, tiết kiệm ăn, mặc để mua một viên thuốc dinh dưỡng mà không cảm thấy tiếc tiền, lại bắt chấp tất cả để mua thêm máy vi tính, tạo điều kiện thuận lợi cho những học sinh này. Vì chuẩn bị thi cao đẳng nên không có thời gian rảnh rỗi để sửa đi sửa lại cái máy tính của con gái, cũng chính vì thế mà phải trích ra 3000 đồng tích góp mấy năm nay.

Con gái yêu thương tất cả tình yêu đó của bố mẹ. Tôi và con gái đã viết một bài hát về bóng đá cho đội bóng Thành phố Nguyên Lão mà Tác Văn đã từng tham gia thi đấu: “Tiếng còi thổi thúc cả sân cỏ, chúng tôi đứng xếp hàng thành bức tượng của Thiên Tân, quần áo đồng phục của bóng đá như nhật nguyệt, những đôi giày thi đấu đã đánh bại đi sự mệt nhọc. A! Chân bùn chân nước, chân máu chân mồ hôi, thắng bại là việc tất nhiên, yêu bạn ghét bạn, mặt trời đen tối.” Hát bài hát của chúng tôi đội bóng Thiên Tân đã thắng hết trận này đến trận khác. Cả đội đã bị cách suy nghĩ của hai mẹ con tôi làm rung động.

Có một tờ báo đã lấy đầu báo là “Ba cây bạch dương mỹ lệ” viết về người trong gia đình chúng tôi cùng nhau chống đỡ trong quá hình hăm hở tiến bước gian nan vất vả. Nguyên nhân mà có tiêu đề này là do đây là một bài thơ tình đầu tiên, nổi tiếng một thời. Bởi vì phải uống Hoocmon nên cơ thể tôi đã tăng 90kg, chồng tôi dùng chiếc xe ba bánh đẩy tôi ra phố, tôi thấy tự thẹn vì không bằng người khác, gặp người quen thì chỉ biết cúi mặt xuống. Nhưng chồng tôi lại giới thiệu một cách tự nhiên và tự hào: “Đây là vợ em”. Anh ấy đã nói với tôi bằng lời tha thiết: “Trong trái tim anh, em mãi mãi là một cây bạch dương đẹp nhất”.

Ngày nay, anh đang gánh một trọng trách lớn là chủ nhiệm đội bóng đá Thiên Tân. Vì sự hưng thịnh bóng đá Thiên Tân nên đã không phân biệt ngày đêm cống hiến tận sức tận lực, liên tục được bình bầu là nhân viên Đảng Cộng Sản ưu tú của truyền thống TDTT. Năm ngoái tôi phải đi cấp cứu 4 lần, cả 4 lần anh đều đi huấn luyện thi đấu bên nước ngoài. Tôi nhẫn nại nỗi đau với một gương mặt vui vẻ gánh vác công việc gia đình, lấy tính mạng để ủng hộ sự nghiệp của chồng. Tuy tử thần luôn luôn quanh quẩn 1 chỗ không đi,

nhưng tôi phải để cho con gái cảm nhận được từ trên cơ thể tôi tình yêu và cái thiện, cái thiện và cái đẹp, vui vẻ và có sức sống. Trong căn phòng nhỏ trong gia đình tôi lúc nào khách cũng đến đây nhà, nào là công việc biên tập, những phụ huynh đến luận giáo, học viên tôi đã dạy, người đến thăm, còn có những người bạn đồng nghiệp mấy năm... Tôi phải dùng tính mệnh này của tôi để sáng tác, biểu diễn, làm báo cáo chia sẻ kinh nghiệm bản thân cho mọi người. Dùng thể nghiệm của số mệnh tôi để cho những người ở trong nghịch cảnh đạt được sức mạnh và dũng khí như tôi. Tôi phải dùng lời nói và hành động thực tế để thực hiện lời thề 17 năm về trước đó là: Người có sức khoẻ siêu việt.

Con gái tôi là người hiếu mẹ nhất: “Đó là người khoẻ mạnh không có cách nào cảm nhận được, mẹ luôn bị choáng đầu, đau gan nhưng từ xưa tới nay chưa bao giờ thấy mẹ thể hiện ra ngoài. Có những đêm tôi vô tình tỉnh giấc nhìn thấy mẹ đau đến chảy nước mắt. Khi lên bàn mổ bà vẫn còn khiến người khác phải cười. Vừa mới cấp cứu xong thì mẹ lại có thể vui vẻ được luôn”.

“Khi lên cơn đau của gan và nách, rất khó có thể ngủ được bố tôi đã phải dùng đến bàn chân mà đã từng đá bóng để mát xoa phần gan để làm giảm đi một chút cơn đau cho mẹ. Tuy không ăn được cơm nhưng mẹ cũng phải ngồi cạnh bàn ăn để không làm phá vỡ đi không khí gia đình, không làm mất đi sự vui vẻ của mọi người”.

Có một lần phải trải qua một cơn cấp cứu, vừa mới tỉnh lại, chồng dẫn dắt đội tuyển bóng đá đi ra nước ngoài thi đấu gọi điện về con gái vừa nghe thấy tiếng “Bố” thì khóc lên. Tôi đã rất nhanh giật lại điện thoại nói: “Nhanh, nhanh, chúng ta hát cho bố nghe!” Đây là bài hát của Nga mà chúng tôi đều thích: “Trong nhà có 2 con Thiên Nga nhí nhảnh, con trắng và con đen.....” Chồng ở đầu bên kia điện thoại vui cười: “3 con, là 3 con, còn anh thì sao?”

15. Kêu gọi ranh giới cao cả về tình thương của mẹ.

Cảm ơn con gái! Con luôn là ống kính để chụp lấy linh hồn rung động nhất trong tình thương của mẹ, khích lệ mẹ leo lên được ranh giới cao nhất đó.

Thường xuyên có người hỏi tôi: “Chị tự lo cho mình còn không được

vậy tại sao vẫn không quên được việc giáo dục đối với con gái?”. Ngoài các nguyên nhân khác ra nguyên nhân quan trọng nhất đối với tôi là sự khích lệ của con gái. Dưới đây là một tác phẩm của con gái viết về bài “Tình thương của mẹ”

“Xin đừng, đừng lấy đi chủ đề này, tình thương của mẹ, chữ này đã từng làm cho con ngày ngày lo lắng, đêm đêm chiêm quả, con tôn trọng và yêu mến giống như đôi mắt mình vậy, con bảo vệ nó, chỉ sợ ngày nào tình dậy chữ đó đã rời xa con rồi”.

“Khi còn nhỏ ấn tượng sâu sắc nhất đó là vết mổ dài trên cơ thể mẹ, vết máu còn lại trên băng vải trắng của người mẹ sau phẫu thuật, khuôn mặt trắng nhợt nhạt nhưng vẫn để lộ rõ hy vọng, nhưng bác sỹ lại khe khẽ nói với bố rằng bệnh của mẹ đã không có chuyển hướng tốt. Từ đó, tình thương của mẹ trở thành ánh mắt có cả sự đau lòng hơn 10 năm trên giường bệnh, tình thương của mẹ trở thành quá trình vật lộn ngoan cường, là tiếng kêu thảm thiết của chiếc xe cấp cứu”.

“Mỗi ngày 6 lần tự mẹ tiêm, các nốt chọc trên da dày chi chít. Mẹ cười mà thành những bông hoa tuyết, 2 khuỷu tay gãy kết thành tầng tầng da chết, ai có thể tin 12 chiếc áo len tinh mỹ kia là do mẹ dệt khi trên giường bệnh”.

“Khi còn học tiểu học, tôi luôn mấy năm liền thi đạt danh hiệu đầu tiên, ai dạy ở nhà, đó là nhờ người mẹ trên giường bệnh tập hợp các khóa các bài”.

“Những trận mưa như trút chạy nhanh về nhà thật không dễ dàng cũng không mong đợi ai cho bạn học xa nhà mượn đồ đi mưa, vì thế bụng đói, nhưng bắt đầu biết tiết kiệm cơm khi 7 tuổi, còn không được khóc, không được ôm lấy tủi thân, khi tôi cầm ô đón bạn học về nhà ăn cơm, ánh mắt ủ ê của mẹ mới từ ưu thành vui sướng, tình thương của mẹ đó là tất cả, cùng với gió mưa, dần dần tôi hiểu được ý nghĩa hàm chứa của tự ti và tự mình”.

“Khi học tiểu học, lời bình của thầy giáo với nghiêm để luật, dung để đối đãi với người làm cho khuôn mặt phù trưng của mẹ rạng lên nụ cười”.

“Tay trái đâm nát rồi vẫn kiên trì treo máy truyền dịch, mục đích là giữ lại tay phải, liều mạng viết rồi viết... lấy sự nghiệp làm tính mệnh, là cách ngôn hành động của mẹ, nhớ kỹ trong lòng tôi về tác giả văn học gian nan vất vả trên báo chí cuối cùng cũng được đăng nét chữ tuyệt mỹ của mẹ, từ đó tôi hiểu được thời đại Mao Trạch Đông, cảm nhận được sức hấp dẫn kỳ lạ của

Trâu Vàng và Bảo Nhĩ, tác giả “Ta với tình yêu cháy bỏng”, phải được đưa lên trang báo sự tích của mẹ, mẹ lại nói để tên tác phẩm không có ý nghĩa.”

“Bác sĩ bảo rằng tính mạng của mẹ phải làm phẫu thuật, 5 năm vật lộn trong chết đi sống lại, mẹ lại chịu đựng qua được 15 năm mưa gió, bệnh tật mà khi nghe thôi người ta đã cảm thấy rợn cả người, không còn nữa cuộc sống mong đợi, mẹ không vì chính mình mà chảy một giọt nước mắt, nhưng mỗi khi lời ca của bài “trên thế giới chỉ có mẹ tốt” được vang lên thì mẹ có thể đập tắt ngay vô tuyến. Mẹ biết thầy giáo, bạn học, bạn bè rất tốt, từ nhỏ con sống trong tập thể có tình yêu ấm áp, mẹ không thể đưa con đi du lịch, làm bánh cho con...”

“Tôi vội vàng giấu mặt đi mặc cho nước mắt đầm đìa, mẹ ơi, mẹ ơi con không đi Danh Sơn Đại Xuyên, con không cần ăn ngon mặc đẹp, cũng không muốn tiểu công chúa hay tiểu hoàng đế, con chỉ muốn, sống trong tình yêu của mẹ mãi mãi đắm say, có lẽ chỉ cần hơn một tiếng, hơn một tuần.”

Đây chính là sự khích lệ của con gái đối với tôi.

CHƯƠNG X

HÃY VIẾT TÌNH YÊU LÊN TRÁI TIM CON CÁI

1. Trong vòng tay người mẹ

Việc giáo dục đối với trẻ nhỏ nên được bắt đầu từ khi trẻ mới được sinh ra. Khi còn trong lòng mẹ thì đó là bài học đầu tiên và tốt nhất đối với trẻ nhỏ. Mẹ chính là người thầy sớm nhất và tốt nhất của trẻ nhỏ.

Có lẽ, chỉ sau khi được làm mẹ bạn mới thực sự hiểu được điều đó. Khi nhìn thấy một sinh linh bé bỏng xinh xắn vừa được sinh ra, giờ đôi chân nhỏ xinh lên đạp, ngọ nguậy đôi tay bé nhỏ khóc, khi đó trong bạn tràn đầy hạnh phúc của một người mẹ.

Người ta thường dùng hình ảnh đầu nhọn trái tim của trẻ nhỏ để ví với loại tình cảm này của người mẹ. Quả đúng như vậy! Chúng chính là trái tim của mẹ, mỗi hành động của chúng đều nhằm vào tim của người mẹ làm cho con tim người mẹ rung động. Chúng là bảo bối quý báu của mẹ, là một bộ phận quý giá nhất được tách ra từ cơ thể người mẹ nhưng không thể

phân ly được, trên cơ thể chúng hội tụ tất cả nỗi đau khổ của việc sinh đẻ, sự lo lắng của việc mang thai và hạnh phúc của tình yêu thương, hội tụ sự cầu chúc và niềm hi vọng.

Tiếng khóc của trẻ nhỏ, đối với người mẹ mà nói đó là âm thanh tuyệt mỹ nhất. Chỉ có những người mẹ cùng đồng tâm với con cái thì mới hiểu hết được nội dung phong phú hàm chứa trong âm thanh tuyệt đẹp đó. Khi nghe thấy tiếng khóc đầu tiên của con thì đó chính là niềm an ủi, tiếng kêu gọi đối với người mẹ, là tất cả nỗi đau khổ phải chịu đựng để sinh ra được một người con, ngay lập tức trở thành một dòng chảy ấm áp của hạnh phúc. Từ tai đi vào trong lòng sau đó toả lan ra khắp cơ thể.

Khi nghe thấy tiếng khóc thứ hai tiếp theo của con, ngay lập tức người mẹ ý thức được rằng con đang nhắc nhở mẹ: Con đã được sinh ra trên thế gian này rồi, mẹ làm thế nào để nuôi nấng con lên người đây? Mẹ bắt đầu nhận thức được trách nhiệm và sứ mệnh của một người làm mẹ.

Con yêu, con ở trong cái cung điện mà mẹ đã vì con dựng lên, sống trong đó 9 tháng đó là nơi an toàn nhất: Con nghe thấy nhịp đập trái tim của mẹ, con đã lớn lên dưới nhịp điệu ấy. Con phải xem bụng của mẹ to bằng chừng nào thì mới được ra khỏi đó nha. Từ đó, con bắt đầu một con đường nhân sinh với sóng gió bao la, gập ghềnh khúc khuỷu. Khi con vừa được sinh ra ở trần gian này, không khí và môi trường ở đây đều biến đổi khác biệt, con sẽ cảm thấy không thoải mái vì nó không được dễ chịu như khi con còn trong lòng mẹ. Con yêu, con đừng sợ, mẹ sẽ làm cho con mãi mãi có một cảm giác an toàn giống như khi con sống trong cung điện ấm áp trong lòng mẹ vậy....

Mẹ ôm con vào trong lòng, con vẫn có thể nghe thấy nhịp đập trái tim quen thuộc của mẹ, nghe thấy âm thanh đó con sẽ cảm thấy an toàn.

Mẹ bế con vào trong lòng mẹ, làn da của con và của mẹ hoà quyện vào với nhau, khi con nhận được sự kích thích tiếp xúc với làn da của mẹ rồi quen dần thì đó cũng chính là hơi ấm dễ chịu giống như khi con trong lòng mẹ, rồi người đầu tiên con nhận ra chính là mẹ, khi ba ôm con con liền cảm nhận được sự kích thích của làn da đó hoàn toàn khác lạ, con phát hiện ra đó không phải là mẹ, liền oà khóc ý muốn nói: “Đây không phải là mẹ, con không cần, con không muốn...”, khi đó mẹ liền bế con rồi con cũng

ngừng khóc ngay lập tức. Vừa mới sinh ra con đã cảm nhận được từ làn da và rồi nhận ra được mẹ!

Mẹ ôm con vào lòng, dùng dòng sữa thơm ngon để nuôi nấng con. Sữa mẹ, đối với trẻ sơ sinh mà nói đó là đồ ăn tốt nhất trên thế giới này. Bú đi con, con bú sữa mẹ cũng chính là bú tình yêu của mẹ. Mẹ đã nhận ra rằng anh trai của con vì không được bú sữa mẹ sau này vì nuôi dưỡng không tốt nên đã mắc phải bệnh tắc đường ruột.

Không cho trẻ bú sữa mẹ đó là một sai lầm. Cho dù là sữa bò hay sữa dê có tốt thế nào đi nữa thì cũng không thể bằng được sữa mẹ. Không cho trẻ uống sữa mẹ chính là làm mất đi cơ hội đầu tiên dành tình thương cho con. Hơn nữa, điều đó không những không có lợi cho sự phát dục cơ thể của trẻ mà còn không có lợi cho sự phát triển về trí lực của trẻ. Điều này mẹ đã có được bài học từ người con đầu tiên vì thế mẹ phải dùng sữa mẹ để nuôi dưỡng con. Con yêu, con cũng đã quen với đầu vú của mẹ, miệng xinh của con ngậm lấy nó, bàn tay bé nhỏ của con sờ lấy nó, trong lòng mẹ là một cảm giác ngọt ngào.

Không cần quy định một cách máy móc về thời gian cho trẻ uống sữa, trẻ nhỏ cũng rất có quy luật. Khi con cảm thấy đói liền dùng tiếng khóc để gọi mẹ, mẹ biết là con đói liền cho đầu vú vào chiếc miệng xinh xắn của con để con bú như vậy con liền nín khóc ngay. Con bú dòng sữa ngọt ngào của mẹ, cảm nhận được hạnh phúc trong lòng mẹ, con đã có được hứng thú, lòng mẹ cũng cảm thấy yên tâm.

Sau khi bú no, con ngủ thật ngon, mẹ hướng khuôn mặt bé nhỏ điềm tĩnh của con để lau đi những giọt sữa còn đọng lại bên mép và mẹ cũng cảm thấy hạnh phúc. Niềm hạnh phúc đó được viết rất rõ trên khuôn mặt của con, và chỉ có mẹ mới có thể đọc rõ được nó. Tình yêu của mẹ đối với con càng mãnh liệt hơn được thể hiện trong quá trình nuôi con bằng sữa mẹ. Mẹ ôm con vào trong lòng, đây là bài học sớm nhất của con, ở đó con nghe được nhịp đập trái tim của mẹ. Đó là âm thanh, tiết tấu mà con là người đầu tiên biết và cảm nhận sớm nhất. Những vật mà cảm nhận được một đời của con người là những âm thanh, nhịp điệu của người mẹ dành cho con làm cơ sở, làm gốc rễ. Loại âm thanh, nhịp điệu này mãi mãi làm cho trẻ cảm thấy thoải mái, nhẹ nhõm. Dần dần con bắt đầu chăm chú quan sát

khuôn mặt của mẹ, từ trên khuôn mặt của mẹ nhận ra được hình ảnh của mẹ; con đã bú dòng sữa ngọt ngào mà giàu dinh dưỡng nhất, bú được tình mẹ vĩ đại nhất, con ở trong bụng mẹ cơ thể con đều có thể trưởng thành một cách khoẻ mạnh.

Việc giáo dục đối với trẻ nhỏ nên được bắt đầu từ khi trẻ mới được sinh ra. Khi còn trong lòng mẹ thì đó là bài học đầu tiên và tốt nhất đối với trẻ nhỏ. Mẹ chính là người thầy sớm nhất và tốt nhất của trẻ nhỏ.

Con gái tôi từ nhỏ đã rất nhớ ngày sinh nhật của cháu. Hàng năm, cứ đến ngày 01 tháng 06 cháu liền nói với tôi: “Mẹ ơi, chỉ còn có 18 ngày nữa là đến ngày sinh nhật của con rồi!”. Vài ngày sau cháu lại nhắc nhở bố cháu: “Bố ơi, chỉ còn mấy hôm nữa là đến ngày sinh nhật của con rồi đấy”. Cháu sợ bố cháu quên ngày sinh của cháu nên cháu nói: “Ngày sinh nhật của con chính là một ngày đau khổ của mẹ, con phải chúc phúc cho mẹ, miếng bánh sinh nhật đầu tiên cũng phải mời mẹ trước...”

Sau khi con biết được những khó khăn vất vả của việc mang thai và nuôi con của mẹ, thì tình cảm của con dành cho mẹ càng sâu sắc. Tình cảm của mẹ và con gắn bó với nhau còn sâu sắc hơn của bố đối với con. Có thể nói đây chính là kết quả của việc nuôi nấng con.

Là một người mẹ, cho đến hôm nay tôi đã hối hận vì trong khi sinh con ra đã không kịp thời viết “nhật ký của mẹ”. Từ khi nghe thấy tiếng khóc đầu tiên của con nên có sự quan sát cẩn thận, tỉ mỉ đối với trẻ và ghi chép lại cẩn thận những biến đổi đó của con. Không chỉ ghi lại sự phát triển cơ thể của trẻ, mà cũng nên ghi lại sự phát triển về trí lực của trẻ. Đây là yêu cầu đầu tiên đối với việc làm mẹ và làm thầy. Vì không viết nhật ký nên giờ tôi chỉ có thể nhớ lại một cách mơ hồ. Lợi ích lớn nhất của việc viết “Nhật ký của mẹ” đó là: Hình thành thói quen quan sát tỉ mỉ của người mẹ, tìm hiểu một cách kỹ càng về sự biến đổi tâm lý của trẻ để tạo ra tiện ích cho việc giáo dục. Cũng giống như nhà nông, họ phải quan tâm đến cây mạ của họ từng giờ, từng phút. Đồng thời cũng giống như người làm vườn, họ luôn phải chú ý đến vườn cỏ của họ.

2. Những bất hạnh và may mắn của con gái và mẹ

Dần dần thì lòng mẹ cũng đã tỉnh lại: Con ngoan của mẹ à, để mẹ cùng với con, mẹ cùng với con trải qua những tháng ngày thời thơ ấu và thời kỳ khi con còn bú sữa mẹ.

Không biết là do thể chất hay là do ăn sữa mà con gái càng lớn càng béo. Vào thời gian khoảng 2 tháng tuổi khi mà ở Trường Xuân là lúc nóng nhất, con gái trở nên béo phì. Mắt đã trở thành một mí, thịt ở cánh tay và đùi tập thành cuộn, hình thành lên các rãnh thịt. Khi tắm cần phải vạch các khe đó ra thì mới rửa sạch được phần ghét bẩn bám bên trong. Bạn bè đến nhà chơi nhìn thấy cháu thì gọi cháu là: “đại thổ đậu”(củ đậu khổng lồ) cũng có người gọi cháu với cái tên nhân vật Hồ Truyền Khôi.

Cháu rất dễ ngủ, có lẽ chính vì nguyên nhân này mà làm cho cháu càng ngày càng béo.

Khi cháu được 3 tháng tuổi trong tiếng khóc của cháu tôi đã nghe ra được rất nhiều ý nghĩ, tôi phát hiện ra trên má bầu bĩnh của cháu xuất hiện những nốt đỏ nhỏ. Tôi không rõ là nốt gì liền đưa cháu đi bệnh viện. Bác sĩ nói: “Cháu bị bệnh mẩn ngứa, chúng tôi phải chữa trị cẩn thận, nếu không thì bệnh sẽ càng trở nên nghiêm trọng. Cháu tại sao lại béo quá vậy? Có lẽ thể chất mang tính mẩn cảm rồi.”

Phán đoán của bệnh viện là hoàn toàn đúng. Nhưng thuốc cho cháu uống thì lại không hợp. Thuốc kê đơn là Phụ Kinh Tùng được sản xuất bởi nhà thuốc Thiên Tân. Tôi đã dùng thuốc bôi cho cháu lên mặt, ai ngờ nó kích thích da mẩn cảm của cháu. Không những không có hiệu quả mà còn làm cho bệnh nặng thêm. Tôi đã xoa hết một lọ cao nhưng bệnh không giảm nhẹ chút nào. Những nốt mẩn ngứa đã mọc lan khắp mặt cháu thậm chí còn lan lên cả đỉnh đầu.

Lòng mẹ còn đau hơn lòng con gái.

Kể từ khi con gái được 03 tháng tuổi mắc bệnh mẩn ngứa. Gia đình tôi đã phải “kết duyên” cùng với từ “Thấp”.

Cả gia đình tôi tất cả đều sinh hoạt chung trong một căn hộ. Trong

căn hộ này mùa đông một tia sáng mặt trời cũng không chiếu vào được, ánh nắng mặt trời của mùa hè được len vào bởi một góc hờ của một căn hộ 5 tầng. Giá như trước mặt nhà chung tôi không bị chắn bởi ngôi nhà 5 tầng đó, có lẽ ánh sáng mặt trời sẽ rọi vào căn phòng nhỏ của chúng tôi nhiều hơn, trong phòng cũng không đến nỗi “ấm thấp” như vậy.

Sau khi hết thời gian được nghỉ đẻ theo chế độ. Tôi liền đưa cháu đi làm, cảm thấy đau nhức các khớp toàn cơ thể, đi khám bệnh phát hiện ra là bị mắc bệnh “phong hàn” theo lời hướng dẫn của bác sĩ thì phải nghỉ ngơi. Từ đó tôi lại kết duyên với bệnh “Thấp”.

Bất hạnh của mẹ lại trở thành vận may của con gái. Bệnh tật đã làm cho tôi ngày đêm có thể ở bên cạnh con. Năm sau, theo quy định của xưởng tôi đã phải nghỉ theo chế độ bảo hiểm, hàng tháng được hưởng 60% tiền lương là 20 đồng. Chồng tôi tuy tốt nghiệp đại học hơn chục năm rồi nhưng vẫn chưa một lần được tăng lương, tiền lương mỗi tháng vẫn chỉ là 58 đồng. Tuy nhiên, theo như lời của chồng, năm 1963 xưởng phim đã từng quyết định tăng một bậc lương cho chồng, nhưng khi đó thì anh ấy vẫn chưa có gia đình. Một miệng người với xuất lương như vậy là có thể đủ lo, anh ấy còn dùng rất nhiều tiền nhuận bút của mình để đi khuyên góp cho những người đồng hương nghèo khổ. Anh chủ động từ chối tăng lương để nhường cho người khác.

Thu nhập của toàn gia đình chúng tôi mới chỉ có 70 đồng với 4 miệng ăn thì có thể hình dung ra được cuộc sống trong gia đình lúc bấy giờ như thế nào. Con nhỏ bị bệnh, theo quy định của xưởng, viện phí có thể được giảm một nửa. Sau khi con sinh ra được 9 tháng lại bị mắc bệnh khó thở dị ứng, làm cho cháu bị mắc thêm bệnh viêm phổi, mỗi lần như vậy đều phải vào bệnh viện để cấp cứu... Cứ như vậy, mỗi tháng tiền lương hầu như đều dùng làm viện phí cho cháu. Nếu như bệnh của cháu một tháng phát hai lần thì cuộc sống của chúng tôi được duy trì bằng những đồng tiền đi vay mượn.

Tôi không can tâm khi nhận những đồng lương “bảo hiểm” mỗi tháng chỉ có vền vẹn 60% tiền lương. Cho đến tháng thứ 6 tôi đã đấu tranh tư tưởng để đi làm. Nhưng vì con nhỏ lại xa mẹ nên cháu liền đổ bệnh. Tôi cũng không kiên trì được nữa. Chị em khuyên tôi: “Đừng đi làm nữa, cứ

yên tâm ở nhà mà chăm sóc con đi! Con nhỏ quấy ít thì hết bệnh ngay mà, khi đó muốn làm gì cũng được. Nếu không, em cứ đi làm mà trong lòng lại không yên tâm, con vì ốm mà quấy lúc đó em lại phải xin nghỉ phép, chẳng nhẽ lại không bị trừ tiền lương à?”.

Dần dần tôi cũng bình tĩnh lại được: Con ngoan của mẹ, hãy để cho mẹ được ở bên cạnh con nha! Từ 1 đến 3 tuổi tôi và con gái sống cùng với thời kỳ trẻ thơ và giai đoạn nuôi con bằng sữa mẹ của cháu.

3. Việc xấu trở thành việc tốt

Đối với người phụ nữ mà nói, có việc gì quan trọng hơn là việc nuôi con đây? Là người mẹ nên chuyên tâm vào việc nuôi con trong gian đoạn trẻ trước 3 tuổi. Sự giáo dục đối với trẻ trước 3 tuổi nói về góc độ nào đó nó có thể quyết định đến tương lai của trẻ.

Gần đây tôi có đọc một cuốn sách có tên “Làm thế nào để giáo dục trẻ sơ sinh --- đó là bắt đầu giáo dục từ lúc sinh ra” của ông Masaru Ibuka là hội trưởng danh dự của công ty điện tử Sony, chủ tịch hội nghiên cứu giáo dục tài năng, hội trưởng hiệp hội phát minh Nhật Bản, đồng thời cũng là một nhân sĩ tri thức nổi tiếng của giới kỹ thuật khoa học Nhật Bản. Tôi đã nhận được rất nhiều ý tưởng. Mấy năm gần đây, ông là người xuất phát từ góc độ nhân tài về ngành giáo dục đặc biệt rất quan tâm đến việc giáo dục trẻ nhỏ. Dưới những đề xướng của ông, Nhật Bản đã thành lập “Hiệp hội phát triển trẻ em”. Đặc biệt, ông nhấn mạnh tầm quan trọng mang tính quyết định đối với việc giáo dục của trẻ dưới 3 tuổi.

Trẻ trong gian đoạn từ 0 tuổi đến 3 tuổi, có thể nói đây là thời kỳ quan trọng nhất, ông Masaru Ibuka gọi đó là thời kỳ “kiểu mẫu”. Bởi vì trong thời kỳ này các phương pháp tiếp nhận sự việc trong bộ não của trẻ nhỏ hoàn toàn khác so với sau này.

Trẻ vừa mới sinh ra chưa có khả năng phân biệt về hình dáng con người, từ 3-4 tháng tuổi đến 5-6 tháng tuổi trẻ bắt đầu có khả năng phân biệt gương mặt của mẹ và những người khác, trẻ cũng biết “nhận lạ”. Vào lúc đó chúng không thể dựa vào các đặc điểm trên khuôn mặt để tiến hành

phân tích như thế này, thế kia thì mới có thể nhớ được. Mà là trong quá trình quan sát nhiều lần, chúng đem những bất động không đổi về những ấn tượng trên toàn thể gương mặt của người mẹ để làm “kiểu mẫu” ghi nhớ vào trong não.

Khả năng nhận biết về hình dáng như thế của trẻ đã luôn luôn vượt qua sức tưởng tượng của chúng ta. Việc giáo dục đối với trẻ trước 3 tuổi chính là “giáo dục về hình dạng”. Trẻ nhỏ cảm thấy không bị nhàm chán đối với các sự vật được lặp lại nhiều lần. Vì thế trẻ trước 3 tuổi cũng có thể gọi là thời kỳ **“Ngạch quán”**. Trẻ nhỏ đã dựa vào những trực cảm của động vật, trong một thời gian rất ngắn có khả năng nhận biết được hình dáng tổng thể là điều mà người lớn mãi mãi không nghĩ tới. Não của chúng vẫn chỉ là một trang giấy trắng, không có cách tiến hành phán đoán, phân tích giống như người lớn. Vì thế, chúng có một khả năng hấp thụ lĩnh hội mà không yêu cầu lí giải. Nếu như bạn không đem những cái gọi là có hình dáng xác thực, máy móc và sinh động nhiều lần đưa vào trong trí não mà khả năng phân biệt tốt xấu của trẻ vẫn chưa được chủ động, chúng sẽ không có cách nào để hấp thu lượng lớn về sự khác biệt của các đồ vật xấu. Từ đó hình thành nên tố chất của con người.

Nước tôi có một câu danh ngôn: “3 tuổi xem lớn, 7 tuổi xem già”. Khi trẻ được 3 tuổi đã hình thành nên một số nhân tố và tính cách cơ bản. Bạn có thể phân tích một cách tỉ mỉ đối với tất cả mọi người dường như không có ngoại lệ để có thể thấy được trên cơ thể của người lớn về mô hình điều kiện của trẻ trước 3 tuổi đối với nhân tố ảnh hưởng đến tố chất và sự hình thành tính cách của chúng.

Vậy thì những cái gì được gọi là: “ngạch quán” và “thời kỳ kiểu mẫu” của trẻ trước 03 tuổi. Đại thể nó gồm hai nội dung: Nội dung thứ nhất là: Truyền bá nhiều về mô hình cơ bản hoạt động của não, cái gọi là tôn định tri thức về hình vẽ, chữ viết, âm thanh, ngôn ngữ; Mặt khác lại phải cho thái độ và nguyên tắc cơ bản vào trong cuộc sống, tức là giáo dục về phẩm đức của trẻ.

Thời kỳ kiểu mẫu quyết định một đời người.

Đối với trẻ khi còn trong bụng mẹ, mẹ không chỉ cung cấp sữa cho sự phát triển về cơ thể của trẻ, mà còn phải ý thức được sự phát triển về mặt

tri thức và tinh thần là quan trọng nhất của một đời người. Nhưng trên thực tế thì điều này thường hay không được các bà mẹ chú ý tới.

Phương pháp để giáo dục về kiểu mẫu là: “lặp lại”. Ai mà có thể cảm thấy không nhàm chán và bức bối khi mọi lúc, mọi nơi luôn luôn phải cầm một thứ đồ vật nhất định cho trẻ đây? Chỉ có những người mẹ mà thường xuyên sống gắn bó thân thiết với con cái, chỉ có những người mẹ mà có tình yêu vĩ đại và sâu đậm mới làm được như vậy.

4. “Túc tĩnh”(Yên tĩnh) - Chữ mà con gái nhận biết sớm nhất

Sau khi con gái lớn lên tôi đã phát hiện ra: Những tố chất tốt và xấu hội tụ trong cháu đều có mối quan hệ với giai đoạn từng trải đặc biệt trước khi cháu 3 tuổi.

Ngày 19 tháng 3 năm 1976, con gái sinh ra vừa tròn 9 tháng tuổi, ngày đó cháu sốt 40°C, tôi đã phải đưa cháu đi cấp cứu tại bệnh viện nhi thành phố Trường Xuân. Bác sĩ kết luận cháu bị viêm phổi lá to, phải nhập viện ngay để chữa trị. Kể từ ngày hôm đó con gái bắt đầu sống và chiến đấu trường kỳ với tử thần. Cháu phải sống trong môi trường có sự biến đổi lớn, phải trải qua thời kỳ đấu tranh giữa sự sống và cái chết khác nhau của một đứa trẻ bình thường.

Khi nghe thấy y tá gọi “tiêm”ngay lập tức tôi phải bế cháu đến phòng điều trị. Bên trong y tá vừa mới tiêm lên da đầu cho một cháu bé bị bệnh, y tá lấy dịch trong một bình lớn, theo người mẹ bế con đến để chữa bệnh rồi đi đến giường bệnh. Con gái vừa nhìn thấy là biết cháu sẽ phải tiêm nên vừa vào đến cửa cháu lập tức khóc. Tôi chỉ vào hai chữ “yên tĩnh”được treo trên cửa để cho cháu nín. Tôi đi vào trong, cho cháu nằm lên trên giường điều trị, y tá bắt đầu xoa cồn lên trên đỉnh đầu cháu, tìm mạch ở trên đầu, bởi vì mẩn ngứa trên đầu càng ngày càng nặng nên việc tìm mạch trở nên khó khăn hơn. Y tá dùng kim đâm rất nhiều lần đều không tìm thấy được mạch.

Đây là thời gian khó mà chịu đựng được. Kim đâm lên đầu con gái chính là nhát kim đâm vào trong tim mẹ! Tôi thật sự muốn mình có thể thay

thể được sự đau đớn này cho con gái, nhưng như thế cũng không được. Tôi không nhẫn tâm nhìn nhưng lại phải chú ý quan sát. Năm tháng đó kỹ thuật cứu người thì không thể nói nổi. Có những y tá vì muốn luyện tập thành thạo kỹ thuật của mình mà đã đem những nỗi đau của trẻ bị bệnh để luyện tập trên đầu cháu. Có khi làm đi làm lại đến cả tiếng đồng hồ nhưng vẫn không đâm vào đúng mạch máu, rồi từ trên đầu chuyển xuống tay, tay cũng bị kim tiêm đâm nát ra, phồng cả tay, cho đến khi nước thuốc chảy được vào trong da thì cũng trở thành một cái bao to, khi đó đành nói khó y tá tìm lại mạch cho cháu. Cứ như thế, từ trên tay rồi lại chuyển xuống chân.

Con gái à, chỉ vì mũi tiêm mà không biết con đã phải tốn bao nhiêu nước mắt, khóc bao nhiêu lần rồi! Nếu như trẻ càng khóc thì càng khó tiêm. Tuy tôi đã cố gắng giữ chắc chân, tay của cháu không để cho cháu giãy giụa nhưng cũng không thể giữ được nỗi đau của cháu. Để cho cháu tĩnh tâm lại, tôi đã phải nghĩ ra rất nhiều cách! Nửa năm sau, sau không biết bao nhiêu lần cháu phải vào viện nhi thì cháu đã nhận biết một cách rõ ràng hàm ý của hai từ “yên tĩnh”.

Vào lần cháu ở viện khi cháu được 1 tuổi 3 tháng, tôi đã chắc chắn rằng cháu đã nhận biết được hai chữ Hán với nhiều nét phức tạp này.

“Con cứng, mẹ và con cùng dũng cảm lên nha! Cô tiêm sẽ không đau đâu mà, con yêu của mẹ không khóc nha!”, rồi tôi chỉ tay vào hai chữ “yên tĩnh”.

Con gái hiểu rõ lời mẹ nói, nhìn hai chữ viết đó rồi nói: “Con dũng cảm, không khóc!”. Về sau, vốn từ vựng của cháu cũng rất phong phú, nhìn thấy y tá cầm kim tiêm cháu liền nói: “Cháu dũng cảm! Cô tiêm cũng không đau.

“Cháu ngoan quá!” Y tá vui vẻ trả lời cháu, “mới có 1 tuổi 3 tháng mà đã biết nói vậy a! Cô tiêm không đau chút nào ha! Cháu là bệnh nhân cũ nên cô tiêm cũng quen rồi”.

Từ đó trở đi mỗi lần phải tiêm cho dù có đau thế nào đi nữa cháu đều cắn môi chịu nhịn nước mắt ứa đọng nhưng không hề khóc ra một câu.

Chữ mà được cháu nhận biết sớm nhất không phải là những chữ đơn giản như: “người, tay, chân, dao, thước”, mà lại là hai chữ phức tạp nhất “yên tĩnh”. Điều này chứng minh, do lặp đi lặp lại nhiều lần làm cho hình

ảnh in vào trong trí nhớ, chứ không phải chúng tôi có ý định dạy cháu nhận biết.

Tôi phát hiện: Vào khoảng thời gian được 9 tháng cháu phải nằm viện, cháu rất hay chú ý người lớn nói chuyện vì bệnh mẩn ngứa của cháu đã trở nên nghiêm trọng đến mức mà lan khắp cơ thể như ở đùi, lưng, đỉnh đầu. Mỗi lần như vậy chúng tôi phải dùng thuốc xoa khắp người cho cháu. Tuy cháu không biết nói, nhưng có một số câu thì cháu đã hiểu được hết hàm ý của nó ví như là: “Nào, để bố mẹ xoa lưng cho con nha!”. Cháu liền tự động quay lưng lại, để cho chúng tôi xoa thuốc cho cháu, cháu biết làm như vậy là để giảm đau cho cháu.

Tôi đã không ngừng nói chuyện với cháu trong mấy tháng. Có khi là thổ lộ tình cảm với con gái cưng tuy con không hiểu gì cả. Khi tôi nói cháu chú ý nghe tôi nói, khi buồn tôi rơi lệ cháu cũng khóc. Dường như cháu có thể thấu hiểu được tâm tình của tôi

Tôi luôn luôn nói chuyện với con gái, thúc đẩy sự phát triển về ngôn ngữ của cháu. Cháu học nói tương đối sớm, đồng thời trong vốn từ mà cháu học được trong giai đoạn đầu thì có một số từ đặc thù ví như: “tiêm”, “ăn cơm”, “tiêm không đau”, “uống thuốc tốt cho bệnh”. Đây hoàn toàn là kết quả ngôn ngữ của người lớn truyền bá vào trong cháu.

Khi đó, chúng tôi vẫn chưa hiểu rõ được những đạo lý này. Người đang trong quá trình phát triển là thời kỳ tốt nhất để phát triển một loại trí lực nào đó. Mà thời kỳ tốt nhất này là mấu chốt, nó đóng vai trò mang tính quyết định đối với sự phát triển về trí lực của một đời người, nhất thiết không được sai lầm. Mấu chốt đối với việc phát triển trí lực thời kỳ đầu của trẻ nhỏ chính là nắm bắt được thời kỳ tốt nhất. Trẻ từ 1 tuổi đến 3 tuổi là thời kỳ tốt nhất để phát triển ngôn ngữ. Ngôn ngữ là vỏ bề ngoài của tư duy, mà tư duy là dùng ngôn ngữ tiến hành. Ngày nào sớm phát triển ngôn ngữ của trẻ nhỏ, cũng chính là phát triển năng lực tư duy của trẻ.

Đồng hành với việc học nói của trẻ chúng ta cũng có thể tiến hành việc dạy học chữ.

Con gái chúng tôi khi 1 tuổi, không hề nghĩ rằng cháu có thể nhận ra được chữ “yên tĩnh” phức tạp như vậy. Nếu như lúc đó cũng giống như dạy cháu học nói đồng thời dạy cháu học cách nhận chữ thì nhất định cháu sẽ

nhận biết được chữ sớm hơn. Mấu chốt chủ yếu là phải lặp lại nhiều lần, thấm vào tai mắt, chỉ cần các bậc phụ huynh có lòng kiên trì thì nhất định sẽ thành công. Bởi vì, trẻ nhỏ có thể nhận biết chính xác về các đồ vật phức tạp. Về mặt ngôn ngữ và chữ viết không nhất thiết phải tách riêng ra để dạy cho trẻ.

5. Những bài thơ ca nhi đồng tuyệt đẹp

Chỉ vì muốn làm giảm đi nỗi đau của con, chúng tôi phải nghĩ tới việc thay đổi sự chú ý của cháu. Đó chính là từ khi cháu được một tuổi rưỡi, chúng tôi bắt đầu kể cho cháu nghe những câu chuyện thiếu nhi, đọc các bài thơ thiếu nhi và đọc đồng ca.

Kể từ khi cháu được 9 tháng tuổi lần đầu tiên phải nằm viện vì bệnh viêm phổi, bệnh của cháu bắt đầu phát tác nhiều lần. Thông qua việc xét nghiệm về phản ứng biến thái mới phát hiện chính xác thể chất của cháu mang tính dị ứng. Có hơn 30 nguyên nhân gây ra dị ứng: Dị ứng do nơi ở chật hẹp, dị ứng do phấn hoa bên ngoài nhà ở, trong thực phẩm các chất gây ra dị ứng càng nhiều. Muốn huỷ bỏ nguồn gốc của các loại dị ứng này là không thể. Khu nhà chung cư mà chúng tôi ở có đến mười mấy hộ chung nhau một cái bếp nấu ăn, mà nhà bếp lại gần nhà tôi nhất. Mùi vị của các loại thực phẩm thông qua cánh cửa bằng sắt bay vào nhà. Con gái bắt đầu khó thở, mụn nước lan vào trong lá phổi, sắc mặt chuyển thành màu xanh. Không được, phải nhanh chóng đưa con đi bệnh viện nhi đồng, đến bệnh viện thì đã suy kiệt sức lực, phải cấp cứu, khử trùng, truyền dịch...

Bệnh khỏi, con được ra viện lại phải sống trong môi trường như cũ. Vào năm tháng đó, bất luận là môi trường lớn hay nhỏ ô nhiễm môi trường vô cùng nghiêm trọng, căn phòng mà chúng tôi ở càng khó làm cho con gái sinh tồn được. Khi đó tất cả những điều mà chúng tôi nghĩ tới chỉ là làm thế nào để tiếp tục cuộc sống, làm gì còn có thời gian cho việc giáo dục thời kỳ đầu nữa đâu?

Khi con mắc bệnh viêm phổi, mẩn ngứa trên người cháu đã lan vào trong. Dường như có tiến triển một chút, người con gái không còn nổi nữa và cũng không còn gãi ngứa nữa, nhưng khi bệnh viêm phổi đã khỏi và

được ra viện thì bệnh mẩn ngứa ngay lập tức lại bị nặng trở lại. Trên bắp đùi cháu xuất hiện một lớp hạt dịch hạch to bằng hạt đậu, dùng nước lau thì lại hết đi.

Trẻ cảm thấy sốt ruột không yên khó chịu đến mức phải gào lên, khóc lè nhè, dùng tay thao tác nhanh giống như bọ cạp gãi thật mạnh. Nhưng thế nào cháu cũng không chịu nổi được nữa, chúng tôi đành xoa thuốc cho cháu.

Chính vì muốn giảm nỗi đau của con chúng tôi phải dùng cách đó để chuyển hướng sự chú ý của cháu. Đó chính là khi cháu được một tuổi rưỡi chúng tôi đã bắt đầu cho cháu nghe nhạc, đọc thơ nhi đồng, kể chuyện đồng thoại.

9 tháng cháu bắt đầu học nói, đầu tiên cháu biết gọi “bố”, tiếp theo là “mẹ”, “bà ngoại”, đến hơn một tuổi biết nói những câu đơn giản, một tuổi rưỡi thì bắt đầu nói những câu phức tạp: “Bố ơi nhanh lên! Gãi lưng, lưng...”

Tôi nói chuyện với cháu từ nhỏ, khi đó nhìn thấy cháu nằm trên giường gãi ngứa, tôi liền kéo con đứng dậy cho ngồi lên đùi tôi, nghe tôi hát. Những bài ca dao đó kết hợp với các động tác để chơi cùng với cháu. Rất thu hút sự thích thú của cháu có thể lặp đi lặp lại, khi cháu 2-3 tuổi thì vẫn không cảm thấy nhàm chán.

Ca dao đã mang lại tiếng cười cho con gái, nhưng khi tôi đã phải đem tất cả các bài ca dao mà tôi nhớ hồi còn thơ ấu đọc ra hết thì vẫn không đáp ứng đủ nguyện vọng của cháu, thế là bèn lấy tập bản thảo ở dưới giường lật đàng sau sách xem có tác phẩm nào phù hợp cho con gái nhỏ không.

Bố cháu từ nhỏ đã thích sưu tầm ca dao Hà Bắc đồng thời từ sưu tầm chuyển sang sáng tác. Gia đình chúng tôi vẫn còn giữ một quyển “ca dao mới” của Nhà xuất bản nhân dân Hà Bắc mà bố cháu viết khi 22-23 tuổi liền từ từ đọc cho con nghe.

Từ thơ ca dần dần phát triển đến thơ nhi đồng cho trẻ, những bài thơ nhi đồng có tình tiết câu chuyện trong nó đáp ứng đầy đủ tính hiếu kỳ của thời ấu thơ của con gái tôi.

Tôi tìm thấy một quyển “Cô tên mơ hồ” và đọc cho con gái nghe, sau đó là đọc thơ đồng giao, bắt đầu từ những cái đơn giản, sau đó lại cho cháu đọc những bài thơ nhi đồng có tình tiết câu chuyện, tiếp theo là đọc các bài thơ nhi đồng như Kim Cân, nhện dung dung, Kim Ba... Tấm lòng của trẻ con cảm

thụ được sự giáo dục về văn luận thơ ca từ trong cái bắt từ bắt giác nhưng đã đạt được sự hun đúc thấm nhuần mỹ thuật. Là những bậc phụ huynh khi đó chỉ là vì muốn làm giảm đi cơn đau của con, chuyển hướng sự chú ý của cháu mà áp dụng một số biện pháp trên. Chúng tôi không nghĩ rằng trẻ trước 3 tuổi nghe cách gieo vần của thơ và ca dao thì sau 7 tuổi lại có tác dụng quan trọng.

Khi 7 tuổi con gái cầm bút viết thơ, thì biết áp dụng cách gieo vần, vì thể thơ của con cũng có tiết tấu gieo vần tự nhiên. Cô giáo để cháu giảng về “vần” cho các bạn học cùng lớp, cháu có thể nào cũng không thể diễn đạt được. Có người nói: “đứa trẻ này là nhà thơ trời ban, nếu không làm sao biết được gieo vần là gì”.

Ở cháu cái gì gọi là nhà viết thơ trời sinh? Chúng tôi suy nghĩ tìm ra nguyên nhân, điều này có liên quan đến khi cháu được 3 tuổi vì nghe quá nhiều thơ ca và ca dao nhi đồng cách gieo vần đó là duyên cớ để chảy vào trong dòng máu của cháu.

Các bậc phụ huynh trẻ giờ đây đã có điều kiện, họ có thể tự tạo ra điều kiện môi trường về âm nhạc và thơ cho trẻ. Nhưng nhất thiết không được quên thời kì quan trọng để phát triển về mặt ngôn ngữ nhi đồng trong gia đình là từ khi trẻ được 3 tuổi.

Con gái tôi khi nhỏ không có gì gọi là hun đúc tài âm nhạc cả. Bởi vì cháu không so sánh với những bạn mà sinh ra trong gia đình có điều kiện về âm nhạc. Cảm hứng âm nhạc của cháu không bằng được đứa trẻ mà có truyền thống về âm nhạc. Môi trường đối với trẻ khoảng tầm 3 tuổi là một hình thức giáo dục giống như những cái ở trên là thông qua cảm giác của trẻ để vào trong bộ não, “cảm giác về nghệ thuật” chính là một ngọn cỏ trường thành vào trong thời gian này. Vì ảnh hưởng của bố mẹ đối với con cái là rất lớn. Những ưu điểm về ngành nghề của mẹ cũng có thể được in vào trong tâm hồn chúng. Bà mẹ làm bác sỹ và bà mẹ làm diễn viên thì tính cách con cái của họ hoàn toàn khác nhau. Trên cơ thể trẻ có hình ảnh của mẹ.

Giới thanh niên hiện nay phần lớn là không thích kinh kịch, tuồng. Trẻ hơn 10 tuổi lại càng không muốn nghe kịch, xem kịch. Nhưng tại làm sao con gái của chúng tôi bắt đầu từ khi 6-7 tuổi xem kinh kịch cũng không tỏ ra sự phản đối nào. Một vở kịch 3-4 tiếng đồng hồ cháu có thể xem từ đầu đến cuối, mở to đôi mắt để có thể chuyên tâm chú ý. Đây là bởi vì mẹ là diễn viên kinh

kịch, trước 3 tuổi cháu đã được mẹ hát kinh kịch cho nghe.

6. Đồng thoại thần kỳ.

Thế giới thần thoại, thế giới ảo tưởng làm cho trẻ và cho cả những người lớn như đã quên đi những ưu phiền vất vả và bệnh tật của thế giới hiện thực, bầu bạn cùng với chúng ta qua những đêm mất ngủ.

“Gãi, gãi! Bố ơi, gãi gãi...”

Đã nửa đêm rồi tôi phải dùng những bài hát, câu chuyện, khó khăn lắm mới dỗ cho con gái ngủ được, nhưng ai mà ngờ ngủ chưa được bao lâu cháu lại bị đánh thức bởi các nốt mẩn ngứa. Hai bàn tay nhỏ của cháu dùng lực để gãi vào đôi bàn chân, tiếng gãi vào da kêu chít chít làm cho người khác phải đau lòng.

Cháu dường như biết mẹ đã quá mệt rồi, nghe thấy tiếng mẹ thở nhẹ khi ngủ thì cháu bắt đầu gọi bố, cháu biết bố mẹ luân phiên trông cháu gãi lưng cho cháu, kể chuyện cháu nghe, khi đó bố mẹ phân chia rõ ràng một người trông nửa đêm trước, người khác trông nửa đêm sau.

“Bảo Bảo ngoan! Bố gãi - ngủ ngoan! để chúng ta có thể có ngủ qua được những ngày tháng khó khăn”. Bố nghe thấy con gọi “gãi” giống như khuyển, như an ủi bố mẹ yên giấc để vượt qua những ngày đau khổ, để chúng ta trải qua thời khắc đen tối này và đón lấy cuộc sống tươi sáng hơn.

Sau khi bố gãi lưng cho con gái, tắm quất nhẹ nhàng vào lưng, rồi bắt đầu kể câu chuyện ông lão đánh cá và con cá vàng.

Đây là đồng thoại mà bố nhớ được trong đầu, dần dần hoà mình vào trong câu chuyện đồng thoại kỳ diệu, đồng thoại nhân vật cũng đi vào giấc mơ của con.

Thế giới đồng thoại, thế giới ảo tưởng làm cho trẻ và cho cả những người lớn như đã quên đi những ưu phiền vất vả và bệnh tật của thế giới hiện thực, bầu bạn cùng với chúng ta qua những đêm mất ngủ.

Những câu chuyện hay thì bố lại nhớ ít quá, không đủ đáp ứng nhu cầu của con, nên đành phải xem lại sách. Chúng tôi đã tìm thấy một câu chuyện rất hay, tìm ra được câu chuyện đồng thoại “Andecsen”, con gái càng ngày lại càng thích nghe những câu chuyện đồng thoại. Có lúc nghĩ

không ra được chuyện mới liền kể lại một lần chuyện mà mình đã kể rồi. Cháu khi đó 3 tuổi nhưng không thấy nhàm chán mà vẫn có hứng thú để nghe. Cháu vẫn đi vào giấc mơ tuyệt diệu từ trong các câu chuyện đồng thoại, khi chúng tôi thấy con đã ngủ yên rồi mới thở phào nhẹ nhõm.

Cháu có hứng thú sâu sắc đối với các câu chuyện đồng thoại, tôi cảm ơn cô gái bán diêm, cô gái có ngón tay cái, cảm ơn thiên nga, Cloris..... những nhân vật đồng thoại Andecsen sáng tạo nên là bạn của con gái thời thơ ấu, chuyển hướng sự chú ý của cháu làm vơi đi nỗi đau do mắc ngứa của bệnh đậu mùa gây ra làm cháu khó ngủ.

Ban ngày cháu còn nhớ được những nhân vật đồng thoại đó, cháu đòi tôi tiếp tục kể cho cháu nghe.

“Nào con yêu để mẹ kể cho con vậy!”

Tôi tìm ra tập thơ “đồng thoại Puskin”, tìm ra tập thơ “đồng thoại Andecsen” và bắt đầu mở ra một quyển sách thần kỳ trước mặt con.

Tôi tìm được câu chuyện trong sách, con gái tròn mắt nhìn những chữ màu đen. Cháu cảm thấy vô cùng lạ lùng, tại sao những chữ đen như vậy lại có thể trở thành những câu chuyện mỹ miều đến thế.

Kể được một nửa bởi vì có chuyện làm gián đoạn tôi liền gấp sách lại, con gái không làm vương mẹ, mà tự động lấy sách ra, lật đi lật lại không biết ngược hay xuôi, tự mình xem, cháu đang tưởng tượng ra một bảo bối rất thần kỳ ở trong chứa đựng biển lớn, tưởng tượng ra dưới đáy biển là những câu chuyện tuyệt mỹ, cô gái biển cả, bạn đang ở đâu.

Tôi trở về nhìn thấy con gái nghịch nát sách, tôi biết tính hiếu kỳ của cháu liền nói “đây là những chữ gọi là màu đen, chúng giống như những ngôi sao sáng, con mau khỏi bệnh bố mẹ sẽ dạy con nhận biết những ngôi sao sáng này, sẽ làm bạn với chúng, ta sẽ giúp con thấy được vẻ đẹp của thế giới...”

Ba tuổi cháu đã biết nhận thức về sách, cháu thích sách, thích xem sách từ nhỏ đã bám rễ vào cháu.

Thơ ca nhi đồng là bài học vỡ lòng cho thời thơ ấu của cháu, làm cho cháu, 7 tuổi bắt đầu học làm thơ để biết thế nào là áp dụng ghép vần, làm thế nào để đem tổ hợp từ hội tạo thành câu thơ có luật có vần.

Câu chuyện đồng thoại phát triển sức tưởng tượng mang tính tái tạo

của Nhiệm Hoàn trong thời ấu thơ, phát triển khả năng đọc cho trẻ, làm cho trẻ có lòng đam mê sách, có hứng trong việc nhận chữ. Ba điểm nói trên đều vô cùng quan trọng đối với sự trưởng thành của bất kỳ trẻ nào.

Hãy tạo ra cho trẻ một thế giới thơ ca đồng thoại kích thích phát triển sức tưởng tượng phong phú của trẻ.

7. Gây trồng và nuôi dưỡng mầm non của tình yêu

Khi con gái học viết thơ, giáo dục về tình yêu đóng vai trò vô cùng quan trọng đối với cháu. Cháu phải bày tỏ được tình yêu của cháu thì mới kích thích được nguyện vọng làm thơ. Loại tình yêu này là nguồn gốc trong tình yêu thơ của cháu.

Khi cháu được 3-4 tuổi. Bệnh của cháu càng ngày càng trở nên nghiêm trọng. Các bệnh viêm phổi và ho dị ứng đã phát tác nhiều lần. Bệnh viêm phổi làm cho cháu bị khó thở, nhanh chóng xuất hiện hiện tượng suy kiệt thể lực, cháu cần phải đi cấp cứu. Khi đó những cái tồn tại trong lòng cháu là tiếng than thở và các đám mây đen đọng lại trên khuôn mặt bố mẹ. Trong lòng chúng tôi lúc nào cũng sốt ruột không yên vì những khó khăn cuộc sống và bệnh tình của con gái. Hoàn cảnh xã hội, gia đình đã để lại một dấu vết sâu đậm trong lòng con gái chúng tôi, đồng thời nó cũng ảnh hưởng lớn đến sự hình thành về tính cách của cháu sau này.

Môi trường sống là người thầy đạo đức tốt nhất của trẻ nhỏ.

Năm lên bốn tuổi cháu đã phải đi viện gần 20 lần. Tất cả mọi thứ đều là một thế giới màu trắng đã để lại cho cháu ấn tượng sâu sắc. Cháu có tình cảm đặc biệt đối với các bác sĩ, y tá - những người mặc quần áo màu trắng. Cháu vừa nhìn thấy cô y tá xuất hiện với bộ quần áo màu trắng trong lòng cháu tự nhiên an định lại, cháu biết đó là một thiên sứ tuyệt đẹp đến để cứu lấy tính mệnh của cháu. Bác sĩ, y tá cho cháu yêu tính mạng, đồng thời cháu cũng giữ lại tình yêu đó trong lòng mình.

Trong viện cháu nhìn thấy rất nhiều bạn nhỏ cũng bị mắc bệnh, có bạn là con công nhân, cũng có bạn là con nông thôn. Năm tháng đó không biết có bao nhiêu trẻ ở nông thôn bị bệnh chỉ vì bố mẹ chúng không có tiền cho chúng nằm viện. Cháu đã nhìn thấy rất nhiều bạn nhỏ bị mắc bệnh và người nhà của các bạn phải ngủ ở ngoài hành lang bệnh viện, cũng có bạn

nhập viện rồi nhưng vì bố mẹ không vay được tiền để chữa bệnh nên bệnh không khỏi được đành phải ra viện, có bạn vì không tìm được thuốc chữa trị mà phải bỏ mạng.

Con gái tôi ở trong bệnh viện đã nhận thức được về cái chết. Trong tâm hồn bé nhỏ của cháu cũng vô cùng đau buồn về những cái chết của các bạn nhỏ. Cháu nhìn thấy rất nhiều những người mẹ, người cha rơi lệ, khóc kêu gào lên tên của con mình rồi bế đi những đứa con mà không bao giờ sống trở lại nữa.

Ở đó cháu biết thế nào được gọi là “lao khổ”, cháu bắt đầu suy nghĩ về cuộc sống xung quanh. Phòng bệnh nhi đồng là lớp học đầu tiên trong thế giới mà cháu đã biết được.

Từ khi cháu biết học nói tôi đã đem những tâm sự của một người mẹ nói với cháu, nói cho cháu nghe những sự việc trong gia đình. Đó chỉ là các nhu cầu để giải thoát nỗi khổ trong lòng tôi, và trong đôi mắt có sự đồng cảm của con gái tôi đã nhận được sự an ủi vô cùng to lớn.

Trong nhà luôn luôn bị dột bởi những trận mưa phùn kéo dài liên miên, khi đó con gái chúng tôi lại mắc phải căn bệnh “đái đường”. Chúng tôi đã phải kìm lại nước mắt đưa cháu đi rất nhiều bệnh viện để chữa trị, các giáo sư chuyên gia đều bó tay. Rất nhiều người thân quen, bạn bè nhìn thấy chúng tôi chỉ vì muốn cứu con gái mà phải liều mạng như vậy, họ ân tình khuyên chúng tôi nên lo việc hậu sự cho cháu.

Tôi không muốn nghe thấy những lời nói đó, nhưng không thể không nghe. Tôi không tin con cưng của tôi lại phải chết, con tôi không thể chết được. Chỉ cần có một tia hi vọng, chúng tôi dù có phải vất vả như thế nào, khổ đến đâu cũng phải chữa trị cứu sống con gái và nuôi nấng con trưởng thành.

Khi đó có người nói với chúng tôi: “Anh chị thử cho cháu đi khám trung y xem, tây y không có cách chữa trị biết đâu trung y lại có cách thì sao? Trung y có một bác sỹ khoa nhi rất nổi tiếng ông ấy tên là Vương Liệt, anh chị thử đi xem xem! Ôi dào ơi, ngựa chết còn cứu được thành ngựa sống nữa là, biết đâu đấy có thể cứu được thì sao?”.

Mang theo một tia hi vọng chúng tôi tìm đến bác sỹ Vương Liệt. Lần này quả là tìm đúng thầy, đúng thuốc. Uống hơn 40 liều thuốc mà bác sỹ kê

đơn thì bệnh của con gái chúng tôi khoẻ lại một cách thần kỳ. Bệnh mà làm cho rất nhiều bệnh viện phải bó tay, không có cách nào chữa trị thì cuối cùng lại được chữa khỏi bởi bàn tay của bác sỹ Vương Liệt. Chúng tôi cảm kích vô cùng.

Tôi đã đem câu chuyện của bác sỹ Vương Liệt và rất nhiều bác sỹ đã từng cứu cháu để kể cho cháu nghe, một đứa trẻ vừa mới hiểu được sự việc. Tôi nói cho cháu nghe về những con người có tình yêu với chí công vô tư cho cháu: Nhà biên dịch nổi tiếng lâu đời, tiên sinh Đào Tĩnh Hoa bạn chiến hữu của nhà thơ Lỗ Tấn, giáo sư nhà thơ Công Mộc...

Tôi cảm thấy, là một người nên có nhiều đạo đức tốt đẹp, mà quan trọng nhất là tình yêu đối với con người, có lòng đồng tâm đối với những người yếu đuối. Theo kinh nghiệm của bản thân tôi, các việc mà gia đình chúng tôi gặp phải, tôi đã nhận thức sâu sắc được một điều rằng: Không có những tình cảm tốt đẹp đó đã giúp đỡ, quan tâm, đồng cảm dành cho chúng tôi thì có lẽ chúng tôi khó mà sống được đến bây giờ.

Tôi phải gây trồng và nuôi dưỡng cho cháu về tình yêu con người trong tâm hồn bé nhỏ của cháu. Là một bậc phụ huynh của con cái, tôi kêu gọi tất cả mọi người nên có tình thương đối với con người. Trong bất kỳ sự giáo dục nào tôi hi vọng nên đem việc tiến hành giáo dục tình thương đối với trẻ nhỏ đặt lên hàng đầu. Yêu những người thân, yêu bố mẹ, yêu anh chị em và yêu cả những người cho bạn tình yêu. Để cho cuộc sống tràn ngập tình yêu và đồng cảm, hãy cùng nhau làm giảm bớt đi sự căm thù, tính lừa gạt, lòng đố kỵ, tính ức hiếp với những kẻ yếu. Hãy để cho thế giới của chúng ta tràn ngập tình yêu thương.

Mục tiêu giáo dục và nuôi dưỡng phẩm đức đối với con cái của chúng tôi là: Giáo dục có tình yêu nồng thắm với tổ quốc vĩ đại, nhân dân vĩ đại. Chỉ có như thế, mới có thể thiết lập nên lý tưởng vĩ đại, mới trở thành người có ích cho xã hội. Nhưng đây không phải là điều một sớm một chiều có thể làm được mà nhất định phải được nuôi nấng từ khi trẻ hiểu được các vấn đề, sự vật. Đó chính là sự tiếp nhận của chúng về cuộc sống, tiến hành giáo dục dần dần về tình yêu. Có như thế mới có thể tạo ra được lý tưởng to lớn sau khi trẻ trưởng thành.

Tôi nói với cháu: Mỗi lần con vật lộn với bệnh tật, với tử thần đều có

rất nhiều người quan tâm đến con đấy! Ví như cô Cảnh Tiêu và dì Hứa Hoa ở đơn vị của bố vì thương con mà cho bố mẹ vay tiền, chú Tiểu Khúc thì cho con thuốc uống, ông Thôi ở đơn vị của mẹ đã tìm giúp con thầy thuốc... Mọi người đều cho con không biết bao nhiêu tình thương đấy! Sau này con lớn lên con nhất định không được quên công ơn mà mọi người đã giúp đỡ con, con cũng phải đem tình yêu của chính bản thân mình để chia sẻ với họ...”

Khi con gái học làm thơ tôi phát hiện rằng: Quá trình giáo dục tình thương có vai trò thực sự quan trọng đối với việc làm thơ của cháu, cháu phải thật sự bày tỏ được tình yêu của mình mới có thể kích thích được ý nguyện làm thơ. Chính tình yêu đó là cái gốc chứa đựng ý thơ trong thơ của cháu. Mà điều này là điều mà chúng tôi đã vô tình đưa vào trong tâm hồn của cháu.

8. Thiên nhiên - người thầy tốt nhất của con cái

Thiên nhiên bao la rộng lớn là người thầy tốt nhất của trẻ. Nó có thể cung cấp cho trẻ một kho tàng tri thức vô cùng, vô tận. Nó tác động làm cho trẻ nhỏ có thể đưa ra được các vấn đề một cách mới mẻ. Nó có thể phát triển được sức tưởng tượng của trẻ.

Khi được 5 tuổi Nhiệm Hoàn sống cùng với bố cháu 1 năm, đã được đi rất nhiều nơi. Khi đó chỉ là một tình thế bức bách xuất hiện một cách ngẫu nhiên, giờ nghĩ lại mới thấy năm đó ảnh hưởng rất lớn đến con gái.

Nhiệm Hoàn bắt đầu học làm thơ khi cháu 7 tuổi, chúng tôi đã phát hiện ra được sức tưởng tượng nghệ thuật của cháu rất phong phú. Điều này có liên quan đến quá trình từng trải trong cuộc sống phong phú thời niên thiếu của cháu. Ngoài việc ở bệnh viện để chữa trị cháu đã tiếp xúc với rất nhiều người ra, chúng tôi còn đưa cháu đi đến rất nhiều nơi ví dụ như: Cáp Nhĩ Tân, Bắc Kinh, Gia Châu, Khai Phong, còn đi cả qua Cát Lâm Du Diên. Cháu đã được tận mắt nhìn thấy đảo Thái Dương, sông Tùng Hoa tuyệt mỹ, nhìn thấy điện Bạch Dương trong xanh như gương, sông Hoàng Hà với dòng cuộn chảy mãnh liệt. Cháu đã biết được hoa của thảo nguyên, yêu quý rất nhiều côn trùng. Cháu lại càng trở nên yêu hơn thiên nhiên bao la hùng

vĩ đa sắc tuyệt đẹp hơn.

Thiên nhiên bao la là người thầy tốt nhất của trẻ. Ngày nay khi tôi nhớ lại giai đoạn lịch sử đó thì càng làm cho tôi khẳng định điều đó hoàn toàn xác thực: Nó có thể cung cấp cho trẻ một kho tàng tri thức vô cùng, vô tận. Nó tác động làm cho trẻ nhỏ có thể đưa ra được các vấn đề một cách mới mẻ. Nó có thể phát triển được sức tưởng tượng của trẻ.

Tôi cho rằng: Nếu nói thời kỳ trẻ trước 3 tuổi là thời kỳ mấu chốt cho việc học ngôn ngữ, mà sau khi trẻ có thể biểu đạt tâm tư của chính bản thân mình thì cần phải phát triển sức tưởng tượng của trẻ nhỏ. Thời kỳ để phát triển sức tưởng tượng của trẻ một cách tốt nhất là khi trẻ được 4-5 tuổi.

Phát triển sức tưởng tượng của trẻ nhỏ vô cùng quan trọng. Một đứa trẻ khi còn nhỏ mà sức tưởng tượng không được phát triển, không những không thể trở thành nhà thơ, nhà tiểu thuyết, nhà điêu khắc mà còn khó để có thể trở thành nhà kiến trúc, nhà khoa học, nhà pháp luật, nhà toán học... Đối với trẻ mà nói sức tưởng tượng của trẻ nhỏ quan trọng hơn trăm nghìn lần tài sản của gia đình. Ví dụ như nhà khoa học vĩ đại Einstein đã từng nói: Sức tưởng tượng còn quan trọng hơn cả tri thức bởi vì tri thức là có hạn, mà sức tưởng tượng là vô hạn, bao gồm tất cả thế giới, thúc đẩy phát triển, đồng thời nó cũng là nguồn gốc tiến hoá của tri thức.

Rất nhiều nhà văn, nhà khoa học đều đã nói về tính quan trọng của việc giáo dục và bồi dưỡng sức tưởng tượng như thế này: Không có tưởng tượng thì không có sáng tác, không có tưởng tượng thì cũng không có bất kỳ phát minh sáng tạo nào cả.

Nhân tài mà được giáo dục bồi dưỡng mang tính sáng tạo, đầu tiên phải phát triển sức tưởng tượng. Làm thế nào để giáo dục và bồi dưỡng sức tưởng tượng của trẻ? Dựa trên kinh nghiệm của chúng tôi cần tập trung vào hai vấn đề chính:

1. Giai đoạn khi trẻ học nói, hãy kể cho chúng nghe những câu chuyện thiếu nhi, đọc truyện, đọc thơ ca, truyện tranh. Điều này là một trong những biện pháp tốt để kích thích sự phát triển sức tưởng tượng của trẻ nhỏ. Khi kể chuyện cho trẻ nghe, giống như người mẹ của nhà thơ vĩ đại Đức Goethe kể đến tình tiết có sức hấp dẫn nhất thì ngừng kể để cho trẻ tự tạo ra sức tưởng tượng để suy nghĩ về kết cục của câu chuyện, như vậy mới

là tốt nhất.

2. Phương pháp càng quan trọng hơn để giáo dục và nuôi dưỡng sức tưởng tượng của trẻ đó là: Dựa vào người thầy thiên nhiên vĩ đại để cho trẻ nhỏ, đặc biệt là trẻ hơn 4 tuổi được hoà mình vào trong lòng thiên nhiên vĩ đại, được đến với thế giới rộng lớn bao la, đây chính là cuốn sách và cách dạy mà không gì có thể thay thế được.

Nhà giáo dục nhi đồng cho biết: Trí lực của con người chính là trong quá trình không ngừng tiếp xúc với những kích thích thế giới bên ngoài nhanh chóng phát triển trưởng thành. Đặc biệt là giai đoạn trẻ sơ sinh, môi trường sống phong phú đa dạng làm phát triển sức tưởng tượng của trẻ. Hãy để cho trẻ thường xuyên tiếp xúc nhiều với con người, với thế giới bao la hùng vĩ đa màu đa sắc, hoà nhập với thiên nhiên thì tất cả các yếu tố trên sẽ tự tác động đến quá trình phát triển trí lực của trẻ và sẽ nhận được sự dạy dỗ và huấn luyện về nhiều mặt. Một đứa trẻ tiếp xúc với ít người, hoàn cảnh sống đơn điệu, sự biến hoá thiếu thốn của cuộc sống nghèo khó thì đứa trẻ đó không thể thông minh được.

Con tôi được sinh vào năm tháng biến động hỗn loạn, cháu vừa mới sinh ra không lâu thì phải đưa đến để bà nội nuôi nấng. Sau khi cháu được hơn hai tháng thì mắc bệnh tắc ruột và bà nội chăm nuôi cháu một cách quá tỉ mỉ, nghiêm túc. Sợ cháu lại bị làm sao nên đã không cho cháu tiếp xúc nhiều với người ngoài, chỉ để cháu trong một căn phòng đơn điệu, tự nhiên cháu trở nên nói muộn. Sau này, cháu lại không có được cơ hội hoà nhập với thiên nhiên. Cháu luôn luôn sống trong môi trường tương đối cô lập. Cho đến nay, sức tưởng tượng của cháu không được phát triển toàn phần. Tư duy của trẻ là thực tại cũng chính là quá thực tế.

9. Môi trường tạo lên tính cách của trẻ

Việc giáo dục sâu sắc nhất đối với trẻ nhỏ chính là “lời nói không bằng hành động” đây là nhân tố quan trọng nhất hình thành nên tính cách của trẻ. Di truyền không bằng môi trường. Kết luận này chúng tôi đã có được khi tiến hành quan sát tỉ mỉ ở hai đứa trẻ.

Mùa xuân đã đến, đó là mùa xuân năm 1979.

Hoàn Hoàn đã được sinh ra, đã trải qua mấy mùa xuân, trong lòng chúng tôi đã không cảm giác được, không nhớ rõ được mỗi một mùa xuân diễn ra như thế nào. Bệnh tình của con làm hao mòn đi lòng nhiệt tình của chúng tôi. Chúng tôi luôn luôn sống trong lo sợ, trong lòng chúng tôi bị bao phủ bởi những đám mây thu dày đặc. Thử hỏi còn có thể có được ánh sáng của niềm vui không?

Con cái vô cùng nhạy bén đối với việc cảm thụ những đau buồn của bố mẹ. Một thời gian dài sống trong hoàn cảnh đau buồn của bố mẹ đã ảnh hưởng lớn đến tính cách của cháu. Con gái biết được nỗi buồn, nỗi khổ của bố mẹ, biết được những đám mây đen đọng lại trên khuôn mặt bố mẹ thì cũng không muốn nói chuyện. Khi 6 tuổi, chúng tôi phát hiện ra tính cách của cháu mang tính nội tâm, trầm lặng nên chúng tôi cũng sốt ruột không yên. Sự giầy vò bệnh tật, phát tác của bệnh dị ứng khó thở làm cho cháu và chúng tôi đều sợ hãi, cẩn thận như nhau.

Mấy năm gần đây cuộc sống vô tình đã giầy vò chúng tôi: Đầu tiên là sự đả kích về mặt chính trị của bố cháu đã làm ảnh hưởng đến tinh thần của chúng tôi. Dường như là một phản ứng dây chuyền, đã tạo ra bệnh tật trên cơ thể của tôi và con. Mà bệnh của con không chỉ ảnh hưởng đến chúng tôi về mặt nghị lực mà cũng còn tạo ra khó khăn cho chúng tôi về mặt kinh tế.

Cuối cùng vào mùa xuân năm đó, tình hình chính trị của bố cháu đã được ổn định, công việc của tôi được sắp xếp hợp lý. Điều này đã làm cho trong lòng chúng tôi cảm nhận được một cảm giác nhẹ nhõm mà từ xưa tới nay chưa hề có, đồng thời cũng đã đem lại một niềm vui cho gia đình chúng tôi từ lâu chưa hề được nhận.

Việc giáo dục sâu sắc nhất đối với trẻ nhỏ chính là “Lời nói không bằng hành động” đây là nhân tố quan trọng nhất hình thành nên tính cách của trẻ. Di truyền không bằng môi trường. Kết luận này chúng tôi đã có được khi tiến hành quan sát tỉ mỉ ở hai đứa trẻ.

6 tuổi, cũng chính là thời kỳ mấu chốt để hình thành nên tính cách. Con gái bắt đầu suy nghĩ, tìm tòi. Sự biến đổi về vận mệnh của gia đình, những thăng trầm trong cuộc sống của bố mẹ sẽ in lại trong tâm hồn trẻ nhỏ, tự bản thân chúng hấp thu tất cả những điều này, nảy sinh ra một loạt các

câu hỏi. Tất cả những thứ đó ảnh hưởng sâu sắc tới trẻ, cũng không có cách nào tránh được.

Sự sợ hãi của mẹ cũng chính là sự sợ hãi của con. Mẹ cảm thấy thoải mái thì con cũng cảm thấy vui vẻ.

Hoàn Hoàn thời kỳ trước 6 tuổi, tôi thường hay bị tỉnh giấc vì những cơn ác mộng, con gái ngủ cạnh tôi cũng bị tỉnh giấc theo.

Mặt trời tuy đã chiếu vào trong ngôi nhà bé nhỏ của chúng tôi, nhưng những u buồn của mấy năm để lại thành ác mộng thì lại không thể nhanh chóng xoá mờ đi. Bởi vì phải trải qua cuộc sống kinh hoàng loạn lạc của chục năm trời nên đã để lại cho chúng tôi một cảm giác sợ hãi. Loại cảm giác không an toàn này không thể không ảnh hưởng đến tâm hồn của trẻ.

Khi Hoàn Hoàn học đi người dìu cháu là tôi. Cháu đã biết đi, cũng vẫn sợ bị ngã khi rời mẹ, cháu muốn tôi đưa tay ra để cháu cầm lấy tay tôi. Chỉ có nắm được tay tôi thì cháu mới dám đi, rất lâu rất lâu cháu vẫn như vậy.

Ban đêm, tôi phải ru cháu ngủ bằng những câu chuyện trẻ thơ. Con gái muốn tay của cháu nắm lấy tay tôi vì cháu sợ mẹ sẽ xa cháu. Hoàn Hoàn rất nhạy bén, khi nhìn thấy cháu đã đi vào trong giấc ngủ và ngủ rất ngon lành rồi nhưng khi tôi bỏ tay của cháu ra thì cháu tỉnh ngay lập tức rồi kêu: “Mẹ, đừng xa con...”

Hiện nay, hai cháu đều đã trưởng thành, chúng tôi phát hiện những ưu điểm và nhược điểm trong tính cách của các cháu. Không có gì là không thể tìm ra được căn cứ từ thời thơ ấu trước 6 tuổi của cháu.

Ngày nay, chúng tôi đã biết làm thế nào để giáo dục và nuôi dưỡng hình thành nên phẩm chất tốt đẹp, nhưng rất nhiều chuyện đã trở nên quá muộn. Chúng tôi ý thức sâu sắc được rằng để sửa đổi một đứa trẻ mà đã hình thành nên thói quen và phẩm chất không tốt khó gấp mười lần so với việc giáo dục và nuôi dưỡng một phẩm chất và thói quen tốt.

Bây giờ, chúng tôi mới nhận ra rằng: Năm chắc việc giáo dục và nuôi dưỡng tính cách tốt của trẻ trước 6 tuổi, đặc biệt là trẻ trước 3 tuổi là vô cùng quan trọng, vô cùng tốn sức lực (so với việc giáo dục sau này).

Tuy nhiên điều mà làm cho chúng tôi hối hận là: Rất nhiều các bậc phụ huynh trẻ cho đến giờ vẫn chưa có đủ nhận thức hoặc về cơ bản không

có được nhận thức về vấn đề này. Họ nói “Trẻ nhỏ thì hiểu gì chỉ cần lớn là được rồi, cây lớn rồi tự khắc sẽ thẳng”. Tôi nói: “Trẻ nhỏ hình thành tính cách trước 6 tuổi, nếu như đã bị hư hỏng sau này lớn lên rất khó sửa, phải tốn sức lực gấp mười lần để đi sửa chữa, mà thuận theo tự nhiên thì cũng có thể là không thay đổi được.

Nói ví dụ như: Hoàn Hoàn có một tật xấu đó là loạn, không có trật tự, loạn trên giường, loạn trong cặp, loạn trong giá sách, quên trước sót sau, đồ đạc luôn luôn không để tại một chỗ cố định...

Tật này được hình thành từ khi nào? Không phải là sau khi đi học. Bởi vì kể từ ngày đầu tiên đi học chúng tôi đã dạy cháu, đồ đạc nhất định phải đặt vào một chỗ, không được vì phải đi tìm đồ mà làm mất nhiều thời gian quý báu. Việc để đồ đạc lung tung trên giá sách đã được chúng tôi thường xuyên nhắc nhở cháu dọn dẹp nhưng chỉ được vài ngày thì lại loạn như cũ. Chúng tôi vì sửa tật xấu này của cháu mà đã phải mất rất nhiều thời gian.

Chúng tôi tìm nguyên nhân trong việc hình thành nên thói quen không tốt này, nó được hình thành từ khi cháu sinh ra cho đến khi cháu lên 6 tuổi. Bởi vì chúng tôi sống trong một căn hộ chỉ với 14m² tại Trường Xuân, các việc ăn, uống, ngủ, bày, dọn tất cả đều tập trung trong một căn hộ với bốn người vô cùng lộn xộn. Sách của bố cháu bày bừa ở đệm trên giường, chuột thường lấy sách làm thức ăn cho chúng. Các bản soạn thảo của bố cháu để lộn xộn trên bàn, khi ăn cơm để trên bàn ăn, tiện tay thì đẩy các bản thảo lên trên giường...

Hoàn Hoàn khi 3 tuổi cháu thường nói: “Bàì nhàu, sách nát của bố vứt lung tung chiếm hết cả chỗ của con”. Điều này làm cho đồ chơi của cháu không thể có nổi một nơi nhất định để đặt gọn gàng. Thói quen đó của cháu được hình thành như vậy. Sau khi cháu biết đó là một thói quen không tốt muốn sửa thành thói quen tốt thì đã trở nên rất khó.

Bất kỳ một phẩm chất không tốt nào được hội tụ trong cơ thể trẻ sau khi trưởng thành, nguyên nhân hình thành đều có thể tìm ra trong môi trường thời thơ ấu của trẻ.

10. Trẻ đến lớp không được sợ hãi

Hoàn Hoàn sau khi đi học, chúng tôi đã luôn luôn kể cho cháu nghe những câu chuyện trước đây về sự đấu tranh giữa thời thơ ấu của cháu với bệnh tật, khích lệ cháu có dũng khí để chiến thắng khó khăn, tăng cường lòng tin tất thắng của cháu.

Ngày 01 tháng 09 năm 1980, phải năm viện 59 lần cuối cùng Hoàn Hoàn cũng đi học tiểu học.

Đó là một ngày khó quên đối với cháu, bố cháu dẫn cháu đi đến cổng của trường tiểu học, đi vào một khung trời hoàn toàn xa lạ. Những bạn nhỏ mà đã từng đi nhà trẻ đó thì không còn lạ gì đối với trường học, tất cả các bạn đều cười nói vui đùa, chỉ có Hoàn Hoàn là có một chút nhút nhát và sợ hãi. Nguyên nhân là do cháu chưa từng được đi nhà trẻ.

Trẻ nhỏ là phải kiên cường. Hàng ngày sau khi tan học về nhà, cháu liền vội vàng làm bài tập về nhà nhưng các bài tập đó cháu luôn luôn không làm hết, các bạn nhỏ cùng lớp đã làm xong bài và đang nô đùa ngoài cửa sổ nhưng cháu vẫn đang loay hoay làm. Đến thời gian kiểm tra giữa kỳ, chúng tôi mới phát hiện: Cháu học tập quá vất vả.

Trẻ vừa mới đi học, văn, toán đều đạt điểm tối đa đó là điều bình thường. Một học sinh bình thường thì cũng phải đạt được trên 95 điểm, nhưng thành tích của Hoàn Hoàn chỉ đạt được 80 điểm, như vậy là rất kém.

Cháu đưa bảng thành tích học tập cho chúng tôi rồi khóc.

“Các bạn cùng lớp nói con” cháu tủi thân nói.

Tôi vội hỏi: “Các bạn lại nói gì con”

“Nói con là ngu xuẩn, ngốc nghếch...”

Tôi kéo con gái vào lòng lau đi những giọt nước mắt cho con rồi nói: “Hoàn Hoàn của bố mẹ không hề ngốc chút nào cả đâu, không khóc nữa, khóc không có tác dụng gì cả, con phải dũng cảm lên, phải kiên cường tiến lên.”

Hoàn Hoàn ngoan ngoãn nghe tôi nói và rồi không khóc nữa.

“Con không cần quan tâm đến các bạn nói con như thế nào, con hãy cứ làm việc của chính mình, những việc của chính bản thân con sau khi trưởng thành mới thật sự là việc cần thiết. Khi 9 tuổi, mẹ đi đến trường học múa cũng không bằng được các bạn cùng lớp của mẹ. Rất nhiều người xuất

thân trong gia đình có điều kiện, hơn nữa từ nhỏ đã được hun đúc tài năng, học kịch rất nhanh nên mẹ không đuổi kịp các bạn cùng lớp. Mẹ phải tự mình luyện tập trong khổ cực, các cụ xưa có câu “muốn hiểu quý trước người khác, phải chịu khổ sau lưng”. Mẹ đã ghi nhớ câu này. Khi thầy giáo lên lớp mẹ chú ý nghe giảng bài, buổi sáng mẹ dậy luyện tập sớm hơn các bạn... Sau này, mẹ đã trở thành học sinh xuất sắc, các thầy đều nói mẹ là người có tiền đồ phát triển nhiều nhất. Con không được nhút nhát, phải có lòng tin, chỉ cần con chăm chỉ con nhất định vượt lên trên được. Các bạn ấy khá chẳng qua là vì các bạn đã từng được đi nhà trẻ nên các bạn học chữ sớm hơn con mấy năm. Nhưng các bạn lại không phải nằm viện điều trị bệnh nhiều như con. Nếu phải tiêm nói không chừng các bạn khóc nhè cũng nên. Nhưng con từ nhỏ đã rất dũng cảm vì khi tiêm không khóc nhè, con đã phải chiến đấu với tử thần không biết bao nhiêu lần, có rất nhiều người nói con không thể sống được nữa, nhưng cuối cùng không phải là con đã chiến thắng tử thần, chữa trị khỏi bệnh tật đó sao? Quyển sách này nhằm nhò chỉ đây! Học thì có gì là khó khăn đâu!”

Tôi nói làm con gái vui.

Hoàn Hoàn sau khi đi học, chúng tôi đã luôn luôn kể cho cháu nghe những câu chuyện trước đây về sự đấu tranh giữa thời thơ ấu của cháu với bệnh tật, khích lệ cháu có dũng khí để chiến thắng khó khăn, tăng cường lòng tin tất thắng của cháu.

Hoàn Hoàn từ nhỏ đã rất thích nghe kể chuyện, khi đó chúng tôi kể cho cháu nghe các câu chuyện về những người thành tài nổi tiếng từ xưa.

Lời nói giống như mưa xuân nuôi dưỡng mầm non. Đó chính là việc không thể nóng vội được. Mỗi lần khi cháu bị những đứa trẻ nghịch ngợm trêu chọc rồi về nhà khóc. Chúng tôi tìm hiểu nguyên nhân sau đó kể cho cháu nghe rất nhiều các câu chuyện về chiến thắng khó khăn, danh nhân thành tài, để mang mục đích giáo dục cháu. Tôi nói cho cháu nghe một số danh ngôn của các nhà khoa học, nhà văn học vĩ đại. Trong đó có một điều là: Nhân tố ảnh hưởng tới những người trở thành nhân tài mang tính sáng tạo phong phú đó chính là nhút nhát. Đây chính là người bạn nguy hiểm nhất.

Trước khi vào lớp hai, các môn học của Hoàn Hoàn rất kém, rất

nhiều bạn học đã coi thường cháu. Sau này, khi nghe tôi kể về quá trình 59 lần cháu chiến đấu với bệnh tật và rồi cuối cùng đã chiến thắng, cháu cần môi hạ quyết tâm: “Con không thể không tiến lên!”. Trải qua một năm miệt mài luyện tập, cuối cùng cháu đã vượt lên. Kể từ thời gian nửa năm sau lớp hai tiểu học cháu luôn luôn xếp thứ nhất, cho đến khi bắt đầu vào học lớp ba trở đi, hàng năm cháu luôn được bình bầu là học sinh xuất sắc ba tốt.

Nhiệm Hoàn có được dũng khí kiên định như vậy, có thể nói đó là kết quả giáo dục của chúng tôi.

11. Dẫn dắt đào tạo có ý thức

Sức quan sát và tư duy của trẻ càng luyện tập càng mạnh, càng để cho chúng theo khuôn phép, không dám suy nghĩ độc lập thì trẻ càng cứng nhắc, máy móc. Đứa trẻ như vậy, có thể đạt được điểm cao trong quá trình học bài trong sách vở nhưng sau này khi lớn lên thì thiếu đi tính sáng tạo, khó trở thành tài.

Sau khi Nhiệm Hoàn đi học thì đã bắt đầu đọc thuộc lòng các bài thơ ca cổ điển. Học thuộc còn nhanh hơn anh trai học lớp ba. Anh vẫn chưa học thuộc được, cháu đã đọc trước rồi. Chúng tôi khuyến khích cháu thì cháu càng phấn chấn hơn. Sau này, mỗi ngày cháu học thuộc một bài.

Cháu bắt đầu làm thơ, sau khi chúng tôi phát hiện ra cháu có hứng thú sâu sắc đối với việc sáng tác, bố cháu bắt đầu dẫn dắt một cách có ý thức đối với cháu.

Giáo dục và nuôi dưỡng trẻ học cách quan sát và tư duy, đây là một khâu quan trọng để thành tài.

Rất nhiều nhà văn học, nhà khoa học lớn đều đã từng nói lên ý nghĩa của việc quan sát và tư duy. Einstein nói: “Khả năng để phát triển tư duy và phán đoán một cách độc lập luôn luôn phải đặt lên hàng đầu.” Edison cho biết: “Người mà không có quyết tâm giáo dục và nuôi dưỡng tư duy thì chính họ là người đã đánh mất đi niềm vui to lớn nhất trong cuộc sống.” Còn các nhà tâm lý học thì lại nói rằng: “Quan sát là cảm nhận có ý thức, năng lực quan sát là “xúc giác” trong kết cấu trí lực, sự phát triển về trí lực con người đều từ cảm nhận tri thức - quan sát. Nếu muốn trở thành một tác giả trước tiên phải học quan sát.”

Bất hạnh của Hoàn Hoàn cũng đã đem lại cho cháu vận may. Cháu từ nhỏ đã bị mắc bệnh khó thở dị ứng. Khi bệnh phát tác thì cháu thở không ra hơi, nói không lên lời. Điều này đã làm cho cháu từ nhỏ đã không thích nói. Nhiều lần nằm viện lại phải truyền nước, truyền ôxi, nên cháu cũng không thể nói nhiều được. Cuộc sống đó tự nhiên đã hình thành lên đặc điểm trong cháu đó là “dùng tai để nghe, dùng mắt để quan sát”. Khi cháu gặp nhiều người hai mắt mở to tròn xoe nhìn họ cứ giống như một cái máy quay vậy, rồi đem tất cả in vào trong lòng. Tai cháu thì giống như một chiếc đài, ghi nhớ lại những gì họ nói.

Hoàn Hoàn rất thích làm thơ. Bố cháu với tất cả sự hội tụ của một nhà văn đã dạy cháu cách tự quan sát và tư duy, phát hiện ra được khả năng quan sát và tư duy của cháu thì dạy cháu cách viết nhật ký. Từ khi bắt đầu đi học không lâu, chúng tôi bắt đầu nói cho cháu về tầm quan trọng của việc quan sát, đưa cho cháu một quyển vở nhỏ bằng lòng bàn tay, để cho cháu quan sát rồi viết nhật ký. Khi cháu lên 7 tuổi thì đã bắt đầu viết nhật ký rồi. Đây là một phương pháp tốt nhất trong việc giáo dục và nuôi dưỡng khả năng quan sát và tư duy. Khi cháu học lớp hai, bố cháu dạy cháu một cách có ý thức về cách miêu tả sự biến hoá của các loại cảnh vật và thiên nhiên. Sau khi lên lớp ba, đã dạy cháu chuyên tâm đi quan sát các nhân vật và quan sát người, dần dần quan sát tư duy nhân sinh và xã hội.

Thử xem quyển vở này đó là cuốn: “Tuyển chọn thơ văn con gái Nhiệm Hoàn khi 10 tuổi”. Đó là sự kết tinh về quá trình quan sát và tư duy của cháu. Tự cháu đã đặt đầu đề cho tập thơ của mình là: “Tôi nói với thế giới”. Trong cuốn đó cháu tự tay ghi lại việc quan sát của mình, có ký hoạ nhân vật. Cháu đã viết về con người, bạn bè như một dạng miêu tả ngắn gọn.

Nhà bình luận thơ ca nổi tiếng Tạ Miện đã khen những đặc điểm của Nhiệm Hoàn là có tính tư biện. Các tư duy về xã hội, nhân sinh phong phú hơn nhiều chúng tôi, đó là đặc điểm của trẻ ngày nay. Ưu điểm này cần phải phát triển. Phải khuyến khích cháu nhìn thấy vật thì hỏi đó là cái gì, không nên vì cảm thấy phiền phức mà lập tức trả lời chúng mà phải kích thích chúng tự tư duy.

Nhà thơ lớn đời Tống Lục Du đã từng nói: “Nếu muốn học làm thơ,

công phu ở ngoài thơ” chúng ta không phải dạy cháu phương pháp, kỹ thuật cụ thể viết thơ mà phải chú trọng việc giáo dục cháu cách nhận biết về nhân sinh, xã hội bên ngoài thơ văn; Phải có sự chân thành của một nhà thơ, phải có phẩm chất ưu việt; Phải để cho trẻ tiếp xúc trực tiếp rộng rãi với cuộc sống, hưởng cuộc sống, thiên nhiên vào trong việc học tập; Phải cố gắng nỗ lực để cho trẻ mở rộng tầm mắt, học hỏi được nhiều tri thức sinh động. Có như vậy, mới kích thích được các đặc điểm quan sát nhiều sự vật, tư duy nhiều vấn đề của trẻ.

Đào tạo bồi dưỡng khả năng tưởng tượng.

Từ khi Nhiệm Hoàn thích làm thơ, chúng tôi càng phải có ý thức để cho cháu thường xuyên tiếp xúc với cuộc sống thực tế. Trước khi cho cháu đi chơi công viên chúng tôi đã nói với cháu: “Con chú ý quan sát các đặc điểm, càng tỉ mỉ càng tốt, để về nhà ghi nhật ký “. Coi mỗi đặc điểm sinh động để chuyển biến thành nơi giáo dục nuôi dưỡng của cháu. Phàm là những hoạt động có lợi cho việc đào tạo và giáo dục cháu thì chúng tôi đều tham gia, đồng thời nhắc nhở cháu chú ý quan sát, học tập những cái cần học chứ không phải là lúc nào cũng dặn đi dặn lại cháu những lời như: “Phải chú ý đến đồ đạc của mình, không được để cho kẻ trộm lấy đâu đấy”.

Hãy để cho thế giới của trẻ được mở rộng!

Làm thế nào để kích thích tư duy của trẻ, đào tạo và nuôi dưỡng khả năng tư duy của trẻ? Đó là điều mà được rất nhiều bậc phụ huynh quan tâm. Phương pháp chủ yếu mà chúng tôi áp dụng để kích lệ tư duy của Nhiệm Hoàn đó là: “Phương pháp ra đề có tính dẫn dắt”.

Nhiệm Hoàn là một đứa trẻ rất có cá tính, hay có tính hiếu kỳ. Khi lên lớp thường hay mơ mộng. Có một lần đang học thì thấy cô giáo bị ho, cháu liền liên tưởng đến một bài thơ liền đọc tặng cô

Bệnh ho

Thở dốc khó thở.

Làm cho cô phải chuyển lên đầu.

Có thể truyền ra má.

Lại trở thành nụ cười duyên dáng.

Cháu dùng một chiếc gương nhìn cô giáo dạy học một cách vất vả. Khi cô giáo nhận ra cháu đang mơ mộng liền gọi cháu đứng dậy trả lời câu

hỏi, thì cháu lại không biết gì nữa.

Làm thế nào để có thể giúp cháu sửa đổi khuyết điểm đây? Chỉ nói đơn thuần với cháu không thôi thì cháu không chịu nghe. Cháu chỉ quan sát cô giáo giảng bài trong chớp mắt mà có thể làm được một bài thơ hay như vậy chẳng qua là cháu yêu cô giáo, chỉ có điều là thời gian không đúng lúc. Bố cháu đã khuyến khích về sự quan sát và tư duy của cháu. Nhưng đồng thời cũng nghiêm túc dạy cháu trong quá trình học tập học gì làm đấy. Bố lấy ví dụ: Mẹ đang diễn kịch, đột nhiên nhìn thấy dưới khán đài có một bé trông rất giống con liền chạy xuống ôm. Con thử xem như thế có được không? Cháu phá lên cười ha...ha.. rồi nói: “Nhất định là không được rồi, dưới sân khấu sẽ loạn lên”. Điều này chứng minh khi làm việc gì thì phải chuyên tâm làm việc đó. Con phải tôn trọng công lao của cô giáo. Tuy con làm thơ tặng cô là con rất yêu cô, nhưng con lại không chú ý nghe giảng, cô giáo sẽ giận...” Con yêu cô giáo, chúng tôi liền bắt đầu dẫn dắt từ góc độ tình yêu cô giáo.

Trong tuyển tập thơ văn của Nhiệm Hoàn đã chọn ra một cuốn, cháu lấy tên là: “Tôi đang nghĩ gì”, có thể thấy được cháu đã tư duy như thế nào về cuộc sống. Khả năng quan sát và tư duy của trẻ càng luyện càng mạnh. Càng để cho trẻ làm theo nề nếp cũ không dám độc lập tư duy, thì trẻ càng máy móc. Đứa trẻ như vậy, có thể đạt được điểm cao trong quá trình học bài trong sách vở nhưng sau này khi lớn lên thì thiếu đi tính sáng tạo, khó trở thành tài.

12. Xây dựng lý tưởng, rèn luyện nghị lực

Tính hiếu kì của trẻ rất mạnh, luôn luôn làm những việc mới mẻ, một việc làm mãi rồi thì cảm thấy nhàm chán. Thời gian đâu phải có tính ép buộc nhất định để loại bỏ đi tính nông nổi đó, sau này hình thành thói quen rồi tự giác đi làm.

Nội dung quan trọng nhất trong việc giáo dục gia đình, không chỉ là truyền bá nhiều tri thức cho trẻ mà là giúp trẻ tự tạo ra được lý tưởng vĩ đại, giúp trẻ tạo ra được mục tiêu phấn đấu vĩ đại. Giáo dục chúng trở thành người có lý tưởng thực sự, hướng tới mục tiêu có nghị lực kiên cường bất khuất. Lý tưởng và nghị lực là từng bước để dẫn dắt đến đào tạo và nuôi

dường.

Đào tạo và nuôi dưỡng “lòng tự ái” là một bước để đi đến “xây dựng lý tưởng”.

Khi Nhiệm Hoàn bắt đầu đi học, kết quả học tập không tốt. Một lần sau khi chấm xong bài thi cô giáo yêu cầu học sinh cầm bài kiểm tra đưa về cho bố mẹ để xin chữ ký, rồi nộp lại cho cô. Nhiệm Hoàn biết mình làm bài không tốt đã tự tay ký thay bố mẹ. Cô giáo liền gọi bố mẹ cháu tới để xem. Dòng chữ viết trên đó là: “Nhiệm Hoàn học không tốt, mong cô giáo quan tâm hơn đến cháu! Phụ huynh.” Chúng tôi nhìn thấy những chữ viết nguệch ngoạc của cháu, dở khóc dở cười. Từ đó, chúng tôi mới phát hiện ra tính tự ái của cháu rất lớn. Phải biết yêu quý và bảo vệ lòng tự trọng này, nó chính là một loại động lực tiến bước của trẻ, không nên làm tổn thương.

Nhiệm Hoàn gửi bài đi để đăng, khi mới bắt đầu cháu đã dấu chúng tôi tự làm. Đó là vào năm cháu học cấp hai. Tôi dọn dẹp trên giường cháu thấy có một bức thư phê bình của báo “Thanh niên Trung Quốc” viết gửi cho Nhiệm Hoàn. Mở ra xem thì đó là bài trả lại của toà soạn. Nhiệm Hoàn về nhà chúng tôi hỏi cháu, cháu nói: “Đợi được báo đăng thì con mới nói với bố mẹ”. Cháu cũng nói là đã gửi đi vài lần rồi.

Việc này cũng bao gồm cả nhân tố hư danh và sợ người khác chê cười, đồng thời cũng nói rõ về khó khăn của trẻ khi không biết sáng tác. Khi đó, bố cháu nói: “Bố cũng bắt đầu gửi bài đăng báo từ khi hơn mười tuổi, cũng học được rất nhiều bài học từ trong những bài gửi lại. Cho đến ngày hôm nay, bố vẫn có bài bị gửi lại. Không nên sợ bài trả lại, người ta không đăng bài của con chứng minh trình độ con thấp. Như vậy, con càng phải nỗ lực, chịu khó. Sau này, nếu như con muốn gửi bài viết thì cho bố xem trước được không?”

Chúng tôi bắt đầu dẫn dắt cháu từ đây: “Con muốn là nhà văn thì phải có mục tiêu lớn, phải bỏ ra rất nhiều công sức. Con mà không chịu khó, thì đừng có nghĩ đến việc muốn làm nhà văn. Không có tính kiên trì, không có nghị lực thì làm gì cũng không được.” Vì thiết lập lý tưởng của cháu, đào tạo nuôi dưỡng trí lực của cháu, chúng tôi đã phải mất rất nhiều công sức và thời gian. Mỗi việc đều phải tận tay làm, dẫn dắt cháu đến mục tiêu vĩ đại, Bất luận thể nào đi nữa cũng phải phù hợp với tâm lý của trẻ, để cho cháu

vui vẻ tiếp nhận đạo lý mà bạn dạy.

Công trình này không phải chỉ cần giáo dục một hai lần là có thể thành công được!

Phương pháp của chúng tôi, một là để cho Nhiệm Hoàn không quên đi quá khứ lịch sử cách mạng, truyền thống cách mạng. Ông nội cháu là liệt sĩ cách mạng, vì nhân dân hiến thân. Chúng tôi giáo dục cháu phải biết cống hiến cho xã hội. Muốn cống hiến được thì phải học bản lĩnh, mục tiêu phải cao, mới có được động lực to lớn. Nhiệm Hoàn rất thích nghe những câu chuyện về các liệt sĩ mà chúng tôi kể, nghe chúng tôi kể về những chặng đường cuộc sống của chúng tôi, cháu cũng thích nghe về cuộc sống đấu tranh của bà nội, về các tấm gương của các tiền bối cách mạng. Những câu chuyện này làm cho cháu hiểu được làm thế nào để sống cuộc sống có ích.

Hai là tự mình làm ra những tấm gương tốt cho con cái, theo đuổi lý tưởng của các bậc phụ huynh là ảnh hưởng sâu sắc nhất đối với trẻ.

Lần đầu tiên phát biểu tác phẩm của mình cháu đã dành được 5 đồng nhuận bút, cháu quyết định dành toàn bộ số tiền đó cho nhà trường, tặng cho thầy cô - người mà đã dạy cháu trưởng thành. Quyết định này của cháu đã khuyến khích, động viên chúng tôi. Chúng tôi nói với cháu: “Con mãi mãi không được quên rằng tri thức là xã hội ban tặng cho con, con phải đóng góp cho xã hội một cách vô tư. Vì thế Nhiệm Hoàn đặc biệt đố kị những người có cá tính ích kỉ, cá nhân và những người đem nhận thức là tài sản cá nhân của mình.

Chúng tôi dạy cháu dám viết ra những tình cảm, suy nghĩ thực tế, viết phải thật, có lúc trong chuyện của cháu cũng có những câu không đúng thực tế chúng tôi đã vô cùng nghiêm khắc về điểm này, quyết không dễ dãi. Phẩm đức của cháu còn quan trọng hơn so với việc cháu học cách nhận thức. Đức và trí tương đương với nhau, chúng tôi coi chữ đức lên trên hàng đầu. Lẽ nào bạn không trở thành một đại tài thì cũng phải trở thành một công dân tốt, phải làm một người có lý tưởng thực sự.

Ba là dùng bản tính vốn có của cháu để giáo dục cháu.

Nhiệm Hoàn khi học lớp 3 lại thích chuyển hướng sang nghệ thuật múa, chúng tôi không ngăn cản cháu, cháu theo học một lớp tại trường nghệ

thuật nghiệp dư của cung thiếu nhi, học được khoảng nửa năm cảm thấy thành tích của mình không tốt nên cháu đã bỏ không tiếp tục kiên trì. Chúng tôi đã giáo huấn cháu về vấn đề này: Làm việc gì cũng phải chịu khổ, và phải kiên trì, con sáng tác muốn có thành tích, thì không giống như học múa, bỏ giữa chừng. Điều này kích động cháu làm cho cháu tăng thêm nghị lực, tiếp tục kiên trì như thế mới có được kết quả của hơn 1000 nghìn bài thơ, 50 vạn chữ.

Từ góc độ sáng tác mà nói, Hoàn Hoàn tuy có lúc cũng rất tình nghịch nhưng nói đến cùng cháu rất có nghị lực, nhưng nghị lực và tính hiếu kỳ của cháu thường hay đối lập nhau, để cho cháu có được hiệu quả tốt hơn thì thời gian của cháu được sắp xếp như sau: Buổi sáng học thuộc lòng một bài thơ, buổi chiều viết một bài, buổi tối viết nhật ký và miêu tả nhân vật.

13. Vài điểm thể nghiệm của tôi

Khi ta giúp trẻ nhỏ khắc phục khó khăn cũng giống như việc uống thuốc dễ dàng, thậm chí cưỡng bức. Đối với những hoạt động thể thao vui chơi giải trí thì cần phải giống như ăn kẹo, phải có hạn chế. Đối với học tập phải giống như ăn cơm vừa cần thiết mà cũng là trách nhiệm. Đối với việc sắp đặt thời gian ngoài giờ học cần phải giống như đánh răng, rửa mặt phải hình thành thói quen, kiên trì mãi mãi.

Tôi tin vào hai câu danh ngôn “Thiên tài đến từ việc giáo dục trong thời kỳ đầu”, “Thiên tài xuất phát từ việc cố gắng không ngừng”.

Nhà giáo dục, nhà tâm lý học người Nhật Bản Mục Thôn Cửu đã từng biên soạn một cuốn sách mang tên “Giáo dục thời kỳ đầu và thiên tài”, nội dung đã nêu ra rất nhiều vấn đề sinh động để chứng minh “giáo dục thời kỳ đầu tạo ra nhân tài”.

Con gái tôi không phải là thần đồng mà cũng không phải là tài nữ, mà cháu chỉ là một đứa trẻ bình thường. Trí thông minh của cháu có được bình thường, chúng tôi chưa hề tiến hành trắc nghiệm qua. Tôi tin cháu không được bằng con của bạn, hơn nữa cháu không có được điều kiện môi trường ưu việt như những đứa trẻ ngày nay. Tôi cũng không giống như các

bà mẹ ngày nay trong việc tự giác coi trọng việc giáo dục thời kỳ đầu của trẻ. Nhưng cháu có được thành quả như ngày nay thực tế dựa hoàn toàn vào một gia đình không có tự giác về vấn đề giáo dục thời kỳ đầu. Nói tóm lại, Nhiệm Hoàn trước 7 tuổi có một số đặc thù giáo dục dưới đây, đó là những gì mà tôi nghĩ lại:

1. Sinh cháu không được lâu tôi mắc bệnh “phong hàn” nghi chế độ bảo hiểm ở nhà mỗi tháng chỉ hưởng 60% tiền lương, cuộc sống gia đình vô cùng khó khăn. Nhưng cháu khi còn nhỏ chưa từng một lần rời xa mẹ. Từ 0-3 tuổi, đây là mấu chốt của việc giáo dục thời kỳ đầu càng sớm càng tốt.

2. Cháu từ nhỏ đã mắc bệnh, để làm giảm bớt đi nỗi đau khổ của cháu, tôi và bố cháu đã đọc rất nhiều thơ ca, cho cháu nghe vào thời cháu còn rất nhỏ, làm cho cháu từ nhỏ đã tiếp thu được với quá trình hun đúc tài năng thơ ca.

3. Chúng tôi kể cho cháu nghe rất nhiều câu chuyện đồng thoại có khả năng kích thích trí tưởng tượng đối với trẻ. Đồng thời thu hút cháu có hứng thú đối với việc đọc sách.

4. Ngoài cuộc sống trong quá trình chữa trị tại bệnh viện ra, do chúng tôi đã đưa cháu đi rất nhiều nơi, cho cháu tiếp xúc với mọi người trong xã hội, tiếp xúc với thiên nhiên bao la tuyệt mỹ mà kích thích sự phát triển về trí tuệ của cháu.

5. Thiên tài xuất phát từ việc không ngừng cố gắng, sau khi Nhiệm Hoàn đi học chúng tôi chủ yếu dạy cháu nghị lực, dạy cháu phấn đấu, thành tích của cháu đạt được ngày nay chính là sự kết tinh mồ hôi nước mắt của cháu.

5 điểm trên là những cảm nhận cơ bản, tôi cảm nhận được đó là cái mà không thể bù đắp được, hoàn toàn là những cái vốn có của bố mẹ ngày nay. Bắt đầu từ khi trẻ 0 tuổi đã có ý thức tiến hành giáo dục đối với trẻ nhỏ bằng sự kết hợp giáo dục gia đình và nhà trường, các bạn nhất thiết không được để lại phải hối hận như tôi.

Phối hợp giữa giáo dục gia đình vào giáo dục nhà trường

Quan hệ của tôi và giáo viên rất thân thiết, tôi không coi con mình là tài sản riêng vì thế vấn đề giáo dục đối với cháu rất ít được cưng chiều, bị

quản tương đối nghiêm ngặt, bất luận là mắc lỗi ở trong nhà hay ở bên ngoài thì tôi đều không cho phép. Nhưng đối với vấn đề ăn mặc nếu như điều kiện gia đình cho phép thì tôi sẽ làm cho cháu gọn gàng và xinh xắn hơn. Nếu làm không đúng nhiệm vụ, học hành tôi quyết không dễ dãi.

Cô giáo chủ nhiệm lớp Nhiệm Hoàn từ lớp 2 đến lớp 5 là cô Mễ Thực Hiện, là giáo vô cùng ưu tú. Trong những ngày tháng giúp đỡ, cùng nhau không lơ đãng việc dạy cháu, đến bản thân tôi cũng cảm thấy được lòng chân thành của cô giáo Mễ. Nhiệm Hoàn học tập không chăm chỉ, cơ thể không khoẻ mạnh cô cũng vô cùng lo lắng, làm như là việc của chính mình. Mỗi lần Nhiệm Hoàn ốm cô lập tức liền đến nhà, có bận mấy cũng phải đến thăm cháu, tranh thủ giảng bài cho cháu, mua đồ ăn cho cháu, có lúc tôi bận về nhà không kịp, cô còn nấu cơm cho cháu ăn (nhưng cô không biết nấu cơm, ở nhà toàn ăn bố mẹ nấu).

Nhiệm Hoàn có tình cảm sâu sắc với cô giáo Mễ, thậm chí có lần chúng tôi phê bình cháu, cháu thấy tủi thân vì oan ức thế là đến trường kể với cô giáo. Lại làm cho cô giáo bận tâm phải đến nhà hỏi chúng tôi. Trong quyển nhật ký của cháu, cháu tự gọi cô giáo Mễ là chị gái. Có thể thấy quan hệ của họ rất thân mật.

Năm bắt được ưu điểm của trẻ, nghiên cứu phương pháp giáo dục.

Nhà giáo dục nổi tiếng của Liên Xô cũ, ông Maknpehko đã viết một cuốn sách mang tên “Phụ huynh nên đọc”, nội dung cuốn sách ông viết: “Giáo dục gia đình chỉ có thể tính toán một cách cụ thể nhất, dưới điều kiện mang tính đặc thù của mỗi gia đình thì mới có thể xây dựng một cách hợp lý”. Lại nói về “các đơn thuốc như vụn năng, tiêu chuẩn, những lễ thói cũ kỹ tuyệt đối không thể tha thứ được với tất cả các trường hợp giáo dục gia đình”. Ông cho rằng: “Mỗi một gia đình có một đặc điểm hoàn cảnh cuộc sống đặc thù riêng, mỗi một gia đình nhất thiết phải độc lập giải quyết vấn đề gia đình đa cấp số, nhất thiết không được lợi dụng những liều thuốc (đơn thuốc) sẵn có lấy từ bên ngoài...”.

Những lời nói này tôi thấy hoàn toàn đúng, mỗi một đứa trẻ không giống nhau, vì thế điều này chủ yếu là yêu cầu bố mẹ quan sát, nghiên cứu con của mình để tìm ra biện pháp có hiệu quả nhất.

Nhiệm Hoàn suy cho cùng vẫn là một đứa trẻ, vẫn phải dùng phương

pháp đối với một đứa trẻ khi giúp cháu khắc phục khuyết điểm.

Phải thiên về việc nắm vững và chỉ đạo để phát triển tính cách của trẻ.

Nhiệm Hoàn sau khi trưởng thành, cháu bắt đầu tìm hiểu về những bí ẩn của xã hội và con người. Điều này có thể thấy rõ được trong tập thơ cháu tự viết lúc 12 tuổi. “Mối quan hệ giữa trẻ và xã hội, thế giới hiện thực vô cùng phức tạp phát sinh nghìn tơ vạn sợi. Mỗi một quan hệ đều không thể tránh được sự phát triển không ngừng các mối quan hệ đan xen với quan hệ khác. Đồng thời sự trưởng thành về tinh thần và thể chất của trẻ ngày càng phức tạp. Kiểu quan hệ rối rắm phức tạp này xem ra dường như không có gì quan trọng, nhưng thực ra bất kỳ lúc nào nó cũng có thể làm thay đổi tính cách của trẻ, nắm vững và chỉ đạo phát triển quan điểm này, là trách nhiệm của người làm công tác giáo dục”.

14. Kiến nghị đối với một số bậc phụ huynh trẻ tuổi.

Trong tình trạng chưa chuẩn bị tốt không nên hồ đồ có con, không nên hồ đồ làm bố làm mẹ, cũng đừng nên để đến khi con đi học thì mới nghĩ đến gia đình, càng không để con cái học hành không tốt thì mới cuống lên...

Tôi đến nhà một đôi vợ chồng mới cưới. Một căn phòng 15m² được bày biện rất hiện đại: tất cả đồ đạc trong gia đình đều là đồ mới, đẹp mắt. Tủ đứng, tủ tài liệu, tủ rượu, bàn làm việc, tivi 18 inch, đài thu thanh hifi với 7 cái kèn, máy giặt tự động ... mặc dù họ đều là những công nhân bình thường. Chỉ vì kết hôn nên mấy năm nay tích lũy của hai người cộng với tiền lương hưu của bố mẹ hai bên tất cả phải tiêu hết 67.000 đồng. Mà đây cũng là gia đình nhỏ bình thường. Tôi cảm xúc mà than thở: Thanh niên bây giờ thật biết chạy theo thời đại, họ cũng biết làm thế nào để sáng tạo ra hạnh phúc của chính mình. Đâu có giống như thời chúng tôi lấy vợ lấy chồng chỉ là đem hành lý của hai người góp lại, làm sao có thể so sánh được cơ chứ?

Nhưng những đôi vợ chồng đã nghĩ đến chức trách quan trọng của gia đình chưa? Tôi hỏi đôi vợ chồng trẻ “Chị đã chuẩn bị tốt tinh thần làm mẹ chưa? Chị và chồng dự định sẽ sinh, đẻ, nuôi dạy con cái như thế nào?” Cô ta đỏ mặt, lắc đầu. Cặp vợ chồng trẻ chưa có bất kỳ sự chuẩn bị thật sự để làm

bố làm mẹ, cũng không có lấy một quyển sách về phương pháp gia đình. Chồng đã phải bỏ ra rất nhiều tiền để mua một chiếc đài để nghe ca nhạc lại không có sự chuẩn bị gì cho tương lai.

Tôi nói: “Cuộc sống vật chất trong gia đình anh chị có một chút “hiện đại hoá” nhưng lại thiếu đi một thứ còn quan trọng hơn”.

Hai vợ chồng tiếp thu ý kiến của tôi, thừa nhận họ không hề có nhận thức được chức trách của làm bố mẹ trong tương lai, điều này rất thông thường. Có rất nhiều cặp vợ chồng khi chưa có sự chuẩn bị thật sự làm bố mẹ, thì đột nhiên lại làm bố mẹ, những thứ mà họ chuẩn bị được là những yêu cầu về mặt vật chất cho con cái. Điều này đối với sự phát triển nhất là về mặt sức khoẻ của trẻ vô cùng cần thiết, nhưng đối với việc làm như thế nào để nuôi dạy, làm thế nào để tiến hành giáo dục thời kỳ đầu đối với trẻ thì hầu như vẫn chưa nghĩ đến.

Tôi nói với đôi vợ chồng trẻ điều mà cần thiết nhất là chuẩn bị đầy đủ kiến thức làm bố làm mẹ, trong tình trạng vẫn chưa chuẩn bị tốt thì nhất thiết không được hồ đồ mang thai, hồ đồ làm bố mẹ. Nhà nước ta đề sùng việc kết hôn muộn, cũng có lợi cho mọi người làm tốt công tác, đừng để khi có con rồi thì mới cuống lên, cũng đừng nghĩ khi con đi học mới nghĩ đến việc dạy chúng.

Giáo dục thời kỳ đầu của gia đình là việc phát triển giáo dục cả đời của trẻ. Giáo dục thời kỳ đầu tại gia đình càng sớm càng tốt. Đây là quá trình gia mà nhà trường và xã hội không thể thay thế được.

Anh chị càng coi trọng giáo dục thời kỳ đầu cho con cái thì càng có thành quả. Nếu như sau khi phát hiện mình học tập không tiến bộ mắc phải tật xấu, thói quen xấu lúc đó mới cuống lên, thì cũng đã muộn, có hối hận cũng không kịp. “Anh nghe thấy chưa?” người vợ phát hiện chồng mình không coi trọng lắm, trợn mắt lên với chồng rồi nói “Anh không thể trở thành ông bố hồ đồ được! Còn không nhanh lấy giấy bút ra ghi lại những lời cô nói!”

Theo mệnh lệnh của người vợ người chồng đã nghe lời rồi bỏ đài qua một bên, vào trong cầm ra một quyển vở nhỏ ghi lại lời của tôi.

“Quan trọng không phải là ghi ra vở mà là khắc tạc trong lòng mình”, tôi nói “chỉ cần làm cho mình cảm thấy quan trọng, nhận thức được ý nghĩa vì quốc giáo tử, trách nhiệm trọng đại của một người làm bố mẹ, thì việc gì cũng

đều làm được”.

Tôi đem những kiến thức của mình nói cho họ.

Làm mẹ là một việc quang vinh vĩ đại, bởi vì làm mẹ vô cùng khó khăn vất vả từ khi mang bầu, sinh đẻ, nuôi dưỡng, mẹ đã phải bỏ ra rất nhiều vất vả gian truân.

Từ xưa tới nay trong đến ngoài nước có bao nhiêu bài thơ ca tụng các bà mẹ. Trẻ sẽ mãi mãi ghi nhớ sâu sắc cái ân của người mẹ bởi vì mẹ là người thầy đầu tiên là người dạy dỗ sự trưởng thành về mặt sức khỏe của chúng. Tâm lý và tình cảm của mẹ đã ảnh hưởng hun đúc tài năng phẩm chất tốt đẹp, khêu gợi một cách sâu sắc tâm hồn trẻ nhỏ, thậm chí còn là sự ảnh hưởng cả đời. Bố mẹ là người miêu tả đầu tiên trong trắng trong tâm hồn của chúng. Có ai thử nghĩ xem làm sao để làm một người mẹ hợp lý, đó là sự chuẩn bị quan trọng nhất mà bạn cần phải có.

1. Phải vững tin vào chính bản thân mình hoàn toàn có thể làm một người mẹ hợp tư cách.

Đầu tiên phải có tấm lòng “vì quốc giáo tử”, coi con cái mình là người chủ chốt của đất nước, tương lai của đất nước, bạn không được coi con cái là tài sản cá nhân của mình. Lòng bạn phải rộng mở thì mới có thể nhìn xa trông rộng, đào tạo và nuôi dưỡng con cái theo yêu cầu của đất nước mới có được mục đích cao cả, mới có được khả năng, sự quan tâm tìm tòi phương pháp giáo dục mang tính khoa học chính đáng. Cái thai nhi của người mẹ chính là thai nhi của tổ quốc.

2. Chuẩn bị tình thương vĩ đại của người mẹ cho con trong tương lai đó là tình yêu chí công vô tư, lý trí, cương nghị.

Tình yêu của đất nước đối với trẻ nhỏ đầu tiên được thể hiện ngay trên cơ thể bạn. Trẻ nhận biết được tình yêu của đất nước trong tình mẹ mà có chí công vô tư, bạn dùng dòng sữa ngọt ngào hương vị của tình yêu để nuôi dưỡng con cái trưởng thành, bạn là hình tượng đẹp nhất trong tâm trí của trẻ, coi cuộc sống trong bụng mẹ là hạnh phúc lớn nhất. “Con không chê mẹ xấu, chó không chê nhà nghèo”, tình thương của mẹ chí công vô tư, cao thượng, đã làm ảnh hưởng sâu sắc tới tình cảm của trẻ. Trẻ học được tình yêu đối với người khác từ tình yêu của mẹ. Giáo dục nuôi dưỡng tình cảm cao đẹp và phẩm chất tốt đẹp để cho thế giới tràn đầy tình yêu. Tình yêu của con

người mà học đầu tiên chính là từ bên trong tình yêu vĩ đại của người mẹ.

3. Cũng giống như việc mà bạn theo đuổi một ngành nghề, bạn phải chuẩn bị sẵn sàng bỏ ra sự nhiệt tình vô cùng to lớn đối với việc giáo dục trẻ nhỏ trong tương lai. Luôn luôn kiên định không thay đổi để khắc phục những khó khăn nặng nề trong quá trình giáo dục trẻ nhỏ.

Về mặt tinh thần, phải có được sự chuẩn bị này là cần thiết. Nếu như không có sự chuẩn bị sẽ cảm thấy “không tự tin trong vấn đề giáo dục trẻ nhỏ”. Vậy thì chưa nên có con.

Nuôi dạy con cái là một công trình vĩ đại, yêu cầu bạn phải quanh năm ngày tháng, đây chính là để kiểm nghiệm ý chí của bạn. Không có sự giáo dục với lòng kiên nhẫn, tính kiên trì thì việc để con cái trở thành nhân tài là vô cùng khó khăn.

4. Tôi kiến nghị trước khi bạn làm mẹ nên đọc một số sách có liên quan về việc giáo dục giai đoạn thời kỳ đầu và tâm lý nhi đồng. Hiểu được phương pháp giáo dục trẻ mang tính khoa học, đây cũng là sự chuẩn bị cần thiết để làm mẹ.

Tôi nói ra chuyện này không phải là tự cho rằng mình làm tốt, vì con đường của Nhiệm Hoàn còn rất dài, chúng ta còn khó có thể dự đoán được tương lai của nó. Tôi chỉ hy vọng tất cả những người làm mẹ hãy nhớ kỹ sứ mệnh của người làm mẹ.

Vận mệnh tương lai của tổ quốc nằm trong tay những người mẹ.

Hãy viết tình yêu thương lên trái tim của con cái, tôi tin rằng, con cái sẽ không quên.

CHƯƠNG XI

HÃY KHEN NGỢI ĐỨA CON CỦA BẠN

1. Cuốn sách chẩn đoán tàn khốc

Vào thời khắc tôi được biết hai tai của con gái đã bị điếc, tôi thật sự đã thất vọng. Tôi vứt bỏ đi sự giáo dục đối với Đình Đình, tôi thường hay

mơ một giấc mơ lặp đi lặp lại như nhau, trong mơ tôi thấy con gái gọi tôi “Ba ơi...”

Tai Đình Đình bị điếc có thể nói bao gồm bốn từ: tuyết thượng tăng sương.

Thời kỳ đầu khi vợ tôi mang thai cháu, một cảm giác vui sướng của một người làm cha đã làm cho tôi chú ý đến tất cả các vấn đề của trẻ nhỏ. Một người đồng nghiệp đã nhắc nhở tôi: Phụ nữ mang thai nhất định không được cho tiếp xúc với tia phóng xạ, bởi vì người vợ mang bầu mà chụp X quang thì sau này đẻ ra con sẽ bị điếc tai. Tôi về nhà lập tức nói cho mẹ của bé Đình Đình, ai ngờ sau khi nghe tôi nói xong cô ấy lại nói: “Ôi dào!” rồi nói mấy ngày trước đây khám sức khỏe định kỳ đã siêu âm rồi. Từ đó trở đi tôi rất lo sợ.

Sau khi Đình Đình được sinh ra, tôi không chú ý đến chỗ nào hết mà chỉ đặc biệt chú ý đến tai của cháu. Nhưng vận mệnh đã an bài, không để ý thì không sao, càng để ý thì càng thấy khả năng nghe của cháu có vấn đề. Tôi nhớ lần đầu tiên sớm nhất tôi đưa cháu đi khám tai là khi cháu được 48 ngày. Khi đó, bác sỹ nói tai của cháu có một chút vấn đề nhưng khi lớn lên có khả năng có chuyển biến tốt. Bởi vì khi đó cháu chỉ có một chút phản ứng đối với âm thanh lớn. Vậy là, chúng tôi ôm một tia hi vọng trong lòng, hi vọng cháu sau này trưởng thành sẽ khỏi bệnh. Ai ngờ đến khi cháu được 1 tuổi rưỡi, tai hoá lại một lần nữa giáng xuống gia đình tôi.

Đó là một ngày khi tôi đang làm việc, cô giáo mầm non gọi điện đến nói Đình Đình bị sốt nên đã phải đưa đi viện của xưởng công nhân viên. Khi đón cháu, tình cảnh bi thảm đó làm tôi mãi mãi không quên. Đình Đình giống như một “người điên”, kêu gào, giãy giụa điên cuồng, tôi hỏi bác sỹ đã dùng thuốc gì cho cháu, bác sỹ nói là tiêm một mũi Gentamycin. Tôi vốn không biết con gái tôi lúc này đang bị dày vò bởi trúng độc thuốc, đẩy xe đạp đưa cháu về nhà.

Buổi chiều lại phải tiêm và con gái lại lên cơn điên cuồng. Tiêm 5-6 lần con gái phát tác bệnh điên 5-6 lần. Sốt đã giảm, bệnh cũng đã khỏi nhưng chúng tôi đột nhiên phát hiện một chút khả năng nghe ở tai của cháu thì không hồi phục lại được nữa. Cho dù có gào thét thế nào vào tai cháu thì cháu cũng không thể nghe thấy được gì.

Tôi thấy sốt ruột, nhanh chóng đưa cháu chạy vạy tứ phương để tìm thầy thuốc chữa trị. Nhưng kết luận cuối cùng của các chuyên gia bác sỹ đó là: Bệnh không chữa trị được. Chúng tôi ôm theo một tia hi vọng tìm đến chuyên gia khoa tai nổi tiếng nhất của bệnh viện Ngũ Cung Thượng Hải. Trên tờ giấy chẩn đoán bệnh viết rất rõ ràng “hiển thị điện thế hồng não, điếc hai tai”. Tôi hỏi bác sỹ “Có cách nào chữa trị không?” Bác sỹ nói hiện tại vẫn chưa có cách. Tôi không can tâm lại hỏi “Có châm cứu được không?” Câu trả lời là chỉ có thể làm cho cháu tăng thêm nỗi đau chứ chẳng có nghĩa gì. “Vậy thì lối thoát của con gái trong tương lai là ở đâu đây?”. “Chỉ có thể cho cháu đi học ở trường câm điếc, phải có hướng đào tạo giáo dục cháu theo phương pháp của trẻ bị câm điếc”. Tôi thật sự tuyệt vọng, vào lúc đó trời đất dường như muốn sụp xuống, chúng tôi hoảng hốt bế con về, trong lòng không cầm được nước mắt.

Vì trong lòng tuyệt vọng nên tôi đã vứt bỏ đi công việc giáo dục đối Đình Đình. Làm cho cháu đến khi lên 3 tuổi rưỡi vẫn chưa biết nói một từ. Thời gian này tôi đã hai lần đi đến trường câm điếc. Thật lòng mà nói, mỗi khi đến nơi nhìn thấy biển đề chữ “Trường câm điếc thành phố Nam Kinh”, đặc biệt là khi nhìn thấy chữ “Câm” tôi không nén nổi lòng mình mà nước mắt chảy dàn dụa. Điều mà năm mơ cũng không nghĩ đến, 10 năm sau con gái tôi không đi học ở trường câm điếc nhưng tôi, người làm bố này lại trở thành phó hiệu trưởng trường câm điếc.

Đình Đình khi còn nhỏ vừa nghe không thấy, lại không nói được, dùng tay chỉ, làm cho chúng tôi không làm thế nào để biết được cháu muốn ăn gì, chơi gì. Kết quả là làm cho người trong gia đình bận túi bụi, Đình Đình khóc mãi không dứt.

Ở nhà trẻ các bạn cùng lứa vui chơi đùa nghịch thì cháu lại chỉ ngồi đơn độc một mình. Hi vọng bố đến đón sớm. Mỗi lần đưa cháu đi nhà trẻ cháu khóc rất dữ. Chúng tôi chỉ biết cô giáo chăm sóc tương đối cho cháu nhưng lại không biết, vẫn có một cô giáo trẻ tuổi đợi cho tôi đi thì nhẹ nhàng dùng khăn tay bịt vào mồm cháu.

Đình Đình khi nhỏ rất đáng yêu, các bạn nhỏ cho cháu một cái biệt danh đó là “công chúa tuyết”. Nhưng trước đó có một định ngữ là “câm”. Tôi chỉ cần đi đón Đình Đình, thì các bạn cháu đều đồng thanh nói: “Bố của

bạn cảm đến rồi!”. Trời rét 39°C nghe thấy câu nói này, áo của tôi đã ướt đầm mồ hôi.

Còn có một chuyện nữa làm cho người làm bố như tôi vô cùng thương tâm. Đình Đình vì có tính tự ti nên cháu thường hay dãi dầm, mùa hè và mùa thu còn đỡ. Nhưng khi đến mùa đông thì nỗi lo như thiêu như đốt. Hàng ngày khi vừa tan ca tôi lập tức lấy xe đạp lao như thiêu thân đến đón con, vừa nhìn thấy con việc đầu tiên là sờ quần của con, nếu như bị ướt thì đột nhiên cảm thấy trong người lạnh toát, thường âm thầm khóc dẫn con về nhà. Trên đường về gió bắc lạnh thấu xương gào thét thổi vào cơ thể nhỏ bé của Đình Đình, nhìn thấy đôi môi bé nhỏ lạnh cóng của con gái trong lòng tôi đau như có vạn mũi tên đâm vào tim.

Con người ta vì sống triền miên trong nỗi đau khổ thì không nhìn thấy tia hi vọng đâu cả, tuyệt vọng đã làm cho tinh thần của vợ tôi sụp đổ. Lúc nào cũng bị ốm đau bệnh tật. Từ đó, gánh nặng về trách nhiệm đặc biệt của gia đình đã đè lên vai một mình tôi. Thực ra tôi cũng mệt mỏi không thể chịu đựng được nữa. Tôi thường mơ một giấc mơ, đó chính là trong giấc mơ con gái gọi “bố ơi”. Khi tôi vừa sợ hãi lại vừa vui mừng tỉnh lại, hiện thực hiện ra trước mắt làm cho tôi càng đau lòng hơn. Có khi, tôi đã phải quỳ xuống đất van xin ông trời: “Xin ông hãy cứu lấy đứa con đáng thương của con, cuối cùng tương lai của con gái con là ở đâu đây?”.

Khi đó chúng tôi phải đấu tranh kịch liệt với tư tưởng đó chính là sinh con thứ hai. Nuôi dưỡng con gái tàn tật bất hạnh Đình Đình hay là dùng hết sức lực để giúp con gái thoát khỏi nỗi dằn vặt về bệnh tật? Chúng tôi đang đấu tranh, đang lưỡng lự, đang suy nghĩ.

Bạn bè đều khuyên chúng tôi nên sinh thêm đứa nữa, lời nói của họ tôi còn nhớ mãi: “Anh chị nhất định phải nói với cháu thứ hai, nếu như không có sự bất hạnh của chị gái thì không có con ngày nay. Như vậy, Đình Đình sau này có người săn sóc, anh chị già rồi cũng yên tâm!”.

Nhưng một cảnh sát nhân dân nói với tôi: “Trẻ nhỏ bị diếc mà có anh chị em sau này lớn lên rồi thì càng thương, anh chị em không những không chăm sóc cho chúng mà còn coi chúng như người thừa, thậm chí cảm thấy trong gia đình có người như vậy là một điều đáng xấu hổ”. Nghe xong những câu nói này tôi tuyệt vọng đến tận đình.

Vận mệnh của con gái hiện nay như vậy làm cho người khác lo lắng, sau này càng bi thảm hơn, điều này biết làm sao đây? Khi chúng tôi đang đi vào đường cùng, vật lộn đau khổ, thì đài truyền hình trung ương đã chiếu một bộ phim dài tập của Nhật Bản mang tên “Huyết Nghi”. Tôi ôm con gái bị điếc hai tai vừa xem vừa rơi lệ. Dần dần cảm nhận được một sức lực bình thường đang ngưng tụ, đang bốc lên. Điều mà Hạnh Tử có được thì không phải là chữa được bệnh, mà là bố mẹ cháu đã dùng cạn kiệt sức lực để đấu tranh vì con gái.

Tuy Hạnh Tử đã chết nhưng cháu ra đi với nụ cười tươi trên khuôn mặt. Tôi nghĩ tôi cũng phải dùng chính tình yêu thương của một người cha để khai thông con đường đến với thế giới có âm thanh cho Đình Đình.

2. Cất bước gian nan

Chúng tôi đã dắt theo đứa con gái bị điếc hai tai đi trên một con đường không biết làm thế nào để kháng lại với số mệnh, dường như nói một cách khoa trương: Trên con đường thay đổi vận mệnh của con gái, mỗi bước đi đều chứa đựng những gian nan của trách nhiệm vô cùng khó khăn.

Khi đó cách nghĩ của chúng tôi rất đơn giản, chỉ cần tận sức tận lực là có thể thành công, Đình Đình sau khi trưởng thành cũng sẽ không trách móc bố mẹ. Vậy là, chúng tôi đã phải dẫn đứa con đáng thương bị điếc hai tai đi vào con đường đấu tranh với số mệnh. Nói cách khác là phải thay đổi con đường sống cho con gái. Mỗi một bước đi đều vô cùng gian nan vất vả, thấm cả nước mắt và những giọt mồ hôi đau xót.

Chỉ vì để chữa bệnh mà Đình Đình phải tiến hành châm cứu 5 năm liền. Những cái mà được gọi là Thanh Minh, Thính Cung, Thính Hội, Nhĩ Môn là những nơi đau nhất trên cơ thể của con người thì cháu đã phải bị châm vào đó hàng vạn mũi. Mỗi lần đưa con đi châm cứu là một lần gian nan đau khổ mà không lời nào có thể nói lên được. Chỉ nhớ trong phong ba bão tố, đôi vai tôi đỡ lấy đứa con gái yếu đuối bé bỏng, tay xách hành lý, chân thấp chân cao đi về phía trước, chính bản thân cũng không rõ cái mà đọng lại trên mặt là mồ hôi, nước mưa hay nước mắt!

Châm cứu đối với trẻ bị điếc tai mà nói nó đồng nghĩa với việc khổ

cực và mộng tưởng. Nhưng chỉ vì cái mộng tưởng này mà phải nhịn lại nỗi khổ mà rất khó có thể nhịn được. Trong ngày chữa trị tại Thượng Hải, trong khi mười mấy chiếc kim đâm sâu vào vùng tai nổi đau này đừng nói trẻ nhỏ ngay cả đến người lớn cũng khó mà có thể chịu đựng được.

Khi mới bắt đầu hàng ngày châm cứu Đình Đình đều khóc, đều vận lộn với số mệnh, mà tôi thì cũng chỉ biết đi đi lại lại, dùng hai tay để giữ chặt cánh tay và toàn thân của con gái. Làm như vậy nhưng vẫn không được, kim lúc nào cũng bị đâm sai, để cho Đình Đình khi châm cứu không cử động chúng tôi mỗi lần đều phải làm công việc giữ chặt con gái bởi vì suy cho cùng nó cũng vẫn chỉ là một đứa trẻ.

Còn nhớ khi 7 tuổi, một buổi tối trước khi đi ngủ lúc đó Đình Đình có một chút khả năng về nghe, mẹ cháu đã nói với cháu như ra hiệu ngầm: “Đình Đình ngày mai đi châm cứu con không được cử động, nếu không kim sẽ châm lung tung không chuẩn. Tai của con không những không khỏi mà còn không nghe thấy được nữa. Như thế bố mẹ sẽ rất lo, luôn luôn lo lắng rồi dần dần sẽ bị mắc bệnh rồi chết đi. Lúc đó con sẽ giống như anh Tam Mao đi lang thang không có chỗ, ở đáng thương lắm!”

Đình Đình nghe vậy liền chạy lên giường khóc gào lên khoảng được 10 phút cháu ngẩng đầu dậy lau khô nước mắt rồi nói: “Bố, Mẹ ngày mai châm cứu con đảm bảo không khóc.”

Lời hứa của một đứa trẻ 7 tuổi liệu có tin được không? Không ngờ đến ngày hôm sau kỳ tích đã xuất hiện. Từ trước mỗi lần châm cứu là đều phải kéo cháu, nhưng hôm đó cháu tự đẩy tay của tôi đi ra và tự mình ngồi vào ghế. Tất cả mọi người kể cả bác sỹ đều vô cùng ngạc nhiên, chỉ nhìn thấy hai tay của cháu bịt kín mồm để cho bác sỹ đâm từng cái kim vào từ khi bắt đầu đến khi kết thúc không hề động đậy, chỉ có hai giọt nước mắt không kim được thì đã chảy ra.

Khi kim được châm xong một bên đầu của cháu đã gối vào trong lòng tôi: “Con có cử động không”, tôi lập tức trả lời “không”, “thế có khóc không?” “cũng không”. Đúng lúc đó có giọt nước mắt của cháu rơi, “vậy, đây là cái gì?”, “Con ngoan đây không phải là nước mắt, đây là nước”.

Từ đó về sau mỗi lần châm cứu cháu đều không cử động mà chỉ lặng lẽ chịu đựng, cuối cùng khả năng nghe của cháu cũng được khôi phục một

chút, khả năng này so sánh với đứa trẻ bình thường thì có lẽ chỉ bằng 1/100. nhưng đối với một đứa trẻ bị điếc mà nói thì có thể thấy được đó là dấu hiệu đáng mừng cũng giống như chúng ta tìm thấy than trong tuyết vậy. Con gái đã cùng với một chút khả năng này để bước vào con đường giáo dục mà chúng tôi đã tu sửa cho cháu.

Việc giáo dục đối với Đình Đình được chia làm 3 giai đoạn đó là: Bước đầu, đuổi theo và siêu việt.

Trước giai đoạn khởi đầu, chúng tôi dạy cháu cách gọi “bố, mẹ” nhưng dạy đến trăm nghìn lần Đình Đình cũng chỉ có thể bập bẹ mồm.

Nhà chúng tôi ở cạnh nhà ga, nên mỗi lần bà nội Đình Đình vừa nghe thấy tiếng tàu chạy tới thì dạy cháu phát âm chữ “o”, thế nhưng nói không chừng đoàn tàu đó từ Nam đã chạy vào tới Bắc thì mồm cháu vẫn chỉ phát được âm “e”. Buổi tối tôi đón cháu về từ nhà bà nội trên đường về mỗi lần nhìn thấy một chiếc đèn thì tôi nói với cháu một từ “đèn”. Quãng đường dài hơn 40 phút tôi đã liên mồm nói “đèn, đèn, đèn...” nhưng dường như Đình Đình vẫn không có phản ứng gì cả. Khi đó trạng thái đau khổ trong tôi không lời nào có thể diễn tả được.

Sau khi có một chút khả năng nghe, trải qua quá trình luyện tập Đình Đình cuối cùng cũng biết nói một vài từ như: “mũi, tai, mồm”. Thế nhưng cháu đã quen dùng tay để nói mà cháu lại không biết rằng nói cũng có thể biểu đạt được yêu cầu của mình. Lâu dần chúng tôi cũng ý thức được rằng khả năng ngôn ngữ của cháu cũng có thể bị thoái hoá, thế là chúng tôi quyết định áp dụng phương pháp “kích thích thực phẩm” cũng chính là dùng phương pháp không nói chuyện thì không được ăn để kích thích cháu nói.

Một hôm, buổi trưa sau khi cháu ngủ dậy, giống như thường lệ cháu dùng hai đầu ngón tay cuốn thành hình tròn, bà nội biết rõ là cháu muốn ăn bánh quy liền đi lấy hộp bánh đặt trước mặt cháu nhưng lại bắt cháu nói “bánh quy” thì mới được ăn. Đình Đình không vui, vậy là một già một trẻ bắt đầu “đối kháng”, bà nội không hề cảm thấy mệt mỏi hay nhàm chán cứ nhắc đi nhắc lại từ “bánh quy”, 1 lần, 2 lần, 20 lần, rồi thậm chí đến 200 lần, hai bà cháu đối kháng với nhau mất đúng 40 phút đồng hồ. Đình Đình nước mắt đã dàn dụa ra hai bên má, còn bà nội vốn dĩ rất muốn đưa bánh cho đứa cháu cứng mà đáng thương nhưng vì nghĩ đến tương lai sau này của cháu

nên bà lại đành phải nhẫn nại.

Có lẽ do sự kiên trì và tình yêu vô hạn của bà nội đã làm rung động Đình Đình, cũng có thể do Đình Đình quá đói, trong cổ họng của cháu cuối cùng cũng phát được hai âm thanh không rõ ràng cho lắm “bu dan” (bánh quy). Bà nội đã rất nhanh chóng đưa cho cháu một cái bánh, đôi mắt của Đình Đình khi đó sáng lên và tiếp theo thì nói luôn theo một chuỗi “bu dan” bà nội đưa cho cháu cả tảng bánh quy luôn.

Sáng mắt lên, về mặt giáo dục học mà nói thì đó là bình minh tri thức. mà nói theo một cách dân gian đó là “đả thông”. Nửa năm đầu Đình Đình từ một chữ không biết nói đã tiến triển thành biết nói “tạm biệt cô”.

Nếu như đem so sánh với Đình Đình trước đây thì Đình Đình bây giờ đã làm cho gia đình chúng tôi vui mừng khôn xiết. Bởi vì mấy năm trước đây tôi đã từng nghĩ nếu như một ngày nào đó Đình Đình gọi tôi một tiếng “bố” thì tôi vui mừng đến mức có thể nằm lăn bò toài ra đất cười lên vì sung sướng, nhưng bây giờ cháu không những biết gọi bố mà còn là thể nói liền được 4 từ thì thử hỏi trên đời này có việc gì làm cho con người ta vui hơn bằng việc này không?

Nếu như so sánh Đình Đình với các bạn cùng lứa tuổi thì những đứa trẻ lành lặn đó không chỉ biết nói đơn thuần mà còn biết kể chuyện một cách truyền cảm có thanh có sắc. Mà con gái chúng tôi theo tốc độ hiện tại thì giống như là “bò già kéo xe chậm”, đến năm tháng nào mới có thể đuổi kịp theo những đứa trẻ bình thường? Giả sử cứ cho là một ngày 24h không ngủ thì chỉ so sánh về mặt khẩu ngữ cũng mãi mãi là kẻ yếu.

Chúng tôi lại bắt đầu với một nỗi lo mới, đem theo nỗi lo này chúng tôi lại dẫn dắt con gái vào giai đoạn hai: Giai đoạn theo đuổi.

Ngôn ngữ có hai loại đó là ngôn ngữ sách và ngôn ngữ miệng. Tôi nghĩ tai của Đình Đình không tốt nhưng đôi mắt của cháu lại cực kỳ tốt. Tại sao lại không dùng phương pháp đồng bộ của ngôn ngữ sách, ngôn ngữ nói, nói chuyện và nhận chữ để cho cháu chạy theo cho kịp những đứa trẻ lành lặn bằng tuổi? Vậy là, chúng tôi áp dụng phương pháp đồng bộ nói chuyện và nhận chữ để dạy Đình Đình. Viết ra những thứ cần nói cho cháu biết. Cháu cười chúng tôi viết cười, cháu khóc chúng tôi viết khóc, cháu nói tính tình chúng tôi viết tính tình, cháu nói trắng chúng tôi viết trắng, làm như

vậy hiệu quả ngoài sức tưởng tượng.

Có một lần chúng tôi đến nhà ga tiễn mẹ cháu, khi tàu bắt đầu chuyển bánh Đình Đình vừa khóc vừa chạy gọi “mẹ ơi, mẹ ơi” tôi lập tức nắm lấy bàn tay nhỏ của cháu viết lên 4 từ “không nữa xa rồi” tôi nghĩ cháu sẽ mãi mãi không thể quên được 4 từ này.

Theo đuổi 2 năm cũng là lúc Đình Đình 6 tuổi, tuy cháu nói người khác nghe không hiểu nhưng cháu đã nhận biết được hơn 2000 chữ Hán, có thể đọc được truyện nhi đồng, tuy về mặt ngôn ngữ nói cháu vẫn là một người yếu nhưng về mặt ngôn ngữ sách cháu đã trở thành kẻ mạnh, cháu với tư thái là kẻ mạnh quay về thế giới hữu thanh, bước vào cánh cổng của trường tiểu học dành cho những học sinh bình thường.

Có thể một số bậc phụ huynh cảm thấy kỳ lạ vì một đứa trẻ bị điếc tai thì vấn đề học nhận chữ ở thời kỳ đầu là vô cùng khó khăn. Nhưng suy đến cùng ý nghĩa của nó lớn lao vô cùng. Tôi xin kể ra một câu chuyện dưới đây.

Vào một buổi sáng tôi và mẹ của cháu Đình Đình đi luyện tập thể dục, trở về nhà nghe thấy Đình Đình đang khóc to trong phòng, thì mới hay vợ chồng tôi đã để quên chìa khoá trong nhà. Không biết làm thế nào để mở cửa phòng, “gọi” thì cháu không nghe thấy, mà “đập” thì lại sợ cháu hoảng. Chúng tôi vô cùng sốt ruột không biết phải làm thế nào, cuối cùng mẹ cháu đã nghĩ ra một sự chú ý tốt đó là chúng tôi viết chữ lên một tờ giấy: “Đình Đình, bố, mẹ bị nhốt ngoài nhà con xuống giường ra mở cửa cho bố mẹ được không?” rồi kẹp vào một cái sào tre, đập vỡ một cánh cửa sổ kính rồi đưa sào tre vào trước giường cháu, chữ trên tờ giấy đã giúp được một việc lớn.

Sau khi đã mở được cửa phòng, ba người nhà chúng tôi đã ôm nhau khóc, nhưng nước mắt giờ đây hoàn toàn khác so với nước mắt đau khổ của mấy năm trước đây. Đó không phải là nước mắt của sự bi ai mà đó là nước mắt lạc quan. Một đứa trẻ câm điếc học cách nhận chữ có nhiều lợi ích như vậy đó!

Tri thức và chữ viết dường như giống như một sợi dây thừng. Hãy để cho con gái mà đang phải vật lộn với nỗi khổ của thế giới vô thanh cô đơn mà lạnh lẽo dõi theo từng chữ từng chữ, từng bước từng bước đến được với

thế giới hữu thanh tràn đầy ánh sáng và niềm vui. Tiếp theo là đi vào giai đoạn 3 trong quá trình giáo dục của cháu đó chính là giai đoạn siêu việt. Trong quá trình của giai đoạn này tôi đã tìm ra được phương pháp giáo dục thần kỳ.

3. Công sức không phụ người có lòng

Liệu có hay không phương pháp để cho các bậc phụ huynh như chúng tôi vừa học là biết, vừa áp dụng là có hiệu quả? Tôi đã phải suy nghĩ tìm tòi một cách vô cùng vất vả. Quả thật, công sức không phụ người có lòng. Năm 1987 tôi đã tìm thấy một quyển sách nhỏ mà không đáng để mắt tới đó là: “Khai phá tài năng của trẻ”.

Thực tiễn trải qua giai đoạn của bước đầu và theo đuổi, tôi đã bị say mê với vấn đề giáo dục. Khi đi đường nghĩ, ăn cơm nghĩ ngay cả đến đi ngủ cũng nghĩ, nghĩ là để tìm ra phương pháp nào tốt nhất. Một vấn đề luôn luôn được suy nghĩ trong đầu tôi là làm thế nào để biến học thành chơi, làm thế nào để cho việc học đối với con có sức hấp dẫn hơn là chơi?

Mỗi lần tôi tìm ra được một phương pháp tốt, điều mà làm tôi vui mừng nhất là làm thế nào để có thể dùng cách tốt hơn để thay thế nó. Bởi vì khi thay đổi một phương pháp tốt thì làm cho hiệu quả của việc học luôn luôn phát triển lên gấp vài lần, thậm chí vài trăm lần.

Vậy thì, trên thế giới liệu rằng có phương pháp giáo giục tốt hơn nhiều không? Có hay không một phương pháp mà các bậc phụ huynh như chúng ta vừa học là biết, vừa vận dụng là có hiệu quả? Tôi vất vả suy nghĩ tìm tòi.

Công sức không phụ lòng người đến năm 1987, cuối cùng tôi cũng đã tìm được một quyển sách nhỏ mà không đáng để mắt tới tại một cửa hàng sách ở trường học, đó là quyển “Khai phá tài năng của trẻ”. Toàn tập sách chỉ có sáu vạn từ, giá 6,5 đồng, tác giả là một nhà tâm lý học nổi tiếng của Nhật Bản ông Đa Hồ Huy. Nội dung sách giới thiệu về phương pháp giáo dục của một nhà giáo dục nổi tiếng thế giới Suzuki dạy đàn violon cho nhi đồng.

Đoạn đầu trên sách làm cho tôi giật mình, ông ta nói “trên cơ thể của

trẻ nhỏ tiềm ẩn một tiềm năng mà không sao có thể tính được, tuy nó ở ngay dưới “sự tàn phá” của bố mẹ chúng, song vẫn là năng lực phát huy làm cho người ta khó mà tin được. Chỉ cần có phương pháp giáo dục để loại bỏ sai lầm thì cho dù là đứa trẻ có như thế nào đi nữa, mầm non về tài năng của nó đều có thể khoẻ mạnh mà lớn lên. Vì thế có thể nói mầm non tiềm năng của trẻ là bị người lớn ngắt đi”.

Cùng với một tinh thần hưng phấn tôi đã đọc mười mấy lần quyển sách này trong vòng một tuần, cứ như người bị điện giật.

Có một người bố không giống bình thường (so với mọi người khác) Nhật Bản khi đó do nguyên nhân lịch sử và xã hội, cuộc đấu tranh học tập vô cùng kịch liệt vì thế bố mẹ rất coi trọng điểm số của con cái nhưng bố của Suzuki thì lại không giống như mọi người. Yêu cầu của ông đối với Suzuki là “mỗi môn chỉ cần đỗ là được” ông cho rằng đỗ chính là hợp cách, mà đã đạt tiêu chuẩn rồi thì cần gì phải lãng phí thời gian để đi tranh giành vị trí thứ nhất? Ông nói: “ham học hỏi tìm tòi tri thức là sự vui vẻ duy nhất trên thế gian của con người, kết quả giành vị trí thứ nhất là đem cái thú vui vẻ của sự học hỏi tìm tòi tri thức đặc biệt chuyển hoá thành nỗi khổ lớn nhất”.

Chính vì do tư tưởng giáo dục như vậy của bố mẹ ông làm cho ông phần lớn thời gian rảnh rỗi đến thư viện sách. Khi ông từ trường học bước vào xã hội, thành tích học tập của ông chỉ xếp vị trí thấp, nhưng những sách mà ông đọc qua lại gấp vài lần thậm chí vài chục lần so với các học sinh ưu tú đó.

Sau khi bước vào xã hội, ông phát hiện ra chỉ có thư viện sách thôi vẫn chưa đủ nên học cả những cái về thiên lý. Vậy là, ông thường một mình đi vào thế giới bao la, tự nghiệm ra những huyền bí của thế giới tự nhiên. Ông đã phát hiện ra một hiện tượng, trái đất mà chúng ta sinh sống dường như hàng ngày đều đang trải qua tai nạn, động đất, lũ lụt, bão, lốc, số không thẳng số nhưng vạn vật vẫn sinh tồn mạnh mẽ. Đó là dựa vào cái gì? Lẽ nào không phải sức mạnh của sinh mạng sao? Từ đó một niềm tin bám sâu vào tư tưởng ông đó là làm bất kỳ việc gì đều không thể thiếu được sức mạnh của số mệnh. Sau đó ông đến Đức học, ông đã trở thành bạn tốt với nhà vật lý học nổi tiếng nhất vào thời đại đó. Ông trực tiếp tìm hiểu được trình độ

học vấn của nhà vật lý học này, không chỉ được tới độ điểm cao nhất mà còn có nhân cách con người cao thượng, đồng thời còn là một nhà biểu diễn đàn violon xuất sắc, cho dù, hai lĩnh vực âm nhạc và vật lý hoàn toàn không giống nhau. Có thể thấy, đây đã thể hiện rõ một ca khúc của thiên tài tiến sỹ, nhưng Suzuki lại lý giải từ một góc độ khác ông cho rằng: “người mà có năng lực cao nhất để nắm vững một lĩnh vực nào đó đồng nghĩa với việc cũng có thể đạt được độ cao tương đương đối với một lĩnh vực khác”.

Sau khi trở về nước trong quá trình ông dạy học sinh học violon. Ông phát hiện ra ánh mắt của bọn trẻ khi còn nhỏ đều sáng long lanh. Nhưng sau khi đi học chuyển thành những ánh mắt âm đạm, không còn long lanh như trước nữa. Ông cảm nhận được quá trình giáo dục ở Nhật Bản thiếu đi phong vị tình người thiếu đi sức lực của số mệnh: “đã đem thú vui trong việc tìm tòi học hỏi tri thức chuyển hoá thành nỗi khổ lớn nhất của thế gian con người”.

Trên thế giới liệu có hay không phương pháp giáo dục mà tràn đầy phong vị tình người và sức mạnh của sinh mệnh? Ông đã suy nghĩ tìm tòi.

Không lâu sau ông đã phát hiện một hiện tượng kỳ lạ, thành tích học tập của rất nhiều đứa trẻ vô cùng hỗn loạn. Có thể nói khẩu ngữ là môn rất khó nắm vững nhưng tại sao khẩu ngữ của bọn trẻ lại tốt đến như vậy? Ông ta nghĩ trong vấn đề này có bí ẩn điều gì đó.

Vậy là ông hỏi bọn trẻ: “Bố mẹ dạy các cháu học như thế nào?”, bọn trẻ không trả lời được. Ông đi tìm bố mẹ của bọn trẻ hỏi cho ra vấn đề, những bậc phụ huynh lo buồn về con cái mình tức giận đến mức thiếu chút nữa coi chúng là những đứa trẻ mắc bệnh tâm thần cần phải đưa đi bệnh viện.

Ông lại vô cùng vui mừng nói với họ: “Phương pháp mà mọi người không biết hoàn toàn là phương pháp giáo dục tốt nhất trong thế giới con người. Tốt đến mức độ nào? tốt đến mức ngay cả bạn cũng không biết được”, ông cho rằng: “Chân lý cũng bình thường như mặt trời, không khí và nước. Khi chúng ta không tìm thấy chúng, thì chúng vô cùng thần bí, cao đến mức không leo lên được. Khi chúng ta đã tìm thấy chúng thì chúng lại vô cùng thân thiết, tự nhiên và dường như ở ngay bên cạnh chúng ta.”

Sau khi ông đã hiểu được bí ẩn và phương pháp mà trẻ nói thì đã

dùng nó để dạy violon.

Kết quả của việc giáo dục và nuôi dưỡng đã tạo ra hơn 700 thần đồng violon làm kinh động cả thế giới. Những người theo sau ông chỉ riêng ở Mỹ không thôi đã có hơn 200 vạn người.

Trong bài phát biểu tại đại hội lên hiệp quốc ông kiến nghị: “Đem cuộc sống mở rộng quân bị của toàn thế giới chuyển thành cuộc sống giáo dục trẻ nhỏ để cho những nhà khoa học tiên tiến nhất không phải đi nghiên cứu chế tạo vũ khí tiêu diệt loài người mà là dùng để giáo dục trẻ nhỏ. Bắt đầu từ 0 tuổi, 30 năm sau, thế giới của trẻ đã trở thành một thế giới hoàn toàn mới lạ. Ông cho rằng đây là một cuộc cách mạng hào hoa phong nhã không có chiến tranh đói rét khổ ải”.

Ông thường để cho các bà mẹ sáng tác giáo dục Nhật Bản báo cáo. Ông gọi các bà mẹ Nhật Bản là “người mẹ nửa vĩ đại nửa lang sói” bởi vì, từ góc độ cuộc sống vật chất và cuộc sống sinh lý mà nói, các bà mẹ Nhật Bản là những bà mẹ tốt nhất, họ có thể bớt mặc nhin ăn vì con cái, vì con cái mà họ hy sinh cống hiến tất cả.

Nhưng nếu nói về mẹ từ góc độ tinh thần cuộc sống của trẻ, họ là những “con sói”. Họ vốn dĩ không biết con cái họ cần gì, cũng giống như ông nông dân không biết hoa màu cần gì. Họ đem acid clohydric tưới xuống đất thử hỏi hoa màu liệu có thể không chết được hay không?

Ông lấy một ví dụ về một người mẹ nửa vĩ đại nửa lang sói: Nói đến một khuôn mặt dãn dựa nước mắt của các bà mẹ Nhật Bản, hội trưởng hội nghiên cứu Nhật Bản đã giấu đi nước mắt nói: “Thưa ông - những bà mẹ “nửa vĩ đại nửa lang sói như chúng tôi đây cần phải suy nghĩ lại!”

Ở Vũ Hán cũng có một vị được gọi là “người mẹ nửa vĩ đại nửa lang sói”, bà ta là “lão tam giới”, sự kỳ vọng của bà với con cái luôn luôn rất cao. Bà ta cho rằng trẻ nhỏ rất dễ bị làm hư hỏng vì thế bà không cho phép con trai qua lại với các bạn cùng lứa. Có một lần vì con trai không nghe lời bà nên kết quả là toàn thân bị đánh tím từng vệt một.

Sau khi con đi học bà càng nghiêm ngặt hơn. Không những không cho con chơi với bạn bè mà ngay cả vô tuyến trong nhà cũng bị bà khoá lại. Hỏi có gì không đúng là lại đánh, mắng. Kết quả là con không những không học giỏi mà càng ngày càng tệ, nói dối, trốn học, lại còn thể hiện ra một

khuôn hình thà chết chứ không chịu khuất phục.

Khi đó bà bắt đầu suy nghĩ lại: “Xem ra đánh mãi không được cần phải ân uy tịnh dụng”. Cái gì gọi là “ân uy tịnh dụng?”, đó là đáp ứng đầy đủ nó về mặt cuộc sống vật chất, còn về mặt học tập vẫn chỉ là một chữ “đánh”.

Đánh đi đánh lại đánh đến khi tâm lý của cháu có vấn đề. Cháu chuyên rất thích quần áo lót của phụ nữ, sau khi mẹ biết được không những không ý thức được tính nghiêm trọng của vấn đề, kịp thời nghĩ ra cách để sửa đổi mà còn coi đó là thủ đoạn để bức hiếp con trai: “Nếu mày không lo học cho tốt, thì sớm muộn tao cũng để mày không còn đường làm người”. Con trai càng ngày càng trở nên buồn bã, âu sầu.

Một hôm, con trai hỏi mẹ: “Mẹ biết con cả ngày chỉ có nghĩ đến vấn đề gì không?” Bà mẹ vui mừng nói: “Con nhất định đang nghĩ mẹ đã vì con mà vất vả như vậy thì phải học tập thật tốt sau này mới có cơ hội báo đáp mẹ”. Không ngờ con trai lại nói: “Không đúng, con đang nghĩ sau này khi trưởng thành rồi làm thế nào để giết chết mẹ”.

Câu nói này bà mẹ chỉ coi là lời nói đùa nhưng không lâu sau bị kịch đã xảy ra. Khi bà mẹ đi làm về phát hiện ra con trai vẫn còn đang xem vô tuyến bà mẹ hồn hển nhớn nhác xông thẳng vào phòng con trai, lấy ra chiếc quần lót của phụ nữ mà bà tìm thấy được bên cạnh gối của con, bà vừa hoảng vừa gào lên: “Thằng lưu manh, hôm nay tao cho mày chết!”

Chỉ nhìn thấy con trai trừng mắt chạy vào bếp, không đợi cho bà mẹ kịp phản ứng lại, một con dao thái rau đã được ném vào đầu vào mặt bà mẹ.

Trong nhà tù, phóng viên đã phỏng vấn đứa con đâm chết người mẹ trong trạng thái vô vọng: “Mẹ cháu bình thường đối xử với cháu như thế nào?”. Cháu khóc rồi nói: “Trong cuộc sống không có người mẹ nào tốt hơn mẹ tôi, bà đã không biết vì tôi mà chịu bao khổ cực. Nhưng về tinh thần, bà ấy mãi mãi không hiểu được tôi cần gì.”

4. Tìm ra ưu điểm của con cái

Chất dinh dưỡng có thể cung cấp đầy đủ dưỡng chất cho hoa màu mới là chất dinh dưỡng tốt nhất, sản phẩm có thể làm cho khách hàng vừa

ý mới là sản phẩm tốt nhất, phương pháp làm cho trẻ tiếp thu một cách thoải mái nhất mới là phương pháp giáo dục tốt nhất.

Xem xong tập “Khai phá tài năng của trẻ” tôi đã nuôi dưỡng quan niệm nuôi dưỡng con gái trở thành “thần đồng”.

Suzuki cho rằng những cái mà anh ta theo đuổi thì không phải là sự giáo dục siêu thường mà người ta thường nói, chỉ có sự giáo dục của trẻ từ 0 tuổi đến 3 tuổi thì mới là không lãng phí, có thể nói lưu loát được câu nói địa phương cũng chính là không có trở ngại về vấn đề nghe, đều có thể học được chơi đàn.

Cả hai điều kiện này con gái tôi đều không có, nhưng tôi muốn dùng phương pháp đầy đủ năng lực sinh mệnh này để dạy văn hoá cho Đình Đình, cháu nhất định sẽ thành công, điều này không những đã làm thay đổi vận mệnh của Đình Đình mà còn khích lệ đối với những gia đình có con bị điếc, thậm chí đối với những gia đình có trẻ lành lặn.

Từ đó trở đi, tôi đã coi con gái là “vườn thí nghiệm” dùng cách dạy cháu nói chuyện để đào tạo bồi dưỡng cháu. Trước đây tôi nghĩ, chỉ cần cháu tự lo được cho bản thân thì đó là điều hạnh phúc nhất của tôi rồi nhưng giờ đây, tôi phải đào tạo cháu trở thành một thiên tài.

Để cho Đình Đình tin mình là một thiên tài. Tôi đã ép một tờ giấy “Bảng biểu hành vi thiên tài nhi đồng” dưới một lớp kính trên bàn học của cháu. Khi đang học mà cháu quên mất thời gian ăn cơm hay ngủ, thì tôi liền lập tức chỉ vào điều kiện đầu tiên trên bảng nói với cháu: “Xem sách quên ăn quên ngủ, con không phải là thiên tài, thì ai là thiên tài!”, tôi cho cháu một ám hiệu tích cực.

Do quan niệm của tôi đã thay đổi, nên cách tôi dạy cháu cũng thay đổi.

Không giống như các bậc phụ huynh khác, tôi không nhằm vào điểm yếu của cháu mà tìm ra điểm mạnh ưu điểm của cháu. Sau đó để làm cho những đốm lửa này thông qua “việc bé xé ra to” của các bậc phụ huynh hình thành lên ngọn lửa lan tràn.

Còn nhớ lần đầu tiên tôi để Đình Đình vận dụng đề. 10 câu cháu chỉ trả lời đúng 1 câu, đối với những bậc phụ huynh thông thường thì hai bàn

tay coi như đi rồi, nhưng tôi không như thế, chỗ sai không đánh, chỗ đúng đánh một chữ “V” rất to vào đó sau đó nói với cháu: “Đình Đình con đã quá sai rồi, lần đầu trải nghiệm mà chỉ đúng có một câu, hồi bố còn như con có năm mơ cũng không dám nghĩ tới chuyện này.”

Tiểu Đình Đình nghe vậy tự cảm thấy không chịu được, càng ngày càng luyện tập nhiều, lần sau đúng nhiều hơn lần trước, kết quả là kỳ thi lên cấp hai toán học thi đạt 99 điểm.

Khi viết văn, rất nhiều phụ huynh để cho trẻ đọc bài văn mẫu sau đó so sánh văn mẫu với văn của con mình, kết quả là càng so sánh càng làm cho trẻ mất lòng tin. Những bài văn mẫu đó đừng nói chi đến tụi trẻ ngay cả đến chúng tôi có chỗ viết cũng còn không được hay như vậy.

Bài văn cháu viết tổng kết lại chỉ có một câu hay nhất, tôi lấy chiếc bút đỏ vạch lại câu đó, khi ăn cơm để cho cháu đọc trước cả nhà cùng thưởng thức.

Dần dần một câu hay trở thành hai câu, hai câu trở thành ba câu, cháu càng ngày càng thích viết. Như vậy thử hỏi liệu còn viết ra những bài văn không hay nữa không?

Trong môi trường nhiều khích lệ như vậy, hứng thú của Đình Đình đối với việc học càng ngày càng sâu sắc. Các mặt đều phát triển nhanh, điều mà làm tôi vô cùng vui mừng và cảm thấy thanh thản là khi Đình Đình làm bài tập về nhà cùng các bạn, trên giấy nháp đã viết ra một bài thơ miêu tả về cháu: “Cháu Đình Đình, quả là rất giỏi, người sáng lập phương pháp miêu tả Cháu tiểu thư, Đình Đình cô nương!”

Tôi không trách cháu khi cháu sáng tác “Đào ngũ”, mà coi đó là món quà quý giá nhất mà con gái cho tôi, bởi vì tôi đã thấy được một tấm lòng bé nhỏ tràn đầy niềm vui, tự tin và khoan khoái.

Do quan niệm về cách giáo dục của tôi thay đổi nên quan hệ giữa tôi và cháu cũng thay đổi theo. Chúng tôi đã trở thành những người bạn thân của nhau.

Bạn bè có nghĩa là gì? Có nghĩa là quyền lợi và nghĩa vụ là bình đẳng như nhau. Đối với những khuyết điểm của con gái, tôi áp dụng thái độ khoan dung, bởi vì trẻ khi học nói, không có bố mẹ nào vì con nói không đúng là đánh. Nhưng khoan dung không có nghĩa là không quản, tôi nói với

cháu “Đối với những khuyết điểm của con bố không trách, không châm biếm, không xỏ xiên thậm chí không phê bình. Nhưng bạn bè thì có nên nhắc nhở nhau không?” Cháu đã rất tán thành.

Có thể nói rất nhiều phương pháp giáo dục của tôi đã xuất phát từ cháu. Đối với một vấn đề tôi thường đưa ra một số phương án khác nhau, sau đó tập hợp ý kiến của cháu, xem phương pháp nào dễ tiếp thu nhất, mà hiệu quả lại tốt nhất, đồng thời hỏi cháu: “Con có ý kiến nào hay hơn không?”

Trong quá trình giáo dục con gái, tôi luôn phải kiên trì một quan điểm “Chất dinh dưỡng có thể cung cấp đầy đủ dưỡng chất cho hoa màu mới là chất dinh dưỡng tốt nhất, sản phẩm có thể làm cho khách hàng vừa ý mới là sản phẩm tốt nhất, phương pháp làm cho trẻ tiếp thu một cách thoải mái nhất mới là phương pháp giáo dục tốt nhất.”

Điều mà các gia đình ở Trung Quốc quan tâm nhất đó là: “Già đi bao nhiêu”, điều mà các gia đình ở Mỹ chú ý nhất là: “Bạn có phát minh gì?”, còn câu nói đầu tiên khi tôi gặp con gái là: “Cảm giác của con như thế nào? Tâm trạng ra sao?” Đối với trẻ mà nói hãy để cho tâm hồn chúng mỗi ngày đều trong trạng thái khoan khoái, dễ chịu, để trong lòng của trẻ luôn luôn nóng bỏng, ngọt ngào như vậy mới là quan trọng nhất.

Tôi cho rằng tâm hồn của trẻ phải thoải mái dễ chịu mới có thể thành tài. Tâm hồn trẻ khoan khoái mới có thể bay bổng một cách nhẹ nhàng mà vui vẻ, nếu không thì chúng chỉ có thể leo lên trên một cách đau khổ.

Do quan niệm giáo dục của tôi thay đổi nên phương pháp dạy của tôi đối với Đình Đình cũng thay đổi theo, tôi đem cháu chìm vào trong biển tri thức, tôi dạy cháu trong hữu ý để cháu học trong cái vô ý, để sự ham học hỏi tìm tòi tri thức chính đáng trở thành một loại niềm vui.

Khi đi châm cứu bên ngoài, tôi thường học đến 11-12h đêm, Đình Đình cũng vẫn không muốn ngủ, cháu cũng muốn “học thêm một chút”. Điều mà có ý nghĩa nhất là mỗi buổi tối cuối tuần, tôi đều học say mê, mê đến nỗi như say như si, cho tới khi gà gáy báo sáng mới phát hiện ra là mặt trời đã bắt đầu mọc.

Còn nhớ lúc đó mỗi tối Đình Đình trước khi đi ngủ đều hô to một tiếng: “Người lao động khổ dịch! Hôm nay con lại học được rất nhiều tri

thức! Bố ơi, con vô cùng cảm ơn bố!”. Sau đó cháu hôn tôi một cái rồi đi vào giấc ngủ ngọt ngào. Nhìn thấy con gái ngày một tiến bộ tôi cứ ngỡ như mình đang nằm mơ.

5. Kỳ tích ra đời

Vấn đề không phải ở chỗ thất bại, mà là một người thì làm thế nào để đối diện với thất bại. Từ mặt ý nghĩa nào đó, thất bại lại chính là sự thúc đẩy đến thắng lợi, mà thắng lợi sau khi thất bại lại càng có giá trị hơn.

Trong quá trình giáo dục Đình Đình, tôi thường coi trọng phương pháp tâm thái và quan niệm trong việc dạy cháu nói. Một khi xuất hiện sai lệch thì lập tức sửa chữa.

Vậy là, kỳ tích đã xuất hiện. Hàng năm, tôi đều phải đưa Đình Đình đi ra ngoài chằm cúu hai lần, mỗi lần một tháng, mỗi lần trước khi về đến nhà, ông, bà, mẹ của cháu đều kiểm tra về sức tưởng tượng của cháu nhưng mỗi lần kiểm tra như vậy sự tiến bộ của cháu đều nằm ngoài dự tính của mọi người.

Năm 1988 khi tôi và Đình Đình từ Hàm Dương về Bắc Kinh, người trong gia đình có năm mơ cũng không ngờ được Đình Đình lại có thể học thuộc cách đếm số pi lẻ hàng 1000, mà lại còn có thể học nhớ một cách rất nhanh. Danh từ mà hơn 50 thì không có gì là khó khăn đối với cháu, chỉ cần xem một lần là cháu có thể lặp lại theo đúng trật tự.

Tại sao lại để Đình Đình học thuộc hàng 1000? Tôi muốn đào tạo nuôi dưỡng khí chất vĩ đại của cháu, để cháu tin rằng, việc mà người khác làm được thì cháu cũng có thể làm được, thậm chí việc mà người khác không làm được thì cháu cũng vẫn có thể làm được.

Vì mục đích này, tôi đã chuyên tâm nghiên cứu sự phát triển trí lực của Đình Đình. Nghe nói nhớ được chữ số là cách tốt nhất để rèn luyện trí nhớ. Chuyên gia tâm lý nổi tiếng của nước tôi ông Mao Dĩ Thăng 70 năm trước có thể học thuộc cách đếm số pi lẻ sau đơn vị “hàng 100” mà suốt đời không quên. Đến năm 1981 thần đồng 9 tuổi Bắc Kinh Phan Hiểu Huy cũng có thể học thuộc được đến “hàng 100”, giáo sư Mao Dĩ Thăng kinh ngạc vui mừng nói: “60 năm nay, cháu là đối thủ duy nhất của tôi”. Một trường đại học cho người điếc ở Mỹ mỗi một học sinh có thể học thuộc

được cách đếm số pi lẻ với “hàng 50” thì được trở thành người có thành tựu đáng tự hào.

Tại sao lại không thể để cho con gái 8 tuổi của tôi học thuộc được cách đếm số pi lẻ hàng 1000? Tôi hỏi Đình Đình: “Con có muốn trở thành đứa trẻ đầu tiên trên thế giới có thể đếm thuộc số pi lẻ hàng 1000 không?” Đây là một thách thức rất lớn, đừng nói đứa trẻ tàn tật mà ngay cả đến đứa trẻ lành lặn cũng không có ai có thể học thuộc được. “Con muốn học hay không?” Khi đó Đình Đình rất tự tin nói: “Được ạ”. Vậy là cháu hạ quyết tâm học.

Nếu như theo phương pháp truyền thống một ngày học 24 tiếng, học ngày học đêm không ăn không ngủ thì trẻ cũng chưa chắc đã học thuộc được. Nhưng tôi dùng phương pháp dạy nói để dạy cho cháu vui vẻ, say sưa, vui hết mình, để khơi dậy ý nghĩ sâu xa của cháu.

Tôi đã đem số hàng 1000 viết thành một câu chuyện mạo hiểm, hoang đường, li kỳ, một ngày cháu học thuộc hàng 100 thì 10 ngày cháu có thể học xong hết hàng 1000. Khi vừa bắt đầu học, mỗi lần học cần 20 phút nhưng về sau thì chỉ cần 5 phút là đủ.

Sự việc này làm náo động đến hội tàn tật của Trung Quốc, chủ tịch hội đã mở cuộc hội kiến tôi và con gái. Đình Đình biểu diễn ngay tại hiện trường, tiếp theo tôi đã có bài phát biểu liên 2 tiếng đồng hồ trong “hội nghị khôi phục sức khoẻ hạng 3” của toàn quốc, tôi đã nói lên sự cảm hoá sâu sắc đối với quần chúng đang theo dõi tham dự.

Điều cảm động nhất đó là lời nói của tôi đã làm cho mọi người hết sức kinh hoàng, tôi nói: “Để con gái mới học hết cấp 1 của tôi vượt rào lên cấp 2 tại một trường học dành cho những học sinh bình thường. 4 năm cháu đã học hết giáo trình của 6 năm.

Sau khi tan họp, có một vị làm công tác giáo dục đã vỗ vào vai tôi nói: “Bố Đình Đình à, anh đừng có càn quấy, đứa trẻ bình thường làm còn không nổi, anh xem con anh như vậy thì làm sao có thể làm được”

Tôi nói với anh ta: “Anh mãi mãi không hiểu được tình thương của tôi đối với con gái sâu sắc như thế nào, tôi tuyệt đối không để hi sinh tuổi thiếu niên của con gái tôi, tôi chỉ có thể làm cho thời thiếu niên của cháu càng đẹp hơn, càng vui hơn”

“Vậy anh định dạy như thế nào?”

“Tôi tìm ra phương pháp giáo dục thần kỳ, con gái tôi nhất định thành công!”

Khi đó tôi cũng không biết tại sao tôi lại có thể to gan đến như vậy.

Sau khi về Nam Kinh, Đình Đình chuẩn bị vượt lớp từ lớp 1 lên lớp 3 nhưng gặp phải rất nhiều trở lực, khi đó một đứa trẻ bình thường không được phép vượt cấp chứ đừng nói chi đến Đình Đình. Cố gắng lắm mới được sự ủng hộ của thầy hiệu trưởng nhưng lại không được sự đồng tình của một số giáo viên.

Làm thế nào bây giờ? Thầy cô nào không đồng ý thì chúng tôi sẽ đi tìm nói chuyện với các thầy cô đó để Đình Đình biểu diễn cách đếm số pi hàng lẻ 1000, nói về lý tưởng vượt cấp của Đình Đình. 36 ngày sau khi khai giảng cũng chính là lúc Đình Đình cũng đã thi được vào lớp 3.

Nhưng khi đó lại gặp phải một vấn đề mới, tôi không biết lớp 3 lại là một “quê khảm”. Đề thi vận dụng môn tập làm văn đều khó lên. Học ở lớp 2 Đình Đình là một thiên tài vài tháng là có thể học xong, nhưng vài lần trắc nghiệm sau khi vào học lớp 3 Đình Đình thi chỉ đạt 60 điểm.

Khi học lớp 1 Đình Đình luôn là học sinh xếp thứ nhất, nhưng bây giờ cháu giống như quả bóng xì hơi. Tôi viết trong nhật ký: “Một đứa trẻ cầm điếu được học ở một trường tiểu học bình thường sao mà gian nan thế!”, rồi khi đó tôi phải đối diện với một vấn đề là làm thế nào có thể giúp đỡ cháu.

Khi tôi cho học sinh làm bài báo cáo tôi thường hỏi chúng: “Trong bộ phim hoạt hình Shera của Mỹ lời mà làm cho các em cảm động nhất là câu nào?” Bọn chúng đều đồng thanh nói: “Hãy ban tặng cho con sức mạnh, con là Shera.”

“Chúng ta thử tưởng tượng một chút, nếu như Shera khi gặp phải vấn đề khó khăn mà thượng đế không cho sức mạnh, thì cô ta sẽ ra sao? Nhất định là sụp đổ. Vậy nếu vị hoàng đế bao biện thay thế thì cô ấy liệu có dũng khí và năng lực để chiến thắng được khó khăn không?”, “Không ạ!”

Đối với Đình Đình cũng vậy, răn dạy, trách mắng, trách móc nhất định là không được. Phương pháp truyền thống: chỉ cần có công phu thì sắt cũng luyện được thành kim, trẻ có thể có một chút kích động nhưng không

phải là cuồng nhiệt, và tôi vẫn dùng phương pháp dạy cháu nói.

Tôi nói với Đình Đình: “Nếu như bây giờ con gặp phải một vấn đề vô cùng khó khăn mà vấn đề đó bố cho rằng trên thế giới này chỉ có con mới có thể chiến thắng, con nhớ lại xem khi con được 3 tuổi rưỡi một câu cũng không nói được, bây giờ không những nói lưu loát được những câu thông thường mà còn có thể học thuộc được cách đếm “hàng 1000” thử hỏi con không làm được thì ai làm được đây?”

Trong tiếng kêu hò “cố lên” của gia đình, thầy cô, bạn bè, hứng thú của Đình Đình càng ngày càng lên cao. “Bố ơi chỉ còn một tháng nữa là đến kỳ thi rồi, kỳ thi lần này con phải đảo ngược con số 60”. Quả thật, cháu đã thực hiện được lời hứa của mình.

Trong một kỳ thi tuyển trong lớp 4, điều mà làm các bậc phụ huynh chú ý nhất đó là: “Trạng nguyên ngữ văn là ai?”. Khi họ biết không phải là đứa trẻ nào khác mà chính là đứa trẻ bị điếc Châu Đình Đình thì tất cả mọi người đều kinh hoàng. Cũng từ đó, Đình Đình lại dừng cảm từ lớp 4 vượt lên lớp 6.

Đến lớp 6 có gặp phải khó khăn gì không? Văn, toán còn tốt nhưng tiếng anh lại trở thành vấn đề lớn. Người bố sơ ý như tôi lại không biết rằng lớp 5 phải học tiếng anh. Điều mà khó khăn nhất đối với một đứa trẻ câm điếc là việc phát âm, mỗi một âm đều phải luyện đến trăm nghìn lần, ví dụ như âm “b” trong từ “anh trai” chỉ có một âm đó thôi mà Đình Đình phải luyện tới 3 năm, bây giờ lại phải đối diện với các bạn học cùng lớp mà đã được học một năm tiếng anh rồi, Đình Đình làm thế nào để có thể học tốt môn này đây?

Thật là tốt vì lúc này trong Đình Đình đã hình thành lên một khí chất vĩ đại, lại bắt đầu chạy theo một cái mới, tôi vẫn dùng phương pháp dạy nói để giúp đỡ cháu. Đầu tiên dạy cháu cách học 48 âm chuẩn quốc tế sau đó để cho cháu tự học 16 chữ cái, từ đơn, câu ngắn và sau cùng là bài văn.

Tôi luôn luôn cận kề cháu để tán dương cháu: “Đình Đình giỏi lắm, 13 tuổi rưỡi không biết nói mà học tiểu học tại trường tiểu học thông thường thì lại vượt rào được hai lớp, đứa trẻ bị điếc cả hai tai bây giờ lại có thể tự học được tiếng anh. Có việc gì mà con người ta sống ở trên đời này cảm thấy đáng được tự hào hơn việc này không!?”

Dưới quá trình tán thưởng cực điểm này, Đình Đình càng học càng bị kích động, càng học càng say mê, nửa tháng đã đuổi kịp giáo trình tiếng anh. Lần thi trắc nghiệm đầu tiên đạt 96 điểm, thi tốt nghiệp cháu với thành tích 182 điểm đứng thứ 2 toàn trường. Số mệnh thời niên thiếu của cháu về ra một chấm câu tương đối hoàn mỹ.

Sau khi vào học trung học, Đình Đình lại gặp phải một thất bại mới, nỗi dằn vặt của thời niên thiếu tuy nó không ép vỡ cháu nhưng trước những vinh dự cháu lại thiếu chút gì đó mà người ta gọi là toàn quân bị tiêu diệt. Cháu được bình bầu là một trong số “100 thiếu niên tốt trong toàn quốc”, “thiếu niên thập gia toàn quốc”, “thiếu niên tàn tật thập gia toàn quốc”.

Một loạt các vinh dự cùng với tiếng vỗ tay, hoa tươi, đèn chớp làm cho Đình Đình như được bay lên. Các bạn học cùng vốn dĩ rất ước ao thêm muốn như cháu, nhưng cháu không chú ý rồi từ từ những ao ước đó chuyển thành đổ ky, đi học, nghỉ học, ra thao trường đều không có bạn bè đi cùng cháu cảm thấy cô đơn vô cùng.

Tuy là việc xảy ra đối với trẻ, nhưng người làm bố như tôi đây không thể lẫn tránh trách nhiệm được. Tôi bắt đầu tự kiểm điểm về mình, khi này đây tôi mới thật sự ý thức được: Điều mà quan trọng để giáo dục con cái không phải là nhân tố trí lực, càng không phải là đúng sai của trí tuệ mà đặc biệt phải chú ý đến việc đào tạo và nuôi dưỡng tính cách vui tươi khỏe khoắn của trẻ và nghị lực kiên định không gì thay đổi được.

Từ đó trở đi tôi bắt đầu chú ý đến tính cách của cháu, mỗi tối thứ 7 hàng tuần, tôi đều tâm sự với Đình Đình để cháu có thể biểu lộ hết ưu phiền trong lòng, tôi muốn giúp cháu phân tích tìm ra nguyên nhân của vấn đề và phương pháp giải quyết.

Kiên trì gần 2 năm tính cách Đình Đình cũng trở nên tốt hơn. Có một buổi tối Đình Đình thẳng thắn nói: “Bố ơi con phát hiện phương pháp giáo dục của bố 10 năm trước và 10 năm sau này khác nhau hoàn toàn. 10 năm trước bố chuyên chú trọng việc phát triển trí lực của con. Nhưng 10 năm sau bố lại bồi đắp tính cách của con.” Lúc đó tôi cảm động gần rơi nước mắt bởi vì con gái cuối cùng cũng đã hiểu thấu được tấm lòng vất vả của tôi.

Sau khi tốt nghiệp trung học, Đình Đình chính thức bước vào cổng

chính trường đại học Nam Kinh, ở đó cháu rất may mắn gặp được một thầy giáo ưu tú chủ nhiệm lớp cháu, thầy Vu Cơ Thái.

Buổi học đầu tiên thầy Vu đã viết lên bảng đen một từ mà làm học sinh mãi mãi không quên đó là từ “người”. Thầy nói “chúng ta đến đây không chỉ để thi đại học mà đến đây còn phải học làm người, học cách làm người tốt. Kết cấu của từ người chính là cùng nhau ráng sức, vì thế mọi người phải cùng đoàn kết lại, vì tập thể của chúng ta hãy cố gắng hiến một phần sức lực của mình.

Tôi cho rằng vị thầy giáo này quả thật là tuyệt vời, thầy lĩnh hội được nội dung của giáo dục một cách vô cùng thấu đáo. Thầy không có ý đem Đình Đình làm tấm gương cho các bạn khác học theo mà là để các bạn và Đình Đình cùng nhau tiến lên. Thầy đã tạo ra một tác dụng vô cùng to lớn đối với cuộc sống của Đình Đình, làm ảnh hưởng sâu sắc đến sự nảy sinh, bồi đắp nhân cách của Đình Đình.

Song, khi Đình Đình đã dần dần đi đến sự trưởng thành, một hiện thực đáng sợ lại hiện ra trước mắt chúng tôi. Hội tập các học sinh xuất sắc của các trường thì Đình Đình luôn luôn không hợp tư cách, không những thế mà nhiều lần còn không đạt điểm, thậm chí điểm đạt thấp nhất là 44 điểm.

Đình Đình là một “thiếu niên thập gia”, cháu thi không đạt thì chúng tôi phải chịu áp lực vô cùng to lớn. Nhưng tôi luôn kiên định với lời hứa của mình đó là: “Con thi tốt, bố tán dương con, nếu con thi không đạt, bố chia sẻ lo lắng, ưu phiền với con”

Mỗi khi Đình Đình cảm thấy buồn khi phải thông báo với bố về tin tức bài thi mà cháu làm không đạt, tôi rất bình thản và nói với cháu: “Quá tốt rồi” Đình Đình vô cùng ngạc nhiên không lý giải được bèn hỏi tôi: “Có gì mà tốt hả bố?” “Bố đã đến! Con không phải là một loài chim biển sao? Không có bố thì làm sao có thể thể hiện được sự ngoan cường của Hải Yến đây?”

Tôi nói với cháu: Một học sinh từ khi bắt đầu học tiểu học đến trung học rồi đến đại học có thể không có thất bại. Nhưng liệu có đảm bảo được rằng khi tự mình ra xã hội thì không có thất bại không? Vấn đề không phải ở chỗ thất bại mà là một người thì làm thế nào để tự mình đối diện với thất

bại. Từ mặt ý nghĩa nào đó, thất bại lại chính là động lực thúc đẩy đến thắng lợi, mà thắng lợi sau khi thất bại lại càng có giá trị hơn.”

Tôi không ngừng khuyến khích Đình Đình: “Thành tích không tốt không sao, mà mấu chốt là không được phá vỡ lòng tin với chính mình”. Để cường hoá quan niệm này và tìm lại lòng tin đã mất ở cháu tôi nói với cháu: “Đình Đình dù con có là người thi về sau cùng thì bố cũng vẫn cảm thấy tự hào về con”

Cháu biểu hiện ra không hiểu gì về những điều tôi nói: “Trên con đường nhân sinh của một đứa trẻ khuyết tật có một trận thi đấu không cân sức với một đứa trẻ hoàn toàn khoẻ mạnh, bình thường thì đứa trẻ tàn tật kia chạy về sau cùng nhưng con thử xem liệu rằng mọi người có chê cười nó không?” “Không thể” “Khi nó phải gạt đi nước mắt để vượt lên trên, dần dần vượt qua một đứa, hai đứa rồi ba đứa khi đó toàn thể khán giả sẽ vỗ tay hoan hô cổ vũ cho nó.

Tôi nói: “Con trong tình trạng không có khả năng về nghe phải đấu tranh với các bạn khoẻ mạnh, có thể nói học sinh sau cùng như vậy thì có gì mà phải tự ti đây? Huống hồ con lại không phải là học sinh cuối cùng. Bây giờ không có ai khinh thường con, mà vấn đề mấu chốt là cộn làm thế nào để đối xử với chính mình!” Đình Đình lại một lần nữa chiến thắng chính bản thân mình.

Khi Đình Đình học trung học, một vị chuyên gia giáo dục trường đại học Liêu Ninh đã gặp cháu. Vị giáo sư này phát hiện Đình Đình không chỉ có trí lực vượt qua được mức độ phát triển của các bạn cùng lứa tuổi mà tâm thái, tâm lý cũng rất tốt, liền đề bạt Đình Đình là sinh viên khuyết tật có trí đầu tiên ở Trung Quốc. Trải qua quá trình nỗ lực hơn nửa năm Đình Đình đã vào được trường đại học sư phạm Liêu Ninh.

Nói thật, khi đó tôi vô cùng lo lắng, bởi vì cháu mới có 16 tuổi, nhưng điều làm cho thầy cô và chúng tôi kinh ngạc là: Cháu không chỉ thích nghi với cuộc sống tập thể gian nan vất vả, mà đi đến đâu cũng mang theo nụ cười và được các bạn gọi là: “Cô bé mặt trời “

Lớp của cháu có một người bạn bị mù, nghe không rõ, nhìn không ra. Nhưng hai người vừa mới gặp nhau thì đã ôm nhau thăm thiết và còn nói là thành lập một “hạm đội liên hiệp” để đấu tranh với các bạn khoẻ mạnh. Tôi

thấy, đây quả là kỳ quan của sinh mệnh. Đến lúc này, cháu lại một lần nữa tô lên một dấu câu tròn trịa về thời thiếu niên của chính cháu.

6. Bí quyết trong việc giáo dục: Vững tin trẻ “làm được”

Những bí ẩn trong việc giáo dục của chúng ta chẳng phải là ở chỗ trong sâu thẳm tận nơi đáy lòng của những người làm cha làm mẹ đều vững tin vào con của chính mình “tốt” hay “không tốt” hay sao? Cho dù tất cả mọi người đều coi thường con cái của bạn, những người làm cha, làm mẹ cũng nên tán thưởng, ôm ấp, khen ngợi chúng với những giọt nước mắt nóng bỏng của cha mẹ, tự hào về chúng.

Sau thành công của Đình Đình, tờ báo bách gia toàn quốc đã đăng bài về cháu, vậy là, những người tìm đến với tôi để “lấy kinh nghiệm” ngày càng đông nườm nượp không ngừng.

Điều mà ẩn tượng sâu sắc nhất là một gia đình với đầy đủ các thành phần: ông, bà, chú, bác, cô, dì và cả một tiểu bảo bối, tất cả một hộ 7 người tập trung trong một gia đình. Tôi vốn tính trời cho có lòng nhiệt tình nhưng chỉ hận một điều là không đem được hết tất cả các bí ẩn trong lòng nói ra để các bậc phụ huynh cùng tận hưởng.

Tuy đã rất mệt mỏi, miệng khô cổ rát nhưng khi về họ vẫn dùng ánh mắt thèm muốn vô hạn hướng về phía Đình Đình dường như đang nói với tôi: “Phúc khí của em thật là tốt vì đã sinh ra một thần đồng nếu như chúng ta cũng sinh ra một thần đồng thì tốt biết mấy!”

Lúc này tôi mới cảm nhận được, có những cái dường như người ta chỉ có thể nghĩ mà không thể nói ra được, phải nói ra những bí ẩn trong lòng mình thật quá khó. Nhưng tôi hiểu rất rõ Đình Đình không phải là “thần đồng”, cháu chỉ là một đứa trẻ bình thường mà có được sự giáo dục tốt. Tôi thề phải đem được nguyên lý của phương pháp này dùng một chữ để quy tụ lại để cho tất cả các bậc phụ huynh vừa nghe đã hiểu, vừa học đã biết thì tôi lại phải vất vả tìm tòi, suy nghĩ.

Sau Tết nguyên đán 1991, tôi đã nhận được một bức thư của thầy giáo Dương nhà văn chuyên viết cho nhi đồng nổi tiếng. Sau khi nghe xong tài liệu của Đình Đình thì ông vô cùng hưng phấn, muốn đào tạo, bồi dưỡng

cháu trở thành nhà văn nổi tiếng thế giới, đồng thời để tôi đem phương pháp giáo dục Đình Đình viết thành một cuốn sách để mang hạnh phúc cho tất cả các gia đình khác.

Một bậc phụ huynh vật lộn với nỗi khổ của một đứa trẻ bị điếc 10 năm tâm tình trong thời khắc này không có gì có thể tượng tượng được. Tôi như phát điên, phát rồ cầm lá thư chạy về nhà, trên đường xuất hiện một cảnh tượng mà từ xưa tới nay chưa từng có, đó là cảm giác tận hưởng ngọt ngào vào đến tận tim. Tại sao nó lại ngọt ngào đến như vậy? Dường như có một trận gió mát thổi vào cơ thể thổi cho đến khi phát ngứa, ngứa khắp cơ thể rồi không chịu được phải phá cười lên.

Buổi tối nằm trên giường lật đi lật lại, khó mà có thể chợp nổi mắt, tôi đang suy nghĩ xem làm thế nào để khái quát một chữ về phương pháp giáo dục mà tôi muốn nói.

Đột nhiên một cảnh tượng sau khi lão Chi Thư uống rượu say trong bộ phim “Trấn phù dung” đột nhiên đã hiện ra trong đầu tôi. Trong cảnh đêm tĩnh mịch, thanh vắng lão Chi Thư đã tự mình vật lộn mồm luôn nói: “hết rồi, không còn nữa rồi, hết rồi, không còn gì nữa rồi...” Khi ông ta nói “hết rồi” thì cảnh tượng “giống như chết” vậy nhưng khi ông nói “không còn nữa rồi” trong mắt ông như có loé lên tia sáng tất thắng.

Trong đầu tôi chợt tỉnh nhận ra rằng bí ẩn của việc giáo dục con cái của chúng ta không có nghĩa là vững tin vào con mình “tốt” hay “không tốt”.

Chúng ta cứ vững tin con cái của chúng ta đều là “tốt”, lẽ nào đứa trẻ mà yếu trí, tàn tật thì sẽ không có lối thoát hay sao? Một nhà văn nổi tiếng ở thế kỷ thứ 19 chẳng phải là một người tàn tật vừa mù vừa điếc đấy thôi?

Khi mừng thọ một họa sĩ 90 tuổi có một nhà báo đã hỏi ông: “Thầy giáo dạy anh vỡ lòng là ai?” Ông ta trả lời: “Đó là mẹ tôi”. Thực ra, mẹ ông ta chỉ là một người nông dân bình thường nhưng ngay từ bức tranh đầu tiên mà con họ vẽ thì họ không ngừng khen ngợi, tán thưởng, họ nói “nhà ta sắp có một đại họa gia rồi!”. Từ đó ông vô cùng có hứng thú với việc vẽ tranh, cuối cùng ông cũng đã giành được thành công.

Nhà giáo dục nước Mỹ đã khái quát toàn bộ bí quyết của việc giáo dục con cái thành bốn từ: “tín nhiệm con cái”. Nhà giáo dục vĩ đại thời hiện

đại nước tôi ông Đào Hành Trí từ rất sớm đã nhắc nhở mọi người: “tin tưởng trẻ, giải phóng cho trẻ”. Trong đó phải đặt sự tin tưởng của trẻ lên trên hàng đầu.

Có một truyền thuyết như thế này: Có một chuyên gia người Mỹ chuyên nghiên cứu những đứa trẻ nhi đồng phi thường, khi đến thăm đất nước tôi ông đã đi khảo sát một trường học, thầy giáo chủ nhiệm lớp nói: “Thưa ông, ông có thể giúp tôi chọn ra những học sinh mà được gọi là phi thường không?” “Được thôi”, chuyên gia lập tức đáp ứng rồi trong đám học sinh ông đã lấy ngón tay chỉ ra một vài em: “Em, em và cả em ...”

Những đứa trẻ mà được chỉ mắt sáng lên, như khùng, như điên chạy về nhà rồi nói: “Mẹ, mẹ ơi chuyên gia người Mỹ nói con là thần đồng!” Các bà mẹ nửa tin nửa nghi liền tìm giáo viên hỏi cho ra lẽ, giáo viên nói: “Đúng thế, đúng là chuyên gia Mỹ nói vậy.” Các bà mẹ dường như cảm thấy mình vừa mới được uống một viên thuốc định tâm, không lo nghĩ, không còn tủi trách.

Một năm sau vị chuyên gia đó quay lại thăm trường hỏi tình hình của mấy em học sinh kia như thế nào rồi chủ nhiệm lớp trả lời “Quá tốt rồi!”, tiếp theo chủ nhiệm lớp lại hỏi “Thưa ông, tôi cảm thấy rất kinh ngạc trước đây ông đến chúng tôi chỉ là những học sinh bình thường nhưng sau khi ông chỉ thì chúng thay đổi rồi. Xin hỏi ông có mẹo gì vậy mà lại có thể đoán chính xác đến như vậy?” Chuyên gia cười tủm tỉm nói “Chẳng có mẹo gì cả, chỉ là tiện tay mà thôi”, chủ nhiệm lớp đột nhiên trở mặt dờ dẩn ra.

Truyền thuyết này đã thức tỉnh tôi một cách sâu sắc đó là: khi tất cả mọi người đều kiên định ý chí tin tưởng một người “tốt” thì người đó có thể thật sự trở nên “tốt”.

Cháu được lớn lên như vậy, khi còn nhỏ có một lần tôi đưa cháu đến nhà bạn chơi đúng lúc đó vô tuyến đang kể về câu chuyện một thần đồng bốn tuổi có thể học thuộc lòng 100 bài thơ Đường. Con gái của bạn lớn bằng Đình Đình cũng có thể thuộc lòng rất nhiều bà mẹ đã vui mừng khôn xiết nói “Nói như vậy con tôi cũng là thần đồng sao!”. Khi họ đang mơ một giấc mơ thần đồng, thì tôi chỉ cần mơ một giấc mơ thấy con gái có thể gọi tôi một tiếng “bố”.

Cũng vì đó tôi đã tìm ra được phương pháp giáo dục thần kỳ này, 10

năm sau con gái tôi từ một đứa con gái câm đã trở thành cái mà được gọi là thần đồng, còn con gái của bạn tôi luôn bị bố mẹ chỉ trích và trách móc, thành tích càng ngày càng kém. Con gái tôi đã siêu vượt, còn những đứa trẻ kia vẫn chưa đạt được đến trình độ mà nên có? Bài tập làm văn của con bạn tôi không đạt mẹ cháu đã đem quyển tập làm văn của cháu ra xé nát. Tôi nói: “Cái mà chị xé không phải là tập vở của cháu mà là chị đã xé đi trái tim của cháu”.

Tôi để cho chị ấy đưa cháu đến nhà tôi, tôi tiến hành thử kiểm tra cháu. Điều mà làm cho bố mẹ cháu ngạc nhiên đó là hàng ngày ở nhà tôi cháu học rất say mê không muốn về nhà. Tôi cũng vẫn chỉ dùng phương pháp mà đã dạy cho Đình Đình năm đó, đó chính là không ngừng tán thưởng cháu, khuyến khích cháu, hoan hô cháu, vì thế cháu không ngừng cố gắng.

Đình Đình có một “tuyệt chiêu” “đó chính là “nhớ nhanh”. Cháu đã từng đi biểu diễn và quay phim ở rất nhiều nơi trên toàn quốc. Sau khi tôi nói cho con gái của bạn tôi về phương pháp, luyện dạy cho cháu một cách đơn giản vài lần rồi để cho cháu thi với Đình Đình. Với kinh nghiệm của một người “cửu kinh sa trường” như Đình Đình thì chắc chắn sẽ mạnh hơn cháu là chắc chắn, nhưng kết quả cuối cùng lại nằm ngoài dự tính của tôi. Cháu đã thắng Đình Đình, có lẽ do Đình Đình có tâm lý áp lực nên thành tích bị ảnh hưởng, nhưng bất luận thế nào cũng phải thừa nhận tiềm năng của con gái bạn tôi là vô cùng rộng lớn.

Rất nhiều các bậc phụ huynh một mực nhấn mạnh tính thiên phú của trẻ, tôi thừa nhận thiên phú của con người có sự chênh lệch nhưng tôi cho rằng thiên phú của con người và tiềm năng của con người nếu như so sánh với nhau thì bé nhỏ không đáng kể.

Nghiên cứu đã làm rõ: Bộ não của người bình thường chỉ dùng được 3%, ví dụ như nhà khoa học vĩ đại Einstein, não cũng chỉ sử dụng được 10%, não của mỗi người nếu như lại có thể khai thác thêm 1% thì chúng ta có thể trở thành người bình thường có trí lực siêu thường. Nhật Bản đã từng cho ra loại cây hồng tây đỏ, nó là do cách trồng bình thường thông qua sự nuôi dưỡng trong điều kiện môi trường ưu hoá nhất, kết quả là nó kéo dài đạt tới 12m và có hơn 1,3 vạn quả, gấp vài trăm lần so với loại bình thường,

loại cây đó có tiềm năng như vậy huống hồ trẻ nhỏ của chúng ta không có tiềm năng sao?

Có một số bậc phụ huynh đã lo lắng về tâm lý bệnh tật của trẻ. Tôi cảm thấy bệnh tật vốn dĩ tồn tại trên cơ thể mang tính sinh lý thì không đáng sợ, cái mà đáng sợ đó là sự thành kiến về thói đời. Con người xung quanh không phải là nhận thức toàn diện về trẻ mà chỉ nhìn vào điểm thiếu hụt của chúng. Cuối cùng làm cho chúng không thể tránh được vận hạn mà rơi vào tâm lý bệnh tật, mà hai loại bệnh nặng về tâm lý và sinh lý là nỗi khổ lớn nhất của con người.

Tôi thay đổi quan niệm thì con gái tôi mới có ngày nay. Vì thế, khi chúng ta giáo dục trẻ dù cho tất cả mọi người trên thế gian này đều khinh thường con của bạn, với tư cách làm người bố, người mẹ bạn nên kìm nén nước mắt để biểu dương nó, ôm ấp nó, ca ngợi nó, tự hào về nó đó mới là gốc rễ thành tài của trẻ.

7. Không nên bùn xỉn với sự tán thưởng của bạn

Điều quan trọng nhất trong việc làm bố làm mẹ đó là nên để cho trẻ có năng lực. Trên con đường nhân sinh của cháu, nhất định không ngừng cố vũ hoan hô chúng, để chúng “cố lên” có lẽ học được tán thưởng cũng chính là mở ra chìa khoá vàng cho cánh cửa tiềm năng của trẻ.

Tại sao một chữ “tốt” lại có sức mạnh lớn như vậy? Bởi vì nó đáp ứng đủ yêu cầu mãnh liệt nhất ở nơi sâu kín nhất trong tâm hồn trẻ.

Phải biết được cái gì thì được gọi là mãnh liệt nhất trong nơi sâu thẳm trái tim của trẻ? Đầu tiên phải tìm hiểu được điều mà mỗi đứa trẻ sợ nhất là gì.

Kết quả nghiên cứu của các nhà tâm lý học cho biết: Trẻ không sợ khổ, không sợ điều kiện vật chất thiếu kém mà sợ nhất là mất mặt. Thực ra, yêu cầu mạnh nhất trong nơi sâu thẳm nhất tâm hồn trẻ và người lớn không giống nhau, đó chính là khát vọng được tán thưởng.

Trung Quốc có câu: “sĩ vi tri dĩ giả tử”, ý muốn nói là người mà được chết đi vì sự tán thưởng tuyệt đối của mình, tín nhiệm của bản thân thì cũng nguyện lòng. Người lớn chúng ta đều cần sự tán thưởng, từ lãnh đạo cao nhất đến người dân bình thường đều như vậy. Nói ví dụ như: Các chị em

phụ nữ, mỗi khi có đồ mới hay mặc một bộ quần áo đẹp đi đến công sở hay ra ngoài phố bắt gặp ánh mắt thèm muốn của người khác đang chăm chú quan sát mình thì tự nhiên trong lòng cảm thấy hãnh diện.

Người lớn còn như vậy huống hồ là trẻ con. Vì thế, nếu như nói về góc độ thể giới tinh thần của trẻ thì chúng dường như đến trần gian này là để được nhận sự tán thưởng.

Hai người bạn thân của Đình Đình đã tâm sự với tôi: Một cháu tên Dương Vũ nói: “Bố cháu rất hi vọng cháu thi đạt được điểm 100 thế rồi có một hôm cháu cũng đạt được điểm 100! Hôm đó bố cháu lộ rõ vẻ mặt tinh thần vui sướng, cháu với hai từ “tự nhiên” vẫn chưa nói xong thì biểu hiện tình cảm của bố cháu lập tức không còn tự nhiên nữa “đi, đi, đi”, cháu nhìn thấy rõ sự phiền muộn mà cảm thấy tủi thân”

Còn bé khác tên là Đặng Lệ: “Bố mẹ cháu luôn trách móc cháu làm cái này không được cái kia cũng không xong, có một lần cháu căn răng nói với bố mẹ rằng bố mẹ đừng có khinh thường con, con cũng có một môn thường xuyên đứng thứ nhất đấy thôi?”

“Con có thể đứng thứ nhất” - Mẹ cháu nghi ngờ hỏi.

“Đương nhiên rồi môn lao động của con thường xuyên đạt điểm cao nhất!”

“Có vậy thôi mà con cũng nói à! Mẹ thấy sau này chỉ có thể quét đường và nhặt rác thôi”

Con gái mở to đôi mắt nghi hoặc, không biết làm thế nào chỉ có đứng nhìn mẹ.

Một người bạn của tôi gọi điện đến nhà nói là muốn tôi giúp chị ấy cách giáo dục thằng “nghịch tử” của mình, ngay cả đến từ “con” chị ấy cũng không muốn gọi.

“Có thể là một đứa trẻ như thế nào đây?”, tôi nghĩ rồi và nhận lời đồng ý.

Khi vừa gặp mặt đã thấy đứa trẻ đó không những mặt mày thanh tú mà còn rất am hiểu lễ phép, đứa trẻ như vậy thì làm sao có thể gọi là “nghịch tử” được đây?

Tôi nói với bạn tôi: “Cháu nhất định không phải là nghịch tử, có thể là do phương pháp giáo dục của chị có vấn đề. Chúng ta để hôm khác nói

tiếp giờ tôi muốn nói chuyện với cháu một chút”.

Khi vợ chồng họ vừa về, tôi mới nói với cháu vài câu thì nước mắt cháu chảy dòng dòng nói với tôi: “Cháu từ nhỏ đã bị mẹ coi là tài sản để khoe khoang, bởi vì thành tích học tập của cháu luôn luôn rất tốt, thường xuyên đạt điểm 100 nhưng khi con ngựa có tốt đến mấy cũng có lúc sẽ bị mất móng, có lần do sơ ý, nên có hai môn cháu chỉ đạt có 90 điểm thôi, và kết quả là cô giáo phê bình, các bạn châm biếm cháu”.

“Trên đường trở về nhà, cháu rất mong vào thời khắc ấy bố mẹ chỉ mắng cháu một trận thôi nhưng ai ngờ đằng sau đó là những trận đánh trên cơ thể cháu cho tới khi lòng cháu đau tan nát mới thôi”

“Cháu không phục, cắn răng học tập nhưng càng cố thì càng thất vọng, bởi thế mẹ cháu đưa ra một kết luận: “giáo dục trẻ nhỏ chỉ đơn giản một chữ là ‘đánh’”.

“Từ đó trở đi những cái không thuận theo họ là họ đánh, đánh đi đánh lại, đã đánh vỡ cả lòng tự trọng của cháu. Lên cấp 2, thành tích học tập của cháu càng ngày càng kém từ xếp thứ 8 cháu tụt xuống còn xếp thứ 19 mà phương pháp đánh của mẹ cháu thì dần dần tăng cấp. Bắt đầu từ đánh bằng tay rồi chuyển sang dùng gậy để đánh.”

Bây giờ phân lớp nhanh chậm bố mẹ lại dọa cháu: “Nếu như không vào được lớp nhanh thì đừng có nghĩ tới việc đi học”, cháu cảm giác mình đang phải học trong môi trường sợ hãi không yên, tinh thần của cháu sắp sụp đổ, khi thi trong đầu cháu chỉ nghĩ: “Thi không được thì làm thế nào đây?”, nói nhất định sẽ bị đánh, không nói thì ‘mẹ ghét nhất đứa nào nói dối’ mà như thế sẽ bị đánh càng đau hơn”

“Con người ta sao lại khổ vậy cơ chứ? Muốn vứt bỏ nhưng lại không can tâm, muốn phấn đấu nhưng ngay cả đến bố mẹ mình còn không khuyến khích!”

Có thể thấy một số bậc phụ huynh từ xưa tới nay chưa hề xem xét đến vấn đề tâm thái của trẻ.

Nhà thơ nổi tiếng người Pari, Gibran có một bài thơ: “Con của bạn nhưng không phải là con bạn, chúng là con cái trong đốm lửa của tính mạng, chúng có mặt trên trần gian là nhờ có bạn, lại không phải là hoá thân của bạn chúng cả ngày sống cùng với bạn nhưng lại không thuộc về bạn.”

Đừng có nhìn vào khuôn mặt của trẻ luôn luôn tươi cười thì nghĩ chúng đang vui vẻ, thực ra trong lòng chúng cũng có một thế giới bi thảm và thế giới hi vọng, chúng giết hại, vận lộn, tiêu điểm không phải là: “tôi tốt, tôi không tốt”, “tôi xong rồi hay là tôi vẫn chưa xong”, “mọi người coi trọng tôi hay mọi người khinh thường tôi”, tôi cho rằng làm bố mẹ điều quan trọng nhất là phải cho con cái được sức lực, để trẻ có thể thấy được bạn nên làm một người to lớn và đầy nghị lực.

Ông vua bóng đá Pele, ngôi sao bóng rổ nổi tiếng Michael Jordan khi bắt đầu thi đấu, bố mẹ của họ đóng vai trò rất lớn, mỗi trận đấu bố mẹ phải ngồi ở ghế trên hàng đầu, hô hào hai từ “cố lên” vì con cái của họ, vỗ tay cổ vũ, một khi họ nhút nhát, chỉ cần nhìn thấy ánh mắt của người mẹ thì toàn thân như được tiếp thêm nguồn điện tràn đầy nghị lực.

Chúng ta nhất định phải đem nhân sinh của trẻ làm đường chạy và trường đấu, không ngừng hô hào cổ vũ cho chúng vì chúng “cố lên”, chúng ta phải đào tạo và bồi dưỡng dũng khí và khí phách của một đứa trẻ mà “1000 lần bị ngã, vẫn có thể tin tưởng chính mình và lần thứ 1001 có thể đứng dậy được” làm cho chúng dũng cảm đối diện với cuộc sống.

Trên chuyến xe từ Thượng Hải trở về Nam Kinh tôi đã thấy một cảnh tượng như thế này: Có một cháu bé khóc, mẹ cháu đã nghĩ ra trăm phương nghìn kế để dỗ dành cháu, đùa cháu, làm cho cháu yên lòng... Tôi đột nhiên nghĩ đến tiếng khóc nỉ non của trẻ có lẽ chỉ là sự không thích ứng về cơ thể mà đạt được sự quan tâm chú ý như vậy. Mà trong cuộc sống thực tế, có bao nhiêu đứa trẻ đang khóc thì có ai lý giải được đây?

Trọng áp của việc giáo dục thử làm cho gia đình giàu có tình cảm nhất của chúng tôi dường như thay đổi lạ thường. Chúng tôi đã từ rất lâu rồi không dùng ánh mắt tán thưởng để chăm chú quan sát con mình. Mà khi chúng nhỏ, chính ánh mắt như thế đã ôm ấp chúng làm cho chúng trưởng thành. Chúng tôi đã từ rất lâu không tâm sự với con. Thực ra, những tâm sự của con rất muốn thổ lộ với bố mẹ, chúng đối diện với các ông bố bà mẹ mà chỉ biết ngồi cao nhìn xuống luôn luôn tương đồ vô ngôn, trầm lặng không nói nên lời, chúng tôi rất lâu rồi không ôm ấp con mình, ở những nước phát triển thường thấy các khẩu hiệu như: “Ngày nay bạn có quên đi sự ôm hôn của con bạn hay không?”, chúng tôi rất lâu lắm rồi không khen ngợi con cái

của chúng tôi thông minh, xinh đẹp, nhưng đó lại là tình yêu mãnh liệt nhất in sâu thẳm tâm hồn của trẻ.

Nhà giáo dục nổi tiếng Tiệp Khắc Comenius cho biết: “Nên tôn trọng trẻ giống như tôn trọng thượng đế” bởi vì tiềm năng của mỗi đứa trẻ là vô cùng lớn, tình yêu của các bậc phụ huynh Trung Quốc chúng tôi là vĩ đại nhất, sâu đậm nhất, nhưng kết quả của việc giáo dục luôn luôn không được như ý người. Có lẽ học được tán thưởng cũng chính là mở ra chìa khoá vàng trong cánh cửa tiềm năng của trẻ.

8. Phải luôn xem lại mình

Khi chúng ta nhìn thấy một đứa trẻ mồ côi quần áo rách nát, thì chúng ta luôn luôn dành cho chúng ánh mắt đồng cảm, song trong cuộc sống thực tế, có thể tâm tư của con cái bạn đang trong trạng thái “đói rét, bức bách” thì các bậc phụ huynh lại không nhận ra.

Ngày xưa ngày xưa có một bà lão cả ngày ngồi khóc trước một chiếc miếu, trời nắng cũng như trời mưa, người ta gọi bà là “bà lão ứa khóc”.

Một ngày kia có một hoà thượng già thấy vậy liền hỏi bà ta: “Bà ơi, tại sao bà lại khóc thương tâm như vậy?”

Bà nói: “Tôi có hai đứa con gái, đứa lớn bán ô, đứa bé bán giày vải. khi trời nắng ô của đứa lớn không bán được, trời mưa không có người mua giày vải của đứa bé. Chúng tôi không kiếm được tiền, làm sao có thể sống được đây? Mới nghĩ tới đó thôi tôi đã thấy buồn rồi. Con người ta à, sao mà khó vậy?” Nói xong bà lại tiếp tục khóc.

“Bà ơi tại sao bà không nghĩ ngược lại? Trời nắng, cửa hàng giày của đứa bé đông như hội chợ, trời mưa người đi trên phố đều chạy vào cửa hàng bán ô của đứa lớn”. Từ đó ngày nào bà lão cũng cười, cười đến nỗi không khép miệng lại được, người ta từ “bà lão ứa khóc” chuyển sang gọi bà là “bà lão ứa cười”.

Tất cả đều chưa từng thay đổi, quan niệm của bà lão đã thay đổi, vậy là vận mệnh của bà ta đã nảy sinh sự thay đổi về vật chất. Vì thế có thể nói tư tưởng như thế nào quyết định đến cuộc sống như vậy, quan niệm như thế nào quyết định đến hoạt động như vậy, lựa chọn như thế nào quyết định đến kết quả như vậy.

Sau khi trẻ đi học, các bậc phụ huynh luôn luôn cảm thấy chúng càng ngày càng không thích hợp. Thực ra trẻ không hề thay đổi mà tâm thái của các bậc phụ huynh đã thay đổi, thay đổi giống như mặt kính bị uốn cong. Chỉ nhìn thấy điểm yếu của trẻ, một khi quan niệm của các bậc phụ huynh được chuyển hướng ngược lại kéo theo những tâm thái mang tính ngưỡng mộ để nhìn con cái thì mặt gương đó lại trở nên bằng phẳng sáng bóng. Từ đó chúng ta có thể thấy được mỹ cảnh đẹp như thơ, như tranh, cũng có thể thấy được tia chớp loé sáng trong người trẻ và những tiềm năng vô cùng to lớn tiềm ẩn trên cơ thể chúng.

Có một lần tôi tham gia một buổi hội thảo ở trấn Hoa Hồng, một vị phụ huynh khi nói đến con mình thì khóc thút tha thút thít không thành lời. Con của chị ấy mới học lớp một nhưng chị ấy đã cảm thấy con mình “đã hồng, tuyệt đối hồng rồi.”

Buổi tối tôi đến nhà chị ấy khuyên chị ấy, khi ăn cơm chỉ nói những ưu điểm của cháu, trong bàn ăn nói đứa trẻ này yêu lao động đứa trẻ kia hiếu lễ phép. Tôi nói: “Yêu lao động và hiếu được lễ phép là phẩm chất quan trọng và ưu điểm nhất của một đứa trẻ mà yêu lao động có thể tự do tự lập, một đứa trẻ hiếu được lễ phép sẽ quan tâm và hiếu được người khác, từ đó dành được sự tín nhiệm và tình hữu nghị. Thế kỷ 21 là một xã hội hợp tác, có được mối quan hệ tốt giữa người với người là điều kiện tất yếu dẫn đến sự thành công. Nếu cháu có được ưu điểm như vậy thì sẽ rất tốt?”

Dần dần tâm tư của cháu được tăng lên cao, một lúc hát hò, một lúc lại khiêu vũ dành được sự cổ vũ nhiệt tình của mọi người. Bà mẹ cảm động nói: “Cháu dường như mấy năm nay không nhận được sự biểu dương như vậy?”

Khi tạm biệt bà mẹ này, bà đã nói với tôi: “Tôi giờ đây phải xem con gái tôi làm như thế nào để cháu cảm thấy trên cơ thể cháu đều là những ưu điểm!”

Con gái đã thay đổi chưa? Hoàn toàn chưa thay đổi, có thay đổi thì đó là tâm thái của những người làm mẹ. Vì thế có thể nói chúng ta nên nghĩ lại những suy nghĩ của mình.

Đại Vương Đồng Thoại Đặng Uyên Khuyết nói: “Sau khi một người trưởng thành lưu lại huy hoàng, không có nhân sinh của thời niên thiếu

cũng là không hoàn thiện.” Nước ngoài có một quan viên cao cấp phát hiện ra con mình là thiên phú cực tốt liền từ chức ở nhà để chuyên tâm nuôi dạy con. Cho dù phương pháp dạy của ông ta khắc nghiệt đến tàn khốc nhưng con của ông ta chưa đến 30 tuổi đã có những thành tích lớn lao rung động cả thế giới!”

Nhưng khi nhà báo phỏng vấn anh ta, người thanh niên này lại vô cùng đau buồn nói: “Tôi là người khổ nhất trên thế gian này. Bố mẹ tôi đã lấy tuổi thiếu niên và nhi đồng của tôi để đổi lấy tôi ngày nay. Thử nghĩ mà xem, một đời người lại có bao nhiêu thời thiếu niên và nhi đồng!” Không lâu sau anh ta chết vì rầu rĩ.

Chúng tôi giáo dục trẻ cuối cùng là nên hi sinh thời thiếu niên và nhi đồng của chúng hay là nên giúp chúng tạo ra một thời thiếu niên và nhi đồng càng đẹp hơn? Rất nhiều bậc phụ huynh đã coi thường mối quan hệ làm bạn với trẻ.

Bạn bè tại sao lại quan trọng đến vậy? Thực chất của bạn bè là gì? Không phải chính là sự tán thưởng sao? Thời đại kị sĩ tại sao lại phải quyết đấu? Bởi vì không đạt được sự tôn trọng. Tổng thống nước Mỹ Lincoln khi còn trẻ vì châm biếm một người đồng hương, người đó đã quyết đấu với ông ta làm cho ông nhanh chóng phải luyện tập kiếm thuật. Việc này về sau đã được người hoà giải nếu không có lẽ sẽ không có được vị vĩ nhân này.

Xưởng điện không dây Giang Tô có một phụ huynh, con gái của anh được giáo dục rất tốt. Nhưng khi những người mà đến xin thỉnh giáo ý kiến của anh ta thì anh ta nói bí quyết là “kết nghĩa anh em” với con cái, tất cả mọi người đều kinh ngạc. Cũng không có gì lạ vì giống như Mỹ là nước mà không có quan niệm đẳng cấp phong kiến, tiếp xúc với “quan hệ bạn bè thành lập giữa hai thời đại” cũng còn phải dùng tới 100 năm hướng hồ dân tộc chúng ta với thâm căn cố đế về quan niệm “phụ tử”, “quân cơ”. “Anh em chỉ là một loại hình thức”, sự thành công của bố mẹ là ở chỗ đem quyền lợi trả lại cho con cái.

Vì thế, tôi cho rằng bậc phụ huynh mà không biết tán thưởng con cái thì không được coi là phụ huynh, thầy cô mà không biết tán thưởng học trò thì không gọi là thầy cô giáo bởi vì họ không đáp ứng được yêu cầu mãnh liệt nhất trong tâm hồn trẻ. Trong quá trình tiến hành giáo dục tán thưởng

tôi nhận thức sâu sắc quan niệm về tán thưởng, nên đối diện với con cái để từng bước vươn xa.

Tôi cảm nhận được Châu Đình Đình có tiềm năng vô hạn, tôi tán thưởng cháu, sau này tôi lại phát hiện tất cả các đứa trẻ đều có tiềm lực lớn như vậy, vì thế ở Trung Quốc đã xuất hiện một loạt “Châu Đình Đình”, xung quanh tôi xuất hiện một loạt nhi đồng thông minh sớm như vậy. Do tán thưởng trẻ nên tôi lại phát hiện chúng tôi nên tán thưởng cấp dưới của chúng tôi. Bởi vì nhân cách là bình đẳng chúng ta không nên phân biệt đối xử mà nên làm người trong người. Tôi đối với cấp dưới của tôi, các thầy giáo trường tôi với đầy đủ sự tán thưởng. Đối với những khuyết điểm của họ tôi không phê bình, không trách móc, không răn dạy mà nhắc nhở một câu chân thành. Những thầy giáo này sau khi nhận thức đầy đủ về tán thưởng mới có thể tán thưởng trẻ, mà luôn luôn trách móc bạn thì không có cách nào biết tán thưởng trẻ được.

Do tán thưởng cấp dưới của chúng tôi, tôi lại phát hiện ra một điều cũng nên tán thưởng đối với người đồng hành của chúng tôi. Chúng ta có thể tán thưởng cây gỗ ngọn cỏ trong thiên nhiên bao la. Vậy thì tại sao lại không thể dùng tấm lòng này để tán thưởng người mà xung quanh chúng ta gọi là linh hồn của vạn vật. Có người nói, một người Nhật Bản là một côn trùng, ba người Nhật Bản là một con rồng, ngược lại, một người Trung Quốc là một con rồng đỏ, ba người Trung Quốc trở thành một con côn trùng. Tại sao vậy? Chúng tôi dẫn dắt ra một số đạo lý từ trong việc tán thưởng người đồng hành của chúng ta có thể vươn lên tán thưởng cấp trên. Bởi vì lãnh đạo của chúng ta cũng là người, họ cũng đói cũng khát cũng có nhu cầu tán thưởng. Những người mà thăng trầm chính thực không tán thưởng lãnh đạo của họ liệu có phải nên cho những “tiểu nhân” đó thời cơ không?

Hiện nay có một hiện tượng cấp dưới trách móc cấp trên, cấp trên oán trách cấp dưới, loại trách móc này chỉ có thể tuần hoàn ác tính, làm cho xã hội chúng ta càng ngày càng không hoà hợp. Hoàng Đế Càn Long rất thích Hoà Khôn. Ông ta bảo Hoà Khôn có rất nhiều điều sai nhưng ông ta lại không giết Hoà Khôn, tất cả tán thưởng ông ta. Chỉ có Hoà Khôn là người khác không thể thay thế được.

Thư ký của Nilson đã từng làm thư ký tổng thống vài nhiệm kỳ, tuyệt

chiêu của ông ta là: trước khi đưa ra ý kiến cho tổng thống ông ta luôn luôn tán thưởng về những thành tích công lao to lớn vĩ đại của tổng thống. Nói cho tổng thống biết tổng thống đã vĩ đại như thế nào? Có quyền như thế nào? Cho tới khi tổng thống thấy mát lòng mát dạ, thì chuyển sang “Thưa ngài tổng thống, nếu như vấn đề này ngày chú ý một chút thì ngài không phải càng vĩ đại sao?”.

Trước đây chúng ta luôn luôn cường điệu “trung ngôn nghịch nhĩ” tại sao lại không thể “trung ngôn thuận ngữ” đây?

Đi bộ trên phố, khi chúng ta nhìn thấy một đứa trẻ mồ côi quần áo rách nát thì chúng ta luôn luôn dành cho chúng ánh mắt đồng cảm, song trong cuộc sống thực tế, có thể tâm tư của con cái bạn đang trong trạng thái “đói rét, bức bách” thì các bậc phụ huynh lại không nhận ra. Khi mà đứa trẻ nhỏ vẫn không biết cái gì là tán thưởng, chúng nhận được sự tán thưởng vô tận, yêu thương vô tận, có thể thấy kèm theo là sự phát triển về tuổi tác của trẻ khi càng ngày chúng ta càng hiểu được tầm quan trọng của tán thưởng, càng ngày càng có nhu cầu tán thưởng thì càng ngày lại càng cách xa chúng.

Bạn hãy quay lại và tán thưởng đứa con của mình!

CHƯƠNG XII

MỘT BÀI VIẾT VỀ CON GÁI TÔI

1. Đào tạo nên một vị thần đồng hay đào tạo nên một đứa trẻ hoạt bát thông minh.

Trong thời kỳ phát triển đầu tiên của trẻ không nên mù quáng chạy theo đặc điểm của "thần đồng", không nên truyền dạy kiến thức học đường quá sớm, mà nên tập trung tăng cường trí năng, bồi dưỡng tính linh hoạt của trẻ.

Trần Lỗi sinh năm 1978, năm đó vừa mới thiết lập lại chương trình thi phổ thông. Vào những năm đó, trong xã hội mọi người bàn tán rất nhiều chuyện về những cô bé cậu bé “thần đồng”. Có câu chuyện kể về một vị “thần

đồng” mới 3 tuổi đã đi học lớp 1, bảy tuổi đã học trung học, 12 tuổi học đại học, còn có vị “thần đồng” thì chưa đầy 1 tuổi đã biết nói, mỗi ngày nhận biết được năm chữ cái. Mỗi một thần đồng đều có một khả năng đặc biệt riêng mà không phải là tiên đoán.

Chúng tôi nghe xong những câu chuyện này, cảm thấy kích động, và lúc đó thật sự hi vọng con của mình sẽ trở thành một vị thần đồng. Thế nhưng khi nó 1 năm tuổi chỉ có thể biết bi bô một vài từ, và một tuổi rưỡi mới có thể biết nói. Tuy mắt nó rất sáng và nhanh nhạy, nhưng nó chẳng có một khả năng đặc biệt nào cả. Các nhà sinh lý đã kết luận rằng: đứa trẻ phát triển bình thường, không có gì là “vượt trội”.

Chúng ta biết rất rõ “thần đồng” là những trường hợp xảy ra rất hy hữu, cho dù là “thần đồng” đi chăng nữa thì ngoài lý do ưu việt về di truyền bẩm sinh ra, nguyên nhân chủ yếu chính là dựa vào sự phát triển sớm so với quy luật thông thường. Từ đó chúng ta có thể khẳng định một điều rằng, có thể ra sức dạy dỗ đứa trẻ trở thành một “đứa trẻ linh hoạt”.

Tôi đã từng học qua môn tâm lý học khi còn đang học đại học. Có người từng nghiên cứu qua đứa trẻ đã từng được bầy sói nuôi dưỡng. Đứa lớn khoảng 7 tuổi, đứa bé khoảng 2 tuổi, sau khi chúng được trở về với cuộc sống con người. Người ta đã phải tốn rất nhiều công sức để dạy dỗ chúng. Nhưng những tập tính của sói thì rất khó có thể bỏ đi, trí lực của nó không thể so sánh với đứa trẻ bình thường. Bởi vì những đứa trẻ này đã mất đi tốc độ phát triển nhanh nhất về trí lực của một đứa trẻ ở giai đoạn này, phát triển bình thường ở thời kỳ quan trọng nhất. Cái ví dụ này đưa ra đã tạo cho tôi một ấn tượng sâu sắc. Một nhà giáo dục học nổi tiếng ở Liên Xô cũ Maknpehko đã có một đoạn danh ngôn sau: “Nền tảng của giáo dục chủ yếu nằm ở giai đoạn trẻ từ một đến năm tuổi, nó chiếm 90% giai đoạn phát triển. Những giai đoạn sau giáo dục vẫn được duy trì. Con người vẫn từng bước trưởng thành, ra hoa, kết trái, thế nhưng bông hoa mà bạn ra sức chăm sóc đó năm năm trước đã kết nụ.”

Làm sao có thể để một đứa trẻ phát triển sớm một cách khoa học? Chúng ta xuất phát từ đứa trẻ thông minh, lanh lợi, không phải là nhìn vào sự tiếp thu kiến thức mà là những thói quen hành vi đã được dạy dỗ. Mục đích chính là cho đứa trẻ có một xuất phát điểm cao, hình thành một ưu thế sớm của phát triển trí tuệ.

Thực ra, khi Trần Lỗi chưa đến 2 tuổi đã nhận biết được hơn 200 chữ, có chữ cũng vô cùng phức tạp như chữ “chú”, “chân”, “mồm” vv... Thế nhưng chúng tôi đã nghĩ nếu cho cô bé tiếp xúc kiến thức tiểu học vừa sớm, vừa nhiều thì cũng chưa hẳn là một việc tốt vì rất dễ sau này khi cô bé đi học, sẽ cảm thấy kiến thức trên lớp không mới mẻ mà thả lỏng trong việc học. Hơn nữa học quá sớm sẽ khiến cho tuổi thơ của đứa trẻ mất đi vui vẻ, về điều này chúng tôi không muốn chút nào. Đồng thời chúng tôi còn lo lắng sẽ gây ra tổn thương về tâm lý cho đứa trẻ, ảnh hưởng đến sự phát triển trí não của nó.

Trong thời kỳ phát triển đầu tiên của trẻ không nên mù quáng chạy theo đặc điểm của “thần đồng”, không nên truyền dạy kiến thức học đường quá sớm, mà nên tập trung tăng cường trí năng, bồi dưỡng tính linh hoạt của trẻ.

Hơn nữa, chúng tôi cũng vô cùng coi trọng không khí vui vẻ trong cuộc sống hàng ngày. Đối với đứa trẻ mà nói thì chúng ta cần phải tạo ra một môi trường tốt. Ví dụ như khi đứa trẻ biết đứng, chúng tôi đưa nó đi ra ngoài xem ô tô, mọi người, nhà, vườn hoa, tàu thuyền, dạy nó cách phân biệt. Khi nó biết nói, chúng tôi dạy nó nhận ô chữ, xếp hình, chỉ tranh nói, kể chuyện. Về sau đây nó hát, nhảy, cắt thủ công, tính toán, vv...

Cho đến tận bây giờ chúng tôi vẫn còn nhớ như in khi cô bé 2 tuổi nhưng đã kể câu chuyện “dê và sói”, giọng kể thì lưu loát, động tác biểu diễn thì phong phú, trở thành tiết mục độc đáo của cả nhà lúc đó. Đó cũng chính là kết quả của quá trình rèn luyện và dạy dỗ. Khả năng biểu đạt ngôn ngữ xuất sắc chính là ưu thế lớn của Trần Lỗi bây giờ. Ban đầu đó chỉ đơn thuần là nhìn hình kể chuyện, nhưng về sau lại là nền tảng để cô bé khi lên tiểu học viết được rất nhiều bài văn hay, sinh động và liên mạch.

Có thể nói con gái của chúng tôi thời kỳ đầu phát triển đã nhận được sự cổ vũ của mọi người trong gia đình trong không khí vui vẻ. Cô bé tuy không phải là “thần đồng” nhưng có thể gọi là một “đứa trẻ lanh lợi và thông minh”.

2. Trở thành một nhân tài chuyên môn hay một nhân tài tổng hợp.

Từ 7 tuổi đến 14 tuổi lại là giai đoạn cao trào của phát triển trí tuệ của một đứa trẻ. Khi chúng ta coi thường sự giáo dục và sự khai phá tố chất tổng hợp, tức là chúng ta đã làm mất đi thời kỳ hoàng kim của giáo dục tố chất, và đứa trẻ lúc đó giống như là một “sản phẩm không hoàn chỉnh”.

Trong những năm 80 của thế kỷ 20, tại thành phố Cáp Nhĩ Tân đã bùng lên một “cơn sốt đàn”. Rất nhiều các bậc phụ huynh tiết kiệm chặt bóp, thậm chí chạy vạy khắp mọi nơi để có thể vay được một khoản tiền chỉ vì mục đích mua cho con một cây đàn, mời một gia sư, và hi vọng con mình sẽ trở thành một nhạc sỹ trong tương lai. Lúc đó cũng có vài người bạn là hàng xóm cũ khuyên tôi nên mua cho Trần Lỗi một chiếc.

Trần Lỗi từ nhỏ khả năng cảm thụ âm nhạc rất lớn, ngón tay thon dài, ngũ âm tốt. Thế nhưng thực lực kinh tế gia đình lúc đó khó mà có thể tiếp nhận được sự đầu tư này. Do vậy, chúng tôi đành phải từ bỏ. Cho đến tận bây giờ mỗi khi nhắc đến sự việc này, tôi và vợ tôi đều cảm thấy rất tiếc. Có thể nói rằng đây là một sai lầm lớn.

Khi đang học lớp hai cấp tiểu học, đoàn hợp xướng Tiểu Tuyết Hoa ở cung thiếu nhi thành phố Cáp Nhĩ Tân tuyển diễn viên nhí. Trần Lỗi được nhà trường tiến cử tham gia cuộc thi, và đã trúng tuyển. Từ đó tôi và vợ tôi cũng tham gia “đoàn đưa đón”, một tuần chỉ có vài buổi tối luôn đứng đợi ở ngoài hành lang của phòng tập. Tuy đáng người cô bé nhỏ nhất nhưng rất chăm chỉ và có tinh thần hăng say. Xem ra cô bé có thể trở thành một ca sỹ nổi tiếng trong tương lai đây!

Một tháng qua đi thật nhanh, tôi và vợ tôi tính toán nên có buổi nói chuyện với cô giáo dạy em. Cô giáo phụ đạo đã nói với chúng tôi: “Trần Lỗi rất đáng yêu, khả năng biểu diễn rất tốt, nhưng chất giọng thì bình thường.” Còn gì mà để nói nữa đây, “đáng yêu” hai từ này không thể thay thế nổi những thứ mà chúng tôi kỳ vọng. Cho dù là Trần Lỗi hát rất nhiệt tình nhưng chúng tôi vẫn cảm thấy hụt hẫng.

Tài năng của một con người có liên quan rất nhiều đến các yếu tố như bẩm sinh, cuộc sống sau này, môi trường. Con đường thành tài của một đứa trẻ cũng không phải là một con đường duy nhất, có thể “chuyên” thì “chuyên”, “thông” thì “thông”. Chỉ cần chăm sóc dạy dỗ nó trở thành người có ích cho xã hội và cơ thể khoẻ mạnh thì đó mới là thành công lớn nhất. Nếu như chúng ta không xuất phát từ thực tế, lúc nào cũng tìm kiếm những cái “tinh túy” “đặc điểm nổi trội” của trẻ, thì về mặt nhận thức rất dễ ngộ nhận, khi mà hành động dẫn đến đi nhầm đường sẽ xuất hiện những hậu quả khó lường.

Về sau chúng tôi không nghĩ đến bồi dưỡng “sở trường” của cô bé nữa, mà tập trung sức lực cho việc tiến bộ sự nghiệp học hành và phát triển toàn diện. Ví dụ giúp cô bé từ nhỏ đã có trí tự lập, để cho cô bé dần dần hình thành nên một tinh thần cầu tiến, không chịu lạc hậu. Chúng tôi mua về cho cô bé những quyển sách mà có những câu chuyện về những tấm gương của những danh nhân trong và ngoài nước, về tính cần cù ham học từ thuở nhỏ. Giới thiệu những thuyết giáo dục của người cổ xưa, và nói với cô bé rằng bất kỳ một vĩ nhân nào mà khi còn nhỏ có thành tích học tập xuất sắc và sự nghiệp thành công, đều là kết quả của sự rèn luyện vất vả, khó nhọc. Chúng tôi luôn cổ vũ cô bé cần luôn thi đua học tập với các bạn học.

Từ lúc 7 tuổi đến lúc 14 tuổi đây cũng là giai đoạn cao trào của quá trình phát triển trí lực của đứa trẻ, giai đoạn này là giai đoạn đứa trẻ học từ cấp 1 đến cấp 2, nhưng quan trọng là giai đoạn tiểu học. Vào thời gian này, nếu chỉ chú ý đến sự bồi dưỡng một mặt những sở trường đó, mà coi thường sự phát triển và khai phá những tố chất tổng hợp của nó thì coi như làm mất đi “thời kỳ hoàng kim” của quá trình đào tạo tố chất, đứa trẻ được dạy dỗ có thể giống như “một sản phẩm không hoàn thiện”.

Từ đó chúng tôi đặc biệt chú ý đến những thói quen học tập của cô bé. Chúng tôi yêu cầu cô bé khi đến lớp phải chú ý nghe giảng, sau bài giảng phải làm bài tập đúng thời gian, chữ thì phải viết nắn nót cẩn thận. Để cổ vũ tinh thần cô bé, chúng tôi đã đưa ra quyết định: chúng tôi không cấm đoán cô bé đi ra ngoài chơi, nhưng nói trước là phải hoàn thành nhiệm vụ việc học đầu tiên. Kết quả là không bao giờ cô bé có lý do vì đi chơi mà ảnh hưởng đến việc bài vở.

Đối với trẻ khi còn đang đi học rất dễ mắc phải căn bệnh cầu thả, không cẩn thận. Chúng tôi cũng yêu cầu cô bé từ nhỏ học phải chăm chỉ, khi học tâm phải tĩnh, ngồi phải vững, xem thật kỹ, viết thật rõ, tính toán thật chuẩn. Thỉnh thoảng chúng tôi tự nghĩ ra đề bài và bắt cô bé làm. Những đề bài này đa phần là những dạng bài nếu không cẩn thận sẽ mắc lỗi sai, hoặc những đề bài vận dụng một cách phức tạp. Những biện pháp như thế này cũng giúp cô bé rất nhiều.

Để cô bé có thành tích học tập tốt, chúng tôi sớm chú ý đến việc đào tạo khả năng tư duy, và luôn để mắt tới tính linh hoạt trong học tập của cháu.

Tư duy của đứa trẻ rất đơn giản, không dễ gấp khúc. Chúng tôi liền mua một quyển sách về phương diện thử nghiệm độ IQ mà có những câu hỏi khiến cô bé phải suy nghĩ, luyện nhiều lần. Ngoài ra, chúng tôi còn tìm những đề toán phức tạp một chút, để cho cô bé tính toán, mở rộng con đường tư duy giải đề. Kết quả của những cách làm này, một mặt nó làm cho cô bé cảm thấy bản thân mình có rất nhiều chỗ còn chưa đủ, không được tự đắc về chính bản thân mình, mặt khác nó nâng cao khả năng ứng biến trong việc học của cô bé.

Chúng tôi còn luôn chú ý đến việc bồi dưỡng phẩm đức tư duy tốt cho cháu, ủng hộ cháu tham gia các hoạt động của lớp và trường học, tăng cường tính tập thể, cổ vũ cô bé tham gia tích cực các hoạt động trường và lớp. Trong thời gian học tiểu học cháu luôn là cán bộ học tập, sau này còn làm đội trưởng đội thiếu niên tiên tiến của trường. Chúng tôi hướng dẫn cho cô bé phải luôn luôn nghiêm khắc với chính bản thân mình tại mọi lúc mọi nơi, trong công việc luôn là tấm gương sáng. Kết quả là, cô bé rất có “duyên” với bạn bè, được mọi người yêu quý và ủng hộ.

Cứ như vậy cho tới khi tốt nghiệp tiểu học, tuy không tìm ra được đặc điểm xuất sắc, không định hướng được cho cháu. Thế nhưng năng lực học tập của cô bé và tố chất tổng hợp lại thể hiện rõ hơn so với những đứa trẻ đồng trang lứa. Đó cũng là tiền đề cơ bản vững chắc và thực tế cho sự phát triển và học tập sau này của cháu.

Trước khi tốt nghiệp trung học cơ sở, Trần Lỗi đã từng nói với chúng tôi: “Con trên thực tế thuộc loại học sinh phát triển đều các môn học, các phương diện một cách tổng hợp. Nếu như con tập trung vào một môn nào đó cũng có thể tạo ra thành tích.”

Con gái của chúng tôi tuy trong giai đoạn học tập ở trường và giai đoạn đầu phát triển không phải là “học sinh đặc biệt” nhưng con đường mà nó đi là con đường thành công, con đường thành tài. Từ cô bé mà chúng ta liên tưởng đến câu nói: “mọi con đường lớn đều thông đến La Mã”.

3. Học tốt quy luật bên ngoài hay học tốt quy luật của chính mình

Con người ta sống ở trên đời sẽ cảm thấy có rất nhiều thứ mình thích, nhưng không phải cái gì chúng ta cũng có. Những thứ mà bản thân cảm thấy có hứng thú thì không nên làm. Còn những thứ mà mình không có cảm tình thì

nên làm, và phải nỗ lực đạt được.

Những cô cậu con một do nhận được sự cưng chiều từ gia đình nên rất dễ hình thành nên một tính cách bướng bỉnh, thiếu đi tính tự lập. Nhưng có bậc phụ huynh lại cho rằng con mình chẳng qua là còn bé không hiểu sự việc, lớn lên sẽ tốt, mà không chịu hiểu rằng cây nhỏ muốn thành gỗ thì ngay từ bé phải uốn nắn từng cành từng nhánh.

Con người sống ở trên đời sẽ cảm thấy có rất nhiều thứ mình thích, nhưng không phải cái gì ta cũng có. Trong những thứ mà bản thân ta thích, không nên nghĩ rằng thứ nào cũng tốt, cần phải phân biệt rõ tốt xấu, nặng nhẹ mà từ đó khống chế bản thân mình. Những việc nào mà bản thân mình thích nhưng không nên làm thì kiên quyết không làm. Nhưng có những việc mà bản thân mình không thích nhưng nên làm thì cần phải cố gắng làm. Từ nhỏ nên hình thành thói quen, đặt nền móng cơ bản thật tốt.

Có rất nhiều bậc phụ huynh thường trách móc con cái mình khả năng tự khống chế bản thân rất kém, thích làm thì làm, bướng bỉnh không nghe lời. Ví dụ như bảo trẻ học nhưng nó không chịu khống chế bản thân mà vẫn ham xem ti vi, hoặc chơi bời.

Kỳ thực, ở thời kỳ học sinh thường xuất hiện những lỗi như thế này. Mầm bệnh này được ươm mầm từ thời đứa trẻ đi mẫu giáo. Chúng tôi vô cùng quan tâm đến việc dạy Trần Lỗi tính tự khống chế bản thân ngay trong những ngày đầu tiên.

Khi Trần Lỗi 2 tuổi, ngày thứ bảy sau khi tan ca, mẹ cháu tiện đường dẫn cháu vào trong cửa hàng mua đồ. Hai mẹ con đi đến quầy bán đồ chơi trẻ em, thì nhìn thấy một số người đang vây lại xem, một bé gái ba bốn tuổi mặc rất đẹp đang ngồi trên đất gào khóc, hờn dỗi. Hoá ra là cháu bé muốn mua búp bê vải hoa. Người mẹ này đã dỗ dành hết lời nhưng cũng không có cách nào đành phải đáp ứng “cô công chúa” này. Khi đứa trẻ không khóc nữa, bà mẹ tức giận nói: “Con mới cái, hôm kia mới mua một búp bê to, hôm nay lại đòi mua búp bê hoa, thật không còn cách nào nữa”

Mọi người nhìn thấy đều bàn tán dị nghị: Bây giờ đều là con một, được cưng chiều hỏng hết cả rồi!

Mẹ của Trần Lỗi chỉ vào trường hợp của đứa trẻ đó và nói: “Con nhìn

kia, bạn kia không ngoan tý nào cả. Mẹ không mua cho đồ chơi liên khóc. Mọi người đều cười chê bạn ấy, và không yêu bạn ấy. Con đừng có học theo bạn ấy nhé!” Mẹ của Trần Lỗi lại nói tiếp: “Trẻ con muốn mua đồ gì người lớn đều hiểu rõ, cần phải mua thì người lớn đã mua rồi, còn không nên mua thì người lớn không thể mua. Con phải làm một em bé ngoan, biết vâng lời!” Trần Lỗi chớp chớp con mắt to sáng, gật đầu hiểu ra sự việc.

Tiếp đó, mẹ của Trần Lỗi cố ý đưa cô bé đi chơi dạo quanh hai vòng trước quầy tủ đồ chơi, ngắm những con vật như búp bê vải, chó con, voi con vv... Cô bé thật sự là rất thích. Nhưng khi mẹ hỏi cô là có muốn không thì lại cương quyết khẳng khái trả lời: “Mẹ, con không muốn!”

Để rèn luyện khả năng tự khống chế bản thân, chúng tôi thật sự rất chú ý đến những yêu cầu trong cuộc sống hàng ngày mà cháu đưa ra. Những yêu cầu nào là hợp lý có thể làm được thì cố gắng làm. Cũng có những yêu cầu tuy hợp lý nhưng hiện tại chưa thể làm được thì cần phải giải thích với cháu, để cháu có thể hiểu được. Tất cả những yêu cầu không hợp lý cũng phải nói rõ cho cháu tại sao không thể đáp ứng được. Trong thời gian dài cháu cũng hiểu được, dần dần những yêu cầu không hợp lý cũng được giảm đi. Ở đây yêu cầu đối với các bậc phụ huynh là phải nhẫn nại, thẳng thắn thật thà, làm sao để đứa trẻ có thể cảm nhận được sự quan tâm và tình thương của bố mẹ.

Khi Trần Lỗi học mẫu giáo, vào mùa hè mẹ của em thường đưa cho cô giáo một chút tiền để mua cho em một cây kem. Có một lần mẹ của bé quên không đưa tiền cho cô giáo. Kết quả là khi giờ ra chơi, chỉ có em và một bé gái khác không có kem ăn, trong khi đó thì những đứa trẻ khác đều có kem ăn. Bé gái kia thì khóc. Nhưng Trần Lỗi thì không khóc mà quay đầu về một phía không nhìn. Một người đồng sự ở bệnh viện đã nhìn thấy cảnh tượng này đã nói với mẹ của bé: “Trần Lỗi thật là có chí khí”. Buổi tối khi trở về nhà, mẹ bé đã thay mặt mọi người biểu dương bé, đồng thời tự kiểm điểm về tính bất cần của chính bản thân, khiến cho cô bé cảm thấy rất an tâm, và cũng nhận được sự cổ vũ.

Có những ngày cơ quan của bố tôi đi dã ngoại, ông của Trần Lỗi thường cho bé cùng đi. Bé vốn không muốn cái này cái kia, ông nội muốn mua cho bé một chút đồ, bé luôn nói “Ông à, cháu không cần!” Cho đến tận bây giờ khi nhớ lại chuyện này, ông của bé vẫn khen không ngớt lời..

Ngay từ lớp 1, Trần Lỗi đã có duyên với việc viết nhật ký. Chúng tôi cảm thấy việc viết nhật ký rất tốt cho sự rèn luyện quy luật của chính bản thân bé.

Ban đầu khi viết nhật ký chỉ dùng phiên âm để viết. Lúc đó số chữ mà bé nhận diện được còn ít, viết nhật ký còn là luyện chữ đặt câu, cũng là để luyện phiên âm. Lúc đó chúng tôi làm nhiệm vụ là đôn đốc cháu hàng ngày cần phải hoàn thành. Cô bé rất chăm chỉ, thời gian đầu chỉ viết bốn năm câu, về sau có thể viết được bốn năm dòng, một bài văn. Từ nhỏ cho tới năm cấp 2 cháu luôn duy trì thói quen này.

Kỳ thực, trong quá trình viết nhật ký chính là quá trình đưa trẻ tự bình giá mình, thông qua việc viết nhật ký đưa trẻ khẳng định được những ưu điểm trong hành vi hàng ngày, đánh giá những khuyết điểm và những thứ còn thiếu sót. Nó còn có tác dụng phát huy được sở trường và khắc phục những nhược điểm, giúp cho trẻ phát triển một cách lành mạnh. Trần Lỗi có viết một đoạn nhật ký khi đang học trung học cơ sở, ghi lại sự quyết tâm sau khi nghe cô giáo dạy tiếng anh nghiêm khắc yêu cầu mọi người: “mình trước kia luôn chơi khôn lỏi, mình cảm thấy rằng hành vi đó thật sự không tốt. Từ bây giờ trở đi mình nhất định sẽ đạt được tiêu chuẩn mà cô giáo yêu cầu, phải tạo nền móng tốt cho việc tiếp thu kiến thức sâu và đi du học nước ngoài sau này” Xem ra sau này cô bé có thể vượt qua kỳ thi TOFFER một cách thuận lợi và thật sự có thể đi nước ngoài.

Viết nhật ký không chỉ có thể nâng cao khả năng tự kỷ luật mình mà còn có rất nhiều tác dụng tốt khác.

Ví dụ như viết nhật ký có khả năng bồi dưỡng khả năng quan sát của đứa trẻ vì bé sẽ viết ra những gì mà ban ngày bé nhìn thấy, do đó quan sát sự vật chính là tự giác, chăm chỉ và tỉ mỉ. Viết nhật ký có thể rèn luyện khả năng phân tích, ghi lại và phân tích lại những sự vật trong cuộc sống chính là nâng cao nhận thức, lí luận và tư duy. Viết nhật ký còn có thể rèn luyện khả năng phân biệt của bé. Trong cuộc sống có rất nhiều thứ đáng được học tập đáng được tuyên dương, cũng có một số thứ mà nên nhận sự phê bình, không tốt thì trong cuộc sống nhất định phải được phản ánh. Điều này vô cùng có lợi cho việc giúp trẻ nâng cao khả năng phân biệt tốt xấu, đi tìm những thiện mỹ.

Viết nhật ký là phương pháp tốt để nâng cao khả năng biểu đạt câu văn.

Từ nhỏ cho tới năm học cấp ba, bài làm văn của Trần Lỗi luôn viết rất tốt. Kết quả này hoàn toàn được tôi luyện từ việc viết nhật ký. Mỗi một bài nhật ký kỳ thực giống như bài văn, ký sự, lý luận, cũng cần phải nắm bắt nội dung chủ chốt, lập dàn ý. Ngôn ngữ thì hoạt bát, câu văn đơn giản thiết thực gần gũi với cuộc sống hàng ngày. Thời gian tích lũy lại, khả năng viết văn nhất định sẽ tiến bộ nhiều.

Nếu như hỏi Trần Lỗi trong quá trình trưởng thành có thứ gì mà đáng giá nhất, thì cháu có thể trả lời rằng: thói quen viết nhật ký là một trong số những thứ đáng giá đó. Thói quen này không chỉ có lợi cho việc tu dưỡng đạo đức tư duy bản thân trẻ mà còn có lợi cho việc nâng cao trình độ viết văn.

4. Để mọi người yêu thương mình hay để mình phải yêu thương mọi người.

Chỉ khi chúng ta chuyển hoá tình yêu của bố mẹ cho con cái thành tình yêu của con cái dành cho bố mẹ, thì lúc đó mới là tình yêu lý tưởng. Từ khi học mẫu giáo mà biết yêu bố mẹ và mọi người thì về sau mới hi vọng trở thành người yêu công việc, yêu tổ quốc, yêu nhân dân.

Có một lần tôi và vợ tôi đi trên đường, đập vào mắt chúng tôi là cảnh tượng: Một người mẹ trẻ mua cho cậu con trai của mình một cây kem. Chúng tôi không biết là người mẹ muốn tự mình bón cho con hay chỉ muốn cầm cho con trai được thuận tiện, nhưng luôn không để cho con trai cầm. Đầu tiên người mẹ cắn một miếng phần phía dưới que kem. Cậu bé phẫn nộ, khi tiếp nhận cây kem đã để rơi xuống đất, và trợn gào khóc nổi lên. Kết quả là mẹ cậu phải thuận theo ý cậu, thì mới có thể dập tắt được sóng gió.

Không biết người mẹ đó nghĩ gì. Lúc đó, tôi và vợ tôi giống như bị kim châm: Đứa trẻ khi ở tuổi mẫu giáo mà chỉ biết nghĩ đến bản thân mình, đến một miếng kem cũng không để cho mẹ của mình ăn, lớn lên rồi em sẽ biết quan tâm đến ai đây? Sự việc này đã trở thành ví dụ điển hình để chúng tôi giáo dục quan tâm đến Trần Lỗi hơn.

Trần Lỗi khi còn bé rất được mọi người yêu thích, em là viên ngọc sáng của ông bà, là niềm hi vọng của bố mẹ. Tình cảm mà mọi người đối với em rất nồng ấm nhưng không phải vì thế mà cưng chiều làm hư em, mà luôn chú ý để em có thể cảm nhận được tình yêu thương nồng ấm này, dạy dỗ bé trở nên có

tình cảm tốt đối với mọi người, đối với cuộc sống. Từ chỗ được mọi người yêu đến chỗ yêu thương mọi người.

Sống trong một gia đình truyền thống tam đại đồng đường, chỉ cần dụng tâm nhẫn nại là có thể dạy bảo bé có trái tim quan tâm đến người khác.

Trần Lỗi từ nhỏ đã có thể thuộc câu chuyện “Khổng Dung nhường lê”. Mỗi lần cả nhà ăn hoa quả, ông bà thường nói “Xem Lỗi Lỗi chia như thế nào nhỉ”. Mỗi lần như thế Lỗi Lỗi thường chia phần nhiều cho ông bà, nhận phần nhỏ về mình. Có những lần bố mẹ mua cho em những đồ ăn vặt, em thường chủ động mời ông bà và bố mẹ ăn trước. Vào ngày lễ tết khi mọi người đoàn tụ ăn cơm, em thường đợi mọi người ngồi yên vị xong mới bắt đầu ngồi. Khi có đồ ăn ngon, em cũng học cách của người lớn, gấp vào bát của ông bà.

Vào những ngày lễ tết, chúng tôi thường dẫn bé về thăm ông bà ngoại. Khi em có thể đi bộ, chúng tôi vẫn để em đi, nhưng khi em thật sự mệt, chúng tôi mới công em một đoạn đường, vừa công vừa hỏi em: “Đợi khi bố mẹ già rồi, không thể đi được nữa thì con có công bố mẹ không?” Mỗi lần như vậy em đều trả lời là “có”. Mỗi lần nhìn thấy chúng tôi công mệt, em chủ động đòi xuống tự đi. Có một lần đi nghỉ mát ở bờ biển, do thời tiết nóng thêm vào với sự vận động nên cơ thể ra rất nhiều mồ hôi, thế nhưng cho dù thế nào đi chăng nữa thì em cũng không để cho chúng tôi công, tự mình đi tới mức mặt đỏ gay gắt. Mọi người đi trên đường đều nhìn thấy và cảm thấy em là đứa trẻ hiếu biết. Lúc đó em vẫn chưa đến 3 tuổi.

Trên đường từ nhà ông bà trở về, trên hành lang chúng tôi ở có rất nhiều người hàng xóm đi lại. Chúng tôi liền nói với em là phải đoàn kết yêu thương, cùng nhau vui chơi, cùng nhau học tập với những bạn nhỏ cùng xóm.

Khi đó cũng có vài đứa trẻ hàng xóm thường tụ tập ở nhà tôi, chúng tôi thường mang kẹo ra để chiêu đãi chúng. Trần Lỗi cũng mang đồ chơi của mình ra để các bạn cùng chơi. Nhà bạn nào mà thiếu đồ gì hoặc muốn mượn đồ gì em liền mang ra cho mượn. Đền khu hành lang bị hỏng, chúng tôi chủ động mua đèn mới để thay. Còn việc vệ sinh khu hành lang thì mọi người đua nhau làm. Nhà chúng tôi ở tầng 3, có những lúc bọn trẻ nô đùa quá ồn ào, ảnh hưởng đến sự nghỉ ngơi của tầng dưới, chúng tôi thường nhắc nhở cháu cần phải chú ý sự yên tĩnh của mọi người. Về sau Trần Lỗi có chơi nhưng thường rất biết giữ ý.

Có rất nhiều trường hợp và sự việc đều mang tính ảnh hưởng đến sự giáo dục trẻ nhỏ. Chỉ cần những hành vi của bố mẹ ảnh hưởng tích cực, thì tính thiện trong đứa trẻ sẽ được từng bước bồi dưỡng.

Những đứa trẻ con một sống trong gia đình đều nhận được rất nhiều tình thương cả về vật chất lẫn tinh thần. Nếu như tình yêu chỉ thực hiện một phía trẻ, mà không thể là tình yêu hai phía, thì tình yêu này chính là tình yêu mềm yếu có dị tật. Thậm chí còn không có được bản chất rời xa tự lập của động vật. Chỉ khi ta mang tình yêu của mọi người dành cho bé chuyển hóa thành tình thương mà bé dành cho mọi người, thì đó mới là tình thương lý tưởng, mới là sự thăng hoa của tình thương. Chỉ khi ở giai đoạn mẫu giáo bé biết yêu gia đình bố mẹ và mọi người thì sau này lớn lên mới hi vọng trở thành những người yêu công việc, yêu tổ quốc, yêu nhân dân.

5. Không chỉ cần thông minh linh hoạt, mà phải có văn minh.

Trong thời kỳ đầu phát triển, chúng ta ngoài việc phát triển trí lực ra thì cũng phải đồng thời rèn luyện hành vi văn minh. Mục tiêu của chúng ta không chỉ là dạy dỗ một đứa trẻ thông minh mà là phải để bé trở thành người văn minh.

Giáo viên Vương Xuân Mai chủ nhiệm lớp cấp 2 của Trần Lỗi, trong một cuộc họp phụ huynh đã biểu dương Trần Lỗi: Một số em học sinh trong lớp đến nhà một bạn học cùng chơi. Khi sắp về, mọi người đều vội dọn sách, vở, đi giày, chỉ có Trần Lỗi lưu lại ở cuối cùng. Em sắp xếp lại ghế của chúng, chỉnh lý lại đồ đạc chưa ngay ngắn trở về vị trí cũ. Đây chỉ là một hành vi rất nhỏ, nhưng đã được người giáo viên để mắt chú ý và rất cảm động. Cô giáo nhận xét “Hành động này phản ánh được thói quen tốt của học sinh. Điều này chứng minh được rằng em được giáo dục tốt.”

Những người đã từng gặp Trần Lỗi đều nói khí chất của cháu rất tốt, có giáo dục. Đây cũng là thành quả rèn luyện từ nhỏ cho tới lớn mà thành. Trong thời kỳ phát triển ở giai đoạn đầu, chúng tôi ngoài công việc phát triển trí tuệ, bồi dưỡng năng lực của cháu ra thì chúng tôi cũng từng bước rèn luyện cháu trở thành người văn minh. Nói rõ hơn là chúng tôi không chỉ dạy cháu trở thành đứa trẻ thông minh mà còn đào tạo cháu thành người có văn hoá.

Khi Trần Lỗi bập bẹ học nói, hiểu được những tín hiệu và yêu cầu đơn giản, chúng tôi đã ý thức được rằng trong những trường hợp nhất định thì cần phải dạy cháu như thế nào. Ví dụ buổi sáng sớm khi ra khỏi nhà thì cần phải “chào tạm biệt” mọi người trong gia đình, đến lớp học thì cần phải “con chào cô”, “chào các bạn”. Trần Lỗi cũng lớn lên từ xe đưa đón, khi ở trên xe đưa đón nhân viên y tế dạy em các đại từ nhân xưng. Khi em chuẩn bị phát âm “ông” “bà” “chú” “dì” trông dáng em thật đáng yêu.

Giai đoạn mẫu giáo là giai đoạn quan trọng của phẩm chất, tính cách, ý thức và thói quen ban đầu được hình thành. Ở giai đoạn này do tâm hồn đứa trẻ rất trong sáng, suy nghĩ đơn giản, tính cảm thụ rất lớn. Nếu như trong giai đoạn này, chúng ta kịp thời hướng dẫn chỉ bảo cho em những hành vi văn minh, tốt đẹp sẽ khiến cho các em có được những ấn tượng sâu đậm ở thời kỳ đầu, mà ấn tượng này mãi mãi lưu lại trong tim các em không thể phai mòn đi được. Đồng thời nó cũng có tác dụng rất lớn đến sự phát triển phẩm chất đạo đức và cá tính sau này. Giống như một nhà phê bình văn học Nga nổi tiếng ở thế kỷ 19 Belinsky đã nói: “Những hình tượng mà trẻ được ảnh hưởng trực tiếp, những thứ mà đứa trẻ có được từ những thói quen, đều là nền tảng kiên cố nhất của tình cảm và ý thức con người phát triển. Sự thông minh của trẻ và hoạt động giác ngộ được phát triển trong giai đoạn này.

Trần Lỗi trước khi vào học tiểu học luôn ở gần gũi với ông bà. Ông bà rất yêu quý đứa cháu gái của mình. Hàng ngày buổi tối thường kể chuyện cho em, trong đó cũng có không ít cách giáo dục như làm thế nào để trở thành một đứa trẻ lễ phép. Ông bà thường xuyên nói với em: “Những đứa trẻ mà đòi ăn đòi uống, đánh nhau, chửi mắng mọi người đều không được mọi người yêu quý, lớn lên sẽ trở thành đứa trẻ hư”. Hàng ngày hàng tháng được lĩnh hội những lời dạy bảo đó, Trần Lỗi đã trở nên hiểu được quy tắc và rất lễ phép. Từ nhỏ cho tới lớn chúng tôi chưa từng thấy em đánh nhau, và mắng mỏ một ai đó.

Chúng tôi cũng dạy cháu về những phương diện phẩm chất và đạo đức chung trong xã hội như cần phải yêu quý và bảo vệ động vật.

Trần Lỗi từ bé rất thích hoa, khi vừa đến công viên đã kéo chúng tôi đi ngắt hoa cho em. Chúng tôi liền giải thích cho em, hoa trong công viên là do các cô các chú vất vả trồng và chăm sóc, không được ngắt hoa. Nếu như mọi

người đều ngắt hoa thì sẽ hết hoa để ngắm.

Trên đường, nhìn thấy vỏ hoa quả và que kem chúng tôi đều để em tự tay nhặt bỏ vào thùng rác, và dặn dò em không được vứt lung tung. Khi đi xe buýt, được mọi người nhường chỗ phải luôn nói lời cảm ơn. Khi nhìn thấy nhân viên môi trường và nhân viên tỉa cây, cần phải biết ơn tán dương sự cống hiến của các cô các bác đối với xã hội, dạy em cần phải tôn trọng lao động của mọi người.

Kỳ thực, những điều mà chúng tôi dạy Trần Lỗi thì mọi người cũng có thể làm được. Tôi nghĩ nếu không kiên trì, hoặc chỉ chú trọng vào dạy sự thông minh của bé mà coi nhẹ vấn đề dạy em những vấn đề văn minh thanh lịch, hoặc người lớn chỉ yêu cầu em làm một lúc, không lấy bản thân làm tấm gương thì sẽ khiến cho đứa trẻ cảm thấy mơ hồ, không biết phải làm như thế nào là tốt.

6. Luôn luôn giúp đỡ con trẻ

Sự giúp đỡ và phụ đạo từ phương diện các bậc phụ huynh chính là một động lực thúc đẩy quan trọng trên con đường học tập của đứa trẻ. Chỉ khi động lực này kết hợp với lực thúc đẩy học tập bên trong đứa trẻ thì mới có thể hình thành nên tiềm lực to lớn phía trước.

Không ít các bậc phụ huynh để nắm rõ được việc học của con cái mình đã tự giác đảm nhiệm vai trò “gia sư”. Trình độ văn hoá cao một chút thì trực tiếp truyền thụ kiến thức và phụ đạo. Còn nếu như trình độ văn hoá chưa cập nhật đủ để dạy thì ngồi giám sát, ra mệnh lệnh. Thậm chí dùng hình thức ép buộc con cái. Làm như thế này, trình độ của trẻ không thể nâng cao lên được, thế là những vị phụ huynh này mắc vào trường hợp khó khăn.

Cần phải thừa nhận rằng, biện pháp này đối với đứa trẻ mà học không nhập tâm, đến lớp không chăm chỉ nghe bài, sau bài giảng không chăm chỉ làm bài tập thì cũng giống như việc mất bò mới lo làm chuồng. Nhưng về bản chất mà nói thì nó không thể có được hiệu quả vì rất nhiều đứa trẻ khi bị ép buộc, lại biểu hiện là không biết mình sai ở chỗ nào. Mình đã làm sai ở chỗ nào? Mình đã rất cố gắng tại sao bố mẹ vẫn không hài lòng? Còn có đứa trẻ

thì ý trí bị nhụt đi, có đứa thì tức giận không hài lòng, tiến hành chống đối phản kháng. Lễ đương nhiên kết quả cách giáo dục này thất bại, mà sự thất bại này lại bắt nguồn từ những vị phụ huynh.

Khi Trần Lỗi còn nằm trên nôi, tôi đã từng nói với vợ tôi: “Chúng ta mất quá nhiều thứ, con gái mới là tương lai của chúng ta”. Thật sự là phải quyết tâm rất nhiều mới có thể “tạo nặn” một chút cô bé. Thế nhưng thực tiễn đã chứng minh, nếu vội vàng muốn có được sự bồi đắp kết quả từ bản thân cô bé là rất khó đạt được, hơn nữa chúng tôi cũng không nhẫn tâm để cô bé vì chịu áp lực lớn mà mất đi niềm vui, đặc biệt hơn nữa chúng tôi “lão tam kỳ” sống trong thời kỳ đó đã mất đi rất nhiều thứ, nhưng tuyệt đối không thể dùng phương pháp này để tước đoạt mất niềm vui của con gái mình.

Giáo dục của chúng tôi cho Trần Lỗi là sự kết hợp giữa yêu và nghiêm khắc. Nghiêm khắc là những tiêu chuẩn cao yêu cầu cô bé phải có đủ phẩm chất ưu tú, yêu chính là cảm hoá dựa trên tình cảm theo hướng thiện. Nếu như các bậc phụ huynh có thể khống chế bản thân mình trong quá trình thực hiện thì sẽ nhận được hiệu quả không có biện pháp nào đạt được đó.

Về điều này cũng phải yêu cầu các bậc phụ huynh phải nhẫn nại, không được để suy nghĩ của mình quá cứng nhắc áp dụng lên đứa trẻ, không được nôn nóng đòi thành công, cũng phải yêu cầu đứa trẻ không được hấp tấp. Các bậc phụ huynh phải dựa trên nền tảng và điều kiện bản thân của đứa trẻ để đưa ra những yêu cầu mục tiêu mà đứa trẻ nỗ lực có thể đạt được, như vậy mới có thể khích lệ được tính tích cực của đứa trẻ.

Đằng sau sự nỗ lực của đứa trẻ cũng sẽ xuất hiện những sai lầm ngẫu nhiên, các bậc phụ huynh cùng nhau phân tích, rút ra những bài học kinh nghiệm. Nhất định không được vì sự sai lầm đó mà phủ định hết mọi tiến bộ và nỗ lực của trẻ. Đứa trẻ trong quá trình tiến lên phía trước sẽ gặp không ít khó khăn, các vị phụ huynh không thể làm ngơ được, cần phải cố vũ, động viên đứa trẻ, đồng thời phải giúp đỡ trẻ nghĩ ra biện pháp, làm cho trẻ tăng sự tự tin và sức lực để vượt lên khó khăn.

Sau khi Trần Lỗi vào học tiểu học, chúng tôi chủ yếu vẫn rèn cho cháu những thói quen học tập tốt, xây dựng một nền tảng cơ bản về học tập, vừa khơi lên tính tự giác học tập, vừa hướng dẫn cháu học tốt.

Khi đó, chúng tôi thường hỏi cháu, sau này lớn lên thích làm nghề gì,

cháu hay trả lời sẽ làm một nhà doanh nghiệp, hoặc làm một nhà ngoại giao. Thế là chúng tôi ý thức được vấn đề, thường kể cho cháu những câu chuyện của những người nổi tiếng thời thiếu niên vất vả, để cháu hiểu rằng chỉ khi từ nhỏ có trí, từ bé đã xây dựng một nền móng kiến thức kiên cố thì mới có thể thực hiện tốt được những ước mơ đẹp. Thời gian trôi đi, mục đích học ngày càng rõ, cháu biết được sau này lớn lên sẽ phải làm những gì, từ bé tự phấn đấu.

Sau khi tan học trở về nhà, ngoài việc giám sát cháu hoàn thành bài đúng yêu cầu ra, chúng tôi còn cho cháu thêm những bài tập ngoài về toán và văn, đa phần những đề toán đó mang tính sáng tạo và đòi hỏi suy nghĩ, có lợi cho sự phát triển trí lực, mà không phải là những đề toán đơn giản chỉ ôn lại kiến thức ở trường. Lượng bài tập làm hàng ngày không nhiều lắm, thời gian cũng không nhiều. Điều này khiến cho cháu không cảm thấy gánh nặng, ngược lại cảm thấy hứng thú, thú vị.

Sau khi bắt đầu học trung học, chúng tôi đã chủ yếu hướng dẫn cháu kiên trì phương pháp học tốt, nâng cao hiệu quả việc học. Kiến thức trong thời kỳ trung học này, mức độ khó nhiều mà phạm vi lại rộng. Chúng tôi đã cùng với cháu phân tích nghiên cứu, tạo nên một vòng tuần hoàn học tập “Chuẩn bị - nghe giảng - ôn tập”, đồng thời chúng tôi cũng tăng lượng bài và độ khó những bài tập ngoài. Hiệu quả của việc học vô cùng rõ rệt. Thành tích học tập ở trung học cháu luôn đứng đầu lớp.

Trong giai đoạn phổ thông trung học cơ sở, chúng tôi chủ yếu nhắc nhở cháu nâng cao khả năng tự học của mình, phải tự mình điều tiết nhịp học tập. Nhiệm vụ học ở cấp 3 này rất nặng, mức độ khó trong kiến thức rất lớn, giáo viên giảng bài không giống như cấp 1 hoặc cấp 2, đặc biệt ở trường điểm mũi nhọn Tam Trung Cấp Nhĩ Tân nếu chỉ dựa vào việc học đơn thuần ở trên lớp thì sẽ không theo kịp. Cháu đã rất nỗ lực trong quá trình tự học, tự mình mày mò tìm ra một phương pháp học tập hay. Cứ khoảng một thời gian thì lại ôn lại một lượt, bổ sung những thứ còn thiếu sót, chú trọng đến phần trọng điểm, làm nhiều loại đề, các môn không bỏ sót. Dựa vào phương pháp học này mà tuy học cấp ba vất vả nhưng cháu vẫn cảm thấy nhẹ nhàng.

Sự giúp đỡ và phụ đạo từ phương diện các bậc phụ huynh là một động lực thúc đẩy quan trọng trên con đường học tập của đứa trẻ. Chỉ khi động lực

này kết hợp với lực thúc đẩy học tập bên trong đứa trẻ thì mới có thể hình thành nên tiềm lực to lớn phía trước. Sự giúp đỡ của bố mẹ không nên trở thành “áp lực”, “cưỡng chế”, làm nhụt đi tính tích cực học tập của trẻ.

Trong vai trò phụ đạo của gia đình đối với vấn đề học của Trần Lỗi, chúng tôi đã chọn lựa biện pháp là tuân tự tiến hành, chú trọng nắm chắc những phương diện thiết yếu, lựa chọn các phương pháp như giáo dục, hướng dẫn, đưa ra yêu cầu. Cuối cùng chúng tôi cũng nắm giữ được một vị trí là người trợ thủ và là người tham mưu, và chính thức đưa đứa trẻ thành diễn viên chính. Kết quả là chúng tôi “người tham mưu” có được sức mạnh tốt, còn con gái chúng tôi “diễn viên chính” diễn rất đạt.

Trần Lỗi sau khi đến Mỹ, trong công việc cũng như trong học tập gặp rất nhiều khó khăn, về mặt cảm xúc cũng luôn cảm thấy áp lực lo lắng. Chúng tôi đã giúp đỡ cháu phân tích những điều kiện khách quan chủ yếu, đề xuất những biện pháp khắc phục được những khó khăn, cổ vũ cháu hạ quyết tâm vượt qua những khó khăn đó.

Tôi còn đưa cho cháu một cuốn “tam tự kinh”: “trí phải kiên cường, không được dao động; tâm phải tĩnh, không được buồn phiền; cảm xúc phải ổn định, không được nóng vội; phải phẫn chấn, không được buông xuôi; phải có trí tiến thủ, không ngừng tìm tòi; trái tim luôn linh hoạt, không được khuyết tật; ngủ thì phải đủ, không được thiếu; ăn thì phải ngon, không nên chọn; tiền thì phải tiêu không nên quá tính toán; cơ thể thì phải khoẻ mạnh, không sợ vất vả...”

Chúng tôi và những người thân trong gia đình vẫn liên tục viết thư cho cháu, sau 3 tháng đến Mỹ nhưng cháu đã nhận được 25 bức thư, tất cả điều này là nguồn cổ vũ động viên tinh thần vô cùng to lớn, khiến cho cháu trong một thời gian ngắn đã vượt qua những “thời điểm khó khăn” Các môn tham gia thi đều đạt được “A” (điểm ưu).

Vì vậy, những vị phụ huynh mà thật sự yêu con cái của mình thì nhất định không được ép các cháu, làm như thế luôn luôn tạo cho trẻ cảm giác “núi cao, nước lớn không có đường đi”. Nếu như có thể yêu cầu trẻ nghiêm khắc thì có thể thông qua phương thức yêu để chuyển hoá, và chúng ta sẽ nhận được những hiệu quả tốt.

7.Lựa chọn loại sách tham khảo bên ngoài

Các bậc phụ huynh đều rất quan tâm đến việc lựa chọn sách tham khảo của trẻ, các chuyên gia giáo dục cũng có những ý kiến không giống nhau, nhưng quan điểm của chúng tôi là: Sách tham khảo cũng rất cần thiết nhưng chúng ta không được quá mù quáng, cần phải có sự chọn lựa tốt, nhưng cũng cần phải chú trọng đến số lượng thích hợp. Sẽ không có tác dụng khi để trẻ ngập trong “biển sách”.

So sánh với thời chúng tôi đi học, điểm nổi bật của trẻ đi học bây giờ là tính ỷ lại vào sách tham khảo quá lớn.

Vào ngày nghỉ, đặc biệt là trước thềm năm học mới, trước quầy sách tư liệu của tủ sách Tân Hoa chật cứng đông người mua sách. Trên tủ sách trong nhà cũng chật đầy sách tham khảo. Tính ra thì một học sinh từ cấp một đến cấp ba, sách tham khảo ít thì lên đến trăm quyển, nhiều thì vài trăm quyển, tính toán này là đúng, không cao chút nào.

Hiện tượng này đã chứng minh được hai điểm sau: Thứ nhất là sự nghiệp xuất bản phát triển rất nhanh, số đầu sách được lựa chọn mua rất nhiều. Thứ hai là cùng với nhịp độ cuộc sống ngày càng lên cao, kết cấu phí dụng ngày càng thay đổi, đầu tư của gia đình cho việc học của con trẻ ngày càng cao. Có thể nói là bây giờ không thể so sánh với thời xưa.

Trần Lỗi mua sách tham khảo khi bắt đầu học tiểu học. Lúc đó để cháu có thể học tốt một chút, giành được “top dẫn đầu”, chúng tôi bắt đầu suy nghĩ đến việc hàng ngày cho cháu tăng thêm lượng bài tập làm, nhưng cũng lo lắng tăng thêm lượng bài tập sẽ khiến cháu mệt mỏi.

Dưới tư tưởng chỉ đạo đó, chúng tôi đã đến hiệu sách lựa chọn kỹ càng 3 loại sách tham khảo là sách ngôn ngữ “Mỗi ngày luyện một lần” và sách toán là “mỗi ngày một đề bài” “mỗi ngày một tiếng”. Cứ như vậy hàng ngày chỉ cần khoảng nửa tiếng để làm những bài tập bên ngoài, trẻ có thể tiếp thu được. Những đề bài luyện tập bên ngoài này không chỉ củng cố những kiến thức trên lớp, mà còn có một độ khó và mức sáng tạo nhất định, vượt ra ngoài những quyển sách, mở rộng con đường tư duy và nâng cao khả năng giải toán của cháu.

Những kiểu luyện tập như thế này vẫn không ngừng cho tới khi tốt nghiệp tiểu học. Ở thời gian này chúng tôi cảm thấy giá trị nhất là khi giải

những đề toán ứng dụng ban đầu, chúng tôi đã mua được một quyển “Bốn quy tắc trong phụ đạo giải đề toán ứng dụng” Lúc đó chúng tôi giống như bắt được vàng, bởi loại đề bài này, mức độ mở rộng này đều rất phù hợp với Trần Lỗi. Trần Lỗi làm hết tất cả các đề toán từ đầu cho tới cuối, không bỏ sót và kết quả đạt được rất lớn.

Có thể nói, tác dụng bổ trợ của sách tham khảo trong thời kỳ tiểu học là rất rõ rệt. Thế nhưng sự lựa chọn sách tham khảo trong giai đoạn này chủ yếu dựa vào cách chọn lựa của các bậc phụ huynh, chứ khả năng lựa chọn của trẻ lúc này vẫn chưa đủ.

Đến thời kỳ trung học cơ sở, chúng tôi đã cảm thấy rõ rệt rằng vai trò của bố mẹ trong việc lựa chọn sách tham khảo ngày càng giảm đi. Đầu tiên chúng tôi cũng rất vất vả đi tìm lựa chọn một đồng sách trong biển sách mênh mông mà khiến cho người ta hoa mắt đó. Về sau thì mới phát hiện ra không ít trong số sách mà mình mua Trần Lỗi không hề sử dụng đến, thật là phí không ít tiền. Trần Lỗi đã nói với chúng tôi rằng: Những quyển sách mà chúng tôi mua đều mang nội dung đơn giản luyện lại bài giảng trên lớp, làm những dạng bài tập này thật phí thời gian. Rõ ràng chúng tôi về lĩnh vực này trở thành người ngoài cuộc.

Sau này, được sự hướng dẫn của giáo viên, cháu đặc biệt lựa chọn những quyển sách như hệ thống “tuyển tập toán học” “tuyển tập vật lý” “tuyển tập hoá học” của nhà xuất bản Triết Giang, hoặc “Mục tiêu và trắc nghiệm toán học trung học cơ sở”.... Cô bé tự tay mình lựa chọn những quyển sách tham khảo mà có một độ khó kiến thức nhất định phù hợp với bản thân như “tập hợp các đề toán nâng cao bên ngoài”.

Chúng tôi cảm nhận rằng thời kỳ trung học cơ sở tính linh hoạt trong học tập của cháu đã tăng lên rất nhiều. Thành tích ngày càng nâng cao rõ rệt. Cháu không chỉ đứng đầu năm học trong số sáu mươi chín người trong lớp mà còn tham gia vào đội tuyển học sinh giỏi quốc gia các môn học Toán, Anh, Văn và cháu đều đoạt giải. Cuộc thi môn hoá cháu đã giành giải nhất toàn thành phố.

Sau khi Trần Lỗi bước vào cấp ba, việc lựa chọn sách tham khảo đều do bản thân cháu tự lựa chọn. Chúng tôi chỉ là nhân viên mua mà thôi, cầm trên tay tờ danh mục sách, lập tức len lỏi vào các hiệu sách tìm mua. Cho đến tận

bây giờ chúng tôi còn nhớ rất rõ lúc đó chúng tôi đã mua cho cháu 4 loại sách tham khảo phổ thông trung học. Đó là “tuyển tập hoá học cấp ba” của nhà xuất bản giáo dục Triết Giang, “khái quát biên tập mới hoá học cấp ba” của nhà xuất bản đại học Nam Kinh, “Sổ tay những vấn đề khó trong Hoá học cấp ba” “Theo dõi phụ đạo cuộc thi Hoá học cấp ba” của nhà xuất bản đại học sư phạm Hoa Trung. Gần đây, chúng tôi có tìm lại bốn quyển sách đó, tiến hành phân tích kỹ càng, phát hiện ra những quyển sách tham khảo đó ngoài tác dụng phối hợp những bài giảng trên lớp, có lợi cho việc củng cố kiến thức, thì nó còn có một độ khó nhất định, có thể nâng cao trình độ tham gia cuộc thi đội tuyển. Điều này cho chúng tôi nhận thấy rằng Trần Lỗi đã dụng công vất vả và nhường nào trong việc lựa chọn những quyển sách tham khảo.

Trần Lỗi thường nói với chúng tôi rằng: Làm nhiều bài tập đương nhiên sẽ rèn luyện kỹ năng nhưng việc làm đi làm lại thì không cần thiết. Nếu như lựa chọn kỹ những bài tập ngoài, lấy một chọi với mười thì đó mới là phương pháp học theo hình thức “thâm canh”.

Do bạn bè bên cạnh Trần Lỗi đều là những học sinh khá giỏi, trong đó không ít là trạng nguyên khối chuyên toán lý hoá. Trần Lỗi rất chú ý đến cách tìm chọn mua sách của các bạn, từ đó đưa ra cách nhận xét mức trình độ của từng quyển sách, và chọn mua những quyển sách phù hợp với chính mình.

Các bậc phụ huynh đều rất quan tâm đến việc lựa chọn sách tham khảo của trẻ, các chuyên gia giáo dục cũng có những ý kiến không giống nhau, nhưng quan điểm của chúng tôi là: Sách tham khảo cũng rất cần thiết nhưng chúng ta không được quá mù quáng, cần phải có sự chọn lựa tốt, nhưng cũng cần phải chú trọng đến số lượng thích hợp. Sẽ không có tác dụng khi để trẻ ngập trong “biển sách”.

8. Tham gia lớp học phụ đạo bên ngoài nhà trường

Mọi người có lời nhận xét không giống nhau đối với lớp phụ đạo học tập hiện nay, có người thì nói là rất tốt, nhưng có người lại chỉ trích nó. Thế nhưng trong sự tiến bộ học tập của Trần Lỗi không thể phủ nhận tác dụng đặc biệt của lớp học phụ đạo.

Nếu nói rằng chú trọng sử dụng sách tham khảo bên ngoài trở thành hiện tượng phổ biến trong việc học của học sinh bây giờ, thì tham gia vào các

lớp học thêm lại là một đặc điểm lớn trong hoạt động học tập của các cháu. Nếu tính từ tiểu học trở đi, có thể nói tuyệt đại đa số các em học sinh đều đã từng tham gia vào các lớp học phụ đạo không nhiều thì ít.

Mọi người đưa ra những quan điểm không giống nhau đối với lớp phụ đạo học tập hiện nay, có người thì nói rằng rất tốt, người thì chỉ trích nó. Đối với loại hình lớp phụ đạo này cần phải quản lý như thế nào, đây chính là việc của các ban ngành chủ quản chính phủ. Thế nhưng trong sự tiến bộ học tập của Trần Lỗi không thể phủ nhận tác dụng đặc biệt của lớp học phụ đạo.

Trần Lỗi bắt đầu tham gia sự “náo nhiệt” lớp học phụ đạo chính là năm học tiểu học. Lúc đó, giáo trình học đối với cháu rất nhẹ, cháu có rất nhiều thời gian rảnh rỗi. Ngoài mỗi tuần hai đến ba buổi học thư pháp ra thì cháu cũng không có việc phải làm. Thế là chúng tôi đã để cháu lựa chọn tham gia vào lớp học tiếng anh ở tầng dưới từ năm lớp ba. Mỗi tuần một hoặc hai buổi lên lớp. Chúng tôi cũng không có yêu cầu nào bắt cháu phải học tốt môn học này, chỉ là để cháu làm quen sớm mà thôi, nhưng ngược lại cháu lại rất hứng thú học môn này. Đến năm học lớp bốn, cháu có tham gia học lớp tập viết. Hàng tuần vào buổi chiều tan học cháu dành hai đến ba buổi đến lớp để tham gia tiết học này. Theo như lời cô giáo dạy cháu là người nghiên cứu ngôn ngữ, có trình độ cao, cháu tiếp thu bài rất tốt. Hàng ngày sau khi về nhà, cháu thường giới thiệu lại cho chúng tôi, một bài văn thường phải mở bài, kết luận, nối đoạn văn như thế nào, làm thế nào để có thể thiết lập một dàn bài hay, hoặc khi nào thì ta sử dụng phép tu từ so sánh, hoán dụ, ẩn dụ. Cháu tham gia lớp học này được gần hai năm, đã viết được khoảng vài chục bài văn, đều tạo ra cảm xúc cho cô giáo.

Đến năm cấp hai, những giáo viên dạy cháu đều là những người có năng lực cao và tâm huyết với nghề. Giáo viên chủ nhiệm kiêm giáo viên dạy toán Vương Xuân Mai là người sáng tạo ra phương pháp dạy mới, cô giáo Xuân Mai nổi tiếng toàn thành phố, giáo viên ngữ văn Vương Phong Anh, giáo viên tiếng anh Vương Yến Yến đều là những thầy cô dạy giỏi xuất sắc. Có một vài lớp phụ đạo bên ngoài đã mời những thầy cô giáo này đến giảng bài với mức thù lao cao nhưng vì những người học sinh các cấp của mình, họ đều từ chối. Những thầy cô giáo này rất có tâm huyết với nghề dạy học, giảng bài rất kỹ càng tỷ mỉ. Học sinh học đến đâu tiếp thu đến đó. Trần Lỗi đương

nhiên là không phải tham gia vào lớp phụ đạo nào cả. Cháu chỉ tự mình lựa chọn lớp tiếng anh “Khái niệm mới” để mở rộng kiến thức của chính mình.

Bước vào năm học cấp ba, do kiến thức ngày càng khó, phương pháp dạy học của giáo viên khác hẳn với phương pháp dạy của thầy cô giáo cấp hai. Đặc biệt lớp của Trần Lỗi là lớp “Olympic”, không ít các bạn học mới lên lớp mười nhưng đã học xong giáo trình của lớp mười một hoặc thậm chí là lớp mười hai. Cô giáo giảng đến đâu, các bạn học liền đồng thanh “hiểu ạ” đến đó. Nhiều bạn học sinh không hiểu bài nhưng vì lòng tự tôn nên không dám biểu hiện là mình không hiểu, đành phải không hiểu giả hiểu. Ví dụ như khi mới vào học lớp mười có một cô giáo vật lý có phương pháp dạy học giống như “nhảy cóc”. Một chương có năm tiết nội dung nhưng vị giáo viên này luôn dạy từ nội dung của tiết năm, chỉ khổ cho những học sinh nào quá lệ thuộc vào sách vở. Trần Lỗi cũng nằm trong số đó, thế là nó tạo ra động lực khiến cho Trần Lỗi tham gia vào lớp học phụ đạo bên ngoài nhà trường, để còn bổ sung những điểm thiếu sót trong quá trình học tập. Trong những năm học phổ thông trung học, cháu không chỉ tham gia lớp học thêm vật lý mà còn tham gia vào lớp học “khái niệm mới” tiếng anh và lớp học ngữ văn. Mục đích tham gia lớp học tiếng anh của Trần Lỗi là nâng cao khả năng nghe nói, bởi vì lớp học tiếng anh của cháu mọi người phải dùng tiếng anh để đối thoại. Ban đầu lớp tiếng anh rất đông người tham gia nhưng về sau chỉ còn lại mười mấy người theo kịp chương trình. Cháu cảm thấy hiệu quả học môn tiếng anh rất tốt. Còn khi tham gia học thêm môn ngữ văn, là bởi vì cháu đặc biệt thích cách giảng bài của cô giáo Tôn Trường Giang và khâm phục kiến thức rộng của cô. Mỗi lần nghe cô giảng bài cháu cảm thấy mình được vỡ lẽ ra rất nhiều.

Kỳ thực Trần Lỗi rất tỉ mỉ trong việc chọn lớp học thêm phụ đạo bên ngoài. Có ba kinh nghiệm chủ yếu sau:

Một là, sắp xếp các môn học theo hình thức xen kẽ. Không được lựa chọn một cách mù quáng, phải xác định rõ trọng tâm dựa trên yêu cầu học tập. Trong rất nhiều trường hợp, phải cố gắng xen kẽ thời gian học tập thì mới có thể đảm nhiệm được.

Hai là, lựa chọn lớp học phải có sự chọn lọc, tức là chúng ta phải thông qua kiểm tra, để biết được trình độ dạy của giáo viên, học sinh phản ứng tiếp thu như thế nào qua bài giảng. Thậm chí có thể thử một hai hoặc ba lần sau đó

mới quyết định, để tránh trường hợp học không có tác dụng, lãng phí thời gian.

Ba là, đã đi học là phải tiến bộ. Tức là dựa vào trình độ tiếp thu của bản thân để quyết định có cần phải đi học thêm không? Nếu như trên lớp đã học tốt rồi thì không cần phải đi, nếu như trên lớp học không đủ thì mới đi. Còn khi trên lớp học rất gấp gáp thì nên ít đi, bài vở trên lớp mà nhẹ nhàng thì nên đi nhiều. Nhưng cũng luôn chú ý đến vấn đề tài chính “đã mất tiền học phí đi học thì không nên để lãng phí” Thật sự ra học mà không có tác dụng thì càng lãng phí.

Trần Lỗi không chỉ tự mình có kỹ năng lựa chọn lớp học thêm phụ đạo mà còn chủ động giúp giáo viên tổ chức học thêm phân ra các lớp. Trần Lỗi không chỉ có kỹ năng tự mình lựa chọn các lớp phụ đạo mà còn chủ động giúp giáo viên thiết lập thứ tự lớp, để thích ứng với nhu cầu học tập của các bạn học sinh. Cháu cũng có ý kiến mở các lớp phụ đạo và được sự ủng hộ của các bạn học sinh, các bạn đến tham gia lớp học rất nhiều. Chính vì vậy giáo viên phụ đạo còn miễn một phần học phí cho cháu.

9. Hãy nắm vững “giai đoạn chuyển biến” trong quá trình học.

Năm thứ tư và năm thứ năm tiểu học, năm thứ hai trung học cơ sở, và năm thứ hai của cấp ba có một thời kỳ gọi là “thời kỳ chuyển biến”, sẽ tạo ra khoảng cách mới trong thành tích của các em. Nếu không có sự chuẩn bị tâm lý về sự thay đổi này, thiếu đi khả năng ứng biến thì sẽ dẫn đến tình trạng mất đi sự cân bằng.

Có người đã từng lấy cuộc thi “Ma-ra-ton” để so sánh với cuộc cạnh tranh thi đua trong học tập. Khi mới bắt đầu mọi người giữ sức cùng nhau chạy, khó mà có thể tách xa nhau được. Nhưng khi đến một thời gian nhất định, thì bắt đầu phân ra thành tốp một, tốp hai. Cuộc đua về sau có thể có sự thay đổi mới, những vận động viên thuộc tốp thứ hai có thể vượt lên tốp thứ nhất, mà những vận động viên ở tốp thứ nhất có thể bị đẩy lùi lại. Những diễn biến này đa phần xảy ra vào “giai đoạn mệt mỏi của cơ thể” và giai đoạn khó khăn của việc thở chạy trong cuộc thi.

Chúng ta so sánh tỷ mỉ một chút, thật ra học tập cũng tương tự như thế.

Khi mới bắt đầu thì dẫn đầu nhưng về sau lại thụt lùi, cũng có trường hợp đầu tiên thì dẫn đầu nhưng về sau vẫn đứng ở vị trí đầu. Sự thay đổi này nó diễn ra trong thời kỳ “khó khăn đó”. Trần Lỗi từ nhỏ cho đến năm cấp ba luôn luôn trong thế của cuộc đua “Ma ra tông” đó và cũng chịu không ít khó khăn trong thời kỳ đó. Chúng tôi vẫn còn nhớ khi cháu học lớp bốn bắt đầu tiếp xúc với đề ứng dụng. Đặc biệt là những đề về ứng dụng thời gian. Do mang tính chất trừu tượng và lắt léo, khiến cháu không khỏi đau đầu. Cho đến năm cấp ba phần lực học của bộ môn vật lý làm cho cháu mệt đứt hơi, thở ra không hơi. Đối mặt với những vấn đề khó khăn trong thời kỳ này, Trần Lỗi không nhụt chí, không lo lắng mà bình tĩnh bước qua. Trong nhật ký cháu đã viết: “vất vả trong thời kỳ học tập là những vất vả mà mọi người đều gặp phải. Thế nhưng có thể chiến thắng được không, có thể vượt qua được không, thì lại phụ thuộc vào nỗ lực cá nhân của mỗi người.”

Thế là cháu càng ra sức vất vả thì cháu càng tìm biện pháp để khắc phục.

Thứ nhất là đọc nhiều. Đọc nhiều tài liệu và sách tham khảo có liên quan.

Hai là làm nhiều. Làm nhiều các dạng bài tập, tiến hành tập trung những trọng điểm, làm nhiều loại đề và mở rộng con đường tư duy giải bài tập.

Ba là hỏi nhiều. Phát hiện ra có chỗ nào mà vẫn chưa rõ thì phải lập tức hỏi thầy cô giáo và các bạn học. Chúng tôi còn nhớ khi ở tiểu học có một đề ứng dụng về thời gian, cháu đã hỏi cô giáo hai lần, và còn được cô giáo biểu dương .

Bốn là phải động não tư duy. Luôn tổng kết và đi tìm những quy luật trong học tập. Như thế mới có thể nắm bắt được chính mình và không bị thụt lùi.

Ví dụ như khi mới vào học cấp ba do chưa quen với phương pháp học phổ thông nên đã có lúc thành tích học tập của cháu đi xuống. Trước kia học cấp hai thành tích học tập của cháu luôn đứng trong top những người học giỏi của toàn thành phố, thế mà khi vào học thì chỉ đứng thứ tư của cả lớp, thậm chí học kỳ đầu năm lớp mười thành tích học tập chỉ đứng thứ mười ba. Thế nhưng cháu không buồn, không mất đi niềm tin, chỉ cho phép bản thân mình

“lạc hậu” trong một thời gian, ra sức đuổi kịp mọi người. Đến giữa và cuối học kỳ sau hai lần thi cho dù là thành tích năm môn (toán, lý, hoá, văn, ngoại ngữ) hay là chính trị hoặc lịch sử thì cháu cũng đứng đầu danh sách.

Mỗi một học sinh đều gặp phải những khó khăn của chính mình trong việc học. Ví dụ như giai đoạn chuyển đổi giữa tiểu học đến trung học cơ sở. Từ trung học cơ sở đến phổ thông trung học, nhưng tất cả đều có một số đặc điểm mới của tính quy luật học tập: năm thứ tư thứ năm của tiểu học, năm thứ hai của trung học cơ sở và năm thứ hai của phổ thông trung học, đều tạo ra một khoảng cách mới về thành tích học tập của học sinh, bắt đầu một số môn mới trong quá trình học tập, sự sâu xa trong kiến thức môn học cũng càng tăng thêm khó khăn. Nếu như thiếu đi sự chuẩn bị tinh thần về sự thay đổi này hoặc thiếu đi khả năng ứng biến thì sẽ xuất hiện tình trạng thụt lùi lạc hậu. Cũng có thể là do Trần Lỗi đã từng trải qua rất nhiều kinh nghiệm, nên khi em họ của Trần Lỗi thi được vào trường cấp ba trường điểm nhưng thành tích học tập không cao, đã tìm đến Trần Lỗi hỏi về phương pháp học tập. Trần Lỗi đã nói với em rằng, nhất định phải nắm bắt giai đoạn chuyển tiếp giữa trung học cơ sở với phổ thông trung học. Khi thích ứng được thì mới có được thành tích tốt, đồng thời cũng khuyên cô em họ của mình tận dụng thời gian nghỉ hè để tìm lớp phụ đạo, học trước một chút các môn toán lý hoá, thì sẽ sớm tìm ra được phương pháp học tập phổ thông trung học. Cô em họ làm theo hướng dẫn của Trần Lỗi, quả nhiên vừa vào phổ thông trung học thành tích đã lên rất nhiều. Khi mọi người còn đang gặp phải những khó khăn thì em đã nhẹ nhàng đi trước.

10. Gia đình hạnh phúc chính là cội nguồn của lòng bao dung rộng lớn.

Đứa trẻ phải có tấm lòng bao la rộng lớn, nhưng đầu tiên phải có tấm lòng phải hướng về bố mẹ, đặc biệt là phải nỗ lực xây dựng một gia đình hạnh phúc tràn đầy lý giải niềm tin và tình cảm ruột thịt.

Trần Lỗi trong một đoạn nhật ký hồi học phổ thông trung học đã từng viết “khoan dung và thông cảm”, nói về cảm nhận của chính mình. Em đã viết: “khi bạn bè nói những điều không hay về bản thân mình, em cũng không nhất thiết phải đi truy tìm cho bằng được ai, như thế chỉ khiến cho bè bạn của mình

càng xa rời mình hơn, và cũng khiến cho bạn bè cảm thấy lúng túng. Bạn cũng cần phải nghĩ rằng anh ấy (cô ấy) có thể là vô ý hoặc là cố ý nhưng mình cũng nên nhìn lại chính bản thân mình có gì làm sai không, có chỗ nào làm nguy hại đến bạn bè không?”

Trong cuộc sống thật sự Trần Lỗi là em bé gái có lòng khoan dung độ lượng và thông cảm cho mọi người. Khi uy tín của cháu càng nhiều thì càng nhận được lòng đổ kỵ và châm biếm của mọi người. Trong công việc đảm nhiệm vai trò cán bộ lớp, cũng có lúc do hiểu nhầm của bạn bè và thầy cô mà bị sự thiệt thòi. Thế nhưng cháu đều coi như không có chuyện gì xảy ra và xử lý mọi việc một cách thoả đáng. Cuối cùng cũng được mọi người hiểu và ủng hộ. Tình cảm bạn bè ngày càng sâu đậm.

Khi học cấp hai, cũng có một bạn học nam cùng với Trần Lỗi làm công việc cán bộ lớp. Người bạn này phẩm chất tư tưởng, thành tích học tập, năng lực công việc cũng rất xuất sắc. Thế nhưng do Trần Lỗi cũng có phần xuất sắc hơn nên đôi khi người bạn nam đó mất đi những cơ hội được toả sáng. Mỗi lần cô giáo chủ nhiệm biểu dương Trần Lỗi, do trong lòng người bạn nam này hoặc là nhiều hoặc là ít phát sinh ra cảm xúc không hài lòng, thỉnh thoảng có những câu nói “chĩa” vào Trần Lỗi. Trần Lỗi cũng rất hiểu được nỗi lòng của người bạn nam này, hết sức thông cảm, vì vậy luôn luôn đối xử nhiệt tình với bạn nam ấy. Người bạn nam này sau khi hiểu ra, đã viết một bức thư cho Trần Lỗi và đề cập đến vấn đề này và tỏ ra xin lỗi. Hai người về sau có một tình bạn rất sâu đậm, sau khi tốt nghiệp phổ thông hai người vẫn cứ liên hệ với nhau, cùng nhau động viên giúp đỡ nhau cùng tiến bộ. Trần Lỗi còn có một người bạn “lão thép”. Người bạn này có thể là do nghe ai đó đặt điều về việc gì đó mà có thời gian xa lánh Trần Lỗi. Cho dù là Trần Lỗi có tiếp cận thế nào, giải thích thế nào đi chăng nữa thì cũng không chịu. Có lúc Trần Lỗi cảm thấy rất đau lòng. Thế nhưng Trần Lỗi kiên trì phương châm “Khoan dung sẽ níu kéo lại những người bạn mà sắp xa rời ta” vẫn luôn coi cô ta là người bạn tốt nhất của mình. Về sau sự hiểu lầm này được giải toả. Hai người lại trở lại tốt như xưa. Cho đến tận bây giờ hai người vẫn luôn giữ tình cảm tốt.

Trong thời học sinh của Trần Lỗi, cháu luôn biểu hiện lòng khoan dung và độ lượng, cũng giống như cháu đã từng nói: “Hoàn toàn xuất phát từ gia đình hạnh phúc”. Rốt cuộc thế nào là gia đình hạnh phúc, về mặt lý luận có rất

nhiều khái niệm. Trong thực tiễn cũng có rất nhiều loại thể nghiệm. Cho dù thể nào đi chăng nữa sự hoà thuận của mọi người trong gia đình, sự thông cảm lẫn nhau, nhường nhịn lẫn nhau và tôn trọng nhau là những định nghĩa mà một gia đình hạnh phúc cần có, đó cũng là cái nôi của lòng bao dung quảng đại.

Tôi và vợ của tôi đều là những lớp người trước. Chúng tôi đã từng sống với nhau mười năm ở vùng khai hoang lập địa Bắc Đại. Mảnh đất ấy báo đáp lại chúng tôi rất nhiều thứ. Đó chính là thành thật ngay thẳng, khoan dung độ lượng. Lúc đó chúng tôi cùng nhau sống trong tập thể. Mọi người giống như anh em ruột thịt, có phúc cùng hưởng có hoạ cùng chịu, cùng nhau giúp đỡ, tôn trọng lẫn nhau, dần dần mảnh đất này đã bồi đắp lên con người nơi này với tính cách chân thành và thẳng thắn. Chúng tôi cũng thường kể cho Trần Lỗi nghe giai đoạn cuộc sống đặc biệt đó. Tình cảm nồng ấm của những lúc “những người bạn mảnh đất hoang” tụ hợp với nhau đã truyền sâu vào trong con người Trần Lỗi. Cái tài sản mà vùng đất hoang Bắc Đại mà để lại cho chúng tôi ấy cũng được chia phần cho cháu.

Trong cuộc sống gia đình hàng ngày, tôi và vợ tôi chưa bao giờ cãi cộ nhau, càng không bao giờ tính toán so đo, cùng nhau giải quyết, thông cảm mọi việc. Chúng tôi rất chú ý đến việc đứng ở góc độ đối phương để suy nghĩ, cái mà nhiều hơn cả là suy nghĩ cho người khác, không muốn làm phiền mọi người. Chúng tôi cũng hiểu rõ được rằng một gia đình luôn nghĩ đến cái nhỏ hẹp, cá nhân thì không bao giờ có thể dạy tốt một đứa trẻ có lòng khoan dung độ lượng.

Trần Lỗi thường nói: Cuộc sống vốn dĩ như là một cây màu, mỗi người đều có màu sắc không giống nhau. Chỉ cần mọi người cùng nhau hoà vào, thì mới có thể phối ra một màu hài hoà, vẽ lên một bức tranh đẹp. Vì vậy khi bạn và mọi người giao tiếp quan hệ với nhau, nhất định đừng có quên là phải dung hoà và thông cảm. Cái này nó giúp cho mọi người có thể loại trừ đi những ưu phiền, mang đến cho mọi người niềm vui và yên bình.

Đứa trẻ phải có tấm lòng bao la rộng lớn, nhưng đầu tiên phải có tấm lòng đối với bố mẹ, đặc biệt là phải nỗ lực xây dựng một gia đình hạnh phúc tràn đầy cảm thông, niềm tin và tình cảm ruột thịt.

11. Bố mẹ là tấm gương cho con cái .

Con cái chính là gương phản quang của bố mẹ. Từ con cái có thể phản ánh được những chuẩn tắc làm người và triết học cuộc sống của bố mẹ. Cho dù chúng ta không nhất định làm gì cũng phải hoàn mỹ nhưng chúng ta nỗ lực từ những việc nhỏ, sẽ mang đến cho trẻ những ảnh hưởng tốt.

Có người đã từng nói gia đình là lớp học đầu tiên của con người. Bố mẹ là thầy giáo đầu tiên của chúng ta. Có người lại nói gia đình là ngọn cờ của con cái, còn bố mẹ là chiếc gương để con cái soi vào. Nói tóm lại, bố mẹ là người có ảnh hưởng sớm nhất, sâu sắc nhất đối với con cái, là hình tượng mà con cái mô phỏng sớm nhất nhiều nhất. Con cái từ khi sinh ra đã luôn trưởng thành trong lòng bố mẹ. Bố mẹ không chỉ di truyền lại cho con cái những gen sinh lý ưu việt mà còn nặn tạo ra phẩm chất tính cách con cái. Đứa trẻ từ thời sơ khai hỗn loạn đã hiểu được cách dùng nhãn quan của mình để nhìn nhận con người trên thế giới. Quá trình trưởng thành này luôn mang theo mình những lời răn dạy của bố mẹ. Những bậc cha mẹ trong cuộc nói phải đi đôi với làm thì mới có thể giáo dục tốt con cái.

Một người bạn của tôi kể cho tôi nghe một đoạn hội thoại giữa anh và cậu con trai. Anh bạn tôi nói: “Con à! mấy ngày hôm nay con cứ đi đánh điện tử, con không thể ít chơi đi được à? Hãy tập trung vào việc học đi?” Cậu con trai trả lời bố “Bố còn nói con cơ à? Ông thường nói với bố là không được ra ngoài đánh mạt chược, nhưng bố thì vẫn cứ chơi”. Câu trả lời của cậu con trai làm cho bạn tôi sững người lại không thể nói câu gì?

Có thể thấy rằng con cái thường học theo những hành vi cử chỉ của bố mẹ. Đôi khi những hành vi của bố mẹ chưa chuẩn mực nhưng lại là cái cớ để cho trẻ vin vào đó để lấp liếm đi những sai lầm của mình. Trẻ không chỉ học những ưu điểm của bố mẹ mà còn học cả những khuyết điểm của bố mẹ.

Trong cuộc sống hàng ngày vợ chồng tôi luôn chú ý đến cử chỉ và lời ăn tiếng nói của mình, cùng nhau trao đổi nỗ lực tạo ra một hình tượng tốt, để con gái chúng tôi có được những ảnh hưởng tích cực lành mạnh. Cuộc sống vất vả đặc biệt là cuộc sống những ngày ở Tri Thanh đã tôi luyện chúng tôi có được những tính cách, phẩm chất ý chí mà cuộc sống bình thường khó tôi luyện được. Cả hai chúng tôi đều là những người yêu nghề cầu tiến, có tinh thần trách nhiệm, làm việc chăm chỉ, chúng tôi đã nhận được rất nhiều bằng khen danh dự. Trong gia đình chúng tôi hiểu thuận kính trọng người già.

Chúng tôi không chỉ quan tâm đến phương diện cuộc sống mà luôn chú trọng đến tình cảm suy nghĩ. Đối xử với mọi người thì luôn nhiệt tình, thẳng thắn công bằng và giúp đỡ. Trong cách giải quyết công việc thì luôn lấy nhân tố con người làm nền tảng, và làm theo quy tắc, đồng thời luôn luôn duy trì sự linh hoạt, nói phải đi đôi với làm. Hành động bên ngoài luôn luôn đồng nhất với suy nghĩ bên trong. Trong cuộc sống ngoài giờ làm chúng tôi thích tham gia các hoạt động như đánh bóng bàn, sưu tầm tem, xem các trận đấu thể thao, vv...

Cho dù chúng tôi không nhất định phải hoàn thiện hoàn mỹ tới mức tuyệt đối, nhưng chúng tôi trước sau như một luôn cố gắng nỗ lực theo những tiêu chuẩn đặt ra, mặc dù đó chỉ là sự việc rất nhỏ nhưng nó lại ảnh hưởng tích cực tới trẻ.

Vào một buổi ăn cơm tối, ba người chúng tôi vừa đang ăn cơm vừa thảo luận một vấn đề quan trọng, thì có tới hai đến ba lượt người đến tìm tôi để bàn công chuyện. Chúng tôi thường xuyên gặp phải những trường hợp như thế này: bao lâu trước khi ăn cơm thì chẳng có ai, nhưng cứ có người đến là nhốn nháo lên. Kết quả là bữa cơm bị đứt đoạn. Tuy vậy chúng tôi vẫn nhiệt tình tiếp đón, nhẫn nại bàn công chuyện cho tới khi mọi người hài lòng ra về thì thôi. Sau khi công việc kết thúc, tôi đã nói với Trần Lỗi: người mà đến tìm bố lúc đó nhất định là có việc gấp, chúng ta cần phải tôn trọng mọi người. Đồng thời cũng nhắc nhở cháu đi đến nhà ai đó bàn việc nên hết sức tránh vào giờ ăn cơm và những thời gian cấm kỵ khác. Sự việc qua đi nhưng cũng lưu lại cho cháu những thứ mang tích chất có ích. Ngoài ra, hai vợ chồng chúng tôi còn chú ý đến những hành vi không nên diễn ra trước mắt cháu. Ví dụ như chúng tôi rất ít khi thảo luận đến vấn đề tiền bạc, để tránh mang lại những hiệu ứng không tốt. Nhưng ngược lại chúng tôi lại yêu cầu cháu quản lý quỹ lớp, thu chi có căn cứ rõ ràng. Cho tới trước khi Trần Lỗi đi Mỹ chúng tôi vẫn còn nhắc nhở em phải bàn giao rõ ràng những khoản liên quan đến quỹ lớp. Em đã tiết lộ cho chúng tôi rằng: em đã vì lớp mà bỏ ra gần ba trăm tệ.

Có người đã từng nói: Con cái là tấm gương phản chiếu vào bố mẹ. Từ con cái có thể biết được chuẩn tắc làm người và triết học đối nhân xử thế của bố mẹ. Thực tế đúng như vậy. Một bậc phụ huynh mà có tính cá nhân thì khó có thể dạy dỗ tốt một đứa trẻ có phẩm chất công tư. Một bố mẹ mà có lòng dạ

hẹp hòi thì khó có thể nuôi dưỡng tốt những đứa con có tấm lòng khoan dung độ lượng. Bố mẹ luôn là hình mẫu trong cuộc sống hàng ngày mọi lúc mọi nơi, từng cử chỉ nhỏ nhặt.

Có một vài bậc phụ huynh đã mắc vào tình trạng lúng túng nghi hoặc, thậm chí tư tưởng không thông. Kỳ thực, đây không chỉ là vấn đề về phương pháp, mà còn là câu hỏi phải nâng cao và hoàn thiện bản thân như thế nào, để phẩm chất đạo đức đó có ảnh hưởng đến con trẻ. Tolstoy có một câu nói nổi tiếng “Toàn bộ giáo dục, hoặc chín trăm chín mươi chín phần nghìn giáo dục thuộc về tấm gương, thuộc về mặt đoan chính hoàn thiện trong cuộc sống của bản thân người bố người mẹ”. Đây chính là cách giáo dục con người. Mỗi vị phụ huynh nên ghi nhớ điều này.

12. Hãy để trẻ yêu thích mái ấm gia đình.

Tạo ra một mái ấm gia đình để trẻ yêu thích, để trẻ có thể phát triển môi trường tâm lý vui vẻ. Mái ấm gia đình mang lại cho trẻ những tình cảm ấm áp, trẻ sẽ không mất đi sự động viên cổ vũ.

Gia đình là cảng vịnh lý tưởng nhất trong cuộc sống thường ngày của con trẻ, đó không chỉ là nơi ngăn gió chắn mưa mà còn là nơi gieo mầm cho những hi vọng, nuôi dưỡng và cất cánh lý tưởng.

Một gia đình lý tưởng không chỉ bó hẹp trong môi trường vật chất, mà nó còn yêu cầu phải có một không khí cuộc sống tốt đẹp. Không khí khoan dung, hài hoà luôn mang lại điều có ích cho trẻ như xoá đi những mệt nhọc, vất vả lo lắng và buồn phiền. Gia đình còn là trạm tiếp xăng cho những con đường phía trước của đứa trẻ, không ngừng bồi đắp thêm sức sống và sức lực, tăng thêm lòng tự tin và dũng khí. Những đứa trẻ trong một thời gian dài được sống trong môi trường tâm lý tốt thì luôn luôn có biểu hiện tinh thần phấn chấn, tính cách bao dung, hoạt bát lạc quan, tràn đầy sự tự tin.

Ngược lại, trong gia đình luôn có một không khí căng thẳng áp lực thì trẻ luôn mang trong mình những cảm giác ưu phiền. Nếu như lâu thì trẻ sẽ biểu hiện là người thiếu tình cảm, tính cách hướng nội, tình cảm mềm yếu, thậm chí sẽ gây nên những chướng ngại về tâm lý nghiêm trọng, xuất hiện bệnh trầm cảm, tâm lý phản kháng vv..., hình thành “dải ngăn cách” về tình cảm hoặc “con mương” về tư tưởng giữa bố mẹ và con cái.

Trong cuộc sống hàng ngày, chúng tôi đặc biệt chú ý tạo ra một không khí gia đình lý tưởng để cho con cái yêu thích tổ ấm của mình, có thể tận hưởng được tình cảm thân thương của bố mẹ trong gia đình, và không ngừng nhận được niềm động viên và cổ vũ của mọi người.

Để làm được điều này những ông bố bà mẹ nên nỗ lực để bản thân trở thành những bậc phụ huynh mẫu mực được con gái yêu quý. Theo như kinh nghiệm của bản thân chúng tôi, cần phải làm những phương diện sau đây: Phải yêu cầu nghiêm khắc với trẻ, không được nuông chiều, chan hoà, không được cẩu tặc; lạc quan yêu đời, không được tính toán chi li; trong cuộc sống phải luôn quan tâm, trong học tập phải luôn giúp đỡ, ủng hộ trẻ tham gia các hoạt động ngoại khoá, khích lệ những sở trường của trẻ; đối xử với mọi người công bằng, việc trong gia đình thì mọi người cùng thương lượng, không được độc đoán, miễn cưỡng người khác; tôn trọng ý kiến của trẻ nhỏ, tạo cho trẻ cơ hội làm việc độc lập, thích học, tích lũy kiến thức kinh nghiệm phong phú, thường xuyên giảng về những kiến thức mới; tư tưởng tiến bộ, làm việc thì chăm chỉ; Ở cơ quan là cán bộ chủ chốt, có năng lực; phải luôn lấy mình làm tấm gương, văn minh lịch sự, hiếu thuận kính trọng người già; Mọi lúc mọi nơi luôn là tấm gương cho con trẻ noi theo. Ngoài ra không được đem những bực tức về nhà, mà lại là mang bực tức trút lên đầu trẻ. Theo như điều tra của các bộ ngành có liên quan, hiện nay có một phần trẻ em khi trở về nhà trở thành đối tượng để bố mẹ trút bực tức. Các em không hề sai nhưng luôn phải chịu sự trừng phạt. Có một em học sinh tủi thân mà nói rằng “Mỗi lần bố cháu ở bên ngoài có việc không vui trở về nhà đều ném bực tức vào cháu, làm trẻ con thật là xui xẻo!”

Tôi đã tiếp xúc qua với một người giống như thế này, chồng là người làm công việc hành chính, hàng ngày trong cơ quan đều có những việc lớn nhỏ không phù hợp, không ngày nào là không có bực tức. Hơn nữa vốn dĩ điều kiện chỗ ở lại không được tốt, cả nhà vài nhân khẩu chen chúc trong ngôi nhà mười mấy mét vuông, ầm ĩ như vậy thì trẻ làm sao có thể chú tâm vào học tập, hàng ngày không nhìn thấy ánh mặt trời chiếu xuống, thành tích học tập ngày một kém. Đến một đứa trẻ dù có bẩm sinh tốt thế nào đi chăng nữa thì cũng không thể đỗ đại học. Người vợ cũng bực tức mà mắc bệnh khó chữa. Những trường hợp như thế này là bởi vì tức giận mà làm nhỡ mất tiền đồ của

trẻ, thậm chí huỷ bỏ đi không ít những sự việc trong gia đình.

Kỳ thực tôi và vợ tôi trong cuộc sống hàng ngày, cũng có lúc có cảm xúc không tốt, gặp lúc tâm lý bức tức, thậm chí gặp những sự việc tức tối, phần nộ. Nhưng khi trở về nhà, nhìn thấy đứa con gái đáng yêu thì bao nhiêu cái bức tức tan biến. Chúng tôi không muốn bắt con trẻ phải thay chúng tôi gánh những thứ không vui về đó, đôi khi bức tức làm phân tán đi sự tập trung trong học tập của trẻ. Do đó tất cả những mâu thuẫn hay những vấn đề phát sinh ở bên ngoài, chúng tôi chỉ hạn chế giữa vợ chồng chúng tôi trao đổi với nhau và tìm biện pháp giải quyết, chứ không để cho con gái biết. Từ ngày vợ chồng tôi kết hôn, chưa bao giờ chúng tôi to tiếng cãi nhau, luôn đoàn kết hài hoà, tôn trọng nhau, hơn nữa trước mặt trẻ chúng tôi luôn biểu dương và khẳng định những ưu điểm của người kia.

Ví dụ như tôi thường khẳng định vợ tôi là người cầu tiến, thật thà ngay thẳng, chí công vô tư. Còn vợ tôi cũng thường khẳng định tôi là người nhạy bén và nghiêm túc. Rồi dần dần những ưu điểm này đã chuyển sang con gái chúng tôi và trở thành ưu điểm của nó. Trần Lỗi thường nói với chúng tôi rằng: “Con không chỉ được kế thừa những ưu điểm về tướng mạo của bố mẹ mà còn được kế thừa những phẩm chất, tính cách, khả năng của bố mẹ”

Các hoạt động ngoại khoá của gia đình chúng tôi thường rất phong phú mà còn chan chứa đầy tình cảm như đánh bóng bàn, du lịch, xem các trận tranh đấu thể thao, sưu tập tem, hát hò, quay phim... Chúng tôi cũng không bao giờ tập trung trong nhà đánh mạt chược, đánh bài để tránh ảnh hưởng cho cháu. Cuối tuần nghỉ ngơi, ba người chúng tôi thường vui vẻ một trận, đôi khi chúng tôi còn mở một bữa tiệc gia đình nho nhỏ, ghi âm lại và tự mình thưởng thức. Có lúc chúng tôi quây quần lại trước màn hình ti vi trận đấu thể thao và bình luận sôi nổi. Nhưng cũng có lúc chúng tôi lại chụp một đồng ảnh, để khi quay lại nhìn cuộc sống sẽ hồi ức lại những niềm vui đáng quý đó.

Hai vợ chồng chúng tôi có một quy định bất thành văn đó là sau khi tan tầm phải về nhà đúng giờ, giảm đi những hoạt động xã giao. Chúng tôi ở cơ quan được coi là “con người bận rộn”, bạn bè ở mọi phương diện rất nhiều, cơ hội giao lưu cũng không phải là ít. Ngoại trừ những cuộc xã giao cần thiết thì chúng tôi đều tránh né, có thể từ chối được thì từ chối, có thể chôn được thì chôn. Qua một ngày làm việc và học tập vất vả, cả ba người cùng ngồi quây

quần lại với nhau, thật là một cảm giác hạnh phúc và nhẹ nhàng. Nếu như thiếu một ai đó sẽ khiến cho không khí gia đình bị trùng xuống.

Tính cách của ba người chúng tôi rất thoải mái, thường cùng nhau kể những câu chuyện cười. Hàng ngày đều có thể nghe thấy những câu chuyện vui, trong nhà luôn luôn đầy ắp tiếng cười.

Từ năm 1983 cho tới nay, gia đình chúng tôi chuyển nhà ba lần. Điều kiện nhà ở đã từng bước được cải thiện. Cho dù điều kiện tốt hay xấu thì căn nhà đó được bố trí rất gọn gàng và ngăn nắp để tăng thêm sự nồng ấm trong gia đình. Chúng tôi cũng chú ý tăng thêm không khí cho môi trường gia đình, khiến cho con trẻ hình thành nên phản xạ điều kiện, nâng cao tính tự giác trong học tập. Một nhà tiểu thuyết nổi tiếng của Mỹ Dreiser đã từng nói: “Không khí gia đình ấm áp là một bông hoa trên thế giới, không có cái gì có thể ấm áp bằng nó, không có thứ gì có thể đẹp như nó, không có cái gì có thể phù hợp được với dạy dỗ bẩm sinh của những người trong gia đình mà mạnh mẽ và chính trực đến thế.”

Trần Lỗi từ bé luôn nói với mẹ: “Con thật hạnh phúc!”

13. Hiểu được báo đáp chính là cái gốc làm người.

Đối với trẻ khi còn ở tuổi mẫu giáo, tôn trọng và trân trọng sức lao động của người khác, hiểu được và cảm kích sự quan tâm săn sóc của người khác mang lại, có thể coi là yêu cầu “báo đáp” tối thiểu nhất.

Cho tới tận bây giờ tôi vẫn còn nhớ câu chuyện vợ tôi kể cho tôi khi Trần Lỗi còn đang học mẫu giáo.

Khi đó Trần Lỗi mới biết tập đi. Một ngày vào buổi sáng, vừa đến nhà trẻ, Trần Lỗi phát hiện ra một người bạn nhỏ ngồi xe đẩy, được mẹ đẩy đi dọc trên lối hành lang, lúc đó Trần Lỗi vô cùng thích thú nhưng em không đòi mẹ ngồi xe, càng không dám giống như những đứa trẻ khác la khóc om sòm mà chỉ thấy em tiến về phía trước không nói không rằng giúp người mẹ kia đẩy xe. Từng vòng từng vòng một, mặt em đỏ ửng ra, “kiểu bán sức lực” này mục đích thật rõ ràng. Sau đó người mẹ này vì phải kịp thời gian đi làm, đã không đựng đến xe nữa và nhờ Trần Lỗi, lúc đó em mới đòi mẹ đẩy cho một vài vòng. Xem ra trong thời gian học mẫu giáo Trần Lỗi đã mạnh mẽ được một suy nghĩ “chỉ có bỏ ra thì ta mới có thể thu được về”.

Cái mà làm cho người ta lo lắng đó chính là không ít những đứa trẻ con một thiếu đi ý thức báo đáp lại đối với xã hội, đối với người khác, đối với thầy cô giáo. Tiền tiêu thì vung tay quá trớn, không biết được tiền mà bố mẹ kiếm được vất vả như thế nào. Có người thì không tôn trọng thầy cô giáo, lãng phí tâm huyết thầy cô giáo. Có người sau khi nhận được sự giúp đỡ của mọi người, đến một câu cảm ơn cũng không đáp lại người đã giúp mình. Có những người khi nhìn thấy những người gặp vất vả cần giúp đỡ thì tỏ thái độ làm ngơ và không có chút phản ứng.

Đương nhiên, đối với một đứa trẻ còn ít tuổi thì yêu cầu chúng phải có được sự “đền đáp” theo đúng nghĩa của nó. Phải tôn trọng và trân trọng sức lao động mình bỏ ra, cảm kích và hiểu được sự quan tâm của người khác dành cho mình.

Trung Quốc có một câu răn dạy cổ: “Một giọt ân đức phải dùng sông sâu để báo đáp”. Đây cũng là truyền thống đạo đức của nhân dân Trung Hoa. Tình yêu thương của bố mẹ dành cho con cái chưa bao giờ đòi hỏi một sự báo đáp nào cả, thế nhưng là một người con có hiếu của bố mẹ thì đều phải hiểu được sự báo đáp, chú trọng đến sự báo đáp công lao của cha mẹ.

Chúng tôi thường kể cho cháu nghe những sự vất vả mà ông bà khi nuôi dưỡng con cái, nhằm mục đích răn dạy những bậc hậu thế cần phải tôn trọng người già, để người ta có thể hưởng thụ tuổi già hạnh phúc. Chúng tôi cũng thường kể những câu chuyện về những tinh thần cao thượng của những thầy cô giáo “đốt cháy bản thân để thắp sáng mọi người”. Là một người học sinh, cần phải lấy thành tích học tập tốt nhất để đền đáp công ơn của thầy cô. Chúng tôi còn cố vũ cháu phải có trái tim nhân hậu, vui vẻ giúp đỡ mọi người trong xã hội. Trong cuộc sống cần phải được toàn xã hội tôn trọng, cầu chúc cho cuộc sống của mọi người được bình yên. Chúng tôi cũng thường cùng cháu lên án những hiện tượng xã hội “con trai sau khi lấy vợ quên mẹ”.

Đương nhiên là chúng tôi càng chú ý đến những hành vi của bản thân vì chúng có ảnh hưởng rất lớn đến Trần Lỗi. Tôi và vợ tôi trong công việc luôn luôn chăm chỉ, làm hết sức mình, đó là phương thức báo đáp lại tổ chức Đảng, nhà nước và xã hội. Chúng tôi cũng thường vui vẻ giúp đỡ mọi người, đó cũng là sự báo đáp lại sự giúp đỡ và sự ủng hộ của mọi người dành cho chúng tôi. Ngoài ra, chúng tôi vô cùng tôn trọng người già, và đây cũng là hình thức

chúng tôi đền đáp bậc tiền bối.

Năm ngoái, bà của Trần Lỗi ốm nặng, phải nằm viện để mổ. Gần một năm trời mỗi ngày hai mươi tư tiếng đều có người ở bên cạnh chăm sóc. Toàn thể con cháu dâu rể đều luân phiên chia làm hai ca, mỗi ca luôn có hai người chăm sóc. Cho dù mọi người đều mệt mỏi, gầy sọp người đi nhưng để cho người già được sống trong những năm tháng cuối đời tận hưởng sự chăm sóc con cháu mà ai cũng cố gắng hết mình. Bạn bè hàng xóm, các bác sĩ y tá luôn không ngớt lời khen sự hiếu thuận và kính trọng của chúng tôi đối với bố mẹ già. Trần Lỗi cũng nhận được sự giáo dục từ sự việc đó.

Thật sự Trần Lỗi là đứa trẻ rất hiếu được sự đền đáp. Khi cháu đang học trung học cơ sở, có một hôm trở về nhà từ lớp học, cháu phát hiện ra mẹ bị ốm. Cháu vì vội đi học nên đã nhịn đói đi học mặc dù mẹ đã làm cho cháu một bát mỳ ngon, nhưng cháu chỉ ăn vài miếng và nhường lại cho mẹ vẫn chưa ăn. Cháu nói với mẹ: “Mẹ ăn đi” và chỉ cầm miếng bánh mỳ ăn còn thừa để trên bàn chạy ra khỏi cửa.

Lần này Trần Lỗi đến Mỹ để học tập. Tuy trường học bên Mỹ đưa ra mức học bổng cao nhưng tiền chi phí hàng ngày thì đều phải tự mình lo liệu. Cháu đã đi dạy tiếng Hán để kiếm thêm tiền, một tiếng có thể kiếm được 5.5 NDT. Không lâu sau, cháu đã có trong tay một khoản tiền khá. Cháu vô cùng trân trọng sức lao động lần đầu tiên trong đời mình bỏ ra. Phải tiêu như thế nào đây? Đầu tiên cháu nghĩ đến bố mẹ, ông, bà, cháu đã dùng số tiền này để mua đồ lưu niệm. Đồng thời viết thư nói với người ông đáng kính của mình: “Ông phải保重 nhé, ông muốn ăn gì thì để cháu mua, cháu có thể mua được cho ông mà.”

Có một vài người có lòng tốt đã nhắc nhở chúng tôi: “Con cái đã bay cao vươn xa được rồi, ông bà cần phải “chú ý để dành” cho tuổi già chứ”. Nhưng chúng tôi luôn nghĩ rằng: “Chỉ khi ta bỏ công sức ra thì mới có được những cái mình muốn.” Cho dù thế nào đi chăng nữa Trần Lỗi vẫn luôn là đứa trẻ có tấm lòng hiếu thuận.

CHƯƠNG XIII: ĐỒNG HÀNH CÙNG CON CÁI

1. Mặt trời mọc từ Thanh Sơn

Ba năm đầu của đời người, đó là sự biểu diễn thử của cả một đời sau đó nhưng sự giáo dục vỡ lòng về nhân cách của ba năm đầu tiên này lại là bài học nhân sinh khẩn thiết nhất. Điều đáng tiếc là có rất nhiều người lại cho rằng những đứa trẻ dưới 3 tuổi chẳng hiểu biết gì ngoài việc ăn uống, vì vậy mà họ coi nhẹ việc giáo dục vỡ lòng về nhân cách cho trẻ, kết quả là đã làm hỏng đi cả một đời của trẻ.

Con trai tôi Kim Giai sinh năm 1973, tuổi thơ sống ở vùng núi cách sông Tùng Hoa không xa. Cuộc sống khi đó tuy vất vả nhưng thuần khiết, tôi và chồng tôi thuộc vào “Lão Cao Tam” lớn nhất, nghĩa là những thanh niên, trung niên trí thức thuộc thế hệ thứ ba ở làng, hồi đó tất cả những bài học chuẩn bị cho cuộc thi thậm chí là kiểm tra sức khỏe, đăng kí nguyện vọng thi Đại học..., tất cả các phần tôi đều đã nghĩ đến rồi, không ngờ “văn hóa Cách mạng” bắt đầu, mơ ước thi Đại học của tôi chỉ trong một ngày đêm đã bị cuốn đi, vì vậy từ đó đã bước vào con đường nhập quân đội đầy gập gềnh, chông gai.

Có lẽ do tuổi còn trẻ, có lẽ do quá ngây thơ, từ ngày tôi về nông thôn, đã coi khẩu hiệu “cắm rễ nông thôn” là sự thật, không như những người bạn khác về nông thôn cùng thời điểm ấy, coi việc trở lại thành phố là mục tiêu sống duy nhất. Vùng nông thôn tôi về rất xa, là nơi gặp nhau của hai con sông là sông Tùng Hoa và Hưng Yên, nằm dọc ven sông là đồng bằng có diện tích rộng khoảng hai, ba mươi dặm, hướng về phía Bắc là núi sâu rừng rậm kéo dài bất tận. Quê hương vùng núi nhỏ nơi tôi ở thật may là lại nằm ở giữa eo núi gối đầu lên bình nguyên.

Chỉ vài năm sau, tôi kết hôn, được là giáo viên cấp 2 trong làng, còn đưa gia đình về sống trong thị trấn nhỏ của công xã trong vùng sở tại. Đó đúng là một gia đình thực sự, hai gian nhà vách lá vừa gọn gàng lại vừa đẹp nằm ven một bờ ao rất lớn, xung quanh là vườn rau khá rộng. Từ cửa ra lại là con đường thông với vườn trường trung học. Chồng tôi cũng là giáo viên

trung học, nhưng anh ấy lại thích sáng tác văn chương. Thường thì cũng có vài truyện tiểu thuyết và tản văn ngắn được đăng trên tờ báo trong tỉnh.

Chúng tôi phải dạy học, phải trồng rau, phải nuôi lợn, nuôi gà, cũng phải làm đồng ruộng, chặt củi, đốt lò giống như những người nông dân trong vùng. Cuộc sống hàng ngày rất vất vả, bận rộn, nhưng cũng rất vui vẻ, thoải mái. Chính trong thời gian này con trai tôi được sinh ra. Không lâu sau chồng tôi bị điều động lên tỉnh biên tập sách báo văn học, ở nhà thành ra chỉ có tôi và con trai bầu bạn.

Mọi người thường nói tính cách con người là bẩm sinh, đại thể là tính cách hình thành trong giai đoạn từ 0 đến 3 tuổi. Tôi cho rằng cách nghĩ này khá phù hợp với thể nghiệm của tôi. Tôi cho rằng trên con đường học vấn sau này của con trai chắc chắn sẽ có những bước đi vững chắc, thông minh thành đạt và sẽ liên quan trực tiếp với tuổi thơ của cậu ở quê hương miền núi này.

Trong thời gian hơn một năm từ lúc con trai ra đời và chồng tôi trở lại tỉnh thành, mặc dù con trai tôi còn nhỏ, chưa hiểu biết sự việc nhưng hai vợ chồng tôi đối xử với cậu con trai bé nhỏ như thành viên không thể coi nhẹ trong gia đình. Buổi tối ở vùng nông thôn dường như rất dài, ăn cơm tối, bận bịu làm những việc trong nhà xong hai vợ chồng tôi lại ngồi bên lò sưởi ấm áp, ôm ấp con trai đang tập nói bi bô, dạy cậu nói, dạy cậu đi, dạy cậu chơi các trò chơi. Mỗi khi chúng tôi bận dạy học hoặc chồng tôi phải thức đêm viết lách, bọn học sinh của tôi sẽ tranh giành nhau bế con trai tôi về nhà chúng và cùng chơi đùa với những người bà biết cách nói chuyện với những đứa trẻ chưa hiểu biết hết sự việc ấy.

Người nông dân mặc dù không nghỉ ngày chủ nhật nhưng chúng tôi là giáo viên, được coi là “quý tộc” của thôn, nên chủ nhật được nghỉ ngơi. Khi đó chúng tôi bận rộn chăm sóc vườn rau, sẽ bế cậu con trai ra vườn, cho cậu nhìn dưa, nhìn quả, đếm hoa, đếm đậu. Khi đó hai vợ chồng tôi cùng với bà con nông dân trong vùng núi và những đứa con của họ cũng là học sinh của tôi sống hòa thuận như người một nhà. Con trai tôi trở thành một cậu bé được mọi người đặc biệt yêu quý.

Điều chúng tôi lưu tâm nhất là, phải làm cho chính con trai mình giống như con cái của người nông dân xung quanh, tuyệt đối không được truyền cho con quan niệm “Nhất thống thiên hạ” để cậu được sống trong không khí của

thiên nhiên, hoàn toàn dung hòa một cách tự nhiên giữa đời sống riêng và đời sống chung, cùng giao lưu, trò chuyện với những người trong vùng. Chúng tôi về nông thôn với ý nghĩa “tiếp thu tái giáo dục”, chúng tôi hi vọng con trai mình có thể quen vùng đất này từ nhỏ mình khi được sinh ra, quê hương miền núi mình đã trưởng thành, là “người có gốc có cội”.

Mặc dù chúng tôi có lẽ phải “một đời bám rễ nông thôn” nhưng trong chúng tôi đều biết rõ rằng Trung Quốc một nước đại lục văn minh cổ xưa, lịch sử luôn có truyền thống văn hóa với “Các tướng quân kiệt xuất giữ trọng trách, có những công lao to lớn đều xuất thân từ vùng quê”. Đếm ra, các nhân vật kiệt xuất có công lao to lớn trong các triều đại lịch sử xuất thân từ các thành phố buôn bán hoặc các khu đô thị lớn dường như rất hiếm, thậm chí không có mà hầu như nổi lên từ những vùng nông thôn hay những miền quê nghèo hẻo lánh. Nhân cách chân chính tuyệt đối sẽ không có nguy cơ mắc phải sự lừa gạt, hàng loạt thói hư tật xấu, háms lợi... của bọn tiểu nhân đầu đường xó chợ.

Vì vậy, có một số người cho rằng, chúng tôi giữ con cái ở lại quê hương, luôn bên cạnh mình sẽ là cách biểu hiện sự không hiểu biết, họ khuyên chúng tôi nên đưa con lên nhà cũ trên tỉnh, nhưng tôi đã quyết định không cần suy nghĩ thêm chút nào nữa.

Tôi và chồng tôi đồng nhất quan điểm về mặt này. Chúng tôi thường cùng nhau bàn tính về tương lai của con trai, nhưng bàn đi tính lại cuối cùng vẫn trở về một khởi điểm chung: “Để cho con trai trưởng thành tự nhiên trong hơi thở của quê hương mộc mạc thuần khiết để con sẽ càng hiểu rõ được khởi điểm chân chính của đời người ngay từ khi con còn nhỏ”.

Không lâu sau đó lòng quyết tâm của chúng tôi đã gặp thử thách gay go. Chồng tôi bị điều động về tỉnh, tôi và cậu con trai còn nhỏ phải ở lại nhà, mọi trọng trách của cuộc sống và công việc đặt hết lên vai một mình tôi.

“Nhà” ở nông thôn không giống với “nhà” ở thành phố, “nhà” ở thành phố là đơn nguyên chỉ là sự tiêu thụ. Còn “nhà” ở nông thôn lại chủ yếu chỉ về sự sản xuất. Chồng ở nhà, những việc như cấy lúa, trồng rau, chăn gà nuôi lợn thì cả hai đều có thể gánh vác, con cái cũng có thể thay nhau chăm sóc, nhưng mà hiện thời tất cả những việc này đều do một mình tôi gánh vác. Tính tôi lại mạnh mẽ, bất kể là việc gì nhất định sẽ làm bằng được không làm qua loa, hồ đồ. Vì vậy việc trong trường, việc trong nhà ngoài ngõ, tôi hầu như bận bịu tối

ngày.

Khi ấy, đó là lần đầu tiên từ lúc về nông thôn cho đến thời gian đó, tôi cảm thấy buồn, tâm trạng đôi lúc cũng rất nặng nề. Tôi không biết vận mệnh trong tương lai sẽ như thế nào, chồng tôi sẽ trở lại nông thôn hay là mẹ con tôi sẽ lên thành phố đoàn tụ với chồng. Nhưng tôi biết rõ chồng tôi chỉ là dựa vào tài năng của bản thân để tạm thời mượn cố lên tỉnh, bất kể lúc nào cũng có ý nghĩ rằng chắc chắn sóng gió sẽ không đến, tôi cần phải vững vàng ở lại nông thôn để giữ “căn cứ địa” thuộc về ba người chúng tôi, dù thêm mệt, thêm vất vả cũng không thể buông xuôi.

Lòng kiên nhẫn và quyết đoán của tôi đã dẫn truyền sang cho cậu con trai bé nhỏ vừa mới bắt đầu hiểu biết sự việc xung quanh, từ đó trở đi cậu không khóc, không quấy, không cãi, không kêu ca, mặc dù chỉ có 2, 3 tuổi đã có thể cùng tôi lừa lợn đuổi gà, nhặt cỏ trong vườn.

Mỗi khi nhìn thấy cậu con trai dang hai chân nhỏ xíu, ngồi xồm giữa những ruộng rau, chăm chỉ nhổ những cây cỏ nhỏ, nước mắt tôi lại trào ra. Nhưng tôi lại phải cố gắng lau và ngăn dòng nước mắt, không để cho con trai tôi nhìn thấy, tôi không muốn để con từ khi còn nhỏ đã hiểu rõ rằng cuộc sống như thế này được gọi là “khổ”.

Do chồng thường xuyên không ở nhà, thậm chí một năm về nhà một lần còn khó, vì thế con trai tôi trở nên lạ lẫm với bố nó, nhưng thật kỳ lạ, trong lòng có khả năng thần giao cách cảm thật mạnh mẽ. Mỗi khi đến tối, cả vùng quê trở nên rất yên tĩnh. Tôi và con trai ngồi cạnh bếp lửa, lắng nghe bên ao không xa tiếng ếch kêu liên hồi vang lại, con trai liên tục hỏi tôi về bố nó, hiện nay ông thế nào, đang làm gì, tại sao lại không về nhà? Thế là tôi liền kể chi tiết về bố cho con nghe, kể về dung mạo, nhân cách, tài năng, sự phấn đấu gian khổ của anh, tôi kể cho con nghe cả những tình cảm ấm áp của anh dành cho tôi và cho con.

Đến nay hồi tưởng lại, có lẽ chính những tâm sự chân tình trong đêm tiếng ếch kêu ấy đã trở thành bài học vỡ lòng đầu đời của con trai tôi.

Nếu thật sự là như vậy, tôi cảm thấy thật hạnh phúc, bởi vì trong những lời kể trong đêm của tình mẫu tử đã khiến tôi không bao giờ mất đi lòng tin vào cuộc sống, không mất đi lòng tin vào lời nói và cách nghĩ của chồng tôi, mà mỗi lời kể của tôi đều làm cho con trai yên tâm mỉm cười đi vào giấc ngủ.

Tôi nghĩ, có lẽ nhiều ngày sau đó nhân cách của con trai tôi luôn khiến những bạn bè cùng trang lứa phải ngưỡng mộ, đó chính là đã được thai nghén và định hình bằng những lời kể trong đêm yên tĩnh tại quê hương miền núi xa xôi, như lòng khoan dung độ lượng của con trai mà rất nhiều thanh niên thời đó không có, mà sự quyết đoán đến mức những thanh niên thời đó cũng khó có được. Có lúc tôi thấy thật ngạc nhiên phát hiện ra rằng hồi đó chính bản thân mình cũng có lòng tin và sự bền bỉ kỳ lạ trong những năm một mình chăm sóc gia đình.

Ba năm đầu tiên của đời người, chính là sự diễn thử của cả một đời sau này, nhưng sự giáo dục vỡ lòng về nhân cách trong ba năm đầu tiên này sẽ là bài học khẩn thiết nhất của cuộc đời. Nhưng điều đáng tiếc là, rất nhiều người cho rằng, những đứa trẻ dưới ba tuổi sẽ không hiểu biết gì ngoại trừ việc ăn uống, vì thế họ hoàn toàn coi nhẹ bài học vỡ lòng về nhân cách của trẻ. Hoặc là họ coi việc gắng hết sức để con cái được ăn uống thật no và đầy đủ chính là cách thể hiện tình thương yêu. Kết quả là đã phá vỡ cả một đời của trẻ.

Tôi cảm thấy, con trai mình tuổi thơ mặc dù phải ăn uống khổ cực, nhưng lại thực sự có được “lễ rửa tội”, sự rèn luyện thử thách trong cuộc sống, trong môi trường có núi xanh nước biếc, lòng dân tinh khiết mộc mạc đã hun đúc nên tâm hồn, làm nảy mầm tinh thần nhân văn độc lập giữa đất trời mà nhiều người có nhiều tiền hàng ngàn hàng vạn châu báu ngọc ngà cũng khó mà đổi được, đó thật là bổ ích cho cả một đời người.

Mọi người đều coi cầu vồng trên trời là thứ đẹp nhất thế gian, cũng khó có được nhất, nhưng nếu có người lưu tâm đến xuất xứ của cầu vồng, sẽ phát hiện thấy: Cầu vồng được hiện ra từ trong núi xanh, chỉ có những dãy núi xanh với các cây cỏ hoang xum xuê mới sinh ra bảy sắc cầu vồng lung linh, nằm vắt ngang trên bầu trời ấy.

Đây có lẽ chính là bài học giáo dục đầu tiên cho những người làm cha mẹ.

2. Quý trọng sự hồn nhiên chính là quý trọng tương lai

Được coi là giáo dục đẹp trong việc bồi dưỡng tố chất, người người đều nên học tập, nhưng được coi là luyện tập kỹ năng đặc biệt trong sơ đồ lập nghiệp, mưu sinh, thì không phải ai cũng học và tìm hiểu hết được. Đối với

một đứa trẻ mà không có khả năng thiên phú về nghệ thuật nội tại, 4,5 tuổi đã phải chịu sự rèn rũa nghiêm ngặt về các kỹ năng đặc biệt thì rõ ràng đó là một “tai nạn”.

Trẻ em như tờ giấy trắng, cái mà chúng có đó là sự ngây thơ, nhưng chính sự ngây thơ này là tài sản mà đời người không thể có được lần thứ hai. Sự ngây thơ của con trẻ là đóa hoa nhân tính, cả chân, cả mỹ, cũng là vườn ươm thuần khiết nhất cho tương lai nhân loại. Những đứa trẻ có được đầy đủ sự vui vẻ, hồn nhiên mới có thể có được tính cách kiên toàn, nhân cách hoàn thiện và tư duy phát triển.

Tôi cảm thấy, điều cha mẹ cần làm là phải yêu quý chăm sóc sự hồn nhiên cho trẻ như yêu quý chăm sóc đôi mắt vậy, đặc biệt là trẻ em trong giai đoạn từ 4-8 tuổi, tức là thời gian trước tuổi bé đi học.

Khoảng năm 1978, đó là thời gian chuyển giao mùa hạ sang mùa thu, cũng là lúc Kim Giai 5 tuổi, tôi và cậu chấm dứt cuộc sống ở nông thôn, trở lại tình đoàn tụ với chồng.

Lần đầu tiên vào đô thị, đối với một đứa trẻ lớn lên chưa hết vỡ lòng ở nông thôn mà nói đương nhiên là thật khó có thể thích ứng ngay được, mặc dù mới chỉ là một cậu bé nhưng cũng khó tránh được những chấn động trong tâm hồn và tình cảm.

Phải bảo vệ thế giới nội tâm còn mềm yếu của con như thế nào là công việc lớn mà tôi và chồng tôi phải thường xuyên chú ý.

Tôi còn nhớ một việc thú vị như này: Do khi ở nông thôn tôi thường xuyên kể với con trai rằng bố của cậu ở thành phố Cáp Nhĩ Tân, và thường miêu tả cho con nghe cảnh tượng ở Cáp Nhĩ Tân, ba từ “Cáp Nhĩ Tân” dường như đã trở thành một phần trong tâm trí của cậu bé. Nó đại diện cho tình thân, sự đoàn tụ với lý tưởng và tương lai. Đến khi hai mẹ con cuối cùng cũng thực sự chuyển đến Cáp Nhĩ Tân thì cậu bé vẫn giữ mãi hình ảnh “Cáp Nhĩ Tân” trong tâm trí và tưởng tượng. Mỗi lần đến ngày chủ nhật, tôi và chồng tôi đưa con trai đi du ngoạn, ngồi trên xe bus, cậu bé luôn miệng hỏi: “Mẹ, bố, chúng ta đi đâu thế? Đến Cáp Nhĩ Tân đi? Cáp Nhĩ Tân ở đâu? Cậu bé hỏi nhiều đến nỗi làm tất cả mọi người trên xe đầu tiên còn nheo nheo mắt sau đó không chịu nổi tất cả cùng phá lên cười. Lý do họ cười không phải chỉ vì lúc

nào cậu cũng nhắc đến Cáp Nhĩ Tân mà còn bởi vì cậu rất chăm chỉ đi tìm Cáp Nhĩ Tân, có một chút gì đó quê mùa, cũng có một chút gì đó khờ khạo. Người bình thường có lẽ sẽ thấy xấu hổ về việc đó, sẽ thể hiện cho con biết qua sắc mặt của họ hoặc sẽ không dám đưa con đi ra ngoài chơi nữa. Tôi thì không cho như vậy, tôi không chú ý đến những phản ứng của người khác, tôi cảm thấy rằng sự ngây thơ ấy của con trai tôi mang tới từ nông thôn để mơ ước cho thế giới tương lai quả rất đáng trân trọng, tuyệt đối không thể khinh thường làm tổn thương đến con.

Vì vậy mỗi lần đi trên đường, tôi và chồng tôi luôn vui vẻ, hứng thú kể cho con nghe về địa lý, lịch sử, con người, phong cảnh của Cáp Nhĩ Tân, đồng thời cũng không quên kể cho con nghe ngoài Cáp Nhĩ Tân ra Trung Quốc còn có rất nhiều nơi đẹp, trên thế giới còn có nhiều phong cảnh đẹp nữa.

Dần dần, khi ngồi trên xe Bus, con trai tôi không hỏi “Cáp Nhĩ Tân” đâu nữa, ngược lại, có lúc đột nhiên cậu bé hỏi “Bắc Kinh có xa không?, Paris nằm ở đâu?”. Mặc dù cũng là sự ngây thơ ấy, mọi người ngồi cùng xe đều nghe thấy nhưng họ không còn cảm thấy buồn cười nữa, mà tôi và chồng tôi cũng vẫn trả lời giống như trả lời câu hỏi “Cáp Nhĩ Tân ở đâu?”, dù nếu không có ai giải thích tỉ mỉ cho cậu Bắc Kinh cách đây bao xa, Paris ở đâu, phải đi bằng phương tiện giao thông nào mới tới nơi.

Giờ đây, gần 20 năm trôi qua rồi, hồi ức về năm đó nói thật với con trai những điều này cũng cảm thấy buồn cười. Ai mà ngờ rằng khi “Văn hóa cách mạng” vừa mới kết thúc, nước nhà vẫn chưa bước vào quỹ đạo, tất cả đều khó dự đoán trước được ngày tháng, nói với con cái những lời lẽ xa vời ấy có ý nghĩa thực tế gì đây? Nhưng trong cuộc sống thường thức có những câu nói đùa như thế này: “Những câu bạn không có ý nói ra thì sẽ trở thành hiện thực trong cuộc sống tương lai”.

20 năm sau, không những Bắc Kinh cách bao xa trở thành việc tôi và con trai cần thiết phải quan tâm mà còn Paris xa vời ở đâu cũng xuất hiện thường xuyên trong những cuộc thảo luận hàng ngày của cả gia đình. Nếu như năm ấy, cái năm mà con trai tôi đã hỏi câu hỏi ngây thơ ấy, nếu như chúng tôi thấy xấu hổ, thể hiện ra bằng lời nói, sắc mặt thì có lẽ nó sẽ là nỗi khổ trong tâm hồn cậu bé, hạn chế những mơ ước tương lai của cậu. Những điều cậu ấp ủ trong lòng sẽ không có thêm quang cảnh với màu sắc quý báu, đầy lý tưởng

mà nó sẽ làm tổn thương, ám ảnh mãi. Sau này khi con dần trưởng thành, đi Bắc Kinh, đi nước ngoài đào tạo nghiên cứu chuyên sâu liệu còn có hứng thú nữa hay không?

Là người làm cha, làm mẹ, phải vô cùng lưu ý đến tình cảm của chính mình, không được vì cái gọi là “tôn nghiêm” của người lớn mà phải làm tổn hại đến sự hồn nhiên của trẻ, càng không được vì cái gọi là “độc ác” của người lớn mà cướp mất sự hồn nhiên của trẻ.

Mấy năm đó, chồng tôi làm biên tập cho một nhà xuất bản, đơn vị công tác cách nhà trẻ của một cơ quan lớn rất gần, do thuận tiện nên chúng tôi gửi con trai vào nhà trẻ này. Đây là nhà trẻ lớn thứ nhất, thứ hai tỉnh, tiếng tăm nổi bật, điều kiện cũng rất tốt. Vườn trẻ nằm ở ngay trung tâm thành phố, các phòng được xây dựng hiện đại đặc biệt theo kiểu Châu Âu, tất cả các giáo viên trong vườn trẻ đều được đào tạo chuyên ngành, khiến nhà trẻ này lúc nào cũng mang không khí trang nhã. Trường học nơi tôi dạy cách nhà trẻ này khá xa, bình thường thì chẳng mấy khi đi qua vườn trẻ. Nhưng cho con đi nhà trẻ sẽ khiến cho con cái có được môi trường văn hóa tốt, đồng thời cũng đạt được kết quả tốt trong việc nuôi dưỡng tố chất tự nhiên vốn có của con trẻ.

Có một lần tôi ngẫu nhiên qua nhà trẻ, nhìn thấy những em bé khác đang vui vẻ tập hát, tập múa, duy chỉ có con trai tôi và mấy em bé nữa ngồi lặng lẽ trong một góc. Hiển nhiên những đứa trẻ bước chân vào môi trường thành phố muộn khi nhập học, so với những đứa trẻ khác từ nhỏ đã sớm được tiếp thu sự dạy dỗ các sở trường đặc biệt về thể thao, văn nghệ, con trai tôi không có cách nào để “múa chung” với những đứa trẻ khác nên bị xếp vào những đứa trẻ không đáng chú ý tới.

Lúc đó trong lòng tôi rất buồn. Trở về nhà, tôi đem tất cả những gì mình đã nhìn và cảm nhận kể cho chồng nghe. Anh hỏi liệu con trai phải chăng có những biểu hiện gì đặc biệt không vui không? Tôi nói không thấy có, anh bảo tôi vậy thì nên quan sát lại rồi hãy nói.

Từ đó, tôi và anh lưu tâm chú ý quan sát con nhưng vẫn không thấy có biểu hiện cảm xúc gì cả, bất kể là ở vườn trẻ hay ở nhà con trai tôi đều vui vẻ, hồn nhiên, những việc cậu bé có thể làm được cậu đều đi làm một cách vui vẻ. Đặc biệt hơn, về mặt trí tuệ cậu luôn tư duy logic có những biểu hiện rất độc đáo. Những thua kém trong các nội dung bài học về văn nghệ, thể thao cũng

không có ảnh hưởng một chút gì tới tâm tư tình cảm của cậu.

Đại khái cũng trong khoảng thời gian này, trong xã hội dần nổi lên các phong trào như “sớm khám phá những tài năng thiên phú của trẻ”, “Sớm định hướng bồi dưỡng những sở trường đặc biệt cho trẻ”, không những khắp nơi trong xã hội nổ ra một làn sóng các kiểu như “Cơn sốt đàn violon”, “cơn sốt đàn điện tử”, thậm chí “cơn sốt Đàn dương cầm”.

Có rất nhiều người khuyên tôi, nhanh chóng tìm gia sư cho con, học hội họa, học âm nhạc, có người còn trực tiếp giới thiệu giáo viên. Theo hoàn cảnh gia đình tôi khi đó thì trong nhà đã có giáo viên cao siêu, phải chạy đua cùng trào lưu, đuổi theo thời đại sẽ không có gì khó khăn, hướng hồ là việc giúp con ra khỏi quy mô bất lợi trong nhà trẻ, nhưng hễ nhìn thấy cảnh tượng rất nhiều đứa trẻ sớm tối tất tả công trên lưng những hộp đàn, giá vẽ, cao quá đầu dưới sự kèm cặp của bố mẹ, tôi cũng thấy do dự.

Trẻ em 5, 6 tuổi đã có những nét mặt nhọc nhằn hiện rõ trên khuôn mặt, sự chậm chạp mệt mỏi chiếm đầy trong mắt, giữa sự kèm cặp của bố mẹ, chúng giống như tiểu tù phạm đang chịu án tù chung thân, thực tại thật đáng thương. Nói là “Sớm khám phá tài năng thiên phú” nhưng thực tế tài năng thiên phú đặc biệt tuyệt đối không phải là người người đều có, hội họa, âm nhạc, vũ đạo, thể thao, những kỹ năng sở trường đặc biệt này cần phải có khả năng thiên phú, càng không phải là chỉ dựa vào nguyện vọng là đã có thể đạt được.

Được coi là thể thao đẹp của bồi dưỡng tố chất, ai ai cũng phải học nhưng là sự huấn luyện các kỹ năng đặc biệt trong sơ đồ về lập nghiệp, mưu sinh tuyệt đối không phải ai cũng có thể học và tìm hiểu hết được. Đối với một đứa trẻ mà không có thiên phú về nghệ thuật, thì 4, 5 tuổi mà đã bị huấn luyện nghiêm ngặt các kỹ năng đặc biệt thì chắc chắn đó sẽ là vụ “tai nạn”. Đặc biệt là sớm huấn luyện phục vụ cho mục đích sau này về hiệu quả nghề nghiệp kiếm tiền, vượt trội với mọi người cũng có liên quan trực tiếp với giáo dục gia đình, bản chất chính là đã giết chết đi thiên tính của con trẻ và vô tình cướp mất sự hồn nhiên của trẻ. Vội vàng đưa “Cối xay lợi ích” trong lòng của những người lớn áp đặt lên đầu óc còn non nớt của các em, liệu có phải là quá tàn khốc không?

Tôi và chồng trần trụi bàn luận sự việc này quyết tâm bỏ qua thành kiến xã hội, để cho con được tự do, tự tại, không phải lo lắng suy nghĩ, hoàn toàn

thuần khiết ngây thơ với đúng lứa tuổi nhi đồng. Tất cả những lời khuyên cáo có liên quan đến sự huấn luyện các sở trường đặc biệt, chúng tôi đều bỏ ngoài tai. Mà ngược lại chồng tôi thường xuyên dùng tâm hồn tình cảm của anh bù đắp lại tình cảm cha con mà anh đã xao nhãng 4 năm xa nhà. Mỗi ngày anh đều kể cho con nghe một câu chuyện nhỏ anh tạm thời tự sáng tác hoặc những câu nói trẻ thơ dễ thương. Những câu chuyện nhỏ này luôn hàm chứa đầy lòng lương thiện, trí tuệ và tính chính nghĩa. Trong những lời lẽ của câu chuyện anh kể say sưa ấy giống như sự thuần khiết bất tận trong núi sâu lại giống như những đám mây in lại trên nền trời sau cơn mưa, có khi đến tôi nghe cũng thấy bị mê hoặc. Sau khi con trai ngủ tôi không chịu nổi bèn thử hỏi anh đoạn cuối của câu chuyện khiến anh phá lên cười không dứt.

Con trai tôi từ lúc 4 đến 7 tuổi đã được sống với sự hồn nhiên dễ thương trong không khí văn hóa tốt đẹp, với sự giáo dục tâm hồn mang tính sáng tạo riêng, và nhận được tình yêu thương ấm áp. Đợi đến khi con trai học xong mẫu giáo, cậu sẽ không những không hề thua kém về nhiều phương diện so với những đứa trẻ vào nhà trẻ sớm trước cậu, thậm chí ở một số mặt còn biểu hiện rõ tài năng và khả năng bẩm sinh của mình vượt trội hơn hẳn những đứa trẻ đó.

Khi đó tôi và chồng chỉ cảm thấy vui còn chưa hề nghĩ ngợi sâu xa đối với vấn đề này. Hôm nay nghĩ thấy con trai mình từ khi tuổi còn nhỏ nhưng đã sinh sống ở hai môi trường tuyệt nhiên là có sự đối nghịch, một ở miền núi, xa xôi hẻo lánh, một là ở đô thị cao sang, vừa không sinh ra lòng kiêu căng ngạo mạn, lại cũng không tạo ra một chút tự ti, có thể giữ được tính duy trì và tính hoàn thiện trong thế giới nội tâm. Đây là việc có thể nhỏ nhưng không phải là dễ thực hiện. Ngoài việc cậu phát huy được tiềm năng nội tại của chính bản thân mình ra thì sự dạy dỗ và tình yêu thương chăm sóc đúng đắn mà hợp lý của cha mẹ, gia đình cũng có tác dụng mang tính quyết định, hơn nữa những thành phần trí tuệ vẫn xếp vị trí thứ 2 so với sự dạy dỗ và tình yêu thương, điều căn bản là phải chú tâm chăm sóc nuôi dưỡng sự trưởng thành tự nhiên của trẻ.

Tôi phải nói rằng, khi bạn thật sự mong muốn trân trọng sự hồn nhiên của trẻ, tự bạn cũng phải biết trở thành hồn nhiên, chỉ có như vậy bạn mới có thể hiểu được giá trị của sự hồn nhiên, cũng mới hiểu được tương lai của con

cái.

3. Con đi học mẹ phải chuẩn bị kỹ lưỡng

Học trí thức văn hóa không phải là trận đấu thể thao. Trận đấu thể thao chỉ có một giải quán quân, còn học tập trí thức văn hóa lại không có tính chất như vậy, ép buộc con cái từ năm thấp nhất của bậc tiểu học đã vì một hai điểm số mà bằng giá nào cũng phải đứng đầu lớp, kết quả là làm ngạt thở những ước muốn hiểu biết rộng rãi nội tại của trẻ.

Vậy phải đối xử với con trẻ khi vừa bắt đầu đi học như thế nào đây? Có hai cách nghĩ hoàn toàn đối ngược nhau, một cách nghĩ chủ trương đạt học vị cao, càng lên càng tiến, vì thế con cái vừa mới bắt đầu đến tuổi đi học đã khiến con cái xây dựng ý thức cạnh tranh tuyệt đối, phải cạnh tranh xếp hạng đầu trong học tập, như vậy mới có thể bảo đảm đạt được bước tiến cao sau này, đỗ đại học, tìm được công việc tốt, còn chủ trương khác lại cho rằng con còn nhỏ, nên coi việc làm con vui vẻ, tích lũy năng lượng cho con là việc chủ yếu, chỉ cần trong học tập hoàn thành quy định đại cương, kết quả học tập theo mức sàn chung với bạn bè, không cần cứ phải đứng thứ nhất mới được.

Hiện nay tuyệt đại đa số bậc cha mẹ thực tế là làm theo chủ trương thứ nhất vì thế bắt đầu từ năm lớp 1 tiểu học họ bỏ ra số tiền lớn để chọn trường trọng điểm, các em bé 7, 8 tuổi hàng ngày đều ngồi chung xe đi học thêm. Có một số người cho rằng càng vào trường gọi là “quý tộc” “trường tư” “khép kín” lại càng yên tâm, thế là họ bèn đưa con cái vào những nơi hư danh mà bỏ qua những ý nguyện của các con.

Tôi thì ngược lại, cảm thấy những bậc phụ huynh này mặc dù có lòng “mong nam thành rồng, trông nữ thành phượng” nhưng bản thân của cách làm này vốn đã thiếu lòng tin đối với con cái của chính mình. Trong tiềm thức của họ nhận định rằng con cái họ không thể nổi bật trong đám đông, không thể thành công trong cuộc sống hàng ngày, nhất thiết phải áp dụng những cách làm đặc biệt để trợ giúp. Nhưng trước khi đi vào thực hiện phương thức “Kéo mạ mau lớn” này luôn luôn khiến cho con cái rơi vào thế bị động, từ lúc bắt đầu đi học đã nảy sinh cảm giác trách nhiệm nặng nề “học là vì cha mẹ”. Mỗi ngày đi học đều run rẩy không yên, mỗi lần thi đều lo lắng sợ hãi. Rất nhiều

học sinh xếp thứ hai đều lo lắng bố mẹ trách mắng. Điều này đối với tâm hồn non nớt chưa hoàn thiện của trẻ sẽ bị ám ảnh rất trầm trọng đấy!

Tôi rất không tán thành với thái độ tâm lý và cách làm này. Tôi cảm thấy trong thời kỳ tiểu học, vẫn nên coi việc nuôi dưỡng tâm tính, tạo niềm vui cho trẻ là chính, như vậy khiến trẻ tự sản sinh ra lòng thích thú nghiên cứu sâu sắc hơn trong học tập. Điều đặc biệt quan trọng là phải tin tưởng ở chính con cái mình, trong môi trường bình thường trẻ sẽ dần phát hiện ra chính mình, tạo ra chính mình, cuối cùng sẽ đạt được sự xuất sắc siêu việt.

Con trai tôi cũng đến tuổi đi học tiểu học, khi đó chúng tôi có hai sự lựa chọn. Một là nhờ người ở cạnh đơn vị bố xin vào học tại một trường chọn có tiếng trong thành phố. Hai là học tại một trường tiểu học trong khu mà chúng tôi đang sống. Không may mắn là khi đó chúng tôi sống trong gia đình chồng, mà địa điểm nhà lại nằm ở phía nam thành phố, giáp với vùng ngoại ô. Trường tiểu học trong khu là trường tiểu học Diên Hưng, một nửa là thành thị, một nửa là nông thôn. Tôi và chồng hiểu rất rõ về ngôi trường này. Vườn trường được bao xung quanh bởi bức tường thâm thấp nằm kề sát khu nhà ở của trường được xây bằng đất sét. Đây là khu nhà chỉ có một ở Cáp Nhĩ Tân thôi. Phải làm thế nào đây? Tôi không phải là không hề do dự nhưng cuối cùng tôi và chồng vẫn cùng đưa ra quyết định cho con nhập học. Điểm xuất phát của chúng tôi chỉ có một, đó chính là không cần phải quá sớm coi học tập là gánh nặng giao cho con mà còn cần phải giữ thêm cho con một chút không gian tự do nữa. Con trai chỉ có 7, 8 tuổi rất nghe lời, đối với trường học mới một chút chống đối cũng không có, cậu vui vẻ cắp sách đến trường. Cứ đến chủ nhật tôi và chồng cùng con trai đến vườn trường có bốn bức tường thâm thấp vây thành ấy để chơi đu quay, trèo cầu trượt, bắt bướm. Không những không có một chút cảm thấy “khó chịu” mà ngược lại chúng tôi đều cảm thấy rất thoải mái.

Một người bạn nhỏ học cùng Giai Giai hồi trong nhà trẻ có lúc học ở “Kế Hồng”, có khi học ở “Hoa Viên”, có lúc lại đi “Bắc Lâm” học, đây toàn là những trường tiểu học nổi tiếng ở thành phố Cáp Nhĩ Tân. Trong đơn vị có mấy người đồng nghiệp khi bàn luận về việc này đã khuyên tôi nên mau chóng đổi trường khác cho con. Tôi cũng đã nói lại lời này cho con trai nghe nhưng cậu tỏ ra rất hài lòng với trường học của mình, rất yêu quý thầy cô giáo.

Chồng tôi cũng thuộc phái “Kiên quyết bảo vệ trẻ em”, thế là “tiến sĩ trong bức tường” lại vẫn tiếp tục học trong trường thường ngày của mình. “Tiến sĩ trong bức tường” danh hiệu nhã nhặn này tôi và chồng đặt cho con trai khi tôi và anh chêu đùa cậu.

Bởi vì tuổi con trai tôi tuy nhỏ nhưng từ nông thôn ra thành thị, những gì thuộc về thế giới tự nhiên, về xã hội cậu đều đã trải qua. Thường ngày cậu luôn vui vẻ, chuyện gì cũng muốn thảo luận với chúng tôi từ thiên văn đến địa lý, đến lịch sử nhân văn không cái gì cậu không hỏi. Những câu hỏi đó có nhiều câu còn quá tầm giải thích của chúng tôi.

Điều đặc biệt vui là mỗi khi nói đến “Đại sự” một việc lớn nào đó con trai tôi luôn nghiêm túc, ngực vẫn giữ thẳng, nói năng mạnh mẽ dứt khoát. Khi trên lớp nói với các bạn nhỏ trong lớp cũng như vậy. Khi cậu nói chuyện với các bạn người thành phố về nông thôn hay nói với những bạn ở nông thôn về thành phố đều có sự khác nhau lớn so với các bạn cùng trang lứa. Giai Giai có sự quan sát khéo léo, sự so sánh tinh tế, đến tôi cũng phải tự than là mình cũng không được như vậy.

Con trai tôi đặc biệt thích đọc sách, tuổi cậu tuy nhỏ, biết về chữ không nhiều nhưng khi ấy hầu như cậu đã đọc hết một lượt từ sách về tranh ảnh, môi trường, đến sách truyện nhi đồng, những quyển cậu có thể tìm được. Đối với sở thích và niềm thích thú này tôi và chồng không can thiệp vào mà còn cố vũ con trong hoàn cảnh có thể.

Điều mà chồng tôi thích nhất là ngồi “tào lao” với con. Hai bố con bàn trời luận đất, có khi cuộc “hội đàm” còn kéo dài 2 tiếng đồng hồ. Có lúc tôi cảm thấy kỳ lạ hỏi anh: “Những điều anh nói liệu con mình có thể hiểu không?” Anh cực kỳ khẳng định pha lẫn chút tự hào: “Có thể hiểu không à?! Không, chúng mình nên nói bình đẳng rằng, chính anh qua những cuộc nói chuyện ấy cũng thấy mình còn nông cạn lắm”.

Những lời anh nói không hoàn toàn là phô trương. Ví dụ hai vợ chồng chúng tôi đều không chú ý quan sát đến ô tô nhưng con trai lại cảm thấy thích thú khi chú hai đưa cậu ra ngoài chơi. Cậu đã mượn cơ chú hai là lái xe hỏi về những việc liên quan tới các xe ô tô trên đường. Sau này có lần khi chúng tôi đang chậm bước trên đường, cậu liền chỉ vào từng chiếc xe ô tô đang chạy qua trước mặt chúng tôi, giới thiệu rõ tên, nơi sản xuất, công dụng của xe. Cậu

thao thao bất tuyệt đâu là xe “Vacsava”, đâu là “Meccedes”... thật khiến tôi phải “giương mắt ra nhìn”. Lại một ví dụ nữa, mây ở trên trời, chúng tôi sớm đã học và cho là bình thường. Nhưng mỗi khi đi dạo dưới hoàng hôn, cậu luôn có thể chỉ rõ ra từng đám mây trên trời, nói ra tên của các loại “Mây tích mưa”, “Mây tầng cao” là gì. Tôi và chồng đều cho rằng những sở thích rộng rãi và những mơ ước hiểu biết nóng bỏng của con trai cũng là một cách học vô hình, càng là sự gặt hái đáng vui, giá trị và ý nghĩa của nó quyết không nhỏ hơn mấy chữ số Ả Rập được đánh trên các cuốn sách.

Đối với việc học tập trên giảng đường, chúng tôi hoàn toàn không giống với “các bậc phụ huynh ưu tú” ngày ngày đốc thúc con cái làm bài tập, ngày ngày kiểm tra điểm số trên vở con, điểm số có bị thấp đi một chút bèn thay đổi sắc mặt. Bình thường mà nói, tôi và chồng cũng thường xuyên định thời gian để cùng con trai nói chuyện bài vở, nhưng đa số là hỏi tiến độ, bàn về kết quả đạt được, bình xét về nội dung bài học. Đối với những điểm số trong thi cử chỉ cần ở mức độ khá là đã được cổ vũ rồi, chứ không phải là được mất 1, 2 điểm hay tiến thoái xếp thứ 3, thứ 5 mà trách móc con cái.

Nói thật lòng, tôi luôn cảm thấy, học tập tri thức văn hóa không phải là trận đấu thể thao. Trận đấu thể thao chỉ có một xếp thứ nhất, chỉ có một quán quân, nó không thể dễ dàng có người đứng cùng trên bục quán quân. Nhưng học tập tri thức văn hóa không có tính chất sắp xếp như vậy, việc lên lớp trong trường học đều xếp loại theo tổng số điểm các môn học, cũng không thể chứng minh được sự rèn luyện tri thức toàn diện của một đứa trẻ.

Bắt con cái trong những năm nhỏ nhất của bậc tiểu học đã vì 1, 2 điểm bằng giá nào cũng phải đứng đầu lớp. Kết quả là đã làm ngạt thở những mong ước muốn hiểu biết sâu rộng của trẻ, cho dù trong thi cử trẻ đã học chăm chỉ, chuẩn bị kiến thức tương đối đầy đủ rồi cũng rất khó bảo đảm được toàn diện kiến thức các môn khi cộng thêm độ khó sẽ khó có những xuất sắc thực sự được. Ngược lại, trong thời kỳ còn nhỏ mở rộng tiếp thu các tri thức, làm phong phú đầu óc, tích lũy các tài liệu tư duy, thì mặc dù trong cuộc thi nhất thời chưa hẳn đã chuẩn bị đầy đủ, thì cũng sẽ tương đối phát huy được đại não và tri thức vốn có tương đối cao. Khi chương trình học bước vào giai đoạn cao, lúc đó sẽ tự nhiên hiện rõ ra thực lực hùng hậu, sẽ chiếm giữ ưu thế không thể xoay chuyển.

Điểm này đã được chứng minh bằng rất nhiều sự thực mà chính tôi đã tận mắt thấy. Tôi thấy bên cạnh mình có rất nhiều người khi con cái vừa mới đi học bèn luôn “coi chặt” “quản kỹ” ở năm lớp 1, 2, 3, 4 tiểu học, những đứa trẻ này đúng là luôn dẫn đầu, có thể khi lên lớp 5,6 sẽ cảm thấy khó khăn, lên cấp 2, đặc biệt là thời kì trung học, hậu lực không thành, bị tụt hậu đã không thể cạnh tranh thêm được với những đứa trẻ có thực lực khá tốt.

Con trai tôi vui vẻ làm “tiểu tiến sĩ trong bức tường” mấy năm sau đó, dù trên bảng xếp loại không được nổi bật vượt trội, nhưng chúng tôi đầy lòng tin đối với cậu, tin tưởng rằng không lâu nữa cậu sẽ thể hiện. Cái tên “Tiểu tiến sĩ”, khi ấy mặc dù vẫn chưa thực sự là như vậy, nhưng đã có ý nghĩa xác lập mục tiêu cụ thể để bồi dưỡng cậu học tiến sĩ, nhưng cũng ám thị rằng vợ chồng tôi luôn cố vũ tán thưởng ý nghĩ mong hiểu biết rộng rãi chăm chỉ học hỏi bác học của cậu, đồng thời tin tưởng cậu nhất định trên con đường học hành sẽ đạt được niềm tin của sự nghiệp.

Không ngờ danh hiệu vừa dí dỏm vừa yêu thương khi đó 20 năm sau đã trở thành sự thật hoàn toàn, đến nay tôi và chồng thỉnh thoảng vẫn nhắc đến việc này và cảm thấy hãnh diện.

Khi lên lớp 4, 5 do chúng tôi chuyển đến một chỗ mới nên cậu cũng phải chuyển đến trường tiểu học ở Nam An. Đã đến ngày nhập học rồi mà vẫn chưa chọn được trường đặc biệt. Nhưng điều may mắn là trường tiểu học này mặc dù không phải là trường trọng điểm, không nổi tiếng, nhưng việc dạy học lại rất chú trọng chăm chỉ, trình độ giáo viên cũng tương đối cao.

Bắt đầu từ đó, con trai tôi mới thực sự bước vào con đường học vấn gian khổ mang tính cạnh tranh nhưng chúng tôi cũng từ đó thay đổi yêu cầu và phương thức giáo dục gia đình đối với con trai. Chúng tôi cảm thấy con trai mặc dù vẫn chưa lớn, nhưng tâm tính, khả năng trí tuệ, kiến thức tri thức cơ sở trên tất cả các phương diện đã chuẩn bị đầy đủ rồi. Bây giờ đã tới lúc phải đón nhận cuộc khảo nghiệm của “10 năm phòng lạnh” và cũng đến lúc tất cả phải cần nghiêm khắc hơn.

4. Bước lên thuyền nhỏ mới nhìn được phong cảnh ven đường.

Bậc cha mẹ chỉ chú ý chọn trường, chọn lớp, chọn thầy, kỳ thực điều quan trọng nhất là chọn bạn học, chỉ có lớp học cạnh tranh phù hợp mới có

thể bảo đảm được con cái sẽ nắm bắt được chiến thắng tuyệt đối. Cạnh tranh của học sinh không phải là cái gì gọi là cạnh tranh tri thức mà là cạnh tranh của những người đồng trang lứa.

Đối với chế độ giáo dục Trung Quốc hiện hành, mọi người có nhiều cách nghĩ khác nhau, đối với những diễn đàn giữa “giáo dục phải thi” và “giáo dục tố chất” cũng nhận được những thành kiến khác nhau. Tôi từ những thể nghiệm của chính bản thân mình đã lĩnh hội được một đạo lý: Thực ra bất kể là chế độ giáo dục như thế nào, cạnh tranh đều là không thể tránh khỏi. Các em đứng trước sự lựa chọn của xã hội cũng là vấn đề không thể trốn chạy.

Do vậy, lý luận “10 năm phòng lạnh”, “Thu khuê đại tỷ” của cổ đại Trung Quốc cũng tốt, 6 năm cấp 2 và cấp 3 hiện hành, vào tháng 7 cả nước bước vào thi cử là hoàn thành, chẳng qua đều là một dạng bỏ tuyển. Tức là chia quần thể thanh niên sắp gia nhập xã hội ra thành tiểu quần thể ở các tầng cao, trung, thấp, sau đó sẽ dựa vào cơ duyên của từng cá nhân có được sự nghiệp riêng của họ.

Sự khu biệt này là tiền đề tất yếu của sự phát triển xã hội loài người, ý đồ trong xã hội loài người tự tổ chức là đạt được sự nhất trí tuyệt đối, sự bình đẳng tuyệt đối giữa người với người, đó là điều căn bản không thể thực hiện được, cũng là điều mà hoàn toàn có tính phá hoại, chứ đừng nói xã hội văn minh, phát triển cao độ, đến bộ lạc nguyên thủy thì thể hệ thanh thiếu niên cũng phải lấy hàng loạt việc thi cử, để xác lập vị trí cần có của mỗi người.

Điều đáng chú ý là, bậc cha mẹ đa số đều mắc sai lầm khi cho rằng cạnh tranh cho thắng tiến trong học tập là cuộc đọ sức giữa con cái với sách vở, là sự đọ sức với bài thi, hay thay bằng câu nói là sự đọ sức với tri thức văn hóa khoa học. Đây là điều sai lầm cực kỳ có hại cũng cực kỳ đáng buồn.

Thực ra, đối với đại đa số mọi người mà nói, học cái gì, học bao nhiêu, sau khi kết thúc tiểu học đã căn bản không quan trọng nữa rồi. Tri thức văn hóa cơ bản mà mọi người cần để yên ổn lập nghiệp thì trước năm lớp 4 tiểu học đã phải hoàn thành tuyệt đại đa số rồi.

Ở điểm này, tôi hoàn toàn cảm phục với thể chế của các bậc tiền bối Trung Quốc, tức là phân các em thành tiểu học cấp 1 và cao đẳng tiểu học. Bốn năm cấp một mặc dù là mơ hồ với những bài học vỡ lòng thì con người

vấn bước vào con đường yên thân lập nghiệp, 2 năm cao đẳng tiểu học thì đã có thể có năng lực trí tuệ, nuôi dưỡng trọng tâm rồi. Nội dung học tập của 4 đến 6 năm này đối với người bình thường mà nói quả thực là có tác dụng, không thể không có hoặc là thiếu được. Một người học cấp hai, tất cả những vấn đề học đều không có mục đích thực tế mà căn bản là một loại công cụ khác để phân biệt nhân tài. Thử hỏi 100 người về phương diện này, đã có mấy người trên con đường dài đằng đằng sau này sử dụng được “định lý Simet”, “định luật Ohm”, “Các phương trình phản ứng hóa học” đây? 100 cũng chỉ có lấy 1, 2 người.

Vậy tại sao còn phải học những điều này đây? Chỉ là để đãi cát tìm vàng, tìm được đồng thời bảo đảm 1, 2 trong 100 là có thể tiếp tục đào tạo sâu rồi cuối cùng trở thành nhân tài chuyên môn cấp cao hữu dụng. Thể chế giáo dục nghĩa vụ 9 năm của nhà nước vì vậy đã quy định, chỉ là vì cân bằng khởi điểm cạnh tranh mang lại cho mỗi người cơ hội trải nghiệm chính bản thân mình trong thời gian không lâu là 3 năm. Đây là rất công bằng. Nhưng mọi người rất ít nhận ra điểm này, không rõ 6 năm trung học là có tác dụng như thế nào. Bình thường chỉ biết tìm tòi trong sách vở, so sánh bằng điểm số, không biết đối thủ cạnh tranh thực sự ở đâu. Đối với điểm này, nói thẳng ra là điều rất đáng buồn, nhưng không nói thẳng ra lại càng có hại. Đối thủ cạnh tranh của con cái, không phải là sách vở, không phải là tri thức, mà chỉ là những người đồng trang lứa của chúng, cũng chính là các bạn cùng cấp ngồi ngay bên cạnh hoặc ở những nơi, những trường xa xôi khác. Hiểu được đạo lý căn bản này ở phương diện trên rồi thì rất nhiều những nghi hoặc sẽ được mổ xẻ rõ ràng. Ví dụ như việc chọn trường, rất nhiều bậc phụ huynh phải dùng trăm phương nghìn kế đi nhờ người, tiêu tiền như nước để cho con cái của họ vào học trung học trọng điểm. Như vậy không có gì sai, trung học và tiểu học có sự khác biệt về bản chất, đối mặt với sự cạnh tranh và đào thải tàn khốc, để không đổ vào trường trung học trọng điểm rất không giống nhau. Nhưng nhìn chung những bậc cha mẹ chỉ chú ý chọn trường, chọn lớp, chọn thầy, cho rằng chỉ có trường nổi tiếng thầy danh tiếng, lớp chọn thì tuyệt đối không thể có sai sót. Thực ra trong đó đã hoàn toàn bỏ đi một sự lựa chọn căn bản nhất, quan trọng nhất, cũng có tác dụng nhất, tức là chọn bạn học thích hợp mới có được một quần thể cạnh tranh phù hợp, mới có thể phát huy được tiềm năng lớn

nhất của con cái. Điểm này tôi cũng đã qua bài học kinh nghiệm khắc cốt mới lĩnh hội được.

Trường trung học nơi tôi ở đặt tại miền đông bắc khu thành phố, xung quanh vốn là khu buôn bán cũ và khu dân nghèo, cư dân đa số là buôn bán bằng các sạp, cửa hàng, không khí văn hóa gia đình bình thường là buồn tẻ. Tôi đã từng ở nông thôn, dạy qua 7, 8 năm ở trường trung học, đối với đứa trẻ nông thôn bối cảnh văn hóa gia đình ở đó hình như bằng không. Tôi không nhìn họ với con mắt khác mà sự mộc mạc thành khẩn, học giỏi tiến tới của họ thường thường khiến tôi cảm thấy trong đó không ít trẻ em sau này sẽ trở hết tài năng và mỗi người đều có được những thành công. Vì vậy đối với những học sinh trong trường của chính mình tôi luôn luôn ôm ấp lòng tin và nhiệt tình giống nhau, đồng thời cũng không cảm thấy rằng ngôi trường này có gì không thỏa đáng. Vì vậy, sau khi Giai Giai tốt nghiệp tiểu học, tôi đã bỏ đi các trường trung học khác, bỏ qua các phương pháp ưu đãi là con cái giáo viên theo quy định của cấp trên có thể được nhập học vào trường mà bố mẹ đã dạy để đưa con trai nhập học vào trường chúng tôi đang dạy này.

Giai Giai học trung học rồi, hơn nữa lại vào lớp chọn mà trường chúng tôi tự tổ chức, lớp này được bố trí các giáo viên giỏi nhất trường, tôi rất hài lòng với sự bố trí giáo viên như vậy. Mặc dù trường tôi không phải là trường chọn, tên tuổi không lớn, nhưng nếu đã là giáo viên của lớp chọn này mà nói, trình độ thực sự không hề thua kém bất kỳ một trường trung học nào trong toàn khu, mà con cái các giáo viên trên lớp không ít, các thầy cô giáo đặc biệt dốc hết sức nhiệt tình dạy học.

Trình độ học tập của Giai Giai chính là giống như ngay từ đầu chúng tôi vốn đã dự định, rất nhanh chóng đã có thực lực hùng hậu vượt trội, lại không giống như khi tiểu học bình ổn ở mức khá mà liên tục đứng đầu lớp. Bất luận là ngữ văn toán học, ngoại ngữ, lý hóa... đều vinh dự đứng thứ nhất. Đối với việc này, tôi và chồng đương nhiên là cực kỳ phấn khởi, vô cùng vui sướng.

Nhưng niềm vui này đã trở thành nỗi lo buồn. Thành tích của Giai Giai được đứng đầu toàn học niên đã thành xu thế không dễ dàng, con cái đã mất đi bậc thang để tiến thêm một bước. Đặc biệt là trong cuối năm học, điều chúng tôi không những ngạc nhiên mà còn lo lắng là: Giai Giai là học sinh xếp thứ nhất học niên. Tổng số điểm đã vượt qua học sinh thứ hai lớp cậu đã hơn 36

điểm. Nếu là bậc phụ huynh khác có lẽ sẽ cảm thấy sung sướng phát điên vì thành tích này của con nhưng tôi lại ngược lại, cảm thấy vô cùng lo buồn vì việc này.

Sự thực đã chứng minh chắc chắn là: Học sinh của trường học này bối cảnh gia đình, không khí văn hóa quá chênh lệch. Thêm vào đó còn do sự thối nát quan niệm, tập tục hỗn loạn ở khu vực buôn bán, cơ bản không thể đại diện được cho năng lực, trình độ bình thường của những thiếu niên đồng trang lứa, căn bản thiếu đi điều kiện cạnh tranh.

Mặc dù trình độ của giáo viên có uy tín, trường học đầu vào có khả quan, công việc dạy học có tiến triển thuận lợi, tất cả dường như đều rất lạc quan, đặc biệt là rất nhiều các thầy cô giáo rất yêu quý Giai Giai, coi như con mình sinh ra như vậy, nhưng hiện thực là khá buồn, giáo viên không thể thay thế được học sinh, tình cảm không thể thay thế được cạnh tranh. Giai Giai không thuộc vào hoàn cảnh như hiện nay, nếu tiếp tục giữ ở lại, chỉ có thể trong chốc lát sẽ như thuyền gặp cạn, rất khó bảo đảm là sẽ không gặp khó khăn trong cuộc thi sôi nổi vào Phổ thông trung học.

Đối mặt với sự thực như vậy, tôi hiểu thấu xương cốt một điều là: Cạnh tranh của học sinh không phải là cái gọi là cạnh tranh về trí thức, mà là cạnh tranh của những người đồng trang lứa. Nhất thiết phải có vòng tròn cạnh tranh phù hợp mới có thể bảo đảm được rằng chính bản mình sẽ nắm bắt được chiến thắng tuyệt đối. Cái mọi người thực sự cần lựa chọn, kỳ thực không phải là trường học, không phải là giáo viên mà là bạn học có thực lực, tiêu biểu.

Nhận ra sự thật đáng buồn này đã khiến tôi rất hối hận, bởi vì trường trung học trước đây mà Giai Giai cần vào, mặc dù cũng không tính là trường trung học trọng điểm đặc biệt nổi tiếng gì, nhưng do xung quanh đa số là các doanh nghiệp quốc doanh lớn, cơ quan, các trường đại học, tư chất vốn có của học sinh không giống với trường của tôi. Hơn nữa, mấy năm đó, tỉ lệ thi vào trường chọn cao, học sinh có sự trau dồi kiến thức tốt, hầu hết đều ghi danh tham dự, tăng thêm việc cải thiện kết cấu nguồn học sinh. Tôi trước đây lại không chú ý đến việc này, chỉ dựa vào sự bằng lòng với trình độ giáo viên của các khoa đã đưa ra quyết định, “nhà gần mong xa, nhà cao mong thấp”.

Chồng tôi là người rất nhạy cảm, anh đương nhiên phát hiện ra điểm này sớm hơn tôi, nhưng anh rất điềm tĩnh, anh rất coi trọng đến tâm tư tình

cảm và lòng tự tôn của tôi nên anh không nói thẳng ra. Khi một lần cả hai chúng tôi ngẫu nhiên đều có thời gian rỗi, ra ngoài tản bộ, anh có vẻ như không lưu ý nhắc tới nỗi lo lắng về sự chênh lệch quá lớn đối với xếp thứ 1 và thứ 2.

Lời anh nói, càng làm tôi tăng thêm sự hối hận vốn đã có. Tôi biết rõ, anh là người kín đáo, “có vạn trượng chỉ để lộ ra một tấc”. Anh nói có vẻ như bình thản, nghe như vẻ như không có gì, nhưng đều là những câu nói có suy nghĩ sâu sắc, nhiều ý nghĩa. Anh đã nói, sự việc này là không thể chần chừ thêm nữa.

Thế là, sau khi thảo luận thương lượng với con, tôi lập tức triển khai hoạt động khẩn thiết “trở lại trường”. Cái khó khăn trong đó không nhỏ, do con trai vốn trong hạn mức số người của trường đó đã không nói mà đi đã khiến cho trường không vừa lòng, bây giờ lại quay lại thật đâu có dễ dàng. Thật may là người cùng trong giới giáo dục của khu này, hơn nữa thành tích của Giai Giai đặc biệt xuất sắc, vượt qua trắc trở Giai Giai cuối cùng cũng thực hiện được nguyện vọng “trở lại trường”.

Sự thực đã chứng minh, thời kỳ đầu “trở lại trường”, thành tích của Giai Giai quả là gặp phải những chấn động, mãi đến khi kết thúc năm thứ 2 sơ cấp, cuối cùng lại dẫn đầu toàn năm học. Dẫn đầu lần này không giống với trước kia, đứng dưới ngay cậu còn một hàng dài các bạn khác, thành tích rất tốt, lại chăm chỉ học hành, có thể chiếm vị trí hàng đầu ngay được, chỉ cần một chút xao nhãng sẽ có người dành mất vị trí ngay. Đây là một cục diện học tập vừa hăng hái, vừa tích cực, tràn đầy không khí sôi nổi cạnh tranh.

Trẻ em cũng như cá cần nước, thức khuya dậy sớm để học, không cảm thấy mệt mỏi, đôi khi trên bàn ăn tối còn vẫn nói chuyện học hành, con trai tôi luôn có thể điểm ra những người bạn học nào của mình học giỏi, điểm đó nghĩ thấy thật tài tình, biết đánh giá theo lý, cũng giống như năm đó con đã chỉ ra các xe chạy trên đường, khiến chúng tôi luôn luôn khoái chí cười vang.

Con trai chúng tôi cuối cùng cũng tìm được nơi thực sự thuộc về cậu. Cạnh tranh của đời người, giống như một dòng sông, khi rộng, khi hẹp, khi gấp gáp, khi lại mềm mại, uyển chuyển. Ven bờ của dòng sông này ngập đầy phong cảnh tuyệt diệu, khiến người ta thấy vui thích, khiến người ta bị mê say. Nhưng dòng sông này không cho phép nhiều người cùng ngồi thoải mái bằng

phà đi qua, mà chỉ có thể ngồi trên những chiếc thuyền nhỏ để ngắm nhìn. Nếu không dám mạo hiểm bước vào thuyền nhỏ thì một đời bạn cũng không nhìn thấy được quang cảnh ven đường. Chỉ có bỏ qua thuyền lớn, bỏ qua những người cùng đường, không muốn thám hiểm, tìm được những người dũng cảm thực sự có thể gọi là cùng hội, cùng thuyền, cùng đặt mình đi chung chiếc thuyền con, độ sức cạnh tranh quyết liệt với sóng gió gian nan, nguy hiểm, mới có thể nhìn ngắm phong cảnh tuyệt mỹ trong đời.

Tôi tin vào đạo lý này.

5. Bước ngoặt quan trọng cần nói: “Con làm được”

Bước ngoặt quan trọng nghiêm túc mà hiện thực thứ nhất của cuộc sống con người là cuộc thi tốt nghiệp trung học cơ sở để lên trung học phổ thông. Liệu có thể thuận lợi vượt qua “cuộc thi trung học cơ sở” hay không ? Bước vào được trường trung học phổ thông trọng điểm với thực lực cao dường như quyết định đến con đường nhân sinh của một con người trong tương lai.

Con đường nhân sinh dường như rất dài, nhưng thực ra bước ngoặt có tác dụng quyết định lại thường thường chỉ có mấy điểm, đặc biệt là bước ngoặt quan trọng mà nhiều người lựa chọn, là một đời chỉ có hai ba lần thôi. Biểu hiện và sự lựa chọn của hai ba lần này lại thường quyết định đến sự được mất các thành tựu của một đời người. Nếu nói đến trách nhiệm đối với con cái của các bậc làm cha, làm mẹ thì trách nhiệm lớn nhất là khi con cái phải đối diện với bước ngoặt quan trọng quyết định sự thành bại của một đời người nên tràn đầy lòng tin nói với con rằng. “Con sẽ làm được”!

Ai ai cũng biết, thi đại học là bước ngoặt quan trọng quyết định đến vận mệnh của thanh niên, nhưng theo thể nghiệm của tôi, thực ra vận mệnh của một người thanh niên trước thời điểm này đã sớm có sự tìm hiểu rồi. Bước ngoặt quan trọng nghiêm túc và hiện thực thứ nhất là cuộc thi tốt nghiệp trung học cơ sở để lên phổ thông trung học. Liệu có thể thuận lợi vượt qua cuộc thi “cuộc thi trung học cơ sở” để vào được trường trung học phổ thông trọng điểm có thực lực nhất hay không hình như quyết định con đường nhân sinh tương lai của một con người. Điểm này khi tôi đi học đã chưa lĩnh hội được.

Hồi trung học cơ sở, tôi học ở trường trung học 6 ở thành phố Cáp Nhĩ Tân, đó là một trường trung học trọng điểm của tỉnh, cũng là trường mở cửa đối ngoại nổi tiếng toàn quốc, toàn bộ học sinh đều sống trong kí túc xá, thành tích cũng khiến người ta phải tự hào. Vào cấp 3 tôi và chồng là học sinh của trường trung học thuộc học viện sư phạm Cáp Nhĩ Tân, trường học này cũng là trường trung học trọng điểm số 1, số 2 toàn tỉnh. Nhưng khi đó, chúng tôi cũng không cảm thấy có điều gì đặc biệt, thậm chí trong lòng không có cảm giác có địa vị “bản thân ở trường trung học trọng điểm”, cũng không có sự phân biệt trường này với trường kia đối với các bạn học sinh trường khác.

Vì sao lại như vậy? Bây giờ nghĩ lại đại khái là do trình độ văn hóa của cả nước trong thập niên 60 của thế kỷ 20 đều không cao, có thể vào được “trung học phổ thông” đã khiến cho đại đa số cảm thấy rất hài lòng rồi. Bất luận là trường trung học phổ thông nào đều coi như là nơi mà mọi người đều có trình độ cao bình đẳng. Đến nỗi sự khác biệt giữa trung học phổ thông trọng điểm và trung học phổ thông bình thường đa số mọi người đã không quá chú ý đến. Đến nỗi thi đại học, vốn cơ hội đã ít, hầu hết mọi người biết rằng hi vọng không lớn, cũng đã không coi nó là tiêu chuẩn để cân nhắc, suy nghĩ. Họ phớt lờ việc liệu có đỗ được vào trường đại học hay không? Và mơ hồ về giá trị, địa vị của trường trung học trọng điểm.

Còn nhớ hồi đó ở trong trường trung học phổ thông trọng điểm của tỉnh, nơi tôi đang học, từ năm 1 đến năm 3 đều có học sinh tự động bỏ học, người khác cũng không coi đó là kì lạ. Đến nỗi phương hướng bỏ học là có trường hợp về quê làm ruộng, có trường hợp về nhà lấy vợ, lấy chồng, cũng có trường hợp về làm tiếp công việc của cha mẹ. Họ đều là những người tự nguyện xin nghỉ học trở về quê thành “tú tài” của địa phương, là “học sinh cấp 3” nổi tiếng, rất được tôn kính. Vì vậy, khi đó, “trung học phổ thông” được coi là rất vinh dự, còn “trọng điểm” là cái gì, thì không có gì nổi bật và chẳng mấy ai quan tâm.

Sau ba mươi mấy năm, đến ngày hôm nay, tình hình hoàn toàn khác rồi, phổ cập tri thức văn hóa của cả nước đã lên đến 9 năm, trung học phổ thông đã chỉ coi là lớp dự bị cho đại học, bản thân nó đã không có bất kỳ ý nghĩa thực tế gì. “Văn hóa trung học phổ thông” được coi là một tiêu chí học thức đã rút khỏi vũ đài lịch sử. Hồi đó cục diện hàng đầu tôn trọng gọi “học sinh trung

học phổ thông” là “tú tài”, đã bỏ đi thì không thể trở lại. Đến trường đại học dạy nghề đều đã bị cho là thiếu hụt trong quá trình học tập. Tất cả học sinh trong trường, bất luận là thành thị hay nông thôn, bất luận là tiểu học hay trung học cơ sở, hoàn toàn không ngoại lệ tập trung mục tiêu thành một điểm là: Đỗ đại học, hơn nữa phải đỗ vào trường đại học nổi tiếng đang được thịnh hành. Cuộc sống 6 năm trung học tất cả là cái cửa duy nhất trên con đường lên đại học. Trạng thái này cố nhiên là phi lí tưởng, nhưng lại là sự tồn tại của hiện thực không thể lẫn tránh.

Chính bởi vì lên đại học trở thành mục tiêu trực tiếp của tuyệt đại đa số mọi người. Vị trí của trường trung học phổ thông trọng điểm đã thay đổi đến mức cực kỳ quý, cực kỳ quan trọng, trong đó trường trung học phổ thông trọng điểm tỉnh giữ vị trí mũi nhọn hàng đầu đặc biệt thu hút sự quan tâm của mọi người.

Lấy trường cấp 3 Cáp Nhĩ Tân - trường đứng đầu toàn tỉnh làm ví dụ, tỉ lệ hàng năm đỗ Đại học đều ở mức trên 98%, có thể nói là người người đỗ Đại học, hàng loạt các khôi nguyên, hơn nữa còn có hơn 40, 50% đỗ vào trường học nổi tiếng nhất cả nước, thậm chí là Đại học của nước ngoài. Trong khi đó trường gọi là “Trường trung học phổ thông bình thường” thành tích rất kém, đã 5 năm liên tiếp tỉ lệ đỗ vào Đại học là 0%, không có học sinh nào đỗ đại học. Khoảng cách chênh lệch này thật khiến người ta phải hình dung so sánh ra bằng bốn chữ: “Kinh động lòng người”.

Mọi người tôn trọng nhất là hiện thực, lực lượng của hiện thực vượt qua bất cứ thuyết giáo nào, dù là bạn dùng những từ ngữ hoa mỹ nào để thuyết phục đều không thể thay đổi được bản thân của hiện thực, đó chính là: “Đỗ vào trường trung học trọng điểm tốt nhất chẳng khác gì đỗ vào trường Đại học nổi tiếng đang thịnh hành. Từ giữa niên đại 80 đến cuối niên đại 90 thế kỉ 20, cạnh tranh để vào trường trọng điểm nổi tiếng cấp tỉnh đã đặt ra trước mắt mỗi người học sinh và mỗi vị phụ huynh sự lo lắng. Sự kịch liệt của loại cạnh tranh này vượt qua cuộc thi trung học phổ thông để đỗ vào trường Đại học, điều này không phải là “nói điều giật gân”, hay khuếch đại thối phồng.

Theo thống kê, tỉ lệ mỗi năm vượt qua cuộc thi cấp III để đỗ vào đại học, tổng bình quân toàn thành phố đạt trên 50%, tức là cứ hai người thì có một người đỗ vào đại học. Một nửa còn lại vẫn còn cơ hội ghi tên dự thi tiếp

lần sau. Nhưng thi trung học phổ thông trọng điểm, trung học phổ thông trọng điểm tỉnh thì không được phép đăng ký cả hai, toàn thành phố tăng thêm không quá 4, 5 trường trung học phổ thông trọng điểm tỉnh, nhận thêm hàng mấy trăm học sinh như vậy, mà những học sinh tốt nghiệp trung học cơ sở lại có mấy vạn, đặc biệt giống với trường học cấp 3 nổi tiếng Cáp Nhĩ Tân thật có thể gọi việc tuyển sinh này là “Thiên lý kiêu nhất” (tức là trong nghìn dặm chỉ thách thức một dặm, ý nói trong hàng ngàn chỉ chọn lấy một) “trong những cái tinh hoa chọn lấy những cái tinh hoa nhất”.

Hơn nữa một đời chỉ có cơ hội một lần thi trung học phổ thông, không tồn tại khả năng thi thêm lần sau. Lần này bất kể là bạn hài lòng, không hài lòng đều phải quyết định hướng đi của bạn theo kết quả cuộc thi và nguyện vọng bạn đã đăng ký dự thi. Sự thực đáng buồn là: Nếu trường trung học phổ thông trọng điểm tỉnh mà bạn đăng ký dự thi lại không tuyển chọn bạn, vậy là bạn đã bị trượt, trực tiếp rơi vào “trường trung học phổ thông khác”.

Trước hiện thực đáng buồn này đừng nói đứa trẻ mới mười mấy tuổi, chứ đến những ông bố bà mẹ dãi dầu khổn khó cũng sẽ cảm thấy như bị dội gáo nước lạnh và vô cùng lo buồn.

Giai Giai ở trong trường của cậu thuộc vào học sinh nổi trội, bất kể là giữa kỳ hay cuối kỳ, xếp loại học sinh các cấp không phải là xếp thứ nhất thì cũng là xếp thứ 2. Ba năm trôi qua, “Cuộc thi trung học phổ thông” cũng đến gần, bước ngoặt quan trọng khi đổ vào trường trung học phổ thông trọng điểm tỉnh trong chớp mắt đã đến rồi. Đăng ký nguyện vọng mấy ngày đó, thật là khiến tôi ăn ngủ không yên, ưu tư khó định.

Con trai tôi từ nhỏ đã có “tính quyết đoán”, phàm là những việc cậu bé đã quan sát, xem xét kỹ rồi một khi cho rằng đã chuẩn, bèn sẽ không do dự mà quyết định thẳng ngay. Mấy năm trung học cơ sở tính cách này của cậu càng được hoàn thiện.

Trước hôm sắp đăng ký nguyện vọng, cậu đã thể hiện cho tôi thấy lòng quyết tâm phải thi đỗ được thẳng vào trường trung học cấp 3 thành phố Cáp Nhĩ Tân “trường học phải tốt nhất” của trung học phổ thông Cáp Nhĩ Tân, mà không hề do dự. Cậu làm vậy cũng có lý do của cậu, cậu tin tưởng vào thực lực của bản thân, cũng dựa vào lý tưởng tương lai là đăng ký thi vào trường đại học trọng điểm, đồng thời cũng suy xét về kinh nghiệm chuyển trường

thời kỳ trung học cơ sở.

Tôi và chồng tôi thì không thể nghĩ đơn giản như cậu bé được. Xuất phát điểm mà chúng tôi suy xét là: Mặc dù trường học hiện tại của con trai đứng vị trí hàng đầu trong toàn khu, thành tích học tập của trường rất tốt, nhưng nhìn toàn thành phố, trường học này không phải là trường “trung học cơ sở” mũi nhọn gì, trước nó ít nhất phải có 5, 6 trường khác giỏi hơn. Đánh giá chung thì sẽ có điều kiện như nhau để đăng ký vào trường cấp 3 nổi tiếng Cấp Nhĩ Tân, tỉ lệ thành công chỉ có 1/4. Tỉ lệ này có thể coi là tương đối đáng sợ.

Do sự giao lưu giữa các trường học rất ít nên chúng tôi nắm bắt không hết các tình hình, con trai tôi rút cuộc chiếm được vị trí gì trong hàng nghìn thần đồng đây, thực tại thật khó đoán chuẩn.

Nếu thực sự ghi tên tham dự cuộc thi cấp III, thì nhỡ ra không trúng, trả lại trường trung học phổ thông của khu thì tiền đồ thật khó dự tính được. Nếu như quay trở về mà vẫn muốn thi lần nữa, thì đăng ký thi vào các trường trung học phổ thông trọng điểm khác đứng thứ hai, thứ 3 toàn tỉnh thì còn tương đối nắm bắt được, nhưng đã bị thuộc vào “giảm tiêu chuẩn” rồi, nhìn từ xa sẽ nhận thấy nó ảnh hưởng bất lợi đối với sự phát triển của trẻ.

Rút cuộc là sự đào thải nguy hiểm hay là “cầu an hậu phát”, tôi thực sự không xem xét chuẩn xác được. Cách làm của chồng tôi và tôi tương đối giống nhau, nhưng anh có chủ trương một hướng không thay đổi là: Bất luận như thế nào thì điều phải xem xét đầu tiên là ý nguyện của chính bản thân con cái. Nên nói chuyện công bằng và chân thành với con, để con suy nghĩ thật kỹ càng.

Chính như thế hai vợ chồng tôi và con trai đã có cuộc nói chuyện dài, chúng tôi đã đưa ra nỗi lo lắng, sự phân tích so sánh, sự khảo sát, đánh giá. Tôi nói: “Giai Giai, sự việc này có quan hệ tới tiền đồ một đời của con đấy. Bố mẹ nói tất cả những điều này với con, nhưng con đừng trả lời vội vàng, hãy xem xét kỹ rồi hãy quyết định”.

Hai ngày sau, Kim Giai nói với chúng tôi: “Mẹ, bố, (đây là thói quen của cậu, do khi còn nhỏ cậu luôn ở bên cạnh tôi, vì vậy bất kể là khi nói hay khi viết thư, cậu luôn gọi mẹ trước gọi bố sau. Thói quen này cậu mang đến tận Paris, viết thư, gọi điện về nhà cũng luôn luôn không thay đổi), tất cả

những phân tích của bố mẹ đều rất có lý. Thế nhưng, con cảm thấy, đây là lần đầu tiên con độc lập tiếp đón cuộc khảo nghiệm, nếu như lần đầu tiên mà phải trả về, sau này thì càng ngày càng nhiều, sẽ đâu có dũng khí nữa đây! Hãy để con được thử sức mình nhé!”

Mắt tôi nhòa đi, sự thành khẩn và quyết đoán của con làm cảm động sâu sắc đến tôi. Tôi nhìn chồng, anh cũng đang xúc động như tôi, không thể bình tĩnh được tôi ghen ngào: “Con trai, con làm được, con nhất định có thể làm được”.

Thế là Giai Giai đăng ký vào trường cấp III Cáp Nhĩ Tân, kết quả là cậu đã đứng trong top 10 học sinh đạt được thành tích ưu việt trong cuộc thi vào cấp III Cáp Nhĩ Tân, chỉ cần một mũi tên đã bắn trúng được mục tiêu. Sóng gió nguy hiểm bất đắc dĩ của một đời người đã qua rồi.

Sự phát triển của sự nghiệp sau này thực sự đã chứng minh được sự lựa chọn này là rất chính xác. Một bạn học cùng với Giai Giai ở trung học cơ sở thành tích học tập không kém bao nhiêu so với Kim Giai, lúc thứ nhất, lúc thứ hai, do sắp đến cuộc thi bị thiếu hụt dũng khí và sự cố vũ, ủng hộ về mặt tinh thần, đã không đăng ký dự thi vào trường cấp III Cáp Nhĩ Tân, mà đăng ký lùi về trường trung học trọng điểm tỉnh khác. Ba năm sau, trong cuộc thi vào đại học, cậu đã bị rớt bảng, và nếm mùi buồn đau, đau xót của thất bại.

Kinh nghiệm tương tự với cậu học sinh này, liệu chỉ có dừng lại ở một ví dụ không? Nói tóm lại, mấu chốt quan trọng của đời người, điều cần thiết còn là dũng khí và sự ủng hộ nhiệt tình của người khác về mặt tinh thần.

6. Đồng hành cùng một đường là sự giúp đỡ lớn nhất.

Có một số bậc phụ huynh tự mình cho rằng có tri thức, động một chút là họ nói đến việc có liên quan đến kiến thức học tập trước mặt con cái. Những bậc phụ huynh này, mặc dù có sở trường riêng, lại căn bản không hiểu rõ được thi đại học là việc như thế nào, đối với hệ thống tri thức phổ thông trung học và hệ thống thi lên lớp nghiêm mật, phong kín, đặc biệt thậm chí có một chút kì lạ được hoàn thành từ hai mươi mấy năm, vừa không chăm chỉ nghiên cứu, lại vừa không có một chút thể nghiệm của bản thân, những điều nói ra không phải là không liên quan đến học hành mà là sự sai lầm trong cách hướng dẫn, chỉ bảo, sẽ gây ra những hậu quả không nhỏ về sau.

Nói đến thành công và giáo dục gia đình, điều mà rất nhiều người cảm thấy hứng thú nhất là: Trong quá trình học tập mỗi môn học, phải dành cho con cái sự giúp đỡ cụ thể như thế nào. Ở điểm này, tôi cảm thấy tấm gương có sức thuyết phục nhất là ở phía chồng tôi, mà cách làm của anh chỉ có một, đó chính là: Đồng hành cùng con.

Chồng tôi là người có tư duy linh hoạt, trí lực tinh thông, anh hiểu biết rất rộng, giao thiệp cũng rất rộng, công việc thường ngày rất bận. Thời gian đối với anh, không nói khoa trương chứ một tiếng đã là thành quả rồi. Dù anh làm bất kể việc gì, luôn luôn đi vào điểm trọng tâm, tập trung đi vào điểm mấu chốt để rút ra kết quả khiến người khác bị thuyết phục. Nhưng, về phần con cái, anh không tiếc dành ra cái quý giá nhất là: thời gian.

Tôi cảm thấy cho dù là trung học cơ sở, trung học phổ thông, vật tiêu chí đánh giá trình độ thực của một học sinh chỉ có một: Đó là toán học. Toán học học giỏi, nói rõ được trình độ trí thức của học sinh này cao, năng lực tiếp thu mạnh, tư duy phát triển sớm, các môn học khác như: Ngữ văn, ngoại ngữ, lý hóa, chỉ cần chăm chỉ thì không phải nói gì. Ngược lại, bất kể thành tích của môn học khác như thế nào, mà môn toán lại không giỏi thì nói rõ rằng trình độ trí lực thấp, rất khó có thành tích gì lớn.

Cách nghĩ này mặc dù là nói hơi quá, nhưng thực tiễn đã kiểm tra nhiều lần vẫn thấy đúng, là một trong những nhận thức chính xác mà tôi đã theo đuổi công tác dạy học gần 30 năm.

Nếu như xem xét đến nhân tố thi đỗ vào đại học, thì trình độ ngoại ngữ cũng là nhân tố có ý nghĩa quyết định nhất. Đối với những đứa trẻ xuất thân từ gia đình bình thường mà nói, trình độ ngoại ngữ đương nhiên cũng rất quan trọng. Nhưng đối với chúng tôi mà nói, sự nuôi dưỡng và đề cao tố chất ngữ văn đã là rất quan trọng, được thực hiện đã rất lâu, đã thấm vào tai, vào mắt, đã có tiềm năng ẩn dật, nó đã không cần yêu cầu bổ sung thêm nữa. Điều mà chồng tôi coi trọng nhất cũng là toán học.

Anh và tôi giống nhau, sau khi kết thúc toàn bộ giáo trình ba năm trung học phổ thông đều trở về nông thôn, nhưng không giống với người bình thường khác là trong cuộc sống ở vùng nông thôn vất vả và trong sự bận rộn gấp gáp của tương lai sau này thì chỉ dựa vào khả năng ghi nhớ khiến người

khác phải ngạc nhiên, anh đã có thể không cần phải bỏ công sức để lấy lại nội dung toán học từ thời trung học cơ sở và trung học phổ thông. Khi Giai Giai ở trung học cơ sở, trong môn toán học, thỉnh thoảng gặp những vấn đề khó đều mang bài hỏi bố, anh luôn chăm chú suy nghĩ, hạ bút vài dòng, dần dần giải quyết trôi chảy vấn đề vướng mắc này. Không chỉ như vậy, anh còn luôn giảng giải kỹ càng thêm về các mặt như những vấn đề cần đến suy nghĩ, sự đột phá từ những điểm khó, rồi con đường dẫn đến giải pháp... và luôn có sự tỏ tường vĩ mô ở nhiều góc độ đối với một vấn đề khó. Có nhiều khi, trong nhiều câu hỏi có liên quan, đề cập đến những công thức cụ thể, anh có thể đã quên rồi, nhưng như thường lệ vẫn có thể giảng giải rõ ràng mạch lạc bằng suy nghĩ và sự lựa chọn nội dung mẫu chốt.

Điều khiến tôi càng thấy cảm động là, mặc dù anh có cơ sở tri thức và kỹ thuật cơ bản rồi nhưng lại không bao giờ xem thường. Anh thường nói, điểm mẫu chốt của học tập là biết nắm bắt một cách hệ thống các tri thức, sẽ đạt được các ước muốn vừa ý, sẽ có được môi trường thông thoáng không có trở ngại, nhưng thực hiện được môi trường này không phải chỉ dựa vào việc giải quyết được một, hai, thậm chí đến trăm vấn đề khó mà có thể đã có hiệu quả. Điều quan trọng là, phải để con cái cảm nhận được, trên con đường tìm tòi, nghiên cứu học tập của cậu, từ đầu đến cuối luôn có một người bạn có thể dựa vào, bất kể lúc nào cũng không bị cô đơn, bất kì khi nào cũng sẽ không mù mịt, nhưng điều này không hề giống với việc trả lời đơn giản một câu hỏi đặc biệt khó.

Để hiểu rõ được tình hình thay đổi về các tiết toán trung học, để không phát sinh sự hướng dẫn sai, chồng tôi luôn thu thập các loại đề cương dạy toán, hướng dẫn thi cử, sách tham khảo dạy học, sách giáo khoa của các năm học để đối chiếu đại cương mới cũ, đồng thời ghi chép những sách báo tham khảo quan trọng đang thịnh hành trên phố, khi đọc lại, đã ghi đây một quyển sổ. Căn cứ vào nghiên cứu, so sánh và tuyển chọn của anh để hệ thống ra những khác biệt hoàn toàn giữa sách vở và suy nghĩ để quy nạp toán học trung học cơ sở, chỉnh lý thành những đề thi trắc nghiệm đồng bộ. Điểm xuất phát và kết luận chung của đề thi trắc nghiệm tổng hợp này là: Trên cơ sở là học tập trên giảng đường hay trong trường học, tăng cường tầm nhìn vĩ mô, tăng cường quan niệm chỉnh thể, tăng cường sự nhận thức và sự lý giải thống nhất nội tại.

Cuối cùng thực hiện sự nhất thể hóa của tri thức toán học. Do anh xác định rất rõ được chủ trương: học tập XYZ không phải là mục đích chính mà luyện tập và phát triển tư duy mới là căn bản.

Vì vậy, mỗi khi đến phần nhắc nhở con học tập, hai bố con thường diễn giải vấn đề rồi quy nạp về một mối, giải quyết những khó khăn còn vướng mắc. Thường thường, trong lúc tản bộ, trên bàn ăn hay dưới ánh đèn học hai bố con cũng vừa dạy vừa học, bình dài luận ngắn giải quyết hết những nghi ngờ thắc mắc. Chuyện trò lúc nào cũng vui nhộn và vô cùng thú vị.

Có lúc tôi không khỏi cảm thấy kỳ lạ, rút cuộc là chồng tôi có mấy bộ não, làm sao anh có thể trong những công việc hàng ngày bận rộn như vậy, hình như vẫn dõi theo những bài học của con trai, đến những chi tiết cực nhỏ, những dư âm đã rất loãng anh đều nắm rõ và hiểu rất kỹ càng.

Sau khi con trai tôi đỗ vào trung học phổ thông, tình hình dần thay đổi. Do sự điều chỉnh về nội dung và tăng thêm độ khó các bài học, các kiến thức về toán học mà chúng tôi đã học qua, có rất nhiều kiến thức chúng tôi không thể theo kịp với nội dung con trai đang học, nguyện vọng muốn là bạn đồng hành với con trai của anh gặp phải thử thách gay go. Đương nhiên trình độ toán học của Giai Giai đã qua đến 4, 5 năm rèn dũa, luyện tập, đã ổn định ở trình độ khá cao. Để cho con một mình bước lên phía trước đã không phải là vấn đề quá lớn.

Nhưng xét đến cùng chưa đến cuộc thi lên đại học lại bị tụt lùi giữa đường sẽ luôn tạo nên sự ám ảnh không cần thiết cho lòng con trẻ. Cho dù thực sự có được sự giúp đỡ cụ thể lớn đến bao nhiêu nhưng con từ trước đã luôn có một chỗ dựa, bất kể là môn toán có gặp phải vướng mắc gì, trở về nhà có thể nghiên cứu thảo luận cân nhắc với ai đó, vấn đề 10 thì cũng có 8, 9 phần được mổ xẻ giải quyết. Nếu bước ngoặt là cuộc thi đại học đến gần mà mất đi sự ủng hộ thì có lẽ sự tổn thất về mặt tri thức không lớn, nhưng khoảng trống trong tâm lý sẽ lại khá rộng.

Qua cân nhắc suy tính anh đã vứt bỏ đi nhiều việc mà khá quan trọng đối với chính bản thân anh để bắt đầu nỗ lực học tập nghiên cứu những điểm mấu chốt anh gặp khó khăn trong môn toán học trung học phổ thông. Từ vi tích phân, đạo hàm đến phương trình tuyến tính, thậm chí là tổ hợp phương pháp quy nạp toán học, từ khái niệm đến thực tế, đến tất cả các bài tập của các

loại, của các phương thức anh đều làm được.

Bình thường mà nói khi đó anh đã không “từ trên cao nhìn xuống thấp” để đối xử với con trai nữa, nhưng lại nhất định phải ra sức thực hiện để trở thành một người đối thoại bình đẳng, đồng thời sẽ mang đến tác dụng giúp đỡ ở những mấu chốt quan trọng. Thể hiện bằng câu nói vui của con trai rất lâu sau này: “Khi bắt đầu, con đặc biệt sùng bái bố, lời bố nói một câu con cũng không bỏ qua, tiếp nhận hoàn toàn. Sau này ư, con cảm thấy những lời của bố mặc dù không hoàn toàn đúng nhưng lại luôn luôn là sự khơi gợi”.

Thực sự lời bình xét này đã là quá đủ. Khi sắp sửa kết thúc trung học phổ thông, cuộc thi đại học đến gần, những lời người ngoài cuộc nói không thể đúng hoàn toàn nhưng coi là “luôn có sự khơi gợi” đã thuộc vào những lời bình xét cấp cao.

Tôi hiểu rõ về điểm này, chồng tôi đã đọc bao nhiêu sách, tiêu phí bao nhiêu sức lực. Anh hoàn toàn tự coi mình trở thành một học sinh trung học phổ thông, trong mô hình vất vả chung của học sinh, nắm bắt được khó khăn, mấu chốt của học tập. Nếu không có sự vất vả nỗ lực vững bền như vậy, nghĩ rằng: “kiểu gì cũng có cách giải quyết” nói ra há dễ sao?

Có một số ông bố bà mẹ thường trách mắng sự nôn nóng của con cái trước kì thi, họ lạnh lùng không nói, lúc lại lời nặng, lời nhạt, khiến cho hầu hết con cái đều cảm thấy rất buồn. Đặc biệt có một số người lại tự cho rằng mình là bậc phụ huynh có tri thức, động một chút là giảng giải những câu liên quan đến kiến thức học trước mặt con cái, cho rằng đây là “sự giúp đỡ” con.

Họ đâu biết chỉ dựa vào khả năng ghi nhớ vụn vặt, thì so sánh sao được với kiến thức. Hoặc những câu như trong văn học, lịch sử đã sử dụng quen trong xã hội, lại mang áp dụng cứng nhắc cho con cái, sẽ là trăm hại mà không có một chút lợi nào. Bởi vì những bậc phụ huynh này mặc dù có những hiểu biết riêng, lại căn bản không hiểu được thi đại học là việc như thế nào, đối với hệ thống kiến thức trung học cơ sở và hệ thống thi lên lớp nghiêm mật, phong kín, đặc biệt, thậm chí có một chút kỳ lạ được hình thành từ hai mươi mấy năm, họ đã không chăm chỉ nghiên cứu mà cũng không có một chút trải nghiệm từ bản thân, những điều họ nói ra không phải là không liên quan đến học hành mà chính là sai lầm trong cách chỉ bảo sẽ gây ra những hậu quả không nhỏ về sau. Tình hình này không phải là một hai câu có thể giải thích rõ

ràng được làm sao không khiến con cái cảm thấy bồn chồn ác cảm đây?!

Nói thật lòng, mặc dù nhiều năm là giáo viên khoa lý trường trung học nhưng đối với trung học phải thi tôi cũng không dám coi nhẹ bàn tán lung tung, có thể đúng nhưng cũng có thể sai.

Tôi cảm thấy nếu như bạn thực sự muốn giúp đỡ con cái của chính bạn vậy thì bạn phải coi chính bạn cũng là một học sinh, phải tham dự kì thi, tự mình kiểm tra thể nghiệm tất cả, chỉ có như vậy bạn mới có thể đồng hành một đường cùng với con cái, đồng thời bạn sẽ cảm nhận được niềm vui lớn nhất trong thành công của con.

7. Hiểu được “vứt bỏ” mới có thể thực sự “có”

Vứt bỏ, nói đến dễ dàng, nhưng khi thực hiện phải thực sự cần đến dũng khí và khả năng quyết đoán trước sau không thay đổi. Nhưng đối với đời người thì phải hiểu được vứt bỏ cũng quan trọng như việc khư khư theo đuổi.

Thế giới rất phong phú nhiều màu sắc, một người dù có trí tuệ siêu nhiên, năng lực siêu phàm đến đâu cũng không thể ôm trọn được tất cả các góc trên thế giới. Con người ở thời kỳ thanh niên, điều khó tránh được là có rất nhiều ngưỡng vọng, nhưng kết cục là tự mình sẽ chiếm được vị trí như thế nào trong tương lai đây. Rất nhiều người trong lòng vẫn ngổn ngang trăm mối. Đối với thanh niên ưu tú mà nói, khi xác lập được mục tiêu của chính mình trước sau cũng không thay đổi, hiểu được rằng vứt bỏ cũng quan trọng như việc khư khư theo đuổi.

Mùa hè năm 1992, con trai tôi Kim Giai với thành tích xuất sắc đã đăng kí thi vào Học viện ngoại ngữ Bắc Kinh, không lâu sau trường này đổi tên thành Trường đại học ngoại ngữ Bắc Kinh. Ai cũng biết trường đại học này có thể coi là trường đại học cao nhất trong giới ngoại ngữ toàn quốc, là cái nôi nuôi dưỡng nhân tài chuyên ngành ngoại ngữ cấp cao. Chuyên ngành Kim Giai dự thi là Tiếng Pháp. Vì sao phải chọn tiếng Pháp? Đối với đại đa số mọi

người mà nói thì ngôn ngữ có ý nghĩa thực tế và hiệu quả rõ rệt là tiếng Anh. Dù là ngoại giao ngoại thương hay giao lưu văn hóa, thì trào lưu chính của thế giới ngày nay đều là tiếng Anh. Nếu nói đến cá nhân phải công khai xuất hiện, có được lợi ích thực tế thì không có tiếng Anh sẽ không thể thực hiện được.

Hồi ấy, trường Đại học Bắc Kinh, hai học viên ngoại ngữ Bắc Kinh và học viên trường ngoại ngữ khác đều chiêu sinh tại Hắc Long Giang. Số người học tiếng Anh là rất nhiều, mà tiếng Pháp chỉ có một trường ngoại ngữ Bắc Kinh, tại Hắc Long Giang chỉ tuyển hai học sinh. Thi vào chuyên ngành tiếng Pháp, thật có thể coi là đi vào con đường nguy hiểm. Huống hồ năm đó hoàn cảnh chính trị quốc tế, mối quan hệ Trung-Pháp đang rơi vào thể thoái trào, các mối quan hệ giao lưu hầu như gần bị đình lại, tiền đồ học tiếng Pháp sẽ như thế nào, thật khó mà đoán rõ được.

Nhưng, nước Pháp đã từng là trung tâm tư tưởng, văn hóa Châu Âu, truyền thống lịch sử văn hóa của nước Pháp, đã từng có ảnh hưởng to lớn với thế giới và với Trung Quốc. Trên thế giới ngày nay dù là tư tưởng, học thuật, văn học, nghệ thuật, nước Pháp vẫn phát huy được tác dụng hàng đầu có vai vế.

Cái đặc biệt vẫn được coi trọng là do tiếng Anh thế giới, đặc biệt là nước Mỹ ngày càng có ảnh hưởng rộng rãi, trạng thái tâm lý của người Trung Quốc đang phát sinh sự nghiêng ngả khó nắm bắt. Trào lưu xuất ngoại, đặc biệt là trào lưu di dân sang nước Mỹ liên tiếp gia tăng.

Đương nhiên điều này không phải là việc gì xấu. Nhưng trong đó điều đáng buồn cũng không phải là không có. Nếu người Trung Quốc trong khi mở cửa đối ngoại chỉ chú trọng một mực nhu cầu văn hóa Mỹ, chỉ một mực di dân sang Mỹ, thì mười mấy năm sau, văn hóa gốc Trung Quốc sẽ không thể tránh khỏi một phần bị đảo ngược sang văn hóa Mỹ. Điều này tuyệt đối không phải là “Nghìn lẻ một đêm” mà là hiện thực có thể dự đoán được. Sự nghiêng ngả này chỉ có thể mang lại những điều có hại cho Trung Quốc.

Phải giữ gìn mở cửa đối ngoại lâu dài, cần thiết phải hướng về thế giới ở toàn bộ phương diện, các đại lục Châu Âu coi nước Pháp là trọng tâm, cần thiết dẫn đến sự coi trọng. Là một học tử thanh niên hướng đến thế giới, có thể lấy nỗ lực của chính mình, cống hiến công sức vì nhịp cầu giao lưu giữa Trung Quốc và Châu Âu.

Hồi đó, tôi và chồng cùng con trai phân tích đại sự quốc tế, đại sự quốc gia, không biết đã thảo luận bao đêm, mặc dù những điều nói ở trên là ý nguyện đăng kí dự thi, nhưng trên thực tế cũng là một kiểu giáo dục cá tính trách nhiệm vô hình. Trải qua sự cân nhắc suy nghĩ nhiều lần, cả nhà đều cùng nghiêng về thi tiếng Pháp. Thế nhưng, đăng kí tiếng Pháp bằng với việc vứt bỏ cơ hội mà rất nhiều người mơ ước cầu mong. Bởi vì hồi đó được thông qua thi “Thác phúc” tức là khi thi nếu đạt được học bổng sẽ được du học nước ngoài, du học ở Mỹ đã trở thành “cơn sốt” và một kiểu “thời thượng” của rất nhiều học sinh thanh niên ưu việt. Thi “Toffle” là chỉ cần tiếng Anh giỏi tức là có thể đạt rồi, qua được môn tiếng Anh là đã có được “giấc mơ hồng xuất ngoại”. Đối với Giai Giai mà nói, nếu như thi tiếng Anh thì “Toffle” cũng không phải vấn đề khó khăn, nhưng thi tiếng Pháp thì đã bằng với việc tự động vứt bỏ đi con đường tắt “Thác phúc” rồi.

Huống hồ, tiếng Pháp cơ hội dùng ở ngoại giao, kinh tế thương mại, giao lưu văn hóa đối ngoại cũng tương đối ít, thi tiếng Pháp đồng thời cũng bằng với việc vứt bỏ cánh cửa của việc được “xuống biển” “tòng thương”, nhanh chóng trở nên giàu có, đang rất thịnh hành khi đó. Đây tuyệt đối không phải là một chọn lựa bình thường, nó yêu cầu phải có sự chọn lựa chính xác.

Qua mấy ngày ngăn ngui suy xét, cân nhắc, con trai đã đưa ra quyết định: Đi con đường càng dài nhưng sẽ càng thiết thực và ghi tên tham dự thi chuyên ngành tiếng Pháp. Phải nói rằng, ở thời khắc mấu chốt, con cái tự mình vứt bỏ đi tất cả con đường ngắn đang là “cơn sốt” mà mọi người đều mơ ước, ngưỡng mộ để không do dự chọn lựa lấy con đường nhân sinh riêng của chính mình. Tôi và chồng cũng hoàn toàn ủng hộ sự lựa chọn của con.

Sau khi đỗ đại học không lâu, Kim Giai được bầu làm cán bộ hội sinh viên khoa. Chúng tôi rất vui, cậu có thể có cơ hội rèn luyện được chính mình.

Nhưng sắp được gần một năm, cậu bỗng nhiên viết thư nói rằng tự mình không phù hợp làm công việc của hội học sinh, muốn từ chức vụ này. Điều này nằm ngoài những ý nghĩ của chúng tôi. Cậu không phải là người chỉ biết vui đầu vào sách vở, trung học cơ sở cậu làm lớp trưởng, công tác cũng tương đối tích cực, có thành tích cao, là nhân tài tổ chức giỏi về sắp xếp các công việc bình thường thành công việc “có thanh có sắc”.

Tại sao ở đại học tương đối nhàn hạ thoải mái, cậu ngược lại lại đưa ra

ý kiến thôi làm công tác hội chứ? Chúng tôi đã viết mấy bức thư khuyên nhủ cậu, đồng thời nói rõ không ít lý do, nhưng chủ ý của con trai đã định rồi. Khoảng khi mới bắt đầu vào năm thứ 2 đại học, cậu quả nhiên đệ trình “đơn từ chức”.

Sau này, tôi mới dần hiểu được việc làm ấy của con trai. Thực ra, cậu làm như vậy không phải là xung động nhất thời, hoặc là nhất thời làm theo tâm tư tình cảm mà là đã thông qua sự suy nghĩ kỹ càng, chín chắn, cân nhắc nhiều lần mới quyết tâm vứt bỏ đi công việc hoạt động xã hội hơn hẳn người khác, mà để chuyên tâm vượt qua vất vả đầu tư vào việc học.

Bởi vì cậu phát hiện thấy, mặc dù “Đại học Ngoại ngữ Bắc Kinh” là trường rất giỏi, nhưng không ít học sinh ở chuyên ngành của mình chỉ học lướt phớt qua loa rồi thôi. Ví dụ như tiếng Pháp 4 năm hệ chính quy, khả năng dịch viết dịch nói chỉ mới qua sự rèn dũa, luyện tập còn rất khó đạt được mức độ thuần thực. Có không ít người đã can tâm không chú tâm vào chuyên ngành học, chỉ lấy ngành học làm phương thức tiên cầu danh lợi, một khi giao tiếp sẽ vô giá trị. Như vậy làm sao có thể duy trì được trình độ văn hoá của một quốc gia, làm sao có thể bảo đảm được việc cùng đứng trên một bậc trong giao lưu với nước ngoài đây?

Cậu quyết tâm vứt bỏ phù hoa trước mắt, chuẩn bị bước vào con đường dài, nguy hiểm, khó đi nhưng nhất định phải đạt được đỉnh cao vì vinh quang nước nhà.

Vứt bỏ - nói thì dễ nhưng thực sự khi làm, phải cần dũng khí cực lớn và quyết đoán trước sau không thay đổi. Hồi đầu thi tiếng Pháp là như vậy, sau này thôi chức vụ ở hội học sinh sinh viên cũng là một ví dụ tương tự.

Khi con trai đến năm thứ ba đại học, có người bạn học cùng lớp hồi cấp ba Cáp Nhĩ Tân thi “Thác phúc” đi Mỹ. Còn nhớ bọn trẻ đã tụ họp ở nhà tôi đợt Tết để chúc mừng cho người bạn học cùng sắp lên đường đi Mỹ. Mọi người không thiếu lời khoa trương tán thưởng đối với cậu bé này, cũng không thiếu sự ngưỡng mộ việc đi Mỹ. Đương nhiên cũng không thiếu sự hoang mang đối với hoàn cảnh hiện tại và tiền đồ tương lai của chính bản thân mình.

3 năm học đại học là thời gian mù mịt nhất, lúng túng nhất của các sinh viên trong thời kỳ thanh xuân. Sự mới mẻ, lòng hứng thú khi ngày đầu vào Đại học đã qua đi. Sức hấp dẫn của Khoa cũng do ngày tháng thoi đưa mà bị

phai nhạt dần. Hướng đi đến tốt nghiệp như mây đen núi cao mịt mù trong tâm trí, hơn nữa còn thêm tâm lý tuổi thanh xuân dần dần trở nên chín chắn, đã khiến cho “sinh viên năm thứ ba” trở thành bãi ngằm nguy hiểm vô hình.

Không nói cũng rõ, những thanh niên lần đi tụ họp ấy, bất luận là nam hay nữ, họ đều là những người tinh anh đồng trang lứa, mọi người đều có năng lực và thực lực bằng với cậu bé đi Mỹ đó. Hồi đầu chỉ cần chọn con đường “thác phúc” thì hôm nay đều có thể đồng hành. Nhưng do từng người có cách nghĩ không giống nhau nên chỉ có cậu bé này thực hiện được nguyện vọng của bản thân.

Bước đi đầu tiên, có thể tất cả đều không giống nhau. Lần đó con trai tôi biểu hiện vô cùng vui vẻ, rộng lượng, vừa nhiệt tình vừa thành thật, nhưng nội tâm không thể không có xung đột. Trên thế giới không tồn tại kiểu “thác phúc Tiếng Pháp”, trên con đường của cậu không có chiếc cầu nào ngăn siêu việt, tất cả chỉ dành được bằng sự tìm tòi lâu dài và vất vả. Có thể nói đây là lần đầu tiên cậu nếm mùi vất vả của “sự vứt bỏ” nhưng rút cuộc cậu vẫn chôn chặt trong lòng, vẫn không một chút dao động để tự tin đi con đường của cậu.

Sự va chạm và tiếp xúc đã giúp cậu nhiều hơn, sau khi tốt nghiệp đại học cậu đã được trường cử đi học nghiên cứu sinh. Các bạn học cùng sau khi tốt nghiệp bốn năm đại học mỗi người một nơi. Có người đi bộ ngoại giao, có người đi bộ thương mại, có người vào uỷ ban khoa học quốc gia, cũng có người vào ngân hàng lớn có tầm vóc quốc gia, hoặc làm ở tổng công ty lớn. Một năm trôi qua, mỗi người đều có chức vụ riêng, sự nghiệp quang vinh, thu nhập cao, có người còn có được nhà riêng. Mà khi đó con trai tôi - một người vẫn chôn giấu một ý chí lớn, vẫn sống trong khu ký túc xá sinh viên cũ, ăn những đồ ăn trong nhà sinh viên, và ngoài việc học bài, đọc sách ra thì hầu như không có gì cả.

Sự tương phản rõ rệt, chính là người được rèn đúc sắt thép, mài dũa đá tảng cũng khó tránh được tim bị dao động. Còn nhớ học kỳ II học nghiên cứu sinh chồng tôi đã đi Bắc Kinh để thăm con trai, sau khi trở về nhà xúc động nói: “Thật khổ cho con! Có lẽ hồi trước tốt nghiệp nên chọn lấy một công việc có phải tốt hơn không!”.

Tốt nghiệp trường Đại học ngoại ngữ Bắc Kinh rồi học nghiên cứu sinh, rất nhiều người không hiểu được, bởi vì học sinh chính quy trường này tốt

nghiệp có hướng đi tìm việc rất tốt, đến trường Đại học Bắc Kinh, trường Thanh Hoa cũng không thể so bì được, toàn là cơ quan quốc gia cao cấp, bộ phận quan trọng, tiền đồ không giới hạn được.

Mãi đến khi đó, cả nhà chúng tôi, gồm cả con trai, mới cảm nhận sâu sắc thấy rằng vứt bỏ ba ngành nghề chủ lưu nóng bỏng nhất là ngoại giao, ngoại thương, giao lưu văn hóa đối ngoại đang xính ngoại ngữ là một sự trả giá rất nghiêm trọng. Tết năm đó, con trai về nhà nghỉ, cả gia đình tổ chức bữa tiệc tối liên hoan đoàn tụ, con trai than thở: “Người khác đều có nghề nghiệp riêng, chỉ có con còn cao không tới, thấp không đành” Tôi và chồng đều lặng lẽ không nói gì. Con trai đã trưởng thành, đã hiểu được tự mình phải gánh vác trọng trách của cuộc sống rồi. Chọn lựa, vứt bỏ, có được, là hiện thực của một con người mà không thể né tránh. Bạn có quyền lựa chọn, đồng thời cũng cần thiết phải gánh vác hậu quả của sự lựa chọn ấy. Đối với hết thảy sự vứt bỏ người ta chỉ có thể kiên quyết cáo biệt, nhưng đối với hết thảy thuộc về bản thân thì phải hết sức coi trọng. Tất cả đều không dễ dàng đến, hết thảy đều không dễ dàng đạt được, tất cả đều cũng không dễ dàng thành công.

Sau hai lần sóng vỗ đã được yên lặng lại, con trai tôi lại giống như những thói quen hàng ngày: bình tĩnh và lạc quan, vui vẻ mà độ lượng chìm vào đại dương học vấn, tiếp tục học tập chuyên ngành mà cậu đã lựa chọn. Không giống với lúc ban đầu vào đại học và khi sung sướng được tiếp xúc với chuyên ngành, qua việc rèn luyện thử thách của việc “lựa chọn và vứt bỏ” cậu đối với chuyên ngành của mình thay đổi thành câu nệ nhưng lại sâu sắc, âm thầm, thành thực nhưng lại thận trọng vững chắc. Cậu thực sự có được chuyên ngành của chính cậu.

Điều đó được thể hiện bằng câu nói của em gái cậu, đó là: “Anh trai thành tài rồi”!

8. Năm bắt cơ hội với sáng tạo huy hoàng

Khi con trai đang tản bộ dưới “cửa khái hoàn” chúng tôi cảm nhận sâu sắc thấy, có phần đấu ắt sẽ có sự đền đáp, mà sau khi nỗ lực ắt sẽ nắm bắt được cơ hội, sẽ trở thành người có được giấy thông hành tốt nhất để bước đến huy hoàng.

Có người đã từng nói: thành công của đời người, có ba điều kiện không thể thiếu được, tức là thiên phú, phấn đấu và cơ hội.

Thiên phú thì không thể chọn lựa được, phấn đấu thì mỗi người đều có thể nỗ lực làm được, nhưng cơ hội thì sẽ do nhân, do thời, do địa mới tạo thành. Khi bạn có được khả năng thiên phú, cũng bỏ ra sự nỗ lực thì cơ hội sẽ trở thành điều kiện quyết định cuối cùng. Cũng chính vì nguyên nhân này, nắm bắt được cơ hội sẽ trở thành người có giấy thông hành tốt nhất để bước đến huy hoàng.

Qua bốn năm học chính quy đại học và một năm sinh nhai học hành gian khổ nghiên cứu sinh, ánh sáng của cơ hội, cuối cùng cũng lung linh trước mặt con trai tôi.

Bước vào nửa sau thập niên 90 thế kỷ 20, hình tượng Trung Quốc đã có sự biến đổi rất quan trọng, thực lực hùng hậu và phát triển ổn định khiến cho toàn thế giới không thể không “giương mắt ra nhìn”, cùng thời gian đó, mối quan hệ giữa Trung Quốc và Châu Âu bắt đầu khăng khít, thắt chặt hơn. Trung Quốc và nước Pháp lại hồi phục lại sự giao lưu trao đổi về các phương diện như kinh tế, văn hóa, khoa học kỹ thuật, lại mở rộng cánh cửa lớn để đón tiếp Trung Quốc qua lại trung tâm Châu Âu.

Sự chuyển biến của trào lưu thế giới này đối với cậu con trai tôi chuyên tâm học tiếng Pháp và văn hóa Pháp mà nói đã mang đến tin vui không thể ngờ tới: Trung – Pháp hai nước quyết định đài thọ cử học sinh sang lưu học tiến sĩ nhưng danh sách có hạn, phía Trung Quốc tổng cộng lần 1 chỉ cử trước được 4 người đến Pháp, trong đó tức phải gồm có học sinh ở Bắc Kinh, cũng có các học sinh ở các vùng khác như Thượng Hải, rút cuộc ai có thể được cơ hội tốt này đây, không ai có thể đoán được.

Còn nhớ đó là vào cuối năm 1996, có một ngày Kim Giai gọi điện từ Bắc Kinh về, tổng chi cục Đảng của trường gọi cậu đến nói chuyện, hỏi cậu liệu có muốn tương lai sẽ ở lại trường dạy học không? Tự cậu cũng muốn làm như vậy nhưng trước khi quyết định, muốn hỏi lại một chút ý kiến xác thực của chúng tôi.

Hiển nhiên, so với việc vào cơ quan quốc gia hiển hách như bộ ngoại giao, bộ ngoại thương làm cán bộ ngoại giao, nhân viên thương cao cấp thì ở

lại trường làm giáo viên là vừa nghèo lại vừa bình thường.

Nhưng nếu có thể bước tiến thêm trong nghiệp học nữa thì chức vụ giáo viên và học vấn sẽ đạt được sự đánh giá cao của quốc gia thậm chí là thế giới, tạo ra được những thành quả luân lý chung xuất sắc, không nếm thử thì không phải là sự huy hoàng của đời người.

Chồng tôi cho rằng, nghiên cứu sinh vừa học một học kỳ đã phải sắp xếp cương vị hình như hơi sớm một chút, e rằng đó là một kiểu trắc nghiệm mục đích. Trong đó có lẽ còn gồm cả cơ hội sớm đầu tư, định hướng đào tạo chuyên sâu, sẽ tích cực cổ vũ con trai hạ quyết tâm, trả lời lại kỳ vọng của trường. Hiệp định giữa 2 chính phủ Trung – Pháp vẫn chưa được truyền bá rộng khắp, sự nhạy cảm của chồng hoàn toàn căn cứ vào giác quan “xem mầm biết cây mọc” Tình hình khi đó là: Phía trường học không cho phép các học sinh kéo dài thời gian, ngày thứ hai phải trả lời rõ ràng, đồng thời phải kí giấy hợp đồng. Điện thoại của con trai gọi về nhà, may mắn là cả hai chúng tôi đều ở nhà, sau khi nghe hết tình hình chúng tôi đều ủng hộ con trai kí hợp đồng với phía trường học, nhưng cũng chỉ cảm thấy bình thường, chủ yếu là tôn trọng lựa chọn của con.

Cúp điện thoại, chồng tôi nằm xuống ghế sofa nghỉ ngơi 2, 3 phút sau đã lại ngồi dậy, nói to vội vàng: “Nhanh, nhanh, mau chóng gọi điện cho Giai Giai, việc này không đơn giản, nhất định có bối cảnh lớn!”.

Điện thoại được nối thông, lần này chồng tôi cực kỳ sôi nổi phân tích tình thế trong nước và quốc tế, suy đoán rằng phía nhà trường đang xem xét chắc chắn là những dự định rèn dũa được giữ kín bấy lâu nay đã đến thời kỳ được trỗi dậy. Cái gọi là “nước sở có con chim lớn, 3 năm không bay, 1 khi bay hăng hái cả ngày”, ngấm đến đúng là thời gian này rồi! Con trai tôi tự nhiên cũng cảm nhận được ý nghĩa của sự việc này, chúng tôi nhanh chóng có được sự nhất trí.

Một tuần sau, suy đoán biến thành hiện thực, những nghiên cứu sinh cùng thời kỳ đó đa số do dự, chưa quyết định được trong thời gian quyết định ký hợp đồng với nhà trường, chỉ có mấy người trong đó có con trai tôi đủ tư cách cạnh tranh để nhận được sự đãi thọ sang Pháp học học vị tiến sĩ.

Qua vài vòng tuyển chọn nghiêm ngặt và thi tuyển, Kim Giai cuối cùng đã có thể dùng tiếng Pháp trôi chảy của mình, kiến thức sâu rộng và tiếng

Trung tâm tâm để phát huy tài năng, và trở thành người đầu tiên được mời sang Pháp học thạc sĩ của khoa tiếng Pháp trường Đại học Ngoại ngữ Bắc Kinh trong vòng hơn mười năm qua.

Trong quá trình giành được cơ hội này, Kim Giai đã thật sự nỗ lực. Hai vợ chồng chúng tôi là người tình ngoài tự thân vận động, hơn nữa về phương diện con trai sớm đã vượt ra khỏi tầm ngắm, chúng tôi cũng không có biện pháp nào có thể giúp đỡ được. Đương nhiên quá trình làm thủ tục ra nước ngoài, nhập học... có lúc gặp khó khăn khúc khuỷu, trong thời gian này cũng có một vài người thân giúp đỡ. Ngày 15 tháng 9 năm 1997, Kim Giai cuối cùng cũng lên máy bay và bay sang Paris, để bắt đầu cuộc sống mới học thạc sĩ.

Dòng sông Thêm kiều mỹ, tháp Eiffel mỹ lệ, trường đại học Paris không những có lịch sử lâu đời mà còn có tiếng trên thế giới. Giờ đây tất cả mọi thứ đó đang ở bên cạnh ta. Thứ bảy hàng tuần hoặc chủ nhật con trai chúng tôi đều gọi điện thoại từ Paris trở về nhà, cứ hai tuần lại gửi về nhà một bức thư.

Có thể nói rằng nền giáo dục của Pháp vô cùng hoàn hảo, cũng rất thoáng. Trong thư con trai tôi viết: “Ở đây, trong lớp có nhiều thanh niên trẻ đến từ mười mấy quốc gia trên thế giới là chuyện bình thường. Tất cả mọi học sinh da vàng, đen, trắng đều cùng sử dụng tiếng Pháp, thân nhau như anh em.

Chính phủ Pháp không chỉ thiết lập ra chế độ học bổng cho mỗi sinh viên, mà còn mua bảo hiểm xã hội cho lưu học sinh giống như những công dân Pháp bình thường. Sự quan tâm này làm cho học sinh đến Pháp học luôn cảm thấy sự lựa chọn của mình là đúng đắn và không cảm thấy hối hận, yên tâm đi du lịch trong thánh điện kiến thức này.

Nói đến đây tôi muốn nói thêm một vài câu.

Khoảng mùa thu năm 1995, gia đình tôi chuyển từ thành phố nóng nực về chỗ mới - chỗ ở hiện tại. Sức hấp dẫn của chỗ ở mới đó là công viên Châu Âu hoá. Công viên này rất rộng và thoáng, bên trong có rất nhiều tượng đài đẹp làm bằng đá thạch như thần vệ nữ, thần chiến tranh..., ngoài ra còn có tháp Eiffel Paris thu nhỏ. Khi chuyển nhà, con trai tôi quay trở về giúp đỡ. Nó đã rất khen môi trường mới mà gia đình tôi đến ở. Có lúc nó đã từng nói đùa: “Chỉ cần vài năm nữa, chúng ta rất có thể được đi dạo bộ dưới tháp Eiffel thật sự!” Chẳng ai ngờ rằng, sau hai năm ngắn ngủi, câu nói đó đã được ứng

nghiệm một nửa. Một người trong số “chúng tôi” đã được đi bộ trên con đường đẹp và kiêu diễm đó. Báo đáp của thế giới đưa cho con người thật ưu đãi và nồng hậu, kết quả của sự phấn đấu của con người là đáng khích lệ.

Cho đến tận bây giờ, con trai tôi vẫn siêng năng nghiên cứu kiến thức chuyên ngành của mình, chỉ vài năm sau thôi là con trai tôi có thể đội được mũ tiến sĩ. Thế nhưng đó không phải là tất cả. Con trai tôi và cả tôi đều hiểu rằng: tất cả những thành quả mà chúng tôi đạt được đều là vì sự quang vinh của tổ quốc. Đồng thời nó muốn dùng thành tích học tập, dùng sức sáng tạo của mình, trái tim nhiệt huyết của mình để xây dựng lên một cầu nối văn hoá, luôn luôn là chiếc cầu nối Trung quốc với toàn thế giới.